

Javni holding Ljubljana

 energetika Ljubljana

 **VODOVOD
KANALIZACIJA
SNAGA**

 LPP

KONSOLIDIRANO LETNO POROČILO 2024

Ljubljana, julij 2025

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV SKUPINE	1
1.2	SISTEM VODENJA IN UPRAVLJANJA.....	5
1.3	IZJAVA O UPRAVLJANJU	9
1.4	POROČILO POSLOVODSTVA.....	14
1.5	POROČILO NADZORNEGA SVETA.....	17
1.5.1	<i>Obravnavane teme na sejah Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o.</i>	<i>17</i>
1.5.2	<i>Spremljanje in nadzor nad poslovanjem družbe – dodatne zahteve Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o.</i>	<i>19</i>
1.5.3	<i>Preveritev Letnega poročila za predhodno leto.....</i>	<i>23</i>
1.5.4	<i>Delo revizijske komisije Nadzornega sveta JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o.....</i>	<i>23</i>
1.5.5	<i>Sklepi</i>	<i>27</i>
2	POSLOVNO POROČILO	28
2.1	GOSPODARSKA GIBANJA	28
2.2	ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV	29
2.3	POSLOVANJE SKUPINE	31
2.3.1	<i>Analiza poslovanja</i>	<i>31</i>
2.3.2	<i>Finančni položaj.....</i>	<i>36</i>
2.3.3	<i>Pomembnejši kazalniki poslovanja in finančnega položaja Skupine.....</i>	<i>38</i>
2.3.4	<i>Upravljanje s tveganji in priložnostmi.....</i>	<i>39</i>
2.4	POROČILO O IZVAJANJU DEJAVNOSTI	47
2.4.1	<i>Komunalne dejavnosti.....</i>	<i>48</i>
2.4.2	<i>Energetske dejavnosti.....</i>	<i>52</i>
2.4.3	<i>Potniški promet</i>	<i>53</i>
2.4.4	<i>Druge dejavnosti</i>	<i>55</i>
2.5	POROČILO O NALOŽBENI DEJAVNOSTI	55
2.6	RAZISKAVE IN RAZVOJ	57
2.7	UPRAVLJANJE S KADRI	60
2.8	DRUŽBENA ODGOVORNOST	62
2.9	RAZVOJNE USMERITVE	63
2.10	POSLOVNI DOGODKI PO DNEVU IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA SKUPINE	66
3	IZJAVA O TRAJNOSTNOSTI	68
3.1	SPLOŠNE INFORMACIJE	68
3.1.1	<i>ESRS 2 Splošna razkritja</i>	<i>68</i>
3.2	OKOLJSKE INFORMACIJE	112
3.2.1	<i>Razkritja v skladu s členom 8 Uredbe 2020/852 (uredba o taksonomiji)</i>	<i>112</i>
3.2.2	<i>ESRS E1 Podnebne spremembe.....</i>	<i>128</i>
3.2.3	<i>ESRS E2 Onesnaževanje</i>	<i>155</i>
3.2.4	<i>ESRS E3 Vodni viri</i>	<i>173</i>
3.2.5	<i>ESRS E5 Raba virov in krožno gospodarstvo.....</i>	<i>180</i>
3.3	SOCIALNE INFORMACIJE	190
3.3.1	<i>ESRS S1 Lastni zaposleni.....</i>	<i>190</i>
3.3.2	<i>ESRS S3 Prizadete skupnosti</i>	<i>220</i>
3.3.3	<i>ESRS S4 Potrošniki in končni uporabniki.....</i>	<i>230</i>
3.4	INFORMACIJE O UPRAVLJANJU	245
3.4.1	<i>ESRS G1 Poslovno ravnanje</i>	<i>245</i>
3.5	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA O OMEJENEM ZAGOTOVILU GLEDE IZJAVE O TRAJNOSTNOSTI	262

4	RAČUNOVODSKO POROČILO	267
4.1	KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI	267
4.1.1	<i>Konsolidirani izkaz finančnega položaja</i>	<i>267</i>
4.1.2	<i>Konsolidirani izkaz poslovnega izida</i>	<i>268</i>
4.1.3	<i>Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa</i>	<i>269</i>
4.1.4	<i>Konsolidirani izkaz denarnih tokov</i>	<i>270</i>
4.1.5	<i>Konsolidirani izkaz gibanja kapitala</i>	<i>271</i>
4.2	RAZKRITJA POSTAVK V RAČUNOVODSKIH IZKAZIH	272
4.2.1	<i>Poročevalska družba</i>	<i>272</i>
4.2.2	<i>Podlage za sestavljanje konsolidiranih računovodskih izkazov</i>	<i>272</i>
4.2.3	<i>Pomembne informacije o računovodskih usmeritvah</i>	<i>279</i>
4.2.4	<i>Določanje poštene vrednosti</i>	<i>292</i>
4.2.5	<i>Konsolidirani izkaz denarnih tokov</i>	<i>293</i>
4.2.6	<i>Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom</i>	<i>294</i>
4.2.7	<i>Poslovni dogodki po dnevu izkaza finančnega položaja Skupine</i>	<i>331</i>
4.3	IZJAVA POSLOVODSTVA	333
4.4	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA	334

Pomembnejši podatki in nekateri kazalci poslovanja skupine Javni holding

	LETO 2024	LETO 2023	LETO 2022	LETO 2021
Prodana voda v m ³	22.030.458	21.964.336	22.293.214	20.873.094
Odvedena odpadna voda v m ³	19.869.576	19.788.983	19.852.196	19.443.624
Proizvodnja toplote (vroča voda in para) v MWh	1.098.763	1.149.897	1.292.696	1.417.359
Prodaja toplote v MWh	930.575	979.213	1.126.778	1.251.512
Distribuirane količine zemeljskega plina v MWh	1.041.814	908.586	810.009	907.954
Prodaja zemeljskega plina v MWh	630.428	627.563	645.575	756.943
Prodaja CNG v MWh	56.806	54.446	50.841	44.541
Proizvodnja električne energije v MWh	302.262	280.035	339.061	389.393
Prodaja električne energije v MWh	312.547	286.634	314.871	462.997
Skupaj zbrani odpadki v tonah	154.772	162.165	155.011	166.755
Skupaj sprejeti odpadki v obdelavo v tonah	160.863	168.743	165.666	172.038
Po obdelavi odloženi komunalni odpadki v tonah	21.178	23.310	9.017	10.964
Vsi odloženi odpadki v tonah	24.772	45.548	29.285	39.716
Število potovanj z mestnim linijskim prevozom	34.680.233	34.368.492	28.050.798	19.086.895
Prevoženi kilometri v mestnem linijskem prevozu	11.459.373	11.624.900	11.111.965	10.386.025
IZ IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA NA DAN 31.12. (v EUR)				
Bilančna vsota	819.686.974	827.134.451	786.817.180	726.414.757
Nepremičnine, naprave, oprema in neopredmetena sredstva ter naložbene nepremičnine	697.821.469	681.100.388	659.296.534	616.429.812
Finančne naložbe, denar in denarni ustrezniki	9.495.028	5.897.770	12.219.754	12.032.598
Terjatve	85.046.494	88.704.297	82.719.134	78.366.142
Druga sredstva	27.323.984	51.431.996	32.581.758	19.586.205
Kapital	376.839.793	379.242.784	368.334.705	373.115.799
Poslovne in druge obveznosti	154.768.353	159.193.789	150.737.662	123.757.225
Finančne obveznosti - od tega:	288.078.828	288.697.878	267.744.813	229.541.733
- Nekratkoročna finančna posojila najeta od bank	117.201.043	113.589.800	105.177.577	65.870.757
- Kratkoročna finančna posojila najeta od bank	99.733.733	88.695.085	62.259.127	54.703.436
IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO (v EUR)				
Kosmati donos iz poslovanja	405.156.236	447.348.389	396.788.408	317.583.332
Poslovni odhodki	395.525.957	426.055.191	398.531.638	322.079.119
Rezultat iz poslovanja (EBIT)	9.630.279	21.293.198	-1.743.230	-4.495.787
Amortizacija	38.282.677	38.814.479	37.601.148	38.398.815
- Amortizacija od lastnih osnovnih sredstev	26.938.087	27.221.839	26.169.176	27.980.635
- Amortizacija od najetih osnovnih sredstev in infrastrukture	11.344.590	11.592.640	11.431.972	10.418.180
Rezultat iz poslovanja pred odbitjem amortizacije (EBITDA)*	36.568.366	48.515.037	24.425.946	23.484.848
Finančni izid	-9.843.144	-8.413.001	-3.933.079	-3.587.779
Čisti poslovni izid	-883.663	11.286.999	-6.031.930	-8.358.039
STROŠKI DELA IN PLAČ ZA LETO				
Stroški dela v EUR	118.674.148	111.071.124	97.832.519	89.598.524
Stroški plač v EUR	80.669.303	77.197.150	67.853.932	64.400.530
Povprečno število zaposlenih iz ur	2.470,50	2.459,92	2.449,71	2.450,26
Povprečna bruto plača na zaposlenega iz ur v EUR	2.721,09	2.615,16	2.308,23	2.190,26
REALIZIRANE INVESTICIJE V LETU (v EUR)	52.773.789	68.000.000	87.209.051	67.656.983
KAZALNIKI POSLOVANJA DRUŽBE ZA LETO				
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,02	1,05	1,00	0,99
Čista donosnost kapitala (v %)	-0,2	3,0	-1,6	-2,2
ŠTEVILO ZAPOSLENIH NA DAN 31.12.	2.394	2.456	2.430	2.454
POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH V LETU	2.439,7	2.433,3	2.431,9	2.449,9
ŠTEVILO NAJETIH DELAVCEV NA DAN 31.12.	13	10	9	12

* Rezultat iz poslovanja pred odbitjem amortizacije (EBITDA) je rezultat iz poslovanja (EBIT), povečan za amortizacijo od lastnih osnovnih sredstev.

**Pomembnejši podatki in nekateri kazalci poslovanja posameznih družb v skupini
Javni holding za leto 2024 (bilančni podatki po SRS)**

	JAVNI HOLDING	VOKA SNAGA	Energetika Ljubljana	LPP
IZ BILANCE STANJA NA DAN 31.12. (v EUR)				
Bilančna vsota	189.106.305	269.909.338	442.071.848	48.930.033
Neopredmetena in opredmetena sredstva, naložbene nepremičnine	1.899.193	239.997.430	360.994.807	33.463.041
Finančne naložbe	185.634.280	1.000	2.185.712	0
Terjatve	934.735	22.376.162	53.647.475	14.261.197
- od tega poslovne terjatve do obvladujoče družbe po pogodbi o obvladovanju	0	0	0	4.621.157
Zaloge, denarna sredstva in kratkoročne AČR	638.097	7.534.746	25.243.854	1.205.795
Kapital	176.251.433	165.799.056	208.782.179	9.998.338
Rezervacije in dolgoročne PČR	2.224.119	44.272.523	7.392.596	6.343.095
Obveznosti:	10.168.568	57.450.636	208.491.656	27.700.718
- Finančne obveznosti - banke	2.010.282	39.786.060	156.697.913	18.440.522
- Finančne obveznosti - iz najemov osnovnih sredstev	1.249.153	97.505	66.972	943.627
- Poslovne obveznosti do odvisnih družb po pogodbi o obvladovanju	4.621.157	0	0	0
- Ostale obveznosti (poslovne, ostale)	2.287.976	17.567.071	51.726.771	8.316.569
Kratkoročne PČR	462.185	2.387.123	17.405.417	4.887.882
IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO (v EUR)				
Prihodki iz poslovanja (brez prihodkov po pogodbi o obvladovanju)	14.945.299	118.440.545	222.162.040	70.568.471
Prihodki iz poslovanja po pogodbi o obvladovanju	0	0	0	2.413.901
Odhodki iz poslovanja (brez odhodkov po pogodbi o obvladovanju)	14.293.716	115.811.899	216.238.358	71.527.526
Odhodki za iz poslovanja po pogodbi o obvladovanju	2.413.901	0	0	0
Rezultat iz poslovanja (EBIT)	-1.762.318	2.628.646	5.923.682	1.454.846
Amortizacija	560.158	9.870.423	13.499.387	4.445.836
- Amortizacija od lastnih osnovnih sredstev	264.645	9.835.069	13.419.673	3.418.701
- Amortizacija od najetih osnovnih sredstev	295.513	35.354	79.714	1.027.135
Rezultat iz poslovanja pred odbitjem amortizacije (EBITDA)*	-1.497.673	12.463.715	19.343.355	4.873.547
Rezultat iz finančnega in izrednega poslovanja	7.651.040	-2.293.070	-1.828.020	-1.454.846
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	5.888.722	254.158	3.506.282	0
STROŠKI DELA IN PLAČ ZA LETO				
Stroški dela v EUR	12.093.035	35.006.885	30.634.219	40.940.009
Stroški plač v EUR	8.505.181	23.171.086	21.713.510	27.279.526
Povprečno število zaposlenih iz ur	194,67	852,75	554,85	868,23
Povprečna bruto plača v EUR	3.640,85	2.264,35	3.261,17	2.618,31
Povprečna stopnja izobrazbe	6,4	4,4	5,4	4,5
REALIZIRANE INVESTICIJE V LETU (v EUR)	358.526	17.170.160	31.661.543	3.583.560
KAZALNIKI POSLOVANJA DRUŽBE ZA LETO				
Koeficient gospodarnost poslovanja	0,89	1,02	1,03	1,02
Čista donosnost kapitala v %	3,4	0,2	2,0	0,0
ŠTEVILO ZAPOSLENIH NA DAN 31.12.	200	849	538	807
POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH V LETU	198,7	853,7	551,2	836,1
ŠTEVILO NAJETIH DELAVCEV NA DAN 31.12.	0	0	13	0

*Rezultat iz poslovanja pred odbitjem amortizacije (EBITDA) je rezultat iz poslovanja (EBIT), povečan za amortizacijo od lastnih osnovnih sredstev.

1 UVOD

1.1 Predstavitev skupine

Družbe v skupini Javni holding so na podlagi spremembe Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) v februarju leta 2021 postale subjekt javnega interesa, za katere ZGD-1 določa, da morajo oblikovati nadzorne svete in le-ti revizijske komisije, razen če gre za odvisne družbe, povezane s pogodbo o obvladovanju. Z namenom zagotoviti učinkovito poslovno odločanje za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov vseh odvisnih družb ter na tej podlagi povezati kapitalsko že povezane družbe v pogodbeni koncern, je Javni holding pripravil Pogodbo o obvladovanju, ki je bila po pridobitvi pozitivnega mnenja nadzornega sveta in soglasja skupščine sklenjena dne 5. 5. 2021 med Javnim holdingom kot obvladujočo družbo ter družbami VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP kot odvisnimi družbami, veljati pa je začela z vpisom v sodni register dne 13. 5. 2021.

V skladu z ZGD-1 je bila imenovana revizijska komisija nadzornega sveta Javnega holdinga, ki opravlja naloge revizijske komisije tudi za odvisne družbe v pogodbenem koncernu.

Pogodbeni koncern Javni holding (v nadaljevanju: Skupina) so v letu 2024 sestavljale:

Konsolidirani računovodski izkazi se izdelujejo na nivoju Skupine. Konsolidirano letno poročilo je mogoče pridobiti na sedežu obvladujoče družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o., Verovškova 70, Ljubljana in na spletnem naslovu: www.jhl.si/o-druzbi/poslovanje-1.

Osnovni podatki obvladujoče družbe	
Družba:	JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o., družba za izvajanje strokovnih in razvojnih nalog na področju gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju: Javni holding)
Sedež:	Verovškova ulica 70, 1000 Ljubljana
E-pošta:	info@jhl.si
Spletna stran:	http://www.jhl.si
Matična številka:	5860199000
Davčna številka:	SI57209294
Šifra dejavnosti:	70.100 Dejavnost uprav podjetij
Osnovni kapital:	151.446.841,00 EUR
Št. reg. vložka pri Okr. sodišču v Ljubljani:	1/25680/00

Osnovni podatki odvisnih družb			
Družba:	JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o. (v nadaljevanju: VOKA SNAGA)	JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o. (v nadaljevanju: Energetika Ljubljana)	JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET, d.o.o. (v nadaljevanju: LPP)
Sedež:	Vodovodna cesta 90, LJ	Verovškova ulica 62, LJ	Celovška cesta 160, LJ
E-pošta:	vokasnaga@vokasnaga.si	info@energetika.si	mail@lpp.si
Spletna stran:	https://www.vokasnaga.si/	https://www.energetika.si/	https://www.lpp.si/
Matična številka:	5046688000	5226406000	5222966000
Davčna številka:	SI64520463	SI23034033	SI66742790
Šifra dejavnosti:	36.000	35.300	49.310
Osnovni kapital:	99.836.586,10 EUR	57.602.057,00 EUR	18.155.600,00 EUR

➤ Lastniška struktura

Osnovni kapital družbe Javni holding znaša 151.446.841 EUR in ga je ob ustanovitvi zagotovilo Mesto Ljubljana kot edini ustanovitelj in družbenik s stvarnim vložkom-poslovnimi deleži v sedmih javnih podjetjih. Na podlagi delitvene bilance so na seji skupščine družbenikov dne 14. 6. 2001 pravni nasledniki Mesta Ljubljane sprejeli družbeno pogodbo, s katero so bili določeni poslovni deleži Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) in devetih primestnih občin: Brezovica, Dobrova-Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Horjul, Ig, Medvode, Škofljica, Velike Lašče in Vodice v osnovnem kapitalu Holdinga Ljubljana, d.o.o. Občina Vodice je v istem letu MOL prodala svoj poslovni delež, ki je znašal 1,05 % osnovnega kapitala Holdinga Ljubljana, d.o.o. V prvi polovici leta 2002 je tudi Občina Velike Lašče, MOL s pogodbo o prenosu poslovnega deleža, odprodala 1,0 % svojega poslovnega deleža in je ostala lastnica preostalih 0,39 % osnovnega kapitala Holdinga Ljubljana, d.o.o. Navedeni delež je Občina Velike Lašče prodala MOL v letu 2007, in sicer s pogodbo o odsvojitvi poslovnega deleža z določilom, da se 31. 12. 2007 določi za dan prenosa poslovnega deleža. Z istim dnem je tudi Občina Ig svoj poslovni delež (1,83 %) prodala MOL. MOL ima tako v Javnem holdingu 87,32 % poslovni delež. V letu 2007 so se iz skupine Javni holding izločila tri javna podjetja, ki izvajajo dejavnosti GJS le na območju MOL, in katerih edini lastnik postane MOL (ŽALE, Parkirišča in Ljubljanske tržnice (slednji sta se nato združili v LPT).

Na dan 31. 12. 2024 sestavljajo osnovni kapital družbe Javni holding osnovni vložki naslednjih družbenikov:

Družbenik	Vrednost osnovnega vložka	Delež družbenika
Mestna občina Ljubljana (MOL)	132.243.381,56 EUR	87,32 %
Občina Medvode	5.815.558,69 EUR	3,84 %
Občina Brezovica	4.179.932,81 EUR	2,76 %
Občina Dobrova-Polhov Gradec	3.271.251,77 EUR	2,16 %
Občina Škofljica	2.726.043,14 EUR	1,80 %
Občina Dol pri Ljubljani	1.908.230,20 EUR	1,26 %
Občina Horjul	1.302.442,83 EUR	0,86 %
Skupaj	151.446.841,00 EUR	100,00 %

➤ Strateške usmeritve

Osnovni namen družbe Javni holding je učinkovito in strokovno izvajanje poslovnih funkcij za družbe v Skupini in druge poslovne subjekte, poleg tega pa ima aktivno vlogo v strateškem usmerjanju javnih podjetij in zadevah, ki so ključne za razvoj družb v Skupini. Z vzpostavitvijo pogodbenega koncerna je namen družbe dodatno zagotoviti učinkovito poslovno odločanje za

doseganje čim boljših poslovnih rezultatov vseh družb v Skupini in vsake družbe posebej. V Strateškem načrtu družbe Javni holding za obdobje 2022–2027, ki je bil pripravljen v letu 2021, smo zastavili smernice, ki jim v okviru letnih načrtov sledimo na poti k uresničitvi vizije in poslanstva.

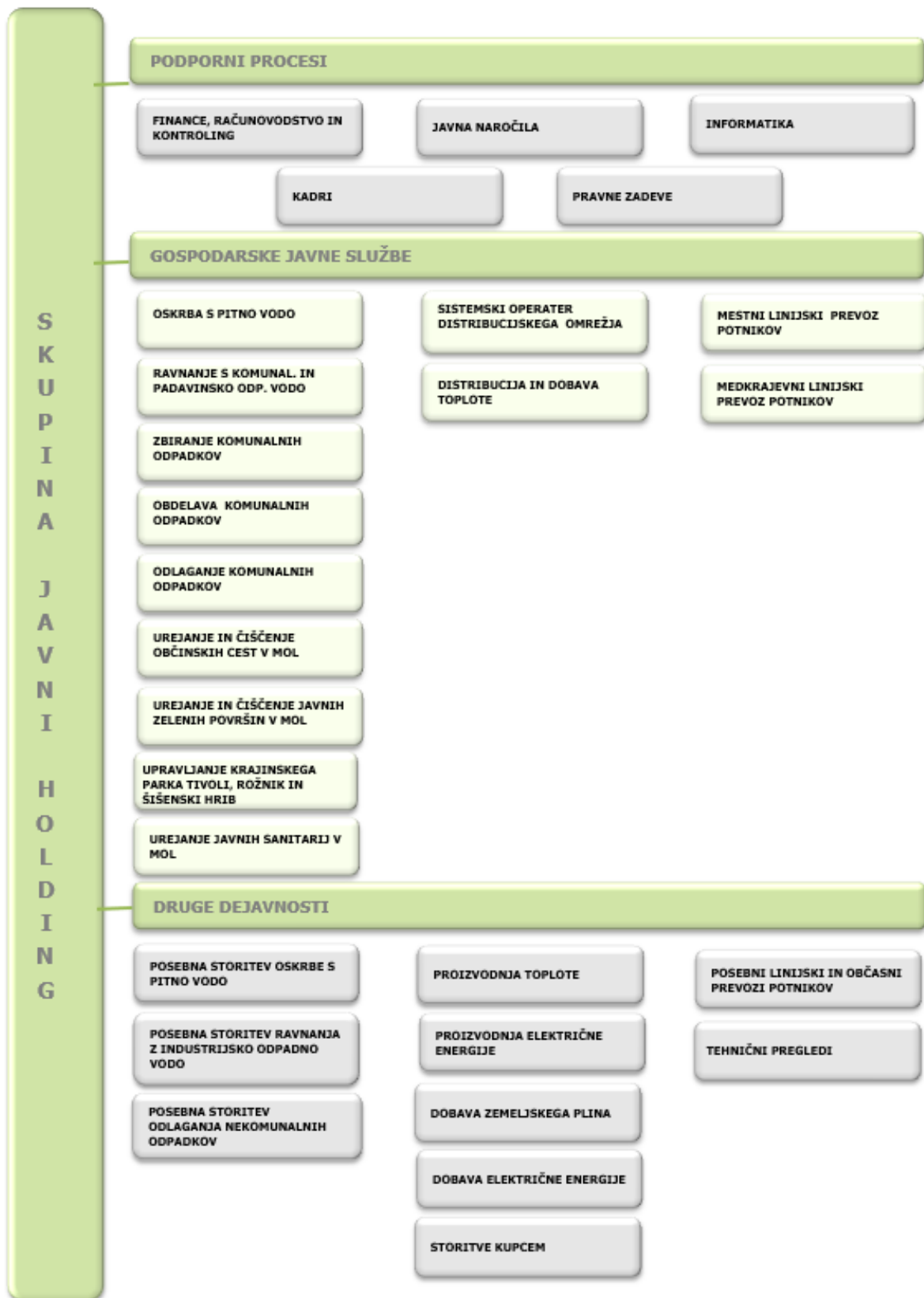
Z oblikovanjem strateških ciljev in določanjem strateških korakov za njihovo doseganje nadgrajujemo razvojne poti in iščemo vedno nove možnosti, ki bodo Skupini dale tisti zagon, ki ga v prihodnjem obdobju nujno potrebuje za ohranitev ključne osrednje vloge in nadaljnji razvoj kompleksnega sistema na področju gospodarskih javnih služb.

Tak pristop je zagotovilo, da si bomo vsi sodelavci z vsem svojim znanjem in ustvarjalno energijo prizadevali krepiti poslovno samozavest in ugled ter pospeševali razvojno usmerjenost, vzporedno pa izboljševali poslovne rezultate in zagotavljali večjo učinkovitost. Z navedenim bodo zadovoljni končni uporabniki in tudi občine lastnice. V strateškem načrtu 2022–2027 smo si zastavili naslednje cilje, ki jih postopoma že uresničujemo:

Strateški cilji Skupine Javni holding	
1	Celovita digitalna transformacija
2	Napreden sistem Poslovne inteligence (BI)
3	Informativno-komunikacijski portal / kanal družb v Skupini na UDP MOL
4	Dolgoročna hramba dokumentarnega gradiva

➤ Poslovna področja Skupine Javni holding

Poslovna področja Skupine Javnega holdinga so prikazana v naslednji shemi:

Javni holding v obliki strateškega holdinga združuje podporne službe družb v Skupini, pa tudi družb ŽALE in LPT (finančno računovodsko službo, službo za javna naročila, službo za informatiko ter pravno in kadrovske službe), v okviru katerih mu je zaupana odgovornost in skrb za upravljanje s kadri, kakor tudi skrb za enotne informacijske rešitve, vodenje postopkov velikih javnih naročil, pravno zastopanje v vseh postopkih in drugo svetovanje, notranje revidiranje delovanja procesov, spremljanje poslovanja odvisnih družb, zagotavljanje virov financiranja in obsežno poročanje ustanoviteljem, nadzornemu svetu, revizijski komisiji nadzornega sveta ter drugim, tako notranjim kot zunanjim uporabnikom informacij. Na nivoju družb v Skupini v obvladujoči družbi skrbimo tudi za enotno politiko komuniciranja z javnostmi, poenoteno komuniciranje preko spletnega portala in usklajeno komuniciranje z mediji.

Obvladujoča družba Javni holding v okviru opravljanja servisnih storitev za javna podjetja skrbi za pripravo enotnih izhodišč za izdelavo letnih načrtov, usklajevanje predlogov investicijskih načrtov javnih podjetij, izvajanje nadzora nad poslovanjem javnih podjetij, spremljanje izvajanja cenovne politike, skrbi za enotno informiranje uporabnikov storitev javnih podjetij ter pripravo analiz in poročil o poslovanju javnih podjetij. S skupnim upravljanjem obvladujoča družba zagotavlja učinkovito poslovno odločanje za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov in izkoriščanje sinergijskih učinkov.

Naloga javnih podjetij pa je zagotavljati nemoteno in kakovostno izvajanje gospodarskih javnih služb, pri čemer sta zanesljiva in kakovostna oskrba uporabnikov storitev ključna kriterija uspešnega izvajanja dejavnosti javnih podjetij. V družbah v Skupini opravljamo raznovrstne gospodarske javne službe in druge dejavnosti, s čimer zagotavljamo visoke osnovne življenjske standarde prebivalcem MOL in primestnih občin. Nenehne družbene spremembe in razvoj ter zahteve uporabnikov nam neprestano narekujejo dviganje kakovosti storitev ter vedno bolj učinkovito in uporabnikom prijazno izvajanje dejavnosti javnih služb.

1.2 Sistem vodenja in upravljanja

Sistem vodenja in upravljanja omogoča preglednost poslovanja Javnega holdinga in odvisnih družb. Obvladujočo družbo upravlja skupščina družbenikov Javnega holdinga, ki jo sestavljajo vsi družbeniki. Organi družbe Javni holding so nadzorni svet, revizijska komisija nadzornega sveta in poslovodstvo družbe. V odvisnih družbah ustanoviteljske pravice izvaja Svet ustanoviteljev, odvisne družbe pa vodijo in zastopajo posamezni direktorji, edini družbenik odvisnih družb je Javni holding.

Skupščina družbenikov

Skupščino družbe sestavljajo vsi družbeniki. Vsakih dopolnjenih 50 EUR osnovnega vložka daje družbeniku en glas. Skupščina je sklepčna, če so prisotni družbeniki, ki imajo večino glasov vseh družbenikov. V skladu z družbeno pogodbo Javnega holdinga skupščina odloča z navadno večino glasov, razen v primeru, ko družbena pogodba ali zakon določa višjo večino.

Skupščina družbe se je v letu 2024 sestala na štirih rednih sejah. Sprejela je letno poročilo Javnega holdinga ter konsolidirano letno poročilo za leto 2023 s poročilom neodvisnega revizorja in se strinjala z letnimi poročili odvisnih družb za leto 2023 s poročili neodvisnega revizorja. Predhodno se je seznanila tudi z nerevidiranimi računovodskimi izkazi družb v Skupini za leto 2023. Odločila je, da se spremenljivi del plačila za uspešnost poslovanja direktorjem družb v Skupini za leto 2023, zaradi zasledovanja cilja gospodarnega ravnanja, ne določi. Sprejela je Poročilo o realizaciji investicijskih načrtov družb v Skupini v letu 2023, polletno poročilo o poslovanju družb in se seznanila z obdobjimi poročili o poslovanju. Sprejela je poslovni načrt Javnega holdinga za leto 2025 in se strinjala s poslovnimi načrti odvisnih družb za leto 2025. Odločila je, da se preneseni čisti dobiček preteklih let odvisne družbe Energetika Ljubljana razporedi za prenos na družbenika v višini 8,0 mio EUR, preostali del pa ostane

nerazporejen. Seznanila se je z imenovanjem revizijske komisije nadzornega sveta družbe, z odstopno izjavo člana nadzornega sveta družbe in na predlog MOL imenovala nadomestno članico nadzornega sveta. Seznanila se je tudi s sponzorstvi in donacijami Javnega holdinga in odvisnih družb za obdobje 2013-2023. Podala je soglasje k obnovitvi kratkoročne zadolžitve Javnega holdinga v letu 2024 in 2025 in na predlog nadzornega sveta družbe imenovala revizijsko družbo za revidiranje poročila o trajnostnosti Skupine za leto 2024. Vsi sklepi skupščine družbe v letu 2024 so bili sprejeti soglasno.

Nadzorni svet

Nadzorni svet Javnega holdinga ima devet članov, in sicer šest članov imenovanih s strani Skupščine družbe na predlog MOL in tri člane imenovane s strani Skupščine družbe na usklajen predlog manjšinskih družbenikov.

Člani nadzornega sveta, imenovani na predlog MOL, so imenovani za mandatno dobo štirih let. Člani nadzornega sveta, imenovani na predlog manjšinskih družbenikov, pa so imenovani za mandatno dobo dveh let po sistemu rotacije, tako da se v štirih letih izmenjajo člani, imenovani na predlog vseh šestih manjšinskih družbenikov. Člani nadzornega sveta družbe so po poteku mandatne dobe lahko ponovno imenovani.

Sestava Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o. v letu 2024 je bila sledeča:

Člani nadzornega sveta, imenovani na predlog MOL, z nastopom mandata 18. 12. 2023 in trajanjem mandata do 18. 12. 2027:

- Jadranka Dakić, predsednica
- Jelka Žekar, namestnica predsednice
- Vasja Butina (do 15. 3. 2024)
- Tjaša Ficko (od 18. 3. 2024)
- Mateja Avbelj Valentan
- Miha Butara
- Sašo Rink

Člani nadzornega sveta, imenovani na usklajen predlog manjšinskih družbenikov, z nastopom mandata 18. 12. 2023 in trajanjem mandata do 18. 12. 2025:

- Anita Mežek
- Darko Jurca
- Natalija Pavlin

Sestava nadzornega sveta odraža zavezanost družbe k enakosti in raznolikosti. Zaradi zamenjave člana nadzornega sveta Vasje Butina za članico nadzornega sveta Tjašo Ficko je bila do 15. 3. 2024 sestava članov nadzornega sveta 55,6 % žensk in 44,4 % moških, od 18. 3. 2024 dalje pa 66,7 % žensk in 33,3 % moških.

Ustanovna seja nadzornega sveta družbe v novem mandatnem obdobju je bila 16. 1. 2024. Za predsednico nadzornega sveta družbe je bila izvoljena Jadranka Dakić, za namestnico predsednice pa Jelka Žekar.

Revizijska komisija nadzornega sveta

Revizijska komisija nadzornega sveta Javnega holdinga je bila imenovana v skladu z novelo ZGD-1 po vzpostavitvi pogodbenega koncerna na podlagi sklenjene Pogodbe o obvladovanju med obvladujočo družbo Javni Holding ter odvisnimi družbami VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP.

Člane revizijske komisije imenuje nadzorni svet. Sestavljajo jo predsednik in dva člana. Predsednika imenuje nadzorni svet izmed svojih članov. En član mora biti neodvisni strokovnjak, usposobljen za računovodstvo ali revizijo z večletnimi praktičnimi izkušnjami.

Revizijska komisija je imenovana za čas trajanja mandata nadzornega sveta in predstavlja strokovno podporo nadzornega sveta, predvsem na področjih računovodskega poročanja, finančnega poslovanja, notranjih kontrol in obvladovanja tveganj ter zunanjega in notranjega revidiranja Skupine in družb v pogodbenem koncernu.

V pogodbenem koncernu tako naloge revizijske komisije za vse družbe v Skupini opravlja revizijska komisija, ki jo je nadzorni svet družbe Javni holding prvič imenoval na seji dne 21. 4. 2021 ter v enaki sestavi ponovno na svoji seji dne 16. 1. 2024. Z imenovanjem se je nato seznanila tudi skupščina družbe. Revizijsko komisijo sestavljajo: predsednica ga. Jadranka Dakić, članica ga. Jelka Žekar in članica ga. Jovita Ažman kot neodvisna strokovnjakinja.

Poslovodstvo matične družbe

Družba ima enega direktorja, ki vodi posle in zastopa družbo ter uresničuje sprejeto poslovno politiko družbe.

Funkcijo direktorja Javnega holdinga od 5. 1. 2023 dalje opravlja Krištof Mlakar. Skupščina družbe ga je imenovala za mandatno dobo petih let na seji dne 4. 1. 2023.

➤ Upravljanje odvisnih družb

Edini družbenik odvisnih družb je obvladujoča družba Javni holding, organa družb pa sta še Svet ustanoviteljev in poslovodstvo posamezne družbe.

Svet ustanoviteljev

Javni holding opravlja tudi strokovne, organizacijske in administrativno-tehnične naloge za potrebe Sveta ustanoviteljev, ki je pristojen za izvrševanje ustanoviteljskih pravic občin v družbah v Skupini in za usklajevanje odločitev v zvezi z zagotavljanjem obveznih in izbirnih gospodarskih javnih služb. Svet ustanoviteljev sestavljajo aktualni župani občin ustanoviteljic in je pristojen za odločanje o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin, ki jih zagotavljajo javna podjetja, dajanje soglasij k nakupu oziroma odprodaji poslovnega deleža v drugi družbi, dajanje soglasij za najemanje kreditov in drugo zadolževanje, za obremenitev nepremičnin, ki je nad 5 % vrednosti osnovnega kapitala javnega podjetja kot tudi odločanje o drugih zadevah v skladu z zakonodajo.

Svet ustanoviteljev se je v letu 2024 sestal na dveh rednih in eni dopisni seji. Med drugim je na podlagi izdelanih elaboratov javnega podjetja VOKA SNAGA obravnaval in potrdil cene storitev gospodarskih javnih služb ravnanja s pitno in odpadno vodo, zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov ter obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov za leto 2024. Potrdil je tudi cene za obračun posebne storitve oskrbe s pitno vodo, posebne storitve ravnanja z industrijsko odpadno vodo ter posebne storitve odlaganja nekomunalnih odpadkov, vse za leto 2024. Seznanil se je s poročilom družbe Energetika Ljubljana o izvedenem postopku prodaje njenega poslovnega deleža (finančne naložbe) v družbi Resalta B.V., s predlogom izbora najugodnejšega ponudnika in z osnutkom pogodbe ter soglašal s prodajo poslovnega deleža. Potrdil je izjavo družbe VOKA SNAGA, kot upravljavca odlagališča nenevarnih odpadkov Barje, za izvedbo ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju za obratovanje za leto 2024. Sprejel je Program zbiranja komunalnih odpadkov za leto 2024 in Poročilo o delu skupnega organa občin za obdobje september 2023-avgust 2024. Tekoče se je seznanjal z obvestili o posojilnih pogojih zadolžitev. Vse sklepe v letu 2024 so člani Sveta ustanoviteljev sprejeli soglasno.

Družbenik

Pristojnosti družbenika obsegajo odločanje o zahtevi za vplačilo osnovnih vložkov, odločanje o vračanju naknadnih vplačil, o delitvi in prenehanju poslovnih deležev, ukrepih za pregled in nadzor dela poslovodje, o postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca, o sprejemu

poslovnega načrta, o sprejemu pisnega poročila o poslovanju družbe na koncu vsakega polletja in letnega poročila družbe s predlogom za uporabo bilančnega dobička ter odločanje o drugih zadevah, za katere tako določa zakon ali družbena pogodba in katere niso izrecno prenesene v odločanje Svetu ustanoviteljev.

Edini družbenik odvisnih družb je v letu 2024:

- sprejel letna poročila odvisnih družb za leto 2023 s poročili neodvisnega revizorja, se seznanil s čistim dobičkom poslovnega leta družbe VOKA SNAGA in odločil, da bilančni dobiček po stanju 31. 12. 2023 ostane nerazporejen; se seznanil s čistim dobičkom poslovnega leta družbe Energetika Ljubljana in odločil, da se bilančni dobiček po stanju na dan 31. 12. 2023 razporedi med druge rezerve iz dobička, preostanek bilančnega dobička pa ostane nerazporejen; se seznanil s čistim dobičkom poslovnega leta družbe LPP ter z višino bilančne izgube po stanju na dan 31. 12. 2023, ki ostane nepokrita;
- sprejel ugotovitvene sklepe o sprejemu poročil o poslovanju odvisnih družb za obdobje I-VI 2024;
- sprejel ugotovitveni sklep, da se preneseni čisti dobiček preteklih let Energetike Ljubljana v višini 8,0 mio EUR razporedi za prenos na družbenika, preostali del prenesenega čistega dobička pa ostane nerazporejen;
- sprejel je sklepe o pričetku izvajanja notranje revizije;
- sprejel je poslovne načrte odvisnih družb za leto 2025;
- sprejel je sklep o povečanju osnovnega kapitala odvisne družbe VOKA SNAGA s sredstvi edinega družbenika.

Poslovodstva odvisnih družb

Poslovodstvo posameznih odvisnih družb predstavlja direktor, ki vodi in zastopa družbo ter uresničuje sprejeto poslovno politiko družbe. Imenuje in odpokliče ga skupščina edinega družbenika. V letu 2024 so funkcijo direktorja odvisnih družb opravljali:

Družba	Ime in priimek	Funkcija	Imenovanje	Mandatna doba
VOKA SNAGA	David Polutnik	direktor	5. 1. 2023	5 let
Energetika Ljubljana	Samo Lozej	direktor	2. 2. 2024	5 let
LPP	Peter Horvat	direktor	3. 1. 2021	5 let

Funkcijo direktorja Javnega holdinga od 5. 1. 2023 dalje opravlja Krištof Mlakar. Skupščina družbe ga je imenovala za mandatno dobo petih let na seji dne 4. 1. 2023.

V poslovodstvih družb v Skupini so v času poročanja vse vodstvene funkcije opravljali moški. Ženske v poslovodstvu v tem obdobju niso bile zastopane. Družba se zaveda pomena raznolikosti in vključujočega upravljanja ter si bo tudi v prihodnje prizadevala za ustvarjanje pogojev, ki bodo omogočili bolj uravnoteženo spolno zastopanost na vseh ravneh odločanja.

1.3 Izjava o upravljanju

V skladu z določbo šestega odstavka 70. člena ZGD-1 poslovodstvo družbe Javni holding izjavlja, da je bilo v obdobju poslovnega leta 2024 upravljanje družbe skladno z zakoni, Družbeno pogodbo o ustanovitvi JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o., družbe za izvajanje strokovnih in razvojnih nalog na področju gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju: Družbena pogodba) in drugimi veljavnimi predpisi.

Poslovodstvo družbe Javni holding v skladu s 60.a členom ZGD-1 izjavlja, da je konsolidirano letno poročilo z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe, sestavljeno in objavljeno v skladu z ZGD-1 in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU.

V skladu s šestim odstavkom 70. člena ZGD-1, ki določa minimalne vsebine izjave o upravljanju, družba Javni holding podaja naslednja pojasnila:

➤ Kodeks o upravljanju

V letu 2017 je bil sprejet Kodeks upravljanja družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. in odvisnih družb (v nadaljevanju: kodeks), ki je objavljen na spletni strani <https://www.jhl.si>. Kodeks za vse družbe v Skupini upošteva poenotena merila za doseganje visokih standardov vodenja in nadzora ter oblikovanje transparentnega in razumljivega sistema korporativnega upravljanja.

➤ Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Sistem notranjih kontrol je opredeljen kot sestav računovodskih in drugih kontrol, vključno z organizacijskim ustrojem, metodami in postopki, ki jih vzpostavi vodstvo v sklopu svojih združenih ciljev z namenom, da si z njimi pomaga pri gospodarnem, učinkovitem in uspešnem izvajanju dejavnosti.

Notranje kontrole v Skupini imajo pomembno vlogo pri odkrivanju in preprečevanju goljufij ter zaščiti tako premoženja kot ugleda družbe. Namen notranjih kontrol je zagotoviti učinkovitost in uspešnost delovanja, pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni in drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi, kar skušamo doseči predvsem z izvajanjem naslednjih ukrepov in notranjih kontrol:

- oblikovanje učinkovite in transparentne organizacijske strukture
- oblikovanje jasnih in poenotениh računovodskih usmeritev ter njihova dosledna uporaba
- kontrola popolnosti zajemanja podatkov, ki obsega preverjanje, ali so vsi poslovni dogodki nesporni, ali so odobreni s strani pooblaščenе osebe, ali so vsi poslovni dogodki pravočasno in pravilno knjiženi
- kontrola pravilnosti računovodskih podatkov, v okvir katere sodi preverjanje mesečnih uskladitev prometa in stanj med pomožnimi knjigami, analitičnimi evidencami in glavno knjigo ter kontrola izvajanja letnega popisa (inventura) stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov in uskladitev stanj po knjigah z dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom
- kontrola razmejitev dolžnosti in odgovornosti, ki obsega ločevanje izvajanja nalog, na primer evidentiranja poslovnih dogodkov od upravljanja s finančnimi sredstvi družbe (plačila)
- kontrola odgovornosti zadolžencev za sredstva, varovanje sredstev pred krajo, izgubami, neučinkovito uporabo
- kontrola omejitve dostopa-poenoten računovodski in poslovni informacijski sistem tako v obvladujoči družbi Javni holding, kot v odvisnih družbah, zagotavlja ustrezne omejitve

dostopa do omrežja, aplikacij in podatkov ter nadzor nad dostopi in ima že vgrajene nekatere kontrole popolnosti zajemanja in obdelovanja podatkov ter usklajenosti prometov analitičnih evidenc z glavno knjigo, oziroma se izvajajo tudi kontrole prenosov prometnih podatkov, kjer je to potrebno

- nadziranje se izvaja tudi na način, da se preverja pravilnost računovodskih podatkov v okviru funkcije poročanja oziroma analiziranja in preučevanja odmikov od načrtovanih ali preteklih prometov in stanj (redna mesečna in občasna obdobja poročila o poslovanju družbe).

Menimo, da nam sistem notranjih kontrol v vseh pomembnih pogledih daje ustrezna zagotovila za doseganje ciljev na področju skladnosti poslovanja z zakoni, predpisi, sprejetimi notranjimi akti družbe in drugimi navodili; uspešnega poslovanja ter zagotavljanja kakovostnih storitev; varovanja sredstev pred izgubo zaradi malomarnosti, zlorab, slabega upravljanja, napak, poneverb ter drugih nepravilnosti; razvijanja in ohranjanja zanesljivih računovodskih in drugih podatkov ter pravilnosti prikazovanja le-teh v računovodskih poročilih in uporabe enotne metodologije dela, vključno z enotno predpisanimi obrazci in dokumenti.

Nadzor nad delovanjem notranjih kontrol se izvaja z vodstvenim nadzorom, z notranjimi revizijskimi pregledi, z zunanjo revizijo računovodskih izkazov ter z drugimi neodvisnimi presojami.

Z namenom vzpostavitve celovitega sistema za obvladovanje tveganj in priložnosti v družbah Skupine ter, da se vodstvu družb in nadzornemu svetu ter revizijski komisiji nadzornega sveta zagotovijo kakovostne osnove in informacije za vodenje in nadzor, imajo družbe v Skupini izdelan register tveganj in priložnosti, določene skrbnike tveganj in priložnosti ter metodologijo za vzpostavitev in vodenje registra tveganj in priložnosti, kjer so podrobneje opisani postopki za upravljanje s tveganji in priložnostmi. Glavni cilj upravljanja s tveganji je obvladovanje tveganj, ohranjanje dolgoročne stabilnosti družbe in podpora poslovodstvu pri upravljanju družbe ter doseganju njenih ciljev. Glavni cilj upravljanja s priložnostmi je izkoriščanje potencialnih priložnosti za rast in razvoj, kar prispeva k dolgoročni uspešnosti družbe. Upravljanje s priložnostmi podpira poslovodstvo pri strateškem odločanju in omogoča doseg zastavljenih ciljev s prepoznavanjem in izkoriščanjem prednosti. Upravljanje s tveganji in priložnostmi je podrobneje predstavljeno tudi v poglavju 2.3.4 Upravljanje s tveganji in priložnostmi.

S sistemom notranjih kontrol načrtno in sistematično uporabljamo postopke in metode, ki s svojim delovanjem zagotavljajo točnost, zanesljivost in popolnost podatkov in informacij, pravilno in pošteno izdelavo računovodskih izkazov, preprečujejo in odkrivajo napake v sistemu ter zagotavljajo spoštovanje zakonov in drugih predpisov, aktov organov upravljanja ter sistemskih predpisov.

Za stalno preverjanje pravilnosti in zakonitosti, gospodarnosti in urejenosti poslovanja skrbi tudi Služba za notranjo revizijo kot samostojna organizacijska enota, ki izvaja neodvisno in objektivno revizijsko aktivnost znotraj Skupine.

V letu 2024 so se aktivnosti Službe za notranjo revizijo izvajale na podlagi letnega načrta dela, ki ga je potrdil direktor družbe, nanj pa je po predhodni obravnavi na revizijski komisiji podal soglasje tudi nadzorni svet družbe. V skladu z letnim načrtom dela Službe za notranjo revizijo so bili opravljeni notranje revizijski pregledi posameznih področij poslovanja v Javnem holdingu in v odvisnih družbah. Preverjene so bile izvedene aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi danih priporočil iz preteklih notranjih revizij ter opravljene druge naloge, skladno s sprejetim načrtom ter sklepi direktorja družbe in nadzornega sveta.

Dodana vrednost notranje revizije je bila dosežena v obliki danih priporočil po izvedenih revizijskih pregledih, katerih izvajanje služba sistematično preverja ter svetovanjem v okviru

revizij. O svojem delu je Služba za notranjo revizijo redno medletno in na letni ravni poročala in seznanjala direktorja družbe, revizijsko komisijo nadzornega sveta in nadzorni svet družbe.

➤ Podatki o delovanju Skupščine družbe in njenih ključnih pristojnostih

Pristojnosti in delovanje skupščine opredeljujeta ZGD-1 in Družbena pogodba. Skupščino Javnega holdinga sestavljajo vsi družbeniki, odloča pa o naslednjih vprašanjih:

- o imenovanju in odpoklicu direktorja družbe ter imenovanju in odpoklicu direktorjev posameznih javnih podjetij v skupini Javnega holdinga,
- sprejema letno poročilo družbe s predlogom za uporabo bilančnega dobička in letna poročila s predlogom za uporabo bilančnega dobička posameznih javnih podjetij v skupini Javnega holdinga,
- sprejema poslovni načrt družbe in poslovne načrte posameznih javnih podjetij v skupini Javnega holdinga,
- sprejema pisno poročilo o poslovanju družbe in javnih podjetij v skupini Javnega holdinga na koncu vsakega polletja,
- o spremembah in dopolnitvah družbene pogodbe,
- o povečanju in znižanju osnovnega kapitala družbe,
- o vstopu novega družbenika,
- o imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta družbe,
- o imenovanju revizorja družbe,
- o ukrepih za pregled in nadzor dela direktorja družbe in
- o drugih zadevah določenih z družbeno pogodbo ter ostalimi predpisi.

➤ Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja in nadzora

Družba ima enega poslovodjo, ki ima naziv direktor. Imenuje ga skupščina družbe za mandatno dobo petih let in je po poteku mandatne dobe lahko ponovno imenovan.

Direktor družbe vodi posle družbe in jo zastopa. Pri zastopanju lahko opravlja vsa pravna dejanja, ki spadajo v pravno sposobnost družbe. Pri vodenju družbe, direktor vodi redne posle, ki izvirajo iz narave dejavnosti družbe, uresničuje sprejeto poslovno politiko družbe, zlasti pa:

- organizira in vodi delovni proces,
- izdelava poslovni načrt družbe in ga predloži v mnenje nadzornemu svetu in v sprejem skupščini,
- sestavi letno poročilo družbe z vsemi računovodskimi izkazi in drugimi sestavnimi deli, vključno s predlogom uporabe bilančnega dobička in ga predlaga v sprejem skupščini po predhodni preveritvi nadzornega sveta,
- določa notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest družbe,
- imenuje vodilne delavce in sklepa z njimi pogodbe o zaposlitvi,
- izvršuje sklepe skupščine in nadzornega sveta,
- izdeluje poročila o poslovanju na zahtevo nadzornega sveta in skupščine,
- skrbi za obveščanje nadzornega sveta in skupščine,
- predlaga sprejem sklepov skupščini in nadzornemu svetu,
- opravlja druge naloge v skladu z veljavnimi predpisi in akti družbe.

Direktor potrebuje soglasje skupščine za naslednje vrste poslov:

- najemanje kreditov in drugo zadolževanje v okviru višine zadolžitve in izdanih porošttev,
- pridobitev, odsvojitve in obremenitev nepremičnin.

Družba ima nadzorni svet, ki ima devet članov. Člane nadzornega sveta imenuje in odpokliče skupščina družbe, in sicer šest na predlog MOL, tri pa na usklajen predlog občinskih svetov manjšinskih družbenikov. Člani nadzornega sveta, imenovani na predlog MOL, so imenovani za mandatno dobo štirih let. Člani nadzornega sveta, imenovani na predlog manjšinskih družbenikov (občinskih svetov), so imenovani za mandatno dobo dveh let po sistemu rotacije, tako da se v štirih letih izmenjajo člani, imenovani na predlog vseh šestih manjšinskih družbenikov. Člani nadzornega sveta so po poteku mandatne dobe lahko ponovno imenovani.

V skladu z Družbeno pogodbo ima nadzorni svet naslednje pristojnosti:

- nadzoruje vodenje poslov družbe,
- preveri letno poročilo družbe in predlog za uporabo bilančnega dobička ter zavzame stališče do revizijskega poročila,
- daje mnenje k predlogu poslovnega načrta družbe,
- daje mnenje k pisnemu poročilu o poslovanju družbe in povezanih javnih podjetij na koncu vsakega polletja in ga posreduje v sprejem skupščini,
- predlaga skupščini sprejem sklepov iz svoje pristojnosti ali daje mnenje k predlogom za sprejemanje sklepov skupščine, danih s strani direktorja,
- opravlja druge zadeve določene po Družbeni pogodbi.

V skladu z ZGD-1 je bila v maju 2021 imenovana revizijska komisija nadzornega sveta Javnega holdinga, ki opravlja naloge revizijske komisije tudi za odvisne družbe, povezane v pogodbeni koncern na podlagi sklenjene Pogodbe o obvladovanju.

Revizijsko komisijo sestavljajo predsednica in dve članici, pri čemer je ena članica skladno z ZGD-1 neodvisna strokovnjakinja, usposobljena za računovodstvo in revizijo. Revizijska komisija je imenovana za čas trajanja mandata nadzornega sveta. Pristojnosti in naloge revizijske komisije so:

- spremlja postopek računovodskega poročanja ter pripravlja priporočila in predloge za zagotovitev njegove celovitosti,
- spremlja učinkovitost in uspešnost notranje kontrole v družbi, notranje revizije, če obstaja, in sistemov za obvladovanje tveganja,
- spremlja obvezne revizije letnih in konsolidiranih računovodskih izkazov, zlasti uspešnost obvezne revizije, pri čemer upošteva vse ugotovitve in zaključke pristojnega organa,
- pregleduje in spremlja neodvisnost revizorja letnega poročila družbe, zlasti glede zagotavljanja dodatnih nerezizijskih storitev,
- odgovarja za postopek izbire revizorja in predlaga nadzornemu svetu imenovanje kandidata za revizorja letnega poročila družbe,
- nadzoruje neoporečnost finančnih informacij, ki jih daje družba,
- ocenjuje sestavo letnega poročila, vključno z oblikovanjem predloga za nadzorni svet,
- sodeluje pri določitvi pomembnejših področij revidiranja,
- sodeluje pri pripravi pogodbe med revizorjem in družbo, pri čemer so prepovedana vsa pogodbeno določila, ki skupščini omejujejo izbiro imenovanja revizorja. Vse take določbe so nične,
- poroča nadzornemu svetu o rezultatu obvezne revizije, vključno s pojasnilom, kako je obvezna revizija prispevala k celovitosti računovodskega poročanja in kakšno vlogo je imela revizijska komisija v tem postopku,
- opravlja druge naloge, določene s statutom ali sklepom nadzornega sveta,
- sodeluje z revizorjem pri opravljanju revizije letnega poročila družbe, zlasti z medsebojnim obveščanjem o glavnih zadevah v zvezi z revizijo,

- sodeluje z notranjim revizorjem, zlasti z medsebojnim obveščanjem o glavnih zadevah v zvezi z notranjo revizijo,
- opravlja druge naloge, določene z družbeno pogodbo ali sklepom nadzornega sveta.

➤ **Politika raznolikosti**

V skladu s 7. točko šestega odstavka 70. člena ZGD-1 v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja in organih nadzora družbe z vidika spola in drugih vidikov (starosti ali izobrazbe in poklicne izkušnje) družbe v Skupini zaenkrat še niso sprejele posebne formalizirane politike raznolikosti, vendar so zagotovljene enake možnosti vsem kategorijam v postopkih kadrovanja. Ne glede na to, da družbe nimajo formalizirane politike raznolikosti, ki bi se izvajala v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja ali nadzora družbe glede vidikov kot so npr. spol, starost, izobrazba ali poklicne izkušnje, sta organ vodenja in organ nadzora izbrana oziroma sestavljena na način, da predstavljata oziroma zagotavljata heterogenost glede spola in starosti ter komplementarnost oziroma strokovno raznolikost znanja, izkušenj, kompetenc in veščin članov. Pri izboru posloводства in nadzornega sveta se prizadeva za kontinuiteto delovanja obeh organov, s tem da se ne menjajo vsi člani organov naenkrat, upoštevajo pa se tudi splošno sprejeta načela nediskriminacije.

➤ **Trajnostnostno poročanje**

Skladno z novimi Evropskimi standardi poročanja o trajnostnosti (ESRS) in ZGD-1 družba Javni holding v letu 2025 prvič poroča o trajnostnosti za skupino Javni holding za poslovno leto 2024 na podlagi izpolnitve zavez na področju trajnostnosti in poslovanja usmerjenega v trajnostnost obvladujoče družbe in odvisnih družb. Glede na to, da Javni holding kot obvladujoča družba skupaj z odvisnimi družbami (VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP) dosega pogoje za velike družbe po ZGD-1, je v konsolidiranem letnem poročilu za leto 2024 kot sestavni del vključeno tudi konsolidirano poročilo o trajnostnosti.

Konsolidirano letno poročilo je mogoče pridobiti na sedežu obvladujoče družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o., Verovškova 70, Ljubljana in na spletnem naslovu: www.jhl.si/o-druzbi/poslovanje-1.

Direktor
Krištof Mlakar

Javni holding Ljubljana
JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o.,
Verovškova ulica 70, 1000 Ljubljana

1.4 Poročilo posloводства

Tudi v letu 2024 so Javni holding in povezana javna podjetja poslovala uspešno tako na tehničnem kot tudi na finančnem področju. Pod okriljem skupine Javnega holdinga se izvaja širok spekter gospodarskih javnih služb, ki obsegajo področje komunale, energetike in potniškega prometa, med drugim pa se za dejavnosti javnih parkirnih površin, javnih tržnic in pokopališke dejavnosti izvajajo tudi strokovno tehnične in organizacijske storitve.

Gonilo kakovosti družb v Skupini je premišljena naložbena politika oziroma vlaganja v posodobitev infrastrukture in ostalih virov za kakovostno opravljanje storitev. Pri opravljanju dejavnosti sledimo razvojnim in okoljskim usmeritvam opredeljenim na državni in lokalni ravni. Investicije v skupini Javni holding, financirane s sredstvi družb, so bile za leto 2024 načrtovane v višini 53,0 mio EUR (od tega 20,3 mio EUR za postavitev PPE-TOL), realizirane pa v višini 52,8 mio EUR (od tega 17,2 mio EUR v postavitev plinsko parne enote PPE-TOL). Za izvedbo najnujnejših investicijskih vlaganj realiziranih v letu 2022, je Javni holding na podlagi sklepa skupščine, v mesecu decembru 2024 tudi dokapitaliziral družbo VOKA SNAGA v višini 2,0 mio EUR.

Največji delež investicij se je v letu 2024 izvedel na področju izgradnje proizvodnih energetskih virov, kamor sodi tudi najobsežnejša investicija izgradnja PPE-TOL odvisne družbe Energetika Ljubljana, katere zaključek je predviden v letu 2025. Družba VOKA SNAGA je v letu 2024 realizirala večjo vrednost investicij od načrtovanih predvsem zaradi investicijskih vlaganj v zamenjave cevovodov vodovodnega in kanalizacijskega omrežja, v obnove oskrbnih sistemov, predvsem na področju ravnanja s pitno in odpadno vodo, ter v posodobitve delovnih sredstev. Pomembne investicije družbe LPP v letu 2024 so odkup najete strojne in programske opreme sistema enotne mestne kartice Urbana, nakup električnega kombiniranega vozila za prevozov potnikov in dveh kavalirjev.

Poleg izgradnje PPE-TOL so največje strateške investicije v obdobju 2022-2027, ki so potekale v letu 2024 in se bodo odvijale tudi v naslednjih letih, projekt predelave premogovnega kotla v biomasni kotel v enoti TE-TOL, izgradnja objekta za energijsko izrabo goriva iz komunalnih odpadkov-TEO Ljubljana (toplota in elektrika iz odpadkov), energetska izraba Ljublanice s ciljem vzpostavitve krožne plovne poti po Ljublanici, najem avtobusov na okolju prijazen pogon in veliki kohezijski projekt Čisto zate (»Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja«).

Izvedli smo 426 postopkov javnih naročil v skupni vrednosti 154,3 mio EUR brez DDV, na podlagi katerih smo sklenili 622 pogodb, okvirnih sporazumov in aneksov. Vložili smo 2.071 predlogov za izvršbo, 200 tožb oziroma pritožb in drugih vlog ter 19 prijav v stečajnih postopkih oziroma postopkih prisilne poravnave.

Odvisni družbi Energetika Ljubljana in VOKA SNAGA sta poslovali pozitivno. K pozitivnemu poslovnemu rezultatu Energetike Ljubljana v višini 3,5 mio EUR je prispevalo predvsem pozitivno poslovanje tržnih dejavnosti dobava plina in dobava električne energije zaradi ugodnih tržnih razmer. Družba VOKA SNAGA je realizirala dobiček v višini 254,2 tisoč EUR. Negativni poslovni izid pa je ugotovila odvisna družba LPP v višini 2,4 mio EUR zaradi višjih stroškov poslovanja. Obvladujoča družba Javni holding je skladno s sklenjeno pogodbo o obvladovanju v letu 2021 pokrila nastalo letno izgubo odvisne družbe LPP, ki je tako poslovno leto 2024 zaključila brez izgube.

Družba Javni holding je dosegla pozitiven poslovni izid v višini 8,3 mio EUR iz naslova opravljanja storitev za naročnike in iz naslova prenosa dela bilančnega dobička družbe Energetika Ljubljana v višini 8,0 mio EUR na podlagi sklepa skupščine Javnega holdinga z 17. 10. 2024. Po pokrivanju ugotovljene letne izgube odvisne družbe LPP je znašal dobiček družbe Javni holding 5,9 mio EUR.

Konsolidirani čisti poslovni izid leta 2024 je negativen v višini 0,9 mio EUR. Na njegovo višino so vplivale, poleg izločenih medsebojnih prometov družb v Skupini, tudi konsolidacijske razlike, ki izhajajo iz uporabe mednarodnih računovodskih standardov pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov.

V januarju 2024 je Javni holding izpolnil svojo obveznost iz naslova pokrivanja izgube odvisni družbi LPP iz leta 2022 v višini 4,9 mio EUR. Svojo obveznost iz naslova pokrivanja izgube je delno pokrila družba LPP še v decembru 2024 v višini 2,5 mio EUR (od celotne ugotovljene izgube za leto 2023, ki je znašala 4,7 mio EUR) in še nepokrito izgubo leta 2022 družbi VOKA SNAGA v višini 1,4 mio EUR.

Preostala obveznost obvladujoče družbe za pokrivanje izgube do odvisne družbe LPP za leto 2023 znaša še 2,2 mio EUR ter za leto 2024 v višini 2,4 mio EUR oziroma skupaj 4,6 mio EUR, ki jo bo Javni holding pokrila v času trajanja pogodbe o obvladovanju.

V letu 2024 je bil poudarek tudi na zagotavljanju tekoče likvidnosti vseh družb, obnovile so se vse zapadle kratkoročne zadolžitve in izvedle dodatne dolgoročne zadolžitve za družbo VOKA SNAGA (v višini 4,0 mio EUR) in za družbo Energetika Ljubljana (v višini 13,7 mio EUR) za financiranje investicijskih vlaganj ter za družbo LPP (v višini 4,0 mio EUR) za plačilo prispevkov za poklicno zavarovanje voznikov. Prav tako je družba Javni holding obnovila kratkoročni kredit v višini 10,0 mio EUR.

V letu 2024 je bila štirikrat izvedena javnomnenjska raziskava, katere rezultati kažejo, da se je zadovoljstvo s storitvami javnih podjetij v letu 2024 še nekoliko dvignilo. Anketiranci so bili v povprečju najbolj zadovoljni s storitvami družbe Energetika Ljubljana, ki so jo ocenili s 3,62 od možnih 5, sledita družbi VOKA SNAGA s 3,59 in LPP s 3,49. Iz rezultatov raziskave izhaja tudi, da 55,3 % anketirancev (8,6 % več kot v letu 2023) meni, da javna podjetja v veliki meri oziroma popolnoma skrbijo za varovanje okolja.

Skladno z novimi Evropskimi standardi poročanja o trajnostnosti (ESRS) je družba Javni holding za Skupino prvič poročala o trajnostnosti v letu 2025 za poslovno leto 2024 na podlagi izpolnitve zavez na področju trajnostnosti in poslovanja, usmerjenega v trajnostnost obvladujoče družbe in odvisnih družb.

Na področju kibernetske varnosti smo sledili zahtevam nadzornega sveta družbe Javni holding glede bistvenega zmanjšanja visoko kritične vrzeli kibernetske varnosti z namenom sistematičnega povečanja kibernetske zaščite informacijske infrastrukture.

V letu 2024 smo izvedli tudi aktivnosti za poenoten nastop in predstavitev Javnega holdinga ter javnih podjetij na družbenih omrežjih, ki veljajo za učinkovito in sodobno orodje za prepoznavanje in komuniciranje z javnostjo.

Meseca maja 2024 smo sodelovali na Sejmu zaposlitvenih priložnosti na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Udeležencem, iskalcem novih poklicnih priložnosti, smo predstavili možnosti sodelovanja na različnih področjih znotraj našega sistema. Nekateri med njimi že ali pa še bodo skupaj z nami soustvarjali trajnostno Ljubljano.

Skupina je sodelovala v številnih dogodkih, med drugim smo se junija 2024 zbrali in tekmovali v več disciplinah na 38. srečanju delavcev komunalnega gospodarstva (Komunaliada 2024) v Krškem. V času Evropskega tedna mobilnosti, smo sodelovali na triatlonu z ovirami OVIRANTlon, ki je potekal na Kongresnem trgu. Sodelovali smo v kampanji ZOO Ljubljana, kjer smo na zabaven način poudarili pomen trajnostne mobilnosti in prometne varnosti in spodbujali prometno varnost med najmlajšimi. Sodelovali smo tudi na sejmu Narava-zdravje in se udeležili čistilne akcije Za lepšo Ljubljano.

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, ki so z odgovornim delom in izkazano pripadnostjo ter na podlagi medsebojnega sodelovanja in povezanosti vplivali na uspešnost poslovanja. Zahvala gre tudi lastnikom, nadzornemu svetu in revizijski komisiji, da smo skupaj

dosegli zastavljene cilje ter še povečali kakovost življenja občanek in občanov v MOL in primestnih občinah.

Direktor
Krištof Mlakar

Javni holding Ljubljana
JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o.
Verovškova ulica 70, 1000 Ljubljana

1.5 Poročilo nadzornega sveta

➤ Sestava Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o.

Nadzorni svet JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o. ima devet članov, in sicer šest članov imenovanih s strani skupščine družbe na predlog MOL in tri člane imenovane s strani skupščine družbe na usklajen predlog manjšinskih družbenikov. Sestava Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o. v letu 2024 je podrobneje predstavljena v okviru predstavitve organov družbe na strani 8.

➤ Pregled števila sej Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o.

Nadzorni svet JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o. se je v letu 2024 sestal **na 6 rednih sejah** ter sprejel **74 sklepov**. Vsi sklepi so bili sprejeti **soglasno**.

1. redna-konstitutivna seja z dne 16. 1. 2024

2. redna seja z dne 20. 2. 2024

3. redna seja z dne 25. 4. 2024

4. redna seja z dne 11. 6. 2024

5. redna seja z dne 24. 9. 2024

6. redna seja z dne 10. 12. 2024

1.5.1 Obravnavane teme na sejah Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o.

- Preveritev Letnega poročila družbe Javni holding za leto 2023 s poročilom neodvisnega revizorja in preveritev Letnih poročil odvisnih družb VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP za leto 2023 s poročili neodvisnega revizorja
- Preveritev Konsolidiranega letnega poročila družbe Javni holding za leto 2023 s poročilom neodvisnega revizorja
- Obravnava Izjave o nefinančnem poslovanju-Trajnostno poročilo skupine Javni holding Ljubljana za leto 2023 (obravnavana zadeva se nanaša na trajnostnost)
- Obravnava spremenljivega dela plačila za uspešnost poslovanja za leto 2023
- Poročilo revizijske komisije nadzornemu svetu družbe o rezultatih obvezne revizije
- Elaborat o oblikovanju cen storitev gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode za leto 2024; predlog oblikovanja cen posebne storitve odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode za leto 2024; predlog oblikovanja cen posebne storitve oskrbe s pitno vodo za leto 2024
- Elaborat o oblikovanju cen storitev gospodarske javne službe obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana za leto 2024
- Elaborat o oblikovanju cen storitev gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov za leto 2024
- Predlog Metodologije za obračun posebne storitve ravnanja z nekomunalnimi odpadki v RCERO Ljubljana in predlog oblikovanja cen posebne storitve odlaganja nekomunalnih odpadkov za leto 2024
- Imenovanje članov revizijske komisije nadzornega sveta družbe
- Poročilo o delu revizijske komisije nadzornemu svetu družbe za leto 2023
- Ažurirani registri tveganj družbe Javni holding in odvisnih družb
- Analiza nabave in prodaje zemeljskega plina družbe Energetika Ljubljana za leto 2024
- Informacija družbe VOKA SNAGA o vodnih virih
- Razširjeni informaciji o poslovanju družbe Javni holding in odvisnih družb za obdobje januar–marec 2024 in za obdobje januar–september 2024

- Poročilo o poslovanju družbe Javni holding in odvisnih družb za obdobje januar–junij 2024
- Predlog o razporeditvi prenesenega čistega dobička preteklih let družbe Energetika Ljubljana za prenos na družbenika
- Vmesno poročilo o napredku na področju kibernetske varnosti v Sektorju za informatiko za Javni holding in javna podjetja
- Predlog za potrditev izbora izvajalca za »Revidiranje poročila o trajnostnosti za leto 2024«
- Obvestilo o odkupu strojne in programske opreme sistema enotne mestne kartice Urbana
- Poslovni načrt Javnega holdinga in poslovni načrti odvisnih družb za leto 2025
- Predlog za kratkoročno zadolžitev družbe Javni holding v letu 2024 (obnovitev kratkoročne zadolžitve)
- Predlog za zadolžitev družb v Skupini v letu 2025
- Seznanitev z obvestili o kreditnih pogojih kratkoročnih in dolgoročnih zadolžitev odvisnih družb v letu 2023 in 2024
- Informacija o nerevidiranih računovodskih izkazih (izkaz poslovnega izida in bilanca stanja) družbe Javni holding in odvisnih družb za leto 2024
- Aktualne informacije o poslovanju Javnega holdinga in odvisnih družb
- Seznanitev z obvestilom o zagotovitvi finančnega jamstva družbe VOKA SNAGA za izvedbo ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju za obratovanje Odlagališča nenevarnih odpadkov Barje, za leto 2024
- Dopolnjeno poročilo o postopku odprodaje poslovnega deleža (finančne naložbe) družbe Energetika Ljubljana v družbi Resalta B.V.
- Seznanitev s poročili o poteku sej in delu revizijske komisije nadzornega sveta družbe in s potrjenimi zapisniki sej revizijske komisije
- Sklici sej skupščine družbe Javni holding
- Sklici sej Sveta ustanoviteljev javnih podjetij, povezanih v Javni holding
- Gradiva Službe za notranjo revizijo Javnega holdinga:
 - Načrt dela Službe za notranjo revizijo Javnega holdinga za leto 2024
 - Poročilo o notranji reviziji prihodkov iz naslova dotacij in subvencij v obdobju 2022-2023 (I-VI) v javnem podjetju LPP
 - Poročilo o notranji reviziji zadolževanja družb v skupini Javni holding v obdobju 2022-2023 v družbi Javni holding
 - Poročilo o notranji reviziji stroškov storitev dejavnosti zbiranja, obdelave in odlaganja odpadkov v letu 2023 v javnem podjetju VOKA SNAGA
 - Poročilo o notranji reviziji nabave emisijskih kuponov za leto 2023 v javnem podjetju Energetika Ljubljana
 - Ocena izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije kibernetske varnosti v Sektorju za informatiko za Javni holding in javna podjetja v družbi Javni holding (z dne 20. 11. 2023 in z dne 28. 5. 2024)
 - Ocena izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije oskrbovalnih procesov in skladiščnega poslovanja v letih 2022-2023 v javnem podjetju Energetika Ljubljana
 - Ocena izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije oskrbovalnih procesov in skladiščnega poslovanja v letih 2022-2023 v javnem podjetju VOKA SNAGA
 - Ocena izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na področju obvladovanja stroškov energentov za proizvodnjo v družbi Energetika Ljubljana
 - Letno poročilo o delu Službe za notranjo revizijo za leto 2023

1.5.2 Spremljanje in nadzor nad poslovanjem družbe – dodatne zahteve Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o.

Nadzorni svet JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o. je v letu 2024 skrbno in odgovorno nadzoroval poslovanje družbe in Skupine ter podal nekatere pobude in zahteval dodatna gradiva oziroma pojasnila:

- Spremljal je realizacijo strateških investicij in zahteval sprotne informacije o poteku pomembnejših projektov, zlasti o poteku projekta izgradnje plinsko parne enote PPE-TOL in o poteku velikega kohezijskega projekta Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja.
- Izpostavil je nujnost aktivnejšega pristopa k izvrševanju priporočil notranje revizije na področju kibernetike varnosti.
- Poudaril je pomembnost registrov tveganj za vodstva družb in njihovo obravnavo na kolegijih v posameznih družbah kot tudi na skupnem kolegiju direktorjev vseh družb.
- Naložil je pripravo pisne informacije o kakovosti in količinskem stanju vodnih virov.
- Izpostavil je potrebo po aktivnostih na področju ključnih kadrov in nasledstev v vseh družbah v Skupini.
- Spodbudil je pristop k aktivnejši komunikaciji pozitivnih dosežkov družb.
- Spremljal je problematiko odvoza odpadkov v sežig in predlagal, da se s problematiko seznanja odgovorne na državni ravni.
- Predlagal je medijsko kampanjo glede poziva k doslednemu ločevanju odpadkov, ter spodbudil, da se predsednike četrtnih skupnosti seznani z vsemi posledicami, ki bi jih lahko prinesle ukinitve ekoloških otokov.
- Izpostavil je koristnost temeljitih notranjih revizij in kvaliteto pripravljenih poročil o njihovi izvedbi, ki so s priporočili in mnenji v pomoč direktorjem in zaposlenim za izboljšanje poslovanja.
- Predlagal je okrepitev Službe za notranjo revizijo, v kateri delujeta dva notranja revizorja in opravljata temeljite revizije za vse družbe v skupini Javnega holdinga kot tudi za družbi LPT ter ŽALE.
- Tudi v letu 2024 je nadzorni svet posebno skrb namenil tekoči obravnavi problematike področja energentov pri izvajanju dejavnosti dobave zemeljskega plina in toplote družbe Energetika Ljubljana glede na razmere na energetske trgu. Zahteval je pripravo posodobljenih analiz nabave in prodaje zemeljskega plina za leto 2024, s projekcijami nabav, prikazom aktualnih razmer na trgu zemeljskega plina in vplivom na poslovni rezultat družbe.
- Izpostavil je potrebo, da so nakupi oziroma plačila emisijskih kuponov s strani družbe Energetika Ljubljana koordinirani s Sektorjem za finance in računovodstvo družbe Javni holding, z namenom, da se postopki nabave emisijskih kuponov ter dinamika nakupov uskladijo za pravočasno zagotovitev finančnih sredstev.
- Opozoril je na previdnost pri morebitnem zadolževanju znotraj Skupine, ki naj bo temeljito predhodno preverjeno.
- Glede na spremembo zakonodaje z vidika poročanja o trajnostnosti je nadzorni svet podal pobudo za izvedbo izobraževanja vseh članov nadzornega sveta iz tega področja.

Delo Nadzornega sveta JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o.

1. redna–konstitutivna seja, 16. 1. 2024

Nadzorni svet je za predsednico izvolil Jadranko Dakić, za njeno namestnico pa Jelko Žekar. Za čas trajanja mandata nadzornega sveta družbe je bila imenovana revizijska komisija nadzornega sveta v sestavi Jadranka Dakić, Jelka Žekar in Jovita Ažman kot neodvisna zunanja strokovnjakinja, usposobljena za računovodstvo in revizijo. Podano je bilo soglasje k Načrtu dela Službe za notranjo revizijo Javnega holdinga za leto 2024. Nadzorni svet se je seznanil z obvestilom o kreditnih pogojih zadolžitve družb v Skupini v letu 2023.

2. redna seja, 20. 2. 2024

Nadzorni svet se je seznanil s poročilom predsednice revizijske komisije o poteku 1. in 2. redne seje revizijske komisije nadzornega sveta ter s potrjenim zapisnikom 1. redne seje revizijske komisije. Izpostavljeno je bilo, da je gradiva notranje revizije natančno predhodno obravnavala revizijska komisija nadzornega sveta, ki je v povezavi z obravnavo Ocene izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije kibernetske varnosti sprejela dodatne sklepe z namenom aktivnejšega pristopa k izvrševanju priporočil, ki se jih predlaga v sprejem tudi nadzornemu svetu. Nadzornemu svetu družbe je bilo predloženo tudi poročilo o delu revizijske komisije za leto 2023, ki bo kot del poročila nadzornega sveta vključeno v letno poročilo družbe Javni holding za leto 2023. Člani so se seznanili z Informacijo o nerevidiranih računovodskih izkazih (izkaz poslovnega izida in bilanca stanja) družbe Javni holding in odvisnih družb za leto 2023 ter z informacijo o poslovanju za januar 2024. Obravnavani so bili elaborati, ki jih je skladno z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja za leto 2024 pripravila družba VOKA SNAGA, in sicer Elaborat o oblikovanju cen storitev gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode za leto 2024, Elaborat o oblikovanju cen storitev gospodarske javne službe obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana za leto 2024 in Elaborat o oblikovanju cen storitev gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov za leto 2024. Nadzorni svet je podal pozitivno mnenje k predlaganim predračunskim cenam. Pozitivno mnenje je bilo podano tudi k načinu obračuna storitev povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami za uporabnike, za katere se skladno s tretjim in četrtem odstavkom 17. člena Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode zagotavlja le čiščenje komunalne odpadne vode iz nepretočnih greznic in obdelava blata iz malih komunalnih čistilnih naprav in obstoječih greznic, na območju komunalne čistilne naprave. Nadzorni svet je nadalje podal pozitivno mnenje k cenam posebne storitve odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode za leto 2024 in k cenam za obračun posebne storitve oskrbe s pitno vodo za leto 2024. Obravnaval je predlog Metodologije za obračun posebne storitve ravnanja z nekomunalnimi odpadki v RCERO Ljubljana in k predlogu metodologije in k cenam za obračun posebne storitve odlaganja nekomunalnih odpadkov družbe VOKA SNAGA podal pozitivno mnenje. Obravnavana so bila gradiva Službe za notranjo revizijo, in sicer so se člani nadzornega sveta seznanili z Oceno izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije kibernetske varnosti v Sektorju za informatiko za Javni holding in odvisne družbe, in sprejeli dodatne sklepe, ki jih je ob obravnavi tega gradiva sprejela revizijska komisija. S sklepi je bilo naloženo, da se o izvedenih aktivnostih ponovno poroča na seji 11. 6. 2024. Nadzorni svet se je nadalje seznanil še z Oceno izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije oskrbovalnih procesov in skladiščnega poslovanja v letih 2022–2023 v javnem podjetju Energetika Ljubljana, Poročilom o notranji reviziji prihodkov iz naslova dotacij in subvencij v obdobju 2022–2023 (I–VI) v javnem podjetju LPP, Poročilom o notranji reviziji zadolževanja družb v skupini Javni holding v obdobju 2022–2023 v družbi Javni holding ter z Letnim poročilom o delu Službe za notranjo revizijo za leto 2023, ob obravnavi katerega je predsednica nadzornega sveta v imenu članov nadzornega sveta ocenila, da je Služba za notranjo revizijo izpolnila pričakovanja in uspešno izvedla svoje delo v letu 2023 in ji izrazila pohvalo. Člani nadzornega sveta so obravnavali tudi ažurirane registre tveganj Javnega holdinga in odvisnih družb ter ob obravnavi izpostavili dve ključni področji tveganj, ki jima je potrebno nameniti posebno skrb, in sicer področje kibernetske varnosti in kadrovske področje. Nadzorni svet se je nadalje seznanil s kreditnimi pogoji zadolžitve družbe Energetika Ljubljana v letu 2024 in dopolnjenim poročilom družbe Energetika Ljubljana o izvedenem postopku prodaje poslovnega deleža (finančne naložbe) javnega podjetja v družbi Resalta B.V., z vključenim opisom poteka postopka, analizo prejetih ponudb in povzetkom pogodbe. Seznanil se je tudi z Izjavo

upravljavca odlagališča, družbe VOKA SNAGA, za zagotovitev finančnega jamstva za izvedbo ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju za obratovanje Odlagališča nenevarnih odpadkov Barje, za leto 2024 ter s sklicem seje Sveta ustanoviteljev. Člani so se seznanili tudi z okvirnim programom dela in rokovnikom sej revizijske komisije in nadzornega sveta v letu 2024.

3. redna seja, 25. 4. 2024

Predsednica nadzornega sveta je člane seznanila s prejemom odstopne izjave Vasje Butina s funkcije člana nadzornega sveta družbe, in na seji predstavila s strani skupščine družbe imenovano nadomestno članico nadzornega sveta, Tjašo Ficko. Nadzorni svet se je seznanil s poročilom predsednice revizijske komisije o poteku 3. redne seje revizijske komisije nadzornega sveta, s potrjenim zapisnikom 2. redne seje revizijske komisije ter s Poročilom revizijske komisije nadzornemu svetu o poteku in rezultatih obvezne revizije. Predsednica revizijske komisije je izpostavila, da je imela revizijska komisija na temo revizije za poslovno leto 2023 štiri srečanja z zunanjimi revizorji, da so slednji izpostavili dobro sodelovanje z družbami v Skupini in prejem vse zahtevane dokumentacije ter potrebnih pojasnil. Tudi revizijska komisija je ocenila, da je bilo sodelovanje z zunanjimi revizorji uspešno in učinkovito, ter da so pridobili ustrezna zagotovila, da letna poročila družb v Skupini ter konsolidirano letno poročilo predstavljajo verodostojen odraz dogajanj in celovito informacijo o poslovanju družb in Skupine za leto 2023 in da so vsa mnenja brez pridržkov. Revizijska komisija je sprejela pozitivno stališče k posameznim letnim poročilom, preverila neodvisnost zunanjega revizorja in pridobila zagotovilo, da sta revizijska družba in pooblaščenka revizorka delovala neodvisno ter da je revizijska družba opravila svojo interno presojo kakovosti. Preverili so tudi Trajnostno poročilo skupine Javni holding za leto 2023 oziroma Izjavo o nefinančnem poslovanju, ki za leto 2023 sicer še ni obvezno, bo pa potrebno trajnostno poročilo za leto 2024 pripraviti v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, ki ga bo pregledal pooblaščen revizor in nanj podal mnenje. Podana je bila tudi pobuda za izobraževanje vseh članov nadzornega sveta glede področja trajnosti. Nadzorni svet družbe je podal pozitivno mnenje k letnim poročilom Javnega holdinga in odvisnih družb za leto 2023 s poročili neodvisnega revizorja ter h konsolidiranemu letnemu poročilu Javnega holdinga za leto 2023 s poročilom neodvisnega revizorja. Seznanil se je s čisto izgubo poslovnega leta 2023 Javnega holdinga in podal pozitivno mnenje k predlogu, da se celotna bilančna izguba po stanju na dan 31. 12. 2023 pokrije v breme drugih rezerv iz dobička. Seznanil se je s čistim dobičkom poslovnega leta 2023 družbe VOKA SNAGA in podal pozitivno mnenje k predlogu, da bilančni dobiček po stanju na dan 31. 12. 2023 ostane nerazporejen. Seznanil se je s čistim dobičkom poslovnega leta 2023 družbe Energetika Ljubljana in podal pozitivno mnenje k predlogu, da se bilančni dobiček po stanju 31. 12. 2023 v višini 43,2 mio EUR razporedi med druge rezerve iz dobička v višini 25,5 mio EUR, preostanek bilančnega dobička v višini 17,7 mio EUR pa ostane nerazporejen. Seznanil se je s čistim dobičkom poslovnega leta 2023 družbe LPP v višini 0,00 EUR ter z višino bilančne izgube po stanju na dan 31. 12. 2023, ki ostane nepokrita. Člani nadzornega sveta so se seznanili z informacijo o poslovanju Javnega holdinga in odvisnih družb za obdobje januar–marec 2024 in obravnavali Analizo nabave in prodaje zemeljskega plina Energetike Ljubljana za leto 2024 in določili, da se analiza ponovno obravnava na prvi naslednji seji v letu 2025. Seznanili so se s Poročilom o notranji reviziji stroškov storitev dejavnosti zbiranja, obdelave in odlaganja odpadkov v letu 2023 v družbi VOKA SNAGA ter s Poročilom o notranji reviziji nabave emisijskih kuponov za leto 2023 v družbi Energetika Ljubljana, katere uvrstitev v načrt notranje revizije je predlagala revizijska komisija in se je izkazalo za pomembno, da se uskladijo postopki nabave emisijskih kuponov ter dinamika nakupov za pravočasno zagotovitev finančnih sredstev. Nadzorni svet se je seznanil tudi z oceno izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije oskrbovalnih procesov in skladiščnega poslovanja v letih 2022-2023 v družbi VOKA SNAGA, s kreditnimi pogoji kratkoročne zadolžitve družbe Energetika Ljubljana in LPP pri bankah, ter s sklicem seje

skupščine družbe. Na pobudo nadzornega sveta so se seznanili tudi z gradivom družbe VOKA SNAGA o količinskem in kakovostnem stanju vodnih virov.

4. redna seja, 11. 6. 2024

Nadzorni svet se je seznanil s poročilom predsednice revizijske komisije o poteku 4. redne seje revizijske komisije nadzornega sveta, z izvedeno 1. dopisno sejo revizijske komisije ter s potrjenim zapisnikom 3. redne seje revizijske komisije. Poleg gradiv, ki so uvrščena na sejo nadzornega sveta, je revizijska komisija obravnavala tudi predlog za začetek postopka za izbor oziroma imenovanje zunanjega revizorja za trajnostno poročilo. Nadzorni svet je obravnaval razširjeno Informacijo o poslovanju Javnega holdinga in odvisnih družb za obdobje januar–marec 2024 ter aktualno informacijo o poslovanju za obdobje januar–maj 2024. V skladu z rokom, določenim s sklepom nadzornega sveta družbe, je bila na seji obravnavana Ocena izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije kibernetске varnosti v Sektorju za informatiko za Javni holding in javna podjetja. Člani nadzornega sveta so ob obravnavi gradiva soglašali s sprejemom vsebine sklepov, kot jih je sprejela tudi revizijska komisija, s katerimi se med drugim vodstvo družbe Javni holding zadalži za pripravo terminskega in akcijskega načrta za uresničevanje sklepov revizijske komisije in nadzornega sveta družbe v zvezi z obravnavano tematiko ter priporočil iz Ocene izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije kibernetске varnosti, z vsemi roki in nosilci znotraj posameznih procesov, z rokom priprave do konca meseca junija 2024, ter da se terminski in akcijski načrt obravnavata na kolegiju direktorjev in se rezultati predložijo revizijski komisiji in nadzornemu svetu družbe na naslednjo sejo meseca septembra 2024. Nadzorni svet se je seznanil še s kreditnimi pogoji kratkoročne zadolžitve družbe VOKA SNAGA v letu 2024.

5. redna seja, 24. 9. 2024

Nadzorni svet se je seznanil s poročilom predsednice revizijske komisije o poteku 5. redne seje revizijske komisije nadzornega sveta ter s potrjenim zapisnikom 4. redne seje revizijske komisije. Predsednica revizijske komisije je člane nadzornega sveta seznanila, da je revizijska komisija opravila razgovor z zunanjim revizorjem glede izvajanja predrevizije računovodskih izkazov za leto 2024, z določitvijo pomembnejših področij revidiranja ter uskladitvijo vsebinskega in terminskega poteka revizije. Izpostavila je novost glede priprave trajnostnega poročila, ki bo zahtevno delo, pri čemer bo revizijska komisija aktivno spremljala potek priprav na poročanje. S tem v zvezi je dodala, da je revizijska komisija obravnavala potrebne spremembe in dopolnitve Poslovnika o delu revizijske komisije, zlasti zaradi nalog, ki so se razširile na delo revizijske komisije glede trajnosti in bodo po sprejemu s strani revizijske komisije predlagane v potrditev nadzornemu svetu. Člani nadzornega sveta so obravnavali polletno poročilo o poslovanju družbe Javni holding in odvisnih družb in nanj podali pozitivno mnenje. Seznanili so se tudi z informacijo o poslovanju Javnega holdinga in odvisnih družb za obdobje januar–avgust 2024 in z oceno poslovanja za leto 2023. Podali so pozitivno mnenje k predlogu, da se preneseni čisti dobiček preteklih let družbe Energetika Ljubljana v višini 8 mio EUR razporedi za prenos na družbenika, preostali del prenesenega čistega dobička preteklih let pa ostane nerazporejen. Skladno s sprejetim sklepom nadzornega sveta so se člani seznanili z vmesnim poročilom o napredku na področju kibernetске varnosti in terminskim planom izvrševanja priporočil ter določili rok, da se naslednje poročilo s tem v zvezi obravnava na seji v mesecu juniju 2025. Nadzorni svet se je seznanil še z Oceno izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na področju obvladovanja stroškov energentov za proizvodnjo v družbi Energetika Ljubljana, ki jo je Služba za notranjo revizijo izdelala na podlagi sklepa nadzornega sveta, da se to priporočilo ponovno preveri. Ob obravnavi gradiva je bil izpostavljen doprinos izvajanja temeljitih notranjih revizij na različnih področjih poslovanja, saj so ugotovitve in priporočila notranje revizije v pomoč direktorjem in vsem zaposlenim za izboljšanje poslovanja, kar se lahko odraža tudi na rezultatih poslovanja.

Člani nadzornega sveta so podali pozitivno mnenje k obnovitvi kratkoročne zadolžitve Javnega holdinga v letu 2024 in se seznanili z obvestilom o kreditnih pogojih zadolžitev družb v Skupini v letu 2024. Na podlagi predloga revizijske komisije je nadzorni svet skupščini družbe predlagal tudi imenovanje revizijske družbe za revidiranje poročila o trajnostnosti za leto 2024. Seznanil se je z odkupom strojne in programske opreme sistema enotne mestne kartice Urbana s strani družbe LPP, o čemer so bili člani predhodno obveščeni na seji meseca junija. Seznanil se je tudi s sklicem seje skupščine družbe in seje Sveta ustanoviteljev.

6. redna seja, 10. 12. 2024

Nadzorni svet se je seznanil s poročilom predsednice revizijske komisije o poteku 6. redne seje revizijske komisije nadzornega sveta ter s potrjenim zapisnikom 5. redne seje revizijske komisije. Predsednica revizijske komisije je izpostavila, da je revizijska komisija obravnavala obširna gradiva, tematika se je navezovala tudi na zunanjo revizijo in na potek priprave za poročanje o trajnostnosti. Podal je pozitivno mnenje k predlogu Poslovnega načrta Javnega holdinga za leto 2025 in k predlogom poslovnih načrtov odvisnih družb za leto 2025. Člani so se seznanili z razširjeno informacijo o poslovanju Javnega holdinga in odvisnih družb za obdobje januar–september 2024, ter z oceno poslovanja za obdobje januar–november 2024. Obravnavan je bil predlog za zadolžitev družb v Skupini v letu 2025, v okviru obravnave katerega je nadzorni svet podal pozitivno mnenje k predlogom, da se družbe VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP v letu 2025 kratkoročno zadolžijo pri bankah za potrebe uravnavanja finančne likvidnosti in rednega poslovanja, pozitivno mnenje, da se družbi VOKA SNAGA ter Energetika Ljubljana dolgoročno zadolžita za potrebe investicij in refinanciranja kratkoročnih kreditov in pozitivno mnenje h kratkoročni zadolžitvi Javnega holdinga pri bankah za potrebe uravnavanja finančne likvidnosti in rednega poslovanja. Seznanil se je še s sklicem seje skupščine družbe.

1.5.3 Preveritev Letnega poročila za predhodno leto

Nadzorni svet družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. je na 10. redni seji dne 8. 7. 2025 preveril sestavljeno in revidirano Konsolidirano letno poročilo družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. za leto 2024. Nadzorni svet je ugotovil, da je Letno poročilo sestavljeno skladno z Zakonom o gospodarskih družbah in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) ter da predstavlja verodostojen odraz dogajanj in celovito informacijo o poslovanju Skupine v letu 2024. Ker nadzorni svet na letno poročilo in poročilo neodvisnega revizorja ni imel pripomb oziroma zadržkov, je sprejel pozitivno stališče k letnemu poročilu in poročilu neodvisnega revizorja.

1.5.4 Delo revizijske komisije Nadzornega sveta JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o.

Sestava revizijske komisije nadzornega sveta družbe Javni holding (v nadaljevanju RK) je podrobneje predstavljena v okviru predstavitve organov družbe v točki 1.2 Sistem vodenja in upravljanja. V letu 2024 se je RK sestala **na šestih rednih sejah in eni dopisni seji**, in sicer:

<i>1. redna seja RK JHL</i>	<i>23. 01. 2024</i>
<i>2. redna seja RK JHL</i>	<i>13. 02. 2024</i>
<i>3. redna seja RK JHL</i>	<i>23. 04. 2024</i>
<i>4. redna seja RK JHL</i>	<i>4. 06. 2024</i>
<i>5. redna seja RK JHL</i>	<i>17. 09. 2024</i>
<i>6. redna seja RK JHL</i>	<i>3. 12. 2024</i>
<i>1. dopisna seja RK JHL</i>	<i>13. 05. 2024</i>

RK je na sejah **sprejela 61 sklepov**. Sklepi so bili soglasno sprejeti, predsednica RK pa je o obravnavanih temah in sprejetih sklepih redno poročala NS družbe.

Na sejah RK so bile obravnavane naslednje teme:

- **S področja spremljanja računovodskega poročanja in nadzorovanja neoporečnosti finančnih informacij** je RK obravnavala naslednja gradiva na podlagi katerih je skozi leto spremljala poslovanje družb v Skupini in na katera je podala svoja mnenja ter sprejela ustrezne sklepe:
- Pregled (obravnavo) nerevidiranih računovodskih izkazov družbe Javni holding in odvisnih družb za leto 2023;
 - Pregled (obravnavo) zadolžitev družb v skupini Javni holding po stanju 31. 12. 2023 in 30. 6. 2024;
 - Pregled (obravnavo) tožb, kjer so odvisne družbe v skupini Javni holding tožene ali tožeče stranke po stanju 31. 12. 2023 in 30. 6. 2024;
 - Pregled (obravnavo) terjatev družb v skupini Javni holding po stanju 31. 12. 2023 in 30. 6. 2024;
 - Revidirana letna poročila družbe Javni holding in odvisnih družb za leto 2023 in revidirano Konsolidirano letno poročilo za leto 2023. RK je ugotovila, da so letna poročila za leto 2023 kvalitetno sestavljena v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS), konsolidirano letno poročilo pa v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP);
 - Informacijo o poslovanju družbe Javni holding in odvisnih družb za obdobje I-III 2024 in I-IX 2024;
 - Poročilo o poslovanju družbe Javni holding in odvisnih družb za obdobje I-VI 2024.

Na obravnavi poročil je RK prejela odgovore na vsa zastavljena vprašanja. Poudarila je, da so gradiva pripravljena kvalitetno, pregledno in v skladu z računovodskimi standardi in usmeritvami RK.

- **S področja spremljanja učinkovitosti notranjih kontrol, notranje revizije in sistemov obvladovanja tveganj** je RK obravnavala naslednja gradiva, na katera je podala svoje mnenje in sprejela ustrezne sklepe:
- RK je aktivno spremljala napredek Sektorja za informatiko Javnega holdinga na področju kibernetске varnosti za vsa javna podjetja v zvezi z izvrševanjem priporočil notranje revizije, saj je že dolgo nazaj opozorila na neustreznost informacijske varnosti. Ker izvedene aktivnosti le v manjši meri predstavljajo izboljšanje poslovanja na področju Sektorja za informatiko, so članice RK predlagale NS, da vodstvo družbe Javni holding zadolži, da pripravi protokol za zagotovitev kibernetске varnosti, vzpostavi novo delovno mesto inženirja informacijske varnosti ter da Sektor za informatiko pripravi akcijski načrt po prioritetah in rokih reševanja priporočil;
 - Oceno izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije oskrbovalnih procesov in skladiščnega poslovanja v letih 2022-2023 v družbi Energetika Ljubljana, kjer je bilo ugotovljeno, da izvedene aktivnosti predstavljajo ustrezno podlago za izboljšanje poslovanja na področju oskrbovalnih procesov in skladiščnega poslovanja družbe Energetika Ljubljana;
 - Poročilo o notranji reviziji prihodkov iz naslova dotacij in subvencij v obdobju 2022-2023 (I-VI) v družbi LPP, kjer ni bilo ugotovljenih pomembnejših nepravilnosti in neskladnosti;
 - Poročilo o notranji reviziji zadolževanja družb v Skupini v obdobju 2022-2023 v družbi Javni holding, kjer je bilo ugotovljeno, da družba uspešno obvladuje procese, ki so se preverjali v notranji reviziji;

- Poročilo o notranji reviziji stroškov storitev dejavnosti zbiranja, obdelave in odlaganja odpadkov v letu 2023 v družbi VOKA SNAGA, kjer je bilo družbi priporočeno, da okrepi notranje kontrole pri evidentiranju količin v masni bilanci;
 - Ocena izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na podlagi ugotovitev in priporočil notranje revizije oskrbovalnih procesov in skladiščnega poslovanja v letih 2022-2023 v družbi VOKA SNAGA, kjer je bilo ugotovljeno, da izvedene aktivnosti predstavljajo ustrezno podlago za izboljšanje poslovanja na področju oskrbovalnih procesov in skladiščnega poslovanja družbe VOKA SNAGA;
 - Poročilo o notranji reviziji nabave emisijskih kuponov za leto 2023 v družbi Energetika Ljubljana, kjer ni bilo ugotovljenih pomembnejših nepravilnosti in neskladnosti;
 - Ocena izvedenih aktivnosti za izboljšanje poslovanja na področju obvladovanja stroškov energentov za proizvodnjo v družbi Energetika Ljubljana, kjer je bilo ugotovljeno, da izvedene aktivnosti predstavljajo ustrezno podlago za izboljšanje poslovanja na področju obvladovanja stroškov energentov za proizvodnjo v družbi Energetika Ljubljana;
 - Poročilo o notranji reviziji obvladovanja stroškov dela v obdobju 2019-2023 v družbi LPP, kjer je bilo ugotovljeno, da družba ustrezno obvladuje stroške dela;
 - Poročilo o notranji reviziji skupnih javnih naročil družb v skupini Javni holding v obdobju 2023-2024, kjer je bilo družbi Javni holding priporočeno, da se za vse naročnike uporablja enotno veljavno pooblastilo na predpisanem obrazcu;
 - Pregled in obravnava ažuriranih registrov tveganj družb skupine Javni holding. Članice RK so ugotovile, da so registri dobro in poenoteno pripravljeni ter poudarile, da je naslednje leto potrebno vključiti tudi tveganja povezana s trajnostnostjo, ki jih bo potrebno na novo identificirati glede na veljavno zakonodajo. Ažurirani register tveganj je potrebno obravnavati na kolegiju direktorjev;
 - Poročilo o notranji presoji kakovosti izvajanja notranje revizije v družbi Javni holding v letu 2023. Članice RK so ocenile, da je Služba za notranjo revizijo izpolnila pričakovanja deležnikov in cilje delovanja;
 - Letno poročilo o delu Službe za notranjo revizijo Javnega holdinga za leto 2023. Članice RK so pohvalile delo Službe za notranjo revizijo ter ocenile, da je Služba za notranjo revizijo uspešno izvedla svoje delo v letu 2023;
 - Načrt dela Službe notranje revizije družbe Javni holding za leto 2025, za katerega je RK predlagala NS, da poda nanj soglasje;
 - Predstavitev novih Globalnih standardov notranjega revidiranja in predlaga, da se zaradi razširjenih zahtev čim prej izvede vse možne postopke za zaposlitev novega kadra v Službi za notranjo revizijo;
 - novo Temeljno listino Službe za notranjo revizijo v družbi Javni holding, skladno z novimi globalnimi standardi notranjega revidiranja, in predlagala NS, da nanjo poda soglasje.
- **Revizijska komisija je skozi celo leto sodelovala tudi s pooblaščenim revizorko revizijske hiše DELOITTE REVIZIJA d.o.o. in vodstvom Sektorja za finance in računovodstvo ter tako spremljala kakovost delovanja zakonitega revizorja:**
- Na seji v februarju 2024 je RK s strani pooblaščenice revizorke pridobila pozitivno informacijo glede poteka revizije in ključnih področij revidiranja;
 - Na seji v aprilu 2024 se je dosedanja pooblaščenica revizorki pridružila nova pooblaščenica revizorka, ki jo bo z letom 2024 nadomestila. Slednja je seznanila RK z izsledki revizije in dodatnimi poročili o reviziji za leto 2023 ter povedala, da so vsi revizorji delovali neodvisno. Za leto 2024 bo potrebno pripraviti konsolidirano trajnostnostno poročilo, katerega bo pregledal tudi pooblaščenec revizor in nanj izdal mnenje. Članice RK so izpostavile, da je potrebno čim prej pristopiti k izdelavi trajnostnostnega poročila, saj gre za zelo obsežno delo. RK se je seznanila tudi z informacijami, da so vsa revizorjeva

mnenja brez pridržkov. Na podlagi informacij pooblaščne revizorke je RK zaključila, da je bilo delo zunanje revizije za leto 2023 opravljeno strokovno, kakovostno in v skladu z zakonom o revidiranju;

- Pooblaščna revizorka na seji RK v septembru 2024 predstavila pomembna področja revidiranja računovodskih izkazov družbe Javni holding in odvisnih družb za leto 2024 s poudarkom na pripravi trajnostnostnega poročila v okviru konsolidiranega letnega poročila skupine Javni holding ter določila terminski plan revizije. Izpostavljeno je bilo tudi razširjeno delo RK zaradi zakonodajnih sprememb v zadnjih letih;
- Na seji RK v decembru 2024 sta sodelovali pooblaščna revizorka in projektna managerka, ki sta predstavili potek in rezultate predrevizije za leto 2024 ter ključna področja revidiranja. Poseben izziv bo letos trajnostnostno poročilo, tako za vsa podjetja v Skupini, kot tudi za zunanje revizorje.

➤ **Za NS je RK pripravila spodnji poročili in predloga:**

- Poročilo o delu revizijske komisije nadzornega sveta družbe Javni holding v letu 2023.
- Poročilo RK nadzornemu svetu o rezultatu obvezne revizije. V poročilu je podala oceno kakovosti dela zunanjega revizorja in zakonitosti delovanja. RK je s strani pooblaščne revizorke dobila ustrezne odgovore na vsa zastavljena vprašanja, ob zaključku pa je dobila tudi ustrezna zagotovila, da letna poročila družb in konsolidirano letno poročilo predstavljajo verodostojen odraz dogajanj in celovito informacijo o poslovanju družb in Skupine v letu 2023 ter tako sprejela pozitivno stališče k posameznim letnim poročilom. Na koncu poročila je RK zapisala, da ocenjuje, da je bilo delo zunanjih revizorjev v letu 2023 kvalitetno in strokovno ter da sta revizijska družba in pooblaščna revizorka delovali neodvisno.
- RK je na podlagi ocene sestave letnega poročila in dodatnih poročil neodvisnega revizorja o reviziji za leto 2023, za NS družbe Javni holding oblikovala naslednji predlog: RK je ugotovila, da letna poročila predstavljajo verodostojen odraz dogajanj in celovito informacijo o poslovanju družb in Skupine v letu 2023 ter sprejela pozitivno stališče k letnim poročilom in predlaga NS, da jih potrdi.
- RK je na podlagi Poročila o zbiranju in pregledu prejetih ponudb v postopku povabila k oddaji ponudbe revidiranje poročila o trajnostnosti za leto 2024 pripravila predlog NS družbe Javni holding, da Skupščini družbe Javni holding predlaga imenovanje revizijske družbe DELOITTE REVIZIJA d.o.o. za revidiranje poročila o trajnostnosti za leto 2024.

Poleg zgornjih poudarkov so članice RK:

- dale soglasje k izvedbi dveh dodatnih nerevizijskih poslov, in sicer preveritvi spremenjenih sodil v družbi Energetika Ljubljana in VOKA SNAGA ter podpori pri interpretaciji MSRP;
- se seznanile s poročilom Agencije za javni nadzor nad revidiranjem o tematskem pregledu uvajanja sistema upravljanja kakovosti revizijske družbe in spoštovanja pravil revidiranja pri sprejemu in ohranjanju razmerij z naročniki;
- se v mesecu septembru 2024 udeležile izobraževanja s področja trajnostnosti, kjer so se seznanile z zakonodajnimi zahtevami glede trajnostnostnega poročanja ter zahtevanimi kompetencami nadzornih organov;
- se seznanile s poročilom o poteku priprav na poročanje o trajnostnosti skupine Javni holding za leto 2024;
- obravnavale spremembe in dopolnitve Poslovnika o delu RK zaradi vse večjih obveznosti in odgovornosti RK;
- pregledale in potrdile razpisno dokumentacijo za imenovanje zunanjega revizorja računovodskih izkazov in poročila o trajnostnosti za obdobje 2025-2027;
- se seznanile s sistemom vzpostavljenih notranjih poti za prijavo kršitev v družbah skupine Javni holding in jih ocenile za ustrezne.

1.5.5 Sklepi

1. Nadzorni svet družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. daje pozitivno mnenje h Konsolidiranemu letnemu poročilu družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. za leto 2024 s poročilom neodvisnega revizorja ter ga posreduje v sprejem Skupščini JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o.
2. Nadzorni svet družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. se seznani s konsolidirano čisto izgubo poslovnega leta 2024 v višini 883.663,00 EUR.
3. Nadzorni svet družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. se seznani s čistim dobičkom poslovnega leta 2024 družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. v višini 5.888.722,00 EUR, in daje pozitivno mnenje k predlogu, da bilančni dobiček po stanju na dan 31. 12. 2024 družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. v višini 5.517.688,75 EUR ostane nerazporejen.
4. Nadzorni svet družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. se seznani s čistim dobičkom poslovnega leta 2024 družbe JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o. v višini 254.157,51 EUR in daje pozitivno mnenje k predlogu, da bilančni dobiček po stanju na dan 31. 12. 2024 družbe JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o. v višini 218.679,44 EUR ostane nerazporejen.
5. Nadzorni svet družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. se seznani s čistim dobičkom poslovnega leta 2024 družbe JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o. v višini 3.506.281,78 EUR in daje pozitivno mnenje k predlogu, da se bilančni dobiček po stanju na dan 31. 12. 2024 družbe JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o. v višini 12.868.594,72 EUR razporedi za prenos na družbenika v višini 5.000.000,00 EUR, preostanek bilančnega dobička v višini 7.868.594,72 EUR pa ostane nerazporejen.
6. Nadzorni svet družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. se seznani s čistim dobičkom poslovnega leta 2024 družbe JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET, d.o.o. v višini 0,00 EUR ter z višino bilančne izgube po stanju na dan 31. 12. 2024 družbe JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET, d.o.o. v višini 6.317.648,17 EUR, ki ostane nepokrita.

Jadranka Dakič
Predsednica nadzornega sveta

2 POSLOVNO POROČILO

2.1 Gospodarska gibanja¹

V letu 2024 je bruto domači proizvod (BDP) porastel za 1,6 % glede na leto 2023, h kateremu je pozitivno prispevala končna potrošnja tako gospodinjstev kot tudi države, negativno pa zmanjšanje bruto investicij v osnovna sredstva (v opremo, stroje, zgradbe in objekte) in menjava s tujino.

Na letni ravni je inflacija v letu 2024 znašala 1,9 %² (4,2 % v letu 2023), na kar so vplivali poceni naftni derivati konec leta 2023 (zaradi znižanja trošarin in marž pri motornih gorivih) in zvišanje cen energentov v letu 2024 za 0,5 %, 0,5 % zvišanje cen hrane in brezalkoholnih pijač decembra 2024, upočasnjena medletna rast cen poltrajnega blaga zaradi izrazitejšje pocenitve v skupini oblačila in obutev, medletni upad cen trajnega blaga ter medletna rast cen storitev, ki se je skozi leto znižala.

Povprečna mesečna bruto plača v Republiki Sloveniji je za leto 2024 znašala 2.394,92 EUR, kar je nominalno za 6,2 % več kot leta 2023. V javnem sektorju je bila rast plač povezana predvsem s povečanjem vrednosti plačilnih razredov zaradi junijske delne uskladitve z inflacijo. V zasebnem sektorju, v katerem je bila rast plač višja kot v javnem sektorju, pa pomemben dejavnik rasti ostaja pomanjkanje delovne sile.

Leta 2024 je bilo v povprečju brezposelnih 45.982 oseb oziroma 5,6 % manj kot leto prej (leta 2023 brezposelnih 48.709 oseb).

Povprečna dolarska cena nafte Brent je v letu 2024 znašala 80,52 USD/sod oziroma 74,43 EUR/sod, kar glede na leto 2023 predstavlja padec za 2,4 % oziroma za 2,5 % (v letu 2023 je cena znašala 82,51 USD/sod oziroma 76,32 EUR/sod).

V povprečju je tečaj evra v primerjavi z ameriškim dolarjem v letu 2024 glede na leto 2023 malenkostno porastel (za 0,1 % iz 1,081 USD/EUR na 1,082 USD/EUR). Spremljanje gibanja razmerja med USD in EUR je predvsem pomembno za družbo Energetika Ljubljana, saj neposredno vpliva na nabavno ceno premoga ter s tem na višino stroška energetskega goriva.

Po zaostrenih razmerah v letu 2022 in 2023 so se cenovne razmere na energetskih trgih v letu 2024 umirile. Cene energentov so najnižje vrednosti dosegle v spomladanskih mesecih. Z zaostrovanjem geopolitičnih razmer ter nepričakovanim hladnejšim vremenom v drugem četrtletju leta 2024 so se cene energentov začele zviševati. Dodatno je na rast cen vplivala manjša proizvodnja električne energije iz vetrnih elektrarn v Evropi in posledično večja poraba zemeljskega plina v plinskih elektrarnah, ki so nadomeščale izpad energije iz obnovljivih virov. Zmerna, a konstantna rast cen se je nadaljevala vse do konca leta 2024. Povprečne borzne cene zemeljskega plina so se v letu 2024 v primerjavi s preteklim letom nekoliko znižale. Povprečna dnevna cena na avstrijski borzi CEGH AT, ki predstavlja referenco tudi za slovenski plinski trg, je v letu 2024 znašala 35,59 EUR/MWh, kar predstavlja 14,7 % znižanje glede na leto 2023, ko je povprečna cena znašala 41,70 EUR/MWh.

Na področju električne energije so se povprečne dnevne cene v letu 2024 prav tako zniževale, nadaljeval se je trend izredno velike volatilnosti urnih cen znotraj dneva, predvsem zaradi izpada proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Povprečna dnevna cena pasovne električne energije na slovenski borzi BSP SouthPool se je v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 znižala iz 104,33 EUR/MWh na 91,28 EUR/MWh, kar predstavlja znižanje za 12,5 %.

¹Vir: UMAR, Ekonomsko ogledalo, št. 1, letnik XXXI, 2025, Statistični urad RS (SURS), <https://www.stat.si/StatWeb/>

²Izračunano na podlagi primerjave podatkov za mesec december leta, za katerega se poroča, in mesec december preteklega leta iz podatkovne baze SURS.

V letu 2024 so se cene premoga na svetovnih trgih zniževale in se v zaključku leta 2024 ustalile na nižjih ravneh, kar je predvsem posledica zmanjšane povpraševanja. Povprečna cena premoga v letu 2024 je tako znašala 136,64 USD/mt oziroma 126,28 EUR/mt (v letu 2023 pa 174,24 USD/mt oziroma 161,18 EUR/mt).

Od leta 2023 je za lesne sekance obvezna pridobitev certifikatov, ki dokazujejo trajnostno pridelavo lesne biomase. Ta zahteva je poleg omejene ponudbe vplivala na vzdrževanje visokih cen na trgu, saj certificiranje prinaša dodatne stroške za proizvajalce in dobavitelje. Trenutne cene dobaviteljev se gibajo okoli 7,97 EUR/GJ. V letošnji kurilni sezoni nam sekance dobavlja osem slovenskih in en hrvaški dobavitelj.

Povprečna cena emisijskih kuponov je v letu 2024 je znašala 68,90 EUR na tono emisij, kar predstavlja 19,5 % znižanje glede na leto 2023, ko je povprečna cena znašala 85,57 EUR/kupon.

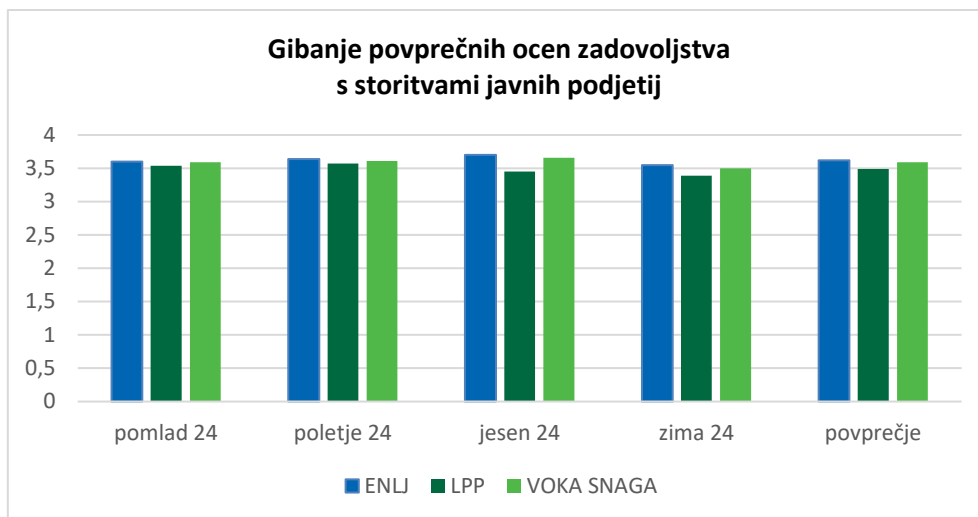
2.2 Zadovoljstvo uporabnikov

Zadovoljstvo uporabnikov naših storitev je ključno za dolgoročno uspešnost poslovanja Skupine. V Skupini zato vsakodnevno sledimo cilju visokega zadovoljstva uporabnikov. Dobro poznavanje njihovih potreb, želja in mnenj je pomemben dejavnik našega poslovanja, zato s kontinuiranimi raziskavami Panel redno spremljamo njihova stališča. Analize rezultatov merjenj nam koristijo pri poslovnem odločanju in razvoju storitev. Nenehno si prizadevamo za izboljšanje kakovosti storitev, krepitev zaupanja ter zagotavljanje transparentne in odgovorne komunikacije z uporabniki.

Tudi v letu 2024 smo izvajali raziskavo Panel spomladi, poleti, jeseni in pozimi, in sicer na vzorcu 500 posameznikov, ki po spolu, starosti in izobrazbi predstavljajo tipične prebivalce MOL. Tudi v lanskem letu smo z namenom objektivnejših rezultatov dve merjeni izvedli na stalnem vzorcu Ljubljančank in Ljubljančanov, dve pa na naključnem spletnem vzorcu. V merjenih so sodelujoči odgovarjali na sklop stalnih vprašanj (o poznavanju delovanja javnih podjetij, stopnji ugleda in zadovoljstva s storitvami javnih podjetij) in na sklop vprašanj, povezanih z aktualnim dogajanjem v javnih podjetjih in v Ljubljani na sploh. V vsako drugo merjenje sta bili v letu 2024 prav tako vključeni tudi vprašanja o zeleni naravnosti podjetij.

➤ Zadovoljstvo s storitvami

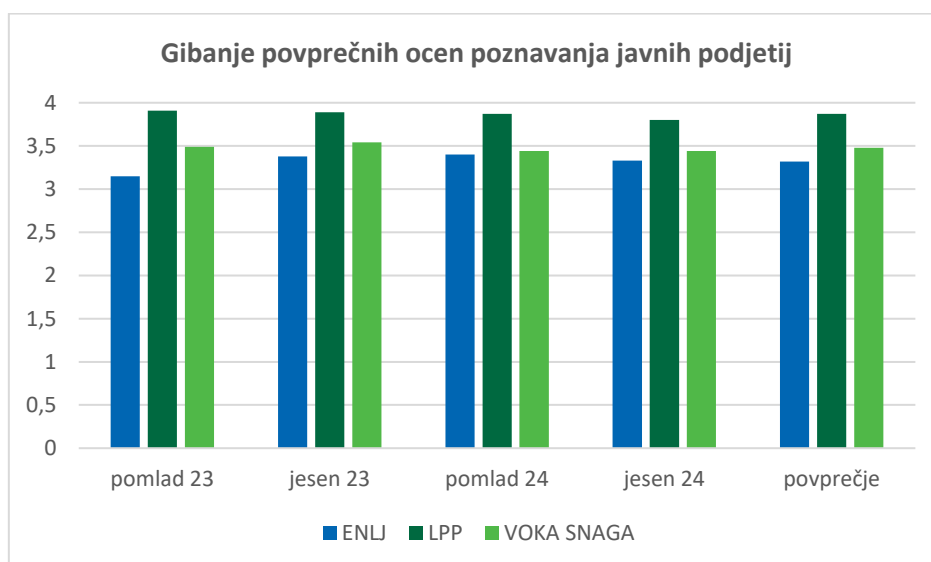
Zadovoljstvo s storitvami javnih podjetij in izvajanjem gospodarskih javnih služb ostaja tudi v letu 2024 na visokem nivoju, saj so ga anketiranci na lestvici od 1 do 5 v povprečju ocenili s 3,57. Povprečna ocena zadovoljstva je bila za 0,05 višja kot v preteklem letu (3,52). V povprečju pa so bili anketiranci najbolj zadovoljni s storitvami družbe Energetika Ljubljana s povprečno oceno 3,62, sledili pa sta družba VOKA SNAGA s povprečno oceno 3,59 in družba LPP s povprečno oceno 3,49.

Vir: Rezultati kontinuiranega raziskovanja: Panel

➤ Poznavanje delovanja javnih podjetij

Poznavanje delovanja javnih podjetij merimo pri vsakem drugem merjenju. Merili smo ga pomladi in jeseni 2023 ter pomladi in jeseni 2024. V tem obdobju so uporabniki najvišjo povprečno oceno poznavanja namenili LPP, in sicer 3,87 od možnih 5, kateremu sta sledili VOKA SNAGA s 3,48 in Energetika Ljubljana s povprečno oceno 3,32. Ocena poznavanja delovanja javnih podjetij je bila pri vseh javnih podjetjih nekoliko višja kot v preteklem obdobju, in sicer za 0,02 točke pri LPP, za 0,03 točke pri VOKA SNAGA in za 0,04 točke pri Energetika Ljubljana.

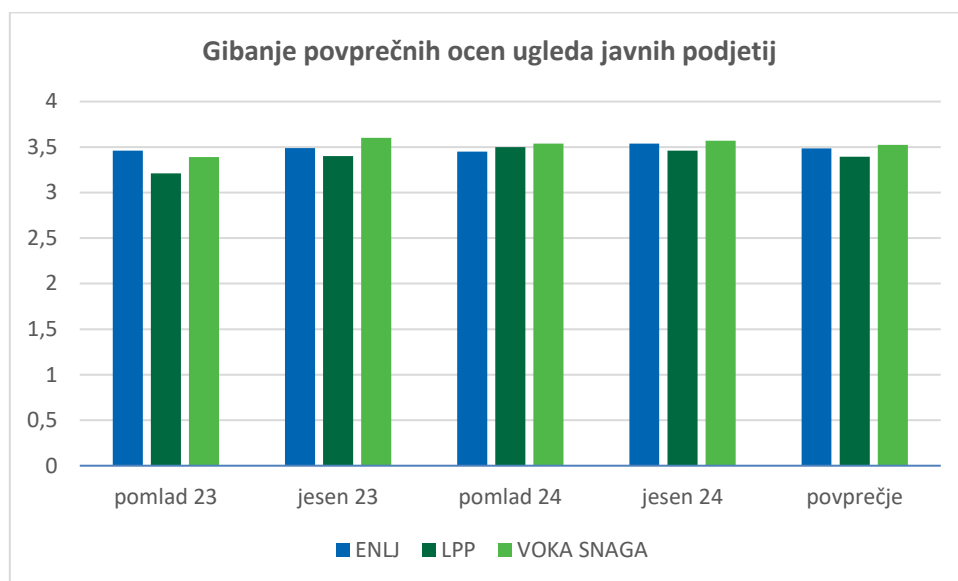

Vir: Rezultati kontinuiranega raziskovanja: Panel

➤ Ugled družb v Skupini

Tudi ugled javnih podjetij smo merili pomladi in jeseni leta 2023 in 2024. V povprečju so v tem obdobju anketiranci ugled podjetij ocenili z oceno 3,47, od možnih 5 (v preteklem obdobju 3,45). Po mnenju anketirancev je bilo v tem obdobju najbolj ugledno javno podjetje VOKA SNAGA s povprečno oceno 3,53 (v preteklem obdobju 3,56), sledili sta Energetika Ljubljana s

povprečno oceno 3,49 (v preteklem obdobju 3,40) in LPP s povprečno oceno 3,39 (v preteklem obdobju 3,38).

Vir: Rezultati kontinuiranega raziskovanja: Panel

2.3 Poslovanje Skupine

2.3.1 Analiza poslovanja

Konsolidirani računovodski izkazi so izdelani na nivoju Skupine in so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU. Podatke o realizaciji za leto 2024 primerjamo s podatki iz leta 2023 in s podatki iz poslovnega načrta Skupine za leto 2024.

Poleg izločitev prometov in medsebojnih stanj med družbami v Skupini so pomembnejše razlike pri izdelavi konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine tudi razlike, ki izhajajo iz poročanja po MSRP glede na poročanje posamičnih računovodskih izkazov odvisnih družb in obvladujoče družbe po SRS. Podlage za sestavljanje konsolidiranih računovodskih izkazov so pojasnjene v računovodskem delu letnega poročila, v poglavju 4.2.2.

V nadaljevanju je podana kratka analiza poslovanja Skupine v letu 2024.

➤ Poslovni izid

v EUR

	LETO 2024	NAČRT 2024	LETO 2023	Indeks L24/N24	Indeks L24/L23
Kosmati donos iz poslovanja	405.156.236	526.037.227	447.348.389	77,0	90,6
Odhodki iz poslovanja	395.525.957	491.295.367	426.055.191	80,5	92,8
Rezultat iz poslovanja (EBIT)	9.630.279	34.741.860	21.293.198	27,7	45,2
Finančni prihodki	584.842	177.553	1.215.388	329,4	48,1
Finančni odhodki	10.427.986	18.336.847	9.628.389	56,9	108,3
Poslovni izid pred davki	-212.865	16.582.566	12.880.197	-1,3	-1,7
Davek od dobička	670.798	1.538.818	1.593.198	43,6	42,1
Čisti poslovni izid	-883.663	15.043.748	11.286.999	-5,9	-7,8

Skupina je leto 2024 zaključila z izgubo v višini 883.663 EUR.

Odvisni družbi Energetika Ljubljana in VOKA SNAGA sta poslovali pozitivno, odvisna družba LPP pa je za leto 2024 ugotovila izgubo zaradi višjih stroškov poslovanja, predvsem stroškov dela in storitev. Na podlagi sklenjene Pogodbe o obvladovanju je obvladujoča družba Javni holding pokrila ugotovljeno letno izgubo odvisne družbe LPP, tako da je ta leto 2024 zaključila brez izgube. Družba Javni holding je kljub pokrivanju letne izgube poslovno leto zaključila z dobičkom, kar je posledica izplačila dobička odvisne družbe Energetika Ljubljana v letu 2024.

Medsebojni prometi obvladujoče in odvisnih družb se v konsolidiranih računovodskih izkazih izločajo, davek od dobička pa je seštevek davkov vseh družb.

Kosmati donos iz poslovanja

Kosmati donos iz poslovanja znaša 405.156.236 EUR in je v primerjavi s preteklim letom nižji za 9,4 % (447.348.389 EUR); v strukturi celotnih prihodkov pa predstavlja 99,9 % vseh prihodkov Skupine (razlika do 100 % so finančni prihodki). Sestavljen je iz čistih prihodkov od prodaje v višini 352.739.325 EUR (glede na leto 2023 so nižji za 8,5 %), usredstvenih lastnih proizvodov in storitev v višini 2.818.533 EUR (nižji za 35,3 % glede na leto 2023) ter drugih poslovnih prihodkov v višini 49.598.378 EUR (nižji za 13,6 % glede na leto 2023).

V letu 2024 so **čisti prihodki od prodaje** glede na preteklo leto nižji za 8,5 %, predvsem so nižji prihodki energetske dejavnosti, kot posledica nižjih cen in manjših prodanih količin. Prihodki iz naslova komunalnih dejavnosti so se povišali predvsem iz naslova povišanja cen.

Prihodki od prodaje v EUR	LETO 2024	LETO 2023	Indeks L24/L23	Struktura 2024
Oskrba s toploto	112.041.715	116.735.944	96,0	31,8
Oskrba s plinom	50.763.612	65.893.324	77,0	14,4
Električna energija	39.459.097	61.907.600	63,7	11,2
Zbiranje, obdelava, odlaganje odpadkov	48.350.379	46.546.501	103,9	13,7
Oskrba s pitno vodo	26.586.788	24.561.292	108,2	7,5
Ravnanje z odpadno vodo	25.694.116	24.101.659	106,6	7,3
Urejanje in čiščenje javnih površin	9.873.951	8.199.201	120,4	2,8
Mestni linijski prevoz	16.535.600	16.104.924	102,7	4,7
Drugi prevozi	9.971.311	10.162.321	98,1	2,8
Drugo	13.462.756	11.388.158	118,2	3,8
Skupaj prihodki od prodaje	352.739.325	385.600.924	91,5	100,0

V strukturi čistih prihodkov od prodaje 31,8 % predstavljajo prihodki od oskrbe s toploto (30,3 % v letu 2023). Skupaj s prihodki od distribucije in dobave zemeljskega plina ter prodaje električne energije predstavlja oskrba z energijo prevladujočih 57,4 % čistih prihodkov od prodaje (63,4 % v letu 2023). Komunalne dejavnosti v strukturi čistih prihodkov od prodaje predstavljajo 31,3 % (26,8 % v letu 2023), prevozi pa 7,5 % (6,5 % v letu 2023), ostalo pa predstavljajo v okviru postavke »Drugo« drugi prihodki.

Glavnina prihodkov je dosežena s prodajo energije, na kar vplivata tako obseg prodaje kot višina prodajnih cen.

Prihodki od prodaje električne energije kupcem in pri prodaji plina so nižji predvsem zaradi nižjih cen. Prav tako so se zmanjšali prihodki od prodaje pasovne električne energije, tako zaradi nižje povprečne prodajne cene za leto 2024, kot tudi manjših prodanih količin pasovne električne energije. Prihodki od prodaje pare so nižji zaradi manjšega obsega prodaje (zaradi odhoda večjega odjemalca pare na lokaciji TE-TOL) in nižje prodajne cene.

Prihodki pod »Drugo« vključujejo predvsem prihodke iz naslova storitev inženiringa (izdaja soglasij, izvedba nadzora), storitev vzdrževanja (vzdrževanje vročevodnega in plinovodnega omrežja, zamenjava tahografov) in storitev izvedbe notranje plinske napeljave, prihodke od tržnih storitev na področju urejanja javnih zelenih površin in oskrbe s pitno vodo, prihodke od

najemnin poslovnih prostorov, parkirišč in oglasnih površin ter prihodke od prodaja kartic Urbana, registrskih tablic in drugega materiala na tehničnih pregledih.

Prihodki iz naslova **usredstvenih lastnih proizvodov in storitev** predstavljajo stroške neposredno opravljenih ur dela, ki jih zaposleni opravijo v okviru investicijskih projektov in jih je mogoče pripoznati kot povečanje vrednosti sredstev. Največ prihodkov iz tega naslova izhaja iz aktivnosti, povezanih z investicijo PPE-TOL. Sem spadajo tudi karoserijske obnove mestnih in primestnih avtobusov, s čimer se podaljšuje njihova življenjska doba.

Med **drugimi poslovnimi prihodki** največji delež predstavljajo subvencije in dotacije iz proračuna za izvajanje dejavnosti mestnega in medkrajevnega prevoza, ki v letu 2024 znašajo 37.250.676 EUR, kar je 12,3 % več kot v letu 2023. Največji delež teh sredstev predstavljajo subvencije Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (MOPE), in sicer 58,9 %. Preostali del predstavljajo nadomestilo MOL (37,6 %) in subvencije drugih primestnih občin (3,5 %). Med drugimi poslovnimi prihodki so izkazane tudi državne pomoči za pokrivanje stroškov dela (redne refundacije boleznin in ostalih povrnjenih zneskov nadomestil ter plač in prispevkov), dotacije v višini obračunane amortizacije za brezplačno prevzeta sredstva, prihodki od odprave vkalkuliranih presežnih prihodkov od prodaje električne energije, podeljeni emisijski kuponi od države, prevrednotovalni poslovni prihodki iz naslova terjatev in prodaje osnovnih sredstev, prihodki od premij sklada RS za spodbujanje zaposlovanja invalidov, prihodki iz naslova zavarovalniških odškodnin, prihodki od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij in drugi poslovni prihodki.

Glede na predhodno leto so drugi poslovni prihodki nižji za 13,6 % predvsem zaradi prejetih državnih pomoči za omilitev posledic energetske krize v letu 2023.

Finančni prihodki

Finančni prihodki so v letu 2024 znašali 584.842 EUR in so glede na leto 2023 (1.215.388 EUR) nižji za 51,9 %. Gre predvsem za zaračunane zamudne obresti, obresti od finančnega najema in obresti za dano opremo v podnajem.

Prodajne cene

Skupina glavnino prihodkov doseže s prodajo svojih proizvodov in storitev, kar predstavlja pretežni vir financiranja izvajanja gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju: GJS), zato je ustrezna cenovna politika temeljnega pomena za uspešno poslovanje.

Cene storitev GJS s področja varstva okolja (t.i. komunalne dejavnosti) se določajo v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uredba MEDO), ki določa ukrepe in normative, povezane z obračunom cen storitev javnih služb njihovim uporabnikom. Elaborat, kot ga določa Uredba MEDO, potrjujejo občine. Cene storitev GJS oskrbe s pitno vodo, ravnanja z odpadno vodo ter ravnanja z odpadki so organi družbe potrdili z veljavnostjo od 1. 3. 2024 dalje. Vse cene navedenih storitev GJS za leto 2024 so bile pripravljene na osnovi predračunskih stroškov in količin za leto 2024, vključeni so bili tudi obvezni poračuni cen za leto 2022.

Oblikovanje in spreminjanje cen omrežnine za distribucijski sistem zemeljskega plina in cen toplote za vročevodni sistem TE-TOL in TOŠ so v pristojnosti Agencije za energijo.

S 1. 1. 2024 se je, v skladu z Aktom o metodologiji za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje, uskladil variabilni del cene toplote za vročevodni sistem, ki se je povišal za 9,75 %. Ob začetku leta 2024 se je spremenil tudi fiksni in variabilni del cene toplote za oba parovodna sistema (v enoti TE-TOL se je fiksni del cene pare povišal za 45,0 %, variabilni del pa za 11,0 %, v enoti TOŠ pa se je fiksni del cene pare povečal za 14,8 % in variabilni del cene znižal za 14,8 %). Kasneje v letu 2024 so bile izvedene dodatne prilagoditve cen, in sicer se je s 1. 7. 2024 variabilni del cene pare TOŠ dodatno znižal za 41,2 %, variabilni del cene vroče

vode pa se je s 1. 11. 2024 znižal za 12,6 %. Zaradi večje tehnološke spremembe (vstop PPE-TOL) je bila na Agencijo za energijo že oddana vloga za spremembo izhodiščne cene, ki je še v obravnavi.

Cena toplote za distribucijo pare in daljinskega hlajenja se določa prosto s pogodbo med distributerjem in končnim odjemalcem.

Cene omrežnine za distribucijski sistem zemeljskega plina, ki so veljale v letu 2024, so bile potrjene decembra 2021 s strani Agencije za energijo za regulativno obdobje 2022-2024. Decembra 2024 je Agencija za energijo potrdila nove cene omrežnine za naslednje triletno regulativno obdobje, pri čemer se bo povprečna cena omrežnine v primerjavi z letom 2024 povečala za približno 29 %.

Prodajne cene pasovne električne energije so določene na osnovi podpisanih pogodb za odkup in prevzem pasovne električne energije iz visoko učinkovite soproizvodnje za leto 2024. Za proizvedeno električno energijo iz visoko učinkovite soproizvodnje SPT E TOŠ družba prejema obratovalno podporo s strani Borzena, vendar glede na objavljene referenčne cene Agencije za energijo v letu 2024 ni upravičena do podpore. Septembra 2024 se je zaključila podpora shema za proizvedeno električno energijo iz lesnih sekancev, decembra 2024 pa za proizvedeno električno energijo iz sončne energije.

Regulacija maloprodajnih cen zemeljskega plina se je iztekla konec aprila 2024.

Maloprodajne cene električne energije so bile v letu 2024 regulirane zaradi visokih borznih cen. Od 1. 1. do 31. 10. 2024 se je 90 % porabe električne energije gospodinskih odjemalcev obračunalo po nižji, regulirani ceni, preostalih 10 % pa po tržni ceni z rednega cenika dobavitelja. V obdobju od novembra 2024 do konca februarja 2025 je cena električne energije za gospodinske in skupne gospodinske odjemalce zamejena na 77,00 EUR/MWh za celotno količino porabe.

Cene za dobavo zemeljskega plina in dobavo električne energije odjemalcem, ki niso podvrženi regulaciji, ter cene dobave CNG, družba Energetika Ljubljana oblikuje na podlagi tržnih pogojev in ocene gibanja nabavnih cen.

Z uveljavitvijo nove Koncesijske pogodbe, ki velja od 1. 7. 2024, je prišlo do spremembe obračunavanja prihodka za medkrajevni linijski prevoz potnikov in do spremembe nadomestila MOPE za izvajanje GJS. Nekoliko so se povečale cene enkratnih in mesečnih vozovnic v 2 in 3 coni na integriranih linijah, ki so se uskladile z uradnim cenikom integriranega javnega potniškega prometa (IJPP), ki ga določa država. Cene v coni 1 so ostale nespremenjene. Uvedeno je tudi novo nadomestilo MOPE za izvajanje integriranih linij v mestnem in medkrajevem linijskem prevozu potnikov, ki ravno tako velja od 1. 7. 2024 dalje.

Cene v mestnem linijskem prevozu potnikov so ostale nespremenjene (cona 1).

Podrobneje je gibanje prodajnih cen v letu 2024 opisano v posamičnih letnih poročilih družb.

➤ **Odhodki**

Celotni odhodki Skupine v letu 2024 znašajo 405.953.943 EUR in so glede na leto 2023 (435.683.580 EUR) nižji za 6,8 %. Glavni 97,4-odstotni delež celotnih odhodkov predstavljajo odhodki iz poslovanja.

Odhodki iz poslovanja

Odhodki iz poslovanja Skupine so realizirani v višini 395.525.957 EUR in so glede na leto 2023 (426.055.191 EUR) nižji za 7,2 %.

V strukturi odhodkov iz poslovanja zavzemajo največji delež **stroški blaga, materiala in storitev**, in sicer 52,0 % (56,0 % v letu 2023).

Največji delež v strukturi blaga, materiala in storitev predstavljajo stroški energentov (59,0 %), kamor spadajo surovine za proizvodnjo toplote in električne energije, zemeljski plin in električna energija za nadaljnjo prodajo ter pogonska goriva. Zmanjšanje teh stroškov (za 25,4 %) je predvsem posledica gibanja nabavnih cen energentov (nižje cene električne energije, nafte in bencina) ter obseg in struktura proizvodnje.

Stroški materiala in storitev za vzdrževanje so povezani z vzdrževanjem infrastrukture, računalniške opreme, proizvodnih naprav, sredstev in druge opreme. V letu 2024 so se zvišali zaradi višjih cen ter večjega obsega izvedenih vzdrževalnih del (iz naslova sočasnosti obnov hišnih priključkov z obnovo vodovodne infrastrukture, vzdrževanja poslovno informacijskih sistemov ter zaradi starosti in dotrajanosti proizvodnih naprav, sredstev in opreme).

Stroški oddaje odpadkov in uničenja nevarnih odpadkov, ki se nanašajo predvsem na oddajo lahke frakcije, so v letu 2024 glede na leto 2023 višji zaradi višjih cen, ob nekoliko nižjih količinah.

Drugi stroški materiala in storitev se nanašajo na najemnine, zavarovanja, stroške storitev pri izvajanju dejavnosti in storitev po naročilu kupcev, stroške varovanja premoženja, stroške storitev izterjave kupcev ter druge stroške. V primerjavi s preteklim letom so se zvišali predvsem zaradi višjih cen in večjega obsega poslovanja.

Med stroški storitev ima odvisna družba Energetika Ljubljana tudi stroške najema delovne sile v skupni višini 397.912 EUR za 24.927 ur opravljenega dela (število najetih delavcev na podlagi delovnih ur za leto 2024 znaša 11,89, za leto 2023 je znašalo 10,27). Na dan 31. 12. 2024 je imela odvisna družba 13 najetih delavcev preko agencije za posredovanje delovne sile, kar pomeni tri več kot leto prej.

Stroški blaga, materiala in storitev v EUR	LETO 2024	LETO 2023	Indeks L24/L23	Struktura 2024
Surovine (premog, lesni sekanci, ELKO)	28.663.216	39.964.724	71,7	13,9
Zemeljski plin	79.044.424	105.287.137	75,1	38,4
Pogonska goriva (nafta, bencin, CNG)	6.176.009	6.528.348	94,6	3,0
Električna energija	7.540.086	10.971.314	68,7	3,7
Material in storitve za vzdrževanje	23.424.136	22.529.787	104,0	11,4
Stroški oddaje odpadkov in uničenja nevarnih odpadkov	13.583.386	11.844.168	114,7	6,6
Drugi stroški materiala in storitev	47.236.271	41.545.190	113,7	23,0
Skupaj	205.667.528	238.670.669	86,2	100,0

Stroški dela so se v strukturi zvišali in predstavljajo 30,0 % odhodkov iz poslovanja (26,1 % v letu 2023). Glede na leto 2023 so se prav tako povečali, in sicer za 6,8 %. Porast je predvsem posledica višjih rezervacij za odpravnine ob upokojitvi (zaradi na novo določenih večkratnikov povprečnih plač, ki določajo višino odpravnin, odvisno od delovne dobe v družbi), višjega regresa za letni dopust, višje premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, pa tudi zaradi višjega izplačila dodatkov za delovno dobo in stalnost, ki se vsako leto nekoliko povečajo. S 1. 6. 2024 se je v Skupini poenotil in dogovoril dodatek za stalnost.

Plače in drugi prejemki delavcev se izplačujejo v skladu z veljavnimi kolektivnimi pogodbami in akti, ki veljajo za posamezno družbo. V letu 2024 se izhodiščne plače niso spremenile.

Regres za letni dopust je v vseh družbah v Skupini v letu 2024 znašal 2.348,32 EUR na zaposlenega (v letu 2023 je znašal 2.159,40 EUR), razen v družbi Energetika Ljubljana, kjer je znašal 2.497,00 EUR na zaposlenega, tj. v višini 70 % povprečne plače na zaposlenega v elektrogospodarstvu v preteklih treh mesecih (v letu 2023 je znašal 2.231,93 EUR).

Premija prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki ga mesečno za zaposlene vplačujejo družbe VOKA SNAGA, LPP in Javni holding, je bila s 1. 1. 2024 povišana iz 57,04 EUR na 75,00 EUR, v decembru 2024 pa na 79,88 EUR. Družba Energetika Ljubljana pa mesečno

vplačuje premijo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za zaposlene v višini 5,844 % bruto plače zaposlenega, vendar največ 179,57 EUR.

V letu 2024 je Skupina prejela 2.921.751 EUR povračil stroškov dela iz naslova bolezni in ostalih povrnjenih zneskov nadomestil plač in prispevkov (v letu 2023 je bilo prejetih povračil iz tega naslova v višini 2.728.056 EUR).

Stroški amortizacije predstavljajo 9,7 % odhodkov iz poslovanja (9,1 % v letu 2023). V primerjavi z letom 2023 so nižji za 1,4 %.

Drugi poslovni odhodki v strukturi odhodkov iz poslovanja predstavljajo 8,3 % (8,8 % v letu 2023). Največji delež (71,2 %) teh odhodkov se nanaša na strošek emisijskih kuponov (kar je 7,2 % manj glede na leto 2023) zaradi manjših ugotovljenih emisij oziroma manjše porabe emisijskih kuponov, kar je povezano z nižjo proizvodnjo toplote in strukturo proizvodnje, in nižjih cen.

Med drugimi poslovnimi odhodki so še vodna povračila, nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, stroški nadomestil za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti, stroški okoljevarstvenih analiz, pregledov in meritev, stroški uničevanja nevarnih odpadkov, okoljske dajatve zaradi odlaganja odpadkov, spodbude za učinkovito rabo energije (nepovratna finančna sredstva za izvedbo ukrepov v večjo energijsko učinkovitost v gospodinjstvih in pri drugih odjemalcih toplote in plina družbe Energetika Ljubljana) in drugi poslovni odhodki.

V primerjavi z letom 2023 so se drugi poslovni odhodki znižali za 12,3 %.

Finančni odhodki

Finančni odhodki Skupine v letu 2024 znašajo 10.427.986 EUR, v primerjavi z letom 2023 (9.628.389 EUR) so se povečali za 8,3 %, predvsem iz naslova odhodkov za obresti od posojil od bank v višini 6.704.684 EUR. Med finančnimi odhodki so zajeti še odhodki iz naslova obresti iz diskontiranja bodočih denarnih tokov obveznosti za uporabo koncesijske infrastrukture v višini 1.984.856 EUR, odhodki za obresti iz diskontiranja za rezervacijo za zapiranje odlagališča Barje v višini 652.643 EUR, odhodki iz poslovnih obveznosti iz naslova aktuarja v višini 500.658 EUR, odhodki iz poslovnih obveznosti do dobaviteljev (zamudne obresti) v višini 273.453 EUR in odhodki za obresti iz najemov osnovnih sredstev v višini 139.379 EUR.

2.3.2 Finančni položaj

v EUR	LETO 2024	Strukt. v %	NAČRT 2024	Strukt. v %	LETO 2023	Strukt. v %	Indeks L24/L23
Nekratkoročna sredstva	698.589.777	85,2	701.884.248	83,3	682.484.150	82,5	102,4
Nepremičnine, naprave, oprema, naložbene neprem. in neopredmetena sredstva	697.821.469	85,1	698.707.873	82,9	681.100.388	82,3	102,5
Finančne naložbe in dana posojila	752.443	0,1	3.159.863	0,4	1.369.490	0,2	54,9
Ostala nekratkoročna sredstva	15.865	0,0	16.512	0,0	14.272	0,0	111,2
Kratkoročna sredstva	121.097.197	14,8	140.510.570	16,7	144.650.301	17,5	83,7
Zaloge	23.026.736	2,8	23.973.367	2,8	45.057.143	5,5	51,1
Kratkoročne poslovne terjatve	85.040.436	10,4	105.464.438	12,5	88.699.112	10,7	95,9
Ostala kratkoročna sredstva	13.030.025	1,6	11.072.765	1,3	10.894.046	1,3	119,6
Skupaj sredstva	819.686.974	100,0	842.394.818	100,0	827.134.451	100,0	99,1

Celotna sredstva Skupine na dan 31. 12. 2024 znašajo 819.686.974 EUR. V primerjavi s prejšnjim letom so se nekoliko zmanjšala (za 0,9 %). Povečala so se nekratkoročna sredstva, predvsem opredmetena osnovna sredstva, kot posledica investicijskih vlaganj, medtem ko so

se kratkoročna sredstva zmanjšala (predvsem zaradi znižanja zalog premoga in nižjih kratkoročnih poslovnih terjatev).

Nekratkoročna sredstva na dan 31. 12. 2024 predstavljajo 85,2 % celotnih sredstev. Skoraj v celoti se nanašajo na nepremičnine, naprave in opremo ter neopredmetena sredstva (večinoma pravica do uporabe koncesijske infrastrukture), ki so se v primerjavi s prejšnjim letom povečala za 2,5 %, in sicer iz naslova povečanja investicij v teku, predvsem investicije v plinsko parno enoto PPE-TOL.

Kratkoročna sredstva predstavljajo 14,8 % sredstev. Največja postavka so kratkoročne poslovne terjatve, katerih višina je odvisna od realizacije; v letih 2024 in 2023 predstavljajo okoli 10 % sredstev družbe. V okviru kratkoročnih sredstev so se najbolj znižale zaloge, kar je predvsem posledica nižjih zalog premoga, saj je bila v skladu s terminskim načrtom dobava izvedena v začetku leta 2025. Med ostalimi kratkoročnimi sredstvi so tudi kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij (terjatve za DDV in med letom plačane akontacije davka iz dobička) ter denarna sredstva.

v EUR	LETO 2024	Strukt. v %	NAČRT 2024	Strukt. v %	LETO 2023	Strukt. v %	Indeks L24/L23
Kapital	376.839.793	46,0	391.603.336	46,5	379.242.784	45,9	99,4
Nekratkoročne obveznosti	212.609.732	25,9	249.495.050	29,6	215.180.147	26,0	98,8
Rezervacije in nekratk. odloženi prihodki	53.462.196	6,5	53.026.745	6,3	49.045.262	5,9	109,0
Nekratkoročne finančne obv.	159.121.195	19,4	196.365.350	23,3	165.598.214	20,0	96,1
Druge nekratkoročne obv.	26.341	0,0	102.955	0,0	536.671	0,1	4,9
Kratkoročne obveznosti	230.237.449	28,1	201.296.432	23,9	232.711.520	28,1	98,9
Kratkoročne finančne obv.	128.957.633	15,7	83.775.993	9,9	123.099.664	14,9	104,8
Druge kratkoročne obv.	101.279.816	12,4	117.520.439	14,0	109.611.856	13,3	92,4
Skupaj kapital in obveznosti	819.686.974	100,0	842.394.818	100,0	827.134.451	100,0	99,1

Kapital na dan 31. 12. 2024 predstavlja 46,0 % v strukturi obveznosti Skupine. V primerjavi s prejšnjim letom se je znižal za 0,6 %, kar je posledica realizirane konsolidirane izgube v letu 2024 ter dodatno oblikovanih rezervacij za odpravnine ob upokojitvi.

Rezervacije se nanašajo na rezervacije za bodoče stroške zapiranja in vzdrževanja odlagališča Barje po zaprtju v višini 22.012.011 EUR (21.359.368 EUR v letu 2023) ter na rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade v višini 20.179.040 EUR (16.428.971 EUR v letu 2023). Na povečanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi v letu 2024 vplivajo predvsem na novo določeni večkratniki povprečnih plač, ki določajo višino odpravnin (iz 3 na 3, 4 ali 5 kratnik povprečne plače), odvisno od delovne dobe v družbi.

Nekratkoročne finančne obveznosti predstavljajo predvsem finančne obveznosti iz uporabe koncesijske infrastrukture v višini 67.511.164 EUR, ki se znižujejo za plačila najemnin skladno z amortizacijskim načrtom, ter nekratkoročne finančne obveznosti do bank, ki na dan 31. 12. 2024 znašajo 91.270.845 EUR (91.647.166 EUR na dan 31. 12. 2023). Nekratkoročne finančne obveznosti do bank skupaj s kratkoročnim delom, ki zapade v plačilo v letu 2025 (v višini 25.930.198 EUR), znašajo 117.201.043 EUR in so se glede na stanje 31. 12. 2023 povečale za 3.611.244 EUR. V letu 2024 sta dolgoročno posojilo najeli družba VOKA SNAGA v višini 4.000.000 EUR in družba Energetika Ljubljana v višini 13.700.000 EUR za financiranje investicijskih vlaganj, družba LPP pa v višini 4.000.000 EUR za plačilo prispevkov za poklicno zavarovanje voznikov. Poleg tega je družba Energetika Ljubljana v letu 2024 črpala tudi del sindiciranega posojila za investicijo PPE-TOL v višini 3.540.000 EUR, ki se črpa postopno glede na stopnjo izvedenih del. Posojilo je družba začela odplačevati že 30. 6. 2023, v letu 2024 pa je odplačala glavnico v višini 15.000.000 EUR, kar je vplivalo na zmanjšanje dolgoročne zadolženosti iz tega naslova.

Kratkoročne finančne obveznosti na dan 31. 12. 2024 predstavljajo predvsem finančne obveznosti do bank za najeta posojila v višini 125.663.931 EUR (110.637.720 EUR na dan 31. 12. 2023), od tega znašajo kratkoročna in revolving posojila skupaj 99.733.733 EUR (88.695.086 EUR na dan 31. 12. 2023). Stanje kratkoročnih bančnih posojil na dan 31. 12. 2024 se je glede na stanje 31. 12. 2023 povečalo za 11.038.648 EUR (povečanje za 26.435.958 EUR na dan 31. 12. 2023 glede na stanje 31. 12. 2022), in sicer na račun povečanja kratkoročne zadolženosti družbe Energetika Ljubljana.

Druge kratkoročne obveznosti obsegajo predvsem kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti. V letu 2024 so se znižale predvsem zaradi nižjih vrednosti prejetih računov za zemeljski plin in emisijske kupone, pa tudi zaradi poročuna cene za dobavljeno gorivo (stisnjen metan-CNG) za avtobuse. Višina poslovnih obveznosti je odvisna od dinamike poslovanja konec leta.

Odstopanja vrednosti nekaterih sredstev in obveznosti od načrtovane višine so posledica časovnega zamika pri izgradnji PPE-TOL, katere dokončanje je predvideno v letu 2025.

2.3.3 Pomembnejši kazalniki poslovanja in finančnega položaja Skupine

Ko ocenjujemo kazalnike poslovanja, je potrebno upoštevati, da Skupina opravlja pretežno gospodarske javne službe, katerih cilj je predvsem kakovostno in učinkovito zagotavljanje storitev.

	Leto 2024	Leto 2023	Leto 2022	Leto 2021
A. KAZALNIKI FINANCIRANJA				
Delež lastniškega financiranja	46,0%	45,9%	46,8%	51,4%
Delež dolgoročnega financiranja	71,9%	71,9%	75,8%	80,6%
Koeficient finančni dolg / kapital	0,76	0,76	0,73	0,62
B. KAZALNIKI INVESTIRANJA				
Stopnja realizacije načrta investicij	99,6%	85,8%	69,7%	63,3%
Stopnja pokritosti investicij z amortizacijo	72,5%	57,1%	43,1%	56,8%
Delež osnovnih sredstev v sredstvih	85,1%	82,3%	83,8%	84,9%
Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih	85,2%	82,5%	84,1%	85,4%
C. KAZALNIKI VODORAVNE FINANČNE SESTAVE				
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	0,540	0,560	0,560	0,610
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)	0,032	0,015	0,045	0,053
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)	0,410	0,400	0,480	0,620
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)	0,526	0,622	0,656	0,756
Č. KAZALNIKI GOSPODARNOSTI				
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,02	1,05	1,00	0,99
Čista dobičkonosnost prihodkov	0,00	0,03	-0,02	-0,03
D. KAZALNIKI DONOSNOSTI				
Čista donosnost kapitala (ROE)	-0,2%	3,0%	-1,6%	-2,2%
Čista donosnost sredstev (ROA)	-0,1%	1,0%	-1,0%	-1,0%
E. KAZALNIK DODANE VREDNOSTI				
Dodana vrednost na zaposlenega v EUR	62.838	65.580	49.908	46.152

S kazalniki financiranja presojamo sestavo obveznosti do virov sredstev. Delež lastniškega financiranja Skupine znaša 46,0 % in se je v letu 2024 kljub znižanju kapitala minimalno povečal, kar je posledica precejšnjega znižanja obveznosti. Delež dolgoročnega financiranja znaša 71,9 % in je ostal nespremenjen, finančni dolg pa ostaja na ravni 0,76-kratnika kapitala.

V letu 2024 je Skupina realizirala 99,6 % vrednosti načrtovanih investicij. V primerjavi s preteklimi leti je delež višji predvsem zaradi visokih investicij v obnove in nadomestitve v družbi VOKA SNAGA ter družbi Energetika Ljubljana, ki so presegale načrtovane, nižje od načrtovanih pa so bile investicije v razvoj, ki se večinoma nanašajo na izgradnjo PPE-TOL v družbi Energetika Ljubljana. Investicije so bile v letu 2024 pokrite z amortizacijo v višini 72,5 %.

Stopnji dolgoročnosti financiranja sta se v letu 2024 povečali. Delež osnovnih sredstev v vseh sredstvih družbe znaša 85,1 %, delež dolgoročnih sredstev pa 85,2 %.

Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev izkazuje delež lastniškega financiranja osnovnih sredstev. V letu 2024 znaša 54,0 % in se je nekoliko znižal, saj se Skupina za izvedbo investicij zadolžuje.

Ostali kazalniki vodoravne finančne sestave izkazujejo plačilno sposobnost Skupine. Vrednosti koeficientov so nizke, kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti znaša 52,6 % in se je v primerjavi s predhodnim letom znižala za 9,6 odstotnih točk.

Skupina je leto 2024 zaključila z izgubo, poslovni prihodki za 2 % presegajo poslovne odhodke.

2.3.4 Upravljanje s tveganji in priložnostmi

Glavni cilj upravljanja s tveganji in priložnostmi družb v Skupini je ohranjanje dolgoročne stabilnosti Skupine in podpora poslovodstvu pri upravljanju posamezne družbe v Skupini ter doseganju njenih ciljev. Z vzpostavitvijo registra tveganj in priložnosti je pridobljen celosten pregled nad tveganji in priložnostmi; upravljanje tveganj in priložnosti pa je v največji meri vključeno v vse dele organizacije oziroma v vse procese in področja delovanja. Obvladovanje tveganj in izkoriščanje priložnosti je stalen, enoten in kontinuiran proces.

Upravljanje tveganj in priložnosti zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje, spremljanje tveganj in priložnosti ter izkoriščanje priložnosti, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila posamezna družba v Skupini izpostavljena pri svojem poslovanju, kot tudi poročanjem o priložnostih, ki jih posamezna družba v Skupini zaznava pri svojem poslovanju.

V minulem letu smo ob ponovni oceni tveganj ter upoštevanju Direktive o poročanju podjetij o trajnostnosti (v nadaljevanju: CSRD), dopolnili in nadgradili tako register tveganj kot tudi Metodologijo za vzpostavitev in vodenje registrov tveganj v JHL in odvisnih družbah (v nadaljevanju: Metodologija), in sicer z ESG tveganji in priložnostmi v skladu z ESRS standardi. Glede na navedeno je potrebno izpostaviti, da so po dopolnjenih in nadgrajenih Metodologiji vzpostavljeni registri tveganj in priložnosti, pri čemer pa je bila sprejeta tudi nova petstopenjska gradacijska lestvica, kar omogoča usklajevanje registra tveganj in priložnosti z oceno dvojne pomembnosti.

Register tveganj in priložnosti vsebuje zbir tabel, v katerih so opisana identificirana tveganja in priložnosti posameznih družb v Skupini po treh glavnih podskupinah (poslovna, finančna in operativna) ter po področjih oziroma procesih. K posameznemu tveganju oziroma priložnosti je določena ocena, skrbnik, ukrep s katerim bo obvladovano tveganje oziroma izkoriščena priložnost, odločitev vodstva o sprejemu ukrepa in rok za izvedbo ukrepa. Tveganja in priložnosti, ki so navedena v registru le-teh, so izvedena in opredeljena na osnovi poslovnih ciljev in procesov.

V registru tveganj je pod poslovnimi tveganji uvrščena podkategorija tveganj »blaženje podnebnih sprememb« in pod operativnimi tveganji podkategorija tveganj »prilagajanje podnebnim spremembam«, v skladu s smernicami TCFD (Task Force on Climate-related

Financial Disclosures³), ki so del evropskih standardov poročanja o trajnostnosti. Ravno tako v skladu s smernicami TCFD, je v register priložnosti pod poslovnimi priložnostmi uvrščena podkategorija priložnosti »blaženje podnebnih sprememb«.

Register tveganj in priložnosti služi kot vodilo za nadaljnje ukrepe na področju trajnostnega poslovanja in zagotavlja transparentnost ter podpira odgovorno odločanje in poročanje v skladu z najboljšimi praksami na področju trajnostnosti. Povezava med registri tveganj in priložnosti ter poročanjem o trajnostnosti je ključnega pomena za učinkovito obvladovanje trajnostne odgovornosti, o čemer pa posamezna družba v Skupini poroča v ločenem poročilu.

V nadaljevanju so opisana pomembnejša tveganja, ki se pojavljajo v vseh družbah Skupine, za posamezno družbo pa so tveganja in priložnosti podrobneje opredeljena v letnih poročilih družb.

➤ Poslovna in operativna tveganja

Poslovna in operativna tveganja		
Področja tveganja	Opis tveganja	Ukrepanje
Tveganja v povezavi z izrednimi razmerami	Pojav izrednih razmer oziroma elementarnih nesreč večjih razsežnosti npr. potres, požar, neurja, poplave,... pa tudi teroristični napad, eksplozija, sabotaže, epidemije nalezljivih bolezni, gospodarske krize in družbeni nemiri, ki lahko resno vplivajo na varnost, premoženje in stabilnost Skupine.	Načrt zaščite in reševanja ter zaščita infrastrukture, protokol izvajanja procesov v primeru izrednih razmer, aktivacija in ukrepanje krizne skupine, usklajeno delovanje (poslovna skupina, MOL), učinkovit nadzor in jasni varnostni ukrepi, (fizično in tehnično) varovanje, ustrezna zavarovanja, upoštevanje navodil in priporočil pristojnih organov, ukrepi za zmanjšanje nevarnosti na podlagi ocene stanja ogroženosti, spremljanje situacije in stanja objektov, usposabljanje in informiranje zaposlenih, zagotavljanje zaščitne opreme.
Regulatorna tveganja	Tveganja zaradi nejasne zakonodaje, nepravočasno in neustrezno upoštevanje sprememb zakonodaje, nedosledna obravnava regulacije cen in tveganje izgube koncesije.	Sodelovanje s pristojnimi organi v procesu priprave aktov, sistematično spremljanje in pravočasno odzivanje na spremembe zakonodaje in predpisov, strokovno posvetovanje in pridobivanje mnenj zunanjih strokovnih institucij, prilagajanje poslovnih in investicijskih strategij glede na pričakovane spremembe.
Tveganja v povezavi z razmejitvijo odgovornosti ter posredovanjem oziroma izmenjavo informacij	Nejasno opredeljene ali neupoštevanje razmejitve odgovornosti med obvladujočo družbo in odvisnimi družbami, nepravočasno, neopopolno ali neustrezno posredovanje/izmenjava informacij.	Jasna opredelitev odgovornosti, pristojnosti, prioritete in povezav med obvladujočo družbo in odvisnimi družbami; določitev strateških politik po področjih; posodobitev pravnih aktov, organizacijske spremembe, uvedba procesnega pristopa z optimizacijo procesov in obvladovanjem procesnih dokumentov, učinkovita in varna izmenjava informacij.
Okoljska tveganja	Naravne nesreče, onesnaževanje zraka, vode in tal, vpliv hrupa in svetlobnega onesnaževanja, podnebne spremembe, višja sila.	Izvajanje vseh tehničnih in organizacijskih postopkov v skladu z dokumentacijo, vzdrževanje navodil za postopke v izrednih razmerah, redno preverjanje praktične uporabe predvidenih postopkov, uporaba ustrezne opreme, izobraževanje in kontrola na vseh ravneh, meritve, monitoring, vzdrževanje, zavarovanje premoženja, spodbujanje trajnostnosti in okolju prijaznih praks.

³ Priporočila TCFD so splošno priznana kot verodostojne smernice za sporočanje informacij, povezanih s podnebjem, ki so bistvene s finančnega vidika. So del Evropskih standardov poročanja o trajnostnosti.

Poslovna in operativna tveganja		
Področja tveganja	Opis tveganja	Ukrepanje
Razvojno investicijska tveganja	Tveganja povezana z vizijo lastnikov, z vlaganjem v nove projekte, tehnologijo ali širitvijo poslovanja, z doseganjem načrtovane ekonomike naložb in z zagotavljanjem finančnih sredstev; zamude pri izgradnji infrastrukture, posodabljanje delovnih sredstev, prepočasno prilagajanje novim razmeram na trgu.	Skrbna analiza, strateško načrtovanje in proaktivno prilagajanje spremembam na trgu, usklajevanje ob sočasnih posegih v prostor, sodelovanje pri usklajevanju proračunskih postavk občin, sodelovanje z izvajalci, inženirji, spremljanje potreb uporabnikov, razvoj novih politik in dognanj v okolju, črpanje evropskih sredstev.
Obratovalna tveganja	Prekinitev obratovanja, okvare, zastoji, strojelom, nezapolnjenost kapacitet, zastarela oprema, pomanjkanje varovalne opreme in drugih sredstev, zamude, dobavne motnje.	Načrtovanje in upoštevanje tehničnih kriterijev za zagotavljanje zanesljivosti obratovanja, aktivnosti za pravočasen pričetek rednega obratovanja zaključenih investicij, redno vzdrževanje, redno posodabljanje IT opreme, zmanjševanje izpadov, optimizacija zalog, pravočasne dobave nadomestne opreme, zavarovanje premoženja.
Prodajna (tržna) tveganja	Tveganje zmanjšanja količinske prodaje zaradi konkurence, nezadovoljstvo uporabnikov storitev, napačne tržne odločitve, tveganje znižanja cen oziroma oblikovanje cen, ki ne pokrivajo stroškov.	Iskanje novih tržnih priložnosti, širitev dejavnosti, sklepanje dolgoročnih pogodb z velikimi odjemalci, obvladovanje stroškov, svetovanje kupcem, spremljanje razmer na trgu in zadovoljstva uporabnikov storitev.
Nabavna (cenovna) tveganja	Kakovost in pravočasnost dobavljenega blaga in storitev, odpoved pogodb, rast nabavnih cen, negotova gibanja cen na trgu, zamude pri dobavah in pri javnih naročilih, neustrezni pogoji, specifikacije in merila.	Redno spremljanje trgov in cen, dolgoročni odnosi z dobavitelji, sklepanje dolgoročnih pogodb (kjer je to možno), skupna javna naročila, pogajanja, preverjanje skladnosti ponudb z razpisanimi zahtevami, dialog s pristojnimi inštitucijami glede regulacije cen energentov in sprotne prilagajanje prodajnih cen.
Kadrovska tveganja	Odhod ključnih kadrov in nezmožnost zagotovitve zadostnega števila kompetentnih zaposlenih. Tveganja povezana s strukturo, številom, usposobljenostjo in nezavzetostjo (motiviranost, pripadnost, predanost) zaposlenih, kršitvijo pravil varstva pri delu, ekologije, varstva podatkov, absentizem.	Aktivna in ciljno usmerjena politika zaposlovanja, aktivno oglaševanje prostih delovnih mest in udeležba na različnih zaposlitvenih dogodkih, graditev prepoznavnosti blagovne znamke širše skupine in posamezne družbe, vzdrževanje in razvoj ukrepov družbeno odgovornega delodajalca in družini prijaznega podjetja ter s področja delovnega časa vključno z ukrepi promocije zdravja na delovnem mestu. Sistem identifikacije in razvoj ključnih kadrov, individualni razvojni načrt in sistem nasledstev. Stalno izobraževanje, razvoj kadrov, zdravo delovno okolje, zagotovitev sredstev in pogojev za delo, kontrola upoštevanja navodil, pravočasno nadomeščanje ustrezne delovne sile, izbirni kadrovske postopki z dodatnim selekcijskim krogom razgovorov in preizkusom znanja, ustrezen sistem nagrajevanja, učinkovito vodenje, organizacijska kultura, ustrezna organizacijska klima. Izvedba obvezne prakse, študentsko delo, vajeništvo, razpis kadrovskih štipendij.
Informacijska tveganja	Tveganja povezana s kibernetsko varnostjo, nezmožnost celovite implementacije programske rešitve, varnostno pomanjkljive IT rešitve, nedelovanje IT opreme in omrežij, nepooblaščen dostop, neposodabljanje IT opreme, neažurna IT podpora, neustrezen razvoj IS, neustrezno testiranje sprememb programov, stroškovna neučinkovitost razvoja IS, razpoložljivost IS, nevarnost izgube podatkov.	Vzpostavljane in preverjanje redundanc Data (podatkovnega) centra, redno vzdrževanje znotraj načrtovanega vzdrževalnega okna, vzpostavitev varnostno operativnega centra, varnostni protokoli, nadomestna lokacija sistema, informacijska podpora in vzdrževanje, nadzor mrežnega prometa, sprotne posodabljanje in nadomeščanje zastarele opreme, nameščanje požarnih zidov, upravljanje pooblastil za dostop, varnostni pregledi, skrbništvo, vrednotenje informacijskih rešitev, sistemi za varnostno kopiranje in arhiviranje, sodelovanje med lastniki procesov in skrbniki informacijskega sistema.

Poslovna in operativna tveganja		
Področja tveganja	Opis tveganja	Ukrepanje
Tveganja razkritja osebnih podatkov	Zloraba osebnih podatkov oziroma nepooblaščen razkrivanje osebnih podatkov (s strani zaposlenih oziroma zunanjih izvajalcev).	Omejen dostop do osebnih podatkov, ustrezna hramba in ravnanje z njimi, opredelitev in sprotno ažuriranje odgovornih in pooblaščenih oseb, informiranje zaposlenih, zaščita pred vdorom v baze podatkov, redno letno pregledovanje in ažuriranje evidenc osebnih podatkov, obdelava osebnih podatkov s skladu z zakonodajo.

Tveganja v povezavi z izrednimi razmerami predstavljajo tveganja elementarnih nesreč večjih razsežnosti (potres, požar, neurja, poplave,...), teroristični napad, eksplozije, sabotaže, epidemije nalezljivih bolezni, pa tudi gospodarske krize in družbeni nemiri, ki vplivajo na varnost in stalnost zagotavljanja storitev ob nastopu višje sile.

Skupina ima izdelane načrte zaščite in reševanja za kritično infrastrukturo, ki se na območjih zagotavljanja storitev sproti prilagajajo spremembam v razpoložljivi opremljenosti in veljavnim predpisom, ter izdelan načrt aktivacije in usklajenega delovanja krizne skupine.

Obvladovanje tveganj v povezavi z izrednimi razmerami je zahteven proces, saj imajo takšne razmere velik vpliv na poslovanje Skupine. Področje izvajanja GJS je izjemno občutljivo, zato je posebna pozornost namenjena učinkovitemu nadzoru, varovanju in izvajanju kontrolnih pregledov, spremljanju varnostne situacije in stanja objektov, ustreznim usposabljanjem, izobraževanjem, vajam, pripravi ustreznih navodil in usklajevanju delovanja z MOL, uveljavljanju morebitnih državnih pomoči in informiranju.

Regulatorna tveganja izhajajo iz sprememb zakonodaje. Poslovanje Skupine je tesno povezano z državnimi in lokalnimi predpisi ter sprejetimi regionalnimi in lokalnimi strategijami na posameznih področjih izvajanja GJS. Zakonodaja na področju obveznih in izbirnih občinskih GJS se nenehno spreminja in dopolnjuje, prilagaja evropskim direktivam ter povečani skrbi na področju varovanja okolja in regulacije cen.

Skupina zaznava zakonsko zaostrovanje zahtev na področju varstva okolja, ki se odraža v zelo zahtevnih postopkih pridobitve različnih okoljevarstvenih dovoljenj, zahtevah po vse večjem številu izvajanja monitoringov, poročanju, zmanjševanju podeljenih pravic na področju trgovanja z emisijskimi kuponi in podobno. Regulatorna tveganja zaznavamo tudi na področju oblikovanja cen.

Obvladovanje teh tveganj je skoraj povsem omejeno in se odvija v obsegu aktivnega spremljanja načrtovanih sprememb ter na podlagi sodelovanja z regulatornimi organi (v procesih priprave aktov), pa tudi v pristojnih interesnih združenjih in različnih delovnih skupinah. Na spremembe se v Skupini odzivamo s prilagajanjem poslovnih strategij.

Tveganje v povezavi z razmejitvijo odgovornosti ter posredovanjem oziroma izmenjavo informacij izhaja iz tesne povezanosti poslovanja družbe Javni holding z odvisnimi družbami. Neupoštevanje razmejitev odgovornosti lahko predstavlja določeno tveganje in ima finančne posledice. Tovrstno tveganje se obvladuje z jasno opredeljenimi odgovornostmi, pristojnostmi in razmerji med obvladujočo družbo in odvisnimi družbami, določitvijo strateških politik po posameznih področjih, uvedbo procesnega pristopa z optimizacijo procesov in obvladovanjem procesnih dokumentov, ustrezno organizacijo oziroma organizacijskimi spremembami, informiranostjo in visoko stopnjo medsebojnega sodelovanja in ustrezno komunikacijo.

Okoljska tveganja obsegajo prekomerne emisije, možna onesnaženja tal in pitne vode ter druge okoljske nesreče, kar neposredno vpliva na življenje in zdravje ljudi. Pomembna tveganja se pojavljajo predvsem v dejavnostih: oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadne

vode, obdelava in odlaganje odpadkov, v proizvodnji toplote in električne energije ter pri izvajanju prevozov v cestnem potniškem prometu.

Skupina ima vzpostavljen sistem ravnanja z okoljem, s katerim uresničuje politiko varovanja okolja na vseh področjih svojega delovanja. Okoljsko tveganje zmanjšujemo z upoštevanjem okoljskih vidikov že v strateških in investicijskih načrtih Skupine ter s preходом na nove in čistejšje tehnologije. Prav tako izvajamo stalno kontrolo dopustnih obremenitev in dopustne višine odloženih odpadkov (na odlagališču) ter stalen nadzor nad emisijami in kakovostjo izvajanja dejavnosti na podlagi zakonsko predpisanih monitoringov; po potrebi pa tudi izredne meritve kvalitete izpustov, ter nadzor nad procesi in obratovanjem posameznih naprav.

Razvojno investicijska tveganja izhajajo iz opredeljenih strateških ciljev in predstavljajo nevarnost, da bo prišlo do negativnih odstopanj v poslovanju Skupine zaradi zamud pri izgradnji ali uvajanju novih tehnologij, povišanja načrtovane vrednosti investicij in projektov med njihovo izvedbo, nepravilnih poslovnih odločitev, neustreznega izvajanja sprejetih odločitev, premajhne odzivnosti na spremembe poslovnega okolja in zagotavljanja zadostnih finančnih virov za izvedbo strategij. Tveganja se obvladujejo s temeljito analizo in strateškim načrtovanjem, natančnim nadzorom izvedbe investicij in projektov, sočasnimi posegi v prostor, sodelovanjem z lastniki in nadzornimi organi, pripravo načrta obratovanja nadomestnih enot, angažiranjem strokovne pomoči pri zahtevnejših projektih, rednim spremljanjem časovnih rokov in stroškov izvedbe v okviru proračuna, usklajevanjem ter zagotavljanjem zadostnih likvidnih sredstev.

Obratovalna tveganja se nanašajo na zagotavljanje stalnosti in varnosti obratovanja. Obvladujemo jih z izvajanjem vsakodnevnih in dolgoročno načrtovanih aktivnosti, z aktivnim spremljanjem pravočasnega pričetka rednega obratovanja zaključenih investicij ter uveljavljanjem pogodbenih kazni oziroma povračila stroškov in načrtovanje nadomestnih virov po potrebi, s preizkušnji, z notranjim in zunanjim nadzorom, z zagotavljanjem zadostnih kapacitet lastnih proizvodnih virov in pravočasnih dobav nadomestne opreme, z optimizacijo zalog, z redno periodično kontrolo opreme in omrežij, z rednim vzdrževanjem naprav in infrastrukture, s pravočasno izvedenimi postopki javnih naročil ter z vzpostavljenimi 24-urnimi dežurnimi službami in zadostno strokovno usposobljenostjo zaposlenih. Družbe ob upoštevanju razpoložljivih finančnih sredstev pripravljajo načrte potrebnih obnov in širitve infrastrukture ter druge opreme za izvajanje osnovnih dejavnosti, pri čemer upoštevajo znana in napovedana demografska, meteorološka in gospodarska stanja ter tehnične kriterije razvitih evropskih držav za zagotovitev ustreznosti infrastrukture.

Obratovalna tveganja Skupine, povezana z opredmetenim premoženjem ter splošno odgovornostjo, se obvladujejo tudi z ustreznimi zavarovanji. Obratovalna tveganja vplivajo preko prihodkov na poslovni rezultat.

Prodajna (tržna) tveganja predstavljajo negotovost prodaje zaradi specifičnih neugodnih nihanj (cen, sezonski vpliv, vpliv vremena in zunanjih temperatur), racionalizacije kupcev oziroma uporabnikov storitev GJS, kar družbe težko predvidijo.

Na področjih izvajanja storitev občinskih GJS, ki so monopolne narave, so družbe tem tveganjem manj izpostavljene, na ostalih področjih delovanja pa Skupina obvladuje navedena tveganja z obvladovanjem stroškov, spremljanjem gibanja cen na borzi, nenehnim spremljanjem konkurence, izdelavo projekcij in prilagajanjem cen razmeram na trgu, odzivnostjo na potrebe in želje odjemalcev, posodabljanjem prodajnih poti, iskanjem novih tržnih priložnosti, dolgoročnimi poslovnimi odnosi z večjimi partnerji in širitvijo dejavnosti.

Nabavna (cenovna) tveganja so tveganja pravočasne zagotovitve dobavljenega blaga in storitev ustrezne kakovosti, tveganja odpovedi nabavnih pogodb, rast nabavnih cen, negotova gibanja cen na trgu energentov in oddaje ločenih frakcij, zamude pri javnih naročilih.

Zastoj v nabavnih verigah ter gibanje nabavnih cen in vpliv na poslovne odhodke obvladujemo z rednim spremljanjem trgov in cen, s sklepanjem večletnih pogodb z dobavitelji (kjer je to možno), s skupnimi nabavami in sočasnimi investicijami, z izbiro zanesljivih dobaviteljev ter vzpostavitev varnostnih zalog za kritične materiale.

Kadrovska tveganja predstavljajo nezmožnost zagotovitve zadostnega števila kompetentnih oziroma ustreznih novo zaposlenih za izvajanje dejavnosti družb iz različnih razlogov, kot so: zahtevne razmere na trgu dela; splošno pomanjkanje ustreznih kandidatov določenih profilov; za naše dejavnosti (pre)visoka pričakovanja kandidatov. Obsegajo tudi povečanje števila sodelavcev s krajšim delovnim časom zaradi nastanka invalidnosti, povečanje števila delavcev z omejitvami pri delu, povečanje absentizma, povečanje odhodov ključnih kadrov iz različnih (nepredvidenih) razlogov (zaradi selitve, zaposlitve drugje) ter nezavzetost (motiviranost, pripadnost, predanost) in neustrezna usposobljenost zaposlenih. Odhod ključnih kadrov predstavlja zelo visoko tveganje ob rekordno nizki brezposelnosti in izzivih konkurenčnosti, največji izziv pa predstavlja starost naših sodelavcev in sodelavcev in s tem povezanim upokojevanjem. Morebitne nastale situacije se presoja sproti ter odloča o nadomestitvah in možnostih glede prerazporeditve dela.

Tveganja obvladujemo z aktivno in ciljno usmerjeno politiko zaposlovanja v vseh družbah vključno z aktivnim oglaševanjem prostih delovnih mest in udeležbo na različnih zaposlitvenih dogodkih, z graditvijo prepoznavnosti blagovne znamke širše skupine in posamezne družbe, s poenotenjem pravic zaposlenih na ravni širše skupine, z vzdrževanjem in nadaljnjim razvojem ukrepov družbeno odgovornega delodajalca in družini prijaznega podjetja ter s področja delovnega časa za lažje usklajevanje zasebnega in službenega življenja vključno z ukrepi promocije zdravja na delovnem mestu. Za nadomeščanje ključnega kadra (s specifičnimi veščinami in kompetencami) pravočasno načrtujemo nadomestne zaposlitve na podlagi aktivne in strokovne izvedbe izbirnih postopkov vključno z dodatnim krogom selekcijskega razgovora in preizkusom znanja. Omogočamo tudi izvedbo obvezne prakse, študentsko delo, vajeništvo, kadrovske štipendije. Vzpostavili smo sistem identifikacije in razvoja ključnih kadrov, oblikovali smo individualne razvojne načrte ter sistem nasledstev. Pristopili smo tudi k poenotenju pravic zaposlenih s skupnimi pogajanjmi z vsemi sindikati družb v Skupini ter družb LPT in ŽALE. Tovrstno tveganje obvladujemo tudi z merjenjem zadovoljstva zaposlenih, nagrajevanjem dodatnih zadožitev, ciljnim učenjem, kakovostnimi usposabljanji, dvigom stopnje učenja s spodbujanjem in z različnimi delavnicami, zagotavljanjem ustreznih delovnih pogojev (tudi z vidika urejenosti prostorov in opreme), kot tudi z aktivnim obveščanjem in informiranjem zaposlenih.

Informacijska tveganja predstavljajo tveganja v zvezi s kibernetsko varnostjo, z razpoložljivostjo in odzivnostjo informacijskih sistemov, varovanjem informacijskih virov, zagotavljanjem kontinuitete delovanja ter upravljanjem pooblastil za dostop in uporabo informacijskih storitev.

Na nivoju Skupine je sprejeta krovna informacijska varnostna politika, ki je zasnovana na podlagi stalnih ocen tveganj in predstavlja enotno izhodišče za ukrepe, s katerimi varujemo informacijsko premoženje ter izboljšujemo učinkovito in varno uporabo informacijsko telekomunikacijske opreme.

Ukrepi za minimiziranje tveganj so: vzpostavljanje in preverjanje redundanc Data (podatkovnega) centra, redno vzdrževanje znotraj načrtovanega vzdrževalnega okna, nameščanje požarnih zidov, nadzor nad dostopi, vzpostavitev varnostno operativnega centra, nadzor mrežnega prometa, zagotavljanje informacijske podpore za kritično infrastrukturo zagotavljanje rednih ciklov nadomestitev ustrezne računalniške opreme, sprotno posodabljanje in prilagajanje tehnološkim zahtevam, kontinuiran razvoj poslovno informacijskih storitev, več nivojsko preverjanje in testiranje v fazah razvoja, uvajanje skrbništev z nadomeščanjem po posameznih poslovno informacijskih rešitvah, stalno sodelovanje med vsebinskimi in IT

skrbniki, ustrezne vzdrževalne pogodbe, zagotavljanje ustrezne politike izobraževanja. Na aplikacijskem nivoju so glavna komunikacijska vozlišča in strežniški prostori dostopni samo pooblaščenim osebam in so fizično varovani s pristopno kontrolo, vzpostavljeno je selektivno dodeljevanje pravic in dostopov, ki se upravlja preko aktivnega direktorija, ter učinkovita uporaba in stalna menjava gesel. Vzpostavljena je tudi rezervna lokacija in načrt neprekinjenega poslovanja, redno vzdrževanje operacijskih sistemov in strežnikov, varnostni nadzor in izobraževanje z namenom doslednega upoštevanja navodila o postopkih in ukrepih pri dostopanju in uporabi informacijskega okolja. Za celostno zaščito pred vdori od zunaj se uporablja različne tehnološke rešitve kot so protipožarne pregrade, protivirusne zaščite in digitalni (interno) certificirani ključi za dostope na daljavo.

Učinkovito obvladovanje informacijskih tveganj je ključno za zaščito poslovnih podatkov, ohranjanje zaupanja ter zagotovitev nemotenega poslovanja. Sprejemanje celovitih ukrepov za varnost, izobraževanje zaposlenih, zagotavljanje skladnosti z zakonodajo in vzpostavitev kriznih načrtov so ključni dejavniki za zmanjšanje tveganj, povezanih z informacijami in tehnologijo. Glede na to, da določen del informacijskega okolja Skupine obravnavamo kot kritično infrastrukturo, smo v zvezi s tem na podlagi Zakona o informacijski varnosti vključeni tudi v sistem obveščanja in poročanja nacionalnemu odzivnemu centru za kibernetiko varnost SI-CERT. V primeru zaznanih kibernetičnih incidentov sledimo priporočilom ter izvajamo ukrepe, ki jih predpiše SI-CERT.

Tveganje razkritja osebnih podatkov predstavlja za Skupino veliko odgovornost, saj posluje z velikim številom uporabnikov in ima veliko število zaposlenih. Ravnanje z osebnimi, posebnimi osebnimi in zaupnimi podatki terja odgovorno in dosledno postopanje, zato posebno pozornost namenjamo preprečevanju nepooblaščenega dostopa, hrambi in informacijski obdelavi.

Tveganje obvladujemo z različnimi tehničnimi in organizacijskim prijemi (sistem avtorizacij in dostopov do podatkov, onemogočanje dostopa nepooblaščenim osebam, izobraževanja, imenovanje pooblaščenih oseb -DPO in skrbnika osebnih podatkov ter njegovega namestnika, ažuriranje seznama odgovornih in pooblaščenih oseb). Poleg navedenega se enkrat letno pripravi tudi pisno obvestilo vsem zaposlenim o dolžnostih in obveznostih zaposlenih na področju varstva osebnih podatkov.

➤ Finančna tveganja

Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za varovanje pred njimi izvajamo in presojamo na podlagi učinkov na denarni tok, ki ga redno spremljamo.

V okviru finančnih tveganj obravnavamo likvidnostno, kreditno, obrestno, valutno in kapitalsko tveganje.

Finančna tveganja		
Področja tveganja	Opis tveganj	Ukrepanje
Likvidnostno tveganje	Tveganje pomanjkanja likvidnih sredstev za tekoče poravnavanje zapadlih obveznosti.	Načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih, dnevno uravnavanje denarnega toka, najetje posojil, dogovori z večjimi kupci in dobavitelji o plačilnih rokih.
Kreditno tveganje	Tveganje neizpolnitve obveznosti plačila druge pogodbenne stranke (kupci) v dogovorjenem roku ter tveganje neplačila terjatev.	Preverjanje bonitete kupcev, sklepanje dolgoročnih pogodb, sprotna izterjava in opominjanje, izvajanje pobotov, tožbe.
Obrestno tveganje	Tveganje izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na denarnih trgih.	Spremljanje denarnih trgov, napovedi in analiziranje gibanja obrestnih mer.
Valutno tveganje	Tveganje izgube zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev.	Sklepanje terminskih pogodb, predčasna plačila.
Kapitalsko tveganje	Tveganje nezadostnih dolgoročnih virov financiranja ter tveganje kapitalske neustreznosti.	Spremljanje uspešnosti poslovanja, načrtovanje strukture financiranja sredstev.

Likvidnostno tveganje je tveganje, da Skupina v določenem trenutku ne bo imela zadosti likvidnih sredstev za poravnavanje tekočih obveznosti oziroma za redno poslovanje. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) definira likvidnostno tveganje kot tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti. Kratkoročno zmanjšana likvidnost ne pomeni nujno, da je Skupina v težavah, temveč je lahko zgolj posledica neusklajenih denarnih prilivov in odlivov. V takšnem primeru je potrebno v kratkem času prehodno pridobiti zunanja likvidna sredstva.

Skupina plačilno sposobnost spremlja in analizira tako s kratkoročnega kot tudi z dolgoročnega vidika. Ključni dejavnik za uspešno obvladovanje likvidnostnega tveganja je nadzor nad denarnim tokom. Pomemben del letnega poslovnega načrta vseh družb v Skupini je zato projekcija denarnega toka, ki se nato sproti spremlja, spreminja in dopolnjuje glede na dejanske okoliščine in nova predvidevanja. Prilivi in odlivi se spremljajo na dnevnem, mesečnem in letnem nivoju.

Skupina je visoko kratkoročno in dolgoročno zadolžena. Za uravnavanje likvidnosti ima pri bankah najeta kratkoročna posojila. Ker se nahaja sredi intenzivnih investicijskih ciklov, občasno prihaja do zamikov plačil.

Izpostavljenost Skupine likvidnostnemu tveganju oziroma plačilno sposobnostnemu tveganju ocenjujemo kot visoko. Ovrednotenje likvidnostnih tveganj je podrobneje predstavljeno v točki 4.2.6 Pojasnilo 29 – Finančni instrumenti in finančna tveganja.

Kreditno tveganje zajema vsa tveganja, ki zaradi neporavnave pogodbenih obveznosti poslovnih partnerjev zmanjšujejo gospodarske koristi Skupine. V primeru slabe finančne discipline oziroma porasta zapadlih terjatev morajo imeti družbe na voljo dodatna denarna sredstva, ki jim omogočajo uravnavanje finančne likvidnosti in ohranjanje rednega poslovanja.

Ta tveganja Skupina obvladuje predvsem z rednim in skrbnim preverjanjem bonitete kupcev, s sprotnim opominjanjem dolžnikov, izterjavo, vlaganjem izvršb in tožbami, kjer je mogoče pa tudi z ustavitvijo dobave.

Izpostavljenost Skupine kreditnemu tveganju ocenjujemo kot zmerno. Ovrednotenje kreditnih tveganj je podrobneje predstavljeno v točki 4.2.6 Pojasnilo 29 – Finančni instrumenti in finančna tveganja.

Obrestna tveganja predstavljajo tveganje izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na denarnih trgih. Obrestne mere se nenehno spreminjajo, in sicer kot posledica ponudbe in povpraševanja po denarju ter zaradi drugih makroekonomskih dejavnikov. Skupina redno spremlja in analizira gibanje obrestnih mer in napovedi na finančnih trgih.

Obseg zadolžitve Skupine se povečuje, obrestno tveganje ocenjujemo kot zmerno. Ovrednotenje obrestnih tveganj je podrobneje predstavljeno v točki 4.2.6 Pojasnilo 29 – Finančni instrumenti in finančna tveganja.

Valutna tveganja so tveganja izgube zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev. Izpostavljenost valutnemu tveganju nastaja predvsem pri nakupu premoga, katerega cena je določena v USD. Skupina valutna tveganja pri nakupu premoga obvladuje s sklepanjem valutnih terminskih pogodb.

Valutno tveganje ocenjujemo kot nizko. Ovrednotenje valutnih tveganj je podrobneje predstavljeno v točki 4.2.6 Pojasnilo 29 – Finančni instrumenti in finančna tveganja.

Kapitalsko tveganje je tveganje, da družbe v Skupini ne bodo imele zadostnih dolgoročnih virov financiranja ter tveganje, da družbe postanejo kapitalsko neustrezne. Kapitalska neustreznost skladno z ZFPPIPP nastopi takrat, ko izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička in rezerv.

Kapitalska ustreznost družb je zagotovljena. Skladno s pogodbo o obvladovanju celotno tveganje kapitalske neustreznosti nosi izključno obvladujoča družba.

➤ **Poslovne priložnosti**

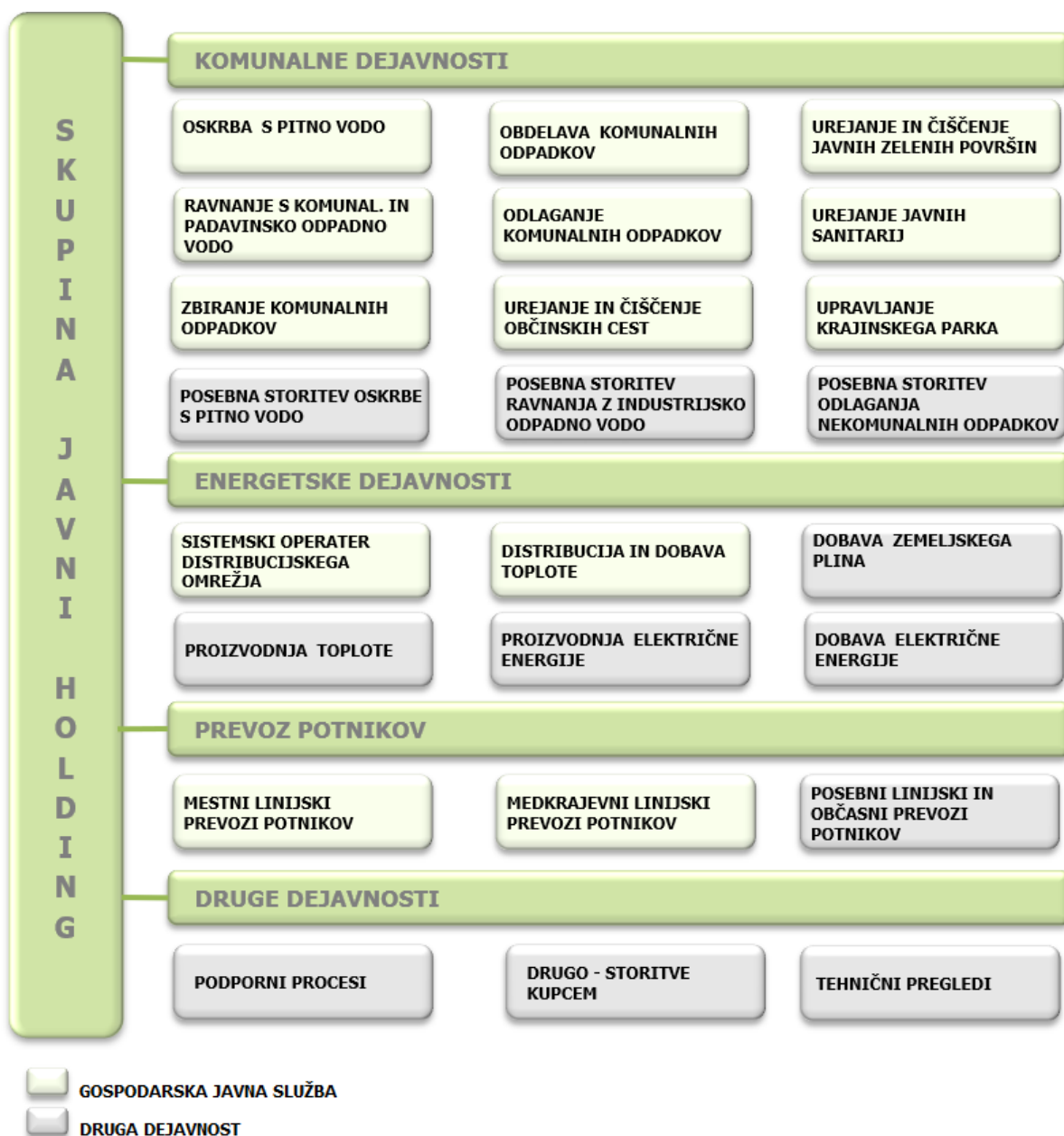
V Skupini smo prepoznali tudi nekaj poslovnih priložnosti, in sicer:

- priložnost Virtualna svetovalka/svetovalec (umetna inteligenca), ki se nanaša na avtomatizacijo odgovorov na pogosta vprašanja uporabnikov,
- priložnost izvedbe Hekatlon-a-organizirano tekmovanje z nagrado namenjeno reševanju določenega problema, iskanju inovativnih rešitev ali ustvarjanju inovativnih produktov,
- uporaba virov (goriv) z nižjimi emisijami toplogrednih plinov; Zamenjava fosilnih energentov z domačimi obnovljivimi viri (lesna biomasa skladno z RED II direktivo) in odpadki (obnovljiv delež), kar pomeni znižanje stroškov za proizvodnjo toplote in elektrike (cena ni obremenjena s stroški nakupa CO₂),
- uporaba tehnologije za shranjevanje energije; Razvoj shranjevanja baterij in drugih tehnologij za shranjevanje obnovljive energije za uporabo v obdobjih največjega povpraševanja. Zmeren pozitiven učinek podnebnih priložnosti, ker bi se na ta račun izravnalo bilančno skupino.

2.4 Poročilo o izvajanju dejavnosti

Skupina Javni holding je na področju izvajanja gospodarskih javnih služb največja Skupina družb v Sloveniji. Pod svojim okriljem združuje tako obvezne kot izbirne gospodarske javne službe, pa tudi druge povsem tržne dejavnosti.

Glede na zakonodajo, ki je relevantna za izvajanje posameznih dejavnosti Skupine, v nadaljevanju prikazujemo štiri sklope dejavnosti, in sicer komunalne dejavnosti, ki jih ureja zakon o varstvu okolja, energetske dejavnosti, ki jih ureja energetski zakon, potniški promet, ki ga ureja zakon o prevozi v cestnem prometu ter druge dejavnosti.

2.4.1 Komunalne dejavnosti

Na področju komunalnih dejavnosti so GJS opredeljene v zakonu o varstvu okolja. Skupina zagotavlja izvajanje različnih gospodarskih javnih služb in drugih storitev s tega področja za več občin.

V letu 2024 je Skupina izvajala **GJS oskrbe s pitno vodo** za okoli 355 tisoč prebivalcev ter različne gospodarske in družbene dejavnosti v občinah osrednje slovenske regije. Oskrba s pitno vodo se kot GJS izvaja na območju občin MOL in delu občin Medvode, Brezovica, Dobrova-Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani in Škofljica. **Kot tržno storitev** pa družba zagotavlja **pitno vodo po pogodbi** tudi Občini Ig. Družba na isti infrastrukturi izvaja tudi **posebno storitev oskrbe s pitno vodo** za zavezanca, ki vodno povračilo plačujejo neposredno Direkciji RS za vode.

GJS odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode ter storitve odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode smo zagotavljali približno 310 tisoč uporabnikom na centralnem kanalizacijskem sistemu (za pretežni del MOL in Škofljice, del

območja v občinah Medvode, Brezovica in manjši del v občini Dobrova-Polhov Gradec) in na 15 lokalnih kanalizacijskih sistemih (MOL, Medvode, Dol pri Ljubljani, Horjul in Dobrova-Polhov Gradec). Poleg tega Skupina zagotavlja približno 64 tisoč uporabnikom storitve povezane z greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami (MKČN) na območjih, kjer še ni zgrajene kanalizacije. Odvajanje odpadne vode je potekalo nemoteno na vseh oskrbnih sistemih. Družba na isti infrastrukturi izvaja tudi **posebno storitev ravnanja z industrijsko odpadno vodo**, ki obsega storitve odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode za posebno skupino uporabnikov-industrijski uporabniki, in sicer za uporabnike z gospodarsko dejavnostjo, ki v javno kanalizacijo odvedejo letno več kot 4.000 m³ odpadne vode, ter za neposredne zavezanke za izvajanje monitoringa industrijske odpadne vode (industrijski zavezanci).

V letu 2024 smo zagotavljali izvajanje **GJS zbiranja komunalnih odpadkov** skladno z odloki, upoštevaje organizacijsko in prostorsko zasnovo, vrsto in obseg javnih dobrin, pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, vrsto in obseg objektov in naprav, pravice in obveznosti uporabnikov ter vire financiranja javne službe v 11 občinah, tj. sedem občin družbenic Javnega holdinga (MOL, Brezovica, Dobrova-Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Horjul, Medvode, Škofljica) ter štiri občine: Ig, Velike Lašče, Vodice in Cerklje na Gorenjskem. Dejavnost zbiranja komunalnih odpadkov smo izvajali za dobrih 406 tisoč prebivalcev, kar predstavlja 98,2 % vseh prebivalcev, ki živijo na teh območjih.

V letu 2024 smo v RCERO Ljubljana v okviru **GJS obdelave odpadkov** sprejemali komunalne in biološke odpadke iz skupno 56 občin oziroma za okvirno 834 tisoč prebivalcev, in sicer iz 7 občin družbenic Javnega holdinga (MOL, Brezovica, Dobrova-Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Horjul, Medvode in Škofljica) ter 49 drugih občin. Na dejavnosti smo zasledovali predvsem cilje: zagotovitev stabilnosti obratovanja in poslovanja RCERO Ljubljana, optimizacija proizvodnje ter finančno ugodna oddaja produktov predelave.

V letu 2024 smo skladno z odloki in s pogodbami zagotavljali izvajanje **GJS odlaganja komunalnih odpadkov** na odlagališče Barje za 39 občin, in sicer 7 občin družbenic Javnega holdinga in 32 občin pristopnic v RCERO Ljubljana. V okviru izvajanja obvezne GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na odlagališče Barje in druga odlagališča odlagamo preostanek odpadkov po obdelavi ter ostale komunalne odpadke, ki se odložijo neposredno in jih predhodno ni potrebno obdelati. Družba na odlagališču Barje izvaja tudi **posebno storitev odlaganja nekomunalnih odpadkov**, torej odpadkov, ki jih uporabniki sami oddajo na zbirnih centrih in se neposredno odložijo na odlagališču Barje (gradbeni odpadki, azbestni odpadki).

Dejavnost **GJS urejanja in čiščenja občinskih cest v MOL** obsega čiščenje 5.788.000 m² javnih površin, od tega 1.798 cest površine 4.295.000 m², 4.622 pločnikov površine 1.460.000 m² ter 38 podhodov, pasaž in arkad v skupni površini 25.000 m². Izvajali smo praznjenje, čiščenje in pranje 800 košev za smeti. Pri izvajanju dejavnosti urejanja in čiščenja cest smo v letu 2024 zbrali 3.445 ton odpadkov.

V okviru izvajanja **GJS urejanja in čiščenja javnih zelenih površin v MOL** izvajamo košnjo 2.350.000 m² travnih površin, vzdržujemo 70 mestnih parkov, 6 pasjih parkov in 211 otroških igrišč, urejamo 1.380 m² cvetličnih gred s sezonskim cvetjem in 6.500 m² gred s trajnicami ter praznimo 1.980 košev. V jesenskem času smo na cvetlične grede s sezonskim cvetjem posadili 33.000 viola-mačeh in 33.000 čebulnic narcis in tulipanov. V okviru gospodarske javne službe oskrbujemo 40.600 dreves in za zagotavljanje varnosti na površinah, ki niso javne, še okoli 9.500 dreves. V letu 2024 smo v sklopu rednega vzdrževanja in v sklopu prenov ulic posadili 970 novih sadik dreves. Pri izvajanju dejavnosti urejanja in čiščenja javnih zelenih površin smo v letu 2024 zbrali 1.258 ton odpadkov.

Poleg tega izvajamo še izbirno **GJS urejanja javnih sanitarij v MOL ter GJS upravljanje krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (TRŠh)**.

	LETO 2024	NAČRT 2024	LETO 2023	Indeks L24/N24	Indeks L24/L23
Vodovod					
Prodana voda v m ³	22.030.458	21.800.000	21.964.336	101,1	100,3
Kanalizacija					
Odvedena odpadna voda v m ³	19.869.576	19.842.650	19.788.983	100,1	100,4
Zbiranje odpadkov					
Zbrani odpadki v tonah	154.772	156.343	162.165	99,0	95,4
Delež ločeno zbranih odpadkov v %	68,3	71,5	70,4	95,5	97,0
Obdelava odpadkov					
Sprejeti odpadki v obdelavo v tonah	160.863	156.071	168.743	103,1	95,3
Odlaganje odpadkov					
Po obdelavi odloženi odpadki v tonah	21.178	7.681	23.310	275,7	90,9
Vsi odloženi odpadki v tonah	24.772	12.878	45.548	192,4	54,4

Skupna količina prodane vode se je v letu 2024 glede na predhodno leto nekoliko zvišala (za 0,3 %). Skupna dolžina vodovodnega omrežja znaša 1.273 km in je za 11 km daljša kot v letu 2023, skupno število vodovodnih priključkov je 48.125, kar je 354 več kot leta 2023.

V letu 2024 je bilo načrpanih 29.168.618 m³ vode, kar je 1,3 % oziroma 383.262 m³ več kot v letu 2023. Za oskrbo s pitno vodo je bilo v letu 2024 porabljenih 11,7 milijonov kWh električne energije, kar je 11,4 % več kot v letu prej. Vzrok za veliko povečanje porabe električne energije je črpanje vodnjakov VD Hrastje-6 in VD Hrastje-2 zaradi ščitenja vodnjakov VD Hrastje-1A, VD Hrastje-4, VD Hrastje-8 in VD Hrastje-7 pred onesnaženjem s tetrakloroetenom.

Skladnost in zdravstvena **ustreznost pitne vode** je bila na vseh oskrbovalnih sistemih v letu 2024 spremljana skladno z določbami Uredbe o pitni vodi. Nadzor pitne vode je potekal v okviru notranjega nadzora in državnega monitoringa pitne vode, ki ju izvajajo akreditirani laboratoriji. V okviru načrtovanega notranjega nadzora pitne vode je bilo na vodovodnih sistemih odvzetih: za redna mikrobiološka preskušanja 2.759 vzorcev ter za redna fizikalno-kemijska preskušanja 1.194 vzorcev ter za občasna mikrobiološka in za fizikalno-kemijska preskušanja 52 vzorcev. Delež neskladnih vzorcev v okviru načrtovanih rednih mikrobioloških preskušanj notranjega nadzora je glede na preteklo obdobje primerljiv. V okviru rednih preskušanj je bilo potrjeno 95 mikrobiološko neskladnih vzorcev (3,4 % glede na skupno število rednih mikrobioloških preskušanj), v okviru občasnih mikrobioloških preskušanj pa trije.

V letu 2024 smo nadaljevali spremljanje kemikalij iz vrst benzotriazolov v načrpani vodi vodarne Hrastje in na prispevnem območju vodarne. Odvzetih je bilo 76 vzorcev. Potekajo aktivnosti v sodelovanju s pristojnimi institucijami za določitev izvora onesnaženja. S strani pristojnih ministrstev se pričakuje systemske ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje prisotnosti novodobnih onesnaževal in med prioritete ukrepe te vrste uvrščamo upravljanje kanalizacijskih priključkov, ki jih mora prevzeti za to usposobljena institucija, to je upravljavec javne kanalizacije.

Varno in zanesljivo oskrbo s pitno vodo smo zagotavljali z rednim vzdrževanjem in intervencijskimi popravili nenadnih okvar na centralnem sistemu ter na lokalnih vodovodnih sistemih. V letu 2024 je bilo izvedenih 279 popravil večjih tehničnih okvar, od tega 48 okvar in prelomov na primarnih vodovodih ter 231 na sekundarnih vodovodih. Na centralnem vodovodnem sistemu je bilo v letu 2024 zaradi popravila večjih tehničnih okvar evidentiranih 12 daljših prekinitev oskrbe s pitno vodo (v letu 2023 je bilo 14 prekinitev), ki so trajale več kot 6 ur. V sklopu izvajanja rednih in interventnih vzdrževalnih del na vodovodnih priključkih in pripadajočih elementih je bilo izvedenih 706 storitev vzdrževanja vodomernih mest, 4 ukinitve neevidentiranih oziroma opuščanih vodovodnih priključkov, 214 storitev popravil priključnih cevi ali zapornih elementov na priključnem sklopu hišnega vodovodnega priključka.

Obnovljenih je bilo 330 cestnih kap za zaporne elemente hišnih vodovodnih priključkov in obnovljenih 854 hišnih vodovodnih priključkov ter izvedeno 10.475 zamenjav vodomeroev.

V letu 2024 se je **dolžina kanalizacijskega omrežja**, ki ga družba vzdržuje, podaljšala za 33 km, na 1.288 km. Število kanalizacijskih priključkov na javno omrežje se je povečalo za 689, skupaj je na kanalizacijo priključenih 32.374 enot. Na čistilnih napravah zagotavljamo čiščenje odpadne vode za 582.262 PE.

Odvajanje odpadne vode je bilo nemoteno na vseh oskrbnih sistemih. Po programu rednega vzdrževanja kanalizacijskega omrežja je bilo očiščeno 95,2 km kanalizacijskih cevi in iz njih odstranjenih 306,9 ton usedlin. Pregledanih je bilo 65,7 km kanalizacijskega omrežja in 66 razbremenilnih objektov. V okviru ravnanja z odpadno vodo je bilo odvedene 19.869.576 m³ odpadne vode (od tega 18,7 % v okviru dejavnosti ravnanja z industrijsko odpadno vodo). Od skupno odvedene odpadne vode je bilo preko centralnega kanalizacijskega sistema odvedeno 93,6 % odpadne vode.

Količina prodanih storitev GJS ravnanja s komunalno odpadno vodo je bila v letu 2024 nižja od načrtovane za 0,3 % in za 1,1 % višja kot v letu 2023. Obseg storitev ravnanja z odpadno vodo v MOL, ki predstavlja 95,1 % vse odvedene odpadne vode, se je v letu 2024 zvišal za 16,9 tisoč m³ glede na leto 2023.

V okviru izvajanja **prevzema blata iz obstoječih greznic in MKČN** za leto 2024 smo skupno opravili 6.568 storitev (5.052 načrtovanih in 1.516 izrednih storitev) pri uporabnikih greznic in MKČN oziroma prevzeli in na CCN obdelali 19.963 m³ blata iz greznic in MKČN do 50 PE. Storitve povezane z greznicami in MKČN so v letu 2024 za 0,6 % višje od načrtovanih in za 3,9 % nižje od realiziranih v letu 2023.

V letu 2024 je bilo v Skupini **zbranih** skupno 154.772 ton **odpadkov**, od tega 150.069 ton v okviru dejavnosti zbiranje odpadkov (75,3 % komunalnih, 18,3 % bioloških in 6,4 % nekomunalnih odpadkov) in 4.703 ton z izvajanjem dejavnosti urejanje in čiščenje občinskih cest ter javnih zelenih površin. Glavni, 30,8 %, delež med zbranimi komunalnimi odpadki predstavljajo mešani komunalni odpadki iz gospodinjstev, ki se pred odlaganjem še mehansko obdelajo, s 26,3 % pa jim sledi ločeno zbrana odpadna embalaža, med katere sodijo mešana embalaža, papir, karton ter steklena embalaža. V letu 2024 je bilo zbranih 352,9 kg odpadkov na prebivalca.

Masa zbranih biološko razgradljivih odpadkov je bila v letu 2024 višja tako od načrtovane (za 3,0 %) kot tudi od realizirane v letu 2023 (za 4,8 %). V strukturi biološko razgradljivih odpadkov glavnino (99,8 %) predstavljajo odpadki, zbrani v zabojnikih za biološke odpadke, preostali delež se nanaša na ostale biološko razgradljive odpadke (zeleni odrez, vejevje, listje, trava). V okviru rednega zbiranja smo zbirali tudi kosovne odpadke, ki v strukturi zbranih komunalnih odpadkov predstavljajo 2,2 %. V letu 2024 je bila masa teh odpadkov višja tako od pobrane v letu 2023 (12,1 %), kot tudi od načrtovane za to obdobje (8,7 %). Poleg komunalnih odpadkov so občani na zbirni center Barje pripeljali in brezplačno oddali še 9.644 ton nekomunalnih odpadkov (pretežno gradbene odpadke, ki se jih odda v predelavo, poleg tega pa tudi azbestne odpadke in izolirni material za odlaganje, avtogume).

V okviru storitev **obdelave odpadkov** je v letu 2024 količina skupaj sprejetih odpadkov v obdelavo za 4,7 % nižja od količine sprejetih odpadkov preteklega leta zaradi večje količine v obdelavo sprejetih kosovnih odpadkov in obdelanega lesa v času poplav v preteklem letu. V obdelavo odpadkov je bilo sprejetih 160.863 ton odpadkov, od tega 79,5 % komunalnih odpadkov in 20,5 % bioloških odpadkov. Iz komunalnih odpadkov, sprejetih v obdelavo, je bilo v letu 2024 izsortiranih 13.710 ton sekundarnih surovin (papir, plastika, kovine, les) in proizvedenih 79.380 ton gorljivih frakcij (lahke frakcije A in lahke frakcije B), količina preostanka odpadkov za odlaganje je znašala 24.856 ton (od tega 21.178 ton odloži VOKA SNAGA v okviru izvajanja dejavnosti odlaganja, 3.678 ton pa prevzamejo občine, ki imajo svoja

odlagališča). Iz ločeno zbranih biorazgradljivih odpadkov je bilo v letu 2024 oddano 2.296 ton komposta I. kakovostnega razreda.

V letu 2024 je bilo skupno **odloženih odpadkov** 24.772 ton, od tega 10.416 ton na odlagališče Barje, 14.356 ton pa je VOKA SNAGA odložila na drugih odlagališčih. V strukturi vseh odloženih odpadkov predstavljajo komunalni odpadki 89,5 % in nekomunalni odpadki 10,5 %. Masa odloženih komunalnih odpadkov je v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 nižja za 10,0 % zaradi manjše količine po obdelavi odloženih odpadkov. Masa odloženih nekomunalnih odpadkov je v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 za 87,5 % nižja, kar je posledica v marcu 2024 uvedenih sprememb na področju ravnanja z gradbenimi odpadki. Gradbeni odpadki, ki so predstavljali pretežni del nekomunalnih odpadkov, se od uvedenih sprememb dalje predajo v nadaljnjo predelavo in se ne odlagajo. Na odlagališče Barje je bilo v letu 2024 skupaj odloženih zgolj 2.613 ton nekomunalnih odpadkov, kar je v primerjavi z letom 2023, ko smo odložili 20.928 ton nekomunalnih odpadkov, bistvena sprememba. Na ostala odlagališča se v letu 2024 nekomunalni odpadki niso odlagali.

2.4.2 Energetske dejavnosti

Dejavnost izbirne **GJS distribucije in dobave toplote** izvajamo v skladu s Sistemskimi obratovalnimi navodili za distribucijski sistem toplote za geografsko območje MOL (skrajšano SON). Priključevanje na vročevodno omrežje je omejeno na območju MOL in je odvisno od dinamike gradnje novih objektov ter izvajanja obnov na obstoječih objektih, ki še niso priključeni na daljinski sistem.

Naloge **GJS operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina** izvajamo v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili ter aktom o določitvi omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina na geografskih območjih, kjer imamo podeljene pravice z občinskim odlokom ali koncesijsko pogodbo.

Druge energetske dejavnosti v okviru Skupine **so tržne**.

Skupna **proizvodnja električne energije** je v letu 2024 znašala 302.262 MWh. Skupina je prodala 312.547 MWh električne energije. 53.431 MWh električne energije pa je bilo namenjeno lastni porabi.

V letu 2024 je Skupina proizvedla skupno 1.098.763 MWh toplote (984.029 MWh vroče vode in 114.734 MWh pare). Vroče vode je bilo proizvedene le malenkostno več (0,8 %) kot v preteklem letu zaradi nižjih povprečnih zunanjih temperatur v času ogrevalne sezone; pare pa 37,5 % manj, zaradi prenehanja odjema enega večjih odjemalcev pare na parovodnem omrežju TE-TOL.

GJS dejavnost distribucija in dobava toplote (vroča voda in para) prevzema energijo iz dveh lokacij. V letu 2024 je bilo iz enote TE-TOL pokrito 80,0 % potreb po vroči vodi in 31,2 % potreb po pari, ostalo je bilo iz enote TOŠ. Ob koncu leta 2024 je bilo na vročevodno omrežje priključenih 5.127 toplotnih števecov (5.098 števecov v letu 2023), zmanjšala pa se je priključna moč, ki je znašala 1.173,3 MW (1.179,4 MW konec leta 2023). Na obeh parovodnih omrežjih skupaj je priključenih 14 parnih števecov, kar je 1 več kot konec leta 2023.

V letu 2024 je bila prodaja toplote nižja od načrtovane, predvsem zaradi povprečno višjih temperatur v ogrevalnih mesecih. Nižja je bila tudi v primerjavi z letom 2023, saj sta bila januar in december (ključna ogrevalna meseca) hladnejša kot v preteklem letu, kar je povečalo potrebo po ogrevanju.

Višje so distribuirane količine zemeljskega plina tako od načrtovanega obsega, kot tudi od preteklega leta. Na plinovodnem omrežju je imela družba konec leta 2024 priključenih 56.259 plinomerov, kar je 434 plinomerov manj kot konec preteklega leta. Skupna priključna moč je znašala 1.769,0 MW, kar je 3,2 MW več v primerjavi s stanjem ob koncu leta 2023.

Zmanjšanje števila plinomerov po eni strani in po drugi strani povečanje priključne moči je predvsem posledica odklopov odjemalcev z manjšimi priključnimi močmi, medtem ko se je priključilo nekaj odjemalcev z velikimi priključnimi močmi.

Prodaja plina CNG poteka na treh lokacijah (lokacijah Dolgi most, LPP in Letališka cesta); slabih 84 % celotne prodaje CNG goriva pa predstavlja prodaja družbi LPP.

	LETO 2024	NAČRT 2024	LETO 2023	Indeks L24/N24	Indeks L24/L23
Daljinsko ogrevanje					
Proizvodnja toplote (vroča voda in para) v MWh	1.098.763	1.160.216	1.149.897	94,7	95,6
Prodaja toplote v MWh	930.575	1.005.625	979.213	92,5	95,0
Oskrba s plinom					
Distribuirane količine zemelj.plina v MWh	1.041.814	1.037.043	908.586	100,5	114,7
Prodaja zemeljskega plina v MWh	630.428	650.000	627.563	97,0	100,5
Prodaja CNG v MWh	56.806	55.348	54.446	102,6	104,3
Električna energija					
Proizvodnja električne energije v MWh	302.262	889.057	280.035	34,0	107,9
Prodane količine v MWh	312.547	902.807	286.634	34,6	109,0

Zaradi starosti in iztrošenosti vročevodnega omrežja smo v letu 2024 nadaljevali z ukrepi reševanja problematike puščanja in s sanacijo omrežja. Po visokih puščanjih v preteklih obdobjih (povprečna dodana voda v omrežje 43,1 m³/h v letu 2013), se je puščanje v naslednjih letih zmanjševalo. Povprečna poraba dodane vode v omrežje v letu 2024 je bila 17,7 m³/h, kar je manj kot v letu 2023 (20,1 m³/h). Poškodbe na omrežju nastajajo neprestano, v večji meri v ogrevalni sezoni zaradi višjih temperaturno tlačnih pogojev na omrežju.

2.4.3 Potniški promet

Skupina izvaja javni prevoz potnikov na mestnih in medkrajevnih linijah kot GJS, kamor spadajo tudi prodaja vozovnic, obveščanje uporabnikov in vzdrževanje avtobusov.

Prevozi se vršijo na področju MOL ter občin Borovnica, Brezovica, Vrhnika, Logatec, Horjul, Dobrova-Polhov Gradec, Medvode, Vodice, Mengeš, Cerklje na Gorenjskem, Ivančna Gorica, Grosuplje, Videm-Dobrepolje, Škofljica, Ig, Gorenja vas-Poljane in Domžale.

Kot **tržne dejavnosti** (druge dejavnosti) družba LPP opravlja **posebne linijske in občasne prevoze ter tehnične preglede in homologacije**.

Prizadevamo si privabiti čim več potnikov, saj se s tem zmanjšuje uporaba avtomobilov, ki obremenjuje okolje. Novejša mestna vozila so z motorji na stisnjen metan (CNG), kar prispeva k boljšemu zraku, ki je preobremenjen s prašnimi delci PM₁₀. V tem segmentu je stisnjen metan (CNG) učinkovit, saj je količina teh delcev v izpuhkih minimalna. Ključna usmeritev pri ohranjanju okolja je nabava novih avtobusov, ki bodo okolju bistveno bolj prijazni. V letu 2024 sta bila nabavljena dva kavalirja in kombinirano električno vozilo za prevoz potnikov. Nabava štirih zgibnih mestnih avtobusov na stisnjen metan (CNG) v letu 2024 ni bila realizirana.

	LETO 2024	NAČRT 2024	LETO 2023	Indeks L24/N24	Indeks L24/L23
Mestni linijski prevoz potnikov					
Število potovanj	34.680.233	36.925.740	34.368.492	93,9	100,9
Prevoženi kilometri	11.459.373	11.169.800	11.624.900	102,6	98,6
Medkrajevni linijski prevoz potnikov					
Število potovanj	3.381.070	3.040.916	2.651.727	111,2	127,5
Prevoženi kilometri	3.928.284	3.810.550	3.867.048	103,1	101,6

V mestnem linijskem prevozu potnikov se število validacij povečuje. Pri številu uporabnikov pa ugotavljamo, da se je njihovo število v primerjavi z letom 2023 povečalo predvsem na račun plačila prevoza s plačilno kartico.

Mestni linijski prevoz smo izvajali s povprečno 209 avtobusi na 29 rednih linijah v skupni dolžini 415,3 km in na 2 linijah namenjenim samo zaposlenim Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) in Onkološkega inštituta (OI). Linija UKC-Barje je vozila do uveljavitve poletnega voznega reda, linija UKC-Center Stožice pa le do konca februarja 2024. V letu 2024 smo opravljali izvoz v običajnem obsegu, nekatere linije so podaljšane in spremenjene, v mestu pa je bilo tudi veliko obvozov. V mestnem linijskem prometu je točnost odhodov iz začetnih postajališč 88,0 %, iz vmesnih postajališč pa 73,6 %. Točnost odhodov s končnih in vmesnih postajališč se je v primerjavi z letom 2023 znižala.

Skupina je dejavnost **medkrajevnega linijskega prevoza potnikov** izvajala, v skladu z začasno koncesijsko pogodbo, koncesijsko pogodbo veljavno od 1. 7. 2024 dalje in poslovnim načrtom za leto 2024, na 35 linijah v skupni dolžini 760,1 km, s povprečno 61 avtobusi. Točnost odhodov iz začetnih postajališč je 78,7 % in se je v primerjavi z letom 2023 zvišala. Odstotek točnih odhodov iz vmesnih postajališč je 63,9 % in je višji kot v letu 2023.

Posebne linijske prevoze je družba v šolskem letu 2023/2024 opravljala za 25 osnovnih šol in 4 zavode, v šolskem letu 2024/2025 pa za 24 osnovnih šol in 4 zavode. Tovrstne prevoze na področju MOL izvajamo na podlagi sklenjenega okvirnega sporazuma o opravljanju posebnih linijskih prevozov, ki vključuje osnovne šole in zavode v Ljubljani. Poleg okvirnega sporazuma o šolskih prevozi, imamo za prevoze otrok z MOL sklenjeno tudi pogodbo o prevozi na rednih linijah mestnega potniškega prometa. Za navedene prevoze šolarji prejmejo kartico Urbana, ki je veljavna v mesecih, ko poteka šolski pouk, plačnik teh vozovnic pa je MOL.

Posebni linijski prevoz na območju drugih občin izvajamo na podlagi sklenjenih pogodb z naročniki (občinami). Prevoz ostalih potnikov je mogoč le v primeru, ko se prevoznik (LPP) in naročnik strinjata, da bo pri izvajanju posebnih linijskih prevozov, prevoz namenjen tudi ostalim potnikom, kar morata pogodbeni stranki izrecno opredeliti tudi v pogodbi. Voznina prevoza se obračunava po veljavnem ceniku prevoznika. Z občino Grosuplje imamo sklenjeno pogodbo za izvajanje posebnih linijskih prevozov, katere lahko uporabljajo tudi ostali potniki. Z občino Ivančna Gorica imamo sklenjeno pogodbo za izvajanje posebnega linijskega prevoza, ki vključuje prevoz osnovnošolskih otrok. Prevozi so organizirani za potrebe osnovne šole, ostalim potnikom prevoz ni omogočen. Pri občini Dobropolje imamo sklenjeno pogodbo za izvajanje posebnih linijskih prevozov, vendar pa moramo omogočiti šoloobveznim otrokom tudi prevoz na ostalih rednih linijah medkrajevnega prometa, ki obratujejo na tem območju. Ostalim potnikom prevoz ni omogočen.

V letu 2024 smo na posebnih linijskih in občasnih prevozi prevozili 641.032 kilometrov in opravili 922.363 potovanj. Število kilometrov je glede na leto 2023 nižje za 9,7 %, število potovanj pa višje za 1,2 %.

V letu 2024 smo imeli v voznem parku za izvajanje javnega prevoza potnikov 281 avtobusov, (214 avtobusov v mestnem in 67 v medkrajevnem linijskem prometu), 20 električnih osebnih vozil, 10 kavalirjev in 2 večnamenski vozili (kombi) in 2 turistična vlakca. Od 281 avtobusov je 125 avtobusov enojnih, 17 midi in 139 zgibnih avtobusov; 214 avtobusov oziroma 76,1 % je nizkopodnih, od tega 58 enojnih, 139 zgibnih in 17 midi. Avtobusi so dobro opremljeni.

Pomemben kazalnik kakovosti storitev je tudi starost avtobusov.

Konec leta 2024 se je povprečna starost voznega parka v primerjavi s koncem leta 2023 zvišala, v mestnem prometu za 10 mesecev, v medkrajevnem prometu pa za 12 mesecev. V voznem

parku je konec leta 2024 obratovalo 38 avtobusov starih več kot 20 let, od tega 17 avtobusov starih 21 let, 8 starih 25 let, 11 starih 26 let in 2 stara 27 let.

Povprečna poraba goriva v mestnem linijskem prevozu potnikov je 53,84 l/100 km in je malenkost višja kot lani, povprečna poraba plina je 49,18 kg/100 km in je malenkost višja kot lani. Povprečna poraba goriva v medkrajevnem linijskem prevozu potnikov je 34,72 l/100 km in je malenkost višja kot lani. Poraba goriva je odvisna od strukture voznega parka, števila prevoženih kilometrov in od števila delovnih dni v mesecu oziroma posameznem letu, pa tudi od časa (ur) obratovanja posameznih avtobusov.

V Ljubljani imamo 7 P+R parkirišč (Dolgi most, Stožice, Studenec, Ježica, Barje, Stanežiče, Letališka). V uporabi so tudi parkirišča na Vrhniki oziroma v Sinji Gorici, Igu in Grosuplju.

Tudi v letu 2024 so električna vozila Kavalir izvajala prevoze po strogem centru mesta, na pokopališču Žale, na območju UKC in na območju OI. V centru mesta so prevozila 96.358 kilometrov in prepeljala 109.338 potnikov, na Žalah so prevozila 3.281 kilometrov in prepeljala 5.287 potnikov ter na območju UKC in OI prevozila 16.633 kilometrov in prepeljala 11.108 potnikov.

Vlakca sta vozila na krožni progi Mestni trg-Ljubljanski grad-Špica-Plečnikova rojstna hiša-Rimsko obzidje-Križanke-Parlament-Narodna galerija-Nebotičnik-Miklošičeva-Mestni trg.

2.4.4 Druge dejavnosti

V sklop drugih dejavnosti so vključene predvsem podporne in druge dejavnosti, ki dopolnjujejo ponudbo oziroma storitve osnovnih dejavnosti Skupine. Po obsegu je najpomembnejše izvajanje podpornih služb v okviru obvladujoče družbe, ki izvaja podporne funkcije s področja financ, računovodstva, informatike, javnih naročil ter kadrovskih in pravnih zadev za odvisne družbe in dve pridruženi družbi.

V druge dejavnosti so vključene še storitve vzdrževanja, umerjanja in žigosanja merilnih naprav (toplotnih števec, vodomero in plinomerov), tehničnih pregledov in podobno.

Storitve vzdrževanja merilnih naprav se izvajajo tako za lastne potrebe kot tudi za zunanje naročnike. Vzdrževanje toplotnih in parnih postaj se izvaja na osnovi sklenjenih pogodb, v okviru katerih se opravi preventivno vzdrževanje sistemov in kontrolo optimalnega delovanja postaj, po naročilu pa se lahko opravijo tudi izredna vzdrževalna dela ter dodatne servisne storitve na zahtevo naročnikov.

Skupina se ponaša tudi z najdaljšo tradicijo opravljanja tehničnih pregledov v Sloveniji. Naročniki lahko opravijo tehnične preglede in homologacije vseh kategorij vozil, naročijo izdajo strokovnega mnenja ter vse vrste storitev vezane na registracijo vozil vseh kategorij. V letu 2024 smo opravili 21.536 tehničnih pregledov, 7.501 homologacij, izdali 2.781 strokovnih mnenj in opravili 2.006 ostalih postopkov. Glede na leto 2023 se je povišalo število homologacij za 20,5 %, nižje pa je število tehničnih pregledov (za 1,1 %), strokovnih mnenj (za 12,2 %) in ostalih storitev (za 4,6 %).

2.5 Poročilo o naložbeni dejavnosti

Investicije v Skupini, financirane s sredstvi odvisnih družb in Javnega holdinga, so v letu 2024 znašale 52.773.789 EUR in so realizirane v višini 99,6 % načrtovanih. Investicije v obnove in nadomestitve so presegale načrtovane za 9,9 %, in sicer predvsem zaradi visokih investicij družb VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana, investicije v razvoj, ki se večinoma nanašajo na izgradnjo PPE-TOL, pa so zaradi zamika izgradnje realizirane 89,4 %.

➤ Pregled investicij Skupine po posameznih družbah

	NAČRT 2024		LETO 2024		Indeks L24/N24
	Vrednost v EUR	Struk. v %	Vrednost v EUR	Struk. v %	
Obnove in nadomestitve	26.325.195	49,7	28.937.463	54,9	109,9
Javni holding	283.430	0,5	307.884	0,6	108,6
VOKA SNAGA	14.391.920	27,2	15.992.132	30,3	111,1
Energetika Ljubljana	7.688.675	14,5	9.123.553	17,3	118,7
LPP	3.961.170	7,5	3.513.894	6,7	88,7
Razvoj	26.659.146	50,3	23.836.326	45,1	89,4
Javni holding	347.870	0,7	50.642	0,1	14,6
VOKA SNAGA	1.812.593	3,4	1.178.028	2,2	65,0
Energetika Ljubljana	24.301.983	45,9	22.537.990	42,7	92,7
LPP	196.700	0,4	69.666	0,1	35,4
Skupaj	52.984.341	100,0	52.773.789	100,0	99,6
Javni holding	631.300	1,2	358.526	0,7	56,8
VOKA SNAGA	16.204.513	30,6	17.170.160	32,5	106,0
Energetika Ljubljana	31.990.658	60,4	31.661.543	60,0	99,0
LPP	4.157.870	7,8	3.583.560	6,8	86,2

Energetika Ljubljana je v okviru obnov in nadomestitev največ sredstev namenila obnovam omrežij za daljinsko ogrevanje, investicije v razvoj pa so predstavljale predvsem izgradnjo energetskega virov ter plinovodnega omrežja. Za izgradnjo PPE-TOL je bilo v letu 2024 porabljeno 17.200.254 EUR (načrtovano 20.278.400 EUR). Odstopanje od načrtovane vrednosti je posledica časovnega zamika pri izgradnji.

VOKA SNAGA je v letu 2024 za 6,0 % presegla načrtovani obseg investicij. Pospešeno so se izvajale sočasne obnove dotrajanega vodovodnega omrežja, zato je bilo treba posledično ostale načrtovane aktivnosti delno zamakniti v prihodnje obdobje. Izvedene investicije predstavljajo nov korak pri realizaciji zastavljenih strateških ciljev predvsem v smeri zagotavljanja nemotene in varne oskrbe s storitvami in ekološkega ravnanja z odpadno vodo ter odpadki in zmanjševanja vodnih izgub.

Družba LPP je večino investicijskih sredstev namenila odkupu najete strojne in programske opreme sistema enotne mestne kartice Urbana (2.579.770 EUR), električnega kombiniranega vozila za prevoz potnikov in dveh kavalirjev. Investicijska sredstva dosegajo 86,2 % načrtovanih, ker v letu 2024 ni bil realiziran načrtovan nakup 4 zgibnih mestnih avtobusov na stisnjen metan (CNG).

Pregled investicij po vsebini je prikazan v naslednji tabeli.

➤ Pregled investicij po posameznih vrstah sredstev

	NAČRT 2024		LETO 2024		Indeks L24/N24
	Vrednost v EUR	Struk. v %	Vrednost v EUR	Struk. v %	
Vodovodni infrastrukturni objekti in omrežja	6.570.593	12,4	11.172.311	21,2	170,0
Kanalizacijski infrastrukturni objekti in omrežja	3.211.975	6,1	3.497.777	6,6	108,9
Zbiranje, obdelava in odlaganje odpadkov	1.591.000	3,0	228.050	0,4	14,3
Proizvodni energetske viri	24.917.983	47,0	20.492.787	38,8	82,2
Vročevodno in parovodno omrežje	2.273.000	4,3	4.692.780	8,9	206,5
Plinovodno omrežje	2.554.300	4,8	4.078.703	7,7	159,7
Računalniška strojna in programska oprema	2.925.890	5,5	2.083.592	3,9	71,2
Nabava delovnih in osebnih vozil	3.829.000	7,2	891.910	1,7	23,3
Drugo	5.110.601	9,6	5.635.879	10,7	110,3
Skupaj	52.984.341	100,0	52.773.789	100,0	99,6

2.6 Raziskave in razvoj

Skupina spodbuja in motivira zaposlene strokovnjake k vključevanju v raziskovalne razvojne dejavnosti in njihovo sodelovanje v različnih projektnih skupinah. Uporabne novosti raziskovalnega dela so lahko vzvod povečanja dodane vrednosti. Lastne izkušnje Skupine kažejo, da tehnično-tehnološke novosti ter poznavanje posebnosti izvajanja dejavnosti lahko bistveno prispevajo k povečanju kakovosti storitev, prihrankov energentov, znižanju vplivov na okolje in znižanju proizvodnih stroškov.

Skupina je aktivno vključena tudi v projekte sofinancirane s sredstvi EU.

Veliki **kohezijski projekt Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja** vodijo občine udeleženke. Projekt sestavljajo trije veliki sklopi: nadgradnja sistema odvajanja komunalne odpadne vode v občinah Medvode in Vodice, izgradnja povezovalnega kanala C0 v MOL, izgradnja tretje faze Centralne čistilne naprave Ljubljana in dograditev kanalizacije v aglomeracijah v MOL. Odstotek gospodinjstev, priključenih na kanalizacijo se je povečal iz 68 % leta 2007 na 88 % leta 2018, po zaključku velikega kohezijskega projekta pa bo na kanalizacijo priključenih 98 % ljubljanskih gospodinjstev. S projektom bo ukinjenih kar 6.400 greznic, od tega na območju MOL 4.500 greznic, ki so že desetletja dejanska grožnja kakovostni pitni vodi, na območju občin Medvode in Vodice, ki sta gorvodno od Ljubljane in se zato odpadne vode stekajo v Ljubljano, pa 1.900 greznic, ki prav tako predstavljajo veliko okoljsko nevarnost za onesnaženje pitne vode. Vzporedno z dograjevanjem kanalizacije poteka tudi sočasna obnova vodovoda na območjih, kjer je to potrebno zaradi dotrajanosti vodovoda ali umestitve tras predvidenih vodov.

V MOL je bilo skupaj zgrajenega 12.256 m povezovalnega kanala C0, kar predstavlja 98,7 % celotne dolžine kanalizacije. Izvedena so tudi vsa dela na zadrževalnem bazenu Brod. Na območju Črnuče-Sneberje je potrebno zgraditi še 128 m kanala C0 in 30 m kanala iz črpališča Mala vas, za kar še ni bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje. V decembru 2024 so potekale ustne obravnave na Upravni enoti Ljubljana v postopku izdaje gradbenega dovoljenja za manjkajoči del povezovalnega kanala C0. V sklopu nadgradnje CCN Ljubljana s terciarnim čiščenjem ter povečanje njene zmogljivosti, je v letu 2024 potekalo poskusno obratovanje objektov in naprav, odpravljal se se pomanjkljivosti, izvajala optimizacija obratovanja naprave in SCADA nadzornega sistema. Dograditev kanalizacije je predvidena na 39 območjih v skupni dolžini 88.986 m. Izvedbene aktivnosti potekajo v treh sklopih. V prvem sklopu je bilo zgrajene 99,9 % predvidene kanalizacije, v drugem 89,5 % in v tretjem sklopu 46,9 %. Skupaj je bilo zgrajene 65.792 m kanalizacije, kar predstavlja 73,9 % celotne predvidene dolžine v okviru tretjega dela projekta. Od tega so za 25.683 m kanalizacije (29,4 %) tudi pridobljena uporabna dovoljenja, kar omogoča izvedbo priključevanja objektov.

Cilj projekta **MAURICE** (Management of urban water resources In Central Europe facing climate change-Upravljanje z vodnimi viri v mestih v Srednji Evropi) je povečati zmogljivost Srednje Evrope za odpornost na podnebne spremembe z vidika upravljanja vodnih virov v mestih. Projekt se bo osredotočil predvsem na vidike: upravljanja z deževnico in zadrževanja vode ter ublažitev poplav v mestu. Začel se je 1. 4. 2023 in bo trajal 3 leta. V okviru projekta se bo zgradilo testno ponikovalno polje v Tivoliju, s pomočjo katerega bomo preverili, kako učinkovito je lahko ponikanje na slabše prepustnih tleh in kako tak objekt vpliva na kvaliteto iztoka. S pomočjo teh ugotovitev bomo ustrezno prilagodili projektne pogoje, ki jih na primerljivih območjih in tudi drugod izdajamo pri novogradnjah in rekonstrukcijah. Na ta način bomo pripomogli k bolj optimalnemu odvodnjanju in razbremenitvi kanalizacije, ki je v našem upravljanju.

V letu 2024 smo sodelovali na dveh sestankih s partnerji in si ogledali pilotni primer partnerjev iz Jaworzna. Organizirali smo tri delavnice z deležniki, na kateri smo razpravljali, kako izboljšati tehnične in zakonodajne okvire za odvajanje padavinske odpadne vode. V letu 2024 smo pridobili »Študijo izvedbe testnega ponikovalnega polja Tivoli« in nato še sam projekt za izvedbo tega objekta, ki se bo nahajal pred Kopališčem Tivoli. Pridobili smo tudi vsa potrebna soglasja za začetek gradnje in podpisali pogodbo z izvajalcem. Objekt bo zgrajen predvidoma v začetku leta 2025. S pomočjo testnega polja bomo preverili, kako učinkovito je lahko ponikanje na slabše prepustnih tleh in kako tak objekt vpliva na kvaliteto iztoka. S pomočjo teh ugotovitev bomo ustrezno prilagodili projektne pogoje, ki jih na primerljivih območjih in tudi drugod izdajamo pri novogradnjah in rekonstrukcijah. Na ta način bomo pripomogli k bolj optimalnemu odvodnjanju in razbremenitvi kanalizacije, ki je v našem upravljanju. Pripravili smo osnutke treh dokumentov, ki bodo predstavljali nekatere izmed končnih izdelkov projekta. Vsebinsko teh dokumentov bomo vključili v določene akte VOKA SNAGA in na ta način omogočili boljše upravljanje s padavinsko vodo na območju mesta Ljubljane in pripomogli k doseganju zahtev prenovljene evropske Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode.

Mednarodni projekt **AQUA** (Enhancing Water Management for Climate Change Resilience in Adriatic-Ionian area-Izboljšanje odpornosti upravljanja z vodami ob upoštevanju podnebnih sprememb na Jadransko-Ionskem območju), v sklopu programa IPA-ADRION, se ukvarja s krepitvijo odpornosti oskrbe s pitno vodo na posledice spreminjajočega podnebja na območju Jadransko Jonske regije. Poudarek je na upravljanju voda ob upoštevanju ekstremnih vremenskih dogodkov. Razpoložljivost vode, ki je vedno bolj dragocen vir, pomemben tako za različne gospodarske sektorje kot za pitno vodo, je vedno bolj ogrožena zaradi podnebnih sprememb. Naraščajoče temperature, spremenjeni vzorci padavin in ekstremni vremenski dogodki povzročajo spremembe v razpoložljivosti in kakovosti vode. Te spremembe presegajo državne meje in zahtevajo usklajene skupne akcije na celotnem vplivnem območju. Cilj projekta je povečanje odpornosti vodovodnih sistemov na ekstremne vremenske dogodke na območju Jadransko Jonske regije.

V sklopu projekta se bodo pripravili akcijski načrt, strategije in orodje, ki bodo omogočali povečanje sposobnosti prilagajanja vremenskim ekstremom, blažili vplive naravnih nesreč in omogočili boljše upravljanje vodnih virov. Projekt se je pričel 1. 9. 2024 in se bo zaključil 31. 8. 2027.

Družbi VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana aktivno sodelujeta pri skupnem projektu **»Vzpostavitev objekta za energijsko izrabo goriva iz komunalnih odpadkov–TEO Ljubljana (toplota in elektrika iz odpadkov)«**, ki je vključen v koncept krožnega gospodarstva in trajnostni razvoj območja MOL. V letu 2024 je bila v zvezi s tem projektom zaključena idejna študija energijske izrabe komunalnih odpadkov v Ljubljani, ki je bila zasnovana za lokacijo TE-TOL. V študiji so predstavljene inženirske rešitve tako za planiran objekt TEO Ljubljana kot za posodobitev obdelave odpadkov v RCERO Ljubljana. V oktobru 2024 je bil na javnem razpisu izbran izvajalec za pripravo idejne študije energijske izrabe komunalnih odpadkov in sežiga komunalnega blata v TEO Ljubljana na lokacijah TE-TOL in RCERO Ljubljana.

Razvojne **naloge energetske dejavnosti** so vezane na optimizacijo obratovanja sistemov oskrbe z zemeljskim plinom in toploto ter uvajanje novih storitev. S ciljem racionalizacije obratovanja sistemov in znižanja obratovalnih stroškov iščemo nove tehnične rešitve za priključevanje novih objektov ter izdelujemo analize plinovodnega in vročevodnega omrežja.

Novosti na energetske področju in razvojne usmeritve vključujemo tudi na večjih projektih v okviru sodelovanja z občinami, državnimi organi in drugimi interesnimi subjekti. Trenutno se zaključuje največji projekt **PPE-TOL**, v teku so aktivnosti **nadomeščanja premogovnega bloka s kotlom na biomaso, energetske izrabe Ljubljance z izgradnjo male**

hidroelektrarne in kot že omenjeno **TEO Ljubljana**, ki predstavljajo korake na poti do razogljičenja proizvodnih virov in povečanja samooskrbe z energijo.

Poteka tudi evropski projekt **SENERGY NETS** z Ljubljano kot enim od štirih vzorčnih mest (ostala so Milano, Pariz, Cordoba in Västerås), v katerih se bo preizkušalo nove koncepte povezovanja električnih omrežij in toplotnih sistemov s poudarkom na sinergijah in povečevanju njihove odpornosti na zelene tehnologije. V Ljubljani bomo imeli poudarek na t.i. virtualni toplarni, kjer bomo preizkušali koncept direktnega krmiljenja odjema toplote pri odjemalcih.

Energetika Ljubljana je članica Energetske zbornice Slovenije, Gospodarskega interesnega združenja distributerjev zemeljskega plina, Slovenskega društva za daljinsko energetiko in mednarodnega združenja Euroheat & Power, CIGRE in COGEN⁴. S svojimi prispevki sodeluje na konferencah s področja daljinske oskrbe s toploto in zemeljskim plinom tako v Sloveniji kot v tujini.

AeroSolfd je 3-letni inovacijski projekt (od 1. 5. 2022 do 30. 4. 2025), ki ga sofinancira Evropska unija v okviru programa Horizon Europe Research and Innovation Programme. Naslov projekta je Fast track to cleaner, healthier urban Aerosols by market ready Solutions of retrofit Filtration Devices for tailpipe, brake systems and closed environment (Hitra pot do čistejših, bolj zdravih mestnih aerosolov s tržno pripravljenimi rešitvami naknadnega opremljanja izpušnih cevi, zavornih sistemov in zaprtih sistemov s filtracijsko napravo). AeroSolfd bo zagotovil cenovno dostopne, prilagodljive in okolju prijazne rešitve naknadnega opremljanja za zmanjšanje izpustov na izpušnih ceveh, pri emisijah zavor in onesnaževanje v (pol)zaprtih okoljih. To bo omogočilo hitrejši prehod na čistejšo mobilnost in bolj zdravo okolje. Naknadno opremljanje je ključna tehnologija pri prehodu na elektrifikacijo vozil brez izpušnih plinov. V okviru projekta smo sodelovali predvsem v delovnem sklopu WP2, kot izvajalec testiranja opreme in meritev emisij zavor na avtobusih v realnem prometu. Splošni cilj WP2 je priprava funkcionalnega izdelka za naknadno opremljanje, ki bo na voljo za široko uporabo na trgu. V času Evropskega tedna mobilnosti 2024, smo se pridružili enodnevni predstavitvi FutureZERO in se pridružili okrogli mizi na temo filtriranja zraka iz izpustov, ob zavorah in v (pol)zaprtih prostorih. Za večjo sporočilno moč projekta se je enojni avtobus polepil v barvah Aerosolfd-a.

V svetu potniških prevozov je veliko govora o konceptu mobilnosti kot storitve (**MaaS-Mobility as a Service**), ki potnikom omogoča izbiro optimalne poti od točke A do točke B. Optimizacija poti temelji na različnih kriterijih, kot so cena, potovalni čas, udobje, izbira prevoznih sredstev, vremenske razmere in minimalno število prestopov med načini prevoza. Aplikacija Urbana, ki omogoča tovrstno optimizacijo, je v uporabi od 4. 7. 2023. V letu 2024 je bila v aplikaciji Urbana uvedena tudi možnost plačila parkirnine do 7 dni. Potekala pa je nadaljnja nadgradnja Urbane s pripravo tehnične in razpisne dokumentacije, ki je bila narejena v skladu z usmeritvijo enotne mestne platforme, ki pod okriljem ene kartice nudi vse mestne storitve. V nadgradnji se predvideva:

- ureditev prevoza na klic, ki zaradi svoje zahtevnosti (uporabniški modul, vozniški modul ter modul za prometnike in razporednike), zahteva svojo aplikacijo,
- povezava sistema sledenja s smernimi prikazovalniki na avtobusih ter
- prenova aplikacije Urbana, ki je usmerjena v uporabniške račune, ki omogočajo še druge funkcionalnosti, ki so pomembni za mesto, poleg tega pa bo tudi bolj prijazna uporabnikom.

⁴ CIGRE–Conseil International Des Grands Reseaux Electriques, COGEN – The European Association for The Promotion of Cogeneration

V Skupini na razvojnem področju skrbimo, da se kakovost izvajanja vseh poslovnih procesov glede na zahteve zakonodaje, ustanoviteljev, pričakovanj uporabnikov, izpolnjevanj okoljskih zahtev in družbene odgovornosti redno vzdržuje, posodablja in preverja skladnost z **mednarodnimi certifikati kakovosti**. Odličnosti in kakovosti storitev sledimo tudi z nenehnim razvojem in nadgrajevanjem sistema vodenja kakovosti.

2.7 Upravljanje s kadri

V Skupini se zavedamo svoje odgovornosti do sodelavk in sodelavcev (v nadaljevanju: sodelavec, kot nevtralni izraz), ki so temelj našega uspešnega delovanja, saj s svojim delom in zavzetostjo zagotavljajo kakovost bivanja naših uporabnikov. S tem zavedanjem izvajamo tudi vse aktivnosti zagotavljanja in razvoja kompetentnih sodelavcev, pri čemer smo posebno pozornost namenjali področjem pridobivanja kompetentnega kadra ter učenja, zavzetosti in medsebojnega sodelovanja.

Na dan 31. 12. 2024 nas je bilo v Skupini zaposlenih 2.394 sodelavk in sodelavcev, kar je 206 manj od načrtovanih in 62 manj kot ob koncu leta 2023.

Tekom leta je delovno razmerje prenehalo 242 sodelavcem iz različnih razlogov, od tega 143 iz razloga starostne upokojitve, 3 invalidske upokojitve, 7 iz razloga smrti, 75 sporazumnih prekinitev delovnega razmerja, 5 prenehanj zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela, 7 odpovedi delovnega razmerja s strani delodajalca in 2 izteka delovnega razmerja za določen čas.

V Skupini sicer sledimo optimalni kadrovski strukturi in zaposlujeemo na delovnih mestih, kjer je to nujno potrebno za zagotovitev nemotenega izvajanja delovnih procesov, upošteva je povečan obseg dela, iz naslova realizacije zastavljenih strateških in poslovnih ciljev ter novih dodatnih obveznosti (kibernetska varnost, zagotavljanje in razvoj kompetentnih sodelavk in sodelavcev, itd.). S ciljem zagotavljanja nemotenega poteka dela, vključno z nadaljnjim razvojem posameznih delovnih področij, so načrtovane nadomestne zaposlitve, določene še iz preteklih obdobj, nujne. Razmere na trgu dela ostajajo zelo zahtevne, vključno s primeri agresivnega zaposlitvenega oglaševanja konkurence, ki ni vedno povsem korektna, še posebej na področju javnega prevoza ljudi, zato nam kljub intenzivnemu izvajanju številnih aktivnosti na področju privabljanja kompetentnih oziroma ustreznih kandidatov (grajenje znamke širše skupine Javnega holdinga, predstavljanje na zaposlitvenih sejmih in informativnih dnevih, poleg zaposlitvenih platform tudi »vse družbe v širši skupini JHL za vse«-spletne strani, socialni mediji, oglasni monitorji na mestnih avtobusih, ipd.) v letu 2024 ni uspelo realizirati zastavljenih načrtov v celoti. Največje izzive predstavlja predvsem pridobivanje kompetentnih zaposlenih za delovna mesta voznikov avtobusov, upravljavcev na distribuciji plina, avtomehanikov, avtokleparjev, ipd., nadalje za različne vrste del elektro in strojne smeri z zahtevano četrto in peto ravno izobrazbe, predvsem na področjih obratovanja in vzdrževanja ter tudi pridobivanje določenega drugega kadra na področjih oskrbe s pitno vodo, odvajanja odpadne vode in zbiranja odpadkov ter visokokvalificiran kader na trgovanju z elektriko in področij IT ter financ in računovodstva. Hkrati je bilo zaznati nekoliko večje število odpovedi iz razloga upokojitve, kar gre pripisati tudi javno komunicirani informaciji s strani ZPIZ-a o ugodnejših pogojih upokojevanja v letu 2024 v primerjavi z letom 2025. Razliko do načrtovanih zaposlitev v določenem delu predstavlja tudi dejstvo upokojevanja v letu 2024, med tem ko bodo nadomestne zaposlitve, po že začelih ali celo že izvedenih postopkih, realizirane v začetku leta 2025. Prav tako je bilo ob koncu leta 2024 večje število aktivnih udeležencev Akademije LPP, ki se bodo zaposlili v letu 2025, po pridobitvi kategorije voznškega dovoljenja.

Skladno s strateško odločitvijo v Skupini sodelavke in sodelavce zaposlujeemo neposredno v družbe, z izjemo še zadnjega, veljavnega okvirnega sporazuma v družbi Energetika Ljubljana, na podlagi katerega ter načrtovanih ciljev je družba v letu 2024 zaradi nadomeščanja začasno

odsočnih delavcev zaradi bolezni ali starševskega dopusta, v primerih začasno povečanega obsega dela ter tudi v primerih trajnih potreb po delavcih, zaposlitve realizirala z najemom delavcev preko agencije za posredovanje delavcev. Na dan 31. 12. 2024 je bilo na delo napotenih 13 delavcev, 12 za določen čas in 1 za nedoločen čas.

Skupno smo razpisali 300 različnih prostih delovnih mest, na katera se je prijavilo 1.925 kandidatov od katerih smo opravili 617 selekcijskih intervjujev.

Zaposlili smo 180 novih sodelavcev, največ na področjih prevoza potnikov, zbiranja in obdelave odpadkov, proizvodnje in vzdrževanja energetskih objektov in naprav ter financ in računovodstva.

➤ **Varnost in zdravje zaposlenih**

Vsem sodelavkam in sodelavcem zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje. Na podlagi sprejete Izjave o varnosti z oceno tveganja posamezne družbe izvajamo številne ukrepe, ki zaposlenim omogočajo uspešno opravljanje poklicnega dela s praviloma polnim delovnim časom in pričakovanim delovnim učinkom ter brez škode za njegovo zdravje in delovno zmožnost vse od prvega delovnega dne do konca delovne dobe, pri čemer morajo zaposleni opravljati svoje delo s tolikšno pazljivostjo, da varujejo svoje življenje in zdravje ter življenje in zdravje drugih oseb.

Dodatne ugodnosti, ki jih zagotavljamo, so tudi financiranje mesečne premije za dodatno pokojninsko zavarovanje, vplačevanje v sklad pri Kapitalski družbi za poklicno zavarovanje, ugodni pogoji sklenitve nezgodnega zavarovanja za zaposlene in njihove družinske člane.

➤ **Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih**

Konkurenčno prednost in uspeh družbe predstavljajo kompetentne sodelavke in sodelavci, zato spodbujamo in zagotavljamo stalno učenje vseh zaposlenih. Permanentno izobraževanje omogoča dobro poznavanje delovne problematike in zmožnost hitrega odzivanja na spremembe, ki jih prinaša poslovno okolje. Z namenom razvoja zaposlenih in načrtovanja nasledstev smo tudi v lanskem letu nadaljevali s ciljno usmerjenim izobraževanjem sodelavcev na podlagi individualnih razvojnih načrtov in omogočali pridobivanje specifičnih in ključnih znanj. Razvoj zaposlenih usmerjamo v pridobivanje tistih znanj in kompetenc, ki bodo zagotavljale nemoteno in uspešno poslovanje družbe v prihodnje. Z omogočanjem udeležbe sodelavcev na različnih izobraževalnih dogodkih zagotavljamo strokovno ažurnost in agilnost tima. Prizadevali smo si za dvig izobraževalnih aktivnosti in dodatnega usposabljanja sodelavcev, zato smo vse vključevali v različne vrste usposabljanj, spodbujali medsebojni prenos aktualnih znanj ter obveščali o brezplačnih izobraževanjih.

Strokovno izpopolnjevanje, pridobivanje aktualnih znanj in spremljanje trendov v stroki zagotavljamo tako z udeležbo na različnih usposabljanjih in izobraževanjih, kot tudi preko strokovne literature in webinarjev. Nenehno si prizadevamo k izboljšanju naših procesov in storitev, zato smo na Javnem holdingu z namenom zagotovitve različnih možnosti nadgrajevanja znanja poizkusno uvedli novo orodje oziroma platformo namenjeno e-izobraževanju—preko katere lahko sodelavci neomejeno dostopamo do več kot 300 vsebin iz različnih kategorij.

V letu 2024 smo skupno izvedli kar 5.250 udeležb zaposlenih na specializiranih strokovnih in splošnih usposabljanjih, kar predstavlja 28.067 ur izobraževanj in usposabljanj. V različne oblike učenja je bilo vključenih 85 % vseh sodelavcev Skupine.

Za namene strokovnega izobraževanja in usposabljanja je bilo v Skupini realiziranih 520.492 EUR, kar predstavlja investicijo v znanje na sodelavca v višini 217 EUR. Ob koncu leta 2024 sta bili sklenjeni 102 pogodbi o izobraževanju in 32 sodelavcev je tekom leta uspešno zaključilo šolanje.

Povprečen sodelavec naše Skupine se je v letu 2024 izobraževal skoraj 13 ur oziroma se je udeležil treh različnih izobraževanj.

Z namenom aktivnega zaposlovanja voznikov avtobusov smo v maju 2024 ponovno začeli s projektom Akademija LPP. V okviru usposabljanja izbrani kandidati pridobijo poklicno kvalifikacijo voznika za prevoz potnikov in blaga v cestnem prometu, osvojijo komunikacijske veščine za delo s potniki, razvijejo sposobnosti timskega dela ter spoznajo delovanje in vrednote družbe. V letu 2024 je bilo vključenih 71 kandidatov, od tega je bilo realiziranih 26 zaposlitev.

➤ **Štipendiranje in praktično usposabljanje**

Z namenom pridobivanja in zaposlovanja ustreznih kadrov za izvajanje svojih dejavnosti, ob upoštevanju razmer na trgu dela (deficitarni poklici), imamo v družbah VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana sklenjene pogodbe o štipendiranju za tehnične poklice na poklicni in srednješolski ravni in vsako leto dijakom in študentom omogočamo opravljanje strokovne prakse. Vodje v času praktičnega usposabljanja lahko spoznajo potencialne kandidate za bodoče sodelavce, kar se je v preteklosti že izkazalo kot dobra praksa.

Na dan 31. 12. 2024 sta imeli družbi sklenjenih 18 pogodb o kadrovskem štipendiranju.

V Skupini smo zagotovili tudi 41 obveznih šolskih in študijskih praks, od tega 36 za srednješolske programe in 5 za visokošolske programe.

➤ **Organizacijska klima**

Osnovo za pozitivno delovno klimo v družbi predstavlja sodelovalna podjetniška kultura, utemeljena na medsebojnem zaupanju in spoštovanju ter varstvu integritete in osebnega dostojanstva vseh udeležencev delovnega procesa in je pomembna predpostavka za delovno zadovoljstvo in kakovost delovnega življenja sodelavk in sodelavcev.

Prav zadovoljni sodelavci so osnova za dobro poslovanje vsake organizacije, za kar smo si prizadevali tudi z izvajanjem družini prijazne politike, aktivnim vključevanjem zaposlenih v izboljšave dela in počutja na delovnem mestu ter družbeno odgovornih aktivnosti do sodelavcev, poslovnih partnerjev in okolja, ki jih bomo krepili tudi v prihodnje.

2.8 Družbena odgovornost

Družbena odgovornost je eno naših temeljnih načel, kateremu pri poslovanju permanentno posvečamo pozornost, saj se zavedamo, da izvajanje dejavnosti javnih služb vsakodnevno vpliva na življenjsko in delovno okolje uporabnikov storitev v Ljubljani in bližnjih občinah. K izvajanju dejavnosti zato pristopamo odgovorno in v partnerstvu s ključnimi deležniki, zlasti z uporabniki, lokalnimi skupnostmi in izjemnimi sodelavci.

Kot družbeno odgovorna Skupina se zavezujemo k ustvarjanju pozitivnih vplivov na naše zaposlene, poslovne partnerje in širšo družbo. Skrbimo za dobrobit zaposlenih, odgovorno upravljanje vrednostne verige ter podporo lokalnim skupnostim, v katerih delujemo.

Svoje znanje stalno prenašamo tudi na širšo javnost, predvsem z učenjem o pomenu pitne vode, varstva vodnih virov, ravnanja z odpadno vodo, odpadki in z invazivnimi tujerodnimi rastlinami. Prav tako sledimo načelom krožnega gospodarstva, spodbujamo k bolj trajnostnemu ter odgovornemu življenjskemu slogu, krepimo možnosti ponovne uporabe predmetov oziroma preprečujemo nastajanje odpadkov. S tem sooblikujemo družbo, ki bo svoje navade in vedenja prenesla na naslednje generacije in tako poskrbela za višjo blaginjo ljudi vzporedno z zdravim in čistim okoljem. Naslavljamo predvsem odgovorno ravnanje z

vodo, odgovoren odnos do okolja, zmerno potrošništvo in druge aspekte vzdržnosti življenjskega sloga.

2.9 Razvojne usmeritve

Družbe v Skupini pri svojem poslovanju upoštevamo temeljne vrednote: odličnost, zadovoljstvo, motiviranost, učinkovitost, optimiziranost in strokovnost. Skladno z načeli politike kakovosti smo vnaprej usmerjeni k sprotnemu odkrivanju in izpolnjevanju potreb in pričakovanj vseh deležnikov družbe, tj. uporabnikov storitev, zaposlenih, ustanoviteljev, dobaviteljev ter širše skupnosti. Strategija Javnega holdinga, skupaj s strategijami odvisnih družb, zasleduje skladnost ciljev gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja ter se navezuje na trajnostno urbano strategijo MOL ter programe oziroma usmeritve občin družbenic. Za čim učinkovitejše zagotavljanje gospodarskih javnih služb je bila v preteklih letih ustrezno prilagojena organizacija, tako Javnega holdinga, kot odvisnih družb v Skupini.

Strateški cilji Skupine so v naslednjem obdobju usmerjeni v zagotavljanje stabilnega finančnega poslovanja koncerna, kibernetsko varnost, digitalno transformacijo podpornih procesov, strateško upravljanje znanj in vpletanje družbene odgovornosti na vsa področja poslovanja.

Razvoj Skupine bo še naprej usmerjen v prilagajanje poslovnih procesov, njihovo optimizacijo, učinkovitost in fleksibilnost. Temelj, na katerem slonita poslanstvo in vizija je, poleg strokovnih in motiviranih sodelavcev, tudi enoten in sodoben poslovno informacijski sistem, ki ga bomo še naprej neprestano nadgrajevali in razvijali z namenom, da bo še naprej zagotavljal najboljšo podporo družbam v Skupini in jim koristil pri zagotavljanju končnega cilja oziroma poslanstva - zadovoljstvo uporabnikov javnih storitev. Skrbimo za varnost, sistematično hrambo in arhiviranje elektronske dokumentacije. Še naprej bomo krepili elektronsko poslovanje in tako zagotavljali še hitrejšo dostopnost do informacij ter s tem minimizirali papirno poslovanje.

Na **energetskem področju** sledimo zavezam o izpolnjevanju poslanstva, okoljski in energetski zakonodaji, usmeritvam in zavezam, tako na področju zmanjševanja emisij toplogrednih plinov kot na področju trajnosti, in Viziji MOL do leta 2045. Glavni strateški cilji so povezani z razogljčenjem proizvodnih virov in s tem daljinske oskrbe s toploto, razogljčenjem sistema distribucije zemeljskega plina ter zagotavljanjem visoke zanesljivosti obratovanja proizvodnih virov in distribucijskih omrežij daljinskega ogrevanja in zemeljskega plina. Pomemben cilj ostaja tudi razvoj in širitev vročevodnega in plinovodnega omrežja s širitvijo uporabe v prometu, ter proizvodnjo in oskrbo z zeleno električno energijo.

Na področju razogljčenja proizvodnih virov in daljinske oskrbe s toploto se zaključuje projekt PPE-TOL. V okviru aktivnega opuščanja rabe premoga bo Energetika Ljubljana premogovni blok 1 nadomestila s kotlom na biomaso. Med pomembnejšimi projekti, ki prispevajo k večji energetski samooskrbi, je izgradnja TEO Ljubljana, pri kateri družba Energetika Ljubljana sodeluje z družbo VOKA SNAGA. V okviru strateškega razvoja v smeri trajnosti so tudi velika toplotna črpalka in baterijski hranilnik.

Na področju razvoja in širitve omrežja bomo nadaljevali skladno z zastavljenimi cilji. Na daljinski sistem oskrbe s toploto na območju MOL bomo priključevali novozgrajene ali obstoječe objekte, ki še niso priključeni na območju obstoječega vročevodnega omrežja. Širitev omrežja bo predvidena le v primerih večjih novogradenj na obrobju MOL, kjer bo to omogočalo že zgrajeno primarno vročevodno omrežje. Za optimizacijo delovanja omrežja in zmanjšanje toplotnih izgub bomo v prihodnje širili tudi nizkotlačni del sistema daljinskega ogrevanja. Plinovodno omrežje bomo nadomeščali z vročevodnim na zaokroženih območjih MOL, kjer bo

to racionalno in ekonomsko upravičeno. Morebitna širitev plinovodnega omrežja je predvidena le na območjih z vnaprej zagotovljenim ustreznim odjemom.

Na podlagi odločitve o uvedbi vodika kot pogonskega goriva za avtobuse mestnega potniškega prometa smo pričeli s projektom postavitve vodikove polnilnice na lokaciji P+R Stanežiče. Nadaljuje se projekt proizvodnje in vtiskovanja biometana v distribucijsko omrežje zemeljskega plina ter nadaljnje uvajanje vodikovih tehnologij. Za doseganje delne samooskrbe, bo projekt vodikove polnilnice nadgrajen s proizvodnjo zelenega vodika, v ta namen pa na lokaciji Plinarna Koseze zgrajena fotovoltaična elektrarna (moči 1,8 MW).

Poleg povečanja deleža proizvodnje in dobave zelene električne energije iz lesnih sekancev je Energetika Ljubljana prispevala k proizvodnji OVE s postavitvijo malih sončnih elektrarn na strešnih površinah stavb v MOL, saj je bila v okviru projekta Zelena energija na površinah in objektih Mestne občine Ljubljana v letu 2024 izvedena namestitvev 44 sončnih elektrarn na javne stavbe za namen samooskrbe, skupaj pa bo v tem projektu postavljenih 51 sončnih elektrarn. V prihodnosti bo družba prispevala k proizvodnji OVE tudi z izgradnjo male hidroelektrarne na reki Ljubljanici. Tudi v segmentu gospodinjstvih in malih poslovnih uporabnikov nameravamo začeti s postavitvijo malih sončnih elektrarn ter se preko sistema samooskrbe in vključevanja drugih razpršenih energetske virov (hranilniki, bioplinske SPT in drugo) ter porabnikov (e-polnilnice, kompresorji, ipd.) vključiti na trg energetske prožnosti oziroma fleksibilnosti.

Razvojne usmeritve na področju **ravnanja z vodnimi viri in na področju ravnanja z odpadki** so v veliki meri vezane na občinske razvojne načrte MOL in primestnih občin, s katerimi so, ob upoštevanju usmeritev iz državnih programov in zakonodaje, opredeljene ključne usmeritve ter z njimi povezane strateške usmeritve, ki jih družba lahko uresničuje le skupaj z občinami ustanoviteljicami:

- trajnostna kakovostna oskrba uporabnikov z naravno pitno vodo ter varovanje vodnih virov,
- trajnostna zaščita okolja z učinkovitim ravnanjem z odpadki in z odpadno vodo,
- sledenje razvoju sonaravnega mesta,
- nadgradnja uporabnikom prijaznega podjetja in
- ostati razvojno, raziskovalno, izobraževalno in učeče se podjetje.

Glavne razvojne aktivnosti na področju oskrbe s pitno vodo so namenjene dolgoročnemu zavarovanju vodnih virov, kar pomeni ohraniti količinsko in kakovostno stanje vodnih virov oziroma ga izboljšati.

Za doseganje ustrezne varnosti oskrbe s pitno vodo (skladnost in zdravstvena ustreznost), je zelo pomembno vlaganje v obnove vodovodnega omrežja, objektov in naprav, kot so vodohrani in prečrpalnice. Med aktivnosti za doseganje letnih in strateških ciljev so obnova vodovodnega omrežja, objektov in naprav, obnova 2 % vodovodnih priključkov ter povečanje odstotka odkritih napak na vodovodnem omrežju za 3 odstotne točke vsako leto. Delovanje centralnega vodovodnega sistema je optimizirano s pomočjo vzpostavljenega hidravličnega modela in vzpostavitvijo merilnih območij.

Za zagotavljanje nemotenega odvajanja odpadne vode in zmanjšanja vpliva kanalizacijskih sistemov na okolje je načrtovana obnova kanalizacijskega omrežja, objektov in naprav. Za optimizacijo delovanja kanalizacijskega omrežja, znižanja obratovalnih stroškov ter izboljšanja hidravličnih razmer se načrtuje tudi rekonstrukcija razbremenilnikov z dodatnimi tehničnimi ukrepi za preprečevanje vdora vode iz reke Ljubljanice v kanalizacijsko omrežje.

Na področju zbiranja odpadkov spremljamo aktualne trende in sledimo načelom trajnostnega razvoja in krožnega gospodarstva. Sistem zbiranja odpadkov se posodablja s podzemnimi zbiralnici v ožjem mestnem središču Ljubljane. Predvidena je tudi gradnja urbanega zbirnega centra z zbirnim centrom, centrom ponovne uporabe in papirno delavnico.

Družba VOKA SNAGA je tudi največje slovensko podjetje za ravnanje z odpadki in upravlja enega najsodobnejših obratov za predelavo odpadkov-RCERO Ljubljana ter je zelo aktivna na področju doseganja ciljev, načrtanih v Zero Waste strategiji. Na aktualne trende na področju ravnanja z odpadki se odzivamo ažurno in prepoznavamo priložnosti za nadgradnjo in razvoj dejavnosti ter se strateško povezujemo tako z domačimi kot s tujimi poslovnimi subjekti in institucijami. Ključna usmeritev pri obdelavi mešanih komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana je zniževanje stroškov obdelave odpadkov. VOKA SNAGA z Energetiko Ljubljana sodeluje pri skupnem projektu Vzpostavitev objekta za energijsko izrabo goriva iz komunalnih odpadkov-TEO Ljubljana (toplota in elektrika iz odpadkov), ki je vključen v koncept krožnega gospodarstva in trajnostni razvoj območja MOL. V zvezi s tem projektom investitorja skupaj z oddelkom za urbanizem MOL preverjata možnost postavitve navedenega objekta na lokaciji Barje; izdelano pa je poročilo za prvo fazo izvedbe javnega naročila.

V **prometni politiki** je cilj zanesljivo in kakovostno izvajanje prevozov s potrebnim številom brezplačnih in varnih avtobusov ter s točnostjo odhodov avtobusov iz končnih in vmesnih postajališč ter povečati mrežo linij. Mestni, medkrajevni in integrirani linijski prevozi se izvajajo v skladu z veljavnim odlokom, s splošnimi prevoznimi pogoji, določili koncesijske pogodbe in določili pogodbe o izvajanju ter sofinanciranju integriranega medkrajevnega in mestnega linijskega prevoza potnikov.

Načrtovano je, da bo število potovanj v letu 2025 v mestnem linijskem prevozu višje kot je realizirano za leto 2024. Za boljšo pretočnost mestnega linijskega prometa bo potrebno podaljšati mrežo pasov rezerviranih za mestni promet in na ta način skrajšati potovalni čas. V načrtu so rumeni pasovi na Linhartovi cesti, ter okoli novega Potniškega centra Ljubljana (Emonika z okolico). Podaljšanje rumenega pasu je načrtovano tudi na Celovski cesti do P+R Stanežiče.

V skladu s cilji razogljčenja in prehoda v trajnostno mobilnost bo MOL v letu 2025 v sistem mestnega potniškega prometa vključila osem vodikovih avtobusov, ki jih bo dala v najem družbi LPP. V letu 2026 bo sledila dobava petindvajsetih zgibnih električnih avtobusov, v letu 2027 pa še šestih zgibnih in desetih enojnih električnih avtobusov, ki bodo prav tako dani v najem družbi LPP. Z zamenjavo najstarejših avtobusov se bo izboljšala okoljska in energetska učinkovitost mestnega prometa, kar je skladno s strateškimi cilji MOL in Skupine na področju trajnostnega razvoja.

Ohranjanje ugleda v javnosti in zaupanja v storitve družbe ter zadovoljstvo uporabnikov s storitvami družbe se bo še nadalje spremljalo četrtno v okviru panelnih raziskav na nivoju Javnega holdinga.

Posebno pozornost namenjamo preprečevanju tveganj za nastanek poškodb in poklicnih bolezni delavcev. Eden izmed pomembnih dejavnikov je skrb za ergonomijo dela. V ta segment spada ureditev delovnih prostorov in nakup novejši opreme. Sodelavkam in sodelavcem bomo tudi v prihodnje nudili široko paleto športnih aktivnosti, s čimer je povezan aktiven pristop k projektu promocije zdravja na delovnem mestu, kar bo pripomoglo k večjemu zadovoljstvu in zdravju delavcev.

2.10 Poslovni dogodki po dnevu izkaza finančnega položaja Skupine

V obdobju od 1. januarja 2025 do dneva revizorjevega poročila v družbi ni bilo poslovnih dogodkov, ki bi vplivali na računovodske izkaze za leto 2024.

Pomembnejši poslovni dogodki po dnevu bilance stanja do datuma revizorjevega poročila so:

- Dne 1. 1. 2025 je odvisna družba Energetika Ljubljana objavila nov cenik zemeljskega plina za gospodinjske odjemalce, dne 1. 3. 2025 pa nov cenik električne energije za gospodinjske in skupne gospodinjske odjemalce.
- Na osnovi odločb Komisije za reševanje sporov (DAB), je odvisna družba Energetika Ljubljana dne 21. 1. 2025 izstavila zahtevek in na tej osnovi pripoznala terjatev za pogodbene kazni (penale) do dobavitelja glavne tehnološke opreme pri projektu PPE-TOL, Metlen Energy & Metals S.A. v višini 28.000.000 EUR, povečane za natekle zakonske zamudne obresti. Ker se izvajalec na zahtevo za plačilo ni odzval, je bil izveden enostranski pobot omenjenih terjatev z obveznostmi Skupine do izvajalca, v skupni višini 5.578.450 EUR.
- V arbitražnem postopku, ki ga je družba Metlen Energy & Metals S.A. sprožila zoper Energetiko Ljubljana, in v katerem skuša dokazati, da ni odgovorna za zamude ter da posledično ni odgovorna za plačilo pogodbenih kazni zaradi zamude v višini 28.320.000 EUR (ter zakonske zamudne obresti), je Energetika Ljubljana dne 14. 5. 2025 prejela tožbo, na katero bo odgovorila v roku, ki ji ga je določil arbitražni senat.
- Sredi maja 2025 je bil izveden začasni prevzem PPE TOL od glavnega izvajalca del Metlen Energy & Metals S.A.
- Svet ustanoviteljev je na svoji dopisni seji 23. 1. 2025 potrdil Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS oskrbe s pitno vodo in odvajanja in čiščenja odpadne komunalne in padavinske odpadne vode in s tem predlagane cene storitev navedenih GJS, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje. Na isti seji je potrdil tudi cene posebne storitve oskrbe s pitno vodo ter cene posebne storitve odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.
- Svet ustanoviteljev je na svoji dopisni seji 23. 1. 2025 potrdil Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov in Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana in s tem predlagane cene storitev navedenih GJS, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.
- Svet ustanoviteljev je na svoji dopisni seji 23. 1. 2025 potrdil Metodologijo za obračun posebne storitve ravnanja z nekomunalnimi odpadki v RCERO Ljubljana. Na isti seji je potrdil tudi cene posebne storitve ravnanja oziroma odlaganja nekomunalnih odpadkov, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.
- Svet RCERO LJUBLJANA⁵ (v nadaljevanju Svet RCERO) je na dopisni seji dne 30. 1. 2025 potrdil Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS zbiranja določenih vrst komunalnih

⁵ Svet RCERO je skupni organ občin koncedentk za usklajevanje odločitev v zvezi z zagotavljanjem obveznih gospodarskih javnih služb obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v okviru RCERO Ljubljana, ki so ga ustanovili občinski sveti in v katerem sodelujejo tudi občine, ki so že ustanovile skupni organ ustanoviteljic – Svet ustanoviteljev. Svet ustanoviteljev je za odločanje na skupnem organu Svet RCERO pooblastil župane občin ustanoviteljic. V primeru, če je občina koncedentka izvajalcu VOKA SNAGA kot upravljavcu objektov in naprav RCERO Ljubljana podelila tudi koncesijo za gospodarsko javno službo zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, je Svet RCERO pristojen tudi za potrditev cene za navedeno gospodarsko javno službo, pri čemer občine koncedentke, ki VOKA SNAGA niso podelile koncesije za izvajanje obvezne gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, nimajo pristojnosti glasovanja o ceni za navedeno gospodarsko javno službo.

odpadkov za občine Ig, Velike Lašče, Vodice in Cerklje na Gorenjskem in s tem predlagane cene storitev navedenih GJS, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.

- Svet RCERO je na dopisni seji dne 30. 1. 2025 potrdil Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana in s tem predlagane cene storitev navedenih GJS, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.
- Skupina je obnovila kratkoročno zadolžitev v januarju 2025 v višini 20.000.000 EUR, v marcu 2025 v višini 15.000.000 EUR in v aprilu 2025 v višini 4.000.000 EUR. V aprilu 2025 je tudi najela novo kratkoročno posojilo v višini 2.000.000 EUR.
- Z Mestno občino Ljubljana so bile dne 5. 2. 2025 podpisane tri pogodbe o najemu GJI za obdobje 2025–2029 in sicer: Pogodba o najemu gospodarske javne infrastrukture za izvajanje obvezne GJS oskrbe s pitno vodo in Pogodba o najemu gospodarske javne infrastrukture za izvajanje GJS odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode ter Pogodba o najemu gospodarske javne infrastrukture za izvajanje obvezne GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov. Skupna diskontirana vrednost bodočih denarnih tokov za najem koncesijske infrastrukture iz navedenih najemnih pogodb znaša 38.156.231 EUR.
- Dne 6. 2. 2025 je bila z družbo LEPENKA, proizvodno in storitveno podjetje, d.o.o. sklenjena izvensodna poravnava v višini 425.950 EUR zaradi ukinitve Projekta Reciklarna. S poplačilom tega zneska se je družba LEPENKA d.o.o. odpovedala vsem terjatvam in zahtevkom do odvisne družbe VOKA SNAGA iz tega naslova.
- Svet ustanoviteljev je na svoji dopisni seji 26. 3. 2025 potrdil Izjavo upravljavca odlagališča odvisne družbe VOKA SNAGA, za zagotovitev finančnega jamstva za izvedbo ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju za obratovanje Odlagališča nenevarnih odpadkov Barje, za leto 2025, v znesku 14.390.054 EUR. Izjava je bila skupaj s preostalo dokumentacijo marca 2025 posredovana Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo.
- Odvisna družba Energetika Ljubljana je dne 21. 3. 2025 prejela odločbo Agencije za energijo, da izpolnjuje pogoje za pridobitev obratovalne podpore za proizvedeno električno energijo iz visokoučinkovite soproizvodnje proizvodne enote PPE-TOL.

3 IZJAVA O TRAJNOSTNOSTI

3.1 Splošne informacije

3.1.1 ESRS 2 Splošna razkritja

BP-1 – Splošna podlaga za pripravo izjave o trajnostnosti⁶

Poročilo o trajnostnosti smo pripravili na podlagi Direktive glede poročanja podjetij o trajnostnosti (CSRD⁷), ZGD-1⁸ in Evropskih standardov poročanja o trajnostnosti (ESRS⁹). Osnova za naše razkrivanje okoljskih, družbenih in upravljaljskih vplivov, tveganj in priložnosti je ocena dvojne pomembnosti Skupine Javni holding. Družba, ki je obvladujoča na ravni skupine, zagotavlja, da so vse njene odvisne družbe zajete na način, ki omogoča verodostojno razkrivanje vseh pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti. Razkritja so v poročilu o trajnostnosti podana za vse članice skupine na konsolidirani ravni.

Pri razkritjih upoštevamo višji in nižji del vrednostne verige skupine, kjer smo na podlagi rezultatov postopka skrbnega pregleda in ocenjevanja dvojne pomembnosti prepoznali pomembne vplive, tveganja in priložnosti lastne dejavnosti v zvezi s posameznimi skupinami deležnikov v vrednostni verigi. Naši podatki zajemajo dobavitelje prvega nivoja in neposredne kupce. Te informacije razkrivamo v poglavjih ESRS E1, E5, S3, S4 in G1.

V izjavi o trajnostnosti nismo izpustili posebnih informacij, ki se nanašajo na intelektualno lastnino, znanje in izkušnje ali rezultate inovacij.

Poročilo o trajnostnosti za poslovno leto 2024 je bilo predmet posla dajanja omejenega zagotovila s strani revizorja. Podatki iz tega poročila, ki se nanašajo na obdobja pred letom 2024 – vključno s podatki, ključnimi kazalniki uspešnosti in primerjalnimi izračuni, ki temeljijo na preteklih letih – pa niso bili predmet postopkov dajanja zagotovil s strani revizorja za leto 2024.

BP-2 – Razkritja v zvezi s posebnimi okoliščinami¹⁰

V razkritjih se držimo srednje in dolgoročnih časovnih obdobj, opredeljenih v standardih ESRS, razen v tematskih razkritjih v poglavju ESRS E1, kjer smo jih posebej opredelili, saj temeljijo na naših strateških dokumentih.

V razkritjih uporabljamo metrike, ki vključujejo podatke o vrednostni verigi, ocenjene na podlagi posrednih virov v poglavju okolje, in sicer pri ogljičnem odtisu, oceni odpornosti na podnebne spremembe in rabi energije (E1), pri transportnih onesnaževalih (E2) ter deloma pri rabi vode (E3). Na teh mestih so metrike podrobneje razložene, pri čemer ocenjujemo, da so ustrezne. V prihodnje bomo z nadgradnjo naših metodologij in podatkov še naprej zagotavljali čim večjo stopnjo točnosti metrik našega razkrivanja.

⁶ ESRS 2 BP-1, 5 a, 5 b i, 5 b ii, 5 c in 5 d.

⁷ CSRD - DIREKTIVA (EU) 2022/2464 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti

⁸ ZGD-1 - Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-10, 75/23 in 102/24)

⁹ ESRS - European Sustainability Reporting Standards

¹⁰ ESRS 2 BP-2, 9 a, 10 a- d, 11 a, 13, 15 in AR 1 c.

Naša razkritja ne vsebujejo kvantitativnih metrik ali denarnih zneskov, za katere velja visoka stopnja merilne negotovosti. V poročilo o trajnostnosti vključujemo tudi razkritja iz uredbe o taksonomiji EU.

Razkritja s sklicem

Zaradi celovitosti razkritij in jasne vsebinske strukture določena razkritja v poročilo o trajnostnosti vključujemo s sklicevanjem (skladno z ESRS 1, oddelek 9.1 Vključitev s sklicevanjem). Seznam teh razkritij podajamo v preglednici.

Seznam zahtev po razkritju iz ESRS ali posebnih podatkovnih točk, določenih z zahtevo po razkritju, in vključenih s sklicevanjem.¹¹

Zahteve po razkritju in povezane podatkovne točke	Povezava v poročilu / Razkritja druge zakonodaje
Razkritja v skladu z 8. členom Uredbe (EU) 2020/852	Uredba (EU) 2020/852 in povezani delegirani akti (taksonomija EU)

GOV-1 Vloga poslovnih in nadzornih organov¹²

Družba JAVNI HOLDING Ljubljana d.o.o. (Javni holding) je s sklenitvijo Pogodbe o obvladovanju z odvisnimi družbami JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o. (VOKA SNAGA), JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o. (Energetika Ljubljana) in JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET, d.o.o. (LPP) vzpostavil pogodbeni koncern, kar pomeni, da deluje kot obvladujoča družba v skladu z določbami ZGD-1 ter lastno Družbeno pogodbo in Kodeksom upravljanja, ki dodatno urejata notranje delovanje in odnose z odvisnimi družbami.

Sestavo ter raznolikosti poslovnih in nadzornih organov predstavljamo v poglavju 1.2 Sistem vodenja in upravljanja.

V Skupini Javni holding in v obvladujoči družbi ni neposredne zastopanosti delavcev v poslovnih organih, kot so vodstvo ali nadzorni svet. Sodelovanje delavcev pri upravljanju podjetij je urejeno z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU), ki določa pravice delavcev do soodločanja, predvsem preko svetov delavcev.

Prav tako zaposleni v odvisnih družbah Skupine Javni holding nimajo predstavnikov v vodstvu, lahko pa sodelujejo pri upravljanju podjetja preko sveta delavcev. Ta ima pristojnosti, kot so svetovanje in dajanje mnenj o pomembnih vprašanjih, ki vplivajo na položaj delavcev; sodelovanje pri sprejemanju odločitev o kadrovskih in organizacijskih zadevah ter spremljanje spoštovanja delovnopravne zakonodaje in kolektivnih pogodb.

Dejavnosti Skupine Javni holding in njihove geografske lokacije so predstavljene v poglavju 2.4 Poročilo o izvajanju dejavnosti.

Vodstva obvladujoče in odvisnih družb imajo vse potrebne kompetence za uspešno upravljanje, saj imajo večletne izkušnje na vodilnih položajih, dobro strokovno znanje s področja dejavnosti v Sloveniji in specifično v Ljubljanski regiji.

Direktor Javnega holdinga Krištof Mlakar, univerzitetni diplomirani pravnik, ima bogato kariero na vodilnih položajih v javnih podjetjih v Ljubljanski regiji, kar je pokazatelj njegovih strokovnih izkušenj in kompetenc na področju javnega upravljanja in komunalnih storitev. Bil je dolgoletni direktor družbe JP VODOVOD-KANALIZACIJA d.o.o., vodenje družbe je prevzel

¹¹ ESRS 2 BP-2 15, 16

¹² ESRS 2 GOV-1 21 a-e

julija 2007. V letu 2019 je uspešno izvedel pripojitev družbe SNAGA Javno podjetje d.o.o. k družbi JP VODOVOD-KANALIZACIJA d.o.o. ter od 18. 4. 2019 dalje vodil družbo JP VOKA SNAGA d.o.o. Od januarja 2023 je prevzel vodenje družbe JAVNI HOLDING Ljubljana d.o.o. ter s tem tudi vodenje Skupine Javni holding Ljubljana. Ima kompetence na področju sistema vodenja kakovosti na osnovi standarda ISO 9001, usposobljenosti članov nadzornih svetov ali upravnih odborov družb (vloga nadzornega sveta v družbi s finančnimi težavami, odgovornost članov nadzornega sveta, uvajanje enotirnega sistema upravljanja v slovenski pravni red s poudarkom na vlogi upravnega odbora), s področja obravnavanja in varovanja tajnih podatkov, trajnostnosti s perspektive lastnikov, upravljalcev in finančnih inštitucij, poznavanja zakonodaje EU z vidika trajnostnosti, robustnosti oziroma odpornosti sistema, kompetence uprave in nadzornega sveta, Evropskega okvira kompetenc, razumevanja nadzora trajnostnostnega razvoja, upravljanja investicij z vidika trajnostnosti, pričakovanja javnosti in ugleda.

Direktor Energetike Ljubljana Samo Lozej, univerzitetni diplomirani sociolog, je izkušen vodstveni kader v javnem sektorju, ki je od novembra 2012 kot direktor vodil Termoelektrarno toplotarno Ljubljana d.o.o., ki se je v letu 2014 pripojila k JP Energetika Ljubljana. Od januarja 2014 vodi JP Energetika Ljubljana. V svoji karieri je zasedal številne pomembne vodstvene položaje v javnih podjetjih v Ljubljani. Ima kompetence kot član nadzornih svetov različnih družb, na področju trajnostnosti s perspektive lastnikov, upravljalcev in finančnih inštitucij, poznavanja zakonodaje EU z vidika trajnostnosti, robustnosti oziroma odpornosti sistema z vidika trajnostnosti, kompetence uprave in nadzornega sveta, Evropskega okvira kompetenc, razumevanja nadzora trajnostnostnega razvoja, upravljanja investicij z vidika trajnostnosti, pričakovanja javnosti in ugleda.

Direktor VOKA SNAGA David Polutnik, univerzitetni diplomirani inženir tehnologije prometa, je vodstvene in strokovne izkušnje pred trenutno pozicijo nabiral kot vodja Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet v Mestni občini Ljubljana (MOL). Je tudi podpredsednik Zbornice komunalnega gospodarstva Slovenije, kar kaže na njegovo aktivno vlogo v širšem komunalnem sektorju. Od januarja 2023 vodi družbo JP VOKA SNAGA d.o.o. Ima kompetence vodenja in sodelovanja v projektnih skupinah, vodenja upravnih postopkov, na področju trajnostnosti s perspektive lastnikov, upravljalcev in finančnih inštitucij, poznavanja zakonodaje EU z vidika trajnostnosti, robustnosti oziroma odpornosti sistema z vidika trajnostnosti, kompetenc uprave in nadzornega sveta, Evropskega okvira kompetenc, razumevanja nadzora trajnostnostnega razvoja, upravljanj z vidika trajnostnosti, pričakovanja javnosti in ugleda.

Direktor LPP Peter Horvat, univerzitetni diplomirani inženir tehnologije prometa, ima več kot tri desetletja izkušenj na področju mestnega potniškega prometa. Njegovo dolgoletno delo mu omogoča poglobljeno razumevanje prometne politike Mestne občine Ljubljana ter širšega slovenskega in evropskega konteksta. Vodstvene in strokovne izkušnje je pridobil tekom zaposlitve v Ljubljanskem potniškem prometu, kjer je zaposlen že več kot trideset let. Vodenje družbe je prevzel leta 2010, najprej kot izvršni direktor, od leta 2011 dalje pa kot direktor. Ima kompetence na področju sistema vodenja kakovosti na osnovi standarda ISO 9001 in sistema vodenja varnosti in zdravja pri delu ISO 45001, na področju trajnostnosti s perspektive lastnikov, upravljalcev in finančnih inštitucij, poznavanja zakonodaje EU z vidika trajnostnosti, robustnosti oziroma odpornosti sistema z vidika trajnostnosti, kompetenc uprave in nadzornega sveta, Evropskega okvira kompetenc, razumevanja nadzora trajnostnostnega razvoja, upravljanj z vidika trajnostnosti, pričakovanja javnosti in ugleda.

Člani nadzornega sveta Javnega holdinga imajo dolgoletne in bogate izkušnje na področjih, kot so pravo, ekonomija, upravljanje podjetij, javna uprava in druge relevantne stroke. Imajo vse potrebne kompetence, da strokovno zagotavljajo nadzor nad poslovanjem holdinga, sprejemajo strateške odločitve ter preverjajo skladnost z zakonodajo in dobrimi

poslovnimi praksami. Izkazane imajo kompetence na področju trajnostnosti s perspektive lastnikov, upravljalcev in finančnih institucij, poznavanja zakonodaje EU z vidika trajnostnosti, robustnosti oziroma odpornosti sistema z vidika trajnostnosti, kompetenc uprave in nadzornega sveta, Evropskega okvira kompetenc, razumevanja nadzora trajnostnega razvoja, upravljanj z vidika trajnostnosti, pričakovanja javnosti in ugleda.

Vsi člani nadzornega sveta so podali izjavo o neodvisnosti člana nadzornega sveta družbe Javni holding Ljubljana, d.o.o., pri čemer se v njej opredeljujejo kot neodvisni (100 odstotkov neodvisnih članov nadzornega sveta).

Vloge in odgovornosti poslovnih in nadzornih organov¹³

Skupina Javni holding ima vzpostavljene procese upravljanja in nadzora trajnostnostnih zadev, ki temeljijo na Družbeni pogodbi družbe Javni holding, Pogodbi o obvladovanju, Kodeksu upravljanja družbe JAVNIH HOLDING Ljubljana, d.o.o. in odvisnih družb, Poslovniki kakovosti odvisnih družb, Poslovniku o delu Revizijske komisije Nadzornega sveta, Poslovniku o delu Nadzornega sveta, Sistemu upravljanja trajnostnosti in drugih dokumentih. Eden od ključnih gradnikov učinkovitega sistema upravljanja vplivov, tveganj in priložnosti je ustrezna organizacijska struktura.

Revizijska komisija Nadzornega sveta Javnega holdinga predstavlja strokovno podporo nadzornemu svetu, predvsem na področjih računovodskega poročanja, trajnostnostnega poročanja, finančnega poslovanja, notranjih kontrol in obvladovanja tveganj in priložnosti, ki so povezana s trajnostnostjo, ter zunanjega in notranjega revidiranja družb v Skupini Javni holding. Revizijska komisija pripravlja strokovne podlage in poročila, potrebna za delo in odločanje nadzornega sveta. Zaključke spremljanja poročil in strokovne presoje informacij revizijska komisija posreduje nadzornemu svetu, z namenom zagotavljanja učinkovitejšega dela nadzornega sveta.

Nadzorni svet Javnega holdinga se seznanja, nadzoruje in strateško usmerja zadeve, povezane s trajnostnostjo. Potrjuje ključne politike in strategije s področja trajnostnosti, se seznanja in nadzoruje uspešnost upravljanja vplivov, tveganj in priložnosti, povezanih z okoljem in družbo, izvajanja akcijskih načrtov in doseganja trajnostnostnih ciljev. Pregleduje tudi poročilo o trajnostnosti Skupine Javni holding. O zadevah, povezanih s trajnostnostjo, se seznanja oz. podaja mnenje najmanj dvakrat letno oziroma po potrebi.

Vodstvo družbe Javnega holdinga vodi sistem upravljanja trajnostnosti in je odgovorno za trajnostnostno poslovanje na ravni Skupine Javni holding. Usmerja in nadzoruje izvajanje strategije in strateških ciljev s področja trajnostnosti in podnebnih sprememb na ravni Skupine Javni holding. Usmerja in nadzira procese celovitega upravljanja vplivov, tveganj, med katerimi so tudi trajnostnostna tveganja in priložnosti na strateški ravni. Vodstvo imenuje in vodi Strateški odbor ESG ter imenuje in nadzoruje delo koordinatorja ESG Skupine Javni holding. Vodstvo o vseh trajnostnostnih zadevah ter o prepoznanih vplivih, tveganjih in priložnostih na področju trajnostnosti poroča Revizijski komisiji Nadzornega sveta Javnega holdinga in Nadzornemu svetu Javnega holdinga.

Strateški odbor ESG je posvetovalno telo vodstva Javni holding s področja trajnostnosti. Vodi ga direktor Javnega holdinga, v njem pa sodelujejo direktorji odvisnih družb. Sestaja se najmanj dvakrat letno oziroma po potrebi.

Vodstvo posameznih odvisnih družb vodi sistem upravljanja trajnostnosti na ravni odvisne družbe, ki je podrejeno upravljanju trajnostnosti na ravni Skupine Javni holding. Odgovorno je za trajnostnostno poslovanje ter izpolnitev strateških ciljev in zavez na ravni odvisne družbe.

¹³ ESRS 2 GOV-1 22 odstavki a-d

Vodstvo posameznih odvisnih družb o trajnostnih zadevah poroča vodstvu družbe Javnega holdinga.

Koordinator ESG Skupine Javni holding koordinira vse ključne aktivnosti v skupini, povezane s trajnostnostjo, in pri tem sodeluje z vodji strokovnih področij ESG, s čimer se zagotavlja ustrezna vključenost vseh za Skupino Javni holding pomembnih področij. Je skrbnik poročanja o trajnostnosti in o svojem delu neposredno poroča vodstvu Javnega holdinga.

Pristop k upravljanju vplivov, tveganj in priložnosti

Skupina Javni holding ima vzpostavljen sistematičen pristop k upravljanju vplivov, tveganj in priložnosti.

Za upravljanje vplivov imamo v družbah VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP certificirane sisteme vodenja kakovosti (ISO 9001) in ravnanja z okoljem (ISO 14001). VOKA SNAGA in LPP imata tudi sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu (ISO 45001:2018). Za vse sisteme so imenovani pooblaščenici.

Za upravljanje s tveganji in priložnostmi imamo vzpostavljeno Metodologijo za vzpostavitev in vodenje registra tveganj in priložnosti v Javnem holdingu Ljubljana, d.o.o., in odvisnih družb. Glavni cilj upravljanja s tveganji in priložnostmi, ki zajema tudi trajnostnostne zadeve, je ohranjanje dolgoročne stabilnosti družb, povezanih v Skupino Javni holding, zagotavljanje njihove trajnostnostne usmeritve in podpora poslovodstvu pri upravljanju ter doseganju strateških ciljev. Obvladovanje tveganj in izkoriščanje priložnosti je stalen, enoten in kontinuiran proces.

Za vsako tveganje in priložnost imamo določenega skrbnika, način kontrole in enega ali več načinov za zmanjševanje oziroma obvladovanje tveganja ter izkoriščanje oziroma povečevanje priložnosti. Skrbniki samostojno opredelijo pogostost rednega nadzora nad tveganji in priložnostmi, za katera so zadolženi, odvisno od ocene tveganja oziroma priložnosti, npr. dnevno, tedensko, mesečno. Ocena tveganj in priložnosti, ki jo opravijo skrbniki tveganj in priložnosti, se v družbah, povezanih v Skupino Javni holding, izvede najmanj enkrat letno.

Rezultate ocene tveganj in priložnosti v obliki poročila skrbnik registra tveganj in priložnosti predstavi direktorju posamezne družbe, ki se opredeli glede ukrepov obvladovanja tveganj in izkoriščanja priložnosti ter določi roke za izvedbo ukrepov. S poročili odvisnih družb se nato seznani direktorja Javnega holdinga.

Določanje in izvajanje strateških ciljev

Vodstvo Javnega holdinga je odgovorno za določanje in izvajanje strateških ciljev tako na ravni Skupine Javni holding, kot tudi na ravni obvladujoče družbe, vodstvo odvisnih družb pa na ravni posamezne odvisne družbe. **Nadzorni svet Javnega holdinga** opravlja funkcijo nadzornega organa ter skrbi za spremljanje napredka in skladnost ciljev z dolgoročno strategijo skupine.

Vodstvo Javnega holdinga in odvisnih družb ter vodje strokovnih področij spremljajo napredek pri doseganju ciljev z uporabo določenih kazalnikov uspešnosti, ki pokrivajo področja, kot so podnebne spremembe, raba vode, krožno gospodarstvo, lastni zaposleni, potrošniki, kibernetika varnost in skladnost z zakonodajo. Nadzorni svet sledi napredku preko periodičnih pregledov in dodatnih poročil, kadar je to potrebno.

Ustrezna znanja in spretnosti ter strokovno znanje za nadzor nad trajnostnimi zadevami¹⁴

Skupina Javni holding se zavedamo, da so ustrezna znanja in spretnosti ter dostop do strokovnega znanja ključnega pomena za učinkovito upravljanje vplivov, tveganj in priložnosti, povezanih s trajnostnimi zadevami.

V Skupini Javni holding zaposluje kompetentne sodelavke in sodelavce ter vsem zagotavljamo nadaljnji strokovni razvoj, tako s pridobivanjem novih veščin, kompetenc in znanj z njihovega strokovnega področja, kot tudi obdobjno obnavljanje že pridobljenih. Sproti spremljamo tudi aktualna dogajanja in spremembe zunanjega okolja, kar vključuje proučitev, katera znanja, tudi s področja trajnosti, potrebujemo, da bi lahko uspešno izpolnjevali svoje poslanstvo, dosegli strateške in operativne cilje s področja trajnosti, krepili svojo dolgoročno odpornost in zagotavljali skladnost z zakonodajo. V letu 2024 smo poleg temeljnih strokovnih področij aktivno pridobivali in razvijali različne kompetence oz. kombinacije znanj, veščin in kompetenc, ki prispevajo k pozitivnim družbenim, okoljskim in gospodarskim vplivom in so nam omogočili, da smo se učinkovito spopadali s trajnostnimi izzivi. S sistemskim pristopom omogočamo zaposlenim dostop do teh znanj. Do konca leta 2025 bomo pristopili k posodobitvi strateških ciljev, vključno s strateškim upravljanjem znanja, kot razkrivamo v S1 in na tem temelju bomo osnovali tudi kompetenčni model.

Vodstvo Javnega holdinga in odvisnih družb združujejo strokovno znanje z različnih področij, kot so energetika, energetska tranzicija, upravljanje s komunalnimi sistemi, ravnanje z odpadki, upravljanje potniškega prometa, krožno gospodarstvo, finance, kadrovske področje, upravljanje tveganj, logistika, informatika, trajnostni razvoj, skladnost poslovanja, prodaja in strateško načrtovanje. S temi in drugimi specializiranimi znanji razpolagajo tudi vodje strokovnih področij ter koordinator ESG Skupine Javni holding.

Člani nadzornega sveta Javnega holdinga združujejo interdisciplinarne kompetence s področij korporativnega prava, financ, energetike, energetske tranzicije, logistike, trajnostnega upravljanja mest, krožnega gospodarstva, nadzora in upravljanja.

Vodstvo obvladujoče in odvisnih družb, vodje strokovnih področij, koordinator ESG Skupine Javni holding ter člani nadzornega sveta redno sodelujejo na notranjih delavnicah in usposabljanjih, namenjenih trajnostnim vidikom, ter na konferencah in dogodkih, ki obravnavajo trajnostne teme, kot so podnebne spremembe, energetska tranzicija, trajnostna mobilnost, preskrba s pitno vodo, ravnanje z odpadno vodo, upravljanje z odpadki, krožno gospodarstvo, korporativna kultura, spoštovanje človekovih pravic idr. Skupina Javni holding po potrebi sodeluje z zunanjimi svetovalci, ki pomagajo pri oceni regulativnih zahtev, analizi trajnostnih tveganj in pripravi trajnostnega poročila.

Skupina Javni holding sistematično spremlja najnovejša znanja s področja trajnosti prek različnih strokovnih združenj, ki korelirajo s pomembnimi vplivi, tveganji in priložnostmi dejavnosti, ter zagotavlja, da vodstvo, vodje, koordinator ESG ter člani nadzornega sveta razpolagajo z ustreznimi trajnostnimi znanji ali imajo dostop do strokovnjakov, ki omogočajo kakovostno odločanje o trajnostnih vprašanjih. Tako Skupina Javni holding krepi svojo trajnostno odpornost in dolgoročno poslovno uspešnost.

¹⁴ ESRS 2 GOV-1 23 a, b

GOV-2 – Informacije, predložene organom vodenja in nadzora družbe, ter trajnostnostne zadeve, ki jih ti organi obravnavajo¹⁵

Vodstvo obvladujoče in odvisnih družb Skupine Javni holding o pomembnih vplivih, tveganjih in priložnostih, izvajanju skrbnega pregleda ter o rezultatih in učinkovitosti politik, ukrepov, metrik in ciljev obveščajo pooblaščenca certificiranih sistemov vodenja ter skrbniki tveganj in priložnosti. Vodstvo obvladujoče družbe o tem obvešča nadzorni organ. Način in pogostost obveščanja o pomembnih vplivih, tveganjih in priložnostih smo razkrili v GOV-1 23.

Vodstvo Javnega holdinga zagotavlja, da se vplivi, tveganja in priložnosti upoštevajo pri načrtovanju in nadzoru izvajanja strategije Skupine Javni holding, pri odločitvah o večjih transakcijah in postopkih upravljanja ključnih tveganj in priložnosti.

Kazalniki ESG so ključni sestavni del vrednotenja investicijskih projektov, saj so naše dejavnosti tesno povezane s področji okoljskega in družbenega upravljanja. Investicijske projekte ocenjujemo glede na njihov finančni, operativni in ESG vpliv ter strateško pomembnost za naše ustanovitelje (lokalne skupnosti). Poleg finančnih kazalnikov ocenjujemo torej tudi širše trajnostnostne in strateške vplive teh projektov.

Vodstvo obvladujoče in odvisnih družb, kot smo razkrili v GOV-1 23, aktivno nadzoruje upravljanje tveganj, kar vključuje finančna, strateška in operativna tveganja. Poseben poudarek je na trajnostnostnih vprašanjih, kot so vplivi podnebnih sprememb, zeleni prehod, trajnostna mobilnost, krožno gospodarstvo, preskrba s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter socialni vidiki, povezani z zaposlenimi, lokalnimi skupnostmi in širšo družbo. Pomembna področja so tudi kibernetska varnost in odgovorni odnosi z dobavitelji.

Nadzorni svet Javnega holdinga izvaja strateški nadzor pri pomembnih investicijskih odločitvah in zagotavlja, da so ključne investicije in poslovne odločitve skladne s poslovno strategijo Skupine Javni holding, ki vključuje trajnostnostne cilje. Nadzorni svet Javnega holdinga sodeluje tudi pri oblikovanju politik obvladovanja tveganj ter preučuje kompromisne točke med kratkoročnimi poslovnimi cilji in dolgoročnimi trajnostnostnimi prioritetami.

V letu poročanja so poslovodstvo Javnega holdinga in nadzorni svet Javnega holdinga ter revizijska komisija nadzornega sveta Javnega holdinga obravnavali vse vplive, tveganja in priložnosti, povezane z dolgoročno odpornostjo Skupine Javni holding, skladnostjo z regulativnimi okviri ter prispevkom k trajnostnostni strategiji Skupine Javni holding, ki vključuje okoljske, družbene in upravljaljske vidike.

Kolegij z direktorji javnih podjetij, povezanih v Javni holding (v nadaljevanju kolegij) se je v letu poročanja sestel 45-krat. Na sestankih je redno obravnaval vplive, tveganja in priložnosti s področja okolja, družbe in upravljanja.

Glede na naravo dejavnosti družb v Skupini Javni holding je kolegij na vseh sejah obravnaval okoljske vplive, ki vključujejo podnebne spremembe, energijo, naložbe v zelene energente, področja onesnaževanja, okoljske dogodke, pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odpadne vode, ravnanje z odpadki in krožno gospodarstvo ter lokalni transport. Torej vse vplive, tveganja in priložnosti s področja okolja, ki smo jih prepoznali v okviru ocene dvojne pomembnosti (IRO-1).

Kolegij se je seznanjal in razpravljal o vseh relevantnih temah s področja lastnih zaposlenih, zlasti z vidika deficitarnih poklicev, pokojninskega načrta poklicnega zavarovanja, plačnih razmerjih, kolektivnih pogodb, sodelovanja in dogovarjanja s sindikati, aktivnosti v okviru certifikata Družbeno odgovoren delodajalec, pridobivanja novega kadra, zaposlovanja tujcev, poklicnega in strokovnega izobraževanja, zdravja in varnosti zaposlenih idr.

¹⁵ ESRS 2 GOV-2 26 a-c

Kolegij je razpravljal o izvedenih in načrtovanih sodelovanjih s predstavniki lokalnih skupnosti in drugih deležnikov, seznanjal se je z izvlečki javnomnenjskih raziskav, ki vključujejo mnenja kupcev in prizadetih skupnosti idr.

Kolegij je razpravljali tudi o stanju na področju javnih naročil, strateških investicijah, pridobivanju nepovratnih sredstev, širšega področja informatizacije in kibernetske varnosti, organizacijske strukture upravljanja področja trajnostnosti (ESG) na ravni družb Skupine Javni holding.

Revizijska komisija nadzornega sveta Javnega holdinga se je sestala sedemkrat. Na sestankih je obravnavala naslednja področja vplivov, tveganj in priložnosti: kibernetska varnost, zbiranje, obdelava in odlaganje odpadkov, nabava emisijskih kuponov, stroški energentov, obvladovanje stroškov dela, pregled vseh tveganj, priprava trajnostnega poročila, sistem vzpostavljenih notranjih poti za prijavo kršitev v družbah Skupine Javni holding.

Nadzorni svet Javnega holdinga se je v letu 2024 sestal na šestih rednih sejah, na katerih je redno obravnaval trajnostnostne teme, in sicer:

- Trajnostno poročilo za leto 2023
- Registre tveganj, ki vključujejo tudi tveganja s področja okolja, družbe in upravljanja
- Cene storitev vseh gospodarskih javnih služb, ki jih izvajajo družbe
- Stroške storitev gospodarskih javnih služb, ki jih izvajajo družbe
- Nakupe oziroma plačila emisijskih kuponov s strani družbe Energetika Ljubljana
- Realizacijo strateških investicij (npr.: izgradnje plinsko parne enote PPE-TOL, kohezijskega projekta Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja idr.)
- Aktivnosti na področju zagotavljanja in razvoja kompetentnih zaposlenih
- Informatizacijo naših dejavnosti
- Kibernetsko varnost idr.

GOV-3 – Vključitev s trajnostnostjo povezane uspešnosti v sisteme spodbud¹⁶

Skupščina družbe Javni holding Ljubljana, d.o.o. je 9. decembra 2021 sprejela Sklep o določitvi razmerij za osnovna plačila direktorja Javnega holdinga Ljubljana, d.o.o. in direktorjev javnih podjetij, meril uspešnosti in višine spremenljivih prejemkov ter drugih pravic.

Direktorjem poleg osnovnega plačila pripada spremenljivi del plačila za uspešnost poslovanja. Merila za spremenljivi del plačila vključujejo tudi vidike okolja, družbe in upravljanja, in sicer:

- kakovostno, nemoteno in okolju prijazno izvajanje dejavnosti družbe (področje E);
- dosežene izboljšave pri zadovoljstvu uporabnikov in zadovoljstvu zaposlenih (področja S1, S3 in S4);
- razvojna usmerjenost pri vodenju (zlasti G);
- realizacija fizičnega obsega planiranih nalog (vsa področja ESG);
- usmerjenost družbe k usposabljanju in izobraževanju zaposlenih (S1);
- rezultat poslovanja za preteklo leto.

Podrobnejših meril, ciljev ali kazalnikov s področja trajnostnosti Sklep ne opredeljuje.

¹⁶ ESRS 2 GOV-3 29 a-e

Spremenljivi prejemek lahko znaša za direktorja Javnega holdinga do 25 % izplačanih osnovnih plačil v poslovnem letu, do 15 % za direktorja podjetja Energetika Ljubljana ter do 10 % za direktorja podjetja VOKA SNAGA in direktorja LPP.

Organ, pristojen za imenovanje direktorja, določi glede na dosežena merila odstotek spremenljivega prejemka v okviru navedenega razpona ob koncu vsakega poslovnega leta oziroma ob sprejemu letnih poročil.

GOV-4 – Izjava o skrbnem pregledu¹⁷

V preglednici razkrivamo vzporejanje informacij o postopkih skrbnega pregleda, navedenih v Poročilu o trajnostnosti.

Ključni elementi skrbnega pregleda	Odstavki v trajnostnem poročilu
(a) Vključitev skrbnega pregleda v upravljanje, strategijo in poslovni model	ESRS 2 GOV-1, 21 do 23 ESRS 2 GOV-2, 26 a do 26 c
(b) Sodelovanje s prizadetimi deležniki v vseh ključnih fazah skrbnega pregleda	ESRS 2 SBM-1, 45 do 45 d ESRS E2.IRO-1, odstavek 11 b ESRS E3.IRO-1, odstavek 8 b ESRS E5.IRO-1, odstavek 11 b ESRS S1-2, 27 do 27 e ESRS S3-2, 21 do 21 d ESRS S3-3, 27 a do 27 d ESRS S4-2, 20 do 20 d ESRS S4-3, 25 a do 25 d ESRS G1-1, odstavek 10 c
(c) Opredelitev in ocenjevanje škodljivih vplivov	ESRS 2 IRO-1, 53 a do 53 h ESRS E1-5, 37 do 39 ESRS E1-6, 44 do 52 b ESRS E2.IRO-1, odstavek 11 a ESRS E3.IRO-1, odstavek 8 a ESRS E5.IRO-1, odstavek 11 a ESRS S1-14, 88 a do 88 c ESRS S3.SBM-2, odstavek 10 ESRS S4.SBM-3, odstavek 10 a in b ESRS G1.IRO-1, odstavek 6
(d) Sprejemanje ukrepov za obravnavanje teh škodljivih vplivov	ESRS E1-3, odstavek 29 a in 29 b ESRS E1-4, odstavek 34 a in 34 b ESRS E2.MDR-A, odstavek 18 ESRS E2-2, odstavek AR 13 ESRS E3-2, odstavek 17 ESRS E5-2, odstavek 19 ESRS S1-5, odstavek 47 a do 47 c ESRS S3-4, odstavek 32 a do d, 35 ESRS S4-3, odstavek 25 a do 25 d ESRS G1-1, odstavek 9, 10 a
(e) Spremljanje učinkovitosti teh prizadevanj in komuniciranje	ESRS 2 SBM-1, odstavek 45 do 45 d ESRS E1-5, odstavek 37 do 39 ESRS E1-6, odstavek 44 do 52 b

¹⁷ ESRS 2 GOV-4 30, 32 in AR 48

Ključni elementi skrbnega pregleda	Odstavki v trajnostnem poročilu
	ESRS E2-3, odstavek 22 ESRS E3-3, odstavek 22 ESRS E5-3, odstavek 23 ESRS S1-2, odstavek 27 do 27 e ESRS S1-5, odstavek 46, 47 a do c ESRS S3-5, odstavek 41, 42 ESRS S4-4, odstavek 31 d in 32 c, 40, 41 a do c ESRS G1-1, odstavek 9

GOV-5 – Upravljanje tveganja in notranje kontrole poročanja o trajnostnosti¹⁸

Skupina Javni holding upravlja tveganja poročanja o trajnostnosti, ki predstavlja sestavni del tveganja zagotavljanja skladnosti poslovanja. Zavedamo se, da povpraševanje po visokokakovostnih informacijah o trajnostnosti narašča. Ustanovitelji, regulatorji, finančne institucije in drugi zainteresirani deležniki se zanašajo na te podatke pri sprejemanju premišljenih odločitev. Zato je zagotavljanje točnosti in celovitosti teh informacij ključnega pomena ne le za izpolnitev pričakovanj deležnikov, temveč tudi za upravljanje trajnostnosti na ravni Skupine Javni holding in krepitev odnosov zaupanja. Sisteme upravljanja tveganj v zvezi s poročanjem o trajnostnosti povezujemo z vzpostavitvijo robustnega notranjega nadzora.

V Skupini Javni holding imamo opredeljene postopke in sisteme upravljanja tveganj in notranjih kontrol v zvezi s poročanjem o trajnostnosti, ki jih je sprejelo vodstvo obvladujoče družbe Javni holding.

Vodstvo obvladujoče družbe Javni holding potrdi metodologijo poročanja v skladu s standardi ESRS. Imenuje koordinatorja priprave poročila o trajnostnosti na konsolidirani ravni, ki mu poroča o rezultatih. To je prva točka nadzora poročanja.

Vsaka odvisna družba v Skupini Javni holding ima svojega koordinatorja trajnostnosti, ki koordinira proces priprave razkritij na ravni odvisne družbe v skladu z ESRS. Koordinatorje odvisnih družb koordinira koordinator družbe Javni holding, ki nadzoruje njihovo delo. To je druga točka nadzora izvedbe.

Poročilo o trajnostnosti Skupine Javni holding v skladu z ESRS pregleda in uredi koordinator družbe Javni holding. To je tretja točka nadzora izvedbe poročanja. Poročilo o trajnostnosti pregleda in potrdi tudi direktor družbe Javni holding ter z njegove strani morebiti dodatno določeni vodje strokovnih področij, kar je četrta točka nadzora poročila o trajnostnosti.

Skladno z zakonom pooblaščen revizijska hiša pregleda konsolidirano poročilo o trajnostnosti za Skupino Javni holding in poda svoje zagotovilo. Poročilo pregledata tudi revizijska komisija nadzornega sveta in nadzorni svet, kar je zadnja točka nadzora.

Uporabljeni pristop k oceni tveganja poročanja o trajnostnosti je del enotne metodologije upravljanja tveganj in priložnosti Skupine Javni holding.

Glavna ugotovljena tveganja v zvezi s poročanjem o trajnostnosti v Skupini Javni holding so: obremenjenost ključnih kadrov za poročanje, nezadostna razpoložljivost podatkov o vrednostni verigi na zgornjem in spodnjem delu oskrbne verige, nepopolna informatizacija podatkovnih zbirk, časovna razporeditev razpoložljivosti informacij (npr.: pozna dostopnost določenih okoljskih podatkov s strani tretjih oseb) in medsektorsko povezovanje.

¹⁸ ESRS 2 GOV-5 36 a - e

Ta tveganja želimo zmanjšati z naslednjimi strateškimi pristopi: sistemski pristop k poročanju, usposobitev večjega števila odgovornih oseb za poročanje, zagotovitev informacijske podpore in postopna celovita informatizacija podatkovnih zbirk.

Sistemi upravljanja tveganj v zvezi s poročanjem o trajnostnosti v Skupini Javni holding vključujejo zagotavljanje ustreznega razumevanja zakonskih zahtev za poročanje o trajnostnosti in pričakovanj deležnikov. Vsa podatkovna razkritja imajo sistemsko določenega lastnika upravljanja (lastnik podatkovnega razkritja) in nadzornika (odgovorna oseba za podatkovna razkritja). Lastniki podatkovnih razkritij so odgovorni za zagotavljanje popolnosti in celovitosti podatkov ter ustreznosti rezultatov ocenjevanja oziroma izračunov. Tista področja, kjer še ne zagotavljamo ustreznega upravljanja s podatki, smo popisali v analizi vrzeli. Vrzeli bomo v prihodnjih letih sistematično zmanjševali po kriteriju največje pomembnosti, bodisi za lastno dejavnost bodisi za vrednostno verigo.

Upravljanje tveganja in notranjih kontrol v zvezi s postopkom poročanja o trajnostnosti je vključeno v naslednje notranje funkcije in postopke:

- postopki notranje revizije (obdobno),
- postopki ocene tveganj in priložnosti,
- postopki notranje presoje (npr.: ISO 9001, 14001, idr.).

O ugotovitvah ocene tveganja in notranjih kontrol se najmanj enkrat letno seznanijo vodstvo obvladujoče družbe Javni holding, revizijska komisija nadzornega sveta in nadzorni svet.

SBM-1 Strategija, poslovni model in vrednostna veriga¹⁹

V Skupini Javni holding nudimo storitve z naslednjih področij:

- **energetika:** oskrba z daljinskim ogrevanjem, daljinskim hlajenjem, plinom, elektriko, energetske nasveti;
- **vodovod in kanalizacija:** oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadne vode;
- **ravnanje z odpadki:** zbiranje, obdelava, odvoz in odlaganje odpadkov;
- **javni potniški promet:** mestni, primestni in medkrajevni avtobusni promet, tehnični pregledi, homologacije in registracije vozil, vzdrževanje in popravila vozil;
- **upravljanje sistema URBANA:** upravljanje mestne kartice URBANA za plačevanje različnih storitev;
- **upravljanje zelenih površin in javnih prostorov:** vzdrževanje parkov, čiščenje javnih površin.

Različne gospodarske javne službe in tržne storitve izvajamo v Mestni občini Ljubljana ter občinah Medvode, Brezovica, Dobrova – Polhov Gradec, Škofljica, Dol pri Ljubljani, Horjul, Grosuplje, Log Dragomer in Ig. Sodelujemo tudi z drugimi občinami pri izvajanju določenih storitev, kot je na primer ravnanje z odpadki v okviru Regijskega centra za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana, kjer povezujemo 56 slovenskih občin.

Storitve Skupine podrobneje predstavljamo v poglavju 2.4 Poročilo o izvajanju dejavnosti. V obdobju poročanja ni prišlo do pomembnih sprememb na področju naših storitev ali trgov.

Skupno število zaposlenih v Skupini Javni holding na dan 31. 12. 2024 je bilo 2.394. Podrobnejše podatke o zaposlenih razkrivamo v S1.

¹⁹ ESRS 2 SBM1 40 a, b, d, e, f, g, 41, 42 a-c

Skupni konsolidirani prihodki Skupine Javni holding za leto 2024 znašajo 352.739.325 EUR. V preglednici konsolidirane prihodke razčlenjujemo po pomembnih sektorjih ESRS.

v EUR

ESRS sektor	Vrsta storitve	NACE klasifikacija	Prihodki
Energy Utilities (Energetika)	Proizvodnja in distribucija toplote, plina, elektrike	D35 – Oskrba z električno energijo, plinom, paro	202.264.423,00
Water Utilities (Komunalne storitve - voda)	Oskrba s pitno vodo	E36 – Zajetje, prečiščevanje in distribucija vode	27.119.032,55
Water Utilities (Komunalne storitve - odpadne vode)	Odvajanje in čiščenje odpadnih voda	E37 – Ravnanje z odpadnimi vodami	26.241.354,46
Waste Utilities (Komunalne storitve - odpadki)	Zbiranje, obdelava, odstranjevanje odpadkov	E38 – Zbiranje, obdelava, odstranjevanje odpadkov	51.211.908,29
Public Services (Javne storitve - urejanje okolja)	Vzdrževanje javnih površin	N81 – Vzdrževanje objektov in urejanje okolice (v ESRS sektor še v pripravi)	10.346.288,85
Transport (Promet in logistika)	Mestni, primestni in medkrajevni avtobusni promet	H49 – Cestni potniški promet	28.535.023,00

Kot je razvidno v predstavitvi naših glavnih vrednostnih verig, delujemo med drugim tudi v vrednostni verigi zemeljskega plina in premoga, in sicer v okviru dejavnosti Energetike Ljubljana. V naši ponudbi ni prepovedanih produktov in storitev. Skupina Javni holding se ne ukvarja s proizvodnjo kemikalij, prav tako nismo dejavni na področju spornega orožja ali pridelave in proizvodnje tobaka.

Prihodke od gospodarskih dejavnosti, sprejemljivih za taksonomijo, razkrivamo v poglavju Razkritja v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2020/852 (uredba o taksonomiji).

Cilji, povezani s trajnostnostjo

Pri uresničevanju temeljnih usmeritev na področju trajnostnostnega razvoja sledimo ciljem Zelenega prehoda EU in trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov oziroma Agendi 2030, pri čemer smo pri sprejemanju odločitev posebej osredotočeni na trajnostnostne cilje, ki jih prikazujemo v preglednici.

Trajnostnostni cilj OZN	Implementacija ciljev v Skupini Javni holding
SDG 3 Zdravje in dobro počutje	Zagotavljamo kakovostno pitno vodo, nadziramo čiščenje odpadnih voda in skrbimo za čisto okolje. S tem prispevamo k zmanjšanju zdravstvenih tveganj zaradi onesnaženja ter izboljšanju javnega zdravja.
SDG 6 Čista voda in sanitarna ureditev	Preko oskrbe s pitno vodo in čiščenja odpadnih voda zagotavljamo dostop do varne vode in sanitarnih storitev. Poleg tega nadzorujemo kakovost vode in preprečujemo onesnaževanje rek, jezer in podtalnice.
SDG 7 Cenovno dostopna in čista energija	Prispevamo k dostopu do cenovno stabilne, varne in okolju prijazne energije.
SDG 9 Industrija, inovacije in infrastruktura	S spodbujanjem javne in e-mobilnosti ter novih plačilnih sistemov (Urbana) krepimo inovacije v prometu in infrastrukturi. Izboljšujemo energetska infrastrukturo (pametna omrežja, obnovljivi viri). Sistematično obnavljamo in nadgrajujemo vodovoden in kanalizacijski sistem, uvajamo daljinsko odčitavanje porabe vode ter zmanjšujemo vodne izgube. Uvajamo napredne rešitve za zbiranje in obdelavo odpadkov, kot so podzemne zbiralnice v mestnem središču Ljubljane. Razvijamo nove storitve po konceptu "Zero waste", kar spodbuja trajnostno industrializacijo in inovacije na področju ravnanja z odpadki.
SDG 11 Trajnostna mesta in skupnosti	Z izvajanjem javnega potniškega prometa, upravljanjem javnih površin, oskrbo z energijo, vodo in ravnanjem z odpadki omogočamo kakovostno, varno in zeleno bivanje v Ljubljani ter drugih občinah.
SDG 12 Odgovorna poraba in proizvodnja	Spodbujamo krožno gospodarstvo in zmanjšujemo količino odpadkov na odlagališčih ter spodbujamo učinkovito rabo virov.
SDG 13 Podnebni ukrepi	Aktivno zmanjšujemo emisije toplogrednih plinov z razvojem daljinskega ogrevanja iz OVE, spodbujanjem javnega prevoza in uvajanjem e-mobilnosti ter s tem zmanjšujemo ogljični odtis mesta in regije.
SDG 14 Življenje v vodi	Preko čiščenja odpadnih voda ščitimo reke, jezera in podzemne vode pred onesnaženjem z odplakami, kemikalijami in mikroplastiko ter varujemo vodne ekosisteme.
SDG 15 Življenje na kopnem	Z vzdrževanjem zelenih javnih površin, gozdov in upravljanjem odpadkov pripomoremo k zaščiti biotske raznovrstnosti, zdravju tal, zmanjševanju onesnaženja in ohranjanju naravnih habitatov.

Vsi cilji so osredotočeni na Ljubljansko regijo.

Med strateškimi cilji Skupine Javni holding s področja trajnostnosti izpostavljamo:

- razogljčenje daljinskega ogrevanja in samooskrba z energenti: do leta 2030 razogljčiti sistem daljinskega ogrevanja in povečati delež samooskrbe z energenti na 70 %;
- razvoj razpršenih obnovljivih virov: namestitev malih sončnih elektrarn na javnih stavbah MOL za samooskrbo z zeleno električno energijo;
- obnova vodovodnega omrežja in zniževanje izgub: letno obnoviti 2 % vseh vodovodnih priključkov; povečati odstotek odkritih napak na vodovodnem omrežju za 3 odstotne točke vsako leto;
- povečanje priključenosti na kanalizacijo: po zaključku velikega kohezijskega projekta doseči 98 % gospodinjstev Ljubljane priključenih na javno kanalizacijo;
- minimalizacija odpadkov na odlagališču: v Regijskem centru za ravnanje z odpadki (RCERO Ljubljana) ohraniti delež ostanka, odloženega na odlagališču, pod 5 % predelane količine;
- povečanje števila potovanj nad raven pred epidemijo: število potovanj v mestnem, primestnem in medkrajevnem linijskem prevozu LPP, razširitev mreže linij in pridobitev novih potnikov;

- prehod flote na okolju prijazna vozila: vsako leto vključevati v floto nove avtobuse na CNG, elektriko ali vodik, z nadaljnjim postopnim opuščanjem fosilnih goriv.

Podrobnejše cilje po posameznih področjih okolje, družba in upravljanje razkrivamo v poglavjih E1, E2, E3, E5, S1, S3, S4 in G1.

Svoje trajnostnostne cilje uresničujemo neposredno prek storitev, ki jih zagotavljajo odvisne družbe, in investicij. Redno spremljamo napredek pri doseganju ciljev prek mesečnih in letnih KPI-jev in skrbimo, da se doseženi rezultati vgradijo v nove strateške načrte in investicijske projekte. S tem celovitim pristopom aktivno prispevamo k izpolnjevanju jasno opredeljenih trajnostnostnih ciljev Skupine Javni holding.

Elementi strategije Skupine Javni holding, ki se nanašajo na trajnostnostne zadeve ali vplivajo nanje

Skupina Javni holding je svojo strateško usmeritev za obdobje 2022–2027 opredelila v Strateškem načrtu, ki je tesno povezan z dolgoročno vizijo Ljubljana 2045. Ključni strateški stebri in najpomembnejši izzivi so: zelena preobrazba in razogljičenje, digitalna transformacija in pametna infrastruktura, krožno gospodarstvo in upravljanje virov, odpornost in prilagodljivost na podnebne spremembe, visoka stopnja zadovoljstva naših uporabnikov ter razvoj človeškega kapitala in transparentno upravljanje.

Pri doseganju strateških ciljev se soočamo z več pomembnimi izzivi, in sicer:

- finančna vzdržnost in investicijski vakuum: obsežna obnova omrežij (energetika, voda, kanalizacija) zahteva velike investicije do leta 2027, medtem ko so proračunske omejitve občin in nihanja cen energentov izziv za financiranje;
- regulatorna negotovost: spreminjajoča se evropska zakonodaja (CSRD, EU taksonomija, emisijsko trgovanje sheme idr.) zahteva prilagoditve poročanja in dodatne naložbe v skladnost z okoljevarstvenimi standardi;
- človeški viri in usposobljenost: pomanjkanje digitalnih veščin in strokovnjakov s ključnih področij naših dejavnosti, demografske spremembe in položaj na trgu dela zahtevajo aktivno politiko zaposlovanja in izobraževanja;
- staranje infrastrukture: staranje omrežij povečuje tveganje za okvare in zahteva visoke vzdrževalne stroške;
- podnebne spremembe: ekstremni dogodki (poplave, vročinski valovi, suše idr.) obremenjujejo omrežja, čistilne naprave in energetske sisteme, kar zahteva načrte prilagoditve in večjo odpornost infrastrukture;
- digitalna in kibernetska varnost: širitev IoT-merilnikov in daljinskega upravljanja povečuje izpostavljenost kibernetskemu napadom; nujna so vlaganja v varnost omrežij, izobraževanje zaposlenih in krizne protokole.

Strateško se torej usmerjamo v zeleno, digitalno in odpornejše upravljanje občinskih in regionalnih javnih storitev, hkrati pa moramo premostiti finančne, infrastrukturne, regulativne in druge izzive.

Poslovni model in vrednostne verige

Naš poslovni model vključuje:

- strateško vodenje (holding): načrtovanje, usklajevanje in nadzor povezanih javnih služb;
- investicijsko upravljanje: razvoj in financiranje infrastrukturnih projektov (PPE-TOL, RCERO, kanalizacija, avtobusi idr.);
- operativno zagotavljanje storitev: energetika, vodovod in kanalizacija, ravnanje z odpadki, javni prevoz, Urbana idr;

- digitalizacijo in inovacije: uvajanje pametnih merilnikov, upravljanje sistema Urbana, razvoj spletnih portalov in mobilnih aplikacij idr.;
- ESG upravljanje in poročanje: spremljanje KPI-jev, priprava letnih trajnostnostnih poročil, komunikacija z deležniki.

Upravljamo s ključnimi viri, kot so: infrastruktura (omrežja za daljinsko ogrevanje, plin, vodo, kanalizacijo, zbirne centre za odpadke, čistilne naprave, Urbana terminali idr.), kompetentni zaposleni, IT-platforma (sistemi upravljanja omrežij SCADA, CRM za uporabnike, sistem Urbana) in finančna sredstva.

Segmenti naših uporabnikov so gospodinjstva, poslovni uporabniki, občinske in javne institucije, obiskovalci in turisti. Več o tem razkrivamo v S3 in S4.

Naša vrednostna ponudba zajema zanesljivo in celovito javno storitev, trajnostnost in okoljsko odgovornost, odlično digitalno in uporabniško izkušnjo ter ekonomsko dostopnost.

Za gradnjo in stalno izpopolnjevanje svojega poslovnega modela in vrednostnih verig uporabljamo večplastni in integriran pristop, ki združuje notranje in zunanje podatkovne vire ter aktivno sodelovanje z deležniki. Notranji operativni sistemi zajemajo: SCADA in IoT-merilnike, CRM in obračunske sisteme, GIS in tehnične registre ipd. Naslanjamo se na podatke državne statistike in regulatorjev ter raziskave in analize trga. Za naše delovanje in odločanje so pomembni tudi podatki, ki jih dobimo s posveti z deležniki.

Naša metodologija podatkovnih virov vključuje multivire, konsolidacijo, participativnost in analitični pristop. S tem celovitim pristopom zagotavljamo, da so naš poslovni model in vrednostne verige podprte z zanesljivimi, aktualnimi in relevantnimi podatki, ki omogočajo prilagodljivo in trajnostnostno upravljanje storitev.

Učinki in rezultati v smislu sedanjih in pričakovanih koristi za stranke, vlagatelje in druge deležnike

Ustvarjamo vrednost in prinašamo koristi različnim skupinam deležnikov. Navajamo glavne kategorije deležnikov in ključne sedanje in pričakovane koristi, ki jih prejmejo:

- **Ustanovitelji** (Mestna občina Ljubljana in druge občine):
 - Strateško vodenje in sinergije: koordinacija investicij in skupnih projektov (npr. PPE-TOL, RCERO) zmanjšuje podvajanje aktivnosti in optimizira porabo občinskih sredstev.
 - Finančna transparentnost in stabilnost: redna poročila o finančnem poslovanju in investicijah zagotavljajo občinam jasen pregled nad porabo in učinkovitostjo.
 - Doseganje trajnostnostnih ciljev: skupni napor za razogljičenje, upravljanje odpadkov in obnovljive vire pomagajo občinam izpolnjevati obveznosti do zelenega prehoda in lokalnih strateških načrtov (npr.: vizija Ljubljana 2045).
- **Zaposleni in njihovi predstavniki**
 - Strokovni razvoj: programi usposabljanja in možnost napredovanja povečujejo kompetence in zadovoljstvo.
 - Varnost zaposlitve, zdravje in varnost pri delu: pogodbe za nedoločen čas, nizka stopnja nesreč pri delu in investicije v varnostno opremo ter digitalna orodja izboljšujejo delovne pogoje.
 - Transparentno upravljanje: redno merjenje angažiranosti in vključevanje zaposlenih v proces odločanja krepi pripadnost in motivacijo.

- **Uporabniki** (gospodinjstva, poslovni uporabniki, javne institucije, obiskovalci in turisti):
 - Zanesljive javne storitve: stabilna oskrba s toploto, vodo, elektriko, plinom, odvoz odpadkov in prevoz potnikov idr. zmanjšuje tveganje prekinitve in nepredvidenih motenj.
 - Kakovost in cenovna dostopnost: nadzorovana tarifa in usklajena cenovna politika zagotavljata poštene in pregledne cene, hkrati pa omogočata subvencije ranljivim skupinam.
 - Digitalna uporabniška izkušnja: kartica Urbana, spletni portali in aplikacije poenostavijo nakupe, polnjenje, prijavo okvar in vpogled v porabo.
- **Prizadete skupnosti**
 - Okoljska kakovost in trajnostnost: čista voda, učinkovito čiščenje odpadnih voda, recikliranje, nadzor emisij in širjenje zelenih površin izboljšujejo kakovost zraka, vode in bivanja.
 - Socialna odgovornost: dostopnost storitev (prevoz, voda, energija) prispeva k socialni enakosti in omogoča vsem skupinam dostojno življenje.
 - Vključevanje in ozaveščanje: izobraževalne kampanje in participativni projekti (npr. projekti sončnih elektrarn na šolah) povečujejo ozaveščenost in vključenost občanov.
- **Finančni partnerji in regulatorji**
 - Zanesljivo upravljanje sredstev: strog nadzor investicij in dosledno poročanje ustvarjata zaupanje bank, skladov in drugih financerjev.
 - Skladnost z zakonodajo: upoštevanje okoljskih in energetske predpisov ter transparentno trajnostno poročanje izpolnjuje zahteve regulatorjev (Agencija za energijo, ARSO idr.).

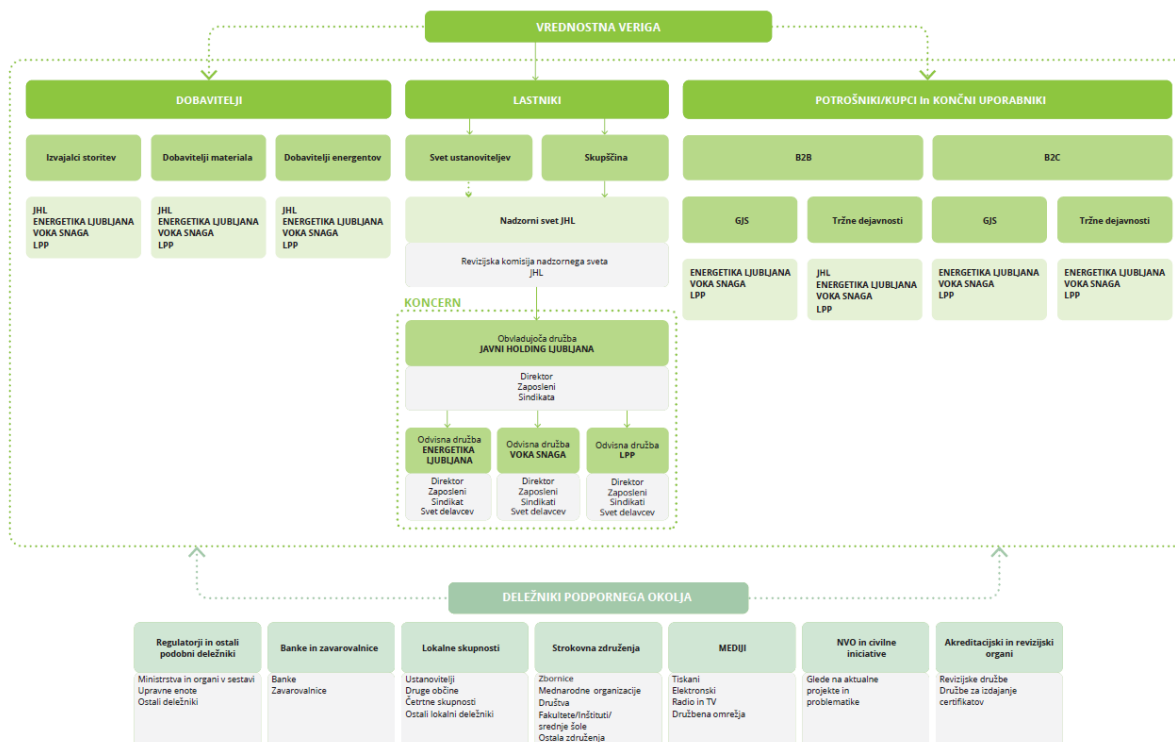
Naša ključna dodana vrednost za vse deležnike je integrirano upravljanje vseh gospodarskih javnih služb, ki prinaša sinergije in trajnostne koristi za prizadete skupnosti, hkrati pa razvija digitalne rešitve in zelene tehnologije, kar krepi konkurenčnost in odpornost celotne Ljubljanske urbane regije.

Glavne značilnosti višjega in nižjega dela vrednostne verige ter položaj v vrednostni verigi

Raznolikost dejavnosti družb, povezanih v Skupino Javni holding, predstavljamo z vrednostnimi verigami družb in s prikazom njihovega položaja v verigi.

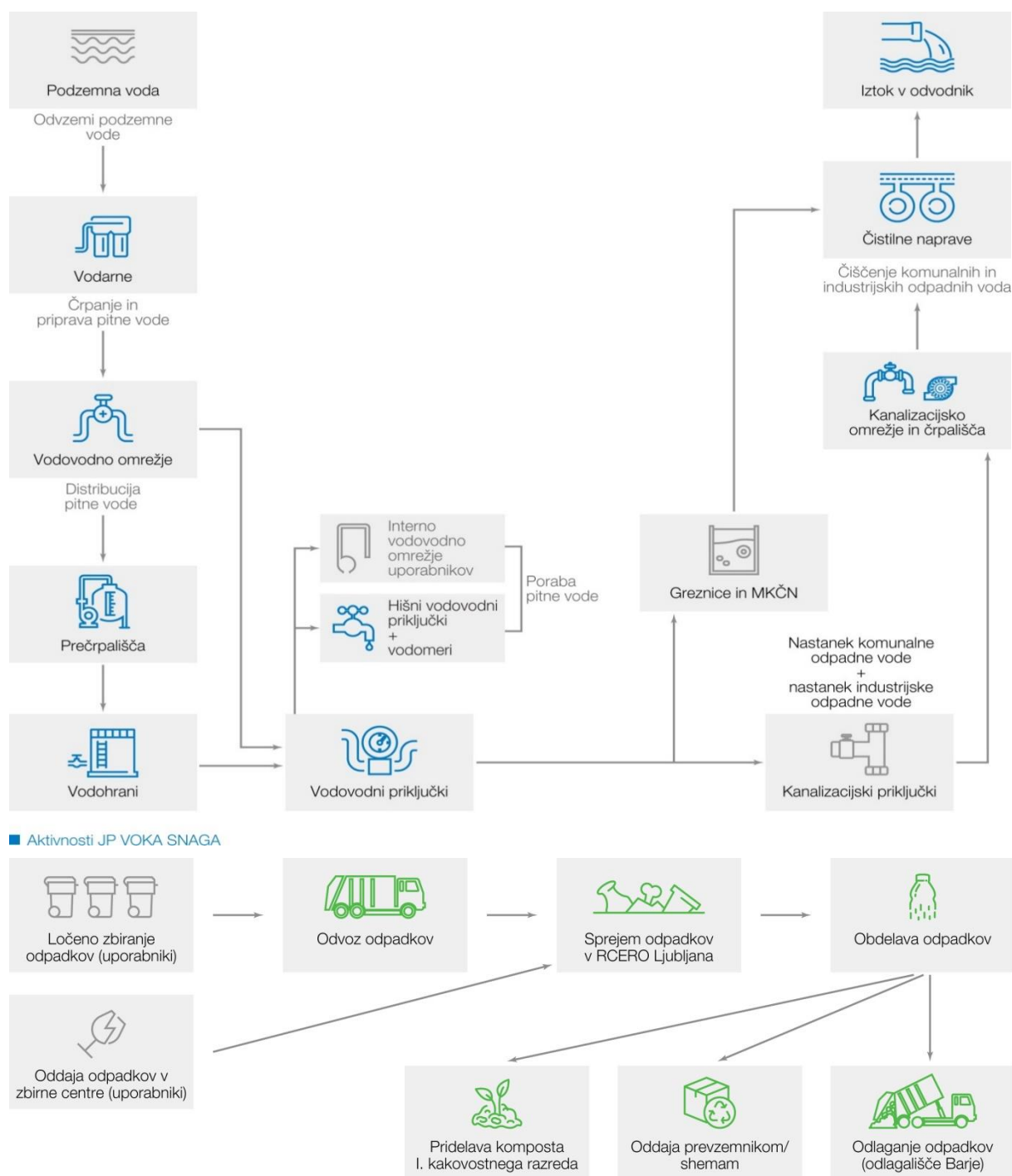
Vrednostna veriga Skupine Javni holding

SKUPINA JHL

Javni holding je strateško povezovalna in usmerjevalna družba, ki ključne gospodarske javne službe na območju ljubljanske urbane regije povezuje v učinkovit in zanesljiv storitveni sistem in izvaja podporne dejavnosti za odvisne družbe.

Vrednostna veriga družbe VOKA SNAGA glede na delovne procese po glavnih dejavnostih.

■ Aktivnosti JP VOKA SNAGA

VOKA SNAGA izvaja naslednje obvezne občinske gospodarske javne službe:

- oskrba s pitno vodo na območju 6 občin,
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode na območju 7 občin,
- zbiranje komunalnih odpadkov na območju 11 občin,

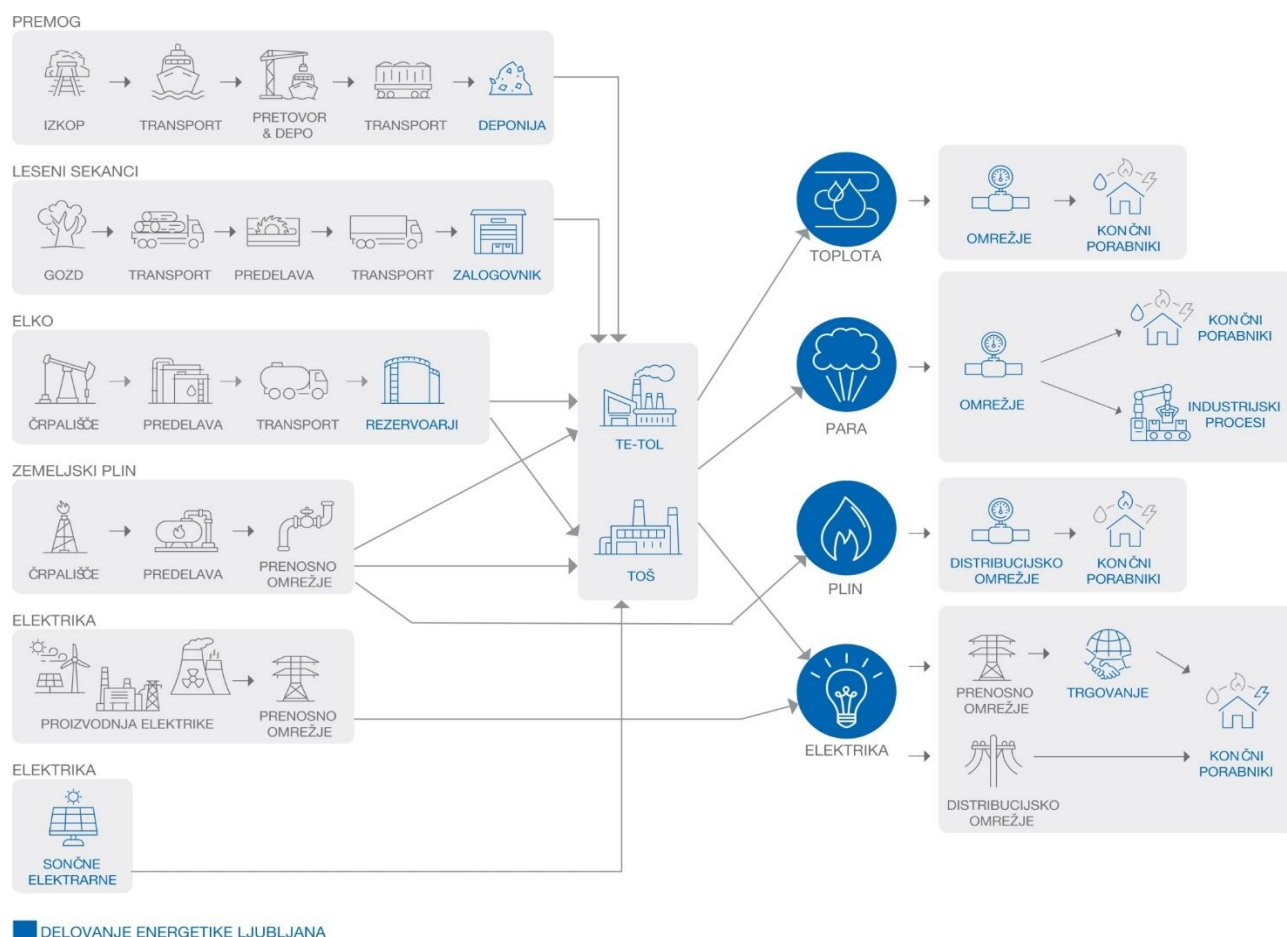
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov v okviru RCERO Ljubljana za območje 56 občin in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na Odlagališču Barje za območje 39 občin in
- urejanje in čiščenje občinskih cest in javnih zelenih površin v Mestni občini Ljubljana.

VOKA SNAGA izvaja tudi izbirno gospodarsko javno službo urejanje javnih sanitarij v Mestni občini Ljubljana ter kot koncesionar upravlja Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (TRŠh).

Poleg obveznih in izbirne gospodarske javne službe VOKA SNAGA opravlja še druge dejavnosti oziroma posebne storitve:

- posebna storitev oskrbe s pitno vodo,
- posebna storitev ravnanja z industrijsko odpadno vodo,
- posebna storitev odlaganja nekomunalnih odpadkov in
- proizvodnja električne energije.

Vrednostna veriga družbe Energetika Ljubljana glede na delovne procese po glavnih dejavnostih.

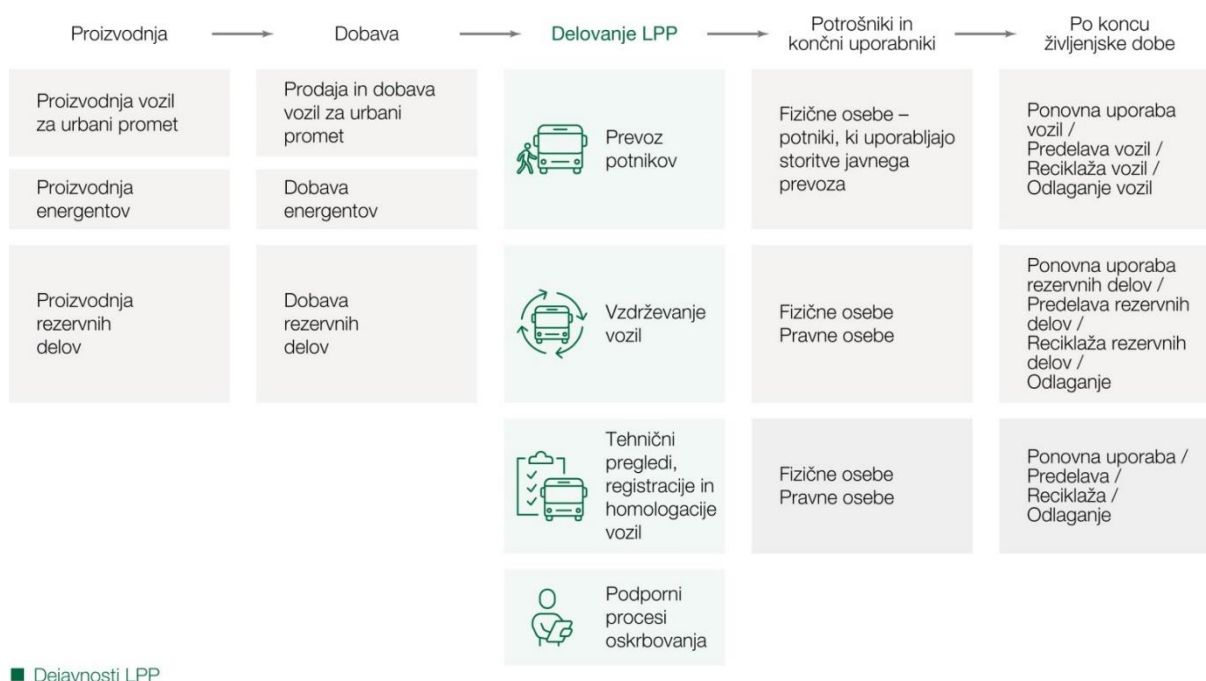
Energetika Ljubljana zagotavlja celovito energetska oskrbo:

- proizvaja, distribuira in dobavlja vročo vodo, paro in hlad (toplotno energijo);
- distribuira in dobavlja zemeljski plin, CNG, LNG;
- proizvaja in dobavlja električno energijo iz visoko učinkovite soproizvodnje.

Sistemske dejavnosti, ki jih Energetika Ljubljana izvaja:

- gospodarsko javno službo distribucije in dobave toplote v MOL;
- dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja za zemeljski plin na geografskem območju Mestne občine Ljubljana, Občine Brezovica, Občine Dobrova - Polhov Gradec, Občine Dol pri Ljubljani, Občine Grosuplje, Občine Ig, Občine Medvode, Občine Škofljica in Občine Log – Dragomer.

Vrednostna veriga družbe LPP glede na delovne procese po glavnih dejavnostih.

LPP skrbi za varen, zanesljiv in nemoten javni prevoz na območju celotne Mestne občine Ljubljana in v sedemnajstih drugih občinah. Opravlja še javna pooblastila in naloge, ki so ji kot izvajalcu gospodarske javne službe zaupane, ter v manjšem obsegu tudi druge dejavnosti, ki so namenjene boljšemu in ugodnejšemu opravljanju gospodarske javne službe.

SBM-2 Interesi in stališča deležnikov²⁰

Deležniki so tisti, ki lahko vplivajo na družbe v Skupini Javni holding ali na katere lahko vplivajo družbe.

Dve glavni skupini deležnikov družb v Skupini Javni holding sta:

- **prizadeti deležniki (deležniki vpliva):** posamezniki ali skupine, na katerih interese pozitivno ali negativno vplivajo ali lahko vplivajo dejavnosti družb v Skupini Javni holding ter njihovi neposredni in posredni poslovni odnosi vzdolž njihovih vrednostnih verig;
- **uporabniki izjave o trajnostnosti:** primarni uporabniki splošnega računovodskega poročanja družb v Skupini Javni holding (lastniki, posojilodajalci in drugi upniki, vključno z upravitelji premoženja, kreditnimi institucijami in zavarovalnicami) ter drugi uporabniki izjave o trajnostnosti, vključno s poslovnimi partnerji družbe, sindikati in socialnimi partnerji.

Nekateri deležniki lahko spadajo v obe skupini.

Prizadeti deležniki (deležniki vpliva)	Uporabniki izjav o trajnostnosti
Svet ustanoviteljev	Svet ustanoviteljev
Skupščina	Skupščina
Nadzorni svet in revizijska komisija	Nadzorni svet in revizijska komisija
Edini družbenik JAVNI HOLDING LJUBLJANA	Edini družbenik JAVNI HOLDING LJUBLJANA
Direktor	Zaposleni
Zaposleni	Sindikati
Sindikati	Svet delavcev
Svet delavcev	Regulatorji in ostali podobni deležniki
Dobavitelji	Banke in zavarovalnice
Kupci in končni uporabniki	Lokalne skupnosti
Lokalne skupnosti	Strokovna združenja
Strokovna združenja	Mediji
	NVO in civilne iniciative
	Akreditacijski in revizijski organi

V strateško upravljanje odnosov z deležniki vključujemo deležnike po vrednostni verigi navzgor (dobavitelji) in po vrednostni verigi navzdol (kupci in končni potrošniki). Pomembni deležniki so tudi tisti, ki soustvarjajo dejavnost Skupine Javni holding (notranji deležniki), ter deležniki podpornega okolja.

Glede na naš poslovni model in strategijo pomembnost deležnikov ocenjujemo po kriterijih moči oziroma vpliva deležnika na družbe v Skupini Javni holding, ranljivosti deležnika za vplive družb Skupine Javni holding in splošne pomembnosti deležnika za nas.

Dobavitelji so v vseh družbah, tako v obvladujoči, kakor tudi v odvisnih družbah, razdeljeni na tri osnovne skupine: dobavitelji energentov, dobavitelji materiala in izvajalci storitev. Ker se družbe v Skupini med seboj močno razlikujejo zaradi različnih dejavnosti, ki jih opravljajo, se nadaljnja delitev dobaviteljev po družbah Skupine Javni holding razlikuje.

Glede na naš tržni položaj imamo v vrednostnih verigah navzgor neposredne odnose le z neposrednimi dobavitelji proizvodov in storitev. Po vrednostni verigi navzdol imamo, glede na različne skupine storitev, odnose tako z gospodarskimi subjekti, javnim sektorjem kot tudi s fizičnimi osebami.

²⁰ ESRS 2 SMB 1 45 a, b, c, d

Lastno dejavnost izvajamo skladno z visokimi etičnimi normami korporativnega upravljanja, zato skrbno upravljamo tudi odnose z internimi deležniki, ki jim pripisujemo velik pomen. Delujemo v reguliranem okolju z velikimi ambicijami po investicijah, znanju, razvoju, inovacijah in sodelovanju, zato so za nas pomembni tudi deležniki podpornega okolja.

Sodelovanje z deležniki

Upravljanje deležnikov je kontinuiran proces, s katerim organiziramo, spremljamo, ocenjujemo in izboljšujemo svoje odnose z deležniki. Vključuje sistematično identifikacijo deležnikov, analizo njihovih potreb in pričakovanj ter načrtovanje in izvajanje različnih aktivnosti za sodelovanje z njimi. Način organizacije sodelovanja, naš namen in način, kako upoštevamo rezultate tega sodelovanja, predstavljamo v preglednici.

Upravljanje odnosov z deležniki v Skupini Javni holding

Deležniške skupine	Namen upravljanja z deležniki	Način, metoda vključevanja	Analiza stališč (npr.: opredelitev in ocenjevanje škodljivih vplivov)	Upoštevanje interesov, stališč deležnikov	Kako so poslovodni organi (direktor) obveščeni o interesih deležnikov	Spremljanje učinkovitosti prizadevanj, komuniciranje (povratna informacija)
Dobavitelji energentov in z energijo povezanih produktov	- Zanesljiva oskrba z energenti, ki so temelj kvalitetno izvedenih storitev za uporabnike in kupce - Zagotavljanje cenovne konkurenčnosti za odjemalce - Ohranjanje tržnega deleža	- Letna pogajanja - Izvedba javnih naročil z vnaprej določenimi merili - Analiza trga - Komunikacija	- Anketa deležnikov - Analiza stališč preko pohval/reklamacij	- Razmerja, ki temeljijo na poštenih poslovnih praksah so v naprej opredeljena v pogodbah - V obsegu tržnih dejavnosti iskanje novih priložnosti za nastop na trgu - Širitev/zožitev obsega dejavnosti	- Kolegiji Skupine JHL ter kolegiji posamezne družbe - Vodstveni pregled - Poslovno poročilo	- Izpolnjevanje (pogodbenih) obveznosti - Ponovna oddaja ponudbe pri izvedbi javnega naročila - Pošteni cenovni pogoji - Tržni delež - Menjave dobavitelja s strani odjemalcev - Spremljanje reklamacij
Izvajalci storitev	- Kvalitetna, cenovno konkurenčna izvedba storitev v dogovorjenih rokih ter posledično večje zadovoljstvo uporabnikov	- Izvedba javnih naročil z vnaprej določenimi merili - Analiza trga - Komunikacija	- Anketa deležnikov - Analiza stališč preko pohval/reklamacij	- Razmerja, ki temeljijo na poštenih poslovnih praksah so v naprej opredeljena v pogodbah	- Kolegiji Skupine JHL ter kolegiji posamezne družbe - Vodstveni pregled - Poslovno poročilo	- Izpolnjevanje (pogodbenih) obveznosti - Ponovna oddaja ponudbe pri izvedbi javnega naročila - Spremljanje reklamacij
Dobavitelji materiala	- Cenovno konkurenčna dobava kakovostnih	- Izvedba javnih naročil z vnaprej določenimi merili - Analiza trga	- Anketa deležnikov	- Razmerja, ki temeljijo na poštenih poslovnih	- Kolegiji Skupine JHL ter kolegiji	- Izpolnjevanje (pogodbenih) obveznosti

Deležniške skupine	Namen upravljanja z deležniki	Način, metoda vključevanja	Analiza stališč (npr.: opredelitev in ocenjevanje škodljivih vplivov)	Upoštevanje interesov, stališč deležnikov	Kako so poslovodni organi (direktor) obveščen o interesih deležnikov	Spremljanje učinkovitosti prizadevanj, komuniciranje (povratna informacija)
	materialov v dogovorjenih rokih ter posledično večje zadovoljstvo uporabnikov	- Komunikacija	- Analiza stališč preko pohval/reklamacij	praksah so v naprej opredeljena v pogodbah	posamezne družbe - Vodstveni pregled - Poslovno poročilo	- Ponovna oddaja ponudbe pri izvedbi javnega naročila - Spremljanje reklamacij
Upravniki	- Zadovoljstvo končnih odjemalcev (stanovalcev) s storitvami in upravnika - Plačilna disciplina in manjši stroški izterjave	- Obveščanje o večjih spremembah, ki vplivajo na končne odjemalce - Povabilo v sodelovanje na projektih, ki prispevajo k trajnostnim ciljem	- Anketa deležnikov - Analiza stališč preko pohval/reklamacij - Po potrebi udeležba na srečanjih upravnika s stanovalci	- Seznaiter in obravnava v okviru pristojnega sektorja; - Prilagoditev delovnega procesa - Okrepitev ali prenehanje sodelovanja	- Obveščanje na kolegijih Skupine JHL ter kolegijih posamezne družbe	- Zadovoljstvo s storitvami - Plačilna disciplina in nižja stopnja izterjav - Manjše število reklamacij s strani stanovalcev
Svet ustanoviteljev	- Izvrševanje ustanoviteljskih pravic - Informiranje o poslovanju družb	- Redne seje Sveta ustanoviteljev	- Zapisniki sej Sveta ustanoviteljev - Anketa deležnikov	- Prilagoditev poslovnih procesov in poslovanja	- Neposredno na seji Sveta ustanoviteljev	- Število realiziranih sklepov Sveta ustanoviteljev
Edini družbenik odvisnih družb – JHL	- Enovito strateško vodenje in učinkovito upravljanje družb v Skupini	- Kolegiji Skupine JHL - Dnevna komunikacija	- Poročila in kazalci poslovanja - Anketa deležnikov	- Prilagoditev poslovnih procesov in poslovanja	- Obveščanje na kolegijih Skupine JHL ter kolegijih posamezne družbe	- Krepitev ugleda družbe - Zagotavljanje skladnosti poslovanja
Skupščina	- Vpliv pri temeljnih usmeritvah razvoja družb - Skladnost z zakonodajo	- Seje skupščine - Enakopravna obravnava vseh družbenikov in izvrševanje pravic družbenikov	- Zapisniki sej skupščine - Anketa deležnikov	- Izvrševanje sprejetih sklepov skupščine	- Neposredno na skupščini - Izmenjava informacij z večinskimi	- Število realiziranih sklepov sprejetih na skupščini

Deležniške skupine	Namen upravljanja z deležniki	Način, metoda vključevanja	Analiza stališč (npr.: opredelitev in ocenjevanje škodljivih vplivov)	Upoštevanje interesov, stališč deležnikov	Kako so poslovodni organi (direktor) obveščen o interesih deležnikov	Spremljanje učinkovitosti prizadevanj, komuniciranje (povratna informacija)
					družbenikom MOL	
Nadzorni svet	- Nadzor nad poslovanjem družbe - Skladnost z zakonodajo	- Seje nadzornega sveta - Obveščanje o vseh pomembnih zadevah, ki jih NS obravnava v skladu s svojimi pristojnostmi	- Zapisniki sej skupščine - Podajanje soglasij - Anketa deležnikov	- Izvrševanje sklepov NS in RK - Izboljšanje delovnega procesa, poslovanja	- Neposredno na seji NS - Gradiva za seje NS	- Število realiziranih sklepov sprejetih na NS in RK - Poročanje predsednice RK na NS
Revizijska komisija	- Nadzor nad poslovanjem družbe - Skladnost z zakonodajo	- Seje revizijske komisije - Obveščanje o vseh pomembnih zadevah, ki jih RK obravnava v skladu s svojimi pristojnostmi	- Zapisniki sej skupščine - Podajanje soglasij - Anketa deležnikov	- Izvrševanje sklepov RK - Izboljšanje notranjih kontrol, delovnega procesa, poslovanja, sistemov upravljanja tveganj	- Poročanja predsednice RK na NS, kjer je prisotno poslovodstvo	- Število realiziranih sklepov sprejetih na RK
Zaposleni	- Povečati produktivnost in uspešnost družbe z optimizacijo učinkovitosti zaposlenih, vključno s trajnostnostnim razvojem - Pridobivanje, razvoj in ohranjanje talentov - Usklajevanje dela zaposlenih s strategijo družbe	- Komuniciranje, obveščanje in pogajanja s predstavniki delavcev, vključno s skupnimi pogajanj - Obveščanje zaposlenih preko kanalov internega komuniciranja, preko kolegijev, izobraževalnih dogodkov in delavnic, notranjih presoj, neformalnih druženj na različnih športnih dogodkih	- Anketa o zadovoljstvu zaposlenih, varnosti in zdravju pri delu, Anketa DPP oz. DOD - Anketa deležnikov	- Dogovori doseženi na pogajanjih s sindikati in s Svetom delavcev - Proučitev podanih predlogov - Prilagoditev izobraževanj - Prilagoditev delovnega okolja	- Dnevno s strani vodje kadrovskega področja - Kolegiji - Skupine JHL ter kolegiji posamezne družbe - Individualni pogovori z zaposlenimi	- Izboljšave delovnega okolja - Pozitiven trend trend kadrovskih kazalnikov - Vzdrževanje in nadgradnja certifikatov

Deležniške skupine	Namen upravljanja z deležniki	Način, metoda vključevanja	Analiza stališč (npr.: opredelitev in ocenjevanje škodljivih vplivov)	Upoštevanje interesov, stališč deležnikov	Kako so poslovodni organi (direktor) obveščen o interesih deležnikov	Spremljanje učinkovitosti prizadevanj, komuniciranje (povratna informacija)
Sindikat	- Krepitev medsebojnega dialoga - Zagotavljanje solidarnosti, socialne pravičnosti ter varovanje delavskih pravic	- Pogajanja in posvetovanja - Sodelovanje v odborih družb	- Povratna informacija s pogajanj - Mnenje sindikatov na predloge splošnih aktov delodajalca - Anketa deležnikov	- Dogovori doseženi na pogajanjih - Opredelitev do mnenj sindikatov v zvezi s predlogi splošnih aktov delodajalcev	- Pogajanja s sindikati - Pisni predlogi s strani sindikatov	- Mnenje na podane predloge splošnih aktov delodajalca
Svet delavcev (in odbori)	- Dvig organizacijske kulture, izboljšanja delovnih pogojev	- Seje sveta delavcev - Sodelovanje preko odborov SD	- Posvetovanje ter podajanje mnenj glede organiziranosti in delovanja družb	- Pisni dogovori - Sodelovanje pri pripravi splošnih aktov družbe - Sodelovanje oz. podajanje mnenj pri pripravi splošnih aktov delodajalca	- Seja Sveta delavcev, - Zapisniki sej Sveta delavcev - Kolegiji posamezne družbe	- Izboljševanje delovnega okolja in organizacijske kulture
Končni odjemalci B2C	- Dvig zadovoljstva z našimi storitvami - Razvoj ponudbe glede na kupčeva pričakovanja in z namenom blaženje podnebnih sprememb - Ohranjanje zvestobe - Dvig ugleda podjetja	- Osebna obravnava odjemalcev - Promocijski material (zloženke, knjižice, obvestila na dom) - Klicni center in sprejemna pisarna - Druge komunikacijske točke (spletna stran, spletne aplikacije, prisotnost na prireditvah, sejnih s prodajnimi svetovalci)	- Ocenjevanje zadovoljstva z našimi storitvami (izvedba Panelov, anket porabnikov, analiza pobud meščanov, pritožb in predlogov odjemalcev) - Informacije iz različnih medijev	- Seznanitev in obravnava – prilagoditev delovnih procesov in storitev	- Obveščanje na kolegijih Skupine JHL ter kolegijih posamezne družbe - Vodstveni pregled - Obveščanje o rezultatih preko e-obvestil	- Kazalnik zadovoljstva s storitvami - Kazalnik ugleda družbe - Zvestoba odjemalcev - Boljši finančni rezultat družbe - Faktor izkoriščenosti omrežja

Deležniške skupine	Namen upravljanja z deležniki	Način, metoda vključevanja	Analiza stališč (npr.: opredelitev in ocenjevanje škodljivih vplivov)	Upoštevanje interesov, stališč deležnikov	Kako so poslovodni organi (direktor) obveščen o interesih deležnikov	Spremljanje učinkovitosti prizadevanj, komuniciranje (povratna informacija)
Končni odjemalci B2B	- Dvig zadovoljstva z našimi storitvami - Razvoj ponudbe glede na kupčeva pričakovanja - Vpliv na trajnostnostno delovanje - Ohranjanje zvestobe - Dvig ugleda podjetja	- Osebna obravnava odjemalcev - Skrbniki ključnih kupcev - Nagovor odjemalcev - Obveščanje odjemalcev v primeru večjih sprememb - Sestanki	- Anketa deležnikov - Komunikacija z odjemalci - Pobude/potrebe odjemalcev B2B	- Seznanitev in obravnava – prilagoditev delovnih procesov in storitev	- Kolegiji posamezne družbe - Vodstveni pregled	- Zadovoljstvo odjemalcev - Plačilna disciplina - zvestoba odjemalcev - Boljši finančni rezultat družbe - Faktor izkoriščenosti omrežja
Regulatorji in podobni organi	- Zagotavljanje skladnosti z zakonodajnimi predpisi - Sodelovanje pri pripravi zakonodajnih sprememb, ki vplivajo na delovanje naših družb - Pravočasna priprava na spremembe zakonodaje	- Sestanki - Spletni portali - Sodelovanje v fazi javne obravnave - Delovne skupine - Priprava odgovorov na pozive ter sodelovanje v pregledih	- Upoštevanje naših pripomb in predlogov - Sprejeta zakonodaja	- Uskladitev delovnih procesov z zakonodajo, - Preslikava v strategijo in poslovne modele	- Kolegiji posamezne družbe	- Skladnost z veljavnimi predpisi
Banke in zavarovalnice	- Zagotavljanje konkurenčnih pogojev financiranja - Finančna stabilnost - Ustrezno zavarovanje osnovnih sredstev ter zaposlenih	- Obveščanje o strateških načrtih ter aktivnostih za doseg ciljev - Transparentnost poslovanja (ESG vprašalniki/poročila)	- Analiza trga bančnih in zavarovalnih produktov	- Seznanitev in obravnava – prilagoditev delovnih procesov in storitev	- Obveščanje na kolegijih Skupine JHL ter kolegijih posamezne družbe	- Kreditni pogoji

Deležniške skupine	Namen upravljanja z deležniki	Način, metoda vključevanja	Analiza stališč (npr.: opredelitev in ocenjevanje škodljivih vplivov)	Upoštevanje interesov, stališč deležnikov	Kako so poslovodni organi (direktor) obveščeni o interesih deležnikov	Spremljanje učinkovitosti prizadevanj, komuniciranje (povratna informacija)
Lokalna skupnost	- Reševanje odprtih vprašanj - Zagotovitev sodelovanja - Sodelovanje pri pripravi ter sprejemu predpisov pomembnih za izvajanje dejavnosti družb	- Sestanki predstavnikov družbe - Sodelovanje v strokovnih skupinah, izvedba delavnic, vodenih ogledov - Obveščanje - Strategija razvoja	- Analiza pritožb, - Analiza odprtih vprašanj in pobud meščanov/občanov	- Prilagoditev delovnih procesov in storitev	- Obveščanje na kolegijih Skupine JHL ter kolegijih posamezne družbe	- Korektivni ukrepi - Spremljanje reklamacij, pritožb, pobud, pohval - Faktor izkoriščenost i omrežja
Strokovna združenja	- Prenos znanja - Uresničevanje interesa Skupine preko strokovnih združenj	- Sestanki, posvetovanja in konference - Sodelovanja v odborih, komisijah - Članki, intervjuji	- Spremljanje zakonodajnih predlogov, podajanje mnenj - Proučitev pobud za skupno sodelovanje	- Izvedba zakonodajnih ali strokovnih zahtev ali drugih ukrepov – prilagoditev delovnih procesov in storitev - Uvajanje inovacij zaradi skupnega nastopa na trgu	- Kolegiji posamezne družbe	- Spremljanje uspešnosti uvedenih novosti - Vabila za sodelovanje na konferencah - Mreženje
Mediji	- Seznanjanje javnosti z novostmi ter poslovanjem družbe, večanjem ugleda družbe in zmanjšanjem negativnih mnenj	- Sporočila za javnost - Novinarske konference - Sodelovanje v informativnih oddajah - Objave na spletnih straneh in družbenih omrežjih - Izjave po dogodkih - Sponzorirane objave	- Spremljanje medijskih objav	- Objavljanje informacij o našem delovanju	- Obveščanje na kolegijih Skupine JHL ter kolegijih posamezne družbe	- Analiza medijskih objav
Revizijski in akreditacijski organi	- Zagotavljanje skladnosti in kakovosti poslovanja - Pridobitev certifikatov in drugih dokazil s katerimi dokazujemo	- Izvedba presoje, nadzornih obiskov - Sodelovanje na nadzornih organih družbe - Redna komunikacija	- Analiziranje in opredelitev do podanih priporočil in ugotovljenih neskladnosti - Anketa deležnikov	- Sprotno usklajevanje strokovnih stališč - Izvedba ukrepov – prilagoditev delovnih procesov in storitev	- Obveščanje na kolegijih Skupine JHL ter kolegijih posamezne družbe	- Upoštevanje mnenje o ugotovitvah revizije - Spremljanje in analiziranje

Deležniške skupine	Namen upravljanja z deležniki	Način, metoda vključevanja	Analiza stališč (npr.: opredelitev in ocenjevanje škodljivih vplivov)	Upoštevanje interesov, stališč deležnikov	Kako so poslovodni organi (direktor) obveščeni o interesih deležnikov	Spremljanje učinkovitosti prizadevanj, komuniciranje (povratna informacija)
	kakovost in skladnost poslovanja				- Vodstveni pregled - Nadzorni organi družbe	- kazalnikov kakovosti na procesih, - spremljanje reklamacij
NVO in civilne iniciative	- Usklajevanje stališč - Reševanje odprtih vprašanj - Izmenjava informacij	- Sporočila za javnost - Mobilni portal - Konference, predstavitve, strokovni ogledi	- Spremljanje reklamacij, pritožb, pohval in pobud	- Prilagoditev delovnega procesa	- Kolegiji posamezne družbe	- Spremljanje in analiziranje kazalnikov kakovosti na procesih, - Spremljanje reklamacij, pritožb, pohval in pobud

Za obveščenost poslovnih in nadzornih organov o interesih deležnikov je, kot prikazujemo v preglednici, sistemsko poskrbljeno na različne načine. Revizijska komisija nadzornega sveta in Nadzorni svet se z vsemi ključnimi temami trajnostnosti redno seznanja prek poročil o poslovanju Skupine Javni holding, kar razkrivamo v poglavju GOV 1. Z vsebinskega vidika gre za vsa pomembna stališča in interese prizadetih deležnikov, ki vključujejo tudi vplive Skupine Javni holding, povezane s trajnostnostjo.

Kot družbeno odgovorna skupina sistematično in strateško vključujemo vse prepoznane deležniške skupine, skladno z lastnimi interesi in legitimnimi interesi deležniških skupin. Zavedamo se, da trajnostnostni razvoj temelji na nenehnem dialogu med vsemi ključnimi deležniki, ki zajema področja okolja, družbe in upravljanja. Korporativno upravljanje vključuje kontinuirano sodelovanje z deležniki na različnih segmentih, kar je prikazano v preglednici.

Stališča in interesi deležnikov, izraženi v okviru našega sodelovanja z deležniki prek postopka skrbnega pregleda, so lahko pomembni za enega ali več vidikov naše strategije ali poslovnega modela. Kot taki lahko vplivajo na naše odločitve glede prihodnje usmeritve strategije ali poslovnega modela. Deležnike smo vključili tudi v postopek ocenjevanja dvojne pomembnosti, kar razkrivamo v IRO 1.

Glede na stališča in interese internih in eksternih deležnikov ustrezno prilagajamo svojo poslovno strategijo in poslovni model. Zaradi zagotavljanja konkurenčnosti poslovanja se nenehno prilagajamo aktualnim razmeram na posameznih trgih, kjer poslujemo. Spremembe se nanašajo zlasti na digitalno transformacijo procesov in storitev ter trajnostnostne vidike poslovanja. Pri tem sledimo razvoju tako nacionalnih kot mednarodnih smernic, standardov in dobrih praks.

Tudi v prihodnje bomo intenzivno delovali v smeri nadgradnje trajnostnostnih vidikov poslovanja tako v lastni dejavnosti, kot v vrednostnih verigah, skladno z načrtovanimi strateškimi usmeritvami in cilji. Nadaljevali bomo z rednimi posvetovanji z deležniki in preverjali njihova stališča, na podlagi povratnih informacij pa bomo izvajali potrebne prilagoditve.

Pričakujemo, da bodo načrtovani ukrepi in aktivnosti še izboljšali odnose z deležniki in povečali njihovo zaupanje v družbe v Skupini Javni holding. Usmerjeni smo v nadgradnjo odnosov z lastnimi zaposlenimi, kupci in končnimi uporabniki, dobavitelji, poslovnimi partnerji, širšo skupnostjo in drugimi skupinami deležnikov.

SBM-3 Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom²¹

Družbe Skupine Javni holding so ocenile svoje vplive, tveganja in priložnosti s področij okolja, družbe in upravljanja, ki izhajajo iz njihovih strategij in poslovnih modelov. Le-te razkrivamo v tabeli Ocena dvojne pomembnosti (IRO-1), v kateri so zajete tudi specifične teme. Javni holding izvaja dejavnosti holdinga, kar vključuje upravljanje, usklajevanje in usmerjanje pri določanju strateških ciljev vseh povezanih družb. Odvisne družbe sprejemajo poslovne načrte in izvajajo upravljanje vplivov, tveganj in priložnosti v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti, ob upoštevanju s pogodbo o obvladovanju dogovorjenih koncernskih razmerij (pogodbeni koncern) in pristojnosti ter navodil obvladujoče družbe. Zaradi takega načina upravljanja interakcijo pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti s strategijo in poslovnim modelom razkrivamo v poglavjih E1, E2, E3, E5, S1, S3, S4 in G1 po posameznih družbah.

V navedenih poglavjih razkrivamo sedanje in predvidene učinke pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti na naš celovit poslovni model, vrednostno verigo in strategijo. Pojasnjujemo tudi,

²¹ ESRS 2 SMB-3 48 a, b, c, f

kako pomembni negativni ali pozitivni vplivi Skupine Javni holding učinkujejo na ljudi ali okolje. Prav tako predstavljamo ključne ukrepe za obravnavanje pomembnih vplivov in tveganj oziroma za izkoriščanje specifičnih priložnosti.

Obvladujoča družba Javni holding svojim odvisnim družbam nudi proaktivno upravljanje kibernetске varnosti, digitalno transformacijo podpornih procesov (poglavje G1), finančno stabilno poslovanje koncerna, zagotavljanje kompetentnih zaposlenih in strateško upravljanje znanj (poglavje S1). Z namenom dviga zavzetosti zaposlenih bo družba do leta 2027 implementirala številne aktivnosti, ki bodo sodelavkam in sodelavcem omogočale opravljanje dela s čutom pripadnosti ter visoke stopnje povezanosti z vrednotami ter strateško usmerjenostjo družbe.

Družba Javni holding je nosilka naprednega krovnega certifikata Družbeno odgovoren delodajalec na področju organizacijskega upravljanja, varnosti in zdravja pri delu, medgeneracijskega sodelovanja ter usklajevanja zasebnega, družinskega in poklicnega življenja.

VOKA SNAGA izvaja dejavnosti z ustreznim poslovnim modelom, s katerim upravlja svoje vplive na ljudi in okolje ter tveganja in priložnosti.

Oskrba s pitno vodo območja šestih občin zahteva velik odvzem vode, ki se izvaja v skladu z vodnimi dovoljenji. Strateški načrt družbe za obdobje 2022-27 predvideva zmanjševanje vodnih izgub, uvedbo daljinskega odčitavanja in širitev izvajanja storitev oskrbe s pitno vodo. Tehnologija vključuje tudi odvzem za tehnološko vodo, ki je prav tako ustrezno reguliran.

Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode pomeni pomemben vpliv dejavnosti. Strateški načrt za zmanjševanje negativnih vplivov je optimizacija kanalizacijskih sistemov, dograditev kanalizacijskega omrežja ter izločitev padavinskih in zalednih voda iz kanalizacijskega sistema.

Ravnanje z odpadki ima številne pozitivne vplive na ljudi in okolje. Družba skrbi za odtok odpadkov in surovin, ki so del širših shem in principa podaljšane proizvajalčeve odgovornosti. Ima pa ta dejavnost tudi negativne vplive na okolje, ki jih družba skrbno upravlja. Očiščena odpadna voda iz odlagališča in obdelave odpadkov se odvaja v kanalizacijo preko dveh čistilnih naprav. Odlagališče odpadkov negativno vpliva na prst, kar družba ustrezno upravlja. V strateškem načrtu so med drugim predvideni: povečanje deleža ločeno zbranih odpadkov, izgradnja objekta za energijsko izrabo odpadkov, optimizacija predelave sprejetih komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana, vzpostavitev centra za ravnanje z mešano komunalno odpadno embalažo in izgradnja objekta za predelavo nekomunalnih odpadkov.

Narava dejavnosti pomembno vpliva na lastne zaposlene. Za določen segment zaposlenih poslovni model zahteva delo v izmenah in posebno skrbnost na področju zdravja in varstva zaposlenih. Stanje na trgu dela pomeni pomembno tveganje za družbo, saj se srečuje s pomanjkanjem določenih strokovnih profilov, ki so ključni za izvajanje dejavnosti. Pomembno tveganje je tudi odhod ključnih kadrov in nezmožnost zagotovitve zadostnega števila kompetentnih oz. ustreznih novo zaposlenih za izvajanje dejavnosti družbe ipd. To pomembno tveganje družba upravlja z razvojem zrelega razvojno-raziskovalnega in izobraževalnega okolja z visoko razvito kulturo učenja. Družba ima polni certifikat Družini prijazno podjetje, v načrtu do leta 2027 ima pridobitev certifikata Družbeno odgovoren delodajalec.

Pomembno tveganje za ključno infrastrukturo pomeni kibernetска varnost, ki ga upravljam v okviru Skupine Javnega holdinga.

Energetika Ljubljana ima kot pomembna energetska družba v lokalnem in nacionalnem prostoru negativen vpliv ogljičnega odtisa lastne dejavnosti, ki predstavlja največji delež na konsolidirani ravni Skupine Javni holding. Znižuje ga z investicijskimi projekti v proizvodnji in

distribuciji. Dejavnost družba sicer izvaja pretežno s fosilnimi energenti, vendar premog zamenjuje s plinom, ki je okoljsko bistveno čistejši. Njen strateški načrt za obdobje 2022-27 vključuje razogljčenje proizvodnih virov in daljinske oskrbe s toploto, razogljčenje sistema distribucije zemeljskega plina ter razvoj in povečanje izkoriščenosti plinovodnega omrežja s širitvijo uporabe v prometu.

Družba je strateško usmerjena v zeleni prehod, zato ima pozitiven vpliv tudi s povečevanjem deleža obnovljivih virov energije. V pripravi so idejni projekti, ki so vključeni v akcijski načrt za prehod. Postavitev hranilnika električne energije bi lahko imela velik pozitiven finančni učinek.

S svojo dejavnostjo Energetika Ljubljana povzroča emisije snovi v vodo zaradi priprave tehnološke vode in zaradi načina hlajenja vode ter emisije v tla. Te negativne vplive skrbno upravlja in skrbi, da so v okviru okoljevarstvenih dovoljenj. V dejavnosti nastajajo dim, prašenje in hrup na lokacijah TE-TOL in TOŠ, kar je povezano z odnosi s prizadetimi skupnostmi, zato poleg upravljanja s temi emisijami skrbi tudi za korektne odnose z lokalnimi prebivalci.

Tehnologija zahteva odvzem vode iz dveh vodnjakov in iz reke Ljubljanice, kamor se toplotno onesnažena voda tudi vrača. V dejavnosti nastajajo odpadki, vendar Energetika Ljubljana sledi konceptu krožnega gospodarstva in implementira ponovno uporabo surovin in odpadkov, in sicer železa, papirja in gradbenih odpadkov.

V odnosu do lastnih zaposlenih ima družba številne vplive, tako pozitivne kot negativne, ki izhajajo iz narave dejavnosti. Za določen segment zaposlenih poslovni model zahteva delo v izmenah in posebno skrbnost na področju zdravja in varstva zaposlenih. Stanje na trgu dela pomeni pomembno tveganje za družbo, saj se srečuje s pomanjkanjem določenih strokovnih profilov, ki so ključni za izvajanje dejavnosti. Pomembno tveganje je tudi odhod ključnih kadrov in nezmožnost zagotovitve zadostnega števila kompetentnih oz. ustreznih novo zaposlenih za izvajanje dejavnosti družbe ipd.

Strateški načrt do leta 2027 predvideva oskrbo uporabnikov, povezovanje produktov in storitev v nove, za kupce atraktivne pakete, in s tem nudenje celovitega energetskega servisa. Vse dejavnosti se izvajajo z visoko mero varnosti in skrbi za zdravje uporabnikov. Če se ugotovi, da ni zadostnih varnostnih funkcij, se del dejavnosti zapre do ureditve. V odnosu do kupcev oziroma končnih uporabnikov je morebitni negativni vpliv, da lahko pride do uhajanja plina pri končnih odjemalcih. Na svoje kupce ima Energetika Ljubljana pozitiven vpliv z odgovorno tržno prakso na področju energetske zakonodaje in varstva potrošnikov. Pozitiven vpliv dejavnosti je tudi, da družba posluje skladno z etičnim kodeksom in skrbi za spoštovanje človekovih pravic, tako v lastni dejavnosti kot dobavni verigi.

Pomembno tveganje za energetske dejavnosti pomeni kibernetska varnost, ki ga upravlja deloma samostojno deloma pa v okviru Skupine Javnega holdinga.

LPP skrbi za varen, zanesljiv in nemoten javni prevoz na območju celotne Mestne občine Ljubljana in v sedemnajstih drugih občinah. Izvajanje potniškega prometa z vozili na fosilno gorivo povzroča pomemben ogljični odtis lastne dejavnosti, ki pa je pomembno nižji, kot bi imel mestni in primestni prevoz z osebnimi prevoznimi sredstvi na fosilno gorivo.

Negativni vpliv na okolje iz dejavnosti je pranje vozil, ki ga družba izvaja z 70-80 odstotnim prečiščenjem vode. V odnosu do prizadetih skupnosti–lokalnih prebivalcev družba skrbno upravlja z negativnima vplivoma onesnaževanja zraka iz premičnih virov in hrupa.

V odnosu do lastnih zaposlenih družba posebno pozornost namenja preprečevanju tveganj za nastanek poškodb in poklicnih bolezni delavcev, zlasti voznikov. Eden izmed pomembnih dejavnikov je skrb za ergonomijo dela. V strateškem načrtu 2022-27 ima družba opredeljen

projekt promocije zdravja na delovnem mestu, ki bo pripomogel k večjemu zadovoljstvu in zdravju delavcev.

Stanje na trgu dela pomeni pomembno tveganje za družbo, saj se srečuje s pomanjkanjem določenih strokovnih profilov, ki so ključni za izvajanje dejavnosti. Pomembno tveganje je tudi odhod ključnih kadrov in nezmožnost zagotovitve zadostnega števila kompetentnih oz. ustreznih novo zaposlenih za izvajanje dejavnosti družbe ipd.

Dejavnost LPP ima več pozitivnih vplivov na kupce oziroma potnike. S poslovnim modelom in strateškim načrtom želi družba ohranjati ugled in zaupanje v storitve ter zadovoljstvo uporabnikov s storitvami. Med ključnimi kazalniki je pretočnost mestnega linijskega prometa, ki jo družba načrtuje povečati s podaljšanjem mreže pasov, rezerviranih za mestni promet, in na ta način skrajšati potovalni čas.

Pomembno tveganje za družbo pomeni kibernetska varnost, ki ga upravljamo v okviru Javnega holdinga Ljubljana.

Sedanji finančni učinki pomembnih tveganj in priložnosti

Pri svojem poslovanju se soočamo s tveganji in priložnostmi, ki vplivajo na naš finančni položaj, uspešnost in denarne tokove. Nekatera od teh tveganj in priložnosti lahko v prihodnjem obdobju povzročijo pomembne prilagoditve knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, objavljenih v računovodskih izkazih.

- **Pokritje izgub odvisnih družb:** v skladu s pogodbo o obvladovanju je Javni holding kot obvladujoča družba dolžna pokrivati izgube svojih odvisnih družb. V letu 2024 je družba Javni holding pokrila izgubo odvisne družbe LPP v višini 2,4 milijona EUR, ki je zato poslovno leto zaključila brez izgube. Javni holding je leto 2024, po pokrivanju izgube odvisni družbi LPP in prenosu dela bilančnega dobička odvisne družbe Energetike Ljubljana v višini 8 milijonov EUR, zaključil z dobičkom v višini 5,9 milijona EUR. Konsolidirani čisti poslovni izid Skupine Javni holding za leto 2024 je bil negativen v višini 0,9 milijona EUR.
- **Investicijski projekti:** Skupina Javni holding je v letu 2024 realizirala investicije v višini 52,8 milijona EUR, od tega 17,2 milijona EUR za postavitev plinsko-parne enote (PPE-TOL). Ti projekti predstavljajo pomembne priložnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti in dolgoročno zmanjšanje stroškov.
- **Sofinanciranje iz evropskih sredstev:** Projekt »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja« je največji kohezijski projekt v tej evropski finančni perspektivi. Sofinanciranje iz evropskih sredstev zmanjšuje finančno breme družbe Javni holding in odvisnih družb.
- **Povečanje vrednosti sredstev:** investicije v infrastrukturo, kot je PPE-TOL, povečujejo knjigovodsko vrednost sredstev Skupine Javni holding. To lahko pozitivno vpliva na bilanco stanja in omogoča boljše pogoje za financiranje prihodnjih projektov.
- **Izboljšanje operativne učinkovitosti:** modernizacija infrastrukture vodi do zmanjšanja operativnih stroškov, izboljšanja učinkovitosti in zmanjšanja okoljskih obremenitev. To lahko pozitivno vpliva na denarne tokove in finančno uspešnost Skupine Javni holding.

Pomembna tveganja in priložnosti z možnim vplivom na prihodnje prilagoditve knjigovodskih vrednosti

Tudi v prihodnje se bomo srečevali s tveganji in priložnostmi, ki lahko vplivajo na naš finančni položaj, uspešnost in denarne tokove. V nadaljevanju izpostavljamo najpomembnejše:

- **Energetska odvisnost in tržna nihanja:** odvisnost od cen energentov predstavlja tveganje za poslovanje družb v Skupini Javni holding, zlasti Energetike Ljubljana. Nihanja cen lahko vplivajo na prihodke in stroške, kar bi lahko zahtevalo prilagoditve vrednosti sredstev, povezanih z energetskimi projekti.
- **Tehnološke spremembe in trajnostni prehod:** prehod na trajnostne vire energije in uvedba novih tehnologij, kot so vodikovi avtobusi pri LPP, zahtevajo znatne investicije. Če ti projekti ne bodo dosegli pričakovanih rezultatov, bi to lahko vplivalo na vrednotenje povezanih sredstev.
- **Regulativne spremembe:** spremembe zakonodaje in regulativnih zahtev lahko vplivajo na poslovne modele družb v Skupini Javni holding, kar bi lahko zahtevalo prilagoditve knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti.
- **Zamude pri izvedbi projektov:** zaradi kompleksnosti in obsežnosti kohezijskih projektov obstaja tveganje zamud pri izvedbi, kar lahko povzroči povečanje stroškov in vpliva na denarne tokove.
- **Neuspešno črpanje evropskih sredstev:** če ne izpolnimo pogojev za črpanje evropskih sredstev, lahko to povzroči finančne izgube in potrebo po iskanju alternativnih virov financiranja.

Aktivno spremljamo in upravljamo ta tveganja ter priložnosti, da bi zagotovili stabilno in trajnostno poslovanje v prihodnosti.

Odpornost strategije in poslovnega modela v zvezi z zmožnostjo obravnavanja pomembnih vplivov in tveganj ter izkoriščanja pomembnih priložnosti

Strategija in poslovni model Skupine Javni holding izkazujeta visoko stopnjo odpornosti, saj se osredotočata na dolgoročno stabilnost, trajnostno infrastrukturo in sinergijsko upravljanje javnih služb. Ta pristop nam omogoča učinkovito obravnavo pomembnih tveganj ter izkoriščanje strateških priložnosti.

Za obvladovanje tveganj izvajamo konsolidirano finančno načrtovanje, dokapitalizacije, investicije v energetske učinkovitost in digitalizacijo poslovanja.

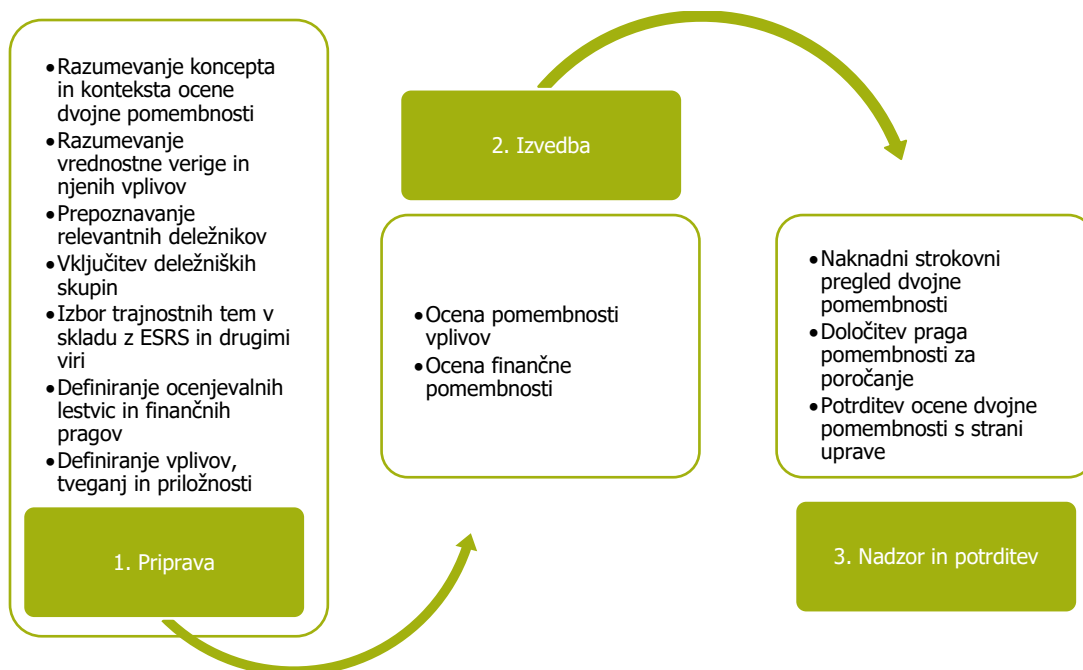
Aktivno izkoriščamo priložnosti za krepitev svoje odpornosti, in sicer s t.i. kohezijskimi projekti (izboljšujemo infrastrukturo in pridobivamo evropska sredstva), s trajnostnimi investicijami (zvišujemo energetske učinkovitost in zmanjšujemo ogljični odtis) in z digitalno transformacijo (izboljšujemo učinkovitost storitev za uporabnike).

Kljub izzivom, kot so finančna izpostavljenost in regulativna tveganja, s proaktivnim upravljanjem in strateškimi investicijami krepimo svojo odpornost in zagotavljamo stabilno delovanje v prihodnosti.

IRO-1 Opis postopka za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti²²

Skupina Javni holding je izvedla oceno dvojne pomembnosti, ki temelji na standardih ESRS. Metodologija vključuje identifikacijo pomembnih trajnostnih tem na podlagi analize vplivov na ljudi in okolje ter ocenjevanje tveganj, priložnosti oziroma finančne pomembnosti. Z vsebinskega vidika metodologijo sestavlja več korakov, ki so predstavljeni v shemi.

²² IRO-1 53 a, b, c, d, e, f, g

V postopku prepoznavanja vplivov, tveganj in priložnosti smo izhajali iz razumevanja svoje dejavnosti, tako z vidika poslovne strategije in poslovnega modela vseh družb, povezanih v Skupino Javni holding, kot tudi ključnih vrednostnih verig naše dejavnosti. V okviru celotnih vrednostnih verig – tako navzgor kot navzdol – in lastne dejavnosti smo identificirali relevantne deležnike na vseh trgih našega delovanja. Ocenili smo njihovo pomembnost in pripravili načrt njihovega vključevanja v oceno dvojne pomembnosti.

Vplivi

Za opredelitev vplivov ter za ocenjevanje, prednostno razvrstitev in spremljanje dejanskih in morebitnih negativnih ter pozitivnih vplivov Skupine Javni holding smo uporabili seznam podpodtem, ki so del standardov ESRS. Pri tem smo analizirali lastne strateške in druge dokumente, ki upoštevajo postopek skrbnega pregleda, pregledali ustrezni pravni in regulativni okvir našega poslovanja, analitične in strateške dokumente s področja energetike, komunalnih storitev ter javnega potniškega prometa na lokalni in regionalni ravni, sektorske standarde GRI²³ in SASB²⁴, obstoječe referenčne vrednosti za posamezne sektorje, druge publikacije o splošnih megatrendih ter znanstvene članke s področja trajnosti v naših vrednostnih verigah. Analizirali smo tudi poročila večjih primerljivih družb v tujini. Na tej osnovi smo dodatno oblikovali širši seznam potencialno relevantnih specifičnih podpodtem.

Pri ocenjevanju vplivov smo uporabili dvostopenjski pristop. Opredelili smo strokovne ocenjevalce iz posameznih linijskih funkcij za posamezno družbo, hkrati pa smo se posvetovali s ključnimi deležniki, na katere s svojim poslovanjem pomembno vplivamo oziroma oni vplivajo na nas. Vsaka relevantna deležniška skupina (zaposleni, poslovni partnerji, lokalne skupnosti, sindikati, organi upravljanja, nadzorni organ idr.) je bila v procesu ocenjevanja vključena v celoti ali prek reprezentativnega vzorca.

Ocena pomembnosti vpliva Skupine Javni holding na ljudi in okolje temelji na vplivih, ki jih je mogoče pričakovati zaradi našega poslovanja, doseganja ciljev in rezultatov v okviru lastnih dejavnosti družb skupine in z vidika celotne vrednostne verige. Vplive smo razvrstili glede na tri časovne intervale (kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni) ter glede na poslovne odnose

²³ GRI – Global Reporting Initiative

²⁴ SASB – Sustainability Accounting Standards Board (Odbor za standarde računovodskega poročanja o trajnosti)

(lastna dejavnost in vrednostna veriga). Vplivi so lahko negativni ali pozitivni ter dejanski ali morebitni.

Pri dejanskih negativnih vplivih pomembnost temelji na njihovi resnosti, pri morebitnih negativnih vplivih pa na kombinaciji resnosti in verjetnosti njihovega nastanka. Resnost vpliva ocenjujemo glede na njegovo razsežnost, obseg in nepopravljiv značaj.

Pri pozitivnih vplivih pomembnost temelji na razsežnosti in obsegu (za dejanske vplive) oziroma na razsežnosti, obsegu in verjetnosti (za morebitne vplive). V skladu z določenimi ocenjevalnimi lestvicami smo vplive najprej ocenili, nato pa prednostno razvrstili glede na dosežene ocene.

Tveganja in priložnosti

Za opredelitev, ocenjevanje in prednostno razvrstitev tveganj in priložnosti smo uporabili seznam opredeljenih vplivov, prek katerih bi lahko dejavniki v zunanjem okolju pomenili tveganje in/ali priložnost za našo skupino. Pri tem smo upoštevali povezave vplivov in odvisnosti s tveganji in priložnostmi, ki lahko izhajajo iz teh učinkov. Pregledali smo tudi registre tveganj vseh družb, povezanih v Skupino Javni holding, v katerih smo že prepoznali tveganja s področja okolja, družbe in upravljanja, ki imajo finančne učinke, ter analizo podnebnih sprememb, scenarijske analize in analizo odpornosti. Poleg tega smo uporabili seznam podpodtem, ki so del standardov ESRS, in druge dokumente, ki smo jih že navedli pri opredelitvi vplivov.

Na tej osnovi smo oblikovali širši seznam potencialnih tveganj in priložnosti. Trajnostna zadeva je s finančnega vidika pomembna, če povzroči pomembne finančne učinke ali če se lahko razumno pričakuje, da jih bo povzročila. To velja, če zaradi trajnostne zadeve nastanejo ali lahko nastanejo tveganja ali priložnosti, ki pomembno vplivajo oziroma se lahko razumno pričakuje, da bodo pomembno vplivale na razvoj in finančni položaj posamezne družbe ali celotne Skupine Javni holding, na finančno uspešnost, denarne tokove, dostop do financiranja ali stroške kapitala v kratko-, srednje- ali dolgoročnem obdobju.

Tveganja in priložnosti Skupine Javni holding lahko izhajajo iz preteklih ali prihodnjih dogodkov. Finančna pomembnost trajnostne zadeve ni omejena zgolj na dejavnike, ki so pod neposrednim nadzorom Skupine Javni holding, ampak vključuje tudi informacije o pomembnih tveganjih in priložnostih, povezanih s poslovnimi odnosi, ki presegajo obseg konsolidacije, uporabljen pri pripravi računovodskih izkazov.

Pomembnost tveganj in priložnosti, ki so jo ocenili strokovnjaki Skupine Javni holding, je bila določena na podlagi kombinacije verjetnosti nastanka finančnih učinkov in njihovega potencialnega obsega. Pri finančnih pragovih razvrščanja smo uporabili finančne lestvice, ki jih sicer uporabljamo za ocenjevanje tveganj, s čimer zagotavljamo holistični pristop k upravljanju tveganj in priložnosti v Skupine Javni holding.

V tem segmentu nismo izvedli posvetovanja z zunanjimi deležniki, saj ocenjevanje finančnih posledic zunanjih trajnostnih vplivov zahteva specializirano in poglobljeno znanje, s katerim naši zunanji deležniki ne razpolagajo.

V metodologiji ocene dvojne pomembnosti smo določili postopke odločanja in notranje kontrole, za katere je odgovorna koordinatorica področja ESG. Po zaključku postopka ocenjevanja je dvojno pomembnost pregledala ekspertna skupina. Končno oceno je pregledal in potrdil direktor obvladujoče družbe Javni holding, z njo pa se je seznanila tudi revizijska komisija nadzornega sveta.

Skupina Javni holding ima celovito integriran sistem upravljanja tveganj, ki vključuje tudi postopke za opredelitev, ocenjevanje in upravljanje vplivov in tveganj.

Naš sistematični pristop k opredelitvi, ocenjevanju in upravljanju priložnosti, ki podpira trajnostnostni razvoj ter ustvarja vrednost za deležnike, zajema holistično analizo številnih dejavnikov iz zunanjega okolja, ki vplivajo na naše poslovanje. Ocenjevanje priložnosti temelji na analizah poslovanja, oceni stroškovne učinkovitosti ter skladnosti s trajnostnostno strategijo Skupine. Identificirane priložnosti vključujemo v strateške poslovne načrte z namenom ustvarjanja višje dodane vrednosti za deležnike, širitve poslovanja, izboljšanja poslovne uspešnosti in povečanja odpornosti poslovanja, tudi z vidika zelenega prehoda in podnebnih sprememb.

V postopku opredelitve, ocenjevanja in upravljanja pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti smo uporabili različne vhodne parametre, kot so analize, ocene in lestvice naših sistemov upravljanja, mnenja in ocene deležnikov ter analize in ocene zunanjega strokovnega okolja v naši panogi in vrednostnih verigah.

Ocena dvojne pomembnosti

Podtema Vplivi, tveganja, priložnosti	Pozitivni, negativni	Nastanek v vrednostni verigi			Trend (kratkoročno, srednjeročno, dolgoročno)
		Nižje	Lastna dejavnost	Višje	
Okolje					
E1 Podnebne spremembe					
Blažitev podnebnih sprememb Ogljični odtis lastne dejavnosti - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 	X	X	X	Trend upada
Blažitev podnebnih sprememb - JP VOKA SNAGA d.o.o. - I . OSKRBA S PITNO VODO: optimizacija vodovodnega sistema, kjer prihaja do energetske optimizacije črpanja vode – povezava z E3; - II. ODVAJANJE: ukrepi za učinkovito rabo energije pri procesu odvajanja - III. ODPADKI: pretvorba deponijskega plina in bioplina v električno energijo - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Zniževanje ogljičnega odtisa z investicijskimi projekti v proizvodnji in distribuciji	Dejanski in morebitni vpliv 	X	X	X	Trend rasti
Blažitev podnebnih sprememb Stroški prehoda na tehnologije z nižjimi emisijami - JP VOKA SNAGA d.o.o. - LPP d.o.o.	Tveganje 	X	X	X	Trend rasti
Energija: neobnovljivi viri energije - JP VOKA SNAGA d.o.o. III. ODPADKI - anaerobna fermentacija na RCERO za proizvodnjo bioplina ob 55 % rabi neobnovljivih virov - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Zamenjava premoga s plinom (70 %), ki je bistveno okoljsko čistejši, a še vedno fosilni energent - LPP d.o.o. Vozni park na fosilno gorivo	Dejanski vpliv 	X	X	X	Enakomeren trend
Energija: obnovljivi viri energije ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Tveganje dobave netrajnostne biomase (lesnih sekancev)	Dejanski in morebitni vpliv 	X	X	X	Trend upada
Energija: obnovljivi viri energije - JP VOKA SNAGA d.o.o. II. ODVAJANJE: energija iz sonca, bioplin III. ODPADKI - anaerobna fermentacija na RCERO - proizvodnja bioplina in pridobivanje energije iz sonca - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Povečevanje deleža obnovljivih virov energije: - soproduktivni blok s kotlom na lesno biomaso v TE-TOL, - toplarna na odpadke (TEO), - velika toplotna črpalka, ki bo uporabljala toploto reke Ljubljanice, - polje solarnih zbiralnikov, skupaj s sezonskim hranilnikom toplote.	Dejanski vpliv 	X	X	X	Trend rasti
Energija: obnovljivi viri energije Rešitve za shranjevanje energije ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o.	Priložnost 	X	X	X	Trend rasti
E2 Onesnaževanje					
Onesnaževanje vode Onesnaževanje vode zaradi lastne dejavnosti JP VOKA SNAGA d.o.o. II. ODVAJANJE: čiščenje odpadne vode - poplave iz kanalizacijskega sistema III. ODPADKI: zaradi predelave odpadkov nastaja odpadna podzemna in površinska voda; vplivi padavinskih voda na onesnaževanje vode	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend

Podtema Vplivi, tveganja, priložnosti	Pozitivni, negativni	Nastanek v vrednostni verigi			Trend (kratkoročno, srednjeročno, dolgoročno)
		Nižje	Lastna dejavnost	Višje	
- ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Povzročitev emisij snovi v vodo zaradi: - priprave tehnološke vode in - zaradi načina hlajenja vode (pretočni hladilni sistem). - LPP d.o.o. Onesnaževanje vode iz dejavnosti; za zmanjševanje vplivov nameščeni lovilci maščob na izpustih					
Onesnaževanje zraka - JP VOKA SNAGA d.o.o. II. ODVAJANJE: pri dejavnosti nastajajo emisije snovi v zrak - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Vplivi iz dejavnosti: nastajanje dima, prašenje - LPP d.o.o. - Izpust snovi v zrak zaradi zgorevanja iz premičnih virov; - izpusti snovi iz ličarske delavnice	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Onesnaževanje prsti - JP VOKA SNAGA d.o.o. III. ODPADKI: vpliv odlagališča na prst/tla - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Iz dejavnosti nastajajo emisije snovi v tla in vode - LPP d.o.o. V dejavnosti prihaja do izlivov olja na cestah	Dejanski in morebitni vpliv 		X		Enakomeren trend
Hrup – lastna specifična - JP VOKA SNAGA d.o.o. II. ODVAJANJE: nastaja hrup pri izvajanju dejavnosti III. ODPADKI: nastaja hrup pri izvajanju dejavnosti - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. V dejavnosti nastaja hrup na lokacijah TETOL in TOŠ - LPP d.o.o. - Pri izvajanju dejavnosti nastaja hrup - Ekstremi hrupa se obvladujejo - dnevni/večerni hrup v mejah	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
E3 Vodni in morski viri					
Poraba vode - JP VOKA SNAGA d.o.o. II. ODVAJANJE: pri dejavnosti prihaja do porabe vode III. ODPADKI: pri dejavnosti prihaja do porabe vode - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - Poraba vode iz vodnjakov - izgube vode zaradi puščanja omrežja - LPP d.o.o. - Odjem iz javnega vodovoda za sanitarije - Pranje vozil z 70-80 % prečiščenjem vode	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Odvzemi vode - JP VOKA SNAGA d.o.o. I. OSKRBA: velik odzem vode v skladu z vodnimi dovoljenji II. ODVAJANJE: odzem za tehnološko vodo - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - Za dejavnost se izvaja odzem vode iz dveh vodnjakov - odzem vode iz reke Ljubljanica - odzem vode iz javnega vodovoda	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Odvajanje vode v vodna telesa - JP VOKA SNAGA d.o.o. II. ODVAJANJE: očiščena porabljena voda (tudi padavinske vode) se vrne v okolje III. ODPADKI: odpadna padavinska voda se odvaja v vodna telesa, kadar ustreza parametrom; očiščena odpadna voda iz odlagališča in obdelave odpadkov se odvaja v kanalizacijo preko dveh čistilnih naprav - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Črpanje vode iz Ljubljane in vračanje toplotno onesnažene vode nazaj - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend

Podtema Vplivi, tveganja, priložnosti	Pozitivni, negativni	Nastanek v vrednostni verigi			Trend (kratkoročno, srednjeročno, dolgoročno)
		Nižje	Lastna dejavnost	Višje	
Odvajanje odpadne vode preko kanalizacijskega sistema					
E5 Raba virov in krožno gospodarstvo					
Odtoki virov - JP VOKA SNAGA d.o.o. Izvajalci podaljšane proizvajalčeve odgovornosti - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - Stranski proizvod pepel se uporabi kot gradbeni material - odvečna toplota se uporabi za namene daljinskega ogrevanja - LPP d.o.o. - Odprodaja barvnih kovin (aluminij, jeklo) kot surovine (prodaja na trg); - kompleti prve pomoči s pretečenimi veljavnostmi se podarijo Rdečemu križu	Dejanski vpliv 		X	X	Trend rasti Trend upada Enakomeren trend
Odpadki ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Ponovna uporaba odpadkov: železo, papir, gradbeni odpadki	Dejanski vpliv 		X	X	Trend upada
Odpadki - JP VOKA SNAGA d.o.o. - I. OSKRBA S PITNO VODO: nastanek odpadkov iz dejavnosti - II. ODVAJANJE: nastanek odpadkov iz dejavnosti - III. ODPADKI: nastanek odpadkov iz dejavnosti - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Nastajanje odpadkov iz dejavnosti - LPP d.o.o. Nastanek odpadkov v dejavnosti; - prevzem odpadkov s strani dobaviteljev nazaj (odpadni čistilci, odpadno olje, mastne krpe; absorbenti)	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Družba					
S1 Lastni zaposleni					
Varnost zaposlitve - Prevladujejo pogodbe za nedoločen čas; varnost zaposlitve je na prvem mestu - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Trend upada
Delovni čas Narava dejavnosti zahteva delo v izmenah za določen segment zaposlenih - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Delovni čas Urejen delovni čas - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Delovni čas Odhod ključnih kadrov zaradi nezadovoljstva z delovnim časom, nezmožnost zagotovitve zadostnega števila kompetentnih oz. ustreznih novo zaposlenih za izvajanje dejavnosti družbe zaradi zahtevanega delovnega časa, nezavzetost zaposlenih zaradi nezadovoljstva z delovnim časom - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Tveganje 		X		Enakomeren trend
Dostojne plače Nihče nima plače pod minimalno, so dostojne - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend

Podtema Vplivi, tveganja, priložnosti	Pozitivni, negativni	Nastanek v vrednostni verigi			Trend (kratkoročno, srednjeročno, dolgoročno)
		Nižje	Lastna dejavnost	Višje	
LPP d.o.o.					
Socialni dialog Na visokem nivoju redna komunikacija s sindikati in svetom delavcev - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Svoboda združevanja, obstoj svetov delavcev ter pravice delavcev do obveščenosti, posvetovanja in udeležbe Visoka stopnja svobode in pravic - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Kolektivna pogajanja, vključno z deležem delavcev, za katere veljajo kolektivne pogodbe Zagotovljena visoka raven sodelovanja in velik obseg delavcev - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja Sistemiški ukrepi za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja Odhod ključnih kadrov in nezmožnost zagotovitve zadostnega števila kompetentnih oz. ustreznih novo zaposlenih za izvajanje dejavnosti družb zaradi težjega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Tveganje 		X		Enakomeren trend
Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja LPP d.o.o. Delovni proces zahteva delo med vikendi za določena delovna mesta	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Zdravje in varnost Poskrbljeno za zdravje in varnost pri celotnem poslovanju z uporabo zaščitnih sredstev, izobraževanjem, preventivnimi pregledi, medicinsko programiranim aktivnim oddihom - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Zdravje in varnost - JP VOKA SNAGA d.o.o. - Dejavnosti na terenu z višjo stopnjo tveganja, - obdelava odpadkov in CCN sta eksplozijsko območje - LPP d.o.o. - V delavnicah večja izpostavljenost kostno-mišičnih obolenj; - vozniki so izpostavljeni stresu	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Zdravje in varnost Nezgodna pri delu - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Tveganje 		X		Enakomeren trend
Usposabljanje ter razvoj znanj in spretnosti Celovito upravljanje usposabljanja, pridobivanje znanj, veščin, kompetenc zaposlenih - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend

Podtema Vplivi, tveganja, priložnosti	Pozitivni, negativni	Nastanek v vrednostni verigi			Trend (kratkoročno, srednjeročno, dolgoročno)
		Nižje	Lastna dejavnost	Višje	
Usposabljanje ter razvoj znanj in spretnosti Nekakovostna izobraževanja - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Tveganje 		X		Enakomeren trend
Odhod ključnih kadrov in pomanjkanje – lastna specifika - Veliko zaposlenih izpolnjuje pogoje za upokožitev; - pomanjkanje kompetentnih zaposlenih; - slabši prenos znanja na mlajše sodelavce - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X		Trend upada
Neustrezna motiviranost in pripadnost, vključno z nepravčasnim prenosom znanja - lastna specifika - VOKA SNAGA d.o.o. Tvegana dejavnost z nižjo stopnjo motivacije zaposlenih - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - Povezano z odhodi ključnih kadrov, zaradi velike fluktuacije na določenih delovnih mestih	Dejanski vpliv 		X		Enakomeren trend
Razmere na trgu dela – lastna specifika Pomanjkanje določenih strokovnih profilov, ki so ključni za izvajanje dejavnosti - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Tveganje 		X		Enakomeren trend
Demografske spremembe – lastna specifika Naraščanje pomanjkanja delovne sile zaradi demografskih sprememb vpliva na odhod ključnih kadrov, nepripravljenost zaposlenega za učenje in manjše zavzetosti zaposlenih - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Tveganje 		X		Enakomeren trend
Družba					
S3 Prizadete skupnosti					
Vplivi, povezani z varnostjo - JP VOKA SNAGA d.o.o. - Vpliv na varnost življenjskega okolja: prvi, ki odkrijejo onesnaženost v prostoru - Zanesljiva in varna oskrba odjemalcev. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Zanesljiva in varna oskrba odjemalcev. - LPP d.o.o. Zaradi dejavnosti je na cestah manj osebnih vozil, kar pozitivno vpliva na manj nesreč, pretočnost prometa idr.	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Vplivi, povezani z varnostjo LPP d.o.o. Dogajajo se prometne nesreče	Dejanski in morebitni vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Sodelovanje z lokalno skupnostjo/ sponzorstva in donacije – lastna specifika - Družbeno odgovoren odnos do lokalne skupnosti z vseh vidikov - Nenehen dialog z lokalno skupnostjo - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Družba					
S4 Potrošniki in končni uporabniki					
Svoboda izražanja Več kanalov dvosmernega komuniciranja, zelo pomemben odnos z odjemalci storitev	Dejanski vpliv		X	X	Enakomeren trend

Podtema Vplivi, tveganja, priložnosti	Pozitivni, negativni	Nastanek v vrednostni verigi			Trend (kratkoročno, srednjeročno, dolgoročno)
		Nižje	Lastna dejavnost	Višje	
- JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.					
Dostop do (kakovostnih) informacij Večkanalen dostop do informacij in protokoli obveščanja: izobraževanje, ozaveščanje, ogledi objektov idr. - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Zdravje in varnost - JP VOKA SNAGA d.o.o. Izredni dogodki, ki imajo potencialno negativne vplive na zdravje uporabnikov - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Lahko pride do uhajanje plina pri končnih odjemalcih; v večini primerov ga povzroči tretja oseba, tudi nepooblaščen izvajalci	Dejanski in morebitni vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Zdravje in varnost - JP VOKA SNAGA d.o.o. Nenehna skrb za varnost in zdravje uporabnikov je del dejavnosti (zelene površine - otroška igrišča, zdrava pitna voda, reden odvoz odpadkov) - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Vse dejavnosti se izvajajo z visoko mero varnosti in skrbi za zdravje uporabnikov. Če se ugotovi, da ni zadostnih varnostnih funkcij, se del dejavnosti zapre do ureditve - LPP d.o.o. - Skrb za prometno varnost, - režim proti kajenju na avtobusih, - skrb za ustrezne mikroklimatske razmere na avtobusih, - ozaveščanje voznikov, spremljanje načina vožnje	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Varnost osebe ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Naprave delujejo v skladu z v zahtevami, certifikati	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Dostop do proizvodov in storitev ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Nezmožnost priklopa določenih odjemalcev: - na lokaciji ni omrežja, - kjer obstaja daljinsko ogrevanje, ni mogoč priklop na zemeljski plin	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Dostop do proizvodov in storitev - JP VOKA SNAGA d.o.o. - Klančine za dostope v določene zgradbe; - vzdrževanje javnih površin na otroških igriščih: nameščajo se igrala za gibalno ovirane; - prilagoditve spletne strani za slabovidne in gibalno ovirane - LPP d.o.o. Vse oviranosti so upoštevane, - s stališča slabovidnega živahne barve opreme na avtobusih, - aplikacije za slabovidne, internet prilagojen, - prostor za invalidski voziček, mamice, nosečnice	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Odgovorne tržne prakse - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. Poslovanje usklajeno z odgovorno tržno prakso na področju energetske zakonodaje, varstva potrošnikov, GDPR in dr. - LPP d.o.o. Poslovanje usklajeno z odgovorno tržno prakso na področju GJS, določene storitve so nadstandardne: Urban, posebne linije za ranljive skupine (npr.: smer UKC, Žale), prevoz na klic	Dejanski vpliv 		X	X	Enakomeren trend
Upravljanje G1 Poslovno ravnanje					

Podtema Vplivi, tveganja, priložnosti	Pozitivni, negativni	Nastanek v vrednostni verigi			Trend (kratkoročno, srednjeročno, dolgoročno)
		Nižje	Lastna dejavnost	Višje	
Korporativna kultura Razvita korporativna kultura, ki temelji na Etičnem kodeksu - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 	X	X	X	Enakomeren trend
Korporativna kultura LPP d.o.o. Negativni vpliv je pomanjkanje zanimanja mladih za poklice, potrebne za dejavnost družbe; spreminjanje vrednot mladih. Izziv je širša skrb za spoštovanje človekovih pravic	Dejanski vpliv 	X	X	X	Trend rasti
Upravljanje odnosov z dobavitelji, vključno s plačilnimi praksami Zamude pri plačilih - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Dejanski vpliv 	X	X		Enakomeren trend
Kibernetska varnost – lastna specifika Odtekanje informacij, onemogočanje storitev; vdor v informacijski sistem, kršenje zakonodaje / skladnosti - JHL d.o.o. - JP VOKA SNAGA d.o.o. - ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o. - LPP d.o.o.	Tveganje 		X		Trend rasti

IRO-2 – Zahteve po razkritju iz ESRS, zajete v izjavi podjetja o trajnostnosti²⁵

Podatkovne točke, ki izhajajo iz druge zakonodaje EU (Uredba o taksonomiji), objavljamo na strani 112.

Razkritje seznama zahtev za razkritje ESRS, ki so bile izpolnjene pri pripravi poročila o trajnostnosti na podlagi rezultatov ocene pomembnosti, objavljamo na koncu poročila o trajnostnosti stran 259-261.

Prag pomembnosti smo na lestvici od 1 do 5 določili pri vrednosti 2.

Pomembne informacije, ki jih je treba razkriti v zvezi s pomembnimi vplivi, tveganji in priložnostmi, smo določili v skladu z zahtevami ESRS 2 – Splošna razkritja ter tematskimi standardi ESRS (tj. vse določene zahteve po razkritju in podatkovne točke). Razkrili smo tudi dodatne informacije, specifične za našo Skupino, če pomembna trajnostna zadeva ni zajeta v ESRS ali v njem ni dovolj podrobno razčlenjena. Te informacije razkrivamo, če smo jih v okviru ocene pomembnosti prepoznali kot pomembne glede na enega ali več naslednjih vidikov: pomen informacij glede na zadevo, ki jo prikazujejo ali pojasnjujejo, zmožnost teh informacij, da zadostijo potrebam uporabnikov pri odločanju, vključno s potrebami primarnih uporabnikov splošnega računovodskega poročanja, in/ali potrebami uporabnikov, katerih glavni interes so informacije o naših vplivih.

²⁵ ESRS2 IRO-2 56, 59

3.2 Okoljske informacije

3.2.1 Razkritja v skladu s členom 8 Uredbe 2020/852 (uredba o taksonomiji)

Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (v nadaljevanju EU Taksonomija) določa merila za ugotavljanje, ali se gospodarska dejavnost šteje kot okoljsko trajnostna, za namene določitve stopnje okoljske trajnostnosti naložbe. EU taksonomija v 9. členu opredeli šest okoljskih ciljev, in sicer:

1. blažitev podnebnih sprememb (BPS);
2. prilagajanje podnebnim spremembam (PSS);
3. trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov (VMV);
4. prehod na krožno gospodarstvo (KG);
5. preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja (NO);
6. varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov (BRE).

Gospodarska dejavnost se šteje za sprejemljivo za taksonomijo, če je opisana v delegiranih aktih ne glede na to, ali opredeljena gospodarska dejavnost izpolnjuje katerokoli ali vsa tehnična merila za pregled, določena v naslednjih delegiranih aktih, Podnebni delegirani akt (EU) 2021/2139, Komplementarni podnebni delegirani akt (EU) 2022/1214, sprememba Podnebnega delegiranega akta (EU) 2023/2485 ter Okoljski delegirani akt (EU) 2023/2486.

Dejavnost je usklajena s taksonomijo, če poleg tega izpolnjuje tehnična merila za pregled dejavnosti, tako za bistven prispevek k zadevnemu okoljskemu cilju, kot za ne bistveno škodovanje ostalim okoljskim ciljem t.i. načelo DNSH (angl. DNSH – do no significant harm), in če podjetje pri izvajanju takih dejavnosti sledi minimalnim zaščitnim ukrepom v smislu EU-taksonomije na področju človekovih pravic in pravic iz dela, obdavčenja, poštene konkurence ter korupcije.

Skladno z 8. členom EU taksonomije morajo nefinančna podjetja razkriti najmanj tri kazalnike, in sicer delež prihodkov, naložb v osnovna sredstva (CapEx) ter naložb v obratna sredstva (OpEx), povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne v skupnih prihodkih, naložbah v osnovna in obratna sredstva. Medtem, ko kazalnik prihodkov omogoča statično oceno prispevka posamezne družbe k okoljskim ciljem, CapEx in OpEx omogočata dinamičen in v prihodnost usmerjen pogled na načrte družbe za prehod k okoljsko sprejemljivim dejavnostim. Vsebina in prikaz informacij, ki jih je treba razkriti na podlagi navedenih odstavkov, vključno z metodologijo, ki jo je treba uporabiti so določeni v Delegiranem aktu o razkritjih (EU) 2021/2178.

Ocena sprejemljivosti za EU taksonomijo za poslovno leto 2024

Družbe Skupine Javni holding smo v letu 2024 opravile ponoven pregled svojih dejavnosti ter skupno opredelile dvajset (20) za EU taksonomijo sprejemljivih dejavnosti, ki so po posameznih sektorjih navedene v nadaljevanju.

Energija

V sektorju energija odvisna družba Energetika Ljubljana ustvarja prihodke s proizvodnjo električne energije iz sonca, izvajanjem gospodarske javne službe (GJS) distribucija in dobava toplote v Mestni občini Ljubljana, pri čemer je del toplote proizvedene tudi z visoko učinkovito soproizvodnjo z uporabo zemeljskega plina.

- BPS 4.1. Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije

Energetika Ljubljana je postavila sončno elektrarno na strehi poslovne stavbe Verovškova 62 že leta 2009. Izvedba sončne elektrarne ustreza opisu dejavnosti 4.1. Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije, ki je gradnja ali upravljanje objektov za proizvodnjo električne energije z uporabo fotovoltaične tehnologij. Z dejavnostjo se proizvaja električna energija z uporabo fotovoltaične tehnologije, s čimer izpolnjuje merilo za bistven prispevek k blaženju podnebnih sprememb. Prihodek predstavlja podpora BORZEN-a za proizvedeno električno energijo, ki je v letu 2024 znašala 18.434,77 EUR. V letu 2024 so bile naložbe v osnovna sredstva povezane s pridobivanjem gradbenega dovoljenja za sončno elektrarno v Kosezah ter izdelavo investicijske dokumentacije za gradnjo sončne elektrarne na Verovškovi 70, v skupni višini 45.488 EUR.

- BPS 4.15 Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja

Izvajanje gospodarske javne službe (GJS) distribucija in dobava toplote ustreza opisu dejavnosti 4.15 Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja, ki je gradnja, obnavljanje in upravljanje cevovodov in z njimi povezane infrastrukture za distribucijo energije za ogrevanje in hlajenje, ki se konča na razdelilni transformatorski postaji ali v toplotnem izmenjevalniku. Ustreza tudi opredelitvi sistemov učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja iz člena 2 (41) Direktive 2021/27/EU, hkrati dejavnost pomeni spremembo na nižji temperaturni režim. S tem so izpolnjena merila za bistven prispevek k blaženju podnebnih sprememb. Prihodki v višini 98.162.669 EUR v letu 2024 so usklajeni s prihodki iz energetskih dejavnosti proizvodnja vroče vode ter GJS distribucija vroče vode, pri čemer so izločene tržne dejavnosti (proizvodnja pare) ter medsebojni prometi družb v Skupini Javni holding. Naložbe v osnovna sredstva v letu 2024 so znašale 4.551.656 EUR in predstavljajo investicije v obnovo in razvoj proizvodnih virov ter omrežja daljinskega ogrevanja, naložbe v obratna sredstva pa 6.104.913 EUR, od tega je 88 % povezano s stroški storitev in materiala za tekoče vzdrževanje.

- BPS 4.30 Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije z visokim izkoristkom iz fosilnih plinastih goriv

Proizvodnja toplote, pare in električne energije iz naprave SPTE TOŠ ter investicija v plinsko-parno enoto PPE-TOL, ki bo zaključena v letu 2025 ustrezata opisu dejavnosti 4.30 Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije z visokim izkoristkom iz fosilnih plinastih goriv, ki predstavlja gradnjo, obnovo in upravljanje objektov za soproizvodnjo toplote/hladu in električne energije z uporabo fosilnih plinastih goriv. Prihodki od prodaje so skupaj znašali 21.497.275 EUR, od tega so prihodki od prodaje električne energije znašali 9.981.461,98 EUR in od prodaje pare 11.515.812,83 EUR. Prihodki od prodaje vroče vode iz visoko učinkovitih SPTE naprav na zemeljski plin v višini so že zajeti v prihodkih dejavnosti 4.15 Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja, skladno z razmejitvijo med posameznimi profitnimi centri. Zaradi preprečevanja dvojnega štetja niso vključeni v prihodke iz visoko učinkovitih SPTE naprav na zemeljski plin. Naložbe v osnovna sredstva povezana z izgradnjo in dokončanjem naprave PPE-TOL so znašale 17.200.254 EUR, medtem ko so naložbe v osnovna sredstva povezane s SPTE TOŠ znašale 26.661 EUR, skupaj 17.226.915 EUR. Naložbe v obratna sredstva so v letu 2024 znašale 99.920 EUR, od tega so stroški tekočega vzdrževanja predstavljali 94 % celotnega zneska. Naložbe v obratna sredstva povezane s proizvodnjo vroče vode so evidentirane v okviru izvajanja 4.15 Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja in zaradi preprečevanja dvojnega štetja pri dejavnosti SPTE na zemeljski plin niso upoštevane.

- BPS 4.5 Proizvodnja električne energije iz vodne energije

Projekt energetske izrabe Ljubljanice predvideva gradnjo plovne infrastrukture in malih pretočnih hidroelektrarn s ciljem vzpostavitve krožne plovne poti po Ljubljanici in ustreza opisu dejavnosti 4.5 Proizvodnja električne energije iz vodne energije, ki je gradnja ali upravljanje

objektov za proizvodnjo električne energije, ki proizvajajo električno energijo iz vodne energije. Načrtovana investicija za proizvodnjo električne energije bo pretočna hidroelektrarna in ne bo imela umetnega zbiralnika. V letu 2024 je bilo za strokovne podlage v okviru investicijskega projekta Obnova obstoječih zapornic in energetska izraba Ljubljane ob istočasni vzpostavitvi krožne plovne poti na Ljubljani namenjenih 19.100 EUR naložb v osnovna sredstva.

- BPS 4.20 Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije iz bioenergije

Investicija v postavitev kotla za energijsko izrabo lesne biomase ustreza opisu dejavnosti 4.20 Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije iz bioenergije, ki je gradnja in upravljanje obratov za soproizvodnjo toplote/hladu in električne energije izključno iz biomase, bioplina ali tekočega biogoriva, z izjemo soproizvodnje iz mešanice goriv iz obnovljivih virov in bioplina ali tekočega biogoriva. Za zamenjavo kotla 1 na lokaciji TE-TOL na novo gorivo – biomaso se je v letu 2024 pripravljala dokumentacija (idejni projekt, investicijski program in razpisna dokumentacija). Vrednost naložbe v osnovna sredstva je bila 513.754 EUR.

Dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadnimi vodami in odpadki in saniranja okolja

V sektorju dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadnimi vodami in odpadki in saniranja okolja, odvisna družba VOKA SNAGA pridobiva prihodke iz dejavnosti oskrbe s pitno vodo, ravnanjem s komunalno in padavinsko odpadno vodo ter zbiranjem in obdelavo odpadkov.

- BPS 5.1 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode

Oskrba s pitno vodo je ena od osnovnih dejavnosti družbe VOKA SNAGA, ki zajema črpanje, prečrpavanje in hranjenje pitne vode, distribucijo pitne vode ter dobavo vode in ustreza dejavnosti 5.1 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode. Večji del dejavnosti poteka v okviru gospodarske javne službe na območju šestih občin. Dejavnost zajema vse aktivnosti, ki so povezane z rednim obratovanjem in vzdrževanjem vodovodnih sistemov. V sklop dobave pitne vode sodi tudi umerjanje in zamenjava vodomero, ki zagotavlja pogoje za pridobivanje pravih podatkov o odvzemu pitne vode iz javnega vodovoda z namenom obračuna storitev. Hkrati pa dejavnost oskrbe s pitno vodo zajema tudi zdravstveno-higienski nadzor, katerega rezultat je dokazilo o učinkovitosti preventivnih ukrepov za zmanjševanje zdravstvenih in drugih tveganj, v vseh zgoraj navedenih aktivnostih. Vse navedene aktivnosti so povezane z upravljanjem sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode. V dejavnosti oskrbe s pitno vodo je neto poraba energije za odvzem vode manjša od 0,5 kWh na kubični meter proizvedene vode za oskrbo. Prihodki iz dejavnosti za vse zgoraj navedene aktivnosti, še posebej prodajo pitne vode, so vezani na Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. list RS, 87/12 s spremembami). Kot sprejemljivi se torej upoštevajo vsi prihodki dejavnosti oskrbe s pitno vodo v družbi VOKA SNAGA. Prihodki v letu 2024 so znašali 27.035.615 EUR. V letu 2024 je bilo v osnovna sredstva vloženo 306.962 EUR, ter 1.660.972 EUR v obratna sredstva. Naložbe v osnovna sredstva zajemajo naložbe v infrastrukturne objekte, pri čemer so izključene obnove (te sodijo v 5.2), naložbe v osnovna sredstva za izvajanje dejavnosti, investicije v razvoj infrastrukturnih objektov in nabave merilnikov.

- BPS 5.2 Obnova sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode (ne ustvarja prihodkov, vezano samo na CapEx)

V dejavnost oskrbe s pitno vodo sodijo tudi obnove sistemov za zbiranje in distribucijo pitne vode kar ustreza opisu dejavnosti 5.2 Obnova sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode. Sama aktivnost obnov vodovodnih sistemov ne ustvarja prihodkov (vsi prihodki iz dejavnosti oskrbe s pitno vodo so zajeti pod postavko 5.1 Gradnja, razširitev in upravljanje

sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode), so pa naložbe v osnovna sredstva takšne, da sodijo v sklop dejavnosti 5.2, saj v okviru dejavnosti oskrbe s pitno vodo obnavljamo sisteme za zbiranje in distribucijo vode, vključno z infrastrukturo za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode za potrebe gospodinjstev in industrije. V osnovna sredstva smo v letu 2024 vložili 10.993.826 EUR. Gre za investicije oz. obnove infrastrukture omrežja.

- BPS 5.3 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda

Ena od osnovnih dejavnosti družbe VOKA SNAGA je dejavnost ravnanja s komunalno in padavinsko odpadno vodo, ki ustreza opisu dejavnosti 5.3 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda. V okviru te dejavnosti zagotavljamo storitve odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske približno 310.000 prebivalcem na območju sedmih občin. Čiščenje odpadne vode poteka na CCN (Centralni čistilni napravi) Ljubljana in ostalih manjših čistilnih napravah. Poleg tega v okviru omenjene dejavnosti zagotavljamo storitve, povezane z greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami. Prihodki zajemajo vse prihodke na tej dejavnosti, saj je celotna dejavnost povezana z gradnjo, razširitvijo in predvsem upravljanjem centraliziranih sistemov odpadnih vod, vključno s kanalizacijskih omrežjem in čiščenjem, in so v letu 2024 znašali 26.152.108 EUR. Z dejavnostjo 5.3 so bila v letu 2024 povezana vlaganja v osnovna sredstva v višini 1.716.296 EUR, ter vlaganja v obratna sredstva v višini 1.020.336 EUR. Pri naložbah v osnovna sredstva se upoštevajo naložbe v infrastrukturne objekte ter naložbe v razvoj na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda, ki se nanaša na gradnjo ter upravljanje.

- BPS 5.4 Obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda

V okviru dejavnosti ravnanja s komunalno in padavinsko odpadno vodo poteka tudi obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda, ki ustreza opisu dejavnosti 5.4 Obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda. Dejavnost ne ustvarja prihodkov, saj so vsi prihodki v dejavnosti ravnanja s komunalno in padavinsko odpadno vodo vključeni med prihodke iz dejavnosti 5.3. Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda. V letu 2024 so bila z obnovo sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda povezana vlaganja v osnovna sredstva v višini 2.013.576 EUR. Tu so upoštevane vse investicije v obnove ter rekonstrukcije objektov in sistemov.

- BPS 5.5. Zbiranje in prevoz nevarnih frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru

Dejavnost zbiranja odpadkov v družbi VOKA SNAGA zajema gospodarsko javno službo zbiranja odpadkov ter pogodbeni odvoz odpadkov iz proizvodnje, obrti in storitvenih dejavnosti in ustreza opisu dejavnosti 5.5 Zbiranje in prevoz nevarnih frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru. Dejavnost zbiranja komunalnih odpadkov izvajamo za več kot 400.000 prebivalcev enajstih občin. Prihodki, ki jih v dejavnosti upoštevamo kot sprejemljive, so vsi prihodki, ki jih ta dejavnost ustvari v družbi VOKA SNAGA, in so v letu 2024 znašali 17.647.084 EUR. V osnovna sredstva smo vložili 609.550 EUR, v obratna sredstva pa 694.399 EUR. Gre za vse investicije v dejavnosti zbiranja odpadkov ter investicije v razvoju zbiranja odpadkov.

- BPS 5.7 Anaerobna razgradnja bioloških odpadkov

V okviru dejavnosti obdelave odpadkov poteka proces predelave ločeno zbranih biorazgradljivih odpadkov na lokaciji RCERO. Znotraj te aktivnosti poteka anaerobna razgradnja ločeno zbranih bioloških odpadkov ter zelenega odreza, ki ustreza opisu in izpolnjuje merila za bistven prispevek v blaženju podnebnih sprememb dejavnosti 5.7 Anaerobna razgradnja bioloških odpadkov, in sicer dejavnost pomeni zmanjšanje uhajanja metana pri dejavnosti razgradnje bioloških odpadkov; zajemanje bioplina, ki se uporablja neposredno za proizvodnjo električne energije ali toplote; biološki odpadki, ki se uporabljajo

za anaerobno razgradnjo, se ločujejo pri viru in zbirajo ločeno; ter proizvedeni digestat (kompost) se uporablja kot gnojilo ali sredstvo za izboljšanje tal. Med sprejemljive prihodke se upoštevajo tisti del prihodkov iz dejavnosti obdelave odpadkov, ki je ustvarjen v procesu predelave ločeno zbranih biorazgradljivih odpadkov in je bil v letu 2024 enak 5.428.318 EUR.

- BPS 5.8 Kompostiranje bioloških odpadkov

Znotraj dejavnosti obdelave odpadkov na lokaciji RCERO poteka proces pridobivanja komposta (I. kakovostnega razreda) iz ločeno zbranih bioloških odpadkov in zelenega odreza. Dejavnost ustreza opisu in izpolnjuje merila za bistven prispevek v blaženju podnebnih sprememb dejavnosti 5.8. Kompostiranje bioloških odpadkov. Dejavnost pridelava komposta izpolnjuje naslednja tehnična merila: biološki odpadki, ki se kompostirajo, se ločujejo pri viru in zbirajo ločeno ter proizvedeni kompost, ki se uporablja kot gnojilo ali sredstvo za izboljšanje tal ter izpolnjuje zahteve za materiale za gnojenje, opredeljene v kategoriji sestavnih materialov 3 iz Priloge II k Uredbi (EU) 2019/1009 ali nacionalnih pravilih o gnojilih ali sredstvih za izboljšanje tal za kmetijsko uporabo. Med sprejemljive prihodke se upoštevajo tisti del prihodkov iz dejavnosti obdelave odpadkov, ki je ustvarjen v procesu pridobivanja in prodaje komposta in je bil v letu 2024 enak 30.016 EUR.

Prevoz

V sektorju prevoz družba LPP v Skupini Javni holding pridobiva prihodke ter investira v osnovna in obratna sredstva z izvajanjem prevoza potnikov v mestnem in primestnem prevozu potnikov ter prevozom potnikov z osebnimi vozili in kombiniranimi vozili, družba Energetika Ljubljana pa z naložbami v osnovna sredstva vzpostavlja infrastrukturo za polnjenje vozil LPP na alternativna goriva, in sicer električno energijo in vodik.

- BPS 6.3 Mestni in primestni linijski prevoz potnikov

Dejavnost prevoz potnikov v mestnem in primestnem prevozu potnikov je glavna dejavnost družbe LPP in ustreza opisu dejavnosti 6.3. Mestni in primestni prevoz, cestni prevoz potnikov, ki je nakup, financiranje, zakup, najem in upravljanje prevoznih sredstev za mestni in primestni prevoz potnikov in cestni prevoz potnikov. Družba LPP izvaja gospodarsko Javno službo (GJS) za mestni promet, ki je podeljena s strani Mestne občine Ljubljana in prevoz potnikov v primestnem prevozu po koncesijski pogodbi, ki je sklenjena z upravljalcem javnega potniškega prometa v Sloveniji. Prevozi se izvajajo z avtobusi. Poleg tega družba izvaja posebni linijski prevoz in občasne prevoze potnikov. Sem sodijo upravljanje šolskih avtobusov za šolske prevoze in turističnih avtobusov za turistične prevoze. V letu 2024 je dejavnost ustvarila prihodke v višini 27.009.772 EUR. Družba v letu 2024 ni investirala v nove avtobuse. Naložbe v osnovna sredstva so znašale 3.322.660 EUR, medtem ko so naložbe v obratna sredstva znašale 4.208.828 EUR.

- BPS 6.5 Prevoz z motornimi kolesi, osebnimi avtomobili in lahкими gospodarskimi vozili

Družba LPP v okviru gospodarske javne službe izvaja tudi prevoze potnikov z osebnimi vozili in kombiniranimi vozili, za turistične prevoze uporablja dva cestna vlaka. V mestnem središču, kjer ni omogočenega javnega potniškega prevoza z avtobusi, družba uporablja kavalirje, ki so del javnega potniškega prevoza. Za prevoze na klic, ki je tudi oblika javnega potniškega prometa, družba uporablja osebna vozila in kombinirana vozila, ki jih uporablja na območju Mestne občine Ljubljana. Dejavnost ustreza opisu dejavnosti 6.5 Prevoz z motornimi kolesi, osebnimi avtomobili in lahкими gospodarskimi vozili, ki je nakup, financiranje, najem, zakup in upravljanje vozil, razvrščenih v kategoriji M1 in N1, ki spadata na področje uporabe Uredbe (ES) št. 715/2007 Evropskega parlamenta in Sveta), ali v kategorijo L (dvo- in trikolesna vozila ter štirikolesniki). Družba je v letu 2024 z izvajanjem dejavnosti ustvarila prihodke v višini 700.159 EUR ter investirala v nakup petih kavalirjev, za prevoz po centru mesta in eno

kombinirano vozilo za prevoz potnikov, skupaj so naložbe v osnovna sredstva znašale 226.606 EUR. Naložbe v obratna sredstva v letu 2024 so znašale 25.779 EUR.

- BPS 6.15 Infrastruktura za omogočanje nizkoogljivega cestnega prevoza in javnega prevoza

Dejavnost izvedbe polnilnic za električne avtobuse ter vzpostavitev infrastrukture javnih polnilnic za vodik ustrezata opisu dejavnosti 6.15 Infrastruktura za omogočanje nizkoogljivega cestnega prevoza in javnega prevoza, ki je gradnja, posodobitev, vzdrževanje in upravljanje infrastrukture, ki je potrebna za cestni prevoz z ničelnimi emisijami CO₂ (iz izpušne cevi), ter infrastrukture, namenjene pretovarjanju, in infrastrukture za upravljanje mestnega prevoza. V obeh primerih je infrastruktura namenjena upravljanju vozil z ničelnimi emisijami CO₂ iz izpušne cevi, ki so namenjena mestnemu in primestnemu javnemu prevozu potnikov, s čimer je izpolnjeno merilo za bistven prispevek k blaženju podnebnih sprememb. V letu 2024 so s polnilnico za električne avtobuse povezane naložbe v osnovna sredstva v višini 16.717 EUR ter 31.018 EUR za izvedbo gradbene priprave za postavitev opreme vodikove polnilnice, oboje na lokaciji P&R Stanežiče. Skupna vrednost naložb v osnovna sredstva v letu 2024 je znašala 47.735 EUR.

Gradnja in nepremičnine

- BPS 7.3 Namestitev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme

Vzdrževanje toplotnih postaj predstavlja obnovitveni ukrepi, ki vključujejo namestitev, vzdrževanje ali popravilo energijsko učinkovite opreme, in ustreza opisu dejavnosti 7.3 Namestitev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme. Dejavnost vključuje vzdrževanje in popravilo sistemov za ogrevanje vode. Prihodki na osnovi sklenjenih pogodb o vzdrževanju toplotnih postaj v višini 265.799 EUR so že zajeti v prihodkih osnovne dejavnosti 4.15 Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja. Kot prihodki dejavnosti 7.3. Namestitev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme se tako upoštevajo prihodki iz naslova enkratnih storitev (naročil), ki so v letu 2024 znašali 234.058 EUR. Naložb v osnovna sredstva ni bilo, naložbe v obratna sredstva so znašale 185.087 EUR, predvsem iz naslova stroškov materiala in storitev.

- BPS 7.5 Namestitev, vzdrževanje in popravilo instrumentov in naprav za merjenje, reguliranje in nadzor energijske učinkovitosti stavb

Vzdrževanje toplotnih števecv ustreza opisu vzdrževanja in popravila instrumentov in naprav za merjenje, reguliranje in nadzor energijske učinkovitosti stavb in tako ustreza opisu dejavnosti 7.5 Namestitev, vzdrževanje in popravilo instrumentov in naprav za merjenje, reguliranje in nadzor energijske učinkovitosti stavb. Dejavnost vključuje vzdrževanje in popravilo pametnih števecv za toploto, in s tem izpolnjuje kriterij za bistven prispevek k blažitvi podnebnih sprememb. Prihodki od vzdrževanja toplotnih števecv in vodomeroev, ki se odjemalcem zaračunajo mesečno skupaj z računom za toploto so že zajeti v prihodkih osnovne dejavnosti 4.15 Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja. Prihodki meritev in regulacij po naročilu so v letu 2024 znašali 329.380 EUR. Naložbe v obratna sredstva v obliki stroškov materiala in storitev so znašale 4.090 EUR, naložb v osnovna sredstva ni bilo.

Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti

- PPS 9.2. Raziskave, razvoj in inovacije blizu trga

Cilj projekta SENERGY NETS je prikazati tehnični in ekonomski potencial za razogljičenje obstoječih energetskih sistemov. V ta namen v okviru projekta skupaj z ostalimi partnerji v projektu razvijamo nabor programskih orodij, namenjenih zbiranju prožnosti v posameznih energetskih sistemih. Projekt SENERGY NETS odpravlja ovire za prilagajanje (podnebnim

spremembam) z novimi ali izboljšanimi rešitvami, tehnologijami in postopki, in tako ustreza opisu dejavnosti 9.2. Raziskave, razvoj in inovacije blizu trga, ki je raziskave, uporabne raziskave in eksperimentalni razvoj rešitev, postopkov, tehnologij, poslovnih modelov in drugih izdelkov, namenjenih prilagajanju podnebnim spremembam. V letu 2024 dejavnost ni ustvarila prihodkov skladnih s taksonomsko opredelitvijo. Računalniška merilno-regulacijska oprema (45.394 EUR) ter nadgradnja programske opreme SENERGY NETS (125.541 EUR), sta skupaj v letu 2024 predstavljali naložbe v osnovna sredstva v višini 170.935 EUR. Naložbe v obratna sredstva so znašale 18.840 EUR, od tega so skoraj 80 % predstavljali stroški storitev in materiala za tekoče vzdrževanje.

- BPS 9.3 Poklicne storitve, povezane z energijsko učinkovitostjo stavb

V sklopu priključevanja objektov na obstoječe vročevodno in plinovodno omrežje, obstoječim in bodočim uporabnikom nudimo strokovno svetovanje in finančne spodbude za prehod na toploto ali zemeljski plin ter zamenjavo dotrajanih ogrevalnih sistemov. Ob tem izvajamo tudi program za varčevanje z energijo, ki vključuje finančne spodbude za vgradnjo energetske učinkovitih rešitev, vse z namenom izboljšanja energetske učinkovitosti stavb. Dejavnost energetskega svetovanja ustreza opisu dejavnosti 9.3 Poklicne storitve, povezane z energijsko učinkovitostjo stavb, in vključuje tehnična posvetovanja (energetska posvetovanja, energetske simulacije, vodenje projektov, priprava pogodb o zagotavljanju prihranka energije, namensko usposabljanje), povezana z izboljšanjem energijske učinkovitosti stavb. V letu 2024 so bili v okviru storitev za uporabnike realizirani prihodki iz izvedbe notranje plinske napeljave v paketu s plinskim kotlom v višini 253.749 EUR. Naložbe v obratna sredstva v zvezi materialom za storitve kupcem ter storitvami po naročilu kupcem so znašale 306.804 EUR, naložb v osnovna sredstva ni bilo.

Kulturne in razvedrilne dejavnosti

- PPS 13.2 Dejavnosti knjižnic, muzejev in druge kulturne dejavnosti

Družba VOKA SNAGA na podlagi koncesijske pogodbe opravlja storitev upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (TRŠh), ki ustreza opisu dejavnosti 13.2 Dejavnosti knjižnic, muzejev in druge kulturne dejavnosti. Navedena dejavnost zajema: opravljanje varstvenih, strokovnih, nadzornih in upravljavskih nalog v KP TRŠh; izvajanje varstvenih režimov, varstvenih usmeritev in drugih nalog s ciljem varstva naravnih vrednot in ohranjanja biotske raznovrstnosti; izvajanje nalog javne službe ohranjanja narave po 133. členu ZON in 26. členu Odloka o KP TRŠh. Kot sprejemljivi se upoštevajo vsi prihodki dejavnosti upravljanja Krajinskega parka TRŠh. Z dejavnostjo so bili v letu 2024 ustvarjeni prihodki v višini 154.191 EUR, naložbe v obratna sredstva, ki so povezana s stroški tekočega vzdrževanja ter tekočega vzdrževanja vozil in računalniške opreme so znašala 12.227 EUR.

Merila za bistven prispevek, nebstveno škodovanje in minimalni zaščitni ukrepi

Skupina Javni holding še nima na voljo ustreznih dokazil, ki bi potrdila skladnost z merili za bistven prispevek k okoljskemu cilju Blaženje podnebnih sprememb oziroma Prilagajanje podnebnim spremembam v zvezi z naštetimi taksonomsko sprejemljivimi dejavnostmi.

Vse dejavnosti odvisnih družb v Skupini Javni holding že zaradi skladnosti z okoljsko zakonodajo, okoljevarstvenimi dovoljenji in okoljskim standardom ISO 14001 izkazujejo nebstveno škodovanje okoljskim ciljem. Ker v Skupini Javni holding še nismo izvedli celovitega pregleda dejavnosti z vidika meril za nebstveno škodovanje ostalim okoljskim ciljem, smo vse dejavnosti v prvem letu poročanja skladno z ESRS standardi uvrstili v kategorijo taksonomsko sprejemljivih dejavnosti. Zavzemali se bomo za čim hitrejšo implementacijo izpolnjevanja meril za nebstveno škodovanje, ki so ključnega pomena za zagotavljanje okoljske celovitosti klasifikacije okoljsko trajnostnih dejavnosti.

Kršitve s področja obdavčenja, človekovih pravic, poštene konkurence in korupcije v letu 2024 niso bile ugotovljene. V nadaljevanju bomo opravili še verifikacijo skladnosti z minimalnimi zaščitnimi ukrepi skladno z novim ESRS trajnostnim poročanjem.

Izračun kazalnikov

Razkritja smo pripravili na podlagi proučitve zadevnih zakonodajnih dokumentov, našega razumevanja in razpoložljivih podatkov. Finančni podatki Skupine Javni Holding skladno z načeli konsolidacije ne upoštevajo prometov med družbami v Skupini, in so pridobljeni iz računovodskih podatkov po dejavnostih iz poslovno informacijskega sistema SAP. Prihodki in stroški poslovanja posamezne taksonomske dejavnosti so opredeljeni s profitnim centrom, stroškovnim mestom oziroma nalogom, s čimer je preprečeno dvojno štetje..

V imenovalcu prihodkov so konsolidirani prihodki Skupine Javni holding, kamor so vključeni prihodki posameznih odvisnih družb in družbe Javni holding ter izključeni medsebojni prometi, kar je v skladu s pravili MSRP. Konsolidirani prihodki v imenovalcu prihodkov so v letu 2024 znašali 352.739.325 EUR. Stroški, ki se pripoznajo kot naložbe v osnovna sredstva skladno z EU taksonomijo (CapEx) so tisti, ki povečajo nabavno vrednost sredstva in s tem podaljšajo dobo koristnosti osnovnih sredstev. Ti stroški v skladu z računovodskimi standardi izpolnjujejo pogoje za kapitaliziranje. Naložbe v osnovna sredstva Skupine Javni holding vključene v imenovalca kazalnika, so v letu 2024 znašale 52.773.789 EUR. Stroški, ki se pripoznajo kot naložbe v obratna sredstva skladno z EU taksonomijo (OpEx) se evidentirajo kot odhodki v izkazu poslovnega izida in v skladu z računovodskimi standardi ne izpolnjujejo pogojev za kapitaliziranje. Skladno z opredelitvijo Delegiranega akta o razkritjih »taksonomski OpEx« zajema neposredne neusredstvene stroške, povezane z raziskavami in razvojem; ukrepi prenove stavb, kratkoročnimi najemi, vzdrževanjem in popravili, ter vse druge neposredne odhodke, povezane z dnevnim servisiranjem opredmetenih osnovnih sredstev s strani podjetja ali tretje osebe, kateri se dejavnosti oddajo v zunanje izvajanje, ki so potrebni za zagotovitev neprekinjenega in učinkovitega delovanja takšnih sredstev. Taksonomski OpEx naložbe je le del skupnih operativnih stroškov, kot je definiran z računovodsko opredelitvijo OpEx- a (stroški ki so usmerjeni v vzdrževanje in delovanje osnovnih sredstev), in ne vključuje naložb, ki so kapitalizirane kot CapEx, niti stroškov, povezanih z obratnimi sredstvi (zaloge, terjatve, predujmi). Imenovalca taksonomskega OpEx-a Skupine Javni holding je v letu 2024 znašal 26.339.737 EUR.

Dejavnosti na področju jedrske energije in zemeljskega plina

Ker se odvisna družba Energetika Ljubljana uvršča med podjetja, ki izvajajo ali financirajo gradnjo, obnovo in upravljanje objektov za sproizvodnjo toplote/hladu in električne energije z uporabo fosilnih plinastih goriv ali ima izpostavljenosti do navedenega, je Skupina Javni holding zavezana tudi za poročanje o Informacijah iz člena 8(6) in (7) v Delegiranem aktu o razkritjih, in sicer v obliki predlog, za vsak ključni kazalnik uspešnosti, ki se uporablja.

Delež prihodkov od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2024

Poslovno leto 2024		Leto		Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje						Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež prihodkov usklajenih s taksonomijo (A.1) ali sprejemljivih za taksonomijo (A.2), leto 2023 (18)	Kategorija omogočitve na dejavnost (19)	Kategorija prehodna dejavnost (20)			
Gospodarske dejavnosti (1)	Oznaka (2)	Prihodki (3)	Delež prihodkov, leto N (4)	Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Voda (7)	Onesnaževanje (8)	Krožno gospodarstvo (9)	Biotska raznovrstnost (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Voda(13)	Onesnaževanje (14)	Krožno gospodarstvo (15)	Biotska raznovrstnost (16)							
		EUR	%	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE					DA/NE	%	O
A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																						
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																						
Prihodki od okoljsko trajnostnih dejavnostih (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		0,00	0,00	0,00%	0%	0%	0%	0%	0%	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-					
Od tega omogočitvenih		0,00	0,00	0,00%	0%	0%	0%	0%	0%	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-	O				
Od tega prehodnih		0,00	0,00	0,00%						NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-		P			
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																						
Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije	BPS 4.1	18.435	0,01	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,00					
Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja	BPS 4.15	98.162.669	27,83	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								24,13					
Soprodukcija toplote/hladi in električne energije z visokim izkoristkom iz fosilnih plinastih goriv	BSP 4.30	21.497.275	6,09	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								5,26					
Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode	BPS 5.1	27.035.615	7,66	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								6,47					
Obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda	BPS 5.3	26.152.108	7,41	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								6,38					
Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru	BPS 5.5	17.647.084	5,00	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								4,27					
Anaerobna razgradnja bioloških odpadkov	BPS 5.7	5.428.318	1,54	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,01					
Kompostiranje bioloških odpadkov	BPS 5.8	30.016	0,01	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								1,45					
Mestni in primestni prevoz, cestni prevoz potnikov	BPS 6.3	27.009.772	7,66	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								6,55					
Prevoz z motornimi kolesi, osebnimi avtomobili in gospodarskimi vozili	BPS 6.5	700.159	0,20	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,00					
Namestitev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme	BPS 7.3	234.058	0,07	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,12					
Namestitev, vzdrževanje in popravilo instrumentov in naprav za merjenje, reguliranje in nadzor energijske učinkovitosti stavb	BPS 7.5	329.380	0,09	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,08					
Poklicne storitve, povezane z energijsko učinkovitostjo stavb	BPS 9.3	253.749	0,07	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,09					
Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	PPS 13.2	154.191	0,04	NSP	SP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,04					
Prihodki od dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		224.652.828	63,69	63,64%	0,04%	0%	0%	0%	0%								54,86					
Prihodki od dejavnosti, ki so sprejemljivih za taksonomijo (A.1 + A.2)		224.652.828	63,69	61,02%	0%	0%	0%	0%	0%								54,86					
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																						
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo		128.086.497	36,31																			
Skupaj (A + B)		352.739.326	100,00																			

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2024

Poslovno leto 2024	Leto			Merila za bistven prispevek							Merila za nebitveno škodovanje							Delež naložb v osnovna sredstva usklajenih s taksonomijo (A.1) ali sprejemljivih za taksonomijo (A.2), leto 2023 (18)	Kategorija omogočitev na dejavnost (19)	Kategorija prehodna dejavnost (20)
Gospodarske dejavnosti (1)	Oznaka (2)	Naložbe v osnovna sredstva (3)	Delež naložb v osnovna sredstva, leto N (4)	Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Voda (7)	Onesnaževanje (8)	Krožno gospodarstvo (9)	Biotska raznovrstnost (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Voda (13)	Onesnaževanje (14)	Krožno gospodarstvo (15)	Biotska raznovrstnost (16)	Minimalni zaščitni ukrepi (17)				
		EUR	%	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	O	P
A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
Naložbe v osnovna sredstva pri okoljsko trajnostnih dejavnostih (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		0%	0,00	0,00%	0%	0%	0%	0%	0%	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-		
Od tega omogočitvenih		0%	0,00	0,00%	0%	0%	0%	0%	0%	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-	O	
Od tega prehodnih		0%	0,00	0,00%						NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-		P
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																				
Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije	BPS 4.1	45.488	0,09	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									-		
Proizvodnja električne energije iz vodne energije	BPS 4.5	19.100	0,04	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									0,06		
Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja	BPS 4.15	4.551.656	8,62	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									8,49		
Soprodna toplote/hladu in električne energije iz bioenergije	BPS 4.20	513.754	0,97	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									0,00		
Soprodna toplote/hladu in električne energije z visokim izkoristkom iz fosilnih plinastih goriv	BPS 4.30	17.226.915	32,64	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									28,66		
Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode	BPS 5.1	306.962	0,58	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									0,73		
Obnova sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode	BPS 5.2	10.993.826	20,83	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									23,56		
Obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda	BPS 5.3	1.716.296	3,25	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									6,56		
Ravnanje s komunalno in padavinsko odpadno vodo	BPS 5.4	2.013.576	3,82	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									7,69		
Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru	BPS 5.5	609.550	1,16	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									1,14		
Mestni in primestni prevoz, cestni prevoz potnikov	BPS 6.3	3.322.660	6,30	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									1,86		
Prevoz z motornimi kolesi, osebnimi avtomobili in gospodarskimi vozili	BPS 6.5	226.606	0,43	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									0,81		
Infrastruktura za omogočanje nizkoogiljčnega cestnega prevoza in javnega prevoza	BPS 6.15	47.735	0,09	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP									0,04		
Raziskave, razvoj in inovacije blizu trga	PPS 9.2	170.935	0,32	NSP	SP	NSP	NSP	NSP	NSP									0,01		
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		41.765.060	79,14	79%	%	%	%	%	%									79,62		
A. Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, sprejemljivih za taksonomijo (A.1 + A.2)		41.765.060	79,14	79,14%	0%	0%	0%	0%	0%									79,62		
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, nesprejemljivih za taksonomijo		11.008.730	20,86																	
SKUPAJ (A+B)		52.773.789	100,00																	

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2024

Poslovno leto 2024	Leto			Merila za bistven prispevek						Merila za nebitveno škodovanje						Minimalni zaščiteni ukrepi (17)	Delež naložb v obratna sredstva usklajenih s taksonomijo (A.1) ali sprejemljivih za taksonomijo (A.2), leto 2023 (18)	Kategorija omogočitev a dejavnost (19)	Kategorija prehodna dejavnost (20)
	Oznaka (2)	Naložbe v obratna sredstva (3)	Delež naložb v obratna sredstva, leto N (4)	Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Voda (7)	Onesnaževanje (8)	Krožno gospodarstvo (9)	Biotska raznovrstnost (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Voda (13)	Onesnaževanje (14)	Krožno gospodarstvo (15)	Biotska raznovrstnost (16)				
		EUR	%	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA; NE; NSP	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE				
Gospodarske dejavnosti (1)																			
A. DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																			
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																			
Naložbe v obratna sredstva pri okoljsko trajnostnih dejavnosti (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		0%	0,00	0,00%	0%	0%	0%	0%	0%	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-		
Od tega omogočitenih		0%	0,00	0,00%	0%	0%	0%	0%	0%	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-	O	
Od tega prehodnih		0%	0,00	0,00%						NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-		P
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																			
Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja	BPS 4.15	6.104.913,79	23,18	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								26,97		
Proizvodnja električne energije iz SPTE na zemeljski plin (PPE TOL, TOŠ)	BPS 4.30	99.920,00	0,38	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,02		
Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode	BPS 5.1	1.660.972,66	6,31	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								6,83		
Obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda	BPS 5.3	1.020.366	3,87	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								5,36		
Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru	BPS 5.5	694.399	2,64	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								2,65		
Mestni in primestni prevoz, cestni prevoz potnikov	BPS 6.3	4.208.828	15,98	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								15,69		
Prevoz z motornimi kolesi, osebnimi avtomobili in gospodarskimi vozili	BPS 6.5	25.779	0,10	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,05		
Namestitvev, vzdrževanje in popravilo energijsko učinkovite opreme	BPS 7.3	185.087	0,70	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,67		
Namestitvev, vzdrževanje in popravilo instrumentov in naprav za merjenje, reguliranje in nadzor energijske učinkovitosti stavb	BPS 7.5	4.090	0,02	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,02		
Raziskave, razvoj in inovacije blizu trga	PPS 9.2	18.840	0,07	NSP	SP	NSP	NSP	NSP	NSP								-		
Poklicne storitve, povezane z energijsko učinkovitostjo stavb	BPS 9.3	306.804	1,16	SP	NSP	NSP	NSP	NSP	NSP								1,89		
Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	PPS 13.2	12.227	0,05	NSP	SP	NSP	NSP	NSP	NSP								0,07		
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		14.342.227	54,45	99,74%	0,26%	0%	0%	0%	0%								60,21		
A. Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, sprejemljivih za taksonomijo (A.1 + A.2)		14.342.227	54,45	99,64%	0,36%	0%	0%	0%	0%								60,21		
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																			
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, nesprejemljivih za taksonomijo		11.997.510,05	45,55																
Skupaj (A + B)		26.339.737	100,00																

PRIHODKI – Dodatna razkritja za ključni kazalnik uspešnosti

PRIHODKI predloga 1: Dejavnosti na področju jedrske energije in zemeljskega plina

Vrstica	Dejavnosti na področju jedrske energije	
1.	Podjetje izvaja ali financira raziskave, razvoj, predstavitev in postavitev inovativnih objektov za proizvodnjo električne energije, ki proizvajajo energijo iz jedrskih procesov z minimalnimi odpadki iz jedrskega gorivnega cikla, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
2.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo in varno upravljanje novih jedrskih objektov za proizvodnjo električne energije ali procesne toplote, tudi za namen daljinskega ogrevanja ali industrijskih procesov, kot je proizvodnja vodika, ter njihove varnostne posodobitve z uporabo najboljših razpoložljivih tehnologij ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
3.	Podjetje izvaja ali financira varno upravljanje obstoječih jedrskih objektov za proizvodnjo električne energije ali procesne toplote, tudi za namen daljinskega ogrevanja ali industrijskih procesov, kot je proizvodnja vodika iz jedrske energije, ter njihove varnostne posodobitve ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
Dejavnosti na področju zemeljskega plina		
4.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo ali upravljanje objektov za proizvodnjo električne energije, ki proizvajajo električno energijo z uporabo fosilnih plinastih goriv, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
5.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo, obnovo in upravljanje objektov za soproizvodnjo toplote/hladu in električne energije z uporabo fosilnih plinastih goriv ali ima izpostavljenosti do navedenega.	DA
6.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo, obnovo in upravljanje objektov za proizvodnjo toplote, ki proizvajajo toploto/hlad z uporabo fosilnih plinastih goriv, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE

Predloga 2: Gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo (imenovalci)

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Znesek in delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		BPS + PPS		Blažitev podnebnih sprememb (BPS)		Prilagajanje podnebnim spremembam (PPS)	
		EUR	%	EUR	%	EUR	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, ki niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Skupna vrednost ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Predloga 3: Gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo (števec)

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Znesek in delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		(BPS + PPS)		Blažitev podnebnih sprememb		Prilagajanje podnebnim spremembam	
		Znesek	%	Znesek	%	Znesek	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, ki niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Predloga 4: Gospodarske dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		(BPS + PPS)		Blažitev podnebnih sprememb		Prilagajanje podnebnim spremembam	
		Znesek	%	Znesek	%	Znesek	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	21.497.275	6,09	21.497.275	6,09	-	-
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene, ter niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	203.155.554	57,59	203.031.379	57,56	154.191	0,04
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	224.652.828	63,69	224.528.653	63,65	154.191	0,04

Predloga 5: Gospodarske dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	EUR	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 1 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 2 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 3 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 4 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 5 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 6 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo ter niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	128.086.497	36,31
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	128.086.497	36,31

NALOŽBE V OSNOVNA SREDSTVA - Dodatna razkritja za ključni kazalnik uspešnosti

Predloga 1: Dejavnosti na področju jedrske energije in zemeljskega plina

Vrstica	Dejavnosti na področju jedrske energije	
1.	Podjetje izvaja ali financira raziskave, razvoj, predstavitev in postavitev inovativnih objektov za proizvodnjo električne energije, ki proizvajajo energijo iz jedrskih procesov z minimalnimi odpadki iz jedrskega gorivnega cikla, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
2.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo in varno upravljanje novih jedrskih objektov za proizvodnjo električne energije ali procesne toplote, tudi za namen daljinskega ogrevanja ali industrijskih procesov, kot je proizvodnja vodika, ter njihove varnostne posodobitve z uporabo najboljših razpoložljivih tehnologij ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
3.	Podjetje izvaja ali financira varno upravljanje obstoječih jedrskih objektov za proizvodnjo električne energije ali procesne toplote, tudi za namen daljinskega ogrevanja ali industrijskih procesov, kot je proizvodnja vodika iz jedrske energije, ter njihove varnostne posodobitve ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
Dejavnosti na področju zemeljskega plina		
4.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo ali upravljanje objektov za proizvodnjo električne energije, ki proizvajajo električno energijo z uporabo fosilnih plinastih goriv, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
5.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo, obnovo in upravljanje objektov za soproizvodnjo toplote/hladu in električne energije z uporabo fosilnih plinastih goriv ali ima izpostavljenosti do navedenega.	DA
6.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo, obnovo in upravljanje objektov za proizvodnjo toplote, ki proizvajajo toploto/hlad z uporabo fosilnih plinastih goriv, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE

Predloga 2: Gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo (imenovalec)

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Znesek in delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		BPS + PPS		Blažitev podnebnih sprememb (BPS)		Prilagajanje podnebnim spremembam (PPS)	
		EUR	%	EUR	%	EUR	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.26 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.27 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.28 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.29 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.30 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.31 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, ki niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Skupna vrednost ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Predloga 3: Gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo (števec)

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Znesek in delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		(BPS + PPS)		Blažitev podnebnih sprememb		Prilagajanje podnebnim spremembam	
		Znesek	%	Znesek	%	Znesek	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.26 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.27 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.28 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.29 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.30 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.31 prilog 1 in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, ki niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Predloga 4: Gospodarske dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		(BPS + PPS)		Blazitev podnebnih sprememb		Prilagajanje podnebnim spremembam	
		Znesek	%	Znesek	%	Znesek	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	17.226.915	32,64	17.226.915	32,64	0,00	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene, ter niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	24.538.145	46,50	24.367.210	46,17	170.935	0,32
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	41.765.060	79,14	41.594.125	78,82	170.935	0,32

Predloga 5: Gospodarske dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	EUR	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 1 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 2 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 3 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 4 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 5 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 6 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo ter niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	11.008.730	20,86
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	11.008.730	20,86

NALOŽBE V OBRATNA SREDSTVA - Dodatna razkritja za ključni kazalnik uspešnosti

Predloga 1: Dejavnosti na področju jedrske energije in zemeljskega plina

Vrstica	Dejavnosti na področju jedrske energije	
1.	Podjetje izvaja ali financira raziskave, razvoj, predstavitev in postavitev inovativnih objektov za proizvodnjo električne energije, ki proizvajajo energijo iz jedrskih procesov z minimalnim odpadki iz jedrskega gorivnega cikla, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
2.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo in varno upravljanje novih jedrskih objektov za proizvodnjo električne energije ali procesne toplote, tudi za namen daljinskega ogrevanja ali industrijskih procesov, kot je proizvodnja vodika, ter njihove varnostne posodobitve z uporabo najboljsh razpoložljivih tehnologij ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
3.	Podjetje izvaja ali financira varno upravljanje obstoječih jedrskih objektov za proizvodnjo električne energije ali procesne toplote, tudi za namen daljinskega ogrevanja ali industrijskih procesov, kot je proizvodnja vodika iz jedrske energije, ter njihove varnostne posodobitve ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
Dejavnosti na področju zemeljskega plina		
4.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo ali upravljanje objektov za proizvodnjo električne energije, ki proizvajajo električno energijo z uporabo fosilnih plinastih goriv, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE
5.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo, obnovo in upravljanje objektov za soproizvodnjo toplote/hladu in električne energije z uporabo fosilnih plinastih goriv ali ima izpostavljenosti do navedenega.	DA
6.	Podjetje izvaja ali financira gradnjo, obnovo in upravljanje objektov za proizvodnjo toplote, ki proizvajajo toploto/hlad z uporabo fosilnih plinastih goriv, ali ima izpostavljenosti do navedenega.	NE

Predloga 2: Gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo (imenovalci)

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Znesek in delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		BPS + PPS		Blažitev podnebnih sprememb (BPS)		Prilagajanje podnebnim spremembam (PPS)	
		EUR	%	EUR	%	EUR	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, ki niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Skupna vrednost ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Predloga 3: Gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo (števec)

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Znesek in delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		(BPS + PPS)		Blažitev podnebnih sprememb		Prilagajanje podnebnim spremembam	
		Znesek	%	Znesek	%	Znesek	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, usklajene s taksonomijo, iz oddelka 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, ki niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, v števcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Predloga 4: Gospodarske dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	Delež (informacije se navedejo v denarnih zneskih in kot odstotki)					
		(BPS + PPS)		Blazitev podnebnih sprememb		Prilagajanje podnebnim spremembam	
		Znesek	%	Znesek	%	Znesek	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	99.920	0,38	99.920	0,00	0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti, ki je sprejemljiva za taksonomijo, vendar z njo ni usklajena, iz oddelka 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene, ter niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	14.242.307	54,07	14.211.240	54	31.067	0,12
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar z njo niso usklajene, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	14.342.227	54,45	14.311.160	54	31.067	0,12

Predloga 5: Gospodarske dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo

Vrstica	Gospodarske dejavnosti	EUR	%
1.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 1 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.26 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0,0	0,00
2.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 2 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.27 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0,0	0,00
3.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 3 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.28 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0,0	0,00
4.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 4 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.29 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0,0	0,00
5.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 5 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.30 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0,0	0,00
6.	Znesek in delež gospodarske dejavnosti iz vrstice 6 predloge 1, ki ni sprejemljiva za taksonomijo, v skladu z oddelkom 4.31 prilog I in II k Delegirani uredbi 2021/2139 v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	0,0	0,00
7.	Znesek in delež drugih gospodarskih dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo ter niso navedene v vrsticah 1 do 6 zgoraj, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	11.997.510	45,55
8.	Skupni znesek in delež gospodarskih dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo, v imenovalcu ključnega kazalnika uspešnosti, ki se uporablja	11.997.510	45,55

3.2.2 ESRS E1 Podnebne spremembe

Upravljanje s podnebnimi spremembami Skupine Javni holding Ljubljana je tesno povezano s strateškimi zavezami Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju MOL), saj Skupina Javni holding operativno uresničuje ključne cilje občine na področju trajnostnega razvoja in podnebne nevtralnosti. MOL se je v različnih strateških dokumentih kot so Izvedbeni načrt Trajnostne urbane strategije MOL, Lokalni energetski koncept MOL (LEK MOL), Celostna prometna strategija, Akcijski načrt razogljčenja do leta 2030 (Misija 100), zavezala k bistvenemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, večji energetski učinkovitosti ter prehodu na trajnostne oblike mobilnosti in rabe virov.

V tem okviru Skupina Javni holding prevzema ključno vlogo, saj povezujemo družbe, ki vsakodnevno izvajajo ukrepe na področjih energetike, prometa, ravnanja z odpadki, vodnih virov in infrastrukture.

Z usklajenim delovanjem in usmerjenimi investicijami Skupina Javni holding uresničuje strateške cilje MOL ter zagotavlja celovito podporo prehodu mesta v podnebno nevtralno, zeleno in trajnostno usmerjeno skupnost. S tem Skupina Javni holding ne le izvaja posamezne okoljske ukrepe, temveč postaja ključen mehanizem izvajanja vizije trajnostnega urbanega razvoja Ljubljane.

Z oceno dvojne pomembnosti (ESRS 2 IRO-1 in E1.IRO-1) smo prepoznali dejanske in morebitne negativne ter pozitivne vplive ter tveganja in priložnosti naših dejavnosti na področju blažitve podnebnih sprememb.

Vse tri odvisne družbe s svojimi dejavnostmi pomembno prispevamo k nastanku emisij toplogrednih plinov, kar je naš dejanski negativni vpliv. Le - ta nastaja ne le v naših lastnih dejavnostih, ampak tudi po vrednostni verigi navzgor (npr.: dobavitelji fosilnih energentov, dobavitelji investicijskega blaga idr.) in navzdol (uporabniki naših storitev, na primer ogrevanja, prevozov idr.). S svojimi strateškimi usmeritvami, investicijami in ukrepi svoj ogljični odtis znižujemo, kar je naš pozitiven vpliv, ki ga zaznavamo tudi po vrednostni verigi navzgor in navzdol ter ima trend rasti.

Negativni vpliv smo prepoznali s področja energije, saj v vseh treh odvisnih družbah v precejšnjem delu uporabljamo fosilne energente, ki pa jih strateško dolgoročno zamenjujemo bodisi z energenti z nižjimi emisijami (zemeljski plin) bodisi z obnovljivimi viri energije. S preходом na obnovljive vire energije imamo v družbah VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana pomembne pozitivne vplive, ki posledično nastajajo tudi v naših vrednostnih verigah navzgor in navzdol.

Vse naše dejavnosti se soočajo s tveganji s področja blaženja podnebnih sprememb, in sicer zaradi stroškov prehoda na tehnologije z nižjimi emisijami. Prepoznali smo rešitve za shranjevanje energije kot poslovno priložnost s pomembnimi finančnimi posledicami.

E1.GOV-3 Vključitev s trajnostnostjo povezane uspešnosti v sisteme spodbud

²⁶Vključitev s trajnostnostjo povezane uspešnosti v sisteme spodbud smo razkrili v GOV-3, skupaj z merili za spremenljivi del plačila, ki vključujejo tudi vidike okolja, družbe in upravljanja. Podrobneje se s podnebjem upoštevani premisleki v sedanjem sistemu prejemkov poslovnih in nadzornih organov zaenkrat ne upoštevajo.

E1-1 Načrt za prehod za blažitev podnebnih sprememb

²⁷V Skupini Javni holding podpiramo Pariški sporazum in zaveze EU za razogljčenje do leta 2050, kar pomeni, da se aktivno zavzemamo za preprečevanje in blažitev podnebnih sprememb. Obenem si kot izvajalci javnih gospodarskih služb prizadevamo izvajati zanesljive in ekonomsko sprejemljive storitve za prebivalce Mestne občine Ljubljana in druge uporabnike.

Načrt za prehod za blažitev podnebnih sprememb (v nadaljevanju: Načrt za prehod) Skupine Javni holding je v pripravi in bo predvidoma sprejet s strani najvišjega vodstva in potrjen s strani nadzornega sveta leta 2026²⁸. V nadaljevanju podajamo informacije, vezane na razkritja o Načrtu za prehod, ki bo usklajen s krovno strategijo skupine in finančnim načrtovanjem.²⁹ Načrt za prehod bo temeljil na naši strateški zavezi razogljčenja proizvodnih virov in distribucijskih omrežij ter javnega potniškega prometa in povečanju samooskrbe z energenti. Izhodišče za strateške cilje in ukrepe razogljčenja je izračun ogljičnega odtisa Skupine Javni holding obsega 1, 2 in 3 z izhodiščnim letom 2023 (več v poglavju E1-6).

³⁰Načrt za prehod v nastajanju vključuje dve strateški obdobji, in sicer srednjeročni cilj do leta 2030 in dolgoročni cilj do leta 2050. Ciljne vrednosti zmanjševanja TGP v teh dveh obdobjih smo določili skladno z odprto dostopno metodologijo SBTi³¹ za znanstveno utemeljene cilje (k formalni potrditvi nismo pristopili). Do leta 2030 želimo zmanjšati svoj ogljični odtis obsega 1 in 2 glede na izhodiščno leto za 42 % in obseg 3 za 25 % ter do leta 2050 skupni ogljični odtis za 90 %. Ciljna zmanjšanja emisij toplogrednih plinov so v skladu s Pariškim sporazumom in podpirajo doseganje cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050 brez prekoračitve ali z omejeno prekoračitvijo, kot je določeno v evropskih podnebnih pravilih (Uredba (EU) 2021/1119).

Pri določitvi poteka nižanja emisij so upoštevane tako medsektorske, kot sektorske usmeritve. Za dejavnosti ter emisije TGP, kjer sektorskih smernic ni na voljo, se za izračun referenčnih ciljnih vrednosti uporabijo medsektorski faktorji zmanjšanja emisij toplogrednih plinov (v nadaljevanju: TGP). Za dejavnost proizvodnje energije, ki je v Skupini Javni holding odgovorna

²⁶ E1.GOV-3, odstavek 13

²⁷ E1-1 odstavek 14

²⁸ E1-1 odstavek 16i, 16, 17

²⁹ E1-1 odstavek 16h

³⁰ E1-1 odstavek 16a

³¹ Pobuda Science Based Targets (angl. *Science Based Target Initiative*)

za pomemben delež emisij TGP obsega 1, so bili skladno s smernicami SBTi uporabljeni sektorski faktorji zmanjšanja intenzivnosti emisij TGP.

Pri opredelitvi, zlasti pa izvedbi ukrepov Načrta za prehod se soočamo z več izzivi. Narava naših dejavnosti za pomembne rezultate razogljičenja zahteva dolgoročne strateške investicijske projekte, za katere je poslovno nujno predvidljivo zakonodajno in tržno okolje. Ob številnih nejasnih zakonodajnih, tržnih, tehnoloških in geopolitičnih signalih sta načrtovanje in izvedba prehoda za Skupino Javni holding zahtevna. Sistematično bomo napredek spremljali od leta 2026 dalje³².

Vzvodi razogljičenja in ključni ukrepi

³³ Ukrepi za blaženje podnebnih sprememb (v nadaljevanju: blažitveni ukrepi) za doseganje opredeljenih ciljev so del Strateških načrtov družb v Skupini Javnih holding za obdobje najmanj 5 let ali del letnih poslovnih načrtov. Trenutno so v veljavi Strateški načrti posameznih družb za obdobje 2022 – 2027. Načrt za prehod bo vseboval tudi druge srednjeročne in dolgoročne ukrepe za doseganje ciljev razogljičenja.

V Skupini Javni holding smo v letu 2024 na podlagi enotne metodologije identificirali 22 akcijskih ukrepov, med katerimi so tudi stalni ukrepi, s katerimi dosegamo prihranke emisij TGP (npr. obnove in nadomestitve omrežja daljinskega ogrevanja, posodobitve voznega parka, višanje deleža obnovljivih virov energije idr.). Načrtovane blažitvene ukrepe združujemo v naslednje vzvode razogljičenja:

1. Energijska učinkovitost
2. Uporaba obnovljivih virov energije
3. Prehod na goriva z nižjimi emisijami
4. Elektrifikacija

Ukrepe, ki podpirajo ključne vzvode razogljičenja so, predstavljamo v poglavju E1-3.

Načrtovani ukrepi naj bi do leta 2030 prispevali k zmanjšanju skupnih emisij TGP v višini 221.244 t CO₂ ekv oziroma 25 % skupnih emisij TGP ter do leta 2050 k zmanjšanju 579.860 t CO₂ ekv oziroma 65 % skupnih emisij TGP glede na izhodiščno leto 2023. Pri tem je pomembno poudariti, da s pričetkom delovanja PPE TOL v Mostah v letu 2025, zaradi razširitve dejavnosti proizvodnje električne energije, emisije TGP Obsega 1 narastejo kljub nadomestitvi 70 % rjavega premoga z energentom z manj emisijami t.j. zemeljskim plinom.

Za doseganje cilja iz Pariškega sporazuma bo Skupina Javni holding izvajala tudi ukrepe, ki jih v času priprave Načrta za prehod zaradi pomanjkanja informacij še ni mogoče zadostno opredeliti. Ti ukrepi so npr. nadaljnji razvoj pametnih omrežij (povečanje učinkovitosti omrežja, zanesljivosti in integracija OVE), izvedba ukrepov učinkovite rabe energije znotraj lastnih procesov (optimizacija proizvodnih procesov, elektrifikacija, prenova stavb, idr.), medsektorsko povezovanje elektrike in toplote, digitalizacija poslovanja ter raziskave in razvoj, identifikacija dodatnih primernih površin za postavitev sončnih elektrarn, elektrifikacija prometa, ki jo sedaj načrtovani ukrepi predvidevajo le v delu, ki se nanaša na javni potniški promet v družbi LPP ter ukrepi, ki jih bo Skupina Javni holding Ljubljana izvajala vzdolž celotnih vrednostnih verig.

Učinki ukrepov, ki še niso upoštevani v zmanjšanju emisij TGP Skupine Javni holding, naj bi skupaj z že načrtovanimi ukrepi dolgoročno do leta 2050 vodili do zmanjšanja skupnih emisij TGP za 90 % ali več, kar je skladno z znanstveno utemeljenimi cilji SBTi, doseganjem cilja Pariškega sporazuma in doseganjem podnebne nevtralnosti. Razogljičenje preostanka od 5 do

³² E1-1 odstavek 16j

³³ E1-1 odstavek 16b

10 % emisij TGP bo doseženo z izravnavo ustvarjenih ter odstranjenih emisij in s tem doseganje cilja neto ničelnih emisij TGP.

Razkritje izdatkov

³⁴Izvedba načrtovanih akcijskih ukrepov razogljčenja je zelo pomembno povezana z razpoložljivimi finančnimi sredstvi Skupine Javni holding. Opuščanje odvisnosti od fosilnih goriv, povezano z vojno v Ukrajini, je dodatno pospešilo spremembe na področju dostopa do kapitala na dolžniškem trgu EU. Umik finančne podpore projektom s področja fosilnih goriv prehiteva zmožnosti obstoječih proizvajalcev toplotne in električne energije, ki v svojih procesih uporabljajo fosilna goriva, da bi se lahko tehnološko in portfeljsko prestrukturirala v smeri obnovljivih virov energije na ekonomsko vzdržan način in z upoštevanjem pričakovane življenjske dobe obstoječih osnovnih sredstev. Odvisne družbe Skupine Javni holding izvajajo dejavnosti, ki so infrastrukturno obsežne ter bistvenega pomena za kakovost življenja prebivalcev v Mestni občini Ljubljana in okolici, zato izvedbe ukrepov z večjim učinkom zmanjšanja emisij TGP ni mogoče izvesti v kratkem časovnem obdobju. Poleg visokih finančnih sredstev tovrstne investicije pomenijo dolgotrajne upravne postopke pridobivanja dovoljenj ter obstoj takšnih tehnoloških rešitev, ki morajo družbam zagotoviti nadaljevanje izvajanja dejavnosti najmanj v enakem obsegu kot do sedaj.

Ocena sredstev za izvedbo akcijskih ukrepov razogljčenja je pripravljena na podlagi ocene vrednosti izvedbe posameznih projektov v času priprave finančnega dela načrta in naj bi do leta 2050 znašala 1.076 mio EUR. Od tega 720 mio EUR predstavljajo investicije v osnovna sredstva (CapEx) do leta 2050, vrednost investicij v obratna sredstva (OpEx) je ocenjena na 356 mio EUR. Vse načrtovane investicije niso taksonomsko sprejemljive, vendar s prehodom na energent z nižjimi emisijami prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb. Tak primer so investicije v objekt za energetske izrabo odpadkov v višini 200 mio EUR do leta 2035, zgoščevanje odjema ter zamenjava obstoječih kotlov na distribucijskem omrežju zemeljskega plina, za kar naj bi potrebovali do leta 2050 cca. 10,6 mio EUR.

³⁵V poslovnih načrtih družb za leto 2025 je za blažitev podnebnih sprememb v Skupini Javni holding namenjeno 19,3 mio EUR, od tega 18,7 mio EUR za investicije v osnovna sredstva, ter 0,6 mio EUR za investicije v obratna sredstva. 18,6 mio EUR oziroma 99 % je namenjeno za uskladiitev ali razširitev taksonomskih dejavnosti ter pričetek izvajanja dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo. 0,7 mio EUR je namenjeno za investicije, ki prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb, vendar dejavnosti taksonomsko niso sprejemljive. Posamezni ukrepi so navedeni v spodnji tabeli.

v EUR

Naziv ukrepa/investicije	Vrednost
Posodobitev voznega JPP parka s čistimi vozili (uvredba vodika in električne energije)	8.020.000
Plinsko-parna enota PPE-TOL - zaključek	5.785.412
Obnove in nadomestitve - omrežje DO	1.865.771
Polnilnice za električne avtobuse	832.000
Proizvodnja vodika in vzpostavitev infrastrukture javnih polnilnic za vodik	769.000
Energijska izraba lesne biomase	623.390
Izvedba fotovoltaičnih modulov na lastnih površinah	592.000
Omrežje ZP - priključevanje, zamenjave obstoječih kotlov	601.000
Energijska izraba odpadkov (OEIO)	100.000
Uvajanje vodika, sintetičnega metana in biometana v distribucijsko omrežje ZP	69.000

³⁴ E1-1 odstavek 16c

³⁵ E1-1 odstavek 16e

³⁶V srednjeročnem obdobju do leta 2030 je skoraj 95 % sredstev potrebnih za izvedbo načrtovanih blažitevniških ukrepov, katerih skupna vrednost je 275 mio EUR, povezanih z investicijami v osnovna sredstva za taksonomsko uskladitev gospodarskih dejavnosti. Največji del predstavljata postavitve bloka na lesno biomaso (skoraj 100 mio EUR) in posodobitev voznega JPP parka z brezemisijскими vozili (87 mio EUR). Znatne investicije v osnovna sredstva so povezane še z obnovami in nadomestitvami omrežja daljinskega ogrevanja (26 mio EUR) postavitve malih HE na reki Ljubljanici, vzpostavitev krožne poti (18 mio EUR) in postavitve baterijskega hranilnika do 10 MW (cca. 10 mio EUR).

Vezane emisije toplogrednih plinov iz ključnih sredstev in proizvodov

³⁷V ogljičnem odtisu Skupine Javni holding vezane emisije izvirajo iz soproizvodnje električne energije in toplote, ki v Energetiki Ljubljana poteka tudi z uporabo fosilnih goriv (premog in zemeljski plin) ter emisije iz dejavnosti prometa v okviru dejavnosti LPP ter VOKA SNAGA zaradi uporabe vozil na fosilna goriva. Kratkoročno popolna zamenjava fosilnih goriv z gorivi iz OVE tako v tehnološkem, kot ekonomskem smislu ni izvedljiva.

Premog, zemeljski plin ter fosilna goriva v prometu (CNG, dizel) se bodo opuščala skladno z NEPN ter nacionalno in EU zakonodajo. S pričetkom obratovanja PPE-TOL v letu 2025 bo prevladujoč delež vezanih emisij povezan z uporabo zemeljskega plina v proizvodnih virih. Še delujoča premogovna tehnologija se nadomesti z začetkom obratovanja Bloka 1 na lesno biomaso predvidoma leta 2027. Zemeljski plin se ob hkratnem nadomeščanju z OVE v soproizvodnji toplote in električne energije dodatno postopno razogljíči z vtiskovanjem biometana, sintetičnega metana in vodika v omrežje. Vezane emisije TGP v dejavnosti prometa se zmanjšujejo z nadomeščanjem uporabe CNG z biometanom v vozilih LPP na CNG, ki predstavljajo 34 % vseh avtobusov LPP, ter postopno zamenjavo avtobusov na vodikovo gorivno celico in električno od leta 2025 dalje. Od leta 2030 družba LPP v mestnem prometu ne predvideva več uporabe avtobusov na fosilna goriva.

Energetika Ljubljana opravlja tudi dejavnost dobavitelja zemeljskega plina, ki predstavlja vir vezanih emisij TGP zaradi prodanih proizvodov v fazi neposredne uporabe. Širitev omrežja zemeljskega plina je osredotočena na območja v Ljubljani, kjer ni prisotno omrežje daljinskega ogrevanja, in sosednjih občinah, kjer se na ta način nadomešča individualna kurišča na ELKO. Takojšnja opustitev rabe fosilnih goriv, brez ustrezne nadomestitve, bi bila v nasprotju z našim poslanstvom in sprejeto okoljsko politiko, saj bi bila s tem ogrožena zanesljivost oskrbe končnih odjemalcev. V Načrt za prehod bo vključen ukrep uvajanje vodika, sintetičnega metana in biometana v distribucijsko omrežje (in temelji na projekciji NEPN, scenarij DU-OVE – scenarij z dodatnimi ukrepi, s prevladujočo rabo OVE), ki predvideva popolno razogljíčenje prodanega plina do leta 2050.

Vezane emisije TGP iz ključnih sredstev in proizvodov ob predpostavki izvajanja ukrepov iz Načrta za prehod (v pripravi) ne ogrožajo doseganja ciljev Pariškega sporazuma ter podnebne nevtralnosti do leta 2050.

³⁸V Skupini Javni holding odvisna družba Energetika Ljubljana izvaja dejavnost soproizvodnje električne in toplotne energije. Del te dejavnosti se še vedno izvaja z uporabo premoga. V letu 2024 so bila s tem povezana vlaganja v višini 32.540 EUR. Dokončna opustitev premogovne tehnologije je predvidena z začetkom obratovanja kotla na biomaso B1 na lokaciji TE-TOL v Mostah, predvidoma v letu 2027. Na področju dejavnosti, povezanih s plinom, smo v letu 2024 investirali 21.532.578 EUR. 17.200.254 EUR oziroma 80 % vseh sredstev je bilo porabljenih za izgradnjo plinske parne enote PPE TOL, ki bo v letu 2025 zaključena. 3.401.898 EUR smo

³⁶ E1-1 odstavek 16e

³⁷ E1-1 odstavek 16d

³⁸ E1-1 odstavek 16f

investirali v razvoj in 676.805 EUR v obnove plinovodnega omrežja. Podrobneje so naložbe predstavljene v letnem poročilu točka 2.6 Poročilo o naložbeni dejavnosti.

³⁹Skupina Javni holding ni izključena iz referenčnih vrednosti EU, usklajenih s Pariškim sporazumom.

E1.SBM-3 Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

⁴⁰S podnebjem povezana prehodnostna ter fizična tveganja so ocenjena v okviru Metodologije za vzpostavitev in vodenje registra tveganj in priložnosti v Javnem holdingu Ljubljana, d.o.o. in odvisnih družbah. Skupina Javni holding je v postopku ocenjevanja skladno z metodologijo TCFD pregledala 27 akutnih in kroničnih fizičnih tveganj z vidika prilagajanja podnebnim spremembam in 16 prehodnostih tveganj z vidika blaženja podnebnih sprememb. Posamezne družbe so preverile tudi 22 s podnebjem povezanih priložnosti ter dodatno še sektorsko specifične priložnosti, ki jih navajata strokovna literatura in dobra praksa.

Skupina Javni holding ni prepoznala s podnebjem povezanih fizičnih tveganj nad pragom pomembnosti. Za vsa prepoznana fizična podnebna tveganja pod pragom pomembnosti, zlasti v kratkoročnem in srednjeročnem obdobju, imamo že opredeljene ustrezne ukrepe, ki jih po potrebi tudi izvajamo.

V zvezi z blaženjem podnebnih sprememb je bil na ravni Skupine Javni holding kot pomemben prepoznani stroškovni del tehnoloških tveganj, in sicer stroški prehoda na tehnologije z nižjimi emisijami. V primeru Energetike Ljubljana so tehnologije z nižjimi emisijami sicer znane, v pripravi so tudi idejni projekti, ki bodo vključeni v načrt za prehod. Za družbo VOKA SNAGA prehod na električne ali vodikove tovornjake pomeni izziv z vidika cenovne dostopnosti ter podporne infrastrukture. Prehod na tehnologije z nižjimi emisijami pomeni obsežne investicije LPP ob hkratnem tveganju, da se del sedanjih uporabnikov javnega potniškega prometa preusmeri k ponudnikom najema skirojev ter navadnih in električnih koles.

Skupina Javni holding je prepoznala pomembno s podnebjem povezano poslovno priložnost, specifično za energetski sektor. Razvoj in implementacija rešitev za shranjevanje obnovljive energije za uporabo v obdobjih največjega povpraševanja energije bi lahko imel zaradi možnosti izravnave bilančne skupine Energetika Ljubljana na trgu z električno energijo zmeren pozitiven učinek.

⁴¹Vse tri odvisne družbe so izvedle analizo odpornosti svoje strategije in poslovnega modela v zvezi s podnebnimi spremembami, v katero so vključile vse dejavnosti nad pragom pomembnosti, vsa geografska območja svojega delovanja ter vrednostne verige, skladno z razpoložljivimi podatki.

⁴²Analiza, ki je potekala od novembra 2024 do maja 2025, zajema kratkoročno (do leta 2030), srednjeročno (do leta 2040) in dolgoročno časovno obdobje (do leta 2050). Pri pripravi analize so sodelovali ključni strokovnjaki v posameznih družbah, potrdilo pa jo je vodstvo vsake od treh odvisnih družb.

⁴³Za obravnavo podnebnih tveganj smo uporabili analizo scenarijev. Ker so nacionalni podatki o fizičnih spremembah v državi, kjer poslujemo, podani v okviru štirih scenarijev RCP (angl. RCP – Representative Concentration Pathways), v šestem poročilu Medvladnega foruma za

³⁹ E1-1 odstavek 16g

⁴⁰ E1.SBM-3 odstavek 18

⁴¹ E1.SBM-3 odstavek 19a

⁴² E1.SBM-3 odstavek 19b, odstavek AR 7b

⁴³ E1.SBM-3 odstavek 19c

podnebne spremembe (IPCC AR6) pa so opredeljene podnebne projekcije, smo omenjene scenarije medsebojno povezali.

Odpornost vseh družb in vseh pomembnih dejavnosti na vseh lokacijah v Skupini Javni holding na vse vrste fizičnih podnebnih tveganj je visoka, saj zmerna tveganja, ki smo jim izpostavljeni, ustrezno upravljamo z načrtovanimi ukrepi in izvajanjem prilagoditev. Podobni obeti veljajo tudi za srednjeročno in dolgoročno obdobje.

Pomembne spremembe poslovnega modela zaradi prilagajanja fizičnim podnebnim tveganjem v nobenem časovnem obdobju (kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno) niso potrebne. Imamo pa uvedene ukrepe, s katerimi dodatno kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno krepimo našo odpornost proti podnebnim spremembam.

Pri analizi smo uporabili pet scenarijev, ki so prikazani v tabeli.

Podnebni scenariji (IPCC, AR6 in AR5)		Spremenljivke (pogoji) – globalno		
		Spremembe temperature zraka (°C)	Padavine (mm ali %)	Ključne značilnosti
SSP1–1.9	/	Naraščanje T za 1,5 °C do leta 2050	med 1,5 in 4,5 % do leta 2100	- Nizke emisije TGP zaradi zgodnjih in odločnih ukrepov. - Zmanjševanje dohodkovne in družbene neenakosti, tudi med državami. - Visoka okoljska zavest: prednost imajo čista energija, trajnostna mobilnost, lokalna proizvodnja. - Zmerna rast prebivalstva in gospodarstva, z večjim poudarkom na kakovosti kot količini. - Dekarbonizacija: hitro zmanjšanje rabe fosilnih goriv. - Elektrifikacija: široka uporaba elektrike v prometu, ogrevanju, industriji. - Obnovljivi viri energije (OVE): sonce, veter, geotermalna in vodna energija prevladujejo. - Pametna omrežja in shranjevanje energije (baterije, vodik) podpirajo fleksibilno rabo energije. - Povpraševanje po energiji se manjša: učinkovita raba, manj potrošniškega vedenja.
SSP2–2.6	RCP 2.6	Naraščanje T za 1,8 °C do leta 2100	med 1,8 in 5,4 % do leta 2100	- Svet se razvija srednje hitro, brez večjih prelomov v tehnologiji, politiki ali vedenju. - Nekateri okoljski in družbeni problemi se izboljšujejo, a počasi in neenotno. - Energetska tranzicija poteka postopno, z ohranjanjem znatnega deleža fosilnih goriv. - Neenakosti ostajajo, vendar se ne poslabšujejo drastično. - Podnebna politika obstaja, a je zmerna in pogosto z zamudami.
SSP3–4.5	RCP 4.5	Naraščanje T za 2,7 °C do leta 2100	med 2,7 in 8,1 % do leta 2100	- Prevlada fosilnih goriv, ker države sledijo lastnim interesom in energetske protekcionizmu. - Obnovljivi viri se razvijajo neenakomerno in omejeno, predvsem kjer so lokalno dostopni. - Omejeno sodelovanje na področju podnebnih ciljev, financiranja in tehnologije. - Slabo vzdrževana infrastruktura zaradi pomanjkanja vlaganj in politične stabilnosti. - Visoka energetska neučinkovitost: veliko izgub v distribuciji in zastarele tehnologije.
SSP4–7.0	RCP 6.0	Naraščanje T za 3,6 °C do leta 2100	med 3,6 in 10,8 % do leta 2100	- Zelene tehnologije se razvijajo in razširjajo med premožnimi (npr. električna vozila, pametne hiše). - Fosilna goriva ostajajo v uporabi med revnejšimi sloji in regijami. - Decentralizacija energetike – energetski sistemi postanejo dvotirni: napredni in čisti za nekatere, zastareli za druge. - Premalo vlaganj v javno infrastrukturo, razen če koristi elitam.

Podnebni scenariji (IPCC, AR6 in AR5)		Spremenljivke (pogoji) – globalno		
		Spremembe temperature zraka (°C)	Padavine (mm ali %)	Ključne značilnosti
				- Energetska revščina se pogloblja, kljub tehnološkemu razvoju. - Poudarek: elitni razvoj, omejen globalni napredek.
SSP5–8.5	RCP 8.5	Naraščanje T za 4,4 °C do leta 2100	med 4,4 in 13,2 % do leta 2100	- Visoka rast BDP in porabe energije. - Tehnološki napredek usmerjen predvsem v gospodarsko rast, ne v trajnost. - Velik delež avtomobilskega prometa in toplotne proizvodnje iz fosilnih goriv. - Globalna populacija se stabilizira ali upada po 2050, a per capita poraba energije močno naraste. - Podnebna politika je šibka ali neobstoječa.

Scenarijska analiza za dejavnosti družbe VOKA SNAGA kaže, da sta strategija in poslovni model najbolj odporni ob scenariju SSP1, ki je skladen s Pariškim sporazumom, saj vključuje trajnostni razvoj, enakost in okoljsko odgovornost. SSP2 predstavlja srednjo pot, kjer obstajajo tehnološke in socialne vrzeli. SSP3 in SSP4 prikazujeta scenarije z nizko odpornostjo zaradi pomanjkanja usklajenosti, neenakosti in zastarele infrastrukture. SSP5 vključuje hitro gospodarsko rast, vendar brez zadostne skrbi za dolgoročno ekološko vzdržnost, kar zmanjša odpornost sistema.

Scenarijska analiza za dejavnosti družbe Energetika Ljubljana kaže visoko odpornost ob SSP1, ki predvideva nizke emisije TGP, enak dostop do storitev družbe vsem uporabnikom in visoko prilagoditev. Precej visoko, a tvegano odpornost kaže poslovni model tudi ob scenariju SSP5 – Fosilna prihodnost, kjer je kljub visokim emisijam TGP tehnološki napredek velik. Srednja odpornost je ob scenariju SSP2 – Srednja pot, ker so predvidene zmerne izboljšave in počasne reforme. Najnižja odpornost je zaznana ob scenariju SSP3 – Regionalni rivalizem, kjer so predvidene fragmentacija, nizke investicije in visoka ranljivost.

Scenarijska analiza za družbo LPP kaže visoko odpornost ob SSP1, in sicer zaradi trajnostnega razvoja, elektrifikacije flote, napredne digitalizacije in močnega sodelovanja z lokalnimi akterji. Še vedno dobro odpornost ima družba ob scenarijih SSP2, kjer so nekatere prilagoditve počasnejše in bolj omejene, in SSP4, kjer se izboljšave prilagodljivosti in odpornosti izvajajo predvsem v bolj razvitih območjih. Najslabšo odpornost družba izkazuje ob scenariju SSP5 – Fosilna prihodnost, saj je takrat predvidena osredotočenost na potrošnjo in ekonomijo brez dovolj močne integracije trajnostnih in podnebnih politik v lokalnem potniškem prometu.

⁴⁴Vse dejavnosti, ki jih izvajamo v okviru Skupine Javni holding, so visoko prilagodljive na podnebne spremembe, kar skrbno upravljamo v okviru našega celovitega modela upravljanja s tveganji in priložnostmi.

E1.IRO-1 Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti

⁴⁵Postopki za opredelitev in ocenjevanje dvojne pomembnosti, ki vključujejo pomembne s podnebjem povezane vplive, tveganja in priložnosti, so predstavljeni v ESRS 2 IRO-1. Opis ocenjevanja fizičnih in prehodnostnih tveganj podnebnih sprememb v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju, vključno s podnebnimi scenariji in analizo odpornosti, smo podali v E1.SBM-3.

⁴⁴ E1.SBM-3odstavek AR 8 b

⁴⁵ E1.IRO-1_01_odstavek 20 a, AR 9

Pri ocenjevanju tveganj in analizi odpornosti smo preverili, ali so sredstva in poslovne dejavnosti lahko izpostavljeni nevarnostim, povezanim s podnebjem. Del infrastrukture Skupine Javni holding, kot tudi del naših poslovnih dejavnosti v vrednostni verigi je izpostavljene nevarnostim, povezanim s podnebjem, vendar je njihova izpostavljenost pod pragom pomembnosti. Z izvajanjem prilagoditvenih ukrepov jo uspešno obvladujemo brez pomembnih finančnih posledic.

Kot smo razkrili v E1.SBM-3, opredelitev nevarnosti, povezanih s podnebjem, ter ocena izpostavljenosti in občutljivosti temeljijo na več podnebnih scenarijih, med drugim tudi tistimi z visokimi emisijami. Poleg scenarija, usklajenega s Pariškim sporazumom, smo pri opredelitvi nevarnosti, povezanih s podnebjem, in analizi odpornosti upoštevali še scenarije z visokimi emisijami, ki smo jih predstavili v E1.SBM-3.

⁴⁶Analizo scenarijev smo uporabili za opredelitev in oceno kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih fizičnih tveganj. V analizo smo vključili scenarije za vsa geografska območja oziroma trge, na katerih izvajamo svoje dejavnosti.

⁴⁷Tveganja in priložnosti, povezane s podnebnimi spremembami, smo ocenili tako v lastnih dejavnostih, kot tudi vzdolž vrednostnih verig, kjer je to relevantno (ESRS 2 SBM-1). Tveganja in priložnosti, povezane s podnebnimi spremembami, so za lastne dejavnosti ocenjevali strokovnjaki z visoko strokovno ekspertizo, ki imajo dostop tudi do zunanjih relevantnih podatkovnih baz. Za ocenjevanje tveganj in priložnosti, povezanih s podnebnimi spremembami v vrednostni verigi, smo uporabili sekundarne baze podatkov, zlasti panožne analize, razkritja večjih poslovnih subjektov ter znanstvene članke, saj s tovrstnimi podatkovnimi bazami sami za zdaj še ne razpolagamo.

⁴⁸Na enak način, kot smo prepoznali in ocenili tveganja fizičnih podnebnih sprememb, smo opredelili in ocenili tudi prehodne dogodke v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju glede na različne scenarije. Skupina Javni holding prepoznava prehodnostna tveganja in priložnosti, ki izhajajo iz prehoda v nizkoogljično gospodarstvo, ter njihov vpliv na lastne dejavnosti in vrednostno verigo. Preverili smo, ali so sredstva in poslovne dejavnosti lahko izpostavljene prehodnim dogodkom, kar je sestavni del analize odpornosti. Ocenili smo obseg, v katerem so sredstva in poslovne dejavnosti lahko izpostavljene in občutljive na ugotovljene prehodne dogodke.

Opredelitev prehodnih dogodkov in ocena izpostavljenosti tveganjem in priložnostim v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju sta bili izvedeni na podlagi analize scenarijev, povezanih s podnebjem, kot smo jih že opisali pri fizičnih podnebnih tveganjih.

Med segmenti našega poslovanja, ki zahtevajo pomembna prizadevanja za razogljičenje, izstopa odvisnost od fosilnih energentov v proizvodnji toplote in električne energije, distribuciji toplote in zemeljskega plina ter prometu.

Naraščanje pomena blažitvenih ukrepov in nadomeščanje neobnovljivih z obnovljivimi viri energije tako pri porabi, kot proizvodnji energije se medsebojno prepletajo. Pomembno so povezani z razpoložljivimi finančnimi sredstvi ter zagotavljanjem zanesljive in varne oskrbe s storitvami. Izvajanje teh storitev bistveno vpliva na kakovost življenja prebivalcev glavnega mesta in sosednih občin. Opuščanje fosilnih goriv je povezano z znatnimi investicijami v osnovna sredstva, zato kratko in srednjeročno popolna nadomestitev z obnovljivimi viri energije ni mogoča.

Pri oblikovanju računovodskih predpostavk, povezanih s podnebjem, in skladnih z uporabljenimi podnebnimi scenariji, Skupina Javni holding upošteva različne dejavnike, ki lahko

⁴⁶ E1.IRO-1 odstavek 21

⁴⁷ E1.IRO-1 odstavek 20 b

⁴⁸ E1.IRO-1 odstavek 20 c

vplivajo na njeno finančno in operativno stabilnost v kontekstu podnebnih sprememb in prehoda v nizkoogljično gospodarstvo. Pri ocenjevanju dolgoročne vzdržnosti poslovnih modelov upoštevamo ključne makroekonomske in sektorske trende v skladu s podnebnimi cilji EU, zahtevami naših ustanoviteljev, regulativne zahteve ter vplive na tržno dinamiko.

Pri oceni prihodnjih denarnih tokov Skupina Javni holding upošteva pričakovane spremembe v povpraševanju po naših storitvah, stroške emisijskih kuponov in stroškov nabave energentov ter dolgoročno prestrukturiranje energetskega portfelja v smeri nizkoogljičnih tehnologij in spremembe v deležih uporabe različnih vrst mobilnosti.

Spremembe regulativnega okolja, kot so Direktiva o obdavčitvi energije (2003/96/ES)- ETD, Direktiva o učinkoviti rabi energije (Direktiva (EU)2018/2022)) - EED, Direktiva o spodbujanju energije iz OVE (Direktiva (EU) 2023/2413) – RED , Direktiva o industrijskih emisijah (Direktiva (EU) 2024/1785) – IED 2.0., Uredba o zmanjšanju emisij metana, so vključene v presojo dolgoročne ekonomske vrednosti določenih sredstev, zlasti v segmentih energetike in prometa.

E1-2 Politike v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje

⁴⁹Za upravljanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti v zvezi z blaženjem podnebnih sprememb ima Skupina Javni holding sprejetih več politik in drugih upravljalških dokumentov, ki obravnavajo širše okoljsko področje, tudi pomembne vplive, tveganja in priložnosti v povezavi s standardom ESRS in področji E2, E3, E5 , S1, S3, S4 in G1.

Skupina Javni holding je zavezana strategiji razogljičenja in zmanjševanju vplivov na okolje, kar je vključeno v njene dolgoročne razvojne dokumente ter usklajeno s strategijami Mestne občine Ljubljana. Skupina Javni holding sistematično prepoznava in obvladuje okoljska tveganja, povezana s podnebnimi spremembami, z uporabo notranjih politik in standardov, pogosto v okviru sistemov vodenja kakovosti (ISO 9001) in okolja (ISO 14001), ki so implementirani v odvisnih družbah. Ti sistemi omogočajo redno ocenjevanje okoljskih vplivov, tudi s področja podnebnih sprememb (blažitev in prilagajanje), in načrtovanje ukrepov za njihovo zmanjšanje.

Na ravni Skupine Javni holding je sprejeta Politika upravljanja, ki je del Kodeksa upravljanja, in poudarja zasledovanje odgovornosti do okolja pri poslovanju družbe. Okoljska politika je usmerjena v zmanjševanje negativnih vplivov na okolje, vzpostavljanje boljših okoljskih razmer in ohranjanje okolja za prihodnje rodove, s čimer (ne)posredno podpira trajnostno delovanje v smeri ogljično nevtralne družbe. Etični kodeks, ki je prav tako del Kodeksa upravljanja, vse dejavnosti in zaposlene zavezuje k družbeno odgovornemu ravnanju, kjer si prizadevamo, da učinkovito izrabljamo naravne vire in zmanjšujemo negativni učinek naših dejavnosti in storitev na okolje.

⁵⁰V naših politikah širša opredelitev okoljskih vplivov zajema tudi vidike blažitve podnebnih sprememb (zmanjšanje emisij TGP, ogljična nevtralnost idr.), prilagajanje podnebnim spremembam, energijsko učinkovitost (visoko učinkovit proces sproizvodnje toplote in električne energije idr.) in uvajanje energije iz obnovljivih virov (uvajanje OVE v proizvodnjo in daljinsko ogrevanje, uporaba biomase in energije iz sonca idr.).

Pri oblikovanju politike, za katero je odgovorno najvišje vodstvo, Skupina Javni holding upošteva mnenja različnih zainteresiranih deležnikov, zlasti ustanoviteljev, kar smo razkrili v uvodu tega poročila. Naše politike so vsem zainteresiranim deležnikom na voljo na naših spletnih straneh.

⁴⁹ E1.MDR-Podstavek 24

⁵⁰ E1-2odstavek 25

E1-3 Ukrepi in viri v zvezi s politikami na področju podnebnih sprememb

⁵¹Ključni blažitveni ukrepi so vezani predvsem na zmanjševanje negativnih vplivov ogljičnega odtisa lastne dejavnosti Skupine Javni holding (razogljičenje proizvodnih in drugih stacionarnih virov zgorevanja ter razogljičenje prometa) ter po vrednostni verigi navzdol (na razogljičenje distribucijskega omrežja daljinskega ogrevanja in zemeljskega plina, postavitev polnilne infrastrukture na zeleni vodik in elektriko iz OVE).

Pomembnost ukrepov srednjeročno in dolgoročno narašča. S tem je povezano prehodnostno tveganje blažitve podnebnih sprememb, ki izvira iz stroškov prehoda na tehnologije z nižjimi emisijami.

Ukrepi Skupine Javni holding, ki pripomorejo k zmanjšanju emisij TGP, so lahko stalni ali akcijski. Stalni so tisti, ki se izvajajo neprekinjeno in so sestavni del letnih investicijskih načrtov. Akcijski ukrepi so tisti, ki so načrtovani v strateških ali drugih načrtih.

⁵²V tabeli prikazujemo ključne akcijske ukrepe glede na vzvode razogljičenja.

Vzvod razogljičenja	Stalni in akcijski blažitveni ukrepi
Energijska učinkovitost	Obnove in nadomestitve – omrežje daljinskega ogrevanja (imajo tudi status stalnega ukrepa)
	Omrežje ZP - priključevanje, zamenjave obstoječih kotlov (imajo tudi status stalnega ukrepa)
	Priključevanje virov odvečne toplote na omrežje daljinskega ogrevanja
	Baterijski hranilnik 10 MW
	Aktivni odjemalec sistema daljinskega ogrevanja
	Obratovanje III. faze CCN (Centralne čistilne naprave)
Uporaba obnovljivih virov energije	Izvedba fotovoltaičnih modulov na lastnih površinah (združeni učinki več družb)
	Uvajanje vodika, sintetičnega metana in biometana v distribucijsko omrežje zemeljskega plina
	Energijska izraba lesne biomase (biomasni kotel)
	Energijska izraba reke Ljubljanice
	Proizvodnja vodika
	Vzpostavitev infrastrukture javnih polnilnic za vodik
	Zamenjava stisnjenega metana s stisnjenim biometanom
	Posodobitev voznega JPP parka s čistimi vozili (uvredba vodika in električne energije)
Prehod na druga goriva	Plinsko-parna enota PPE-TOL
	Energijska izraba odpadkov (TEO)
	Uvajanje tovornih vozil na CNG v vozni park VOKA SNAGA
Elektrifikacija	Polnilnice za električna vozila za lastne zaposlene
	Velika toplotna črpalka za daljinsko ogrevanje
	Polnilnice za električne avtobuse LPP

Stalni ukrepi so:

- **Priključevanje odjemalcev na omrežje daljinskega ogrevanja in omrežje zemeljskega plina ter energetska svetovanje**

V primeru daljinskega ogrevanja je vir toplote za ogrevanje odjemalcev centralen in bolje nadzorovan, kar pomeni učinkovitejšo izrabo energentov ter zmanjšan vpliv na okolje. S priključevanjem na omrežje zemeljskega plina lahko končni odjemalci v primestnih naseljih

⁵¹ 1.MDR-A_01-12_odstavek 28

⁵² E1-3_01_odstavek 29a, AR 30b

namesto kurilnega olja (ELKO) kot primarni vir ogrevanja uporabljajo zemeljski plin, energent z nižjimi emisijami. Odjemalcem nudimo strokovno svetovanje in finančne spodbude za prehod na toploto ali zemeljski plin ter zamenjavo dotrajanih ogrevalnih sistemov. Ob tem izvajamo tudi program za varčevanje z energijo, ki vključuje finančne spodbude za vgradnjo energetske učinkovitih rešitev.

- **Ukrepi, povezani z optimizacijo visoko učinkovite soproizvodnje električne in toplotne energije**

Stalen ukrep je vzdrževanje statusa visoko učinkovite soproizvodnje toplotne in električne energije v enotah TE-TOL in TOŠ. Le-ta je zaradi manjše primarne uporabe energentov in večje izkoriščenosti goriva prepoznana kot eden od ukrepov za zmanjševanje emisij CO₂.

- **Uporaba obnovljivih virov energije**

V enoti TE-TOL rjavemu premogu dodajamo lesne sekance, s čimer zmanjšujemo rabo premoga in zemeljskega plina, ki sta fosilnega izvora. Na strehah poslovnih stavb VOKA SNAGA ter Energetika Ljubljana so postavljene sončne elektrarne, od podjetja Novartis na lokaciji Šiška poteka odkup odvečne toplote. V procesih obdelave odpadkov na lokaciji RCERO Ljubljana nastaja bioplin, iz katerega pridobivamo električno energijo in toploto, s katerima zagotavljamo samooskrbo celotnega centra RCERO. Bioplin nastaja tudi v procesu čiščenja odpadne vode na lokaciji CCN Ljubljana. Iz bioplina pridobivamo toploto, ki jo uporabimo za ogrevanje in sušenje blata iz ČN.

- **Izboljšanje stanja na področju varstva okolja in poslovanja**

Redno se izvajajo ukrepi, povezani s preverjanjem skladnosti dejavnosti Skupine Javni holding z okoljsko zakonodajo, pridobljenimi okoljevarstvenimi dovoljenji in okoljskim standardom ISO 14001.

V letu 2024 smo izvedli naslednje ukrepe:

- **Nadgradnja sistema za daljinski prenos podatkov**

Nadgradnja omogoča daljinski prenos iz 3.390 merilnih mest v toplotnih postajah, od tega je 435 merilnih mest opremljenih s t.i. »pametnimi števcji«, ki poleg daljinskega prenosa podatkov omogočajo tudi beleženje ter spremljanje različnih, tako obračunskih, kot tudi ostalih parametrov primarnega dela toplotne postaje.

- **Razvojno-inovacijski EU projekt SENERGY NETS**

Zaključena je bila nadgradnja merilno komunikacijske opreme na vseh 47 sodelujočih toplotnih postajah. Postaje so se povezale v oblak, kar omogoča daljinsko upravljanje, analizo obratovanja ter optimizacijo delovanja sistema daljinskega ogrevanja. V okviru zbiranja prožnosti na elektroenergetskem omrežju prvi viri prožnosti Energetike Ljubljana povezani z virtualno elektrarno.

- **ETS 2 - okoljevarstvenem dovoljenju za emisije TGP za regulirane subjekte**

Pridobljeno je bilo okoljevarstveno dovoljenje za emisije TGP na področju prometa, stavb in naprav, ki niso zajete v EU ETS. Dovoljenje je pogoj, da lahko od 1. januarja 2025 dalje še naprej opravljamo dejavnosti dobave zemeljskega plina in CNG.

- **»Zelena energija na površinah in objektih Mestne občine Ljubljana«**

Vzpostavljena je bila največja samooskrbna skupnost v Sloveniji. V javno-zasebnem partnerstvu z družbama Resalta in RES ERP je bila izvedena namestitvev 44 sončnih elektrarn na javne stavbe za namen samooskrbe.

- **Polnilna infrastruktura za alternativna goriva**

Za zagotovitev zanesljive oskrbe voznega parka LPP in VOKA SNAGA je bila CNG polnilnica na P&R Dolgi most razširjena z dodatnim kompresorskim sklopom. Za območje P&R Stanežiče, kjer bo zgrajena vodikova polnilnica, je bila pripravljena projektna dokumentacija za njeno nadgradnjo v polnilni park za alternativna goriva. V okviru širitve bo v funkcionalni sklop dodana portalna polnilnica, namenjena polnjenju 12 električnih avtobusov.

Načrtovani ukrepi v letu 2025:

Izhodišče za kratkoročno načrtovanje investicij so usmeritve iz strateških načrtov Skupine Javni holding Ljubljana za obdobje 2022 – 2027. Investicijski načrt za leto 2025 je del Poslovnih načrtov družb v Skupini Javni holding za leto 2025:

- **Plinsko parna enota PPE TOL**

Zaključen bo projekt plinsko-parne enote (PPE-TOL), ki predstavlja največjo energetske-okoljsko naložbo Skupine Javni holding in velik korak v smeri razogljičenja proizvodnih virov, saj bo s tem nadomeščen velik del (70 %) premogovne tehnologije.

- **Vodikova in električne polnilnice za avtobuse**

Gradnja vodikove polnilnice in gradnja električne polnilnice za 12 avtobusov družbe LPP na območju P&R Stanežiče.

- **Izvedba fotovoltaičnih elektrarn**

Na območju Plinarne Koseze bo izvedena fotovoltaična elektrarna moči 1,6 MW, ki bo v prvi fazi priključena na elektroenergetsko omrežje, v naslednji fazi pa bo namenjena proizvodnji vodika za potrebe polnilnice vodika v Stanežičah. Gradnja fotovoltaične elektrarne moči 350 kW je predvidena tudi na strehi skladišča poslovne stavbe Energetike Ljubljana, na Verovškovi 70.

- **Energijska izraba goriva iz komunalnih odpadkov-TEO Ljubljana (toplota in elektrika iz odpadkov)**

Nadaljevanje aktivnosti za realizacijo izgradnje objekta za energijsko izrabo goriva iz komunalnih odpadkov-TEO Ljubljana (toplota in elektrika iz odpadkov - OEIO) ter energetska izraba reke Ljubljanice s ciljem vzpostavitve krožne plovne poti po Ljubljani.

- **Energetska izraba Ljubljanice**

V letu 2025 bodo izdelane strokovne podlage, idejni projekti in pripravljen občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) za gradnjo malih hidroelektrarn v okviru investicijskega projekta obnova obstoječih zapornic in energetska izraba Ljubljanice ob sočasni vzpostavitvi krožne plovni poti po Ljubljani.

- **Pričetek gradnje biomasnega kotla**

V okviru razogljičenja proizvodnih virov se bo pričela gradnja biomasnega kotla, ki bo poleg PPE-TOL še dodatno zmanjšal delež premoga v strukturi energentov za proizvodnjo električne energije in toplote v Ljubljani.

- **SENERGY NETS**

V okviru EU projekta SENERGY NETS bo od februarja 2025 potekala demonstracija prilagajanja odjema toplote na vročevodnem omrežju. Od marca 2025 je z viri prožnosti predvidena demonstracija prilagajanja odjema in proizvodnje na elektrodistribucijskem omrežju. Preko koordiniranih vklopov in izklopov naprav na vročevodnem in elektro omrežju se bo gladilo konice v odjemu in proizvodnji energije ter razbremenjevalo energetske infrastrukturo.

- **Prevzem biometana v distribucijsko omrežje zemeljskega plina**

V letu 2025 je načrtovana gradnja systemske povezave plinovodov N28681 in N28060 po Agrokombinatski cesti, ki bo omogočila prevzem biometana v distribucijsko omrežje zemeljskega plina ter gradnja skida za prevzem in vtiskovanje biometana v plinovodno omrežje na lokaciji KOTO v Zalogu. S tem se bo pričelo s katerimi se bo postopno razogljčenje sistema distribucije zemeljskega plina.

- **Sistem upravljanja z energijo**

Energetika Ljubljana bo pričela z aktivnostmi za vpeljavo standarda ISO 50001 – sistema upravljanja z energijo.

- **Dobava prvih mestnih avtobusov na vodikovo gorivno celico**

Družba LPP bo v letu 2025 v svoj vozni park pridobila prvih osem avtobusov s pogonom na vodikovo gorivno celico. Istočasno bo iz svojega voznega parka odstranila najstarejše avtobuse na dizelski pogon.

Doseženo zmanjšanje emisij toplogrednih plinov

⁵³Skupina Javni Holding je v preteklosti že sprejela ambiciozne ukrepe za zmanjšanje emisij TGP. Leta 2008 je bila v soproizvodnjo toplote in električne energije v enoti TE-TOL uvedena biomasa, s čimer se je zmanjšala uporaba premoga. V letu 2009 je sledila postavitve sončne elektrarne na strehi poslovne stavbe Verovškova 62 ter leta 2013 na lokaciji Kompleks na Cesti dveh cesarjev 111. Bistven prispevek k zmanjšanju emisij TGP predstavlja postavitve polnilne infrastrukture za CNG, vozil na CNG ter izgradnja Regijskega centra za ravnanje z odpadki (RCERO). Skupen prispevek vseh blažitvenih ukrepov Skupine Javni holding od leta 2009 do 2023 TGP predstavlja 678.368 t CO₂ ekv. V letu 2024 so bile skupne emisije TGP Skupine Javni holding na enaki ravni kot v izhodiščnem letu 2023.

⁵⁴Pričakovano zmanjšanje emisij toplogrednih plinov

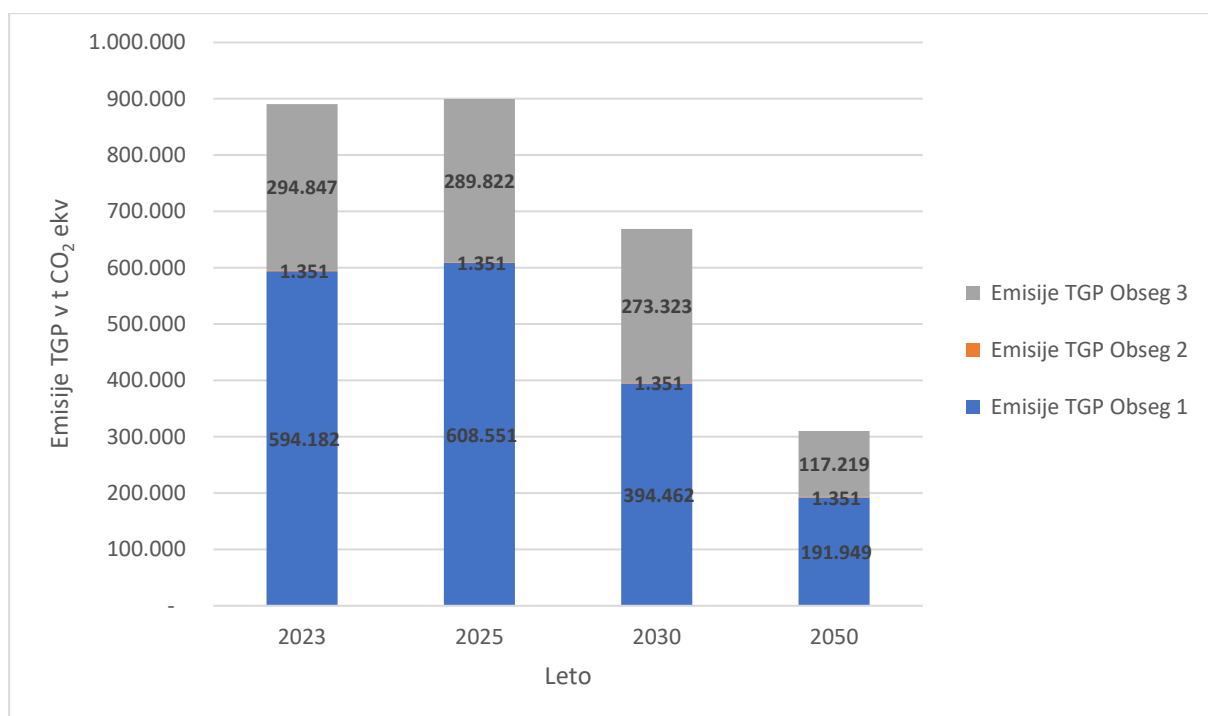
Načrtovani akcijski blažitveni ukrepi Skupine Javni holding kratkoročno še ne povzročijo zmanjšanja emisij TGP. S pričetkom rednega obratovanja plinsko parne enote PPE TOL v Mostah v letu 2025, zaradi razširitve dejavnosti proizvodnje električne energije, emisije TGP Obsega 1 narastejo kljub nadomestitvi 70 % rjavega premoga z energentom z manj emisijami (zemeljskim plinom).

Srednjeročno, do leta 2030 z načrtovanimi ukrepi že dosegamo prihranke emisij TGP, v višini 221.244 t CO₂ ekv glede na izhodiščno leto 2023, kar predstavlja 25 % skupnih emisij TGP Skupine Javni holding v izhodiščnem letu 2023. Dolgoročno, do leta 2050 bomo z načrtovanimi ukrepi dosegli prihranke emisij TGP v višini 579.860 t CO₂ ekv glede na izhodiščno leto 2023, kar predstavlja 65 % skupnih emisij TGP Skupine Javni holding v izhodiščnem letu 2023.

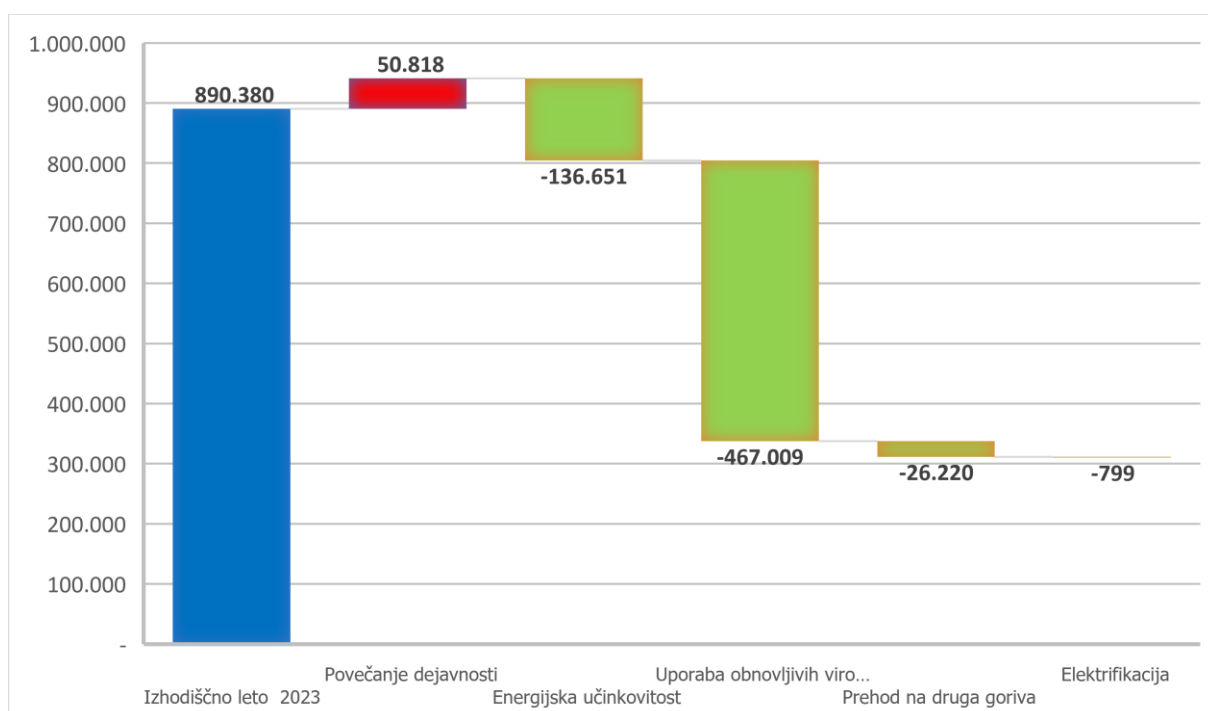
V spodnjem grafu je prikazano zmanjšanje skupnih emisij TGP Skupine Javni holding ter ločeno po posameznih obsegi emisij TGP v tonah CO₂ ekvivalenta zaradi izvedbe načrtovanih ukrepov glede na izhodiščno leto 2023 v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.

⁵³ E1-3odstavek 29b

⁵⁴ E1-3odstavek 29b, E1-4 AR 30a

Prispevek posameznega vzvoda razogljichenja k zmanjšanju skupnih emisij TGP Skupine Javni holding do leta 2050 glede na izhodiščno leto 2023 v tonah CO₂ ekvivalenta je razviden iz naslednjega grafa.

⁵⁵Izvedba načrtovanih ukrepov je strateško povezana z razpoložljivimi finančnimi sredstvi Skupine Javni holding, kar smo opisali v E1-1 16c. Tam smo pojasnili razmerja med pomembnimi naložbami v osnovna (CapEx) in obratna (OpEx) sredstva, ki so potrebna za izvajanje sprejetih ali načrtovanih ukrepov.

⁵⁵ E1-3odstavek AR21; E1-3odstavek 29c

E1-4 Cilji v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje

⁵⁶ Skladno s sprejetimi politikami, razkritimi v E1-2, imamo določene cilje, ki so skladni s Pariškim sporazumem ter doseganjem podnebne nevtralnosti do leta 2050 brez prekoračitve ali z omejeno prekoračitvijo, kot je določeno v evropskih podnebnih pravilih (Uredba (EU) 2021/1119). Skupina Javni holding pri pripravi načrta prehoda sledi znanstveno utemeljenim ciljem, ki jih določa pobuda SBTi, kar razkrivamo v poglavju E1-1.

Referenčne ciljne vrednosti emisij TGP Skupine Javni holding Ljubljana na konsolidirani ravni so izračunane z medsektorsko metodo razogljíčenja v absolutnih emisijah t CO₂ ekv, (E1-1 16 a). Skladno s SBTi naj bi do leta 2030 zmanjšali emisije TGP obsega 1 in 2 glede na izhodiščno leto za 42 % in emisije obsega 3 za 25 %, do leta 2050 naj bi zmanjšali skupne emisije za 90 %. Dodatno so za dejavnost proizvodnje energije, ki je v Skupini Javni holding odgovorna za največji delež emisij TGP obsega 1, skladno s smernicami SBTi uporabljeni sektorski faktorji zmanjšanja intenzivnosti emisij TGP Obseg 1, ki predvidevajo 96,70 % znižanje emisij TGP v t CO₂ ekv /MWh do leta 2050 v dejavnosti proizvodnje energije, s čimer bi dosegli ciljno vrednost intenzivnosti emisij 0,01 tCO₂ ekv /MWh. V spodnji tabeli so predstavljeni cilji zmanjšanja emisij v absolutni vrednosti, intenzivnosti emisij in odstotku emisij izhodiščnega leta Skupine Javni holding, skladni z znanstveno utemeljenimi cilji SBTi.

	Izhodiščno leto		Ciljni mejniki					
	2023		2030			2050		
	t CO ₂ ekv	tCO ₂ ekv/MWh	t CO ₂ ekv	tCO ₂ ekv/MWh	%	t CO ₂ ekv	tCO ₂ ekv/MWh	%
Emisije TGP Obseg 1	594.182		249.556		42	534.763,52		90
Emisije TGP obseg 1 - Proizvodnja energije		0,27		0,18	66,7		0,26	96,7
Emisije TGP Obsega 2 - lokacijske	2.270		953		42	2.043		90
Emisije TGP Obsega 2 - tržne	1.351		568		42	1.124		90
Emisije TGP Obseg 3	294.847		73.712		25	265.362		90
Skupne emisije TGP - lokacijske	891.298		323.268		36	800.125		90
Skupne emisije TGP - tržne	890.380		324.221		36	800.125		90

⁵⁷ Izhodiščno leto za določanje ciljev zmanjšanja emisij TGP je izračun ogljičnega odtisa Skupine Javni holding za leto 2023. Cilji zmanjšanja emisij TGP so določeni za emisije obsegov 1, 2 in 3 ločeno, in skupaj, in sicer so določene ciljne vrednosti za leto 2030 in za leto 2050.

Iz gornje tabele je razvidno, da je delež emisij TGP Obsega 2 v skupnih emisijah TGP Skupine Javni holding zanemarljiv, tako po lokacijski metodi kot po tržni metodi. Odvisni družbi VOKA SNAGA in LPP že od leta 2018 kupujeta električno energijo za svoje potrebe iz 100 % obnovljivih virov energije. Večji del te električne energije je proizvedene v dejavnosti družbe Energetika Ljubljana. Kljub temu, da se zaradi preprečevanja dvojnega štetja na ravni Skupine Javni holding emisije v Obsegu 2 ne upoštevajo, sta z vidika nakupa električne energije za svojo dejavnost družbi VOKA SNAGA in LPP že dosegli cilj 100 % obnovljive električne energije, ki ga bosta morali v nadaljevanju vzdrževati. SBTi metoda obnovljive elektrike, ki je sprejemljiva alternativa za zmanjšanje emisij TGP Obsega 2 v skladu s scenarijem 1,5 °C, predvideva cilj 100 % obnovljive elektrike v letu 2030.

Skupina Javni holding je v okviru priprave Načrta za prehod že opredelila akcijske blažitvene ukrepe, ki sicer še ne omogočajo doseganja referenčnih ciljnih vrednosti. Glede na prihodnje

⁵⁶ E1.MDR-Todstavek 32

⁵⁷ E1-4 odstavek 34 b

tehnološke, tržne in regulativne spremembe bomo Načrt za prehod ustrezno dopolnjevali, s ciljem doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050. Načrtovani ukrepi omogočajo srednjeročno in dolgoročno zmanjšanje emisij TGP, kot je razvidno iz spodnje tabele, kjer je prikazano zmanjšanje emisij TGP po posameznih obsegih in skupaj, in sicer v absolutni vrednosti, intenzivnosti v odstotku emisij izhodišnega leta^{58 59}.

	Izhodiščno leto		Ciljni mejniki					
	2023		2030			2050		
	t CO ₂ ekv	tCO ₂ ekv/ MWh	t CO ₂ ekv	tCO ₂ ekv/ MWh	%	t CO ₂ ekv	tCO ₂ ekv/ MWh	%
Emisije TGP Obseg 1	594.182		199.721		34	402.233		68
Emisije TGP obseg 1 - Proizvodnja energije		0,27		0,16	61		0,22	82
Emisije TGP Obsega 2 - lokacijske	2.270		-		-	-		-
Emisije TGP Obsega 2 - tržne	1.351		-		-	-		-
Emisije TGP Obseg 3	294.847		21.523		7	177.627		60
Skupne emisije TGP - lokacijske	891.298		221.244		25	579.860		65
Skupne emisije TGP - tržne	890.380		221.244		25	579.860		65

Poleg spremljanja emisij TGP Skupina Javni holding v okviru posameznih dejavnosti spremlja še dodatne cilje za spremljanje učinkovitosti ukrepov za obravnavanje s podnebnimi spremembami povezanih pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti. In sicer:

- Cilj optimizacije proizvodnje in zagotavljanje statusa visoko učinkovite soproizvodnje, ki se meri v okviru oblikovanih ISO kazalnikov, ob upoštevanju tehničnih zmožnosti proizvodnih naprav obeh TE-TOL in TOŠ.
- Cilj povečanja deleža uporabe obnovljivih virov energentov v proizvodnji toplote.
- Cilj optimizacije vodenja celotnega proizvodnega in distribucijskega sistema daljinskega ogrevanja ter nemotena distribucija toplote (izgube vode v m³/h, ciljna vrednost povprečno največ 20 m³/h).
- Cilj zgoščevanja omrežja in s tem učinkovitejša izraba energentov ter zmanjšanje vpliva na okolje (faktor obremenitve plinovodnega in vročevodnega omrežja).

Metodologije in pomembne predpostavke za opredelitev ciljev

⁶⁰Pri določanju referenčne ciljne vrednosti smo upoštevali emisije vseh toplogrednih plinov, skladno z GHG protokolom, za katere so podatki o emisijskih faktorjih bili dosegljivi. Vzode razogljčenja, prispevek posameznega vzvoda, blažitvene ukrepe smo razkrili v E1-3 odstavkih 29 b.

Za izračun intenzivnosti emisij smo uporabili lastno projekcijo proizvodnje energije, ki bolj odgovarja specifični dejavnosti izvajanja GJS oskrbe s toploto, kjer se proizvodnja električne energije v soproizvodnji prilagaja potrebam po toplotni energiji, kot npr. NEPN projekcijo proizvodnje energije, ki je usklajena z globalnim trendom naraščanja potreb električni energiji. V kolikor bi upoštevali slednjo, bi z načrtovanimi ukrepi lahko ciljno vrednost intenzivnosti emisij 0,01 t CO₂ ekv /MWh dosegli že v letu 2035.

V Skupini Javni holding smo v okviru izračuna ogljičnega odtisa skrbno pregledali dejavnosti vseh družb, kjer nastajajo emisije TGP, s čimer smo zagotovili, da je izhodiščna vrednost glede

⁵⁸ E1-4 odstavek 34a, b

⁵⁹ E1-4 odstavek 34a, b, c, d, e

⁶⁰ E1.MDR-T odstavek 34

zajetih dejavnosti in vplivov zunanjih dejavnikov reprezentativna. Pomemben del emisij TGP je povezan z našo dejavnostjo proizvodnje in prodaje energije. Proizvodnja toplotne energije, ki poteka v soproizvodnji z električno energijo, je izrazito sezonska in temperaturno odvisna dejavnost. Odstopanja v zunanjih temperaturah v ogrevalni sezoni, ki navadno traja od oktobra do maja, med leti spremljamo s kazalnikom temperaturnega primanjkljaja. Na podlagi opravljene analize smo ugotovili, da je leta 2023 temperaturni primanjkljaj od desetletnega povprečja odstopal le 0,2 %. Druge naše dejavnosti z vidika odvisnosti od zunanjih dejavnikov potekajo v relativno stabilnem okolju. Z izvedeno analizo smo izpolnili pogoj reprezentativnosti izhodiščnega leta.

⁶¹Skupina Javni holding je pri identifikaciji bodočih blažitvenih ukrepov, ki jih je mogoče razvrstiti v štiri skupine vzvodov razogljičenja, in sicer energijska učinkovitost, uporaba obnovljivih virov energije, prehod na druga goriva ter elektrifikacija, upoštevala podnebni scenarij, ki je združljiv z omejitvijo globalnega segrevanja na 1,5 °C (E1-1 16b).

E1- 5 Poraba energije in mešanica virov energije

⁶² V tabeli prikazujemo skupno porabo energije, povezane z lastnimi dejavnostmi, ločeno na skupno porabo energije iz fosilnih virov (premog in proizvodi iz premoga, surova nafta in naftnih derivati, zemeljski plin, drugi fosilni viri in električna energija, toplota, para ali hlad iz fosilnih virov), skupno porabo energije iz jedrskih virov ter skupno porabo energije iz obnovljivih virov (goriva iz obnovljivih virov, vključno z biomaso, električna energija, toplota, para ali hlad iz obnovljivih virov ter samoproizvedena energija in negorivnih obnovljivih virov). Upoštevali smo energijo, porabljeno v postopkih, ki so v lasti in pod nadzorom Skupine Javni holding, pri čemer smo uporabili isti obseg kot za poročanje o emisijah TGP obsegov 1 in 2.

Pri kupljeni ali pridobljeni energiji ni upoštevana energija, pridobljena v okviru organizacijskih meja ⁶³. Dvojno štetje goriva pri razkrivanju porabe samoproizvedene energije je preprečeno, saj se pri kupljeni ali pridobljeni energiji ni upoštevala toplota in električna energija, proizvedena v družbi Energetika Ljubljana.

Podatki o porabljeni energiji in energentih so pridobljeni na podlagi števnih stanj merilnikov, iz računov ali spletnih portalov dobaviteljev energije in energentov, spletnega portala EPUS.

Pri delitvi porabljene električne energije na obnovljive in neobnovljive vire se uporablja konservativen pristop za izračun tržnih emisij TGP obsega 2. Električna energija, ki jo družbi VOKA SNAGA in LPP kupujeta od družbe Energetika Ljubljana, je namreč 100 % iz obnovljivih virov, kar je ustrezno podprto s potrdili o izvoru.

⁶¹ E1-4 odstavek 34 f, 16 b, AR 30c

⁶² E1-5 odstavek 37 a-c, AR 35, odstavek 38 a-e, odstavek 39, AR 41

⁶³ Organizacijska meja v kontekstu konsolidacije za trajnostno poročilo, skladno z ESRS (Evropski standardi poročanja o trajnosti), se nanaša na definicijo obsega poročila, torej katere družbe ali delež podjetja so vključeni v konsolidacijo. Za holding podjetje to pomeni, da morate upoštevati vse podrejene družbe, ki jih ima v svoji lasti, in njihove trajnostne aktivnosti ter vplive. To vključuje tudi družbe, ki so del skupine, tudi če niso v celoti pod vašim nadzorom, če imate pomemben vpliv ali kontrolo.

MWh	2024
Poraba goriva iz premoga in proizvodov iz premoga	578.640,28
Poraba goriva iz surove nafte in naftnih derivatov	60.967,83
Poraba goriva iz zemeljskega plina	837.804,08
Poraba goriva iz drugih fosilnih virov	665,65
Poraba kupljene ali pridobljene električne energije, toplote, pare ali hlajenja iz fosilnih virov	4.987,90
Skupna poraba energije iz fosilnih virov (1-5)	1.483.065,73
Skupna poraba energije iz jedrskih virov	1.309,86
Poraba goriva za obnovljive vire, vključno z biomaso (vključno z industrijskimi in komunalnimi odpadki biološkega izvora, bioplinom, vodikom iz obnovljivih virov itd.)	272.112,70
Poraba kupljene ali pridobljene električne energije, toplote, pare in hlajenja iz obnovljivih virov	9.939,20
Poraba samoproizvedene energije iz negorivnih obnovljivih virov	169,48
Skupna poraba energije iz obnovljivih virov	282.221,37
Skupna poraba energije, povezana z lastnimi dejavnostmi	1.766.596,97

Mešanica virov energije v skupni porabi energije Skupine Javni holding v deležih je za leto 2024 prikazana v spodnji tabeli.

%	2024
Delež fosilnih virov v skupni porabi energije	84
Delež porabe energije iz jedrskih virov v skupni porabi energije	0
Delež obnovljivih virov v skupni porabi energije	16

Proizvodnja energije

V tabeli je prikazana proizvodnja energije Skupine Javni holding, razčlenjena na proizvodnjo energije iz neobnovljivih virov ter proizvodnjo energije iz obnovljivih virov.

Proizvodnja energije v MWh	2024
Skupna proizvodnja energije	1.428.339
iz neobnovljivih virov energije	1.197.757
- iz premoga	478.497
- iz ZP	712.802
- iz ELKO	6.458
iz OVE	230.581
- iz biomase	186.277
- iz sončne elektrarne	295
- iz odvečne toplote	3.294
- iz bioplina	40.716

⁶⁴Energijska intenzivnost na podlagi neto prihodkov iz dejavnosti z velikim vplivom na podnebje

⁶⁵Vse odvisne družbe se s svojimi dejavnostmi uvrščajo med sektorje z velikim vplivom na podnebje, kot razkrivamo v ESRS 2 SMB1 (energetika - proizvodnja in distribucija toplote, plina in elektrike; komunalne storitve – voda, odpadne vode in odpadki; promet in logistika). Obvladujoča družba JHL izvaja strokovno tehnične in organizacijske storitve za odvisne družbe in zato ni vključena v izračun energetske intenzivnosti. Neto prihodki so enaki čistim prihodkom od prodaje, pri čemer je, skladno z načeli konsolidacije, izvzeta prodaja med družbami v skupini.

⁶⁴ E1-5 odstavki 40, odstavek 41, odstavek 42, odstavek 43

⁶⁵ E1-5 odstavki 40-43

MWh/ tisoč EUR	2024
Energetska intenzivnost (Skupna poraba energije na neto prihodke)	5,04

E1-6 Bruto emisije TGP obsegov 1, 2, in 3 ter skupne emisije TGP

⁶⁶Skupina Javni holding pri izračunu emisij TGP uporablja metodologijo TGP Protokola (Corporate Standard in Scope 3 Standard, verzija 2011). Skladno s TGP protokolom poročamo o emisijah sedmih toplogrednih plinov CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆ in NF₃. Za izračun emisij drugih TGP, ki niso CO₂, so upoštevani učinki teh plinov skladno z najnovejšimi vrednostmi potenciala globalnega segrevanja iz Šestega poročila o oceni vplivov na okolje, ki ga objavlja IPCC na podlagi obdobja 100 let.

Skupino Javni holding sestavlja obvladujoča družba Javni holding ter odvisne družbe VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP. Ker obvladujoča družba finančno in poslovno obvladuje vse ostale družbe v Skupini Javni holding, za določitev organizacijskih meja uporabljamo kontrolni pristop. Skupne emisije TGP in emisije TGP obsegov 1, 2 in 3 se izračunajo na podlagi decentraliziranega pristopa. Posamezne družbe same zbirajo podatke o dejavnostih ter izračunavajo emisije TGP v MS Excel orodju, kjer se posamezne količinski ali vrednostni podatki pomnožijo z ustreznim emisijskim faktorjem. Družbe pri izračunu uporabljajo enotno metodologijo, ki so jo pripravile v letu 2024. Skupina Javni holding emisije TGP razkriva na konsolidirani ravni ter ločeno po posameznih družbah, pri čemer je členitev enaka, kot to velja za računovodske izkaze.

Sektorska povprečja se ne uporabljajo. Obdobje poročanja sovpada s konsolidiranim letnim poslovnim poročilom. Izračunov, razen emisij TGP, ki izvirajo iz naprav vključenih v EU ETS, ni potrdil neodvisni zunanji organ.

Uporaba predpostavk in ocen

Pri nekaterih kategorijah emisij TGP smo pri izračunu uporabili predpostavke, zato je z njimi povezana določena stopnja negotovosti, saj dejanski podatki lahko odstopajo od uporabljenih predpostavk. Predpostavke in ocene so bile uporabljene pri kategorijah, ki v celotnem obsegu emisij TGP ne pomenijo bistvenih deležev. Celote emisije TGP Skupine Javni holding izračunane na podlagi ocen ali predpostavk predstavljajo 0,51 % Skupnih emisij TGP. Vpliv na zanesljivost končnega rezultata je zato ocenjen kot materialno nepomemben.

Kategorija emisij TGP	Opis uporabljene predpostavke ali ocene
Neposredne emisije zaradi zgorevanja v napravah v lasti podjetja	Predpostavka povprečne vrednosti ogljika iz NMTOC ter N ₂ O, saj natančna specifikacija ni na voljo, ali je proces pridobitev preveč zahteven. Ocena: Emisije iz odlagališča nenevarnih odpadkov so ocenjene na podlagi količine odloženih odpadkov, letne stopnje razgradnje odpadkov, časa od odložitve odpadkov in nekaterih drugih faktorjev ter občasnih meritev.
Ubežne emisije iz naprav, ki so v lasti	Ocena je skladna s prilogami DVGW GaWaS: Emisije metana – Navodila za zbiranje podatkov (Ver. 1/2024).
Dejavnosti, povezane z gorivom in energijo, ki niso vključene v obseg 1 in obseg 2	Predpostavka količine porabe goriv na 100 km pri transportu goriv.
Prevoz zaposlenih na delo in z dela	Predpostavka uporabe tipa prevoznega sredstva
Uporaba prodanih izdelkov/proizvodov	Predpostavka porabe količine goriva podizvajalcev pri prodaji storitev prevoza.

⁶⁶ E1-6AR 39 b

- **Obseg 1**

V Obsegu 1 poročamo o vseh neposrednih emisijah TGP, ki so posledica zgorevanja v stacionarnih in premičnih napravah pod nadzorom Skupine Javni holding in ubežnih emisij hladilnih sredstev in zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja. Druge procesne emisije ne nastajajo. Pri izračunu emisij TGP obseg 1 tem uporablja zadnje znane emisijske faktorje obsega. V Skupini Javni holding je Energetika Ljubljana kot upravljavec stacionarnih naprav zavezanec za spremljanje in poročanje o emisijah CO₂ v skladu z EU ETS.

- **Obseg 2**

V obsegu 2 poročamo o posrednih emisijah, povezanih s porabo električne energije, toplote in pare. Za izračun emisij TGP obsega 2 uporabljamo lokacijsko in tržno metodo. Ker je Energetika Ljubljana dobavitelj električne energije in toplote za vse ostale družbe v Skupini Javni holding, je posebna pozornost namenjena preprečevanju dvojnega štetja emisij TGP, sporočenih za obseg 1 ali 3. VOKA SNAGA in LPP za zniževanje svojega ogljičnega odtisa uporabljata pogodbeni instrument, ki zagotavlja dobavo 100 % električna energija iz OVE. Pretežni del dobavljene električne energije je proizveden v Energetiki Ljubljana iz biomase, kar je že vključeno v emisijah TGP Obseg 1 v porabi goriv za proizvodnjo električne energije. Preostali del, nabavljen na trgu, je na ravni Skupine Javni holding že zajet v emisijah TGP Obseg 3, kategorija 3 med električno energijo za nadaljnjo prodajo. Električna energija za lastno porabo Energetike Ljubljana in Javnega holdinga je v celoti proizvedena iz uporabe zemeljskega plina v visoko učinkoviti soproizvodnji na lokaciji Šiška zemeljskega plina in zato upravičena do t.i. oranžnih potrdil o izvoru.

- **Obseg 3**

⁶⁷Za izračun emisij TGP obsega 3 so bile upoštevane operativne meje, skladne z načelom kontrolnega pristopa.

Za vsako družbo Skupine Javni holding smo opredelili izbrane kategorije in opis izbora. Preverili smo dostopnost podatkov in njihovo natančnost ter ali do podatkov dostopamo razumno oziroma ne. Utemeljili smo izključitev posameznih kategorij obsega 3 (nerelevantnost in omejitev dostopa do podatkov za kategorije, ki niso bile izbrane). Izključili smo tiste kategorije, ki so izpolnjevale enega ali več od naslednjih razlogov: omejena pomembnost za naš poslovni model, pomanjkanje bistvenega vpliva na podlagi predhodnih ocen, preprečevanja dvojnega štetja zaradi vključenost v izračun emisij v drugih kategorijah ali nezadostna razpoložljivost podatkov za pridobitev natančnih rezultatov.

⁶⁸Na podlagi izvedene analize pomembnosti vseh 15 kategorij emisij obsega 3, kot jih določa GHG protokol, smo glede na prispevek za dejavnosti Skupine Javni holding upoštevali naslednje kategorije:

- Kategorija O3-1: Kupljeno blago in storitve
- Kategorija O3-2: Investicijsko blago
- Kategorija O3-3: Dejavnosti, povezane z gorivom in energijo, ki niso vključene v obseg 1 in obseg 2
- Kategorija O3-5: Odpadki, nastali pri dejavnostih
- Kategorija O3-6: Službena potovanja
- Kategorija O3-7: Prevoz zaposlenih na delo in iz dela
- Kategorija O3-11: Uporaba prodanih proizvodov

⁶⁷ E1-6_odstavek 29 AR 46 h

⁶⁸ E1-6 odstavek AR 46 i

V tabeli so predstavljene kategorije Obsega 3, skupaj z razlogi za njihovo izključitev pri izračunu ogljičnega odtisa Skupine Javni holding.

Naziv kategorije	Relevantnost za Skupino Javni holding
Obseg 3 – 4: Prevoz in distribucija v višjem delu vrednostne verige	Kategorija prevoz in distribucija kupljenega blaga in storitev, ki jih izvaja tretja oseba je že vključen izračunu emisij TGP v drugih kategorijah Obsega 3. Prevoz goriv je že vključen v Kategorijo O3-3 (Dejavnosti, povezane z gorivom in energijo, ki niso vključene v obseg 1 in obseg 2), prevoz blaga in storitev pa je vključen v ceno materiala in storitev, kjer so emisije izračunane po stroškovni metodi in so zato vključene v Kategoriji O3-1 (Kupljeno blago in storitve) in O3-2 (Investicijsko blago). Emisije zaradi uporabe lastnih kombiniranih službenih vozil družbe LPP, so že vključene v emisije TGP Obseg 1.
Obseg 3 – 8: Sredstva, zakupljena v višjem delu vrednostne verige	Vse emisije iz porabe goriv najetih sredstev Skupine Javni holding so zaradi uporabe pristopa kontrolnega deleža (poslovni prostori, infrastruktura, vozila, delovni stroji) že vključene v emisije TGP Obseg 1. Druge emisije iz najetih sredstev so vključene tudi v O3-1 (Kupljeno blago in storitve), kjer so stroški najemnin vključeni v stroške storitev.
Obseg 3 – 9: Prevoz in distribucija v nižjem delu vrednostne verige	Distribucija goriv in energije do končnih uporabnikov preko cevovodov je že vključena v emisijah Obseg 1. Za prevzem in transport obdelanih odpadkov, ki ga izvajajo tretje osebe podatkov ni bilo mogoče zagotoviti.
Obseg 3 – 10: Predelava prodanih proizvodov	Skupina Javni holding izvaja storitvene dejavnosti, in ne proizvaja proizvodov, ki bi jih bilo pred uporabo potrebno predelati (polizdelki)
Obseg 3 – 12: Ravnanje z izrabljenimi prodanimi proizvodi	Skupina Javni holding izvaja storitvene dejavnosti, in ne prodaja proizvodov, ki bi jih bilo ob koncu njihove življenjske dobe potrebno odstraniti, reciklirati, sežgati ali odložiti.
Obseg 3 – 13: Sredstva, zakupljena v nižjem delu vrednostne verige	V Skupini Javni Holding le družba LPP oddaja manjše število osebnih električnih vozil (9), katerih skupne emisije TGP po lokacijski metodi znašajo manj kot 2 t CO ₂ ekv, in so zanemarljive, saj predstavljajo manj kot 0,001% emisij TGP Obsega 3. Vsa ostala (tudi del omenjenih e-vozil) najeta sredstva v okviru Skupine Javni holding niso zajeta, zaradi preprečevanja dvojnega štetja, saj so emisije že vključene v Obseg 1 ali 2. Energetika Ljubljana končnim odjemalcem ponuja možnost odplačevanja investicije v ogrevalni sistem (toplotna postaja ali plinski kotel) preko finančnega najema. Emisije iz porabe energentov zaradi uporabe ogrevalnih sistemov so že vključene v Obsegu 1 (proizvodnja toplote) ter kategorijo O3-11 (prodaja zemeljskega plina).
Obseg 3 – 14: Franšize	Ni pomembno, ker družbe v Skupini Javni holding niso franšizni modeli.
Obseg 3 – 15: Naložbe	Skupina Javni holding ni finančna organizacija, ki bi imela pomembnejše lastniške naložbe. JHL ima 100% lastniški delež v odvisnih družbah VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana, in LPP, katerih neposredne in posredne emisije so vključene v konsolidiran ogljični odtis Skupine Javni holding.

Emisije TGP Obsega 3, ki jih povzroča Skupina Javni holding, so v večjem delu izračunani na podlagi primarnih vhodnih podatkov (EUR, l, km, MWh, kg, ipd), in so pridobljene iz poslovno informacijskega sistema SAP. Predstavljajo 99,9 % skupnih emisij TGP Obsega 3. Izjema so bežne emisije iz plinskih priključkov, kjer gre za oceno, ki je razkrita in uporabljena tudi v Obsegu 1, pri izgubah na plinovodnem omrežju, in je skladna s prilogami DVGW GaWaS: Emisije metana – Navodila za zbiranje podatkov (Ver. 1/2024).

Emisije TGP izven obsegov 1, 2 in 3

⁶⁹ Skupina Javni holding ločeno poroča tudi o biogenih emisijah CO₂, ki nastajajo iz zgorevanja in razgradnje biomase. Vključene so neposredne emisije, ki nastajajo pri zgorevanju lesne biomase in bioplina v soproizvodnji toplotne in električne energije. Količina skupnih biogenih emisij v letu 2024 je razvidna iz spodnje tabele.

⁶⁹E1-6 odstavek AR 43 c, AR 45 e), AR 46 j, AR 45 e

t CO2	Skupina Javni holding	Javni Holding	VOKA SNAGA	Energetika Ljubljana	LPP
Biogene emisije CO2 obsega 1	78.113,58	-	14.778,11	63.335,47	-

V emisije Obseg 1 so vključene emisije CH₄ in N₂O ter emisije CO₂, ki nastanejo v življenjskem ciklu bioplina. Drugi biogenih emisij obsega 2 in 3 nismo prepoznali.

Uporabljeni podatkovni viri emisijskih faktorjev

⁷⁰Emisije obsega 1 in 2 temeljijo na dejanski porabi goriv in elektrike ter nacionalnih ali drugih najustreznejših emisijskih faktorjih. Emisije obsega 3 so izračunane z uporabo stroškovne metode (kategorija 1 in 2) ali količinskih podatkov.

Za vse navedene kategorije smo uporabili najnovejše emisijske faktorje relevantnih mednarodno priznanih baz podatkov, verodostojnih organizacij, kot so nacionalne državne institucije ter javno objavljene faktorje dobaviteljev energentov. V nadaljevanju so predstavljeni emisijski faktorji za vsak obseg posebej.

• Obseg 1

Kategorija	EF	Vir EF
Neposredne emisije zaradi zgorevanja v napravah v lasti podjetja	CO ₂ : - Zemeljski plin, - trajnostna lesna biomasa skladno z RED 11, - sečnina; - ELKO, - dizel	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije, ARSO: Značilne neto kalorične vrednosti in emisijski faktorji za leto 2024.
	CO ₂ : - Rjavi premog, - lesna biomasa - brez certifikata	Laboratorij za goriva in kemijsko kontrolo vod, Energetika Ljubljana, d.o.o.
	CH ₄ , N ₂ O	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume 2 Energy, Chapter 2, Stationary Combustion
	Propan	United States Environmental Protection Agency (EPA): GHG Emission Factors Hub
	Bioplin	Merjene vrednosti CO ₂ in CH ₄ (razmerje plinov) v bioplinu. Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): IPCC Global Warming Potential Values, 2024 (AR6)
Neposredne emisije zaradi zgorevanja goriv v vozilih v lasti podjetja	CO ₂ : - ELKO, - dizel, - CNG, - UNP, - Motorni bencin	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume 2 Energy, Chapter 3, Mobile Combustion Greenhouse Gas Protocol (GHG): Calculation Tools and Guidance, Cross-sector Tools, Emission_Factors_for_Cross_Sector_Tools_V2.0_0.xlsx, zavihek Mobile Combustion - Fuel Use Greenhouse Gas Protocol (GHG): Calculation Tools and Guidance, Cross-sector Tools, Emission_Factors_for_Cross_Sector_Tools_V2.0_0.xlsx, zavihek Mobile Combustion - Distance
	CH ₄ , N ₂ O	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume 2 Energy, Chapter 3, Mobile Combustion
Ubežne emisije iz naprav, ki so v lasti podjetja	Hladilni plini (R-32, R-134A R-407C, R-410A)	International Institute of Refrigeration, Global warming potential (GWP) of HFC refrigerants

⁷⁰ E1-6AR 39 b

Kategorija	EF	Vir EF
	SF6	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): IPCC Global Warming Potential Values, 2024 (AR6)
	CH ₄	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): IPCC Global Warming Potential Values, 2024 (AR6)

• Obseg 2

Kategorija	EF	Vir EF
Zakupljena električna energija/ toplota/para (Lokacijska metoda)	CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O: Električna energija	Institut "Jožef Štefan", Center za energetske učinkovitost: Izpusti CO ₂ /TGP na enoto električne energije in daljinske toplote, 2025 Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije Republika Hrvatska: Hrvatska baza faktora emisija/uklanjanja za proračun ugljičnog otiska organizacija; 2024
	CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O: Toplota (tudi odvečna toplota)	Institut "Jožef Štefan", Center za energetske učinkovitost: Izpusti CO ₂ /TGP na enoto električne energije in daljinske toplote, 2025
Zakupljena električna energija/ toplota/para (Tržna metoda)	CO ₂ : Električna energija	Emisijski faktor dobavitelja (HSE d.o.o., Petrol d.d , HEP Opskrba; Energetika Ljubljana d.o.o.) Potrdila o izvoru (Energetika Ljubljana, do.o.)
	CH ₄ , N ₂ O: Električna energija	Institut "Jožef Štefan", Center za energetske učinkovitost: Izpusti CO ₂ /TGP na enoto električne energije in daljinske toplote, 2025 Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije Republika Hrvatska: Hrvatska baza faktora emisija/uklanjanja za proračun ugljičnog otiska organizacija; 2024
	CO ₂ : Toplota	Emisijski faktor proizvajalca toplote za omrežje vročevoda (Energetika Ljubljana, d.o.o.)
	CO ₂ : Odvečna toplota (prihranek)	Emisijski faktor proizvajalca pare za parovod TOŠ (Energetika Ljubljana, d.o.o.)
	CH ₄ , N ₂ O: Toplota (tudi odvečna toplota)	Institut "Jožef Štefan", Center za energetske učinkovitost: Izpusti CO ₂ /TGP na enoto električne energije in daljinske toplote, 2025

• Obseg 3

Kategorija	EF	Vir EF
Kupljeno blago in storitve	Material, Storitve	odprta podatkovna baza EXIOBASE The French Agency for Ecological Transition (ADEME) UK Department for Environment, Food & Rural Affairs (DEFRA)
	Kemikalije: lug, žveplova kislina IBC, železov triklorid, očetna kislina, solna kislina, železov III sulfat	CarbonCloud International Sustainability & Carbon Certification (ISCC): ISCC EU 205 Greenhouse Gas Emissions City of Winnipeg: Emission factors in kg CO ₂ -equivalent per unit
Investicijsko blago	Novi objekti, stroji in oprema (Vozila, naprave...)	odprta podatkovna baza EXIOBASE
	Računalniški programi, priprava projektne dokumentacije...	UK Department for Environment, Food & Rural Affairs (DEFRA)
Dejavnosti, povezane z gorivom in energijo, ki niso vključene v obseg 1 in obseg 2	Električna energija	Emisijski faktor dobavitelja (HSE d.o.o., Petrol d.d) Institut "Jožef Štefan", Center za energetske učinkovitost: Izpusti CO ₂ /TGP na enoto električne energije in daljinske toplote, 2025
	Faktor izgub v omrežju	Institut "Jožef Štefan", Center za energetske učinkovitost: Izpusti CO ₂ /TGP na enoto električne energije in daljinske toplote, 2025
	Transport goriv	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume 2 Energy , Chapter 3, Mobile Combustion; Road transportation
	Odpadki	United States Environmental Protection Agency (EPA): GHG Emission Factors Hub

Kategorija	EF	Vir EF
Odpadki, ki nastanejo pri poslovanju		European Environment Agency (EEA): EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2023 Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije, ARSO: Značilne neto kalorične vrednosti in emisijski faktorji za leto 2024.
	Odpadne vode	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume 5 Waste, Chapter 6: Wastewater treatment and discharge Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda
Poslovna potovanja in službene poti (s prevoznimi sredstvi, ki niso v lasti podjetja)	Prevoz	Greenhouse Gas Protocol (GHG): Calculation Tools and Guidance, Cross-sector Tools, Emission_Factors_for_Cross_Sector_Tools_V2.0_0.xlsx, zavihek Mobile Combustion - Public
Prevoz zaposlenih na delo in z dela	Prevoz	Greenhouse Gas Protocol (GHG): Calculation Tools and Guidance, Cross-sector Tools, Emission_Factors_for_Cross_Sector_Tools_V2.0_0.xlsx, zavihek Mobile Combustion - Distance
Uporaba prodanih izdelkov/ proizvodov	CO ₂ za zemeljski plin	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije, ARSO: Značilne neto kalorične vrednosti in emisijski faktorji za leto 2024.
	CH ₄ , N ₂ O za zemeljski plin	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume 2 Energy, Chapter 2, stationary Combustion
	Prodaja storitev prevoza	Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Volume 2 Energy, Chapter 3, Mobile Combustion Greenhouse Gas Protocol (GHG): Calculation Tools and Guidance, Cross-sector Tools, Emission_Factors_for_Cross_Sector_Tools_V2.0_0.xlsx, zavihek Mobile Combustion - Fuel Use Greenhouse Gas Protocol (GHG): Calculation Tools and Guidance, Cross-sector Tools, Emission_Factors_for_Cross_Sector_Tools_V2.0_0.xlsx, zavihek Mobile Combustion - Distance

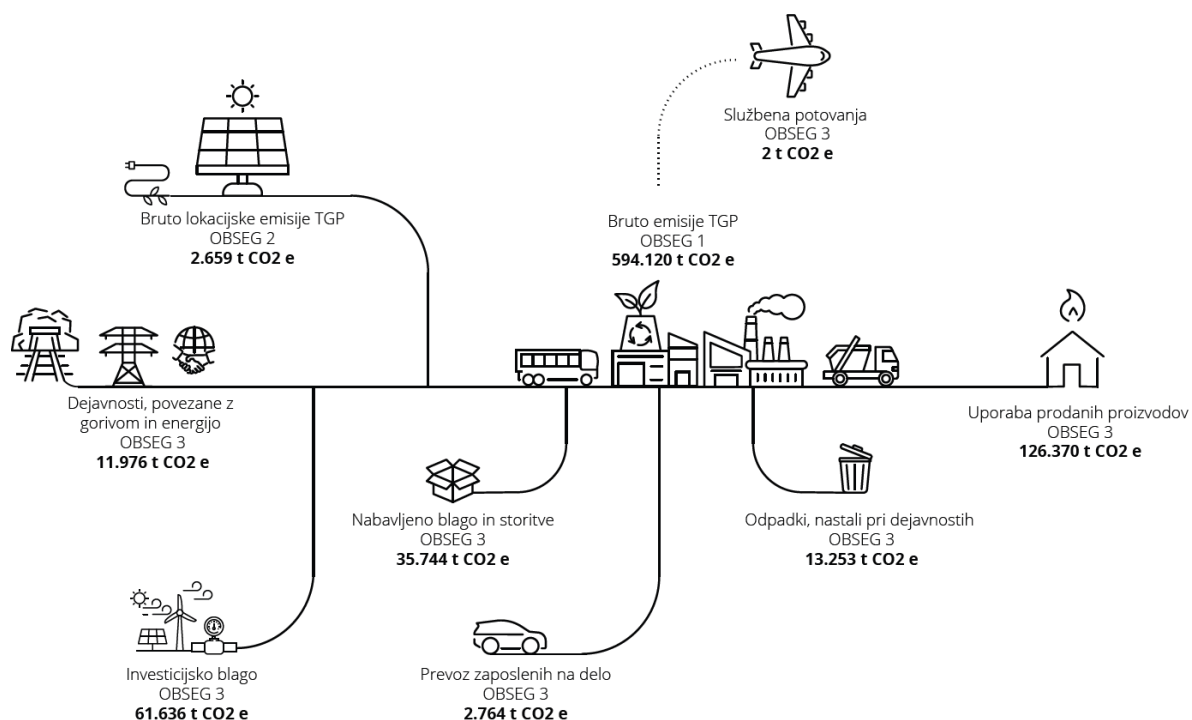
		Skupina Javni holding	Javni Holding	VOKA SNAGA	Energetika Ljubljana	LPP	Delež posameznega obsega /kategorije	
							Lokacijska metoda	Tržna metoda
Emisije TGP obsega 1								
Bruto emisije TGP obsega 1	t CO2 e	594.120	8	202.020	367.428	24.665	70	70
Odstotek emisij TGP v obsegu 1 iz reguliranih sistemov trgovanja z emisijami	%	62						
Emisije TGP obsega 2								
Bruto lokacijske emisije TGP obsega 2	t CO2 e	2.659	-	-	2.659	-	0	0
Bruto tržne emisije TGP obsega 2	t CO2 e	1.771	-	-	1.771	-	0	0
Pomembne emisije TGP obsega 3								
Skupne bruto emisije TGP obsega 3	t CO2 e	251.745	1.491	49.660	189.489	11.104	30	30
1 Kupljeno blago in storitve		35.744	481	21.392	9.330	4.541	4	4
Neobvezna podkategorija: Storitve računalništva v oblaku in podatkovnih centrov	t CO2 e	-		-	-		-	-
2 Investicijsko blago	t CO2 e	61.636	73	16.424	40.334	4.803	7	7
3 Dejavnosti, povezane z gorivom in energijo (ki niso vključene v obseg 1 ali 2)	t CO2 e	11.976		-	11.976		1	1
4 Prevoz in distribucija v višjem delu vrednostne verige	t CO2 e	-		-	-		-	-
5 Odpadki, nastali pri dejavnostih	t CO2 e	13.253	709	10.858	1.494	192	2	2
6 Službena potovanja	t CO2 e	2	-	0	1	1	0	0
7 Prevoz zaposlenih na delo in iz dela	t CO2 e	2.764	227	985	678	873	0	0
8 Sredstva, zakupljena v višjem delu vrednostne verige	t CO2 e	-	-	-	-	-	-	-
9 Prevoz in distribucija v nižjem delu vrednostne verige	t CO2 e	-	-	-	-		-	-
10 Predelava prodanih proizvodov	t CO2 e	-	-	-	-		-	-
11 Uporaba prodanih proizvodov	t CO2 e	126.370	-	-	125.677	693	15	15
12 Ravnanje z izrabljenimi prodanimi proizvodi	t CO2 e	-	-	-	-		-	-
13 Sredstva, zakupljena v nižjem delu vrednostne verige	t CO2 e	-	-	-	-		-	-
14 Franšize	t CO2 e	-	-	-	-		-	-
15. Naložbe	t CO2 e	-	-	-	-		-	-
Skupne emisije TGP							0	0
Skupne lokacijske emisije toplogrednih plinov	t CO2 e	848.523	1.498	251.679	559.576	35.768	100	100
Skupne tržne emisije toplogrednih plinov	t CO2 e	847.636	1.498	251.679	558.688	35.768	100	100

⁷¹V tabeli so prikazane bruto emisije TGP obsega 1, 2 in 3 (ločeno po kategorijah) in skupne emisije toplogrednih plinov izračunane po lokacijski in tržni metodi ter delež emisij TGP v Obsegu 1 Skupine Javni holding za katere je Energetika Ljubljana poroča v okviru z EU ETS.

70 % vseh emisij TGP po lokacijski metodi ali tržni metodi izvira iz neposrednih emisij lastnih dejavnosti, od tega jih je v letu 2024 62 % nastalo pri izvajanju energetskih dejavnosti v družbi Energetika Ljubljana, 34 % v družbi VOKA SNAGA, preostanek 4 % emisij TGP obsega 1 pa v družbi LPP.

⁷¹ E1-6odstavki 44, 50, AR 46 d, odstavek 48 a, 48 b, 49 a, 52 a, 49 b, 52 b, 51,

⁷²Slika prikazuje vire nastanka ter količino emisij TGP znotraj lastnih dejavnosti ter vzdolž celotne vrednostne verige.

Uporaba potrdil o izvoru električne energije (PoI)

⁷³V Skupini Javni holding odvisni družbi VOKA SNAGA in LPP kupujeta 100 % brezogljnično električno energijo na podlagi Okvirnega sporazuma za dobavo električne energije, ki je sklenjen med MOL in Energetiko Ljubljana. Za tako dobavljeno električno energijo so pridobljena in razveljavljena potrdila o izvoru. 40 % električne energije je dobavljeno v svežnju s potrdili o izvori iz biomase, za 60 % električne energije, ki je proizvedena iz fosilnih goriv v napravi TE-TOL ali kupljena na trgu, so bila zakupljena in razveljavljena potrdila o izvoru.. Delež zelene električne energije s potrdili o izvoru v obsegu 2 pred konsolidacijo je v letu 2024 znašal 79,5 %

Družbi Javni holding in Energetika Ljubljana za lastne potrebe uporabljata električno energijo iz visoko učinkovite proizvodnje, za katero so dodeljena oranžna potrdila o izvoru. Preostali del električne energije je proizveden iz sončne elektrarne na strehi poslovne stavbe na Verovškovi 62, vendar zanjo niso pridobljena potrdila o izvoru.

Poleg tega Energetika Ljubljana v enoti TOŠ proizvaja električno energijo iz visoko učinkovite soproizvodnje (SPTE), za katero so dodeljena oranžna potrdila o izvoru

Intenzivnost emisij TGP

⁷⁴V spodnji tabeli je prikazana intenzivnost emisij TGP na neto prihodke Skupine Javni holding.

⁷⁵Neto prihodki Skupine Javni holding so v letu 2024 znašali 352.739.325 EUR in so enaki čistim prihodkom od prodaje, pri čemer je izvzeta prodaja med družbami v skupini, skladno z načeli konsolidacije.

⁷² E1-6AR52

⁷³ E1-6AR 45 d

⁷⁴ E1-6odstavek 53

⁷⁵ E1-6odstavek 55, AR 55

tCO ₂ ekv/1.000 EUR	2024
Skupne emisije TGP (lokacijske) na neto prihodke	2,41
Skupne emisije TGP (tržne) na neto prihodke	2,40

⁷⁶Skupina Javni holding ne izvaja in ne sodeluje pri projektih zmanjševanja emisij TGP, ki se financirajo z ogljičnimi dobropisi. Prav tako še ne uporablja interne ogljikocenovne sheme, s katero bi spodbujala izvajanje s podnebjem povezanih politik in ciljev.

3.2.3 ESRS E2 Onesnaževanje

E2-IRO 1 – Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti

⁷⁷V oceni dvojne pomembnosti smo kot pomembne prepoznali dejanske negativne vplive v družbah VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP, in sicer onesnaževanje vode, onesnaževanje zraka, onesnaževanje prsti/tal in kot lastno specifiko tudi onesnaževanje s hrupom. Postopek opredelitve pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti z vidika onesnaževanja ter vključevanje prizadetih deležnikov predstavljamo v ESRS 2 IRO-1. Pomembnih pozitivnih vplivov, tveganj in priložnosti na področju onesnaževanja nismo prepoznali. Pregledov lokacij in dejavnosti naših dobaviteljev in kupcev v vrednostnih verigah z vidika pomembnih okoljskih vplivov ali tveganj nobena od družb v Skupini Javni holding ni izvajala, zato informacij o njihovih vplivih nimamo.

Vsi okoljski vidiki, ki jih ustvarjamo s svojimi dejavnostmi, so prepoznani in obvladovani v okviru sistema ravnanja z okoljem. Ocenjevanje prepoznanih okoljskih vidikov dejavnosti, proizvodov ali storitev v družbah VOKA SNAGA, LPP in Energetika Ljubljana poteka na podlagi postopka za prepoznavanje in ocenjevanje okoljskih vidikov in kriterijev za njihovo ocenjevanje. Ocene okoljskih vidikov so zbrane v registru okoljskih vidikov in okoljskih ciljev družb.

Odvisne družbe v okviru koncerna, omejeno z zakonskimi določili in internimi pravili, delujejo neodvisno in samostojno, obvladujoča družba Javni holding, ki je edini družbenik odvisnih družb, pa vpliva na poslovanje odvisnih družb, saj neposredno usmerja njihovo delovanje preko politik in strategij sprejetih na ravni Skupine Javni holding. Družba Javni holding s svojimi dejavnostmi ne povzroča onesnaževanja, zato nima prepoznanih vplivov ter tveganj in priložnosti s tega področja.

Onesnaževanje zraka

Emisije v zrak v družbi VOKA SNAGA nastajajo predvsem v okviru procesov zbiranja, obdelave in odlaganja odpadkov ter čiščenja odpadnih voda. V procesu zbiranja odpadkov nastajajo emisije v zrak kot posledica transporta odpadkov s tovornimi in poltovornimi vozili. V procesu obdelave odpadkov na lokaciji RCERO so največje emisije v zrak v procesu mehansko-biološke obdelave odpadkov (MBO), v procesu odlaganja odpadkov emisije iz odlagališča nenevarnih odpadkov Barje. Pri procesu čiščenja odpadne vode glavnina emisij v zrak nastaja na Centralni čistilni napravi (CČN). Pri stabilizaciji odvečnega blata v gniliščih nastaja bioplin, ki ga uporabljamo za ogrevanje gnilišč in sušenje dehidriranega pregnitega blata oziroma digestata ter za ogrevanje poslovnih prostorov, pri čemer nastajajo emisije toplogrednih plinov v zrak.

⁷⁶ E1-7, E1-8

⁷⁷ E2.IRO-1, odstavek 11 a

V oceni okoljskih vidikov smo v Energetiki Ljubljana prepoznali emisije snovi v zrak iz dejavnosti proizvodnje oskrbe z energijo in toploto iz dveh proizvodnih enot TE-TOL in TOŠ, kjer nastajajo emisije plinov in prašnih delcev. Do emisij v zrak prihaja tudi na področju oskrbe s toploto in oskrbe s plinom v sklopu investicij in vzdrževanj na omrežju.

Glavna dejavnost družbe LPP je prevoz potnikov z avtobusi, pri čemer prihaja do izpustov snovi v zrak zaradi zgorevanja iz premičnih virov (avtobusov). Do izpustov prihaja tudi iz ličarske delavnice, kjer opravljamo vzdrževalna dela za naša vozila.

Onesnaževanje vode

V družbi VOKA SNAGA nastajajo najpomembnejše emisije v vode znotraj procesov obdelave in odlaganja odpadkov ter čiščenja odpadnih voda. Pri obdelavi odpadkov na lokaciji za ravnanje z odpadki RCERO nastajajo odpadne vode v procesu predelave mešanih komunalnih odpadkov ter izcedne vode v deponijskih poljih na odlagališču nenevarnih odpadkov Barje. Te vode se predelajo oz. čistijo na industrijski čistilni napravi Barje in odvedejo v javno kanalizacijo. Emisije v vode nastajajo tudi v okviru procesov odvajanja in čiščenja odpadnih voda na Centralni čistilni napravi oz. drugih manjših čistilnih napravah, in sicer na iztokih v vodotoke.

Emisije v vodo v družbi Energetika Ljubljana nastajajo zaradi priprave tehnološke vode ter načina hlajenja vode (pretočni hladilni sistem) v proizvodnih enotah TE-TOL in TOŠ. Obe enoti imata za svoje proizvodne naprave pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje v skladu z zahtevami Zakona o varstvu okolja in Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije. Upoštevamo vse zakonske omejitve glede preprečevanja in zmanjševanja onesnaževanja vode z upoštevanjem BREF referenčnega dokumenta industrijski hladilni sistemi (ICS) in BREF referenčnega dokumenta za velike kurilne naprave.

Pri lastni dejavnosti vzdrževanja avtobusov družbe LPP lahko prihaja do izlivov motornega olja, zato imamo na lokaciji vzdrževanja na izpustih nameščene lovilce maščobe. Do izlivov motornega olja ali tehnološke tekočine lahko prihaja tudi pri dejavnosti izvajanja prevozov. Če gre za manjše izlitje, ga sanira voznik (vozniki so usposobljeni, kako ravnati v tem primeru) ali v primeru večjega razlitja voznik obvesti pristojne službe, ki poskrbijo za ustrezno sanacijo.

Onesnaževanje prsti/tal

Emisije v tla oz. prst so v družbi VOKA SNAGA prepoznane v procesih obdelave in odlaganja odpadkov na lokaciji Odlagališča nenevarnih odpadkov Barje.

Do onesnaženja tal v Energetiki Ljubljana lahko pride zaradi skladiščenja nevarnih snovi in njihove uporabe za proizvodnjo in vzdrževanje naprav, zato imamo za obe proizvodni enoti Poročilo o tehničnih ukrepih za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode. V skladu z navedeno zakonodajo mora vsaka od proizvodnih enot pripraviti delno izhodiščno poročilo, v katere je vključen tudi osnutek programa monitoringa stanja tal. Obe enoti sta že izvedli ničelni monitoring stanja tal in podzemne vode.

Enako kot za področje onesnaženosti z vodo lahko pri izvajanju dejavnosti prevozov po cestah družbe LPP prihaja do izlivov motornega olja ali tehnološke tekočine iz avtobusov. Znotraj lokacije LPP imamo urejen odtok z ustreznimi lovilci, zato do onesnaženosti prsti in tal ne pride. Teh dogodkov bo v prihodnje manj, saj električni avtobusi oziroma avtobusi na vodikovo gorivno celico pri delovanju uporabljajo bistveno manj tehnoloških tekočin kot avtobusi na dizelsko gorivo ali stisnjen metan.

Onesnaževanje s hrupom

Zaradi narave naših dejavnosti smo kot specifično temo na področju onesnaževanja prepoznali tudi onesnaževanje s hrupom. Emisije hrupa v družbi VOKA SNAGA nastajajo pri procesu

obdelave odpadkov na lokaciji RCERO ter v okviru čiščenja odpadnih voda na lokaciji CČN. Gre za hrup iz strojev za obdelavo odpadkov in naprav za čiščenje odpadnih voda.

Zaradi izvajanja dejavnosti proizvodnje toplote in elektrike na lokacijah enot TE-TOL in TOŠ v Energetiki Ljubljana prihaja tudi do emisij hrupa, ki pa jih skladno z zahtevami zakonodaje z različnimi ukrepi obvladujemo znotraj meja.

V družbi LPP je onesnaževanje s hrupom povezano z našo primarno dejavnostjo izvajanja javnega potniškega prometa, saj so avtobusi v pogonu tudi povzročitelji hrupa v prometu. Te emisije so najbolj koncentrirane na lokaciji podjetja, pri zagonu avtobusov. Na tej lokaciji tudi izvajamo monitoring hrupa. Ekstreme hrupa tako v dnevnem kot v nočnem času obvladujemo in so znotraj meja.

Posvetovanja s prizadetimi skupnostmi glede onesnaževanja

⁷⁸Odvisne družbe Skupine Javni holding v primerih, ko se za spremembe na posamezni lokaciji v lasti ali upravljanju družbe zahteva javna obravnava, skladno z zahtevami aktualnega Zakona o varstvu okolja ali nanj vezane zakonodaje, izvedemo posebna posvetovanja s prizadetimi skupnostmi oziroma zainteresirano javnostjo. Področje sodelovanja podrobneje opisujemo v poglavju S3.

Družbi VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana morata v primeru večjih sprememb okoljevarstvenih dovoljenj, skladno z zahtevami zakonodaje in predhodnih postopkov, izvesti postopke presoje vplivov na okolje. Postopki zahtevajo, da se v skladu z zakonodajo zagotovi vpogled v vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in v osnutek odločitve o okoljevarstvenem dovoljenju. Zainteresirani javnosti se omogoči sodelovanje pri odločanju o izdaji okoljevarstvenega dovoljenja, tako da lahko daje mnenja, predloge in pripombe. Področja sodelovanja z našimi zainteresiranimi stranmi, kot so redna srečanja četrtne skupnosti Moste, posvetovanja v okviru novih projektov, kot je na primer energijska izraba odpadkov, so obravnavana v poglavju S3.

Družba LPP pri obravnavi vprašanj onesnaževanja redno izvaja posvetovanja z deležniki, ki vključujejo predstavnike lokalnih skupnosti, občinskih organov, dobaviteljev in uporabnikov storitev. S pomočjo teh posvetovanj pridobiva ključne vpogleds glede vplivov onesnaževanja na okolje in lokalno prebivalstvo ter oblikuje strategije za njihovo zmanjšanje. Posvetovanja izvajamo v okviru širšega procesa skrbnega pregleda, kjer identificiramo ključne okoljske izzive in priložnosti za izboljšanje. Osredotočamo se na transparentno komunikacijo in vključevanje vseh zainteresiranih strani.

E2-1 – Politike v zvezi z onesnaževanjem

⁷⁹V vseh odvisnih družbah Skupine Javni holding, kjer ni prepoznanih vplivov na področju onesnaževanja) si s politikami za upravljanje pomembnih negativnih vplivov s področja onesnaževanja prizadevamo za ničelno onesnaženje zraka, vode in prsti oz. tal ter onesnaževanja s hrupom. Glavna onesnaževala razkrivamo v poglavju E2-4.

Vse svoje dejavnosti izvajamo skladno s zahtevami standardov ISO 14001 – Sistemi ravnanja z okoljem in ISO 9001 – Sistem vodenja kakovosti, družbi VOKA SNAGA in LPP pa tudi skladno z zahtevami standarda ISO 45001 – Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu. Družbi VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana imata v sklopu svojih dejavnosti pridobljena tudi okoljevarstvena dovoljenja za obrate oz. naprave. V vseh družbah smo sprejeli poslovni načrt za posamezno leto in Strateški načrt za obdobje 2022 – 2027, kjer so med drugim opredeljene

⁷⁸ E2.IRO-1, odstavek 11 b

⁷⁹ E2.MDR-P, odstavek 14, E2-1, odstavek 15 a – točki se vsebinsko med seboj povezujeata

tudi aktivnosti za zmanjšanje onesnaževanja. Naš korporativni pristop je dosledno spoštovanje vse zakonodaje in zahtev vseh naših okoljevarstvenih dovoljenj.

Naše politike se povezujejo in dopolnjujejo tudi z različnimi strateškimi dokumenti in pobudami, v katere se vključuje obvladujoča družba Javni holding (edini družbenik) in po potrebi tudi ustanovitelji (Svet ustanoviteljev). V skladu s politikami smo zavezani k spremljanju in zmanjševanju vplivov na okolje. Za preverjanje skladnosti delovanja družb z navedenimi standardi se vsako leto opravljajo zunanje presoje skladnosti, rezultati presoj se nato upoštevajo pri oblikovanju politik ravnanja z okoljem.

Pri izvajanju politik spoštujemo več mednarodnih in nacionalnih standardov ter pobud tretjih oseb, kot so standard Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), smernice Evropske komisije o trajnostni mobilnosti in priporočila Evropske agencije za okolje (EEA). Vključeni smo v pobudo Evropske zelene prestolnice in se ravnamo po smernicah programa Covenant of Mayors (Pakt županov za podnebje in energijo), ki vključuje tudi zmanjševanje emisij. Sodelujemo v NetZeroCities iniciativi, ki promovira ambiciozne cilje zmanjševanja okoljskih vplivov in upoštevanja najboljših praks pri ravnanju z onesnaževanjem.

Za izvajanje politik je odgovorno vodstvo posamezne družbe – direktor, ki politiko sprejme in jo po potrebi tudi spreminja. Politike posameznih družb so javno objavljene in dostopne na spletnih straneh družb.

V družbi VOKA SNAGA smo sprejeli politiko kakovosti, ki se uporablja pri izvajanju vseh naših dejavnosti. V njej je posebej izpostavljena skrb za okolje, kjer si prizadevamo za čim nižje emisije v vode, zrak, tla in emisije hrupa iz vseh naših dejavnosti.

V družbi Energetika Ljubljana poleg politike kakovosti sledimo tudi okoljski politiki, kjer smo se zavezali k varovanju okolja, izboljševanju okoljske in energetske učinkovitosti ter zmanjševanju vplivov na okolje. Okoljske vidike, upoštevajoč najboljše razpoložljive tehnike, oglično nevtralnost ter dobre prakse krožnega gospodarstva, vključujemo v razvojne in investicijske projekte. Sprejeli smo tudi Politiko varstva pred večjimi nesrečami, ki je del Zasnove zmanjšanja tveganja za okolje, pripravljene za obe proizvodni enoti (enota TE-TOL, enota TOŠ).

Družba LPP sledi tudi Poslovniku vodenja kakovosti, ki določa notranje protokole in postopke za zagotavljanje skladnosti z okoljskimi in trajnostnimi cilji ter blažitev negativnih vplivov, povezanih z onesnaževanjem zraka, vode in tal. Osredotočamo se na zmanjšanje emisij iz voznega parka z uvajanjem nizkoemisijskih in električnih vozil ter optimizacijo voznih poti za zmanjšanje porabe goriva.

Ker je naša dejavnost zagotavljanje javnega potniškega prometa, pri svojih politikah upoštevamo tudi Strateški dokument Mestne občine Ljubljana (MOL), ki zajema ukrepe za trajnostno upravljanje onesnaževanja in virov, relevantnih za delovanje LPP, ter Akcijski načrt za Lokalni energetski koncept, ki je zasnovan za MOL in upošteva tudi korake za izboljšanje javnega potniškega prometa v povezavi s trajnostno mobilnostjo. V okviru svojih trajnostnih usmeritev smo skupaj z MOL sprejeli celovito politiko za upravljanje hrupa kot pomembne trajnostne zadeve, ki vpliva na kakovost življenja prebivalcev in okolje. Osnovne usmeritve politike so spodbujanje trajnostne mobilnosti, elektrifikacija in modernizacija voznega parka ter usmeritve v razvoj in ohranjanje območij miru. Politika se v praksi izvaja na območju MOL in širše Ljubljanske urbane regije. Posebna pozornost je namenjena lokacijam, kjer je promet najbolj intenziven — na glavnih mestnih vpadnicah, v središčih mestnih četrti ter ob šolah, vrtcih in zdravstvenih ustanovah. Hkrati politika upošteva občutljive naravne in varstvene lokacije, kot so vodovarstvena območja in mestni parki, kjer je še toliko bolj pomembno vzdrževati mirno in kakovostno okolje. Ključno vlogo za izvajanje politike ima MOL, ki s svojimi oddelki za varstvo okolja, urejanje prostora ter gospodarske dejavnosti in promet načrtuje in usmerja ukrepe. LPP kot izvajalec javnega potniškega prometa skrbi za posodabljanje voznega

parka in uvaja tišja prevozna sredstva. Politika se redno prilagaja na podlagi potreb in povratnih informacij iz lokalnega okolja.

Preprečevanje incidentov in izrednih razmer ter njihovo nadzorovanje in omejevanje

⁸⁰V Odvisnih družbah Skupine Javni holding smo za vse družbe v okviru sistema ravnanja z okoljem ISO 14001 prepoznali incidente in izredne razmere, ki lahko nastanejo pri izvajanju naših lastnih dejavnosti, ter pripravili načrte za odzivanje. Zaradi narave naše dejavnosti veliko pozornost namenjamo preprečevanju incidentov in izrednih razmer, pripravljene imamo postopke ukrepanja v primeru njihove pojavitve, da v čim večji meri omejimo vpliv. Skladnost s predpisi in načela neodvisnosti ter nepristranskosti so jedro našega delovanja in v vseh procesih sledimo strogim zahtevam kakovosti. Zaposlene redno usposabljammo za dvig strokovnosti in ravnanja v primeru incidentov ali izrednih razmer.

V družbi VOKA SNAGA v svoji politiki kakovosti obravnavamo izredne razmere ter incidente v sklopu nenehnega izboljševanja storitev ob upoštevanju visokih standardov na področju varnosti in zdravja pri delu. Vse svoje storitve izvajamo skladno z zakonodajo in tehničnimi standardi ter s skrbjo glede vpliva na okolje. V okviru sistema varnosti in zdravja ter ravnanja z okoljem so posebej naslovljene vsebine s področja izrednih razmer, preprečevanja incidentov ter ravnanja v primeru incidentov ali izrednih razmer.

V Energetiki Ljubljana je v skladu s Politiko varstva pred večjimi nesrečami za obe proizvodni enoti (TE-TOL, TOŠ) vzpostavljen sistem obvladovanja varnosti po Uredbi SEVESO. Obe enoti sta zaradi skladiščenih količin nevarnih snovi obrata manjšega tveganja za okolje. Na podlagi tega je pripravljen Načrt zaščite in reševanja, ki opredeljuje postopke in ukrepe v primeru incidentov in izrednih razmer. Za posamezno proizvodno lokacijo so izdelani tudi Požarni red, Ocena ogroženosti, Informacija za javnost o varnostnih ukrepih in ravnanju v primeru nesreče.

V družbi LPP sistematično obravnavamo preprečevanje incidentov in izrednih razmer ter nadzorovanje in omejevanje njihovega vpliva na ljudi in okolje. Zavezani smo k varovanju podtalnice na vodovarstvenem območju in k preprečevanju onesnaženja z uvajanjem strogih nadzornih ukrepov. Redno izboljšujemo delovne pogoje, zmanjšujemo tveganja za zaposlene in zagotavljamo varno okolje za pogodbenike. Stremimo k izboljševanju obstoječih postopkov ter razvoju novih praks, ki prispevajo k večji varnosti pri delu, boljši zaščiti okolja in učinkovitejšemu preprečevanju tveganj. Na letni ravni spremljamo število okoljevarstvenih dogodkov, kjer dejansko pride do poškodb na napeljavah tehnoloških tekočin na avtobusih med obratovanjem na liniji in posledično spuščanjem nevarnih tekočin v okolje. Vozniki so na vsakoletnih obnovitvenih tečajih seznanjeni, kako ukrepati v takih primerih, tako da je onesnaženje minimalno. S preходом na električne avtobuse se bo število dogodkov zmanjšalo. Število dogodkov je direktno povezano s starostjo vozila, saj imajo nova vozila bistveno manj teh dogodkov. Za zavarovanje pred onesnaženjem tal je na celotni lokaciji vzpostavljen razvejan sistem lovilcev olj v sistemu odvodnjavanja meteoritnih vod.

Upoštevanje interesov ključnih deležnikov pri oblikovanju politike

⁸¹V oblikovanje politike so poleg obvladujoče družbe Javni holding (edini družbenik) in ustanoviteljev (Svet ustanoviteljev) vključeni tudi drugi pomembni deležniki, odvisno od področja politike. Med njimi so nevladne organizacije, ki sodelujejo pri ozaveščanju in pripravi predlogov ukrepov, raziskovalne ustanove, ki prispevajo strokovno znanje, analize in ocene vplivov, mednarodni partnerji, ki omogočajo prenos znanja in izkušenj iz tujine, ter predstavniki civilne družbe in krajevnih skupnosti, ki sodelujejo v javnih razpravah in dajejo povratne

⁸⁰ E2-1, odstavek 15 c

⁸¹ E2.MDR-P, odstavek 14

informacije. Deležniki se aktivno vključujejo skozi posvetovanja, javne razprave, participativne delavnice, interesi prebivalcev pa se preverjajo tudi z rednimi anketami in javnimi srečanji. Takšen celovit pristop zagotavlja, da politika odraža potrebe vseh ključnih deležnikov in je usmerjena v dolgoročno izboljšanje kakovosti okolja v Ljubljani.

Dostopnost politik

⁸²Informacije o politikah so vsem deležnikom na voljo prek javnih objav na spletnih straneh MOL, obvladujoče družbe in odvisnih družb Skupine Javni holding, na rednih novinarskih konferencah, v letnih poročilih ter na javnih predstavitvah in delavnicah. Morebitno prizadeti deležniki so vabljeni k sodelovanju v posvetovalnih procesih, ki so javno napovedani, omogočeno pa je tudi oddajanje pripomb in predlogov preko spletnih platform, e-pošte in fizičnih pisnih vlog. Prav tako so ključni deležniki vključeni v usmerjevalne in delovne skupine, kjer sodelujejo pri izvajanju ukrepov in nadzoru nad njihovo izvedbo. Na ta način se zagotavlja transparentnost in odprtost ter omogoča, da politika doseže vse, ki jih zadeva, in tiste, ki lahko s svojim znanjem in sodelovanjem prispevajo k njeni učinkovitosti.

E2-2 – Ukrepi in viri v zvezi z onesnaževanjem

⁸³Vse emisije snovi v zrak, tla/prst in vode ter emisije hrupa odvisnih družb Skupine Javni holding redno spremljamo in merimo z zakonsko predpisanimi monitoringi. Monitoringe izvajamo v lastnih ali zunanjih laboratorijih, skladno z zahtevami zakonodaje in ustreznih standardov. Monitoringi so načrtovani (predpisani z okoljevarstvenimi dovoljenji in zakonodajo), za kar imamo vse družbe planirana ustrezna finančna sredstva v svojih poslovnih načrtih ter človeške vire. Vse ukrepe redno spremljamo in ocenjujemo njihovo učinkovitost ter jih prilagajamo glede na najnovejše okoljske standarde in predpise. Številni ukrepi se izvajajo s sodelovanjem različnih notranjih in zunanjih deležnikov ter s stalnim spremljanjem in prilagajanjem na podlagi zaznanih potreb lokalne skupnosti.

Onesnaževanje zraka

V družbi VOKA SNAGA tako v dejavnosti obdelave odpadkov na lokaciji RCERO, kot v dejavnosti čiščenja odpadnih vod na CČN Ljubljana, nastajajo emisije v zrak, za katere opravljamo občasne oziroma obdobjne meritve, skladno z zakonodajo. V letu 2024 so bile vrednosti skladne z zakonodajo in niso presegle mejnih vrednosti za vsa izmerjena onesnaževala. Za zmanjšanje količin emisij v zrak vzdržujemo filtre zraka, posodabljammo tehnološko opremo ter izvajamo meritve in analize izpuhov iz biofiltrrov.

Na lokaciji RCERO, v procesu MBO, je na področju odpadnega zraka vzpostavljen sistem gospodarjenja z zrakom, ki manj onesnažen odpadni zrak uporablja v bolj obremenjenih objektih. Kar pomeni, da se zaradi pomembnih energetskih prihrankov pri porabi toplotne in električne energije (zlasti v hladnejšem delu leta) odpadni zrak iz mehanske obdelave odpadkov (nadalje: mehanska obdelava) ne odvaja neposredno v zunanje ozračje. Namesto tega se, po predhodnem očiščenju prašnih delcev, uporabi kot zrak za prepihanje tunelov pri biološki aerobni obdelavi. V nasprotnem primeru bi bilo treba za potrebe biološke obdelave zajemati sveži zrak iz okolice. Sledi postopek čiščenja s pralniki odpadnega zraka in biofiltrom ter kontroliran izpust v atmosfero. V letu 2024 so bile izvedene redne spomladanske in jesenske meritve izpuhov iz biofiltra in redne letne meritve monitoringa emisije snovi v zrak na vseh sedmih izpustih iz plinskih motorjev. Na območju RCERO v povezavi z obratovanjem MBO in odlaganjem odpadkov spremljamo tudi emisije prašnih delcev PM₁₀. V letu 2024 je povprečna letna koncentracija znašala 24,5 µg/m³, kar je znotraj določene mejne vrednosti 50 µg/m³. Ob

⁸² E2.MDR-P, odstavek 14

⁸³ E2.MDR-A, odstavek 18

povišanih vrednostih prašnih delcev izvajamo dodatne ukrepe za zmanjševanje emisij, kot na primer večkrat tedensko pometanje povoznih površin znotraj RCERO in vlaženje dovoznih ter servisnih cest na področju odlagališča.

Skladno z Uredbo o odlagališčih odpadkov in Okoljevarstvenim dovoljenjem (OVD) se je v letu 2024 na območju RCERO:

- mesečno izvajal monitoring sestave deponijskega plina,
- izvedle občasne meritve monitoringa emisije snovi v zrak na vseh sedmih izpustih iz plinskih motorjev,
- izvajal monitoring meteoroloških parametrov in imisijskih koncentracij metana, dušikovih oksidov, vodikovega sulfida in prašnih delcev ter meritve neprijetnih vonjav,
- izvedla analiza izpuha iz biofiltra na parameter hlapne organske snovi, razen metana.

Za lokacijo CČN Ljubljana vsako tekoče leto za preteklo leto izdelamo Oceno o letnih emisijah snovi v zrak in jo posredujemo na Agencijo Republike Slovenije za okolje (ARSO). V okviru monitoringa se spremlja in izvaja meritve na enajstih izpustih, ki zajemajo izpust iz kotlov, biofiltrrov, kemičnega filtra in izpust iz bakle. En biofilter je še v poskusnem obratovanju v okviru izgradnje III. faze CČN, prve meritve se bodo izvedle v letu 2025.

Energetika Ljubljana na obeh proizvodnih napravah zagotavlja najboljše razpoložljive tehnike (BAT), ki so določene v zaključkih BAT za velike kurilne naprave. Za obe napravi IED je vzpostavljen Načrt upravljanja za zmanjšanje emisij snovi v zrak v pogojih, ki niso običajni. Emisije snovi v zrak v obeh enotah naprav IED spremljamo s trajnimi in občasnimi obratovalnimi monitoringi, kot je določeno za merilna mesta z zakonskimi zahtevami in okoljevarstvenimi dovoljenji. Pooblaščen izvajalec meritev vsako leto za obe napravi IED pripravi Program obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak. Prav tako se za merilnike v okviru trajnih meritev izvaja ustrezna kalibracija. V letu 2024 ni bilo preseganj mejnih vrednosti emisij, določenih z zakonodajo.

V družbi LPP se v svojih strategijah in poslovniku osredotočamo na trajnostno mobilnost, zmanjševanje emisij in izboljšanje okoljskih praks. Uvajamo nizkoemisijška vozila, spremljamo emisije v zrak in izvajamo ukrepe za njihovo zmanjšanje. Hkrati razvijamo akcijske načrte za zmanjšanje emisij v skladu z lokalnimi in evropskimi okoljskimi cilji. Izvajamo redno vzdrževanje vozil za zagotavljanje njihovega optimalnega delovanja in minimalne emisije v zrak. Na lokaciji ličarske delavnice skladno z zakonodajo izvajamo monitoringe izpustov onesnaževal v zrak, ki jih vsakih pet let izvede pooblaščen izvajalec. Zadnja meritev je bila opravljena leta 2023 in je pokazala, da so vrednosti onesnaževal znotraj zakonsko predpisanih meja.

MOL v okviru projekta »Misija 100 – Akcijski načrt za podnebno nevtralnost«, katerega del je tudi LPP, predvideva ukrepe za zmanjšanje uporabe fosilnih goriv v prometu, povečanje uporabe javnega prometa in kolesarjenja, razvoj mestnih območij z omejenim prometom ter ustvarjanje zelenih in mirnih površin. Vse te aktivnosti se izvajajo z aktivnim vključevanjem javnosti, organizacijo posvetov in delavnic ter zbiranjem povratnih informacij od prebivalcev, podjetij in drugih zainteresiranih strani.

Onesnaževanje vode

V družbi VOKA SNAGA v okviru obratovalnega monitoringa izvajamo redne meritve emisij v vode na lokaciji RCERO, na komunalnih čistilnih napravah in CČN Ljubljana. Na lokaciji RCERO se nahajata dve IED napravi (MBO in Odlagališče Barje), kjer redne meritve odpadnih vod izvajamo štirikrat letno, s 24-urnim odvzemom vzorca, na skupnem iztoku iz naprave za parametre, določene v okoljevarstvenem dovoljenju. Na CČN Ljubljana se dvakrat mesečno izvajajo redne meritve odpadnih vod, kar je na letni ravni štiriindvajset meritev na vtoku in na

iztoku naprave za zakonsko določene parametre. Poročilo o obratovalnem monitoringu za CČN Ljubljana za leto 2024 nakazuje visoke učinke čiščenja in skladno obratovanje naprave. Na komunalnih čistilnih napravah je pogostost meritev določena glede na velikost posamezne čistilne naprave.

V obeh proizvodnih napravah Energetike Ljubljana (TE-TOL, TOŠ), ki sta tudi napravi IED, nastajajo industrijske in padavinske odpadne vode. Industrijske odpadne vode se pred izpustom v javni kanalizacijski sistem spuščajo iz nevtralizacijskega bazena, kjer merimo temperaturo in pH ter vodimo obratovalni dnevnik, skladno z zakonskimi zahtevami. V obeh enotah spremljamo emisije snovi v vodo z občasnimi obratovalnimi monitoringi, kot je določeno za merilna mesta z zakonskimi zahtevami in okoljevarstvenimi dovoljenji. V letu 2024 ni bilo preseganj mejnih vrednosti emisij v vodo. Za padavinske vode, ki nastajajo na povoznih površinah, površinah pretekališč in povsod, kjer bi lahko prišlo do potencialnega onesnaževanja zaradi nevarnih snovi, so nameščeni lovilniki olj, skladno z Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vodo in javno kanalizacijo. Lovilniki olj se redno pregledujejo, za kar vodimo obratovalne dnevnike pregledov. V primeru nastanka odpadka v lovilniku olj odpadke prevzame pooblaščen prevzemnik odpadka.

Pri ravnanju z odpadnimi vodami v družbi LPP upoštevamo stroge standarde za preprečevanje onesnaževanja vodnih virov, vključno z uporabo okolju prijaznih čistilnih sredstev in pravilnim ravnanjem z nevarnimi snovmi. Na lokaciji ličarske delavnice skladno z zakonodajo izvajamo monitoringe onesnaževanja odpadnih voda, ki jih izvede pooblaščen izvajalec večkrat letno. V letu 2024 so bili opravljeni štirje monitoringi. V primeru, da pride do povišanih vrednosti onesnaževal glede na zakonsko predpisano mejno vrednost (pri zadnjem merjenju v dveh primerih), se izvedejo ustrezni ukrepi, s katerimi se izpusti onesnaževal zmanjšajo pod mejno vrednost. Ob ugotovljeni povečani koncentraciji AO_x v letu 2024 smo zamenjali namensko čistilo, ki se je uporabljalo za pranje zamaščenih nadomestnih delov, z ekološko sprejemljivejšim, hkrati je bila spremenjena tehnologija pranja. Pred samim pranjem pa se ostanki tehnoloških tekočin na nadomestnih delih popivnajo z namenskimi krpami in absorberji. Ustreznost in učinkovitost ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje onesnaževanja vode obravnavamo na rednih polletnih vodstvenih pregledih razširjenega vodstva.

Onesnaževanje prsti/tal

Emisije v prst oz. tla so v družbi VOKA SNAGA prepoznane v procesih obdelave in odlaganja odpadkov na lokaciji RCERO. Meritve parametrov stanja se bodo skladno z zahtevami OVD prvič izvedle v letu 2031.

Onesnaževanje prsti v Energetiki Ljubljana na obeh lokacijah naprav IED preprečujemo s Tehničnimi ukrepi za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode. Ukrepi se nanašajo na preprečevanje razlitij v sistemih skladiščenja nevarnih snovi (rezervoarji, cevovodi, zadrževalni sistem, tehnološka oprema skladišč idr.), na transportnih površinah in površinah pretakanja. Ustreznost delovanja zadrževalnih sistemov se preverja skladno z zahtevami zakonodaje. Med ključnimi ukrepi preprečevanja onesnaževanja tal in podzemne vode so interni dnevni/mesečni pregledi transportnih poti, skladiščnih mest, ustreznost usedalnikov, lovilnih posod na mestu uporabe nevarnih snovi, lovilnikov olj in pravočasno vzdrževanje ter zamenjavo opreme, ki preprečuje razlitja v tla in vode.

Za zaščito tal v družbi LPP skrbimo z ustreznim ravnanjem z odpadki, preprečujemo razlitja nevarnih snovi, za preprečevanje izpustov med vožnjo avtobusov pa izvajamo redne, vsaj pol letne tehnične preglede, ki so zakonsko predpisani. Vsakodnevno se pregleda parkirišče avtobusov, kjer se vsako na novo ugotovljeno onesnaženje sanira ter s pomočjo sistema sledenja ugotovi, kateri avtobus povzroča onesnaženje. Takšen avtobus se v roku enega dneva sanira, da se prepreči onesnaževanje tal ob izvozu na linijo. Zaradi starosti voznega parka

izpustov ni mogoče izničiti vse do zamenjave vseh avtobusov s pogonom na fosilna goriva z novimi električnimi avtobusi.

Onesnaževanje s hrupom

Na lokacijah z večjo obremenjenostjo s hrupom izvajamo meritve, skladno z veljavno zakonodajo za posamezne vire hrupa. Vse vrednosti izvedenih meritev so v skladu z zakonodajnimi mejnimi vrednostmi.

Na območju RCERO družbe VOKA SNAGA meritve hrupa izvajamo vsako tretje leto, zadnje meritve so bile izvedene v letu 2022. Na CCN Ljubljana smo zadnje meritve izvedli v sklopu projekta izgradnje III. faze leta 2023, in sicer na štirih lokacijah v bližini in na meji območja CCN Ljubljana. V Poročilu o oceni obremenitve okolja s hrupom je na podlagi izvedenih meritev in izračunanih vrednosti kazalcev hrupa v okolju ocenjeno, da obratovanje RCERO in CCN Ljubljana pri najbližjih stavbah z varovanimi prostori ne povzroča čezmerne obremenitve okolja s hrupom. Obratovalni monitoring hrupa se, glede na oceno rezultatov kazalcev hrupa v dnevnem, večernem in nočnem obdobju, izvaja vsake tri leta.

Za obe napravi IED družbe Energetika Ljubljana izvajamo monitoring hrupa na vsake tri leta. Za zmanjšanje emisij hrupa imata obe napravi vzpostavljen načrt upravljanj s hrupom, v katerem so opredeljeni različni ukrepi. Med njimi so operativni ukrepi, v okviru katerih izboljšujemo pregledovanje in vzdrževanje opreme, skrbimo za zapiranje vrat in oken zaprtih prostorov, osebje za upravljanje opreme se redno izobražuje v okviru periodičnih internih izobraževanj iz varstva pri delu ter v okviru usposabljanja za opravljanje del in nalog na ključnih delovnih mestih v proizvodnji. Prav tako se izogibamo hrupnim dejavnostim v nočnem času. V obdobju načrtovanih hrupnih dogodkov o tem obvestimo posamezne javnosti. V primeru novih naprav izbiramo čim bolj tiho opremo oziroma se ustrezno dušenje hrupa upošteva že v najzgodnejših fazah projekta. V primeru obstoječih naprav pa poskrbimo za izolacijo opreme, zagraditev hrupne opreme, zvočno izolacijo stavb idr.

V družbi LPP izvajamo monitoringe hrupa skladno z zakonodajo, ki se izvedejo s strani pooblaščenega izvajalca na vsake tri leta. Zadnja meritev je bila narejena leta 2024 in je pokazala, da so bile vrednosti onesnaževal znotraj zakonsko predpisanih meja.

Lokacija, kjer izvajamo dejavnost vzdrževanja avtobusov, meji na naknadno zgrajene stanovanjske enote. Da bi ohranjali sprejemljiv nivo hrupa, izvajamo več ukrepov, s katerimi blažimo hrup in ga ohranjamo na nivoju pod zakonsko dovoljeno mejo. S sledenjem avtobusov je uvedeno spremljanje in opozarjanje voznikov za znižanje obratov motorjev ob jutranjih zagonih, tišje in novejši avtobuse (pogon na CNG) se parkira ob meji s stanovanjskimi bloki, bolj hrupne v sredino parkirišča. Prav tako prilagajamo delo v službi servisnega vzdrževanja vozil, tako da se hrupnejše intervencije ne izvajajo ponoči. Velik poudarek je namenjen umirjeni vožnji avtobusov na lokaciji podjetja, nabavljamo tudi nove avtobuse, ki so tišji.

V načrtu imamo prestavitev naše lokacije z nočnim delom na drugo lokacijo, kjer bi lažje zagotavljali nivo hrupa pod dovoljeno mejo. Pomemben ukrep za zmanjšanje hrupa pri izvajanju dejavnosti v mestu je tudi povečanje potovalne hitrosti z uvedbo rumenih pasov za javni prevoz, kar zmanjšuje zastoje v prometu in s tem dodatni hrup, saj je hrup avtobusa največji med speljevanjem. Ukrepi vključujejo tudi ozaveščanje javnosti o pomenu tihega okolja ter spodbujanje kulturne spremembe v načinu mobilnosti.

Izvajanje ukrepov družbe LPP je močno povezano s Trajnostno urbano strategijo MOL 2014–2030, kjer so opredeljeni ukrepi za izboljšanje prometnega sistema, spodbujanje uporabe javnega prevoza in zmanjšanje osebnega prometa, kar neposredno vpliva na zmanjšanje prometnega hrupa. Ukrepi vključujejo razvoj parkirišč P+R, širitev rumenih pasov za javni prevoz, povečevanje zelenih površin in ustvarjanje območij tišine. Pomembno vlogo ima tudi Lokalni energetski koncept MOL, ki spodbuja elektrifikacijo prometa ter uvedbo električnih

avtobusov, kar prispeva k zmanjšanju emisij hrupa in tudi emisij v zrak. Skladno s tem v strategiji LPP za obdobje 2022–2027 načrtujemo širitev in modernizacija voznega parka, s poudarkom na okolju prijaznih in tišjih vozilih ter razvoju multimodalnega sistema mobilnosti. Ukrepi za zmanjšanje onesnaževanja s hrupom se izvajajo predvsem na območjih z visoko prometno obremenitvijo, v središču mesta, na glavnih prometnih vpadnicah in v bližini občutljivih območij, kot so šole, vrtci, zdravstveni domovi in mestni parki. Izvedba večine ukrepov je predvidena do leta 2030, elektrifikacija dela voznega parka, kamor sodijo tudi avtobusi na vodikovo gorivno celico, do leta 2025 in širitev parkirišč P+R do leta 2027.

Finančni viri za ukrepe

Za izvajanje ukrepov v vseh družbah Skupine Javni holding uporabljamo lastna sredstva družb za financiranje osnovnih sredstev (CapEx) in financiranje obratnih sredstev (OpEx).

V spodnjih tabelah navajamo nekatere finančne vire, kot jih spremljamo trenutno. V prihodnje bomo vodenje finančnih virov prilagodili tudi spremljanju izvajanja ključnih ukrepov na področju onesnaževanja.

Finančni viri LPP, namenjeni za izvajanje obratovalnega monitoringa v letu 2024:

v EUR

Storitev	Skupaj
Analiza vode (monitoringi odpadnih voda)	2.348,40
Izdelave ocene letnih emisij iz ličarske delavnice	178,69
Meritve hrupa	2.990,43

Finančni viri Energetike Ljubljana, namenjeni za izvajanje obratovalnega monitoringa v letu 2024:

v EUR

Storitev	enota TE-TOL	enota TOŠ	Skupaj
Vzdrževanje merilnikov za trajne meritve emisij snovi v zrak	34.892	16.443	51.334
Obratovalni monitoringi emisij snovi v zrak	232.400	153.936	386.336
Obratovalni monitoringi emisij snovi v vode	2.553	2.553	5.106
Monitoring hrupa	-*	4.179	4.179
Skupaj	269.845	177.111	446.955

* Strošek za monitoring hrupa je bil obračunan v letu 2025.

Ukrepi, povezani z onesnaževanjem s sodelovanjem višjega ali nižjega dela vrednostne verige

⁸⁴Vplivi na okolje in s tem povezani ukrepi nastajajo pretežno v naših lastnih dejavnostih. Vse družbe v Skupini Javni holding smo zavezane k zahtevam javnega naročanja in v določenih zadevah zelenega javnega naročanja, s čimer vplivamo na naše dobavitelje, hkrati sodelujemo z našimi uporabniki oz. kupci in lokalno skupnostjo na področju osveščanja na področju zmanjševanja onesnaževanja.

V družbi VOKA SNAGA pri izvajanju dejavnosti odvajanja in čiščenja odpadne vode ter zbiranja odpadkov sodelujemo tudi z nižjim delom svoje vrednostne verige (uporabniki). V Energetiki Ljubljana imamo pri nabavi premoga zelo ostre zahteve glede kakovosti (vsebnost žvepla in pepela), predvsem zaradi zagotavljanja, da so emisije snovi v zrak pod mejnimi vrednostmi (SO₂). Z ukrepi za zmanjševanje emisij v okolje vplivamo tudi na svoje uporabnike, kjer jim z

⁸⁴ E2-2, odstavek AR 13

izvajanjem primarne dejavnosti v družbi LPP (prevoz potnikov) omogočamo zmanjševanje njihovega ogljičnega odtisa.

E2-3 – Cilji v zvezi z onesnaževanjem

⁸⁵Naše zaveze v skladu s politikami na področju onesnaževanja so, da v svoji dejavnosti minimiziramo obremenitve okolja (zraka, vode, prsti in onesnaževanja s hrupom) z onesnaževali. Družbe (z izjemo družbe Javni holding) so certificirane po okoljskem standardu ISO 14001, ki v osnovi zahteva nadzor in minimiziranje onesnaževanja, hkrati nas k preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja zavezuje zakonodaja. Zastavili smo si cilj, da dosegamo zakonsko dovoljene meje emisij pri izvajanju vseh naših dejavnosti.

⁸⁶Sprejeti cilji so stalni in skladni z zahtevami zakonodaje in okoljevarstvenih dovoljenj, na podlagi česar temelji tudi naša politika na področju onesnaževanja. Izjema so prostovoljni cilji, ki jih odvisne družbe Skupine Javni holding zasledujemo v okviru projekta Misija 100 nevtralnih mest, ki je pobuda MOL za doseg podnebne nevtralnosti do leta 2030.

Z vodstvenimi pregledi, ki jih izvajamo vsaj enkrat letno, pregledamo, da je naše delovanje skladno z zahtevami standarda in zakonodajo. Cilje prilagajamo tudi glede na rezultate in povratne informacije s strani prizadetih skupnosti, potrošnikov in končnih uporabnikov, ki jih pridobimo v dialogu z njimi.

⁸⁷Cilji na področju onesnaževanja:

Področje cilja	VOKA SNAGA	Energetika Ljubljana	LPP
Zrak	Emisije znotraj mejnih vrednosti ali mejnih količin, predpisanih v zakonodaji za posamezne tipe virov emisij ali v okoljevarstvenih dovoljenjih za posamezne naprave in obrate.	Doseganje mejnih vrednosti emisij in tudi maksimalnih masnih pretokov, ki so določeni v zakonodaji oziroma v dovoljenjih IED obeh proizvodnih enot.	Emisije v zrak so znotraj zakonodajnih mejnih vrednosti.
Voda	Emisije znotraj mejnih vrednosti ali mejnih količin, predpisanih v zakonodaji za posamezne tipe virov emisij ali v okoljevarstvenih dovoljenjih za posamezne naprave in obrate.	Doseganje mejnih vrednosti emisij in količin odpadnih vod, ki so določene v zakonodaji oziroma v dovoljenjih IED obeh proizvodnih enot.	Emisije v vodo so znotraj zakonodajnih mejnih vrednosti.
Prst/tla	Z rednimi dejavnostmi ne onesnažujemo tal oz. prsti, kar je povezano tudi z zahtevami zakonodaje oz. zahtevami okoljevarstvenih dovoljenj za posamezne naprave in obrate.	Dosledno upoštevati ukrepe, navedene v Poročilu o tehničnih ukrepih za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode, za vsako proizvodno enoto posebej (se nanaša tudi na podzemne vode).	Tveganje okoljevarstvenih dogodkov se zmanjšuje.
Hrup	Emisije znotraj mejnih vrednosti ali mejnih količin, predpisanih v zakonodaji za posamezne tipe virov emisij ali v okoljevarstvenih dovoljenjih za posamezne naprave in obrate.	Emisije znotraj mejnih vrednosti ali mejnih količin, ki so določene v zakonodaji oziroma v dovoljenjih IED obeh proizvodnih enot.	Emisije hrupa pod zakonsko dovoljeno mejo hrupa.

⁸⁵ E2.MDR-T, odstavki 22, E2-3, odstavki 23 a-c – točke so med seboj vsebinsko povezane

⁸⁶ E2-3, odstavki 25

⁸⁷ E2-3, odstavki 23 a-c

⁸⁸Skladno z zahtevami in mejnimi vrednostmi zakonodaje so vsi cilji merljivi in jih spremljamo s predpisanimi meritvami v okviru monitoringov, predstavljenih v poglavju o ukrepih E2-2. Mejne vrednosti so številčne, količinske in jih za izvajanje dejavnosti ne smemo presegati oz. moramo v primeru odstopanj izvesti ustrezne ukrepe. Cilji se nanašajo na količine onesnaževal oz. mejnih vrednosti onesnaževal, s katerimi obremenjujemo okolje (zrak, vodo, tla) ali količino hrupa, ki ga oddajamo v okolico. Metrike merljivih ciljev predstavljamo v poglavju E2-4.

Ker cilji temeljijo na zakonskih zahtevah, so bili v določanje ciljev vključeni regulatorni organi (npr. ministrstva, agencija za okolje). Skladno s spremembami zakonodaje ali OVD za naprave IED (Energetika Ljubljana) se spreminjajo tudi naši cilji za doseganje mejnih vrednosti. Izhodiščne metodologije temeljijo na metodologijah merjenja, opredeljenih v ustrezni zakonodaji. Doseganje ciljev preverjamo v okviru obratovalnih (občasnih, trajnih) monitoringov, ki so določeni v zakonodaji in dovoljenjih naprav IED (Energetika Ljubljana). V letu 2024 smo izpolnili zastavljene okoljske cilje na podlagi zakonodaje in okoljevarstvenih dovoljenj. Zaradi projekta Energetike Ljubljane v plinsko-parno enoto (PPE-TOL), ki bo zaključen v letu 2025 in bo omogočil 70-odstotno zmanjšanje uporabe premoga ter s tem pomemben korak v umikanju premoga iz Ljubljane in Slovenije, smo presegli le količino odpadne vode iz nevtralizacijskega bazena, določene v dovoljenju IED enote TE-TOL.

V družbi Energetika Ljubljana inšpektorji za področje naprav IED izvedejo tudi letno preverjanje poročil o monitoringih na proizvodnih lokacijah. V primeru prekoračitev mejnih vrednosti emisij snovi v zrak zaradi motnje, okvare ali izpada naprav za čiščenje dimnih plinov v zrak moramo najkasneje v roku 48 ur to sporočiti pristojnemu inšpektorju in izvesti vse potrebne ukrepe. V primeru, da v roku 24 ur ne moremo vzpostaviti obratovanja znotraj mejnih vrednosti, moramo zmanjšati proizvodnjo ali jo ustaviti. Okoljski cilji in programi za zmanjševanje emisij snovi v zrak in vodo so postavljeni tudi v Registru okoljskih vidikov in okoljskih ciljev družbe. Povzeti so iz investicijskih planov v okviru Letnega poročila in strateških načrtov.

V družbi LPP cilji temeljijo na celovitem razumevanju vpliva prometa in onesnaževanja na kakovost življenja v Ljubljani ter izhajajo iz naših strateških dokumentov in strateških dokumentov urbanega razvoja MOL. Usmerjeni so v trajnostno preoblikovanje mobilnosti, kjer se promet reorganizira na način, da prebivalcem omogoča varno, udobno in cenovno dostopno uporabo javnega prevoza, ob sočasnem zmanjšanju onesnaževanja okolja in prometnega hrupa. Glavni cilj, ki je izboljšanje kakovosti bivalnega okolja, je neposredno povezan s cilji politike, kot so povečanje deleža javnega prevoza, zmanjšanje osebne motoriziranega prometa, elektrifikacija voznega parka, uvedba sodobnih, okolju prijaznih avtobusov, ki zmanjšujejo emisije in hrup v mestnem središču, širitev zelene infrastrukture in P+R parkirišč. Skladno s povečanjem deleža potovanj, opravljenih z javnim potniškim prometom na območju MOL v LPP načrtujemo povečanje števila avtobusov iz 281 v letu 2024 na 295 do leta 2030, pri čemer bo pomemben del voznega parka sestavljen iz električnih in nizkoemisijskih vozil. Načrtujemo, da bodo do leta 2027 vsa nova vozila v skladu z najvišjimi okoljskimi standardi.

Do leta 2024 je bila zabeležena uspešna prenova voznega parka LPP, saj se je delež čistih avtobusov približal 35 odstotkom. Povečala se je uporaba parkirišč P+R, kjer se zasedenost na ključnih lokacijah približuje ciljni 90-odstotni vrednosti. V mestnem središču je opazno zmanjšanje osebne motorne prometa, kar je rezultat vzporednega povečanja mreže javnega prevoza in kolesarskih poti. Povprečna potovalna hitrost na glavnih avtobusnih linijah, kjer so rumeni pasovi, je dosegla 18 kilometrov na uro, kar je vmesni korak k cilju 20 km/h. Na kvalitativnem nivoju so prebivalci v anketah izrazili večje zadovoljstvo z bivalnim okoljem in prometno infrastrukturo. Neodvisne potrjene meritve hrupa v najbolj obremenjenih območjih lokacije LPP so po sprejetih in izvedenih ukrepih v letu 2022 pokazale znižanje

⁸⁸ E2.MDR-T, odstavek 22, E2-3, odstavki 23 a-c – točke so med seboj vsebinsko povezane

povprečnih vrednosti za 3 do 5 decibelov v letu 2024. Ti rezultati potrjujejo, da so ukrepi učinkoviti in da se cilji uresničujejo skladno z načrtovano dinamiko.

Izhodiščne vrednosti in izhodiščno leto za obvladovanje emisij hrupa so določene na podlagi podatkov iz dokumentov MOL in LPP. Izhodiščno leto je 2018, ko je bila povprečna hitrost avtobusov na linijah ocenjena na približno 14 kilometrov na uro, uporaba pomembnih P+R parkirišč je bila na ravni 70 odstotkov zasedenosti zmogljivosti, delež potovanj, opravljenih z javnim prevozom, kolesarjenjem ali peš, je znašal 50 odstotkov. Te številke predstavljajo izhodišče, na podlagi katerega se merijo napredek in doseženi cilji do leta 2030.

Vključevanje deležnikov v določanje ciljev

V družbi LPP so bili v določanje ciljev deležniki vključeni tudi posredno preko MOL v okviru javnih razprav, participativnih delavnic in spletnih anket, kjer so prebivalci lahko izrazili svoje mnenje in predloge. Ključni akterji, kot so nevladne organizacije, strokovne in raziskovalne ustanove, mestni sveti in predstavniki lokalnih skupnosti so sodelovali v delovnih skupinah in posvetovalnih telesih. Pomembno vlogo so igrale tudi raziskave potovalnih navad, ki so omogočile vpogled v potrebe in navade prebivalcev ter služile kot osnova za oblikovanje ciljev. Vsa zbrana mnenja in povratne informacije so bile upoštevane pri pripravi in končnem oblikovanju strateških dokumentov MOL, kot so Celostna prometna strategija, Trajnostna urbana strategija in akcijski načrti za podnebno nevtralnost. Ti dokumenti so med drugim osnova za določene cilje družbe LPP z vidika zmanjšanja onesnaževanja okolja s pomembnimi prepoznanimi vplivi.

Tudi v ostalih družbah Skupine Javni holding v posvetovanjih s ključnimi deležniki na določenem področju pridobimo podlage, ki nam služijo za določanje ciljev. Več o sodelovanju s ključnimi deležniki razkrivamo v poglavju E2-1.

Znanstveni dokazi za cilje v zvezi z okoljskimi zadevami

Cilji v zvezi z okoljskimi zadevami temeljijo na prepričljivih znanstvenih dokazih, kjer pri oblikovanju ciljev sledimo smernicam, kot so:

- Smernice Medvladnega odbora za podnebne spremembe (IPCC), ki potrjujejo nujnost zmanjševanja emisij toplogrednih plinov.
- Rezultati raziskav Evropske agencije za okolje (EEA) o vplivih onesnaženja zraka (trdni delci, dušikovi oksidi) na zdravje ljudi.
- Podatki ARSO o onesnaženosti tal in voda ter vplivih prometa in urbanizacije na kakovost podzemne vode.
- Referenčni dokumenti, kot so smernice WHO o kakovosti zraka (2021), IPCC 6. poročilo (2021), EEA poročilo o okolju in zdravju (2022), ARSO Poročilo o okolju (2023).

E2-4 – Onesnaževanje zraka, vode in prsti

⁸⁹Pri emisijah v zrak, vode in tla spremljamo vse parametre, ki so za naše dejavnosti določeni v Prilogi II Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 166/2006 z dne 18. januarja 2006 o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal ter spremembi direktiv Sveta 91/689/EGS in 96/61/ES. Družbi VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana imata za nekatere svoje dejavnosti pridobljena okoljevarstvena dovoljenja, v katerih so navedeni cilji oz. mejne vrednosti za posamezna onesnaževala zraka. Mejne količine onesnaževal niso presežene.

⁸⁹ E2-4, odstavek 28 a

V tabeli navajamo le največja oziroma glavna onesnaževala v odvisnih družbah Skupine Javni holding.

Količina glavnih onesnaževal v zrak in vodo v letu 2024:

Onesnaževalo	VOKA SNAGA	Energetika Ljubljana	LPP
Zrak			
Ogljikov monoksid (CO) (t)	39,2	135,58	141,3
Dušikovi oksidi (NO _x , NO ₂) (t)	29,3	NO _x : 207,88 NO ₂ : 6,53 (T19)	147,9
Celotni prah (t)	0,4	6,43	/
Formaldehid (CH ₂ O) (t)	1,9	/	/
Amoniak (NH ₃) (t)	1,3	0,55 (T19)	/
Vodikov sulfid (H ₂ S) (t)	0,0003	/	/
Skupni organski ogljik brez metana (NMTOC) (t)	24,2	/	/
Žveplov dioksid (SO ₂) (t)	1,6	120,016	/
THC (t)	/	/	28,2
Prašni delci (PM) (t)	/	PM ₁₀ : 6,62 (T19)	2,6
Pnevmatike in zavorne ploščice (t)	/	/	0,6
Delci izrabe pnevmatik (t)	/	/	11,7
Metan (CH ₄) (kg)	4.056	27.865 (T19)	/
Skupni organski ogljik (TOC) (t)	1,6	0,7	/
Vodikov klorid (HCl) (t)	0,014	4,8 (T19)	/
Nemetanske hlapne organske spojine (NMVOC) (t)	/	11,44 (T19)	/
Vodikov fluorid (HF) (t)	/	0,45 (T19)	/
Voda			
Kemijska potreba po kisiku (KPK) (t)	788,0	10,3	/
Biokemijska potreba po kisiku (BPK5) (t)	82,6	24,5	/
Celotni dušik (t)	262	0,0	/
Celotni fosfor (t)	27,1	0,0	/
Bor (t)	1,5	/	/
Sulfat (t)	74,3	/	/
Polarna organska topila (t)	2,1	/	/
Biološka razgradljivost (t)	9,6	/	/
Amonijev dušik (t)	43,9	0,1	/
Adsorbljivi organski halogeni (AO _x) (mg/l) za avtopralnico	/	/	<0,03
Adsorbljivi organski halogeni (AO _x) (mg/l) za avtodelavnico	/	/	<0,03
Aluminij (t)	/	0,1	/
Nerazt. sn. (t)	/	29,8	/
Strupenost (t)	/	13,1	/
Klor – prosti (t)	/	1	/

Emisije v vode

Na CČN Ljubljana, ki je v upravljanju družbe VOKA SNAGA, je bilo v letu 2024 s postopki biološkega čiščenja iz odpadne vode odstranjenih 96,1 % ogljikovih snovi glede na KPK in 98,9 % glede na BPK5, 82,0 % dušikovih snovi in 87,8 % spojin fosforja. Vezano na poročilo za obratovalni monitoring za leto 2024 je bilo iz odpadne vode izločenih 17.057 ton ogljikovih snovi izraženih kot KPK, kar je za 8,3 % več kot v letu 2023. To je povprečno 46,7 ton ogljikovih spojin/dan. Iz odpadne vode je bilo povprečno odstranjenih še 2,9 ton/dan dušikovih spojin ter 507 kg/dan fosforja. Poročilo o obratovalnem monitoringu kaže, da je CČN Ljubljana v letu 2024 delovala dobro in ni bilo prekomerne obremenitve okolja. Dosežena je bila visoka učinkovitost čiščenja odpadne vode.

Na komunalnih čistilnih napravah z zmogljivostjo čiščenja do 10.000 PE, kamor se izlivajo odpadne vode iz lokalnih kanalizacijskih sistemov, se izvajajo zakonsko predpisane meritve, ki zagotavljajo nadzor nad kakovostjo odpadnih voda in skladnost z okoljskimi predpisi. Učinki čiščenja so bili v letu 2024 v okviru zmogljivosti obratovanja in bistveno ne odstopajo od rezultatov prejšnjih let.

Skladno z Uredbo o odlagališčih odpadkov in Okoljevarstvenim dovoljenjem (OVD) se je v letu 2024 na RCERO uspešno izvajal notranji in zunanji obratovalni monitoring voda, ki je pokazal, da parametri onesnaženja voda niso presegali predpisanih vrednosti.

V Energetiki Ljubljana nastajajo industrijske in padavinske odpadne vode. Skladno z zakonodajo se emisije snovi v vode spremljajo občasno z obratovalnimi monitoringi. Več o tem razkrivamo v poglavju E2-2.

Onesnaževanje s hrupom

Emisije hrupa na CCN Ljubljana družbe VOKA SNAGA, merjene na štirih merilnih mestih – v bližini ali na meji območja CCN Ljubljana. Zadnje meritve so bile izvedene v oktobru 2023.

Merilno mesto	L _{dan}	L [*] _{večer}	L [*] _{noč}	L _{DN}	L _{01, dan}	L _{01, večer}	L _{01, noč}
MM1 – v smeri stanovanjskih objektov Pot na Labar 43A, 43D	39	39	39	45	47	47	47
MM2 – v smeri stanovanjske stavbe Pot v Zeleni Gaj 59	45	45	45	51	53	53	53
MM3 – ob V parcelni meji	51	51	51	58	60	60	60
MM4 – v smeri stanovanjske stavbe Pot v Zeleni Gaj 55	44	44	44	50	53	53	53
Mejne vrednosti – III. stopnja	58	53	48	58	85	70	70
Mejne vrednosti – IV. stopnja	73	68	63	73	90	90	90

Emisije hrupa družbe Energetika Ljubljana za enoti TE-TOL in TOŠ. Meritve se izvajajo na tri leta.

LOKACIJA	L _{dan} (dBA)	L _{večer} (dBA)	L _{noč} (dBA)	L _{dn} (dBA)
Enota TE-TOL (zadnje meritve decembra 2022)				
MERILNO MESTO 1: Pred stanovanjskim objektom Kajuhova 36 - pritličje	44,5	44,5	44,5	50,9
MERILNO MESTO 1a: Pred stanovanjskim objektom Kajuhova 40 - pritličje	54,5	44,4	44,4	54,0
MERILNO MESTO 2: Pred stanovanjskim objektom Zaloška 98 - pritličje	51,6	40,4	40,4	50,6
MERILNO MESTO 3: Pred stanovanjskim objektom Zaloška 102 – nasproti vodo črpališča	53,4	46,3	46,3	54,4
MERILNO MESTO 4: Pred stanovanjskim objektom Zaloška 117	52,5	44,1	44,1	52,7
MERILNO MESTO 5: Pred stanovanjskim objektom Zaloška 119	51,1	45,2	45,2	52,8
MERILNO MESTO 6: Pred stanovanjskim objektom Zaloška 133	49,9	46,4	46,4	53,4
MERILNO MESTO 7: Na vzhodni meji – ob meji z nepremičnino Poljska pot 3	45,4	39,5	39,5	47,1
MERILNO MESTO 8: SV vogal meje ob kretnicah	49,5	40,4	40,4	49,4
MERILNO MESTO 9: Severna stran ob komandi transporta premoga	51,7	47,9	47,9	54,9
MERILNO MESTO 10: Nasproti elektrofiltra	57,6	55,5	55,5	62,2
MERILNO MESTO 11: GPO – Nasproti biomase	64,2	64,3	64,3	70,7

LOKACIJA	L_{dan} (dBA)	$L_{večer}$ (dBA)	$L_{noč}$ (dBA)	L_{dvn} (dBA)
MERILNO MESTO 12: Nasproti transformatorjev – proti BTC	62,0	60,8	60,8	67,4
MERILNO MESTO 13: Pred stanovanjskim objektom Ulica Vide Pregarčeve 46	45,9	38,3	38,3	46,6
MERILNO MESTO 14: Pred stanovanjskim objektom Toplarniška 7, streha	51,6	49,0	49,0	55,8
MERILNO MESTO 15: Pred stanovanjskim objektom Toplarniška 11, streha	50,3	48,9	48,9	55,5
MERILNO MESTO 16: Pred stanovanjskim objektom Toplarniška 15, streha	54,5	51,2	51,2	58,2
MERILNO MESTO 17: Pred stanovanjskim objektom Toplarniška 7, pritličje	51,6	45,4	45,4	53,2
MERILNO MESTO 18: Pred stanovanjskim objektom Toplarniška 11, pritličje	51,5	49,1	49,1	55,8
MERILNO MESTO 19: Pred stanovanjskim objektom Toplarniška 15, pritličje	52,4	51,1	51,1	57,6
MERILNO MESTO 20: Pred stanovanjskim objektom Poljska pot 11	44,2	39,6	39,6	46,8
Enota TOŠ (zadnje meritve decembra 2024)				
MERILNO MESTO 1: Severozahodna parcelna meja	47,2	47,2	45,3	52,2
MERILNO MESTO 2: Severna parcelna meja	51,8	51,8	50,7	57,4
MERILNO MESTO 3: Severovzhodna parcelna meja	56,1	56,1	52,2	59,9
MERILNO MESTO 4: Severovzhodna parcelna meja	52	52	46,2	54,8
MERILNO MESTO 5: Vzhodna parcelna meja	49,9	49,9	49,5	56
MERILNO MESTO 6: Vzhodna parcelna meja	46,2	46,2	43,4	50,6
MERILNO MESTO 7: Vzhodna parcelna meja	45,9	45,9	41,8	49,6
MERILNO MESTO 8: Jugovzhodna parcelna meja	49,4	49,4	40,3	51
MERILNO MESTO 9: Južna parcelna meja	56,1	56,1	43,7	57
MERILNO MESTO 10: Jugozahodna parcelna meja	47,1	47,1	40,9	49,8
MERILNO MESTO 11: Zahodna parcelna meja pri vhodu	53,6	53,6	52,7	59,3
MERILNO MESTO 12: Pri peščenem tenis igrišču	48,5	48,5	45,7	53
MERILNO MESTO 13: Severni del nasproti trafo postaje	52,2	52,2	50,7	57,5
MERILNO MESTO 14: Pred stanovanjsko hišo na naslovu Milčinskega ulica 72	51,8	51,8	46,5	54,8

Onesnaževanje s hrupom na lokacijah družbe LPP, kjer vplivamo na sosednje ulice. Hrup je na vseh lokacijah pod zakonsko dovoljeno mejo.

Dan (dB)	Mejna vred. (dB)	Večer* (dB)	Mejna vred. (dB)	Noč* (dB)	Mejna vred. (dB)
MM1- Rakuševa cesta 20					
44,6	58	44,7	53	43,8	48
MM2 – Rakuševa ulica 30					
48,2	58	46,0	53	46,3	48
MM3 – Litostrojska cesta 29 in 31					
56,2	58	50,2	53	47,1	48
MM4 – Rakuševa cesta 36					
48,8	58	44,4	53	42,5	48

* Večerni čas je od 18:00 do 22:00 ure, nočni čas 22:00 do 6:00 ure

Spremembe skozi čas

⁹⁰ Odvisne družbe Skupine Javni holding skozi leta večinoma opažamo enakomerni potek onesnaževanja, izjema je družba LPP, ki opaža trend upada pri onesnaževanju vode, zraka in

⁹⁰ E2-4, odstavek 30 a

hrupa, kar je predvsem rezultat usklajenih ukrepov mestnih oblasti, nacionalne zakonodaje in evropskih direktiv.

V družbi VOKA SNAGA na področju onesnaževanja voda zaradi izgradnje III. faze CCN v prihodnjih letih pričakujemo manj onesnaževanja z dušikovimi in fosforjevimi spojinami, saj nova tehnologija zagotavlja t. i. terciarno stopnjo čiščenja odpadnih voda.

Količina nastale izcedne vode iz odlagališča Barje je zelo odvisna od letne količine padavin. Dolgoročno pričakujemo zmanjševanje emisij izcednih voda iz odlagališča zaradi spremenjenih lastnosti in količine odloženih odpadkov. Prav tako pričakujemo, da se bodo emisije metana iz odlagališča nenevarnih odpadkov Barje še naprej zniževale, saj na odlagališče ne odlagamo več biorazgradljivih odpadkov in meritve kažejo, da delež emisij metana od leta 2015 pada.

Izgradnja toplotne TE-TOL, ki je v upravljanju družbe Energetika Ljubljana, je z nadzorovanim postopkom zgorevanja ter nadzorovanimi ukrepi zmanjševanja emisij in z odvodnikom, ki je dovolj visok, da dimni plini prebijejo inverzno plast, prispevala k temu, da se je kakovost zraka s priključevanjem vse večjega števila uporabnikov na daljinsko ogrevanje v Ljubljani izboljšala. Danes je rezultat nenehne skrbi družbe po okoljsko skladnem obratovanju in doseganju emisijskih vrednosti na ravni najboljših razpoložljivih tehnologij veliko čistejši zrak kot v preteklosti.

Metodologije in postopki merjenja

⁹¹ Odvisne družbe Skupine Javni holding za zagotavljanje informacij in količinsko opredelitev o onesnaževalih uporabljamo več metod:

- posredne in neposredne meritve emisij v zrak, vodo, tla in hrupa,
- periodične meritve, kot so zahtevana po zakonih, uredbah, odlokih in standardih,
- izračune na podlagi zbranih podatkov in upoštevanju objavljenih faktorjev onesnaževanja ter
- ocene iz izkustev in opažanj.

Metodologije merjenja so usklajene z najnovejšimi priporočili WHO, IPCC in nacionalnimi smernicami ARSO. Pri tem so vpeljane izboljšane metode zbiranja podatkov, ki vključujejo kombinacijo stalnega monitoringa in periodičnih anket. Omejitve se nanašajo predvsem na dostopnost nekaterih podatkov ter na zanesljivost modelov za napovedovanje dolgoročnih učinkov. Viri za podatke vključujejo občinske podatkovne baze, ARSO, Eurostat, poročila EEA ter lastne študije, ki jih izvajamo v sodelovanju z zunanjimi strokovnimi institucijami. Postopki za zbiranje podatkov temeljijo na standardiziranih merilnih postopkih in periodičnih poročilih. Vsa orodja in merila so periodično pregledana in kalibrirana pri akreditiranih organih oziroma podjetjih.

Izvajalci vseh meritev in izračunov emisij so pooblaščen zunanji izvajalci monitoringov. Za določene monitoringe pitne in odpadne vode imamo v družbi VOKA SNAGA lastni akreditiran laboratorij. Sodelujemo tudi z zunanjimi organi, kot so neodvisne javne in raziskovalne institucije ter nacionalne agencije. Gre za potrjevanje tehničnih rešitev in standardov ter skladnost meritev emisij in hrupa s predpisanimi normativi. Pomembno vlogo imajo tudi neodvisne univerzitetne in raziskovalne ustanove, ki sodelujejo pri pripravi analiz in preverjanju učinkovitosti ukrepov. Zunanja potrdila zagotavljajo nepristransko presojo, strokovnost in verodostojnost izvajanja ukrepov ter napredka na področju varstva okolja in zmanjšanja onesnaževanja.

Podatke v družbah VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana pridobivamo s pomočjo monitoringov, analiz lastnih in zunanjih laboratorijev ter s pomočjo merilnih naprav.

⁹¹ E2-4, odstavek 30 b-c – točki se med seboj vsebinsko povezujeata

V družbi VOKA SNAGA podatke o letnih emisijah v vodotok in javno kanalizacijo pripravljamo skladno z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo ter Pravilnikom o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda. Podatke o letnih emisijah v zrak pa pripravljamo skladno z določbami Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje. Podatke emisij poročamo na ARSO.

Podatke o hrupu pripravljamo skladno z zahtevami Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju. Hrup meri zunanji izvajalec, ki na podlagi meritev izda oceno kazalcev hrupa in poročilo, ki je posredovano tudi na ARSO.

Meritev za tla še nismo izvajali. Prve meritve so skladno z obstoječim OVD na odlagališču nenevarnih odpadkov Barje predvidene v aprilu 2031.

V družbi Energetika Ljubljana podatke o letnih emisijah v vodotok in javno kanalizacijo pripravljamo skladno z zahtevami okoljevarstvenih dovoljenj in z Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Podatke o letnih emisijah v zrak, ki jih izvajamo v okviru trajnih in občasnih monitoringov na različnih izpustih, pripravljamo skladno s Programom monitoringov emisij snovi v zrak, ki jih izdelata pooblaščenec skladno z zahtevami zakonodaje in OVD dovoljenj.

Podatke o hrupu pripravljamo skladno z zahtevami Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju in OVD dovoljenja. Hrup meri pooblaščenec, ki na podlagi teh meritev izda oceno kazalcev hrupa in poročilo.

Vsa poročila za emisije v vode, zrak in hrup so posredovana na ARSO.

Meritev za tla še nismo izvajali. V pripravi je vloga za spremembo OVD dovoljenja, ki vsebuje delno izhodiščno poročilo, katerega vsebina je povezana z osnutkom monitoringa stanja tal.

Metodologija, na kateri temeljijo metrike za ocenjevanje uspešnosti in učinkovitosti na področju onesnaževanja v družbi LPP, je podprta z rednim spremljanjem podatkov, analizami prometnih tokov ter okoljskimi in družbenimi vplivi. Ocene uspešnosti temeljijo na primerjavi dejanskih rezultatov z zastavljenimi cilji v strateških dokumentih, kot so zmanjšanje emisij, povečanje uporabe javnega prometa in zmanjšanje osebnega motornega prometa. Ugotovitve se izvajajo na podlagi podatkov o frekvenci voženj, številu vozil v voznem parku, pokritosti mreže parkirišč P+R ter rezultatih anket med prebivalci. Prav tako se upoštevajo podatki o hitrosti in pretočnosti prometa na ključnih prometnih vpadnicah. Podatki se zbirajo z monitoringom, sodelovanjem s strokovnimi inštitucijami in z obveznimi letnimi poročili, kjer se spremljajo tako kvantitativni kot kvalitativni vidiki napredka.

Za naslavljanje transportnih onesnaževal uporabljamo lastne meritve oziroma izračune in zadnje veljavne parametre, ki so za to dejavnost dostopni in relevantni na spletu. Onesnaževanje zraka z emisijami izpušnih plinov zaradi zgorevanja pogonskih goriv v motorjih z notranjim izgorevanjem je izračunano na osnovi podatkov o porabljenem gorivu, prevoženih kilometrih in emisijskih razredov motorjev službenih vozil. Za vpliv v okolje zavornih ploščic in izrabe pnevmatik imamo opredeljene postopke, s katerimi izmerimo oziroma izračunamo porabo zavornih ploščic in posledično njihov vpliv na okolje ter obrabo pnevmatik, kjer izhajamo iz najpogostejše uporabljene vrste pnevmatik. Izračun zajema maso pnevmatike na začetku in po zakonsko predpisani izrabi pnevmatike. Pri izračunu upoštevamo tudi dostopne podatke o povprečni gostoti uporabljenega materiala. Z izračunom pridobimo emisije drobnih delcev pnevmatik, sproščenih v zrak in tla.

Metrike, ki jih spremljamo z vidika vplivov emisij v zrak in emisije hrupa, so, koliko potovanj se opravi z javnim prevozom, povprečna potovalna hitrost na avtobusnih linijah (hitrejši prevoz pomeni manj zastojev in posledično manj neželenega hrupa in emisij v zrak), uspešnost

uporabe parkirišč P+R, ki razbremenjujejo mestno središče, in vpliv ukrepov na kakovost zraka, ki je pogosto povezana s prometnimi tokovi in hrupom. Metrike dopolnjujejo ocene tveganj, kjer se prepoznava vpliv zastojev ali zastarele infrastrukture na povečanje hrupa, ter predlogi za nadaljnje izboljšave. Metrike omogočajo celovit pogled na napredek in izzive, hkrati pa so orodje za stalno prilagajanje ukrepov potrebam mesta in njegovih prebivalcev.

3.2.4 ESRS E3 Vodni viri⁹²

ESRS 2 IRO-1 – Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti, povezanih z vodnimi in morskimi viri⁹³

Vse odvisne družbe Skupine Javni holding glede na naravo svojih dejavnosti prepoznavamo pomembne negativne vplive pri porabi vode, odvzemih vode ter odvajanju vode v vodna telesa. Vplive skrbno spremljamo in kjer je le možno, sistematično izboljšujemo. Pojavljajo se v okviru izvajanja naših lastnih dejavnosti in po vrednostni verigi navzdol, to so uporabniki naših storitev in prizadete skupnosti. Vse odvisne družbe Skupine Javni holding smo certificirane po zahtevah standarda ISO 14001 – Sistem ravnanja z okoljem, ki nam nalaga stalno preverjanje dejanskih in potencialnih vplivov vseh naših dejavnosti na okolje ter zagotavlja skladnost z zakonodajnimi zahtevami ter najboljšimi praksami. Več o tem razkrivamo v ESRS 2 IRO-1.

Pozitivnih vplivov, tveganj in priložnosti na področju vodnih virov nismo prepoznali.

Pri **porabi vode** smo v družbi VOKA SNAGA prepoznali negativni vpliv pri svojih dejavnostih odvajanja voda in ravnanja z odpadki. V Energetiki Ljubljana porabljamo vodo iz svojih vodnjakov, prihaja pa tudi do izgub zaradi puščanja omrežja. V LPP zaradi starosti infrastrukture in objektov v sanitarijah uporabljamo vodo iz vodovodnega omrežja, pri pranju vozil pa zmanjšujemo svoj negativni vpliv s prečiščevanjem vode (70-80 % prečiščena voda).

Odvzemi vode so v družbi VOKA SNAGA zaradi dejavnosti oskrbe s pitno vodo veliki, vendar skladni z vodnimi dovoljenji. Odvzemi vode so potrebni tudi pri odvajanju vode za tehnološke namene. V Energetiki Ljubljana vodo za svojo dejavnost odvezemamo iz dveh vodnjakov, reke Ljubljanice in iz javnega vodovoda. V družbi LPP nimamo lastnega odvzema vode, zato tega vpliva nismo prepoznali kot pomembnega.

Odvajanje vode je za družbo VOKA SNAGA pomembno, saj se očiščena porabljena voda (tudi padavinska voda) vrne v okolje. Pri dejavnosti ravnanja z odpadki se odpadna padavinska voda odvaja v vodna telesa, kadar ustreza parametrom. Očiščena odpadna voda iz odlagališča in obdelave odpadkov pa se odvaja v kanalizacijo preko čistilnih naprav. V Energetiki Ljubljana črpamo vodo iz Ljubljanice in vračamo le toplotno onesnaženo vodo nazaj v reko. Več o tem razkrivamo v poglavju E2. Pri LPP poteka odvajanje odpadne vode preko kanalizacijskega omrežja.

Način izvedbe posvetovanj⁹⁴

Pri izvedbi postopkov ocene dvojne pomembnosti smo v posvetovanja vključili relevantne deležnike, o čemer več razkrivamo v ESRS 2 IRO-1. Vse družbe v Skupini Javni holding tudi sicer izvajamo redna posvetovanja z deležniki, predvsem na mesečnih sejah Mestnega sveta MOL in po potrebi s predstavniki lokalnih in četrtnih skupnosti. Ažurno se odzivamo na pobude Mestnega sveta MOL ter drugih zainteresiranih posameznikov in skupin. Kjer gre za večje

⁹² V skladu s postopkom ocene dvojne pomembnosti morski viri niso bili prepoznani, zato v nadaljevanju uporabljamo dikcijo vodni viri (ne pa vodni in morski viri). Več v ESRS 2. Zaradi neprepznanosti morskih virov so v nadaljevanju izpuščena tudi vsa pokrita v povezavi z morskimi viri.

⁹³ E3.IRO-1, odstavek 8 a

⁹⁴ E3.IRO-1, odstavek 8 b

načrte in investicije, se načrti javno razgrnejo in prizadete skupnosti vključimo v sodelovanje. Več o tem v S3.

Izvajamo tudi redna posvetovanja z regulatornimi organi za področje voda (Direkcija za vode, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo), Statističnim uradom RS in z inšpekcijskimi službami v okviru inšpekcijskih pregledov. V družbi VOKA SNAGA aktivno sodelujemo s Slovenskim društvom za zaščito voda. V Energetiki Ljubljana se po potrebi posvetujemo z ribiškimi družinami. Posvetovanja pri LPP izvajamo v obliki sestankov in terenskih obiskov, kjer preučimo specifične potrebe in vplive na lokalne vodne vire. Udeleženci imajo priložnost predstaviti svoje poglede na trenutne izzive in predlagati rešitve, ki vključujejo optimizacijo procesov, zmanjšanje porabe vode in uvajanje inovativnih tehnologij. Rezultate posvetovanj dokumentiramo in nam služijo kot osnova za oblikovanje strategij, ki vključujejo ciljno usmerjene ukrepe za izboljšanje upravljanja z vodnimi viri. S tem zagotavljamo vključujoč pristop, ki povezuje interese deležnikov z našimi zavezami za trajnostno upravljanje vodnih virov.

E3-1 – Politike v zvezi z vodnimi in morskimi viri⁹⁵

Vse odvisne družbe Skupine Javni holding smo sprejele politiko kakovosti oz. okoljsko politiko, skladno z zahtevami standardov ISO 14001 in ISO 9001, s katerimi se zavezujemo k odgovornemu upravljanju z vodnimi viri. V načrtovanje politik je vključeno najvišje vodstvo, za izvajanje politik posamezne družbe pa so neposredno odgovorni direktorji posameznih družb. Pri oblikovanju politike smo upoštevali predvsem interese ustanoviteljev, zaposlenih ter uporabnikov naših storitev, posebnih posvetovanj na to temo nismo izvedli. Politike družb oz. okoljske politike so dostopne na spletnih straneh družb vsem deležnikom in drugim zainteresiranim.

V družbi VOKA SNAGA sledimo sprejeti politiki kakovosti, v kateri je dejavnost oskrbe s pitno vodo izpostavljena kot ena naših osnovnih dejavnosti, ki opredeljuje okvire našega poslanstva. Politika kakovosti družbe se uporablja za vse naše dejavnosti in vsa področja, povezana z vodnimi viri in je skladna tudi z zahtevami standarda ISO 45001.

V družbi Energetika Ljubljana v skladu z zavezami v okoljski politiki varujemo okolje, izboljšujemo okoljsko in energetske učinkovitost ter zmanjšujemo vplive na okolje, kot sta raba in poraba vode. Okoljska politika in politika kakovosti sta objavljeni v Poslovniku ravnanja z okoljem oziroma v Poslovniku vodenja kakovosti.

V družbi LPP smo v Poslovniku sistema vodenja opredelili Politiko sistema vodenja, s katero se zavezujemo k obvladovanju okoljskih vidikov in optimalni rabi vode ter preprečevanju škodljivih vplivov na podtalnico na lokaciji družbe.

Upravljanje voda

⁹⁶Družbe v Skupini Javni holding s sprejetimi politikami ohranjamo ali izboljšujemo kakovostno in količinsko stanje vodnih teles oz. vodnih ekosistemov, varujemo vodno okolje, spodbujamo k uravnoteženemu odvzemu vode iz naravnega okolja in skrbimo za odvajanje prečiščene odpadne vode v skladu z zakonodajo in pričakovanji deležnikov.

Na področju vseh naših dejavnosti (oskrba s pitno vodo, ravnanje z odpadno vodo in odpadki) v družbi VOKA SNAGA skrbimo za izvajanje storitev skladno z zakonodajo in tehničnimi standardi ter z razmislekom glede vpliva na okolje. S svojo politiko kakovosti stremimo k trajnostni uporabi vode ter minimiziranju vplivov svojih dejavnosti na vsa vodna telesa

⁹⁵ E3.MDR-P, odstavek 11

⁹⁶ E3-1, odstavek 12 a i-iii

(površinska in podzemna). V politiki kakovosti kot eno osnovnih dejavnosti izpostavljamo odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, s čimer preprečujemo in zmanjšujemo onesnaževanje voda ter s tem izboljšujemo kakovostno stanje vodnih teles.

V Energetiki Ljubljana v svoji politiki izpostavljamo upoštevanje vseh zakonskih omejitev glede količin rabe in odvzemov vode, količin odpadnih vod, kot tudi dovoljenih parametrov izpustov. Upoštevamo vse zakonske omejitve glede preprečevanja in zmanjševanja onesnaževanja vode z upoštevanjem BREF referenčnega dokumenta za industrijske hladilne sisteme (ICS) in BREF referenčnega dokumenta za velike kurilne naprave.

Družba LPP v svoji politiki celovito obravnava upravljanje voda, pri čemer se osredotočamo na trajnostno rabo, zaščito virov in zmanjšanje vplivov na okolje. Politika vključuje sistematičen pristop k upravljanju vodnih virov, ki temelji na skladnosti z zakonodajnimi zahtevami in standardi. Spremljamo porabo vode, predvsem pri postopkih čiščenja vozil in vzdrževanja infrastrukture, ter uvajamo ukrepe za zmanjšanje porabe. Posebno pozornost namenjamo upravljanju odpadnih voda, kjer uporabljamo napredne metode čiščenja in preprečevanja onesnaženja voda. V svoji politiki obravnavamo rabo vodnih virov z jasnim poudarkom na trajnostnem in odgovornem upravljanju.

⁹⁷V Skupini Javni holding sledimo v svojih politikah opredeljeni zavezi k zmanjšanju porabe vode. Ta zaveza temelji na načelih trajnostnega upravljanja z vodnimi viri in vključuje ukrepe za optimizacijo porabe ter zmanjšanje vplivov na okolje.

⁹⁸Na območjih z velikim vodnim stresom nimamo sprejetih posebnih politik, ker naše dejavnosti nimajo bistvenega vpliva na lokalne vodne vire. Prav tako ne izvajamo procesov, ki bi povzročali visoko porabo vode ali večja tveganja za kakovost in dostopnost vodnih virov na teh območjih. Večina naših dejavnosti namreč poteka na območjih z zadostno oskrbo z vodo. Kljub temu prepoznavamo pomen odgovorne rabe vode in se zavezujemo k spremljanju morebitnih sprememb lokalnih pogojev, ki bi lahko vplivali na vodne vire. V takih primerih smo pripravljene prilagoditi svoje politike in ukrepe za upravljanje z vodo v skladu z lokalnimi razmerami ter skladno s trajnostnimi cilji in okoljskimi standardi. Ta pristop nam omogoča, da svoja prizadevanja usmerimo na področja, kjer so vplivi na okolje in vodne vire pomembnejši ter tako zagotavljamo učinkovito in odgovorno upravljanje z naravnimi viri.

Načrtovanje proizvodov in storitev z vidika reševanja vprašanj, povezanih z vodo⁹⁹

Vse družbe v Skupini Javni holding načrtujemo svoje proizvode in storitve v skladu z odgovornim upravljanjem z vodnimi viri in zmanjševanjem negativnih vplivov nanje. Takšne načrtovane aktivnosti so razvidne v letnih in strateških načrtih družb.

V družbi VOKA SNAGA v okviru svoje politike storitve načrtujemo tudi z upoštevanjem trajnostnega ravnanja z vodo.

V skladu z okoljsko politiko v Energetiki Ljubljana načrtovanje proizvodnih virov poteka tako, da je poraba in raba vode na najmanjši možni ravni. Okoljske vidike, upoštevajoč najboljše razpoložljive tehnologije, ogljično nevtralnost in dobre prakse krožnega gospodarstva, vključujemo v razvojne in investicijske projekte.

V procesu načrtovanja v LPP sodelujemo z dobavitelji in strokovnjaki za trajnostne tehnologije, da zagotovimo uporabo najboljših praks, ki zmanjšujejo vplive na vodne vire. Prav tako v razvoj novih storitev vključujemo okoljske ocene, s čimer identificiramo priložnosti za izboljšanje učinkovitosti pri porabi vode in zmanjšanje tveganj, povezanih z njenim onesnaževanjem.

⁹⁷ E3-1, odstavek 12 c

⁹⁸ E3-1, odstavek 13

⁹⁹ E3-1, odstavek 12 b

E3-2 - Ukrepi in viri v zvezi z vodnimi viri¹⁰⁰

V Skupini Javni holding za obvladovanje in zmanjšanje naših vplivov na vodne vire izvajamo več ukrepov, ki jih oblikujemo na podlagi analize odvzema in porabe vode ter spremljanja ravnanja z odpadnimi vodami. Ukrepi vključujejo optimizacijo procesov porabe vode, uvajanje naprednih tehnologij za zmanjšanje vplivov, uvedbo sistemov za recikliranje in ponovno uporabo vode (če so ti možni), nadzor odvajanja odpadnih voda in spodbujanje odgovornega ravnanja z vodnimi viri.

Za uporabo vodnih virov imamo ustrezna dovoljenja, na podlagi katerih poročamo in plačujemo vodna povračila.

Zneski vodnih povračil za leto 2024:

		v EUR
Družba	Višina vodnih povračil	
VOKA SNAGA		1.942.706,00
Energetika Ljubljana		212.644,49
LPP		0,00
Skupaj		2.155.350,49

Dejavnost oskrbe s pitno vodo v družbi VOKA SNAGA temelji na strogih zakonskih zahtevah, zahtevah področnih standardov in pričakovanjih različnih deležnikov. Pri tem je ključen vidik varnost uporabnikov, kar je v neposredni povezavi oz. odvisnosti od stanja vodnih virov. Učinkovito upravljanje stanja vodnih virov in njihova kakovost je predpogoj za uspešno zagotavljanje oskrbe s pitno vodo. Med ključne ukrepe za zagotavljanje ustreznih razmer na področju vodnih virov se uvršča ustrezna prostorska politika, ki omejuje rabo vodovarstvenega prostora za dejavnosti, ki bi lahko predstavljale tveganje za varnost oskrbe, in nadzori nad dejavnostmi na vodovarstvenih območjih, vzdrževanje kanalizacijskega sistema, prevzem in čiščenje komunalne odpadne vode iz nepretočnih greznic, ogledi in meritve na malih komunalnih čistilnih napravah ter priključevanje novih uporabnikov na kanalizacijsko omrežje. Izvajamo jih stalno, brez časovnih omejitev.

Vlaganja na področju upravljanja z vodnimi viri v letu 2024:

			v EUR
VOKA SNAGA	Dejavnost oskrbe s pitno vodo	Dejavnost odvajanja in čiščenja odpadnih voda	
Vlaganja v osnovna in druga sredstva (<i>CapEx</i>)	11.300.788		3.717.877
Naložbe v obratna sredstva (<i>OpEx</i>)	1.660.973		1.020.366

Načrtovana sredstva v letu 2025:

			v EUR
VOKA SNAGA	Dejavnost oskrbe s pitno vodo	Dejavnost odvajanja in čiščenja odpadnih voda	
Vlaganja v osnovna in druga sredstva (<i>CapEx</i>)	5.222.584		3.348.055

Enoti TE-TOL in TOŠ družbe Energetika Ljubljana imata delno vodno dovoljenje, in sicer enota TE-TOL za odvzem vode iz reke Ljubljanice in lastnih vodnjakov, enota TOŠ pa za odvzem iz javnega vodovoda. Vodo, ki jo rabimo za dejavnost proizvodnje električne in toplotne energije na obeh proizvodnih lokacijah družbe, v enoti TE-TOL in enoti TOŠ, večinoma dobivamo iz lastnih vodnjakov v enoti TE-TOL. Voda se ustrezno pripravi v t. i. kemični pripravi vode kot

¹⁰⁰ E3.MDR-A, odstavek 17

demineralizirana voda. Določen delež te vode se preko vročevodnega sistema transportira do enote TOŠ. Manjši delež se lahko pripravi kot demineralizirana voda v kemični pripravi vode v enoti TOŠ, ki za pripravo vode uporablja vodo iz javnega vodovoda. Poraba vode v družbi Energetika Ljubljana nastaja ne samo zaradi proizvodne dejavnosti, ampak tudi v sklopu oskrbe s toploto, zaradi izgub na vročevodnem in parovodnem omrežju ter pri spremljevalnih dejavnostih (vzdrževanje toplotnih in plinskih števecov, avtopralnica idr.). Zaradi priprave demineralizirane vode, ki jo zahteva tako proizvodna dejavnost kot oskrba s toploto, nastajajo odpadne vode (več v poglavju E2).

Odvzem vode za potrebe pretočnega primarnega hladilnega sistema tehnološkega procesa soproizvodnje toplotne in električne energije v enoti TE-TOL je iz reke Ljubljanice. Pretočni hladilni sistem, ki ga uporabljamo v enoti TE-TOL, je prepoznan kot najboljša razpoložljiva tehnologija. Reko Ljubljanico uporabljamo za primarni hladilni sistem, ki jo najprej mehansko očistimo pred vstopom v hladilni sistem (rešetke na vstopu) in kasneje še z bolj finim čiščenjem (AMIAD filtri). Hladilna voda se ne tretira s kemikalijami, ampak se samo toplotno onesnaži, kar je zakonsko omejeno in spremljano. Prav tako je razlika v temperaturi med vstopom in izstopom iz enote TE-TOL namesto zakonsko predpisanih 10 °C razlike zaradi zahtev ribiške družine zmanjšana na 9 °C razlike. Visoko učinkovita soproizvodnja v protitlačnem režimu v enoti TE-TOL zagotavlja, da se v reko Ljubljanico spušča manj toplote kot bi se je v primeru, da bi imeli samo kondenzacijski način obratovanja. Z ustreznim nadzorom hladilnega sistema preprečujemo morebitne izredne dogodke.

V letu 2024 so bile aktivnosti usmerjene v reševanje problematike puščanja in v sanacijo vročevodnega omrežja. Poškodbe na omrežju nastajajo neprestano, v večji meri v ogrevalni sezoni zaradi višjih temperaturno-tlačnih pogojev. Z izvajanjem stalne systemske kontrole, letalske termografije omrežja, poglobljene analitike in uporabe ostalih metod odkrivanja smo locirali in odpravili poškodbe vročevodnega omrežja na 35 mestih. Izvedli smo tekoče vzdrževanje in systemske obnove omrežja. Sočasno smo na zapiralnih območjih izvedli druga vzdrževalna dela v jaških in toplotnih postajah. Za zagotavljanje visoke zanesljivosti obratovanja omrežij je ključen celosten pristop, za kar smo v letu 2024 namenili 3.734.200 EUR in obnovili 1.603 metrov vročevodnega omrežja.

V družbi LPP smo bili v letu 2024 v zaključni fazi pridobivanja vodnega dovoljenja za rabo pitne vode v svojih procesih. Pred leti smo z obnovo pralnice za avtobuse dosegli znižanje porabe primarne vode in povečali delež uporabe sekundarne vode. V skrbi za čim manjšo porabo pitne vode pri pranju avtobusov za vsa predpranja, pranja podvozja in nanose detergenta uporabljamo izključno reciklirano/sekundarno vodo. Na ta način ohranjamo nivo porabe vode za pranje avtobusov na isti ravni. Konec leta 2024 smo uvedli izpiranje z izboljšano tehnologijo pranja avtobusov, in sicer z osmozo, ki bo povečala čistost avtobusov, zadovoljstvo naših uporabnikov ter s tem naš ugled, vendar tudi porabo vode.

Vse odpadne vode iz procesov vzdrževanja vozil in parkiranja avtobusov so na celotni lokaciji družbe LPP preko sistema lovilcev olj, ki zadržijo onesnaževala, povezane z javnim sistemom za odvajanje padavinske odpadne vode. Na lovilcih olj izvajamo predpisane monitoringe odpadnih voda. Z rednim mesečnim nadzorom ugotavljamo stanje lovilcev olj in usedalnikov, njihovo obremenitev oz. količino opredeljenih nečistoč in po potrebi sprejmemo ustrezne ukrepe. Ustreznost in učinkovitost navedenih ukrepov družba obravnava na rednih polletnih vodstvenih pregledih razširjenega vodstva. S temi ukrepi zagotavljamo, da je raba vode v naših dejavnostih skladna s trajnostnimi načeli, hkrati pa zmanjšujemo negativne vplive na okolje in prispevamo k dolgoročni zaščiti vodnih virov.

V vodovodno omrežje na lokaciji družbe in pralni tunel v letu 2024 nismo investirali. Občasno se pojavljajo poškodbe omrežja, ki jih v čim krajšem času saniramo, tako da se pojavljajo operativni stroški (OpEx). Prav tako ne predvidevamo vlaganj v obstoječe omrežje (CapEx je 0) zaradi predvidene selitve družbe na novo lokacijo.

¹⁰¹Ukrepe na območjih vodnega tveganja ne izvajamo, saj naše dejavnosti ne potekajo na območjih s prepoznanim večjim vodnim tveganjem na podlagi zemljevida Evropske okoljske agencije (EEA), ki prikazuje ekološko stanje površinskih voda in njihove ranljivosti v Evropi. Zemljevid je dostopen na spletni strani EEA in temelji na analizi ekološkega stanja vodnih teles v Evropi.

E3-3 – Cilji v zvezi z vodnimi viri¹⁰²

Vse družbe v Skupini Javni holding se zavedamo odgovornega delovanja pri odvzemu in zmanjševanju porabe vode ter omejevanja vplivov odpadnih voda na okolje, kar je temeljni del naših politik. Temu sledimo tudi pri postavljanju ciljev. Cilje spremljamo na letni ravni, pri družbi VOKA SNAGA tudi polletno. Deležniki niso posebej vključeni v postavljanje navedenih ciljev, saj cilji temeljijo na zakonodajnih zahtevah, strategijah urbanega razvoja Mestne občine Ljubljana in na naših lastnih zavezah varovanja vodnih virov.

¹⁰³Cilji so za odvisne družbe v Skupini Javni holding zahtevani skladno z vodnimi dovoljenji oz. delnimi vodnimi dovoljenji in so kot taki obvezni. Zakonsko obvezen je tudi cilj za družbo VOKA SNAGA na področju zmanjševanja vodnih izgub. Vsi ostali cilji temeljijo na prostovoljni bazi.

¹⁰⁴Cilji družbe VOKA SNAGA na področju upravljanja vodnih virov so povezani z zanesljivo in varno oskrbo s pitno vodo ter s skrbjo za okolje. To so:

Cilj	Rezultat v letu 2024
VOKA SNAGA	
Zmanjševanje vodnih izgub za 1,5 % letno Cilj za leto 2024: 25 % vodnih izgub	Vodne izgube so znašale 22,8 %.
Obnova obstoječega vodovodnega omrežja v dolžini 65 km do konca leta 2027 Cilj za leto 2024: 7,3 km	Obnovljenih je bilo 11,3 km omrežja.
Na novo priključenih 20.000 uporabnikov na kanalizacijski sistem do konca leta 2027 Cilj za leto 2024: 3.000 novo priključenih uporabnikov	Priključenih je bilo 689 uporabnikov.
Izgradnja padavinske kanalizacije v dolžini 21,9 km do konca leta 2027	V letu 2024 so lokalne skupnosti dogradile dodatnih 7,3 km padavinske kanalizacije.
Tehnološka nadgradnja črpališč in čistilnih naprav Cilj za leto 2024: ena nadgradnja v letu	Izvedena ena nadgradnja.
Izgradnja kanalizacije v aglomeracijah nad 2.000 PE v dolžini 70,8 km do konca leta 2027 Cilj za leto 2024: 11,80 km	Izgradnja 15,13 km.

V Energetiki Ljubljana je stalni letni cilj zmanjševanja izgub vode na vročevodnem omrežju oziroma puščanja omrežja pod 20 m³/h. Puščanje omrežja se zadnja leta zmanjšuje in je v letu 2024 znašalo 17,7 m³/h.

Zaradi starega, dotrajanega vodovodnega omrežja in načrtovane selitve na novo lokacijo v družbi LPP ne moremo predvideti, kdaj bo prišlo do poškodb omrežja, niti koliko vode bomo na ta način izgubili, zato ne moremo načrtovati merljivih ciljev s področja porabe vodnih virov. Mesečno spremljamo stanje vodomerov in reagiramo z odpravo poškodb vodovodnega

¹⁰¹ E3-2, odstavek 19

¹⁰² E3.MDR-T, odstavek 22 – celotno poglavje se navezuje na navedeni odstavek, razen kjer je pri določenem odstavku navedena opomba z navezavo na drug zahtevani odstavek.

¹⁰³ E3-3, odstavek 25

¹⁰⁴ E3.MDR-T, odstavek 22

omrežja v čim krajšem času po dogovoru z družbo VOKA SNAGA in zunanjih partnerjev. Cilj je ohraniti porabo vode na dosedanji ravni 10.274 m³ ali manj, kar pa bo kljub vpeljavi nove tehnologije za izboljšanje pranja avtobusov težko dosegati.

¹⁰⁵Ciljev, vezanih na območja z vodnim tveganjem v družbah Skupine Javni holding, nimamo, saj ne delujemo na teh območjih.

¹⁰⁶Z zmanjšanjem porabe vode sta neposredno povezana cilja zmanjševanja vodnih izgub družbe VOKA SNAGA in cilj zmanjševanja izgub vode na vročevodnem omrežju Energetike Ljubljana. V svojih strateških ciljih LPP jasno opredeljuje zavezo k zmanjšanju porabe vode kot pomemben del trajnostnega poslovanja. Cilj zmanjšanja porabe vode je neposredno povezan z optimizacijo ključnih procesov, kot so čiščenje vozil in vzdrževanje infrastrukture ter z uvajanjem učinkovitih tehnologij za zmanjšanje odvisnosti od svežih vodnih virov. S temi ukrepi v LPP ne le izpolnujemo okoljske zaveze, ampak tudi optimiziramo svoje delovanje, kar prispeva k trajnostni rabi naravnih virov in dolgoročni zaščiti lokalnih vodnih virov.

E3-4 – Poraba vode¹⁰⁷

Družba	Skupna poraba vode v m ³
Javni holding	10.620
VOKA SNAGA	755.882
Energetika Ljubljana	348.349*
LPP	10.274
Skupaj	1.125.125

* Brez vode, prodane drugim in vode, načrpane iz Ljubljanske za pretočni hladilni sistem.

¹⁰⁸Družbe v Skupini Javni holding ne delujemo na območjih vodnega tveganja ali velikega vodnega stresa, zato ne vodimo podatkov o porabi vode na teh področjih.

Skupna količina reciklirane in ponovno rabljene vode¹⁰⁹

Družba	Skupna količina reciklirane in ponovno rabljene vode v m ³
VOKA SNAGA	Ne spremlja.
Energetika Ljubljana	76.063*
LPP	2.172

*Količino vračanja kondenzata (LM in LEK). V sistemu daljinskega ogrevanja je v kroženju cca. 50.000 m³ vode, ki se uporablja kot medij za prenos toplote do končnih uporabnikov. V sistem se dodaja le voda, ki nadomešča izgube zaradi puščanja sistema.

Skupna količina shranjene vode¹¹⁰

Družba	Skupna količina shranjene vode v m ³
VOKA SNAGA	Ne shranjuje.
Energetika Ljubljana	približno 24.000*
LPP	95

*Energetika Ljubljana ima za shranjevanje vode akumulator toplote.

V družbah v letu 2024 ni bilo sprememb glede shranjevanja vode.

¹⁰⁵ E3-3, odstavek 23 a

¹⁰⁶ E3-3, odstavek 23 c

¹⁰⁷ E3-4, odstavek 28 a

¹⁰⁸ E3-4, odstavek 28 b

¹⁰⁹ E3-4, odstavek 28 c

¹¹⁰ E3-4, odstavek 28 d

Razkritje spremnih informacij glede rabe vode¹¹¹

Vsi podatki o porabi vode so del rednega spremljanja okoljskih vplivov vseh odvisnih družb v Skupini Javni holding in se uporabljajo za prilagajanje strategij ter izboljšanje naših procesov.

V družbi VOKA SNAGA celotno porabo vode merimo s števci za vodo oz. vodomeri, prav tako v družbi LPP. V Energetiki Ljubljana spremljamo porabo vode na različne načine. Viri oskrbe z vodo in poraba vode so deloma izmerjeni, deloma je količina ocenjena oz. izračunana na podlagi bilance vode iz omrežja ali na podlagi meritev.

V LPP redno spremljamo in analiziramo rabo vode v svojih dejavnostih, kar vključuje podrobno spremljanje porabe vode pri pranju in čiščenju vozil. V letu 2024 se je poraba vode bistveno povečala julija in avgusta zaradi puščanja na notranjem vodovodnem omrežju pod parkiriščem avtobusov. Poškodba je bila sanirana in se je poraba vode septembra povrnila v predhodne mesečne okvirje. Jeseni leta 2024 smo začeli testirati novo tehnologijo pri pranju avtobusov s pomočjo osmoze, kar je povzročilo povečano porabo vode v zadnjih treh mesecih, ob tem pa se je zmanjšalo število opravljenih pranj avtobusov. Poraba primarne vode se je za pranje avtobusov na letnem nivoju tako povečala za več kot 25 %. Za izboljšanje učinkovitosti in zmanjšanje porabe primarnih virov uporabljamo tudi sekundarno vodo.

Vodna intenzivnost za leto 2024¹¹²

Družba	Vodna intenzivnost (m³/mio EUR)	Poraba vode (m³)	Čisti prihodki iz poslovanja (mio EUR)
VOKA SNAGA	6.578,03	755.882	114,92
Energetika Ljubljana	1.700,92	348.349	204,81
LPP	333,03	10.274	30,86

V LPP spremljamo tudi količino porabljene vode za pranje vozil in jo vrednotimo s kazalnikom učinkovitosti rabe vode za pranje vozil. V letu 2024 je bilo za vsako pranje vozila v povprečju porabljenih približno 238 litrov vode, od tega 102 litrov primarne in 136 litrov sekundarne vode. Spremljanje kazalnika učinkovitosti rabe vode je koristno za oceno trajnostnih izboljšav v prihodnjih letih.

E3-5 – Predvideni finančni učinki pomembnih tveganj in priložnosti, povezanih z vodnimi in morskimi viri¹¹³

Navedenih razkritij ne bomo razkrivali v prvem letu poročanja, ker gre za zamik oziroma postopno uvajanje poročanja za vsa podjetja.

3.2.5 ESRS E5 Raba virov in krožno gospodarstvo

E5 IRO 1 – Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti, povezanih z rabo virov in krožnim gospodarstvom¹¹⁴

Družbe VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP smo s postopkom ocene dvojne pomembnosti prepoznale vplive v okviru dveh tem rabe virov in krožnega gospodarstva, in sicer odtoke virov, povezane s proizvodi in storitvami ter odpadke. Vse tri družbe smo prepoznale pozitivne vplive pri **odtokih virov, povezanih s proizvodi in storitvami** ter

¹¹¹ E3-4, odstavek 28 e

¹¹² E3-4, odstavek 29

¹¹³ E3-5, odstavek 33 a-c

¹¹⁴ E5.IRO-1, odstavek 11 a

negativne vplive pri **odpadkih**, ki pa jih, kjer je le mogoče, sistematično zmanjšujemo. Dodatno je Energetika Ljubljana prepoznala še pozitivne vplive pri odpadkih. Vplive smo prepoznali tako v lastni dejavnosti kot po vrednostni verigi navzdol. Na tem področju ni bilo prepoznanih tveganj in priložnosti nad mejo pomembnosti za poročanje. Več o postopku za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti razkrivamo v ESRS 2 IRO-1.

Družba VOKA SNAGA je pozitivne vplive prepoznala pri odtokih virov, predvsem z vidika zbiranja različnih vrst odpadkov. Iz komunalnih odpadkov, sprejetih v obdelavo, izsortiramo sekundarne surovine, kot so papir, plastika, kovine in les, ki jih nato oddamo v nadaljnjo predelavo. Iz ločeno zbranih biorazgradljivih odpadkov predelujemo kompost I. kakovostnega razreda. Povezani smo na določene sheme podaljšanja proizvajalčeve odgovornosti. Pri odpadkih prepoznavamo negativne vplive zaradi nastanka odpadkov v vseh naših dejavnostih.

V enoti TE-TOL družbe Energetike Ljubljana zaradi proizvodnje električne energije in toplote ter uporabe premoga (in lesnih sekancev) nastajata pepel in žindra, ki imata lahko status stranskega proizvoda in zagotavljata krožno gospodarstvo, ker se uporabita kot gradbeni material. Deloma se pepel odvaža tudi kot odpadek. Odvečna toplota pri industrijskih odjemalcih se uporabi za namene daljinskega ogrevanja. V sklopu dejavnosti, kot so oskrba s plinom in oskrba s toploto, nastajajo odpadki, ki so povezani z gradbeno-vzdrževalnimi aktivnostmi, prav tako nastajajo odpadki pri vzdrževalnih delih v proizvodnji in v laboratorijski dejavnosti. Prepoznali smo tudi pozitiven vpliv ponovne uporabe odpadkov, kot so železo, papir in gradbeni odpadki.

Družba LPP pri odtokih virov odprodaja barvne kovine, aluminij in jeklo kot surovine za prodajo na trg. Komplete prve pomoči s pretečenimi veljavnostmi podarimo Rdečemu križu. Odpadki nastajajo pri izvajanju naše dejavnosti, kjer negativni vpliv zmanjšujemo tako, da dobavitelji nadomestnih delov in materialov prevzemajo določene odpadke (odpadni čistilci, odpadno olje, mastne krpe, absorbenti).

Vsi okoljski vidiki, ki jih ustvarjamo s svojimi dejavnostmi, so prepoznani in obvladovani v okviru sistema ravnanja z okoljem. Ocenjevanje prepoznanih okoljskih vidikov dejavnosti, proizvodov ali storitev v družbah VOKA SNAGA, LPP in Energetika Ljubljana poteka na podlagi postopka za prepoznavanje in ocenjevanje okoljskih vidikov in kriterijev za njihovo ocenjevanje. Ocene okoljskih vidikov so zbrane v registru okoljskih vidikov in okoljskih ciljev družb.

Družba Javni holding s svojimi dejavnostmi neposredno ne vpliva na rabo virov in krožno gospodarstvo, zato nima prepoznanih vplivov ter tveganj in priložnosti s tega področja. Na Javnem holdingu smo imetnik certifikata Družbeno odgovoren delodajalec, v okviru katerega je vključen tudi certifikat Družini prijazno podjetje. Kot zagovorniki javnega interesa se zavedamo pomembnosti našega vpliva na širše okolje, zato tudi na Javnem holdingu vzdržujemo in uvajamo ukrepe na področju skrbnega ravnanja z energijo, odpadki in porabo vode ter tako prispevamo k ozaveščanju zaposlenih o trajnostnih praksah. Okoljskemu vidiku posvečamo pozornost na ravni obvladujoče družbe Javni holding in na ravni skupine Javni holding, saj je za ohranjanje in izboljševanje naravnega okolja na občutljivem področju izvajanja gospodarskih javnih služb potrebna posebna pozornost za trajnostnostni razvoj celotne skupine Javni holding.

Posvetovanja z deležniki so bila izvedena v okviru postopka ocene dvojne pomembnosti. Več v ESRS2 IRO-1.¹¹⁵

¹¹⁵ E5.IRO-1, odstavek 11 b

E5-1 Politike v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom

¹¹⁶Vse odvisne družbe Skupine Javni holding imamo sprejete politike, ki zajemajo vse prepoznane pomembne vplive za spodbujanje pozitivnih in zmanjševanje negativnih vplivov na področju rabe virov in krožnega gospodarstva, tako v lastnih dejavnostih kot vzdolž vrednostne verige. ¹¹⁷Za njihovo izvajanje so odgovorni direktorji družb. Prav tako smo vse odvisne družbe Skupine Javni holding certificirane po zahtevah standarda ISO 14001 – Sistem ravnanja z okoljem, ki nam nalaga stalno preverjanje dejanskih in potencialnih vplivov vseh naših dejavnosti na okolje ter zagotavlja skladnost z zakonodajnimi zahtevami ter najboljšimi praksami. Politike so javno objavljene na spletnih straneh družb in dostopne vsem deležnikom. Pri oblikovanju svojih zavez v politikah družbe sledimo interesom širše javnosti in deležnikov.

Družba VOKA SNAGA ima sprejeto politiko kakovosti, v kateri so izpostavljena načela krožnega gospodarstva in trajnostnega razvoja pri izvajanju vseh dejavnosti. Na področju dejavnosti zbiranja in obdelave odpadkov predstavlja osnovo našega delovanja Strategija razvoja ravnanja z odpadki v MOL za obdobje od 2014 do 2035 (t.i. Zero Waste strategija).

Družba se osredotoča na uresničevanje načel trajnostnega razvoja in krožnega gospodarstva, pri čemer spodbuja uporabnike k odgovornemu in zavestnemu odnosu do družbenega okolja in naravnih virov. Kot zbiralci in obdelovalci odpadkov se zavedamo pomena svojega dela v celoti, ki jo predstavlja krožno gospodarstvo.

Energetika Ljubljana se v okoljski politiki zavezuje, da bo okoljske vidike, upoštevajoč najboljše razpoložljive tehnike, ogliščno nevtralnost ter dobre prakse krožnega gospodarstva vključevala v razvojne in investicijske projekte. V ta namen smo izvedli registracijo pepela in žlindre kot stranskega proizvoda, odvečno toploto pa uporabljamo za namene daljinskega ogrevanja. Za obe enoti naprav, enoto TE-TOL in enoto TOŠ (vključno z lokacijo na Verovškovi ulici 70), imamo skladno z zakonodajo izdelana Načrta gospodarjenja z odpadki, ki ju redno posodabljam. Za te lokacije družbe so pripravljena tudi Navodila za ravnanje z odpadki, s katerimi skrbimo za ločeno zbiranje nastalih odpadkov, za preprečevanje odpadkov in recikliranje reciklabilnih odpadkov (kot so papir, železo, gradbeni odpadki).

Družba LPP ima v svojem Poslovniku sistema vodenja zapisano Politiko sistema vodenja, s katero obvladuje okoljske vidike: rabo vode, rabo energentov, porabo goriva in emisije v zrak, tako da nastane čim manj odpadkov iz dejavnosti in je zagotovljena najvišja možna stopnja krožne rabe virov.

Prehod stran od rabe neobdelanih virov s povečanjem rabe sekundarnih (recikliranih) virov in trajnostno pridobivanje in raba obnovljivih virov¹¹⁸

Politike vseh odvisnih družb v skupini obravnavajo tako prehod od rabe neobdelanih virov s povečanjem rabe sekundarnih (recikliranih) virov kot trajnostno pridobivanje in rabo obnovljivih virov. Načela krožnega gospodarstva, navedena v politiki kakovosti družbe VOKA SNAGA, stremijo k zmanjševanju uporabe proizvodov in materialov ter k zmanjševanju količine odpadkov iz lastnih dejavnosti, pri tem pa tudi k zmanjševanju onesnaževanja oz. emisij v zrak, vodo in tla. Trajnostni razvoj, izpostavljen v politiki kakovosti družbe, zajema tudi rabo obnovljivih virov, kot je pridobivanje električne energije iz sončnih elektrarn ter pridobivanje toplotne in električne energije iz bioplina.

Energetika Ljubljana skladno s svojo okoljsko politiko in zagotavljanjem učinkovitega daljinskega sistema skrbi za učinkovito rabo in porabo virov. V ta namen skrbimo za visoko učinkovito soproizvodnjo proizvodnih virov in s tem zmanjšano porabo goriv, prav tako pa tudi

¹¹⁶ E5-1, odstavek 16

¹¹⁷ E5.MDR-P, odstavek 14

¹¹⁸ E5-1, odstavek 15 a-b

za zmanjšanje porabe vode in vračanje kondenzata od industrijskih odjemalcev. V svojem Strateškem načrtu 2022-2027 imamo načrt za razogličevanje proizvodnje, tako glede zamenjave fosilnih goriv z bio-gorivi kot vtiskovanje biometana v omrežje, vključno s pridobivanje zelenega vodika.

Družba LPP s svojimi usmeritvami, ki so del Politike sistema vodenja, usmerja prehod od rabe neobdelanih virov ter trajnostno pridobivanje in rabo obnovljivih virov z zahtevami dobaviteljem po zmanjševanju nastajanja odpadkov na izvoru in uporabi sekundarnih (recikliranih) virov v največji možni meri.

E5-2 Ukrepi in viri v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom¹¹⁹

V vseh odvisnih družbah Skupine Javni holding izvajamo ukrepe za povečanje naših pozitivnih vplivov in zmanjševanje negativnih vplivov pri rabi virov in krožnem gospodarstvu. Skladno z zahtevami zakonodaje tudi pripravljamo evidence o nastajanju in ravnanju z odpadki ter o tem redno poročamo.

Na področju dejavnosti zbiranja in obdelave odpadkov na družbi VOKA SNAGA izvajamo ukrepe, skladne s Strategijo razvoja ravnanja z odpadki v MOL za obdobje od 2014 do 2035. Ključne ukrepe lahko razvrstimo v tri kategorije: preprečevanje nastajanja odpadkov na izvoru, ponovna uporaba materialov in izdelkov ter povečanje deleža ločeno zbranih odpadkov. Ukrepe s področja preprečevanja nastajanja odpadkov izvajamo z osveščanjem uporabnikov, spodbujanjem trajnostnega oblikovanja izdelkov ter podporo inovacijam, ki zmanjšujejo količino odpadkov v celotni dobi izdelka. Na področju ponovne uporabe materialov in izdelkov spodbujamo popravila, izposajo ter ponovno uporabo surovin, materialov in izdelkov. Povečanje deleža ločeno zbranih odpadkov načrtujemo z izboljšanjem infrastrukture za ločeno zbiranje odpadkov, kot je izgradnja dodatnih zbirnih centrov, postavitvijo pametnih zabojnikov, sistemom zbiranja odpadkov od vrat do vrat ter osveščanjem naših uporabnikov.

Energetika Ljubljana skladno s Strateškim načrtom 2022-2027 zmanjšuje porabo premoga in s tem zmanjšuje nastajanja pepela in žlindre. Pepel in žlindra, ki nastajata v enoti TE-TOL, imata status stranskega proizvoda, imenovanega kompozit in ne statusa odpadka. Uporablja se v gradbene namene za nasipe, pri čemer se zmanjša poraba gradbenih proizvodov. Prav tako v skladu s Strateškim načrtom 2022-2027 povečujemo energetske učinkovitost in s tem zmanjšujemo rabo vode z uporabo odvečne toplote pri industrijskih uporabnikih, da se le-ta ponovno uporabi za namene daljinskega ogrevanja. Ločeno zbiramo odpadke, kot so odpadno železo, gradbeni odpadki, odpadni papir, ki se nato reciklirajo. Ravnanje z odpadki v naši družbi temelji na hierarhiji ravnanja z odpadki, ki je uveljavljena v EU. V okviru Pisnega sporazuma o skupnih varnostnih ukrepih in ravnanju z okoljem, ki je del okvirnega sporazuma oziroma pogodbe zunanjih izvajalcev, so določene obveznosti v zvezi z delom z odpadki (izvajalec pri izvajanju storitev ravna v skladu z našo okoljsko politiko, ki je določena s Poslovnikom ravnanja z okoljem).

Družba LPP ima v skladu s sprejetima ISO standardoma vse procese naravnane tako, da stremimo k čim manjši porabi virov in prepoznavanju priložnosti za vpeljavo krožnega gospodarstva. Posebni finančni viri za to niso predvideni niti uporabljeni. Na področju dejavnosti prevoza potnikov in posledično obnove in vzdrževanja avtobusov izvaja družba LPP ukrepe, skladne z zakonodajo in standardi. Ključna ukrepa sta: preprečevanje nastajanja odpadkov na izvoru in ponovna uporaba materialov. Ukrepe s področja preprečevanja nastajanja odpadkov izvajamo z osveščanjem dobaviteljev preko ocenjevalnega lista. Dobavitelji nadomestnih delov in materialov prevzemajo določene naše odpadke (odpadni čistilci, odpadno olje, mastne krpe, absorbenti). Na področju ponovne uporabe materialov in izdelkov spodbujamo popravila ter

¹¹⁹ E5.MDR-A, odstavek 19

ponovno uporabo surovin, materialov in izdelkov. Ob menjavi starih avtobusov z novimi odprodamo surovine, kot so barvne kovine, železo, aluminij, jeklo. Naše complete prve pomoči s pretečenimi veljavnostmi podarimo Rdečemu križu.

V prvem letu poročanja podatkov o morebitno signifikantnih finančnih naložbah v osnovna in obratna sredstva s področja rabe virov in krožnega gospodarstva ni mogoče zagotoviti.

E5-3 Cilji v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom

¹²⁰Naši cilji na področju rabe virov in krožnega gospodarstva temeljijo na hierarhiji ravnanja z odpadki in na naših lastnih zavezah glede rabe virov, zato deležniki niso posebej vključeni v njihovo postavljanje. ¹²¹Cilji so prostovoljni za vse tri odvisne družbe.

¹²²Cilji družb VOKA SNAGA in LPP so merljivi, so del Strateškega načrta družb za obdobje 2022-2027 in so postavljeni do leta 2027.

Cilj	Rezultat v letu 2024
VOKA SNAGA	
Delež ločeno zbranih frakcij	
Do leta 2027: 75 % delež ločeno zbranih frakcij oz. odpadkov Vmesni cilj za 2024: 71,50 % ločeno zbranih odpadkov	68,30 % - ni doseženo zaradi ukinitve določenih frakcij zabojnikov na ekoloških otokih zaradi optimizacije zbiranja odpadkov in spodbujanje uporabnikov k uporabi sistema zbiranja od vrat do vrat, kar dolgoročno izboljšuje kakovost ločevanja, a hkrati vpliva na skupne količine zbranih frakcij na ekoloških otokih. Pomemben dejavnik je tudi sprememba režima zbiranja gradbenih odpadkov (količina zbranih gradbenih odpadkov se je zmanjšala iz 18.000 ton na 8.000 ton).
Masa zbranih nevarnih gospodinjskih odpadkov na uporabnika:	
Do leta 2027: 0,55 kg zbranih nevarnih odpadkov na uporabnika Vmesni cilj za 2024: 0,33 kg zbranih nevarnih odpadkov na uporabnika	0,44 kg – cilj dosežen in presežen.
Širjenje sistema podzemnih zbiralnic	
Do leta 2027: izgradnja 24 novih podzemnih zbiralnic, vmesni cilj v letu 2024: 4 nove podzemne zbiralnice	Načrtujemo prehod na nov sistem podzemnih zbiralnic, kar zahteva določene prilagoditve (nabava novih vozil za praznjenje zbiralnic), zato cilj v letu 2024 ni bil dosežen.
LPP	
Stopnja zmanjševanja nevarnih odpadkov za 5 % do leta 2027 glede na izhodiščno leto 2021	V letu 2024 se je količina nevarnih odpadkov glede na izhodiščno leto zmanjšala za 47 %.
Stopnja zmanjševanja nenevarnih odpadkov za 5 % do leta 2027 glede na izhodiščno leto 2021	Ob menjavi starih avtobusov z novimi se količina nenevarnih odpadkov v tistem letu praviloma poveča zaradi odprodaje surovin (barvne kovine in železo), torej v strategiji zastavljen cilj ni dosežen. Nedosežen cilj po našem mnenju ne vpliva na okolje, saj z odprodajo tovrstnih surovin v predelavo ne obremenjujemo okolja. Nenevarni odpadki so se povečali za 13 %, vendar so se vsi nastali odpadki zmanjšali za 19 %.
Posredni cilj: povečanje voznega parka na čistejšo tehnologijo.	Vozni park smo povečali z dodatnimi vozili: z električnim turističnim vlakcem, dvema električnima kavalirjema ter električnim kombiniranim vozilom.

¹²⁰ E5.MDR-T, odstavek 23

¹²¹ E5-3, odstavek 27

¹²² E5.MDR-T, odstavek 23

V Strateškem načrtu 2022-2027 družbe Energetika Ljubljana imamo zastavljen cilj povečevanje energetske učinkovitosti in s tem zmanjšanje rabe vode z uporabo odvečne toplote pri industrijskih uporabnikih, da se le-ta ponovno uporabi za namene daljinskega ogrevanja. S prekvalifikacija pepela in žlindre v status stranskega proizvoda kot kompozit smo zmanjšali količino pepela, ki se ga obravnava kot odpadke. Delež kompozita se povečuje in je v letu 2024 znašal 98,1 % celotnih količin pepela in žlindre. Deleža kompozita nimamo opredeljenega kot ciljne vrednosti, ker je le-ta odvisen od proizvodnje in porabe premoga ter lesnih sekancev.

Prav tako zmanjšujemo količino porabljene pitne vode iz vodovoda v enoti TOŠ, ker demi vodo pripravljamo iz vodnjaške vode v enoti TE-TOL in jo v ta namen dajemo v vročevodno omrežje za namene proizvodnje v enoti TOŠ. Voda večjega industrijskega odjemalca se vrača v vročevodno omrežje, s čimer se zmanjša poraba vode iz vodovoda. Tudi voda drugega industrijskega odjemalca se vrača, vendar ta del ne gre v vročevodno omrežje, ampak kroži. Cilje na tem področju težko določimo, ker so vezani na odjem s strani industrijskih odjemalcev, kar je povezano s strukturo njihove proizvodnje. V letu 2024 je voda iz vročevodnega omrežja predstavljala 82 % in voda iz javnega vodovoda 18 % vse porabljene vode v enoti TOŠ.

¹²³Odvisne družbe v Skupini Javni holding imamo zgoraj navedene cilje povezane z odtoki virov in odpadki. Vsi cilji družbe VOKA SNAGA so posredno povezani z zmanjševanje porabe virov. Z nenehnim osveščanjem svojih uporabnikov posredno vplivamo na večje ločevanje odpadkov, ponovno uporabo materialov ter posledično manjšo porabo virov. Energetika Ljubljana na področju zmanjšanje virov (pitna voda) sodeluje s podjetji, ki jim zagotavlja tehnološko paro, za čim višjo energetsko učinkovitost tako industrijskih odjemalcev kot Energetike Ljubljana, tako da se spremlja proizvodnjo odjemalcev in optimizira proizvodnjo tehnološke pare. Na področju zmanjševanja gradbenih materialov s prekvalifikacijo pepela in žlindre v stranski proizvod (kompozit) zmanjšujemo količino odpadnega pepela in žlindre. S tem zmanjšamo porabo gradbenih materialov ter omejujemo vplive na okolje zaradi odlaganja pepela kot odpadke. Družba LPP z obvladovanjem okoljskih vidikov zmanjšuje porabo nujno potrebnih virov za nemoteno delovanje družbe. Cilji so usklajeni z zahtevami standardov, da zmanjšamo porabo virov, povečamo uporabo obnovljivih virov, deževnice in zmanjšamo ogljični odtis družbe.

¹²⁴Vsi navedeni cilji odvisnih družb Skupine Javni holding so posredno povezani s **povečanjem krožne zasnove proizvodov**. Družba VOKA SNAGA spodbuja krožno zasnovo proizvodov z aktivnostmi osveščanja. Energetika Ljubljana proizvaja električno in toplotno energijo kot sistem daljinskega ogrevanja, ki je prav zaradi zagotavljanja visokoučinkovite soproizvodnje toplote in elektrike spodbujen v smislu blaženja podnebnih sprememb in zmanjševanja ostalih vplivov na okolje (tudi emisij snovi v zrak). Sistem daljinskega ogrevanja z akumulatorjem toplote je fleksibilen in zagotavlja večjo zanesljivost. Krožno gospodarstvo je naslovljeno z aktivnostmi zmanjševanja odpadka (pepela in žlindre) in s ponovno uporabo odvečne toplote industrijskih odjemalcev. Družba LPP je storitveno podjetje in ne proizvaja izdelkov, pri katerih bi bilo potrebno upoštevati krožno zasnovo proizvodov.

¹²⁵Več ločeno zbranih odpadkov je cilj družbe VOKA SNAGA, ki je povezan s **povišanjem stopnje krožne rabe materialov**, saj na ta način pridobimo več surovin (plastike, kovin, papirja ipd.), ki jih lahko ponovno uporabimo oz. predelamo. V Energetiki Ljubljana krožno rabo materialov povezujemo s stranskim proizvodom (kompozitom), ki nadomešča gradbene materiale pri nasipih. Prav tako recikliramo določene odpadke, ki so reciklabilni in nastanejo na področju vzdrževalnih aktivnosti. Krožna raba vode nastane tudi zaradi vračanja kondenzata

¹²³ E5-3, odstavek 24

¹²⁴ E5-3, odstavek 24 a

¹²⁵ E5-3, odstavek 24 b

s strani industrijskih odjemalcev pare. Družba LPP po izrabi materiala (nadomestni del, osnovno sredstvo) preuči možnost uporabe tega materiala v krožnem gospodarstvu.

¹²⁶Več ločeno zbranih odpadkov je cilj družbe VOKA SNAGA, ki je povezan tudi z **zmanjšanjem količine surovin**, saj na ta način pridobimo več surovin (plastike, kovin, papirja, ipd.), ki jih lahko ponovno uporabimo oz. predelamo, s tem pa zmanjšujemo količine rabe primarnih surovin. Zaradi vračanja kondezata s strani industrijskih odjemalcev tehnološke pare Energetika Ljubljana zmanjšuje porabo pitne vode. Zaradi uporabe pepela in žindre zmanjšujemo porabo gradbenega materiala. Največji vir, ki ga družba LPP potrebuje za svoje delovanje, je pogonsko gorivo za avtobuse. Z nenehnim usposabljanjem in ozaveščanjem voznikov k varčnemu načinu vožnje, zagotavljamo v čim večji možni meri zmanjševanje porabe tega vira in istočasno pozitivno vplivamo na zmanjševanje porabe nekaterih primarnih surovin, ki so potrebne za izdelavo nadomestnih delov in ostalih potrebnih materialov (pnevmatike ipd.), saj z varčno vožnjo zmanjšamo potrebo po vzdrževanju vozil. Varčna vožnja pozitivno vpliva na zadovoljstvo uporabnikov javnega prevoza, posredno na večjo uporabo javnega prevoza ter posledično manjšo uporabo individualnega prevoza ter manjšo porabo pogonskih goriv celotnega prometnega sektorja.

¹²⁷Cilji družbe VOKA SNAGA na področju krožnega gospodarstva so posredno povezani tudi z obnovljivimi viri, saj v procesih obdelave odpadkov kot stranski produkt nastaja bioplin, ki ga nato uporabimo za proizvodnjo električne energije in toplote za delovanje celotnega Regijskega centra za obdelavo odpadkov. Energetika Ljubljana nima ciljev, ki bi bili povezani s **trajnostnim pridobivanjem in rabo obnovljivih virov**. Družba LPP se z vpeljavo novih tehnologij že vrsto let zavzema za zmanjševanje porabe neobnovljivih virov energije in postavlja temelje za prehod na trajnostne načine izvajanja prevozov potnikov. Že več kot 10 let uvajamo v svoj vozni park vozila na stisnjen metan z zavedanjem, da bo možen prehod na uporabo biometana, ki je obnovljiv vir energije. Tudi s predvideno zamenjavo avtobusov na dizelsko gorivo z električnimi avtobusi, ki vključujejo tudi električne avtobuse na vodikovo gorivno celico, se družba približuje večji rabi obnovljivih virov.

¹²⁸Vsi zastavljeni cilji na področju krožnega gospodarstva so v družbi VOKA SNAGA neposredno povezani z **ravnanjem z odpadki**. Delež ločeno zbranih frakcij se nanaša na zbiranje odpadkov, prav tako tudi masa zbranih nevarnih gospodinjskih odpadkov na uporabnika in širjenje sistema podzemnih zbiralnic. Cilji na področju krožnega gospodarstva se nanašajo na zbiranje odpadkov in ravnanje z odpadki. Vse ločeno zbrane frakcije zberemo na Regijskem centru za ravnanje z odpadki, kjer jih nato obdelujemo. Energetika Ljubljana ima dva Načrta gospodarjenja z odpadki, skladno z Uredbo o odpadkih, ki ju redno posodabljam. Skrbimo za ločeno zbiranje odpadkov skladno z zakonodajo, ne izvajamo pa obdelave, ker odpadek prepuščamo pooblaščenemu prevzemniku (zbiralcu ali odstranjevalcu odpadkov). Cilj LPP je obvladovanje okoljskih vidikov in mednje sodi tudi skrb za porabo virov in ravnanje z odpadki. Skrbno ločujemo nastale odpadke in s tem ustvarjamo pogoje za naknadno ponovno uporabo virov.

¹²⁹Cilji odvisnih družb Skupine Javni holding so povezani z **drugimi zadevami, povezanimi z rabo virov ali krožnim gospodarstvom**. Cilj družbe VOKA SNAGA (masa zbranih nevarnih gospodinjskih odpadkov na uporabnika) je povezan tudi z onesnaževanjem okolja ter varnostjo v procesu obdelave odpadkov, saj z večjimi količinami ločeno zbranih odpadkov iz gospodinjstev zmanjšamo nevarnostni potencial ostalih odpadkov v procesu njihove obdelave. V Energetiki Ljubljana ločeno zbiramo odpadke, kot so odpadno železo, gradbeni odpadki, odpadni papir, ki se nato reciklirajo. Družba LPP nastanek svojih odpadkov zmanjšuje s

¹²⁶ E5-3, odstavek 24 c

¹²⁷ E5-3, odstavek 24 d

¹²⁸ E5-3, odstavek 24 e

¹²⁹ E5-3, odstavek 24 f

prevzemom le-teh s strani dobaviteljev nadomestnih delov in materialov (odpadni čistilci, odpadno olje, mastne krpe, absorbenti ipd.).

Raven v hierarhiji ravnanja z odpadki, na katero se nanaša cilj¹³⁰

Cilji družbe VOKA SNAGA se nanašajo na recikliranje oz. ponovno uporabo odpadkov. V Energetiki Ljubljana so v obeh Načrtih gospodarjenja z odpadki razvidne količine nastajanja odpadkov, prav tako so količine razvidne v Letnih poročilih nastajanja odpadkov. V IS-Odpadkih je razviden status recikliranja posameznih odpadkov. Cilji niso opredeljeni kot merljive vrednosti, vendar ravnanje z odpadki v naši družbi temelji na hierarhiji ravnanja z odpadki, ki je uveljavljena v EU, to je preprečevanje in zmanjševanje nastajanja odpadkov, ločevanje odpadkov na izvoru nastajanja odpadkov, nadaljnja uporaba (reciklaža) in stranskih proizvodi, začasno skladiščenje odpadkov ter oddajanje nastalih odpadkov prevzemnikom odpadkov (pooblaščenim zbiralcem, odstranjevalcem). Hierarhija, po kateri družba LPP ravna z odpadki, je sledeča: preprečevanje nastajanja odpadkov (zmanjšati količino odpadkov že pri viru), ponovna uporaba (vključuje čiščenje, popravilo ipd.), recikliranje (predelava odpadkov v surovine ali nove izdelke), druga predelava (sežiganje z izkoriščanjem energije) in odstranjevanje (odlaganje na odlagališča, sežig brez energetske izrabe).

E5-5 Odtok virov

Opis metodologij, uporabljenih za izračun podatkov (odtoki virov)¹³¹

Količine odtokov virov v družbi VOKA SNAGA spremljamo z masnimi bilancami v programih Navision in SAP. Količino odpadkov obvladujemo z evidenčnimi listi v aplikaciji IS-Odpadki. Energetika Ljubljana porabe energentov in vode za proizvodnjo električne in toplotne energije spremlja v mesečnih energetskih poročilih. Osnova za izdelavo poročil so različne meritve, za kar je odgovorna služba za procesno vodenje in ima proces opisan v dokumentu »Obdobja poročanja o energetskih podatkih«. Uporabljamo različne programe za obvladovanje, kot so TEIS in merila. Glede odvoza pepela in žlindre vodimo evidenco na podlagi tehtanja in tehtalnih listov, ki so zavedeni tudi v sistemu SAP, tako kot je vodena poraba energentov. Prav tako količino prevzetih odpadkov obvladujemo z evidenčnimi listi v aplikaciji IS-Odpadki. Družba LPP zbira podatke iz računov pogodbenih partnerjev, ki prevzamejo odprodane barvne kovine, aluminij in jeklo kot surovino za prodajo na trg.

Odpadki

Skupna količina nastalih odpadkov iz lastnih dejavnosti

Družba	Odpadki iz lastnih dejavnosti (v tonah)¹³²	Odpadki, preusmerjeni stran od odstranjevanja (v tonah)¹³³
VOKA SNAGA	294.162,00	293.287,50
Energetika Ljubljana ¹³⁴	69.529,07	69.451,53
LPP	246,20	221,61
Skupaj	363.937,27	362.960,64

¹³⁰ E5-3, odstavek 25

¹³¹ E5-5, odstavek 40

¹³² E5-5, odstavek 37 a

¹³³ E5-5, odstavek 37 b

¹³⁴ V te količine so upoštevani tudi vsi odpadki, ki nastajajo v družbi JHL, saj je JHL najemnik prostorov v lasti družbe Energetika Ljubljana.

Odpadki, preusmerjeni stran od odstranjevanja, z razčlenitvijo po nevarnih in nenevarnih odpadkih ter razčlenitvijo po vrstah postopkov predelave¹³⁵

Družba in vrste predelave	Odpadki, preusmerjeni stran od odstranjevanja (v tonah)	
	Nenevarni odpadki	Nevarni odpadki
VOKA SNAGA		
Priprava za ponovno rabo	0,00	0,00
Recikliranje (Postopki R1, R3, R5, R 10, R12, R13)	293.238,50	39,00
Drugi postopki predelave (R-ostalo)	10,00	0,00
Skupaj	293.248,50	39,00
Energetika Ljubljana		
Priprava za ponovno rabo	0,00	0,00
Recikliranje (R05, R10, R12, R13)	69.354,24	13,76
Drugi postopki predelave, (ZS, ZP)	74,61	8,93
Skupaj	69.419,84	22,69
LPP		
Priprava za ponovno rabo	0,00	0,00
Recikliranje (R12, R13)	153,39	29,68
Drugi postopki predelave (ZS, ZP)	29,12	9,42
Skupaj	182,51	39,10

Odpadki, predvideni za odstranjevanje, z razčlenitvijo po nevarnih in nenevarnih odpadkih ter razčlenitvijo po vrstah postopkov obdelave¹³⁶

Družba in vrste odstranjevanja	Odpadki, predvideni za odstranjevanje (v tonah)	
	Nenevarni odpadki	Nevarni odpadki
VOKA SNAGA		
Sežig	0,00	0,00
Odlaganje na odlagališču (D1)	649,40	0,00
Drugi postopki odstranjevanja (D9, D13 in D)	5,90	220,14
Skupaj	655,38	220,14
Energetika Ljubljana		
Sežig	0,00	0,00
Odlaganje na odlagališču (D1)	8,06	0,00
Drugi postopki odstranjevanja (D9, D13)	2,93	66,54
Skupaj	10,99	66,54
LPP		
Sežig	0,00	0,00
Odlaganje na odlagališču	0,00	0,00
Drugi postopki odstranjevanja (D9, D13)	16,96	7,62
Skupaj	16,96	7,62

¹³⁵ E5-5, odstavek 37 b

¹³⁶ E5-5, odstavek 37 c

Skupna količina in odstotek nerecikliranih odpadkov¹³⁷

Družba	Skupna količina nerecikliranih odpadkov (v tonah)	Odstotek nerecikliranih odpadkov (%)
VOKA SNAGA	875,44	0,30
Energetika Ljubljana	77,53	0,11
LPP	24,58	9,99

Sestava in tokovi odpadkov, pomembnih za sektor ali dejavnost podjetja¹³⁸

Pri odpadkih, nastalih v lastni dejavnosti družbe VOKA SNAGA, prevladujejo gradbeni odpadki (beton, bitumenske mešanice, zemlja in kamenje), blato iz čiščenja komunalnih odpadnih voda, blato iz biološke obdelave industrijskih odpadnih voda, odpadki iz peskolovov ter ostanki na grabljah in sitih. Navedeni odpadki so pomembni za družbo z vidika dejavnosti, odstranjevanja, nastajanja in finančnega ravnanja.

V Energetiki Ljubljana večji delež odpadkov predstavljata pepel in žindra zaradi dejavnosti proizvodnje električne in toplotne energije. Sestava odpadkov je odvisna od zgorevanja in kakovosti goriv (premoga, biomase). Zaradi vzdrževanja, tako proizvodnih naprav kot samega omrežja, nastajajo odpadki na področju vzdrževanja, prav tako nastajajo odpadki zaradi laboratorijskih aktivnosti. Sestava odpadkov je odvisna od vhodnih materialov oziroma vzdrževalnih aktivnosti. Nastajajo odpadki, kot so odpadno železo, gradbeni odpadki in izolacija, papir, odpadna olja, odpadne kemikalije, onesnažena voda z olji, filtrirna sredstva, absorbenti, odpadne mastne krpe, elektronska oprema, onesnažen les, akumulatorji in baterije, neonska svetila ipd. V primeru, da bi šlo za večjo količino odpadkov, odloženih na deponijo, bi se morala skladno z zakonodajo izvesti ocena odpadkov.

Pri družbi LPP so pomembni predvsem tokovi odpadkov, vezani na sektor prevoza potnikov, kot so pnevmatike, izrabljene tehnološke tekočine in materiali, ki nastanejo ob razgradnji avtobusov ter ostalih izrabljenih delov avtobusov. Količinsko je največ odpadnega železa, odpadnih gum, odpadnih olj in z njimi povezanih odpadkov ter mešanih industrijskih odpadkov.

Razkritje materialov, ki so prisotni v odpadkih¹³⁹

Družbi VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana ne spremljata materialov, ki so prisotni v odpadkih iz lastnih dejavnosti, razen kar spremljata v okviru tokov odpadkov (navedeno v prejšnji točki). Materiali, prisotni v odpadkih LPP, so guma, kovine, olja, papir, elektronske komponente, les in plastika.

Skupna količina nastalih nevarnih odpadkov¹⁴⁰

Družba	Skupna količina nastalih nevarnih odpadkov iz lastnih dejavnosti (v tonah)
VOKA SNAGA	258,70
Energetika Ljubljana	89,23
LPP	46,72
Skupaj	394,65

V družbah v Skupini Javni holding v letu 2024 niso nastali radioaktivni odpadki.

¹³⁷ E5-5, odstavek 37 d

¹³⁸ E5-5, odstavek 38 a

¹³⁹ E5-5, odstavek 38 b

¹⁴⁰ E5-5, odstavek 39

Opis metodologij, uporabljenih za izračun podatkov o odpadkih¹⁴¹

Odpadki vseh odvisnih družb Skupine Javnih holding so klasificirani v skladu z veljavno zakonodajo. Količina prevzetih odpadkov v družbah VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana je določena na podlagi evidenčnih listov, ki se vodijo v spletni aplikaciji IS-odpadki (nevarni in nenevarni odpadke). Za prevzem nenevarnih in nevarnih odpadkov imamo sklenjene okvirne sporazume z zunanjimi izvajalci. Nekaj odpadkov VOKA SNAGA predela sama.

Energetika Ljubljana ima za področje posameznih vzdrževalnih del (oskrba s toploto in oskrba s plinom) ter za posamezne investicije v proizvodne vire in omrežje sklenjene okvirne sporazume, kjer morajo izvajalci posameznih del v imenu Energetike Ljubljana poskrbeti za vnos evidenčnih listov v aplikacijo IS-Odpadki (na podlagi pooblastila). Za komunalne odpadke ne vodimo evidenčnih listov, količino določimo na podlagi mesečnih računov za odvoz odpadkov s strani javnega komunalnega podjetja VOKA SNAGA. Podatke o teži posameznih odpeljanih odpadkov pridobimo bodisi s tehtanjem na certificirani kamionski tehnici v enoti TE-TOL ali na tehnicah prevzemnikov odpadkov, kar je določeno z okvirnimi sporazumi. Skladno z zahtevami Uredbe o odpadkih vodimo mesečno evidenco o začasno skladiščenih odpadkih.

Družba LPP za izračune povzročenih odpadkov uporabi podatke, pridobljene s tehtanjem, ki jih opravijo partnerji, ki odpadke prevzamejo na lokaciji družbe. Podatke o prevzetih masah posredujejo na računih. Partnerji tudi posredujejo podatke o klasifikacijskih številkah prevzetih odpadkov. Zbiramo tudi podatke iz računov pogodbenih partnerjev, ki prevzamejo v naknadno obdelavo odpadke, ki jih ustvarimo s svojim delovanjem.

E5-6 Predvideni finančni učinki pomembnih tveganj in priložnosti, povezanih z rabo virov in krožnim gospodarstvom¹⁴²

O navedenih razkritjih v prvem letu poročanja ne bomo poročali, saj je predviden zamik poročanja za vsa podjetja.

3.3 Socialne informacije

3.3.1 ESRS S1 Lastni zaposleni

S1.SBM-2 Interesi in stališča deležnikov¹⁴³

Osnovno poslanstvo našega trajnostnega upravljanja z zaposlenimi je osredotočeno na pridobivanje, razvoj in ohranjanje talentov, usklajevanje njihovega dela s strateško usmeritvijo ter prispevanje k uspešnemu poslovanju Skupine Javni holding. V okviru naše družbene odgovornosti do sodelavk in sodelavcev (v nadaljevanju uporabljamo nevtralen izraz sodelavec ali zaposleni) gradimo kulturo povezovanja, raznolikosti, vključenosti, partnerstva, razvoja, stabilnosti, pravičnosti, spoštljivih odnosov, svobode izražanja in druženja ter zaščite dostojanstva sodelavcev, kar vključuje ničelno toleranco do vseh oblik diskriminacije, nadlegovanj ali drugih kršitev človekovih pravic.

V Skupini Javni holding v procese in odločitve aktivno vključujemo interese, stališča in pravice lastnih zaposlenih, ki predstavljajo enega naših ključnih strateških partnerjev. Z njimi ob upoštevanju naših temeljnih vrednot, kot so odličnost, zadovoljstvo, motiviranost, učinkovitost, kakovost, optimiziranost in strokovnost, uresničujemo vizijo in poslanstvo ter načrtujemo

¹⁴¹ E5-5, odstavek 40

¹⁴² E5-6, odstavek 43 a-c

¹⁴³ S1.SBM-2, odstavek 12

poslovne procese in nadaljnje strateške odločitve. So naši najboljši ambasadorji, ne zgolj kot strokovnjaki temeljnih dejavnosti, ampak tudi trajnostnosti, kjer s svojimi zgledi spodbujajo bolj trajnostni način življenja.

Vzpostavljen imamo pozitiven odprt socialni dialog s predstavniki zaposlenih, ki je pomemben v odnosu do vseh sodelavcev z vidika solidarnosti, socialne pravičnosti in varovanja delavskih pravic, pri čemer sledimo ohranjanju že pridobljenih ter pridobivanju novih pravic. Vsi predlogi za spremembe, ki zadevajo pravice in obveznosti zaposlenih, so pred sprejetjem posredovani v mnenje reprezentativnim sindikatom družb ter skladno s pravili sodelovanja delavcev pri upravljanju Svetom delavcev odvisnih družb v posvetovanje, kar sodelavcem omogoča podajanje povratnih informacij pred sprejetjem pomembnejših odločitev o kadrovskih vprašanjih. Prav tako je zaposlenim zagotovljen dostop do vseh ključnih informacij preko številnih različnih notranjih komunikacijskih kanalov. Praviloma na dve leti pridobivamo povratne informacije o klimi in zadovoljstvu zaposlenih, kar omogoča transparentno in vključujoče delovno okolje. Pri izvedbi raziskav sodelujemo z zunanjo ustanovo, ki izvaja neodvisne in anonimne meritve, kar je dodatna spodbuda k iskrenemu izražanju njihovega mnenja, predlogov in pobud, ki jih nato vključujemo v izboljšave poslovnih procesov.

Interese, pobude in ideje zaposlenih vključujemo tudi v projekte trajnostnega razvoja, kar vključuje tako izvedbe rednih opravil kot tehnološko zahtevnejše projekte, ki prispevajo k razogljičenju Skupine. Zaposleni so v tem primeru tako pobudniki, kot tisti, ki projekte realizirajo.

S1-SBM-3 Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

¹⁴⁴Temeljni vidik vizije in s tem poslovne strategije družb v širši Skupini Javni holding je skupno soustvarjanje kakovosti bivanja naših uporabnic in uporabnikov. Na družbi Javni holding izvajamo strateško povezovalne in usmerjevalne aktivnosti, ki ključne gospodarske javne službe odvisnih družb Skupine, vključno z njihovimi tržnimi dejavnostmi, povezuje v učinkovit in zanesljiv storitveni sistem. Naše kakovostne storitve so rezultat 30-letnega strateškega načrtovanja, strokovnega znanja in izkušenj zaposlenih ter optimalnega vlaganja v infrastrukturo in ostale vire. S tem je tesno povezana strateška usmeritev na področju upravljanja s kadri, v okviru katere zagotavljamo in razvijamo kompetentne zaposlene za neprekinjeno, varno in učinkovito zagotavljanje storitev ter nenehno izboljševanje, tehnološki razvoj in uvajanje novih ekoloških smernic oziroma vidikov trajnostnosti.

Zavedamo se, da so naši zaposleni srce naših družb in Skupine Javni holding, zato jim namenjamo posebno pozornost in si prizadevamo njihovo opolnomočenje vzdrževati in razvijati na visoki ravni, predvsem z različnimi mehanizmi motiviranja, strateškim upravljanjem znanja, odprtim dialogom in timskim sodelovanjem ter zagotavljanjem varnega, zdravega in spodbudnega delovnega okolja. Z omogočanjem poklicnega in osebnostnega razvoja želimo krepiti zavzetost in visoko pripadnost zaposlenih posameznim družbam in Skupini Javni holding. V skladu s tem si prizadevamo zmanjševati in obvladovati negativne vplive na zaposlene, spodbujati in krepiti pozitivne vplive, obvladovati tveganja in prepoznavati priložnosti. V skladu z oceno dvojne pomembnosti smo prepoznali pomembne negativne in pozitivne vplive ter tveganja.

¹⁴⁵Zaposleni, na katere pomembno vplivamo, so, z izjemo manjšega deleža, vsi lastni zaposleni. Pri vplivih in tveganjih upoštevamo še manjši delež agencijskih zaposlenih v Energetiki Ljubljana, katerih pravice so obravnavane in zagotovljene enakovredno kot pravice lastnih

¹⁴⁴ S1.SBM-3, odstavek 13 – določeni vidiki te točke so navedeni tudi pri posameznih navedenih vplivih in tveganjih

¹⁴⁵ S1.SBM-3, odstavek 14 in 14 a – točki sta vsebinsko povezani

zaposlenih. Zaradi narave dela so zaposleni na določenih delovnih mestih bolj izpostavljeni določenim pomembnim vplivom, pri čemer gre predvsem za delavce v izmenah, turnusih, na terenu in starejši strokovnjaki pred upokojitvijo. Četudi gre za nekoliko večjo izpostavljenost določenim vplivom, le-ta ni tolikšna, da bi narekovala obravnavanje teh sodelavk in sodelavcev kot ranljivo skupino.

¹⁴⁶**Pomembne negativne vplive** prepoznavamo na področjih delovnega časa, usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja ter zdravja in varnosti. Kot pomembna negativna vpliva smo prepoznali tudi dva z lastno specifikom, in sicer odhod ključnih kadrov in pomanjkanje ustreznih kadrov ter neustrezna motiviranost in pripadnost, vključno z nepravočasnim prenosom znanja.

¹⁴⁷**Pomembne pozitivne vplive** prepoznavamo na področjih varnosti zaposlitve, delovnega časa, dostojnih plač, socialnega dialoga, svobode združevanja, obstoja svetov delavcev ter pravic delavcev do obveščenosti, posvetovanja in udeležbe. Pomemben pozitiven vpliv predstavljajo tudi kolektivna pogajanja, usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, zdravje in varnost, usposabljanje ter razvoj znanj in spretnosti.

¹⁴⁸Med **pomembnimi tveganji** smo prepoznali usposabljanje ter razvoj znanj in spretnosti, delovni čas, usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, zdravje in varnost (nezgoda pri delu) ter dve lastni specifikum, in sicer razmere na trgu dela in demografske spremembe.

Pomembnih priložnosti nismo prepoznali.

Varnost zaposlitve

Varnost zaposlitve v vseh družbah Skupine Javni holding prepoznavamo kot pomemben pozitiven vpliv. Zaposlenim zagotavljamo stabilno in varno zaposlitev ter urejeno delovno okolje. Omogočamo napredovanje in razvoj na poklicnem področju ter usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja. Vse zaposlene obravnavamo spoštljivo, enakopravno, nediskriminatorno, kar prispeva k pripadnosti in zavzetosti ter posledično k večji varnosti zaposlitve. Večina zaposlenih ima sklenjeno pogodbo za nedoločen čas, kar zagotavlja dolgoročno stabilnost in predvidljivost v delovnem okolju ter pozitivno vpliva na zmanjšanje fluktuacije. Agencijskih delavcev nimamo, z izjemo Energetike Ljubljana, kjer je manjši delež (dobra 2 %) delavcev zaposlenih preko agencije za posredovanje kadra. Ti delavci imajo, z izjemo enega, sklenjene pogodbe za določen čas, njihove pravice pa so obravnavane in zagotovljene enakovredno kot pravice lastnih zaposlenih.

Delovni čas

Zaradi narave naše dejavnosti in poslovnega modela neprekinjene oskrbe naših uporabnikov oz. odjemalcev, ki zahteva delo v izmenah, dežurstva, intervencije in stalno pripravljenost na delo za določen segment zaposlenih, je delovni čas prepoznan kot pomemben negativen vpliv. Za te sodelavce so urejeni dodatki k plači za delo v manj ugodnem delovnem času in druge ugodnosti po kolektivnih pogodbah ter ukrepi družini prijazne politike. Na drugi strani zaposlenim na delovnih mestih, kjer delovni proces to dopušča (predvsem pisarniško delo), omogočamo urejen in gibljiv delovni čas, kar predstavlja pozitiven vpliv. Tako zaposlenim olajšamo usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, kar prispeva k večjemu zadovoljstvu, višji motiviranosti pri delu in zmanjševanju stresa.

¹⁴⁶ S1.SBM-3, odstavek 14 b – značilnosti negativnih vplivov so dodatno opisane pri posameznem prepoznanem vplivu v nadaljevanju

¹⁴⁷ S1.SBM-3, odstavek 14 c – značilnosti pozitivnih vplivov so dodatno opisane pri posameznem prepoznanem vplivu v nadaljevanju

¹⁴⁸ S1.SBM-3, odstavek 14 d – značilnosti tveganj so dodatno opisane pri posameznem prepoznanem tveganju v nadaljevanju

Delovni čas smo prepoznali tudi kot pomembno tveganje, saj lahko zaradi nezadovoljstva z delovnim časom prihaja do odhoda ključnih kadrov, hkrati je zaradi dela v manj ugodnem delovnem času na trgu dela težje pridobiti zadostno število kompetentnih oziroma ustreznih kandidatov. Nezadovoljstvo z delovnim časom lahko namesto odhoda privede tudi do nezavzetosti zaposlenih.

Dostojne plače

Dostojne plače prepoznavamo kot pomemben pozitiven vpliv, saj prispevajo k ohranjanju zadovoljstva zaposlenih, zagotavljanju spodbudnega delovnega okolja in zmanjšanju fluktuacije oziroma zagotavljanju konkurenčnosti v zahtevnih pogojih današnjega trga dela. Višina plače je tesno povezana z motivacijo, zadržanjem in privabljanjem kadra, zato v kadrovsko politiko vključujemo ukrepe za ohranjanje konkurenčnih plač, izplačilo regresa za letni dopust v najvišjem neobdavčenem znesku, letne nagrade vsem zaposlenim v enakem bruto znesku, možnosti kariernega napredovanja idr. Vsi zaposleni v družbah Skupine Javni holding prejemajo osnovno plačo, ki je višja od minimalne, določene v skladu z Zakonom o minimalni plači, s čimer zagotavljamo spoštovanje zakonskih določil in dostojno plačilo za opravljeno delo. V vseh družbah zagotavljamo tudi mehanizme nagrajevanja delovne uspešnosti.

Socialni dialog in svoboda združevanja

Za krepitev pripadnosti in zavzetosti zaposlenih je strateškega pomena vzpostavljanje in ohranjanje nenehnega dialoga ter vključevanje zaposlenih v pomembna vprašanja, povezana z njihovimi pravicami, dolžnostmi, ugodnostmi, vključno z zagotavljanjem svobode združevanja in obveščenosti. Spodbujamo odprt socialni dialog neposredno z zaposlenimi ter posredno preko njihovih predstavnikov, to je Sindikatov in Svetov delavcev odvisnih družb. Zagotavljamo pravico do svobode združevanja, obveščenosti, posvetovanja in udeležbe. Gre za pomemben pozitiven vpliv, ki omogoča vključevanje in sodelovanje zaposlenih pri obravnavi pomembnih vprašanj. S Sindikati in Sveti delavcev kontinuirano potekajo pogajanja in posvetovanja o delovnih pogojih, preko njih delavci vodstvu sporočajo svoje pomisleke, predloge, pobude, vodstvo pa sodelavce seznaja s stanjem tako v posamezni družbi kot tudi na ravni Skupine Javni holding. Vzpostavljeni so številni kanali, kamor lahko zaposleni posredujejo svoja vprašanja, mnenja in pripombe. Obveščamo jih o vseh spremembah, ki vplivajo na njih, o aktualnih temah, ki se dogajajo v družbah ter spodbujamo sodelovanje na rednih internih sestankih na različnih nivojih delovanja posameznih družb ter na ravni Skupine Javni holding. Z namenom medsebojnega obveščanja, spoznavanja in povezovanja na ravni širše Skupine, vključno z delovanjem Mestne občine Ljubljana, praviloma četrletno izdajamo tudi interno revijo Urban. Energetika Ljubljana dodatno obvešča preko interne revije Megavat, ki izhaja praviloma na tri mesece in jo prejmejo vsi zaposleni družbe ter ostali zainteresirani znotraj Skupine Javni holding.

Kolektivna pogajanja

V družbah Skupine Javni holding zagotavljamo visoko raven sodelovanja v kolektivnih pogajanjih, katerih dogovori zajemajo vse sodelavke in sodelavce, kar predstavlja pomemben pozitiven vpliv na zaposlene. Kolektivna pogajanja se izvajajo preko Sindikatov in Sveta delavcev na ravni posamezne družbe in skupno na ravni Skupine Javni holding. S Sindikati sodelujemo konstruktivno pri vseh vprašanjih povezanih s spremembami pravic in odgovornosti zaposlenih. S Sveti delavcev pa predvsem pri statusnih in kadrovskih vprašanjih družbe ter glede vprašanj varnosti in zdravja delavcev pri delu. Vse spremembe internih aktov najprej posredujemo v pregled in mnenje Sindikatom in/ali v posvet Svetom delavcev, z obrazložitvijo, zakaj so določene spremembe predlagane in kakšni bodo vplivi na zaposlene.

Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja

Na vseh ravneh organizacije delovnih procesov družb v Skupini Javni holding si prizadevamo za uravnoteženje poklicnega in zasebnega življenja, kar spodbujamo s fleksibilnimi delovnimi pogoji na delovnih mestih, kjer je to mogoče. To vpliva na večje zadovoljstvo in zmanjšanje stresa zaposlenih. Na Javnem holdingu smo imetnik certifikata Družbeno odgovoren delodajalec, v okviru katerega je vključen tudi certifikat Družini prijazno podjetje, katerega prejemnik je tudi družba VOKA SNAGA. V obeh družbah v okviru tega izvajamo številne ukrepe za lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. V družbi Energetika Ljubljana sicer nimamo uradno veljavnega certifikata, kljub temu pa omogočamo številne ukrepe s tega področja. V družbi LPP smo na področju usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja prepoznali tudi pomemben negativen vpliv, saj delovni proces za določena delovna mesta zahteva delo med vikendi, zaradi česar je zaposlenim težje usklajevati med poklicnim in zasebnim življenjem.

Zaradi narave dela in s tem dela v manj ugodnem delovnem času, ki vodi do težjega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, to predstavlja tudi pomembno tveganje za zaposlene.

Zdravje in varnost

Zagotavljanje varnega in zdravega delovnega okolja prepoznavamo kot pomemben vpliv na naše zaposlene, zato si prizadevamo zmanjševati in obvladovati pomembne negativne vplive, ki nastanejo v naših dejavnostih, ter spodbujati pozitivne vplive, ki jih prepoznavamo v vseh odvisnih družbah. Vsi zaposleni so vključeni v sistem upravljanja zdravja in varnosti pri delu z različnimi ukrepi, med katerimi so tudi preventivni zdravstveni pregledi, usposabljanja in izobraževanja, s katerimi zagotavljamo skladnost z zakonskimi zahtevami in predstavljajo osnovo organiziranega in na vseh ravneh uveljavljenega sistema varnosti in zdravja pri delu. Sistem dopolnjujejo programi promocije zdravja na delovnem mestih, s katerimi zaposlenim omogočamo koriščenje dodatnih brezplačnih aktivnosti, kot npr. rekreacijo za zaposlene, udeleževanje na določenih športnih dogodkih in v Energetiki Ljubljana tudi medicinsko programiran aktivni oddih. Zaposlenim pri delih, kjer se ni mogoče izogniti tveganjem za varnost in zdravje, ter v primerih, ko se ne more v zadostni meri omejiti tveganj s tehničnimi sredstvi kolektivnega varstva ali ustrezno organizacijo dela, zagotavljamo ustrezno osebno varovalno opremo, da sta zagotovljena njihova varnost in zdravje. Za delovna mesta z računalnikom zagotavljamo ustrezno opremo ter delovno okolje s poudarkom na ergonomski ureditvi delovnega mesta. Vse družbe smo sprejele Izjavo o varnosti z oceno tveganja, ki jo pregledamo vsaj enkrat letno. Na podlagi pregleda se odloči ali jo je potrebno revidirati, s čimer zagotavljamo oceno tveganja, v kateri sta upoštevana verjetnost nastanka nezgod pri delu, poklicnih bolezni oziroma bolezni v zvezi z delom in resnost njihovih posledic. Po izvedenem ocenjevanju tveganja za varnost pri delu se izdela Izjava o varnosti z oceno tveganja, ki vsebuje tudi načrt za izvedbo predpisanih zahtev in ukrepov ter načrt in postopke za izvedbo ukrepov v primerih neposredne nevarnosti ter opredelitev in odgovornosti odgovornih oseb posamezne družbe in zaposlenih za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu.

Skladno s sprejeto Izjavo o varnosti z oceno tveganja, zaradi dejavnosti, ki se izvajajo na terenu (odvoz odpadkov idr.) ter za dejavnosti, ki se izvajajo na RCERO in CCN (tudi razvrščenost prostorov, v katerih lahko nastanejo eksplozivne atmosfere), v družbi VOKA SNAGA področje zdravja in varnosti prepoznavamo kot pomemben negativen vpliv. S sprejetimi ukrepi na področju varnosti in zdravja zagotavljamo, da je delovno okolje varno in zdravo za zaposlene in druge navzoče deležnike v delovnem procesu.

Pomemben negativen vpliv je zaznan tudi v družbi LPP, kjer so lahko zaposleni v delavnicah za vzdrževanje, servisiranje in obnovo gospodarskih vozil zaradi večjega fizičnega napora v neugodnih položajih izpostavljeni določenim možnostim za kostno-mišična obolenja. S

sprejetimi ukrepi na področju varnosti in zdravja pri delu za zmanjševanje kostno-mišičnih obolenj stalno uvajamo različne pripomočke za dvigovanje bremen, spremenili smo organizacijo dela (dvigovanje bremen v parih), uvajamo dodatne pripomočke za delo v neugodnih položajih ter zagotavljamo ustrezne preventivne zdravstvene preglede, ki ustrezajo tveganjem za varnost in zdravje pri delu. Poleg tega se vozniki na področju varnosti redno udeležujejo obveznega zakonskega usposabljanja za podaljšanje Kode 95, ki vključuje vsebine o defenzivni vožnji, ravnanju v izrednih situacijah in komunikaciji z ranljivimi potniki. Kljub zagotavljanju varnega in zdravega delovnega okolja lahko pride do nezgod pri delu. Po prijavi se opravi raziskavo nezgode, ugotovi vzrok ter pripravi ukrepe za odpravo vzroka, v kolikor so potrebni.

Usposabljanje ter razvoj znanj in spretnosti

Izvajamo kompleksne storitve, ki vključujejo zahtevne tehnološke procese in strokovne postopke, zato so posodobitve in optimizacije naša stalnica. To od naših zaposlenih zahteva nenehno izobraževanje, usposabljanje in sprotno spremljanje zakonodaje strokovnih področij, ki jih pokrivajo. Naš pristop temelji na celostnem upravljanju znanja, pri čemer sledimo tako zunanjim trendom kot tudi spremembam in potrebam v našem notranjem okolju. Sistematično in ciljno usmerjeno vlagamo v znanje vseh zaposlenih v okviru različnih oblik učenja, tudi za nadomeščanje ključnih kadrov in s tem zagotavljanje nemotenega poteka delovnih procesov. Tako omogočamo strokovni razvoj, kar prepoznavamo kot pomemben pozitiven vpliv na zaposlene v vseh družbah Skupine Javni holding. Zaposlenim zagotavljamo vsa obvezna izobraževanja in usposabljanja, ki jih potrebujejo za svoje delo, vključno s številnimi usposabljanji za varno delo. Omogočamo udeležbe na strokovnih seminarjih, konferencah, tečajih, delavnicah in webinarjih, na katerih lahko poglobljajo svoja znanja in spretnosti. Učenje zaposlenih spodbujamo tudi z možnostjo sofinanciranja formalnega izobraževanja. Zaposlenim po pridobitvi formalne strokovne izobrazbe, znanj in/ali kompetenc omogočamo karierni razvoj, tudi z napredovanjem na bolj zahtevna delovna mesta.

Na področju pridobivanja novih znanj in kompetenc prepoznavamo tudi pomembno tveganje, kjer zaposleni ne prejmejo ustreznih znanj, ker jih na trgu (še) ni možno pridobiti oziroma so izobraževanja neakovostna, kar je predhodno pri načrtovanju razvoja znanj in kompetenc težko predvideti. Zato obstaja možnost, da se vlaga tudi v določena izobraževanja, ki nimajo ustreznih učinkov. Določeno tveganje v okviru tega predstavlja tudi sprememba zakonodaje oziroma drugih predpisov, ki opredeljujejo zahtevana znanja za opravljanje določenih del. Zato je treba ves čas spremljati spremembe zakonodaje na področjih, pomembnih za izvajanje naših dejavnosti, da lahko spremembe čim hitreje in učinkoviteje implementiramo v naše procese.

Odhod ključnih kadrov in pomanjkanje ustreznih kadrov

Kot lastno specifiko smo z vidika pomembnih negativnih vplivov prepoznali odhod ključnih kadrov in pomanjkanje ustreznih kadrov. Ključni kader so predvsem zaposleni, ki neposredno ali posredno sodelujejo pri izvajanju temeljnih dejavnosti družb. To so določeni zaposleni, od katerih delovni proces zahteva stalno pripravljenost, visoko raven komunikacijskih veščin pri delu s strankami, ozko specifična znanja ali specifične kombinacije znanj in/ali delo v potencialno nevarnih okoljih.¹⁴⁹ Prav tako lahko aktivnosti prehoda za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje ter zagotovitev bolj zelenih in podnebno nevtrálnih dejavnosti, ob že siceršnjih zahtevnih razmerah na trgu dela, predstavljajo dodaten negativen vpliv na obseg dela ključnih kadrov, torej zaposlenih, ki že razpolagajo s tovrstnimi kompetencami. To lahko posledično, še posebej glede na intenzivnost povpraševanja po teh znanjih na trgu, dodatno negativno vpliva na odhod ključnih kadrov. V okviru ukrepov za blažitev negativnih vplivov zagotavljamo usposabljanja in izobraževanja za pridobitev novih veščin, potrebnih za delovanje v

¹⁴⁹ S1.SBM-3, odstavek 14 e

trajnostnem poslovnem okolju, kar bomo v prihodnje še krepili, vključno z usposabljanji za varno in zdravo delo.

Odhod ključnih kadrov lahko vpliva na uspešnost posamezne družbe in tudi skupno na uspešnost Skupine Javni holding, povečuje stroške zaposlovanja in zmanjšuje motivacijo preostalih zaposlenih, kar lahko predstavlja tudi težave pri zagotavljanju kontinuitete poslovanja. Kot najpogostejši vzrok za manko ključnih kadrov prepoznavamo izzive pri nadomestitvi zaposlenih, ki se upokojujejo. Na vseh družbah smo namreč v povprečju starejši timi, kar ob splošno zahtevni situaciji na trgu dela z rekordno nizko brezposelnostjo predstavlja realno tveganje. To je še posebej izrazito pri delovnih mestih, ki zahtevajo poklicno izobrazbo ter visoko strokovna znanja. Na Javnem holdingu imamo največji manko na področju financ in računovodstva ter IT, zato smo izjemno aktivni v aktivnostih za prepoznavnost Skupine in uveljavljanja novih sodobnih zaposlitvenih kanalov. V družbi VOKA SNAGA so največji manki pri vzdrževalcih, strojniki, monterjih, vrtnarjih in avtoelektričarjih, v Energetiki Ljubljana na področju vzdrževanja, obratovanja in razvoja novih energetske rešitev. V obeh družbah se kljub sodelovanju z izobraževalnimi ustanovami in vključevanju kadrovske štipendije odziv trga na potrebe po tovrstnih profilih kaže kot nezadosten. V LPP je največji manko med vozniki avtobusov, zato smo razvili Akademijo LPP za usposabljanje novih voznikov, s čimer neposredno prilagajamo svoj poslovni model kadrovskemu izzivu. Za dodatno vzpodbujanje izobraževanja in zaposlovanja ustreznih kadrov, predvsem za družbo deficitarne poklice, kot so avtokleparji, avtomehaniki idr., bomo uvedli tudi kadrovske štipendije.

Pomanjkanje ustreznih strokovnih profilov, ki so ključni za izvajanje naših dejavnosti, je povezano tudi z lastnim pomembno prepoznanim tveganjem **razmer na trgu dela**, kar od nas zahteva dodatni angažma in ukrepe, da ustrezno nagovorimo nove talente. Prav tako na naraščanje pomanjkanja ustreznih kandidatov vplivajo **demografske spremembe**, ki predstavljajo pomembno tveganje tudi za družbe Skupine Javni holding. Nove generacije imajo drugačna pričakovanja in zahteve, kar od nas in od vseh delodajalcev zahteva nove premisleke in iskanje novih poti za privabljanje mladih talentov, ki se bodo prepoznali v naših vrednotah, tradiciji in pomembnosti naših dejavnosti za kakovost bivanja uporabnikov, bodo motivirani za nadaljnje učenje ter pripravljeni tudi za opravljanje del v manj ugodnem delovnem času.

Neustrezna motiviranost in pripadnost, vključno z nepravočasnim prenosom znanja

Kot pomemben negativen vpliv smo v družbah Skupine Javni holding prepoznali tudi neustrezno motiviranost in pripadnost. Kot družbe, ki delujemo v pomembnih dejavnostih, se zavedamo, da so visoka zavzetost, pripadnost in motiviranost zaposlenih ključne za varno in učinkovito opravljanje dela. Kljub različnim ukrepom nekatere zaposlene občasno težje motiviramo, kar je posledica narave dela, demografskih sprememb, določenega kadrovskega pomanjkanja in posledično, znotraj zakonskih okvirov, večjega obsega dela obstoječih ekip. Prav tako nekatera ključna tehnična in operativna znanja, ki so pogosto vezana na dolgoletne izkušnje posameznikov, zaradi razmer na trgu dela niso vedno pravočasno ali ustrezno prenesena na naslednike. Dolgotrajno pomanjkanje kompetentnih kadrov bi v nekaterih delovnih procesih lahko vodilo v znižano zavzetost pri delu in vplivalo na slabšo učinkovitost delovanja posameznih služb, zato z namenom ustreznega obvladovanja kontinuirano vlagamo v razvoj kompetenc, notranje mentorstvo in gradnjo pozitivne delovne klime, s ciljem dolgoročne stabilnosti in večje pripadnosti ter zavzetosti zaposlenih.

Tveganje za incidente prisilnega ali obveznega dela

¹⁵⁰Družbe v Skupini Javni holding ne opravljamo dejavnosti, ki bi bile povezane z večjim tveganjem za prisilno delo ali obvezno delo in delo otrok. Izvajamo storitve gospodarskih javnih

¹⁵⁰ S1.SBM-3, odstavek 14 f in g

služb v Sloveniji, ki ni uvrščena med države z visokim tveganjem za prisilno delo po mednarodnih ocenah (npr. ILO, Global Slavery Index). Vsa delovna razmerja so sklenjena skladno z delovnopravno zakonodajo, notranjimi akti družb in kolektivnimi pogodbami, zato ni zaznati tveganja za incident prisilnega ali obveznega dela. Sodelovanje z dijaki in študenti poteka izključno v obliki počitniškega ali občasnega dela v skladu z zakonodajo. Vsi postopki zaposlovanja so skladni z Zakonom o delovnih razmerjih in drugimi relevantnimi predpisi, ki strogo prepovedujejo delo otrok v neprimernih ali nevarnih pogojih. Prav tako ne sodelujemo z dobavitelji ali pogodbenimi partnerji iz sektorjev z znanimi tveganji za prisilno delo ali obvezno delo in delo otrok.

Osebe s posebnimi značilnostmi, ki so izpostavljene večjemu tveganju škode

¹⁵¹V skladu z zavezanostjo varnemu in zdravemu delovnemu okolju ter spoštovanju človekovih pravic imamo vzpostavljene sistematične postopke za prepoznavanje skupin oseb, ki so lahko zaradi svojih značilnosti, okoliščin dela ali vrste opravil izpostavljene večjemu tveganju škode, kar je opredeljeno v Pravilniku o notranji organizaciji s sistemizacijo delovnih mest, kjer so za posamezna dela določeni posebni pogoji dela in v Izjavi o varnosti z oceno tveganj, ki vključuje identifikacijo nevarnosti po posameznih delovnih mestih z oceno tveganja, v kateri sta upoštevana verjetnost nastanka nezgod pri delu, poklicnih bolezni oz. bolezni v zvezi z delom in resnost njihovih posledic.

Posebno pozornost namenjamo zagotavljanju varnosti in zdravja nosečim sodelavkam, starejšim sodelavcem, mlajšim od 18 let (obvezne prakse, vajeništvo in/ali študentsko delo dijakov in/ali študentov), sodelavcem z zmanjšano delovno zmožnostjo, sodelavcem na delovnih mestih, na katerih iz ocene tveganja izhaja večja nevarnost za nezgode in poklicne bolezni ter sodelavcem, ki delajo na delovnih mestih, na katerih so nezgode pri delu pogostejše. Zaradi njihove večje ranljivosti so jim zagotovljene dodatne oblike zaščite ter prepovedano opravljanje določenih del v specifičnih časih in/ali pogojih.

S1-1 Politike v zvezi z lastnimi zaposlenimi

¹⁵²V Skupini Javni holding imamo vzpostavljeno enotno strateško politiko upravljanja s kadri, opredeljeno v strateškem načrtu Javnega holdinga za obdobje 2022–2027, ki jasno določa usmeritev nadaljnje razvoja, kar vključuje:

- **Strateško upravljanje znanj:** zavedamo se pomembnosti obvladovanja znanj, kompetenc in pridobljenih izkušenj, ki jih nenehno nadgrajujemo. Ključni pomen za ohranjanje vitalnosti družb in možnost prilagajanja spremembam v poslovnem okolju prepoznavamo v prenosu znanj.
- **Družbeno odgovoren delodajalec:** kot zagovorniki javnega interesa se zavedamo pomembnosti našega vpliva na širše okolje, zato vzdržujemo in uvajamo ukrepe na področju organizacijskega upravljanja, lažjega usklajevanja zasebnega in poklicnega življenja, medgeneracijskega sodelovanja ter zdravja in varnosti na delovnem mestu. S tem dodatno izboljšujemo delovne pogoje in fleksibilne oblike organiziranosti dela, dvigujemo nivo pozitivne organizacijske klime in delovne kulture ter zmanjšujemo pomembne negativne vplive na zaposlene.
- **Digitalna transformacija podpornih sistemov:** cilj je digitalizirati procese, tako v smeri ustrezne podpore optimizaciji in učinkovitosti procesov ter delovnim mestom, kot tudi zagotovitve, v primeru kriznih oziroma izrednih razmer, hitrega in nemotenega prehoda dela iz poslovnih prostorov družb na delo z oddaljene lokacije. Hkrati na ta

¹⁵¹ S1.SBM-3, odstavek 15

¹⁵² S1.MDR-P, odstavek 19

način prispevamo k urejenim pogojem dela in zagotavljamo podporno okolje za učinkovite delovne procese, ki omogočajo tudi delo na daljavo, prenos znanj idr.

Na tem temelju v okviru letnih poslovnih načrtov družb načrtujemo aktivnosti poenotene kadrovske politike Skupine Javni holding s specifikami posameznih družb ter upoštevanjem aktualnih dogajanj. V letu 2024 smo posebno pozornost namenili predvsem aktivni gradnji blagovne znamke Skupine Javni holding, poenoteni aktivni politiki zaposlovanja ter strateškemu upravljanju znanja, kar bomo tudi v prihodnje še krepili.

Kodeks upravljanja in etični kodeks Skupine Javni holding opredeljujeta politiko upravljanja, temeljna načela transparentnega poslovanja, vključno s spoštovanjem človekovih pravic, etičnim ravnanjem in okoljsko ter družbeno odgovornostjo. Kodeks upravljanja se nanaša na vse ključne deležnike, vključno z zaposlenimi, družbeniki, kupci/uporabniki, dobavitelji, državnimi organi, lokalno skupnostjo in nevladnimi organizacijami ter širšo družbeno javnostjo.

Pri oblikovanju kadrovskih politik Skupine Javni holding zasledujemo načelo vključevanja tako stroke, odločevalcev posameznih odvisnih družb kot tudi predstavnikov delavcev preko aktivnega socialnega dialoga in zaposlenih, ki jim zagotavljamo različne kanale, preko katerih lahko podajajo svoje predloge in mnenja. S takšnim pristopom gradimo dolgoročno stabilno, zdravo in vključujoče delovno okolje, ki se aktivno odziva na razmere v družbi in na trgu dela.

Z namenom hitrega in učinkovitega odziva na vplive, tako notranjega kot zunanjega okolja, smo aktivnosti v skladu s politikami v praksi sproti prilagajali, posodabljali in aktivno komunicirali, predvidoma v letu 2025 pa bomo naše strateške politike tudi pisno posodobili. Na podlagi tega sledi priprava dolgoročne kadrovske politike, ki bo temeljila na strategiji razvoja temeljnih dejavnosti širše Skupine Javni holding, s poudarkom na aktualnih izzivih zaposlovanja talentov ter sodobnih pristopih razvoja zavzetih in kompetentnih zaposlenih.

Sodelovalna podjetniška kultura, utemeljena na medsebojnem zaupanju in spoštovanju ter varstvu integritete in osebnega dostojanstva vseh udeležencev delovnega procesa, predstavlja osnovo za pozitivno delovno klimo v družbah in je pomembna predpostavka za delovno zadovoljstvo in kakovost delovnega življenja zaposlenih, s tem pa tudi za naslavljanje prepoznanih izzivov in gospodarski uspeh družb v Skupini ter skupno Skupine Javni holding.

Politike, povezane s kadri, se nanašajo na vse lastne zaposlene Skupine Javni holding in tudi na agencijske delavce Energetike Ljubljana. Objavljene so na spletnih in/ali intranetnih straneh družb ter v DNA (VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana)

Za izvajanje kadrovske politike ter zagotavljanje materialnih pravic so na odvisnih družbah odgovorni direktorji posamezne odvisne družbe, za obvladujočo družbo ter poenoteno na ravni Skupine Javni holding pa direktor Javnega holdinga.

Politike s področja človekovih pravic

¹⁵³V Skupini Javni holding dosledno spoštujemo in varujemo mednarodno priznane človekove pravice in temeljne svoboščine v skladu z nacionalno zakonodajo ter mednarodnimi konvencijami, hkrati tudi zaposlene z internimi pravili zavezujemo k spoštovanju. Naše politike in s tem naše delovanje je usklajeno z ustreznimi mednarodno priznanimi instrumenti, kot so načela UN Global Compact in Cilji trajnostnega razvoja (SDG). Etični kodeks Skupine Javni holding vključuje ključne elemente teh instrumentov, kot so spoštovanje človekovih pravic, zagotavljanje dostojnih delovnih pogojev, etično poslovanje in okoljska odgovornost. Ker je v Sloveniji, kjer posluje Skupina Javni holding, trgovina z ljudmi, prisilno ali obvezno delo in delo otrok zakonsko prepovedano, za to področje nimamo posebnih politik, saj dosledno spoštujemo vso zakonodajo.

¹⁵³ S1-1, odstavki 20 in 20 a

Z zaposlenimi ravnamo pravično, enakopravno in spoštljivo, odločno nasprotujemo posegom v osebno dostojanstvo in zagotavljamo visoke standarde glede preprečevanja vsakršnih oblik nadlegovanja ali diskriminacije. Zagotavljamo delovno okolje, kjer se pravice zaposlenih dosledno spoštujejo, vključno s pravico do poštene obravnave, dostojnega plačila, varnih delovnih pogojev in svobode združevanja, skladno z določili delovnopravne zakonodaje.

V vseh družbah imamo sprejete politike preprečevanja in odpravljanja posledic različnih oblik psihosocialnih tveganj na delovnem mestu ter vzpostavljene zaupne in varne komunikacijske kanale za prijavo kršitev, vključno s kršitvami delovnopravne zakonodaje ali standardov varnosti in zdravja.

Pravice zaposlenih v Skupini Javni holding so urejene z upoštevanjem zakonodaje, zavezujočih kolektivnih pogodb dejavnosti in podjetniškimi kolektivnimi pogodbami ter internimi akti posameznih družb. Družbe v sodelovanju s predstavniki delavcev sprejmejo interne določbe o pravicah zaposlenih, ki jih dosledno upoštevamo. Tudi na ta način upravljamo s pomembnimi vplivi, kot so varnost zaposlitve, delovni čas idr., saj dosledno spoštujemo plačno zakonodajo, zagotavljanje počitkov zaposlenih, izplačujemo dodatke za manj ugoden delovni čas, stalnost idr.

Sodelovanje z zaposlenimi

¹⁵⁴Spodbujamo odprto komunikacijo, kjer vsem zaposlenim z različnimi komunikacijskimi orodji zagotavljamo sprotno informiranje (e-obvestila, oglasne deske, intranet, sestanki, osebni pogovori itd.) in možnost podajanja predlogov izboljšav ali reševanja različnih izzivov ter konstruktivne kritike. Na ravni Skupine Javni holding vsako drugo delovno sredo v mesecu poteka dan odprtih vrat direktorja Javnega holdinga, ki predstavlja dodatno možnost za izmenjavo konstruktivnih idej.

Na odvisnih družbah so organizirani Sveti delavcev, ki imajo vzpostavljene tudi odbore različnih delovnih področij in na vseh družbah je vzpostavljen konstruktiven dialog z reprezentativnimi sindikati, vključno s skupnimi pogajanji na ravni Skupine Javni holding.

Poleg internih kolegijev direktorjev posameznih družb, kolegijev sektorjev in služb na ravni Skupine Javni holding tedensko poteka tudi kolegij direktorjev javnih podjetij z direktorjem Javnega holdinga, ki med drugim zagotavlja ustrezno uvajanje poenotenih politik v vseh družbah Skupine Javni holding.

Zagotovitev popravnega ukrepa za vplive na človekove pravice

¹⁵⁵V vseh družbah Skupine Javni holding imamo vzpostavljen transparenten in učinkovit sistem prijave morebitnih kršitev človekovih pravic in drugih kršitev ter pritožb, ki vključuje različne zaupne in varne komunikacijske kanale, ki jih predstavljamo v poglavju S1-3, vključno z varovanjem identitete žvižgačev in sankcioniranjem morebitnih povračilnih ukrepov, kot je podrobneje opisano tudi v poglavju ESRS G1-1.

Javni holding izvaja redne preglede skladnosti v okviru družbeno odgovornega delodajalca, odvisne družbe pa izvajajo redne presoje in certificiranja v okviru sistemov vodenja kakovosti in ravnanja z okoljem. Poleg tega uvajamo programe za ozaveščanje in usposabljanja zaposlenih o trajnostnih praksah.

Sprejete politike letno pregledujemo, da zagotovimo skladnost z novimi mednarodnimi standardi in prilagoditev globalnim trendom. Zavezani smo k trajnostnemu razvoju in odgovornemu poslovanju, kar vključuje stalno sodelovanje z deležniki ter neodvisnimi institucijami za spremljanje in izboljšanje naših praks.

¹⁵⁴ S1-1, odstavek 20 b

¹⁵⁵ S1-1, odstavek 20 c

Politika preprečevanja nezgod na delovnem mestu

¹⁵⁶Vsem zaposlenim zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje. Vse družbe v skupini imamo sprejeto Izjavo o varnosti z oceno tveganja, na podlagi katere posamezne družbe izvajamo številne ukrepe, ki zaposlenim omogočajo uspešno opravljanje poklicnega dela s praviloma polnim delovnim časom in pričakovanim delovnim učinkom ter brez škode za njihovo zdravje in delovno zmožnost vse od prvega delovnega dne do konca delovne dobe, pri čemer morajo zaposleni opravljati svoje delo s tolikšno pazljivostjo, da varujejo svoje življenje in zdravje ter življenje in zdravje drugih oseb. VOKA SNAGA ter LPP imata dodatno vpeljan sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu po standardu ISO 45001.

Politike za odpravo diskriminacije

¹⁵⁷V Skupini Javni holding ustvarjamo delovno okolje, kjer ima vsak posameznik enake možnosti za uresničitev svojih poklicnih potencialov – ne glede na osebne okoliščine. V skladu s sprejetim etičnim kodeksom dosledno spoštujemo ter varujemo mednarodno priznane človekove pravice in temeljne svoboščine. Vse družbe v Skupini Javni holding imamo uveljavljeno politiko ničelne tolerance do vseh oblik psihosocialnih tveganj, ki vključuje aktivnosti za preprečevanje ter tudi odpravljanje morebitnih posledic. V to so zajeti tudi razlogi za diskriminacijo, kot so rasa in etnično poreklo, barva kože, spol, spolna usmerjenost, spolna identiteta, invalidnost, starost, vera, politično prepričanje, nacionalno ali socialno poreklo ter druge oblike diskriminacije, tudi za zaposlene s posebnim tveganjem ranljivosti, zajete s predpisi EU in nacionalnim pravom.

¹⁵⁸Na podlagi sprejetih internih aktov posameznih družb Skupine Javni holding s področja preprečevanja in odpravljanja posledic morebitnih psihosocialnih tveganj povečujemo ozaveščenost in razumevanje resnosti predmetne problematike na delovnem mestu. Vse družbe v Skupini Javni holding delujemo preventivno v smeri preprečevanja diskriminacije, predvsem z zagotavljanjem usposabljanj vodij s področja sodobnih načinov vodenja sodelavcev v delovnem procesu, ki vključujejo tudi tematiko preprečevanja psihosocialnih tveganj, z vključevanjem vseh zaposlenih in njihovih predstavnikov pri opredelitvi psihosocialnih tveganj in oblikovanju preventivnih ukrepov z ozaveščanjem ter raziskavami zadovoljstva zaposlenih.

¹⁵⁹Vzpostavljene so različne komunikacijske poti za prijavo kršitev preko vzpostavljenih zaupnih in varnih komunikacijskih kanalov, ki so opredeljeni s Pravilniki posameznih družb o vzpostavitvi notranje poti za prijavo kršitev, vključno (z izjemo LPP) s kršitvami delovnopravne zakonodaje ali standardov varnosti in zdravja. K obravnavi vsake prijave pristopamo z vso potrebno resnostjo in strokovnostjo. Na družbah Javni holding in VOKA SNAGA morebitne prijave psihosocialnih tveganj, vključno s primeri diskriminacije, obravnava pristojni odbor, v Energetiki Ljubljana pooblaščenec za prejem prijav in na LPP direktor ali z njegove strani imenovani svetovalec. Morebitne prijave v okviru zaščite žvižgačev v vseh družbah obravnavajo imenovani zaupniki in/ali njihovi namestniki. Vsem sodelavcem se brezpogojno zagotavlja ustrezna, poštena, enakopravna in objektivna obravnava. Vse prijave so zaupne narave, enako tudi vsi postopki. V primeru ugotovljene kršitve se sprejme ustrezne ukrepe za zaščito ogroženega sodelavca in se hkrati, odvisno od teže in narave kršitve, izvedejo ustrezne sankcije zoper kršitelja.

¹⁵⁶ S1-1, odstavek 23

¹⁵⁷ S1-1, odstavek 24 a in b

¹⁵⁸ S1-1, odstavek 24 c

¹⁵⁹ S1-1, odstavek 24 d

S1-2 Postopki za sodelovanje z lastnimi zaposlenimi in predstavniki delavcev v zvezi z vplivi

¹⁶⁰Pri upravljanju vplivov na zaposlene v Skupini Javni holding spodbujamo odprt, vključujoč dialog in sodelujemo tako s predstavniki delavcev kot neposredno z zaposlenimi. V vseh družbah imamo vpeljene različne mehanizme preko katerih lahko zaposleni podajajo svoja stališča in predloge (sestanki, delavnice, individualni razgovori, e-naslovi za sprejemanje predlogov in prijav idr.). Vse prejete predloge in stališča obravnavamo in jih smiselno upoštevamo, skladno z zakonodajo in internimi pravili družb.

V vseh družbah Skupine Javni holding delujejo reprezentativni Sindikati, v odvisnih družbah pa so organizirani tudi Sveti delavcev. Vodstvo in strokovne službe, tako posameznih družb kot obvladujoče družbe Javni holding, Sindikatom in Svetom delavcev zagotavlja ustrezne pogoje in vse relevantne podatke o poslovanju za učinkovito opravljanje njihovih dejavnosti in sodelovanje v postopkih soodločanja.

S Sindikati in Sveti delavcev je po družbah vzpostavljen konstruktiven in kontinuiran dialog, tako na redno načrtovanih sestankih in sejah kot tudi na druge načine, skladno z dejanskimi dogodki obdobja. Obravnavajo se predvsem predlogi in ukrepi za izboljšanje materialnega in socialnega položaja zaposlenih ter delovnih pogojev posamezne družbe. V primeru pravic in obveznosti zaposlenih, ki se urejajo enotno za vse zaposlene Skupine Javni holding pa pogajanja s Sindikati potekajo z reprezentativnimi sindikati vseh družb na ravni Skupine Javni holding pod vodstvom direktorja Javnega holdinga.

Sodelovanje po družbah s Sveti delavcev in/ali Sindikati poteka tudi s posameznimi odbori za različna področja v družbah Skupine Javni holding.

V letu 2024 smo na ravni Skupine Javni holding za vse zaposlene enotno uredili pravico do odklopa, pri čemer smo sledili tako namenu vzpostavitve predmetnega instituta delovnega prava kot tudi zagotavljanju našega poslanstva ter s tem povezanih specifik posameznih dejavnosti, ki jih moramo tako vodstvo kot zaposleni v širši Skupini Javni holding izvajati vsak dan vse dni v letu. Prav tako smo za vse zaposlene poenoteno dogovorili dvig osnovnih plač in premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, regres za letni dopust v najvišjem neobdavčenem znesku, dodatno letno nagrado ob koncu leta, poenotenje dodatka za stalnost (ob dopolnitvi 5 let neprekinjene zaposlitve v širši Skupini Javni holding pridobimo pravico do dodatka za stalnost v višini 0,5 % na leto do skupne višine 7 %) ter uvedli nov dodatek za delo v soboto (v višini 50 % osnovne plače zaposlenega).

Faze, vrste in pogostost sodelovanja

¹⁶¹Sodelovanje z zaposlenimi in njihovimi predstavniki poteka v vseh fazah postopka izboljšav na področju pogojev dela, zdravja in varnosti pri delu ter razvoja kompetentnih zaposlenih. V okviru začetne faze sodelovanja skupaj identificiramo potrebe, izzive in vprašanja. Po identifikaciji praviloma sledi obravnava in priprava predlogov sprememb, rešitev in odgovor s strani pristojnih strokovnih služb posamezne družbe in/ali strokovnih služb Javnega holdinga. Sledijo pogovori in pogajanja, v katerih, odvisno od posamezne zadeve, sodelujejo tako posamezniki kot njihovi predstavniki (Sveti delavcev in/ali Sindikati). Vsako spremembo ali vzpostavitev novih pravil, ki vplivajo na pravice in obveznosti zaposlenih, se pred njihovim sprejemom posreduje v mnenje reprezentativnim sindikatom družb ter skladno s pravili sodelovanja delavcev pri upravljanju Svetov delavcev odvisnih družb v posvetovanje, kar sodelavcem omogoča podajanje povratnih informacij pred sprejetjem pomembnejših odločitev o kadrovske vprašanjih, kot razkrito v S1.SBM-2.

¹⁶⁰ S1-2, odstavek 27 in 27 a

¹⁶¹ S1-2, odstavek 27 b

Sodelovanje poteka tudi pri uveljavljanju sprememb v prakso, predvsem s korektnim in transparentnim obveščanjem zaposlenih. Obveščanje poteka na v posamezni družbi običajen način, preko različnih komunikacijskih kanalov (e-pošta, intranet, oglasne deske, DNA, sestanki, kolegiji idr.). Sindikati in Sveti delavcev pa hkrati obveščajo z javnimi objavami zapisnikov njihovih sestankov oz. sej ter z neposredno komunikacijo na terenu.

Uveljavljeno sodelovanje zagotavlja učinkovito in sprotno izboljševanje pogojev dela ter materialnih in socialnih pravic in hkrati pozitivno vpliva na zadovoljstvo in pripadnost ter krepi ugled zaupanja vrednega delodajalca.

¹⁶²Za zagotavljanje, da se sodelovanje z zaposlenimi ter njihovimi predstavniki izvaja in se dogovorjeni rezultati upoštevajo pri pristopu posamezne družbe, so odgovorni pristojni direktorji družb, na ravni Skupine Javni holding pa direktor Javnega holdinga. Za koordinacijo in operativno izvedbo priprave vseh podlag in ostalih dogovorjenih aktivnosti so zadolžene in odgovorne pooblaščen osebe s strani posameznih direktorjev (za Javni holding in raven Skupine Javni holding – Svetovalka direktorja Javnega holdinga za kadrovsko področje, VOKA SNAGA – Vodja sektorja strokovnih služb, Energetika Ljubljana – Vodja sektorja za administracijo in logistiko, LPP – Poslovna sekretarka).

Učinkovitost sodelovanja

¹⁶³Učinkovitost sodelovanja z zaposlenimi v družbah Skupine Javni holding merimo in spremljamo na več načinov. Eden pomembnih pokazateljev so obdobje raziskave, kot so raziskave zadovoljstva zaposlenih, zadovoljstva z ukrepi certifikata Družbeno odgovoren delodajalec in/ali Družini prijazno podjetje idr. V letu 2024 je bila raziskava izvedena le na Javnem holdingu (pokazala je visoko stopnjo zadovoljstva zaposlenih, še posebej z delovnimi pogoji, odnosi med sodelavci in delom direktorja), kjer so zaposleni ocenili, da delujejo v urejenem okolju in se počutijo varne. Ker tovrstne raziskave prepoznavamo kot pomembno orodje pridobivanja kakovostnih povratnih informacij o našem delovanju ter hkrati predlogov za nadaljnji razvoj, smo za prihodnje obdobje pristopili k poenotenju tovrstnih raziskav za vse družbe. To bo omogočilo poenotenje in hkrati primerjavo med družbami Skupine Javni holding.

Učinkovitost sodelovanja ugotavljamo tudi na podlagi povratnih informacij Sindikatov in/ali Svetov delavcev ter odborov. Prav tako za vse družbe v Skupini Javni holding spremljamo gibanje fluktuacije, s poudarkom na razlogih za prekinitev delovnih razmerij.

S1-3 Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko člani lastnih zaposlenih izrazijo pomisleke

¹⁶⁴V Skupini Javni holding so vzpostavljeni postopki in mehanizmi za odpravljanje negativnih vplivov, povezanih predvsem z vprašanji v zvezi z delovnim okoljem, etičnim ravnanjem in skladnostjo z delovno pravno zakonodajo, zasnovani v skladu z najvišjimi mednarodnimi standardi, kot so Vodilna načela Združenih narodov o podjetništvu in človekovih pravicah ter smernicami OECD za odgovorno poslovanje. S tem vse družbe v Skupini Javni holding zaposlenim zagotavljamo varen in odprt prostor za izražanje kritik, pomislekov in opozarjanje na morebitne kršitve.

Vzpostavljene imamo strukturirane sisteme za obravnavo negativnih vplivov, ki bi lahko prizadeli naše zaposlene. Sistemi temeljijo na preventivnih in odzivnih mehanizmih, z jasno določenimi postopki za prijavo in njihovo obravnavo ter izvedbo ustreznih popravnih ukrepov za odpravo zaznanih nepravilnosti, tveganj ali negativnih vplivov. Mehanizmi so oblikovani

¹⁶² S1-2, odstavek 27 c

¹⁶³ S1-2, odstavek 27 e

¹⁶⁴ S1-3, odstavek 32 a

tako, da zagotavljajo neodvisno, strokovno in pošteno obravnavo ter s tem spodbujajo zaupanje zaposlenih.

Zavedamo se pomena varovanja osebne celovitosti posameznika, zato je naša pozornost usmerjena predvsem v preprečevanje in odpravljanje morebitnih posledic psihosocialnih tveganj ter zaščiti prijaviteljev. Interni akti družb, ki urejajo to področje, temeljijo na ničelni toleranci do vseh oblik diskriminacije, nadlegovanj ali drugih kršitev človekovih pravic. Hkrati spodbujamo in razvijamo partnersko sodelovanje ter reševanje konfliktov na vseh ravneh.

Kanali za sporočanje pomislekov

¹⁶⁵V Skupini Javni holding dosledno sledimo svoji zavezi zagotavljanja varnega, spodbudnega in etičnega delovnega okolja. Z namenom, da zaposlenim omogočimo izražanje njihovih pomislekov, potreb ali prijavo nepravilnosti smo v vseh družbah Skupine Javni holding vzpostavili različne kanale, s katerimi zagotavljamo zaupnost in učinkovitost pri obravnavi prijav in pritožb ter s tem zaupanje zaposlenih v sistem. Svoje pomisleke, morebitne pritožbe ali kršitve iz delovnega okolja lahko zaposleni, tudi anonimno, sporočajo preko vzpostavljenih posebnih elektronskih naslovov in telefonskih številk posameznih družb v Skupini Javni holding.

Na Javnem holdingu smo dodatno vzpostavili anonimno linijo za prijavo preko varne digitalne platforme Linija Spregovori! Gre za aplikacijo, ki je bila razvita prav za namen pravilne komunikacije s prijavitelji in omogoča zahtevano stopnjo varovanja podatkov. Platformo za nas upravlja zunanja nevladna, neodvisna in nepridobitna organizacija s statusom v javnem interesu. Preko Linije Spregovori! postopek prijave poteka enostavno z izpolnitvijo vprašalnika, prijavitelj pa ima vedno možnost, da prijavo odda anonimno. Prijavo je mogoče oddati na katerikoli digitalni napravi znotraj ali zunaj organizacije. Omogočena je obojestranska in popolnoma anonimna komunikacija med prijaviteljem in zaupnikom ali njegovim namestnikom. Prav tako je prijavitelju omogočeno, da poda naknadno zahtevo po dodatnih pojasnilih ali posredovanje povratnih informacij tudi v primerih, ko se odloči, da ne bo navedel nobenega osebnega kontakta.

¹⁶⁶Dostopnost in transparentnost vseh komunikacijskih kanalov zagotavljamo za vse zaposlene v Skupini Javni holding. Postopke in zaveze jasno določajo interni akti posameznih družb, ki so, vključno z možnimi razpoložljivimi komunikacijskimi kanali, komunicirani z vsemi zaposlenimi na način, običajen v posamezni družbi (preko e-pošte, na oglasnih deskah, z objavami na intranetnih straneh in/ali DNA, na portalu za voznike LPP, v internih revijah Urban in Megavat idr.). Zaposleni so obveščeni o vseh internih aktih, postopkih in razpoložljivih kanalih za prijavo kršitev, kot tudi o pomembnosti njihove uporabe pri zagotavljanju transparentnega ter pravičnega delovnega okolja na različne načine, običajne v posamezni družbi.

Mehanizmi za obravnavo pritožb

¹⁶⁷V družbah Skupine Javni holding smo vzpostavili večplastne in celovite mehanizme za obravnavo pritožb zaposlenih, s katerimi jim omogočamo, da odprto in hkrati zaupno ter varno izrazijo svoja mnenja, kritike in prijavijo morebitne kršitve.

Ključni so predvsem naslednji mehanizmi:

- **Neposredna komunikacija z vodji:** zaposleni se vedno lahko obrnejo na svoje vodje, kar omogoča hitro zaznavanje in reševanje problemov. Prav tako so zaposlenim

¹⁶⁵ S1-3, odstavek 32 b in delno tudi točka e

¹⁶⁶ S1-3, odstavek 32 d

¹⁶⁷ S1-3, odstavek 32 c

na voljo direktorji posameznih družb in z uvedbo dneva odprtih vrat tudi direktor Javnega holdinga.

- **Sodelovanje s predstavniki delavcev:** odprt dialog s Sindikati in/ali Sveti delavcev, ki poleg reševanja individualnih problemov omogoča tudi učinkovito komunikacijo pri reševanju morebitnih težav posameznih skupin zaposlenih.
- **Pooblaščenici za obravnavo prijav psihosocialnih tveganj:** pooblaščenice osebe in/ali Odbori za obravnavo prijav mobinga ali druge oblike psihosocialnih tveganj zagotavljajo obzirno obravnavo z najvišjo stopnjo zaupnosti, z namenom zaščite osebnega dostojanstva in zasebnosti ogroženega sodelavca.
- **Zaupniki in njihovi namestniki:** zagotavljajo nepristransko, strokovno obravnavo prijav, z zaščito identitete prijavitelja.
- **Sodelovanje z zunanjimi neodvisnimi strokovnjaki:** po potrebi se v zahtevnejših primerih lahko vključi tudi zunanje strokovnjake, da se zagotovi dodatna strokovnost in neodvisnost postopka.

Z vzpostavljenimi mehanizmi krepimo medsebojno zaupanje in spoštovanje ter varstvo integritete in osebnega dostojanstva vseh zaposlenih.

¹⁶⁸Spremljanje in nadzor zastavljenih ter obravnavanih vprašanj se, odvisno od vsebine in načina prijave, izvaja predvsem preko pristojnih pooblaščenih oseb, zaupnikov ter Sindikatov in/ali Svetov delavcev. Pooblaščenim osebam in zaupnikom postopke poročanja jasno opredeljuje nacionalna zakonodaja in/ali interni akti posameznih družb. Pooblaščenice osebe za obravnavo prijav mobinga in drugih oblik psihosocialnih tveganj o prijavah, ugotovitvah in predlogih morebitnih sankcij poročajo direktorjem posameznih družb. Poročila, ki se podajajo predstavnikom delavcem, predstavljajo anonimizirane analize podatkov, skladno s pravili varstva osebnih podatkov. Zaupniki po zaključku postopka poročajo direktorjem posameznih družb predvsem o vsebini prijavljene kršitve, ugotovitvah, predlaganih in izvedenih ukrepih ter oceno tveganja prihodnjih kršitev, brez razkritja identitete prijavitelja. Zaupnik dodatno letno do 1. marca za preteklo leto pripravi statistično poročilo za Komisijo za preprečevanje korupcije.

Na odvisnih družbah se določena poročila ugotovitev spremljajo in obravnavajo tudi na vodstvenih pregledih sistemov vodenja kakovosti, na Javnem holdingu pa v okviru poročanja Družbeno odgovornega delodajalca.

Politike za zaščito pred povračilni ukrepi

¹⁶⁹Vse družbe v Skupini Javni holding smo vzpostavile politiko zaščite pred povračilnimi ukrepi za posameznike, ki prijavijo nepravilnosti v delovnem okolju, določeno s Pravilniki posameznih družb o vzpostavitvi notranje poti za prijavo kršitev.

Pravila vključujejo prepoved povračilnih ukrepov, kot so odpoved delovnega razmerja, premestitev, nadlegovanje ali druge oblike diskriminacije, ki bi lahko prizadele prijavitelja zaradi podane prijave. S tem namenom so za zaščito prijaviteljev vzpostavljeni ustrezni ukrepi tako varovanja identitete prijavitelja kot tudi fizične in informacijske zaščite podatkov.

¹⁶⁸ S1-3, odstavek 32 e

¹⁶⁹ S1-3, odstavek 33

S1-4 Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na lastne zaposlene ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi z lastnimi zaposlenimi ter učinkovitost navedenih ukrepov

V Skupini Javni holding aktivno obvladujemo bistvene vplive in tveganja, povezane s kadri, s številnimi ukrepi, ki jih sproti prilagajamo in posodabljammo ter hkrati sledimo poenotenju na ravni Skupine Javni holding. Pomembnih priložnosti v skladu z oceno dvojne pomembnosti zaenkrat nismo prepoznali.

¹⁷⁰Celovito strokovno podporo pri strateškem načrtovanju zaposlovanja, pridobivanju in izboru ustreznih kadrov, spremembah organiziranosti ter sistemiziranju dela in ostalih procesih zagotavljanja in razvoja kompetentnih zaposlenih za vse družbe v širši Skupini Javni holding izvajamo v Kadrovske službi, organizirani na družbi Javni holding. Kadrovske službo sestavlja tim 20 strokovnjakov z različnimi znanji in kompetencami, kar nam omogoča učinkovito izvajanje načrtovanih aktivnosti ter iskanje kadrovskih rešitev, ki podpirajo celovitost in enotnost Skupine Javni holding ter sledijo zastavljenemu strateškemu razvoju družb, ob zagotavljanju skladnosti z veljavnimi predpisi. Področje Varnosti in zdravja pri delu je organizirano na ravni vsake posamezne družbe. Področje obvladuje ekipa 8 strokovnjakov, ki na posamezni družbi in s tem skupno za Skupino Javni holding zagotavlja varno in zdravo delovno okolje z ustrezno delovno opremo za vse zaposlene.

Skladno s strateškimi usmeritvami upravljanja s kadri, opredeljenimi v Strateških načrtih za obdobje 2022 – 2027 posameznih družb in skupno Skupine Javni holding, razkrite v poglavju S1-1, ter aktualnimi dogodki notranjega in zunanjega okolja za vsako posamezno družbo letno načrtujemo kadre po delovnih mestih in finančne vire za posamezne ukrepe. To je podlaga zaposlovanju, investicijam v znanje in ostale aktivnosti, skladno z zastavljenimi poslovnimi cilji (oglaševanje prostih delovnih mest, udeleževanje na zaposlitvenih sejmih, različni projekti kadrovskega razvoja idr.). Na ta način smo proaktivni pri obvladovanju negativnega vpliva s področja odhoda ključnih kadrov in pomanjkanja ustreznih kadrov ter spodbujanju pozitivnega vpliva z vidika usposabljanja ter razvoja znanj in spretnosti, s čimer obvladujemo tudi tveganje na tem področju. Prav tako se letno načrtujejo finančni viri za zdravstvene preglede in ostale aktivnosti s področja varnosti in zdravja pri delu.

¹⁷¹Aktivno gradimo blagovno znamko Skupine Javni holding kot zaupanja vrednega delodajalca, katerega tim sodelavk in sodelavcev je predan sedanjosti in usmerjen v trajnostno ter zeleno prihodnost. Posodabljammo in nadgrajujemo postopke zaposlovanja ter učenja, s čimer uspešno naslavljammo in pozitivno vplivamo na vsa zaznana področja tveganj, tako na ohranitev kompetentnih zaposlenih, privabljanja talentov kot na zavzetost, motiviranost in pripadnost ter tudi na razvoj kompetenc, znanj in veščin.

Praviloma na dve leti z merjenjem pridobivamo povratne informacije o klimi in zadovoljstvu zaposlenih, kar omogoča transparentno in vključujoče delovno okolje. Na podlagi ugotovitev prepoznavamo ključna področja za izboljšave.

V okviru naše družbene odgovornosti do sodelavcev gradimo kulturo povezovanja, raznolikosti, vključenosti, partnerstva, razvoja, stabilnosti, pravičnosti, spoštljivih odnosov, svobode izražanja in druženja ter zaščite dostojanstva zaposlenih, ki vključuje ničelno toleranco do vseh oblik diskriminacije, nadlegovanj ali drugih kršitev človekovih pravic. Z zaposlenimi ter njihovimi predstavniki Sindikati in/ali Sveti delavci aktivno komuniciramo, kar pomeni, da jih vključujemo v določene procese odločanja, pridobivamo povratne informacije in obveščamo o sprejetih odločitvah. Vsi predlogi za spremembe, ki zadevajo pravice in obveznosti zaposlenih, so pred sprejetjem posredovani v mnenje reprezentativnim Sindikatom družb ter skladno s

¹⁷⁰ S1-4, odstavek 43

¹⁷¹ S1.MDR-A, odstavek 37

pravili sodelovanja delavcev pri upravljanju Svetom delavcev odvisnih družb v posvetovanje, kar zaposlenim omogoča podajanje povratnih informacij pred sprejetjem pomembnejših odločitev o kadrovskih vprašanjih.

Vzpostavljen je sistem spremljanja trenda napredka preko ključnih kazalnikov uspešnosti, kot so realizacija načrta zaposlovanja, fluktuacija (bruto in neto), število ur učenja na posameznega zaposlenega, število različnih dogodkov izobraževanj in usposabljanj, ki se jih posameznik udeleži v letu idr., kar dodatno pripomore k učinkovitosti tako ocene uspešnosti našega delovanja kot tudi načrtovanja nadaljnjega razvoja kompetentnih zaposlenih.

Področje varnosti in zdravje pri delu je opredeljeno z načeli in pravnimi podlagami, ki zaposlenim omogočajo uspešno opravljanje poklicnega dela s praviloma polnim delovnim časom in pričakovanim delovnim učinkom ter brez škode za njihovo zdravje in delovno zmožnost vse od prvega delovnega dne do konca delovne dobe. Raznovrstne aktivnosti izvajamo v skladu s politiko za preprečevanje nezgod pri delu, sistemom za njihovo upravljanje in Izjavo o varnosti z oceno tveganja za posamezno družbo, ki vsebuje predvsem načrt za izvedbo predpisanih zahtev in ukrepov, načrt in postopke za izvedbo ukrepov v primerih neposredne nevarnosti, opredelitev obveznosti in odgovornosti odgovornih oseb delodajalca in delavcev za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu.

V okviru notranjih kontrol najmanj enkrat letno oz. glede na aktualne spremembe notranjega ali zunanjskega okolja izvajamo ponovno oceno prepoznanih ter postopek prepoznavanja morebitnih novih tveganj in priložnosti, skladno z Metodologijo za vzpostavitev in vodenje registra tveganj in priložnosti. Upravljanje tveganj in priložnosti zajema ugotavljanje, merjenje oz. ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj in priložnosti, vključno s poročanjem o tveganjih in priložnostih, ki jim je ali bi jim lahko bila posamezna družba in/ali Skupina Javni holding izpostavljena pri svojem poslovanju.

Ukrepi za preprečevanje ali ublažitev negativnih vplivov

¹⁷²Z ukrepi za preprečevanje in blažitev negativnih vplivov na zaposlene v družbah Skupine Javni holding gradimo pravično, spoštljivo, varno in motivacijsko delovno okolje raznolikosti in vključenosti, kar krepi zadovoljstvo in zavzetost zaposlenih in zagotavlja dolgoročno stabilnost delovanja družb Skupine Javni holding.

Izvajamo različne ukrepe s področja delovnega časa, tudi v podporo staršem za lažje usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja (gibljiv delovni čas, kjer delovni proces to omogoča, dodatni prosti dnevi idr.) ter druge ukrepe z namenom dviga motiviranosti in pripadnosti. To vključuje promocijo zdravja na delovnem mestu, s spodbujanjem zdravega načina življenja ter omogočanjem udejstvovanja na različnih rekreacijskih in športnih dogodkih. Na družbi Javni holding dodatno tedensko zagotavljamo sadni dan in vadbo, na družbi VOKA SNAGA izvajamo delavnice za promocijo zdravja, vključno s psihološkim svetovanjem in pomočjo, na Energetiki Ljubljana zagotavljamo medicinsko programiran aktiven oddih in možnost članstva v športno-kulturnem društvu, na LPP pa v sodelovanju s Svetom delavcev omogočamo udeležbo na planinskih pohodih in piknikih.

Poleg odprte komunikacije obveščanja in vključevanja redno spremljamo in nagrajujemo delovno uspešnost zaposlenih. Za zaposlene, ki izkazujejo izjemne rezultate, so omogočene dodatne oblike nagrajevanja, s čimer izkažemo pozitivno potrditev njihovega prispevka k poslovanju, kar povečuje motivacijo za doseg visoko zastavljenih ciljev.

Sistematično in ciljno usmerjeno vlagamo v znanje zaposlenih v okviru različnih oblik učenja, tudi za nadomeščanje ključnih kadrov in medgeneracijsko sodelovanje ter s tem zagotavljanje nemotenega poteka delovnih procesov. Na Javnem holdingu smo v letu 2024 uvedli novo

¹⁷² S1-4, odstavek 38 a in 41 – točki se vsebinsko povezujeata

orodje namenjeno e-izobraževanju. Gre za platformo, ki omogoča neomejen dostop do Knjižnice e-tečajev, ki vsebuje več kot 300 vsebin različnih kategorij (Finance, Prodaja, Microsoft Excel, Poslovne veščine, Karierni razvoj, Marketing idr.). Izvedli smo trening učinkovitega vodenja in komuniciranja v timu za vodje. V družbi VOKA SNAGA smo v letu 2024 pridobili certifikat »Top investitor v izobraževanje«, katerega poslanstvo je krepitev ključnih kazalnikov uspešnosti izobraževalne funkcije ter spodbujanje razvoja vseživljenjskega učenja in razvoja zaposlenih v podjetjih in organizacijah. Z navedenimi ukrepi nadaljujemo in v okviru poenotene kadrovske politike že potekajo aktivnosti nadgradnje in uvedbe v vse družbe širše Skupine Javni holding.

V okviru aktivne in ciljno usmerjene politike zaposlovanja omogočamo karierni razvoj zaposlenih za opravljanje zahtevnejših del, tudi z nadomeščanjem ključnih kadrov v odhodu. Glede na zahtevno situacijo na trgu dela ob rekordno nizki brezposelnosti, posebno pozornost namenjamo tako privabljanju kompetentnih oz. ustreznih kandidatov kot tudi postopkom zaposlovanja, z aktivno strokovno izvedbo izbirnih postopkov, kjer kadrovska služba sodeluje z vodji enot v katere se zaposluje ter s strokovnimi sodelavci varstva pri delu. Postopek zajema selekcijo prejetih vlog in selekcijske intervjuje, preizkuse znanj, predhodne zdravstvene preglede idr.

Za prepoznavnost in ugled širše Skupine Javni holding ter pridobivanje novih kompetentnih kadrov izvajamo promocijske aktivnosti za gradnjo blagovne znamke tako Skupine Javni holding kot posamezne družbe. Udeležujemo se različnih zaposlitvenih dogodkov, kot je Sejem zaposlitvenih priložnosti, ki ga organizira Zavod RS za zaposlovanje, Moja prva zaposlitev v okviru sejma Informativa idr.

Za zagotovitev varnega in zdravega delovnega okolja se izvajajo različne aktivnosti, kot so preiskovanje nevarnosti na delovnem mestu in preiskovanje nevarnih pojavov, vključno z ugotavljanjem in odpravljanjem vzrokov, obdobjni pregledi ter preizkusi delovne opreme in opreme pod tlakom. Pripravili smo navodila za varno delo, izvajamo zdravstvene preglede za vse zaposlene, obdobjne preiskave škodljivosti v delovnem okolju, ocenjevanje tveganj, usposabljanje za varno in zdravo delo ter iz varstva pred požarom, nadzor nad izvajanjem ukrepov za varno delo, zagotavljamo primerno osebno varovalno opremo. Izvajamo ukrepe za preprečevanje in obvladovanje varstva pred nalezljivimi boleznimi, ukrepe za prvo pomoč, promocijo zdravja, varstva pred požarom, varstva pred eksplozijo in ukrepe za nevarnost nasilja tretjih oseb.

Za preprečevanje eksplozije in zagotavljanja varovanja pred njo so v odvisnih družbah Skupine Javni holding sprejeti tehnični oz. organizacijski ukrepi, ki so primerni za vrsto procesa, z upoštevanjem naslednjih temeljnih načel, po naslednjem vrstnem redu:

- preprečevanje nastajanja eksplozivnih atmosfer, ali kadar vrsta dejavnosti tega ne dovoljuje,
- preprečevanja vžiga eksplozivnih atmosfer in
- ublažitev škodljivih posledic eksplozije, da se zagotovita varnost in zdravje delavcev.

Ti ukrepi so po potrebi združeni ali dopolnjeni z ukrepi proti širjenju eksplozije in se redno preverjajo, predvsem ob bistvenih spremembah. S sprejetimi ukrepi in z ustrezno usposobljenimi zaposlenimi preprečujemo, da bi prišlo do eksplozije, kjer bi nastala materialna škoda ali bi prišlo do poškodb deležnikov. Ukrepe s področja proti eksplozijske zaščite se pregleda ob bistvenih spremembah oz. vsaj enkrat letno.

Z namenom pridobitve kakovostnih povratnih informacij s strani naših zaposlenih o zadovoljstvu z uvedenimi ukrepi in delovnimi pogoji, ter preverjanja njihovih dejanskih potreb bomo poleg poenotenja rednih merjenj klime in zadovoljstva zaposlenih v letu 2025 izvedli tudi poenoteno raziskavo, vezano na ukrepe družini prijazne politike, ne glede na dejansko certificiranje posameznih družb. Na podlagi pridobljenih mnenj in predlogov bomo na ravni

širše Skupine Javni holding izbrali 1 do 3 ukrepe, ki jih bomo poenoteno uvedli v vse družbe, kar bo pomembno vplivalo tako na zadovoljstvo in motivacijo pri delu zaposlenih kot tudi na konkurenčno prednost pri privabljanju in zaposlovanju novih kompetentnih talentov. Hkrati bomo dodatno komunicirali poenoteno delovanje vseh družb v Skupini Javni holding.

Ukrepi za blažitev negativnih vplivov, ki nastanejo zaradi prehoda na bolj zeleno in podnebno nevtravno gospodarstvo

¹⁷³V okviru ukrepov za blažitev negativnih vplivov, ki izhajajo iz prehoda na bolj zeleno in podnebno nevtravno gospodarstvo, zaposlenim zagotavljamo usposabljanja in izobraževanja za pridobitev novih veščin, potrebnih za delovanje v trajnostnem poslovnem okolju. Spodbujamo prehod na zelene tehnologije, kar vključuje prilagoditev določenih delovnih mest, vključno z usposabljanjem pred razporeditvijo na drugo delo, pred uvajanjem nove tehnologije in ob spremembi v delovnem procesu, ki lahko povzroči spremembo varnosti pri delu. Delovanje v skladu z novim načinom delovanja spremljamo v sodelovanju z vodji enot in ukrepe po potrebi prilagajamo, tako da prehod zaposlenim ne škoduje.

Ukrepi za zagotovitev ali omogočanje popravnega ukrepa

¹⁷⁴V vseh družbah Skupine Javni holding imamo vzpostavljen transparenten in učinkovit sistem prijave morebitnih kršitev človekovih pravic in drugih kršitev ter pritožb, ki vključuje različne zaupne in varne komunikacijske kanale, ki jih razkrivamo v poglavju S1-3. To vključuje tudi varovanje identitete prijaviteljev in sankcioniranje morebitnih povračilnih ukrepov, kot je podrobneje opisano tudi v poglavju G1-1. Naš pristop temelji na načelih takojšnje obravnave, zagotavljanja pravičnega postopka, varovanja dostojanstva prizadetih oseb ter stalnega spremljanja učinkovitosti izvedenih ukrepov. Na tak način aktivno udeležimo svojo odgovornost za odpravo dejansko pomembnih vplivov na zaposlene ter zagotavljamo izboljšave delovnega okolja.

Vse družbe smo sprejele Izjavo o varnosti z oceno tveganja, ki jo vsaka družba praviloma vsaj enkrat letno pregleda s poudarkom identifikacije verjetnosti nastanka nezgod pri delu, poklicnih boleznih oz. boleznih v zvezi z delom in resnosti njihovih posledic. Izjavo po potrebi dopolnimo oziroma spremenimo, kadar obstoječi preventivni ukrepi varovanja niso zadostni oziroma niso več ustrezni, ko se spremenijo podatki, na katerih je temeljilo ocenjevanje, ali ko obstajajo možnosti in načini za izpolnitev oziroma dopolnitev ocenjevanja.

Na Javnem holdingu izvajamo redne preglede v okviru družbeno odgovornega delodajalca, odvisne družbe pa izvajajo redne notranje in zunanje presoje ter certificiranja v okviru sistemov vodenja kakovosti. V okviru teh pregledov se izvajajo tudi preverjanja ali ukrepi prinašajo pričakovane rezultate.

Dodatni ukrepi za pozitivne vplive

¹⁷⁵V družbah Skupine Javni holding si prizadevamo za zagotavljanje pozitivnega delovnega okolja, v katerem so zaposleni podprti na več ravneh, kar prispeva k njihovem zadovoljstvu, osebnemu in poklicnemu razvoju ter splošnemu zdravju. Za doseg teh ciljev izvajamo vrsto dodatnih ukrepov, katerih glavni namen je zagotoviti pozitivne učinke in/ali preprečiti oz. blažiti negativne.

V prihodnje (predvidoma še v letu 2025) bomo pristopili k posodobitvi strateških ciljev kadrovskega področja, s poenotenjem na ravni širše Skupine Javni holding. Poudarek bo predvsem na strateškem upravljanju znanj, družbeni odgovornosti delodajalca ter digitalni

¹⁷³ S1-4, odstavek AR 43

¹⁷⁴ S1-4, odstavek 38 b

¹⁷⁵ S1-4, odstavek 38 c

transformaciji podpornih sistemov. Strateško usmeritev bomo podprli z dolgoročnim načrtom kadrovske politike, ki bo temeljila na strategiji razvoja kadrov širše Skupine Javni holding ter strategiji razvoja temeljnih dejavnosti posamezne družbe, s poudarkom na aktualnih izzivih zadržanja ključnih kadrov in pridobivanja kompetentnih talentov, kot tudi razvoju kompetentnih zaposlenih. Skladno s tem bomo posodobili tudi metodologijo za vzpostavitev sistema identifikacije in razvoja ključnih kadrov, preoblikovali in uveljavili individualne razvojne načrte ter sistem nasledstev v vseh družbah širše Skupine Javni holding.

Z namenom krepitev usposobljenosti in kompetenčnosti zaposlenih v vseh družbah Skupine Javni holding že uvajamo spletno učno platformo, ki bo na voljo vsem zaposlenim. Pristopili bomo tudi k razvoju in uveljavitvi kompetenčnega modela, kot sistema učinkovitega ciljnega učenja, ki bo krepil usposobljenost za aktualne kompetence ter omogočal karierni razvoj in napredovanje zaposlenih. Uvedene imamo različne načine učenja, od vključevanja v izobraževalne programe in dodatna usposabljanja, do prenosa dobre prakse med delom, kar zaposlenim omogoča nadaljnji poklicni razvoj in pridobivanje novih znanj. Ti programi vključujejo tako strokovne tehnične kot tudi mehke veščine, kot so vodenje, komunikacija in obvladovanje sprememb. Poleg tega uvajamo programe za ozaveščanje in usposabljanja zaposlenih o trajnostnih praksah.

V Skupini Javni holding izvajamo številne ukrepe za zagotavljanje varnega in zdravega delovnega okolja, ki jih razkrivamo tudi v poglavju S1-4. Z namenom dodatnega preprečevanja nezgod pri delu ter poklicnih bolezni bomo še v letu 2025 posebno pozornost posvetili posodobitvi sistemov javljanja nevarnih pojavov.

Usposabljanja za varno in zdravo delo ter iz varstva pred požarom se izvajajo v skladu s sprejetimi programi usposabljanja posamezne družbe. Izvajajo se ob sklenitvi delovnega razmerja, pred razporeditvijo na drugo delo, pred uvajanjem nove tehnologije in nove opreme za delo ter ob spremembi, ki lahko povzroči spremembo varnosti pri delu. Določeni so obvezni občasni preizkusi teoretične in praktične usposobljenosti za varno delo. Na delovnih mestih, kjer je na podlagi ocene tveganja večja nevarnost za nezgode in poklicne bolezni ter za delovna mesta, kjer so nezgode pri delu in poklicne bolezni pogostejše, roki za občasne preizkuse niso daljši od dveh let.

Navodila za varno in zdravo delo so bistvenega pomena za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na delovnih mestih. Prvenstveno ločimo navodila na tri vrste: navodila za varno delo z delovno opremo, navodila za varno delo z nevarnimi snovmi ter navodila za varno delo za postopke dela. Vsaka družba ima vzpostavljen sistem izdaje navodil za varno delo ter seznanitve zaposlenih z njimi. Vsaka družba obstoječa navodila za varno delo pregleduje ter jih po potrebi dopolnjuje.

Spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti ukrepov

¹⁷⁶V vseh družbah Skupine Javni holding imamo vzpostavljene systemske pristope za spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti izvajanja ukrepov. Pristop temelji na kombinaciji kvalitativnih in kvantitativnih metod.

Praviloma na dve leti izvajamo raziskave o klimi oz. zadovoljstvu zaposlenih oz. Javni holding in VOKA SNAGA dodatno na tri leta še anketo o zadovoljstvu z ukrepi za lažje usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja, katerih rezultati nam služijo kot eno izmed ključnih orodij za prilagajanje aktivnosti za zaposlene.

Spremljamo različne kazalnike uspešnosti, kot so zaposlenost, stopnja fluktuacije (bruto in neto), razlogi za prekinitev delovnega razmerja, več kazalnikov z vidika vključenosti v usposabljanja, stopnjo nezgod pri delu, izguba delovnega časa zaradi poškodb pri delu ter

¹⁷⁶ S1-4, odstavek 38 d

rezultate anket o zadovoljstvu zaposlenih. Na podlagi teh podatkov spremljamo trende in ugotavljamo, kateri negativni vplivi so v porastu.

Učinkovitost ukrepov ugotavljamo tudi na podlagi povratnih informacij, pridobljenih v okviru individualnih pogovorov z zaposlenimi, sestankov enot oz. delovnih skupin, Sindikatov in/ali Svetov delavcev, odborov ter kolegijev posameznih družb in kolegija direktorjev odvisnih družb z direktorjem Javnega holdinga. Ti načini neposrednih oblik spremljanja in ocenjevanja omogočajo poglobljen vpogled v konkretne izzive in priložnosti, ki vplivajo na dobrobit zaposlenih.

V okviru sistema notranje revizije obdobjno preverjamo oceno skladnosti ukrepov s predpisi, internimi pravili in politikami po posameznih družbah.

Najmanj enkrat letno skladno s pravili obvladovanja tveganj in priložnosti v Skupini Javni holding z uporabo različnih metod za identifikacijo vzorcev in napovedovanja prihodnjih tveganj izvedemo ponovno oceno, določimo ključna področja, na katerih je treba ukrepati, pripravimo splošne usmeritve, vključno s konkretnimi ukrepi, kot so dodatna usposabljanja, prilagoditev delovnih pogojev ali spremembe v organizaciji dela.

Rezultate spremljanja komuniciramo preko različnih kanalov in jih vključujemo v številna poročila, vključno s trajnostnim poročilom, ter jih delimo z vsemi pomembnimi deležniki, kar zagotavlja transparentnost in odgovorno ravnanje.

Postopek za ugotavljanje potrebnih in ustreznih ukrepov

¹⁷⁷K določanju ustreznih ukrepov pristopamo sistemsko. Prične se z zaznavo suma o negativnem vplivu, kar je lahko preko rednih ocenjevanj tveganj, prijav zaposlenih, ki so lahko tudi anonimne, rednih usposabljanj o varnosti in zdravju pri delu, pregledov ali presoje, razgovora z zaposlenimi ter/ali njihovimi predstavniki ali drugih mehanizmov za spremljanje delovnega okolja.

Ko je vpliv zaznan, odgovorna oseba začne postopek ocenjevanja resnosti vpliva. V ocenjevanju se upoštevajo vsi relevantni podatki, od teže dejanja, trajanje vpliva, do možnosti dolgotrajnih posledic. Na podlagi ocene se oblikuje predlog ukrepov, ki lahko vključuje takojšnje popravilne ukrepe za odpravo vpliva ali dolgoročne preventivne ukrepe za zmanjšanje verjetnosti ponovitve. Pri tem se upoštevajo nacionalna zakonodaja, interni akti družbe, priporočila stroke in najboljše prakse s področja varnosti, zdravja, človekovih pravic in upravljanja s kadri. Pred dokončno odločitvijo o ukrepih se, kjer je to primerno, v postopek vključijo prizadeti zaposleni ali njihovi predstavniki. Končne ukrepe praviloma sprejme direktor posamezne družbe oz. za to pooblaščen/imenovana oseba.

Po izvedbi ukrepov družba spremlja njihovo učinkovitost. Če se ugotovi, da ukrepi niso dosegli pričakovanega učinka, se sproži postopek za dodatno prilagoditev oziroma nadgradnjo ukrepov.

Ukrepi za zmanjšanje pomembnih tveganj

¹⁷⁸V Skupini Javni holding se za zmanjšanje in obvladovanje tveganj na področju upravljanja s kadri z različnimi programi in ukrepi osredotočamo predvsem na zadržanje ključnih kadrov in pridobivanje kompetentnih talentov, kar je povezano z več prepoznanimi pomembnimi tveganji, kot so razmere na trgu dela in področje delovnega časa, kjer gre pogosto za odločilni vidik pri izbiri dela. Delovni čas v izmenah, dežurstvih je povezan tudi s težjim usklajevanjem poklicnega in zasebnega življenja. Posebno pozornost posvečamo usposabljanju ter razvoju

¹⁷⁷ S1-4, odstavke 39

¹⁷⁸ S1-4, odstavek 40 a

znanj in spretnosti, da zaposlenim omogočimo strokovni in osebnostni razvoj, kar vpliva tudi na njihovo motiviranost in zavzetost za delo.

Zato posodabljam in uvajamo številne programe za zadržanje ključnih zaposlenih, ki imajo hkrati pozitiven vpliv na privabljanje talentov in dvig zavzetosti. Med temi so ukrepi za lažje usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja ter drugi ukrepi z namenom dviga motiviranosti in pripadnosti, vključno z ukrepi promocije zdravja na delovnem mestu, tudi s spodbujanjem zdravega načina življenja in omogočanjem udejstvovanja na različnih rekreacijskih in športnih dogodkih. Aktivno naslavljamo poenotenje pravic zaposlenih na ravni širše Skupine Javni holding na področju možnosti usklajevanja zasebnega in poklicnega življenja.

Aktivno zagotavljamo tudi izvajanje obveznih praks, štipendiranja (VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana) in vajeništva (VOKA SNAGA, LPP), tako z namenom omogočanja strokovnega razvoja mladih kot tudi ocenitve in potencialne vzgoje kadra. Ponujamo študentsko delo za lažja administrativna dela ter občasno delo upokojencev, s katerimi lahko zagotovimo dodatno pomoč oz. izvedbo posameznih opravil delovnega procesa.

Spodbujamo raznolikost in vključenost, nagradujemo delovno uspešnost pri rednem delu ter izredne dosežke naših zaposlenih, z namenom priznanja za preteklo doseženo uspešnost pri delu, doseženo in izkazano dodatno znanje oz. usposobljenost za opravljanje zahtevnejših nalog ter pripravljenost na prevzem odgovornosti in izvajanje pristojnosti.

Spodbujamo in vlagamo v različne oblike učenja, tudi za nadomeščanja ključnih kadrov in usposabljanje vodij s sodobnimi veščinami vodenja. Sistem identifikacije in razvoja ključnih kadrov, ki vključuje oblikovanje individualnih razvojnih načrtov ter sistem nasledstev, bomo v prihodnje posodobili ter nadgradili, s ciljem pozitivnega vpliva na zaznane izzive ter z namenom krepitve uspešnosti poslovanja posameznih družb ter skupno Skupine Javni holding.

Vlagamo v ciljno usmerjeno ter učinkovito učenje zaposlenih z različnimi oblikami in pristopi, pri čemer gre izpostaviti lastno Akademijo LPP. Aktivno komuniciramo in spodbujamo zaposlene k razvoju na njihovem strokovnem področju, področju varstva pri delu in širše. Uvajamo sodobne pristope, ki omogočajo hitro, enostavno in učinkovito učenje, hkrati pa je učni proces merljiv in sledljiv. Posledično s tem zmanjšujemo vsa zaznana kadrovska tveganja, še posebej na ustrezno usposobljenost in zavzetost.

V okviru aktivne in ciljno usmerjene politike zaposlovanja zaposlenim omogočamo karierni razvoj tako znotraj posamezne družbe kot tudi Skupine Javni holding in izvajamo nadomestne zaposlitve z usposabljanjem na delovnem mestu. Aktivno privabljam z oglaševanjem preko različnih medijev (družbena omrežja, zaposlitveni portali, spletne strani družb, oglasni prostori na avtobusih mestnega prometa idr.), začeli smo tudi z aktivnostmi prenove spletnih strani z vključitvijo skupne zaposlitvene strani Skupine Javni holding.

Ukrepe, ki prispevajo k zmanjševanju tveganj, razkrivamo tudi v poglavju Ukrepi za preprečevanje ali ublažitev negativnih vplivov, saj smo določene pomembne negativne vplive prepoznali tudi kot pomembna tveganja.

¹⁷⁹V Skupini Javni holding prepoznavamo in izvajamo tudi določene ukrepe za izkoriščanje priložnosti v zvezi z zaposlenimi, vendar z vidika ocene finančne pomembnosti priložnosti niso nad pragom za poročanje, zato jih ne razkrivamo.

¹⁷⁹ S1-4, odstavek 40 b

S1-5 Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti

¹⁸⁰Cilji Skupine Javni holding za upravljanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti so osredotočeni na ustvarjanje stabilnega in spodbudnega delovnega okolja. Prizadevamo si zadržati ključne zaposlene ter v naš tim privabiti kompetentne talente, kar bomo dosegli z razvojem in uveljavljanjem ciljno usmerjenih programov za karierni razvoj, družbene odgovornosti, izboljšavami delovnih pogojev in nagrajevanjem posameznikov, katerih prispevki imajo pomemben vpliv na poslovanje družb in/ali Skupine Javni holding. Istočasno želimo povečati zadovoljstvo, zavzetost in pripadnost zaposlenih, kar posledično ohranja in privablja talente.

Intenzivno vlagamo v spodbudno učeče se okolje, da bomo skupaj z našimi zaposlenimi pripravljeni na izzive prihodnosti. Hkrati spodbujamo zdrave načine življenja in dobro počutje, z izboljšanimi možnostmi za telesno aktivnost in mentalno zdravje.

Pomembna strateška cilja Skupine Javni holding sta družbena odgovornost delodajalca in strateško upravljanje znanj, saj se kot zagovorniki javnega interesa zavedamo pomembnosti našega vpliva na širše okolje. Za doseganje teh ciljev uvajamo ukrepe na področju organizacijskega upravljanja, lažjega usklajevanja zasebnega in poklicnega življenja, medgeneracijskega sodelovanja ter zdravja in varnosti na delovnem mestu. Našo zavezo k družbeno odgovornim dejanjem in etičnemu ravnanju smo na Javnem holdingu potrdili tudi s pridobitvijo krovnega naprednega certifikata »Družbeno odgovoren delodajalec«. V okviru letnega smo dodatno izboljšali delovne pogoje in fleksibilne oblike organiziranosti dela, dvignili nivo pozitivne organizacijske klime in delovne kulture ter zmanjšali negativne vplive poslovanja na okolje. Kot družbeno odgovoren delodajalec bomo tudi v prihodnje z namenom dviga zavzetosti zaposlenih implementirali številne aktivnosti, ki bodo zaposlenim omogočale opravljanje dela s čutom pripadnosti, visoke stopnje povezanosti z vrednotami in strateško usmerjenostjo družbe. Med zaposlenimi bomo spodbujali spoštljiv odnos in medsebojno zaupanje.

Kulturo učenja razumemo kot del organizacijske kulture, z nenehno nadgradnjo obstoječih in pridobivanjem novih znanj, s pomočjo katerih bomo delali bolje, lažje, učinkoviteje in bolj kakovostno. Hkrati kultura učenja spodbuja večjo inovativnost in ustvarjanje vključujočega delovnega okolja. S tem namenom bomo tudi v prihodnje razvijali in nadgrajevali sisteme obvladovanja našega znanja, kompetenc, spretnosti in veščin, ki bodo zagotavljali usmerjeno in sistematično učenje. Poseben poudarek bomo namenjali prenosu znanja med zaposlenimi na ravni posamezne družbe in/ali Skupine Javni holding, še posebej v primerih znanih odhodov zaposlenih iz razloga upokojitve, saj so prav ti eni izmed nosilcev ključnih znanj, kakor tudi vrednot posameznih družb in Skupine Javni holding.

Na področju varnosti in zdravja pri delu sledimo cilju učinkovitega zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu s čim manjšim številom nezgod, poklicnih bolezni in/ali bolezni povezanih z delom. Na podlagi prejete prijave nezgode pri delu opravimo raziskavo nezgode pri delu, ugotovimo vzrok ter pripravimo ukrepe za odpravo vzroka, v kolikor so potrebni. Pri nezgodah pri delu bomo aktivno pristopili k dodatnim ukrepom za zmanjšanje stopnje nezgod in izgube delovnega časa zaradi nezgod.

Za doseg ciljev smo uvedli notranje mehanizme za spremljanje napredka, ocenjevanje rezultatov in zagotavljanje transparentnosti, kar omogoča odgovorno ravnanje z našimi zaposlenimi in zmanjšanje tveganj.

¹⁸⁰ S1.MDR-T, odstavek 46

V letu 2025 bomo posodobili in poenotili kadrovske politike ter strateške cilje in na tem temelju na novo konkretizirali tudi letne cilje, z upoštevanjem dosedanjih trendov ter načrtanih usmeritev, na ravni posamezne družbe in skupno širše Skupine Javni holding.

Vključenost zaposlenih in njihovih predstavnikov

¹⁸¹Pri oblikovanju strateških ciljev na posameznih družbah sodelujejo razširjeni kolegiji direktorjev ter drugi strokovnjaki različnih delovnih področij, na ravni Skupine Javni holding pa sodelujejo direktorji posameznih družb, interni kolegij direktorja Javnega holdinga ter drugi strokovnjaki po različnih delovnih področjih. Pri tem se med drugim na vseh ravneh smiselno upoštevajo tudi predlogi s strani zaposlenih, posredovani preko različnih komunikacijskih kanalov, ki jih razkrivamo v poglavjih S1.SBM-2 in S1-2.

Zaposleni sodelujejo tudi preko svojih predstavnikov. Svet delavcev je skladno z Dogovorom o sodelovanju delavcev med drugim obveščen tudi o gospodarskem položaju družbe, poslovnih rezultatih in ciljih, s poudarkom na pomembnejših kadrovskih vprašanjih, delovnih pogojih in splošno s področjem varnosti in zdravja pri delu. Svoja mnenja predloge in pobude lahko zaposleni podajo tudi v okviru delovanja posebnih Odborov.

O zastavljenih ciljih, rezultatih doseganja ciljev in nadaljnjih izboljšavah seznanjamo Svete delavcev in Sindikate oziroma vse zaposlene tako na sejah in sestankih kot tudi z objavami strateških in poslovnih načrtov ter letnimi in drugimi poročili na običajne načine v posamezni družbi.

S1-6 Značilnosti zaposlenih v podjetju

¹⁸²Število in delež zaposlenih v Skupini Javni holding po spolu ter skupno število zaposlenih na dan 31. 12. 2024 in povprečno število zaposlenih v letu 2024:

Družba	Moški (število)	Moški (%)	Ženske (število)	Ženske (%)	Skupaj (število)	Povprečno število zaposlenih
Javni holding	41	20,5 %	159	79,5 %	200	198,7
VOKA SNAGA	744	87,6 %	105	12,4 %	849	853,8
Energetika Ljubljana	449	83,5 %	89	16,5 %	538	551,2
LPP	734	91,0 %	73	9,0 %	807	836,2
Skupina Javni holding	1.968	82,2 %	426	17,8 %	2.394	2.439,9

¹⁸³Število zaposlenih v Skupini Javni holding po vrsti pogodbe in spolu na dan 31. 12. 2024:

Družba	Zaposleni za nedoločen čas		Zaposleni za določen čas		Zaposleni za polni delovni čas		Zaposleni za krajši delovni čas od polnega	
	Moški	Ženske	Moški	Ženske	Moški	Ženske	Moški	Ženske
Javni holding	41	157	0	2	40	150	1	9
VOKA SNAGA	702	104	42	1	728	99	16	6
Energetika Ljubljana	449	89	0	0	446	84	3	5
LPP	731	71	3	2	718	69	16	4
Skupina Javni holding	1.923	421	45	5	1.932	402	36	24

V Skupini Javni holding ne sklepamo pogodb o zaposlitvi brez zagotovljenega minimalnega ali fiksnega števila delovnih ur.

¹⁸¹ S1-5, odstavek 47 a-c – točke se vsebinsko med seboj povezujejo

¹⁸² S1-6, odstavek 50 a

¹⁸³ S1-6, odstavek 50 b

¹⁸⁴Število zaposlenih, ki so družbe v Skupini Javni holding zapustili in stopnja fluktuacije v letu 2024:

Družba	Število zaposlenih, ki so družbo zapustili	Stopnja fluktuacije (%)
Javni holding	17	8,6
VOKA SNAGA	66	7,7
Energetika Ljubljana	47	8,5
LPP	112	13,4
Skupina Javni holding	242	9,9

¹⁸⁵V družbah Skupine Javni holding poslujemo izključno v Republiki Sloveniji, zato se podatki nanašajo samo na državo Slovenijo. V Skupini Javni holding je bilo v letu 2024 povprečno 2.440 zaposlenih oziroma je bilo na dan 31. 12. 2024 skupno 2.394 zaposlenih, od tega 18 % žensk in 82 % moških.

Večina sodelavk in sodelavcev Skupine Javni holding je zaposlenih za nedoločen čas (98 %) s polnim delovnim časom (97 %). Za določen čas zaposlujeemo zgolj v primerih začasno povečanega obsega del, nadomeščanja začasno odsotnih sodelavcev in/ali sezonskega dela. Razen v enem primeru, je pri vseh, ki so zaposleni za delovni čas krajši od polnega, razlog starševsko varstvo, družinski razlogi in/ali invalidnost.

V letu 2024 je bila v Skupini Javni holding povprečna fluktuacija 9,9 odstotkov. Višjo fluktuacijo beležimo le v družbi LPP, kar je za dejavnost cestnega potniškega prometa značilno, še posebej v trenutnih razmerah na trgu dela. V vseh ostalih družbah Skupine je fluktuacija nižja in na približno isti stopnji. Fluktuacija je med drugim odraz starostne strukture v vseh naših družbah, saj med razlogi za odhod bistveno izstopa upokojevanje (kar 59 % vseh na ravni Skupine in 57 % vseh v LPP).

Za vse družbe v Skupini gibanje fluktuacije spremljamo, s poudarkom na razlogih prekinitev delovnih razmerij, in se temu ustrezno prilagajamo. Med drugim spremljamo zadovoljstvo zaposlenih in aktivno vzdržujemo odprt socialni dialog, tako s posameznimi zaposlenimi kot tudi z njihovimi predstavniki. Z namenom zadržanja ključnih, kompetentnih sodelavk in sodelavcev ter privabljanja novih talentov razvijamo in uvajamo številne mehanizme, aktivnosti in ukrepe, s katerimi ne le krepimo zavzetost, ampak posledično krepimo tudi ugled naših družb in Skupine Javni holding.

Glede na pomembno prepoznano tveganje demografskih sprememb, razkrivamo tudi zaposlene po starostnih skupinah.

Zaposleni Skupine Javni holding po starostnih skupinah na dan 31. 12. 2024:

Družba	Mlajši od in z vključno 29 let			Stari od 30 do vključno 49 let			Starejši od 50 let		
	Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj
Javni holding	1	2	3	15	71	86	25	86	111
VOKA SNAGA	45	4	49	346	48	394	353	53	406
Energetika Ljubljana	25	2	27	206	48	254	218	39	257
LPP	28	4	32	326	35	361	380	34	414
Skupina Javni holding	99	12	111	893	202	1.095	976	212	1.188

¹⁸⁴ S1-6, odstavek 50 c

¹⁸⁵ S1-6, odstavek 50 e

Metodologije in predpostavke za pripravo podatkov

¹⁸⁶Pri številu zaposlenih so upoštevani zaposleni na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi, ne glede na vrsto pogodbe (nedoločen in določen čas) in ne glede na delež delovnega časa (polni ali krajši delovni čas). Podatki predstavljajo število zaposlenih na dan 31. 12. 2024 oziroma so podani za poročevalsko obdobje leta 2024 (kot npr. število odhodov, fluktuacija idr.).

Pri podatkih o številu zaposlenih, ki so zapustili družbe, smo upoštevali vse razloge za prekinitev delovnega razmerja (upokojitve, sporazumne prekinitve, neuspešno opravljeno poskusno delo, iztek pogodbe za določen čas, izredne/redne odpovedi pogodb o zaposlitvi s strani delodajalca in smrti).

Stopnja fluktuacije je izračunana kot razmerje med številom zaposlenih, ki so zapustili družbo v obdobju od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 (prekinitve na pobudo delavca in delodajalca, upokojitve, smrti) in povprečnim številom zaposlenih v letu 2024.

Podatke o zaposlenih za vse družbe Skupine Javni holding vodimo in poročamo v Kadrovski službi Javnega holdinga. Podatke za področje varstva in zdravja pri delu pa spremljajo ter obvladujejo pristojne službe predmetnega področja vsake posamezne družbe posebej in obdobjno (najmanj dvakrat letno) poročajo obvladujoči družbi Javni holding.

Za razkritje podatkov in izračune nismo uporabili pomembnih metodoloških predpostavk oz. ocen, prav tako podatki niso validirani s strani zunanjega organa.

¹⁸⁷V poslovnem (računovodskem) delu konsolidiranega letnega poročila podatke o zaposlenih razkrivamo v poglavju 2.7 UPRAVLJANJE S KADRI ter dodatno vezano na stroške dela v sklopu razkritja Pomembnejših podatkov in nekaterih kazalcev poslovanja Skupine Javni holding; Pomembnejših podatkov in nekaterih kazalcev poslovanja posameznih družb v Skupini Javni holding za leto 2024 (bilančni podatki po SRS) ter v točki 2.3.1 Analiza poslovanja poglavja 2.3 POSLOVANJE SKUPINE v okviru odhodkov iz poslovanja.

S1-7 Značilnosti delavcev, nezaposlenih kot lastnih zaposlenih

¹⁸⁸Število in delež delavcev, ki v Skupini Javni holding niso zaposleni (agencijski delavci) kot lastni zaposleni na dan 31. 12. 2024:

Družba	Agencijski delavci	
	Število	Delež (%)
Javni holding	0	0
VOKA SNAGA	0	0
Energetika Ljubljana	13	2,4
LPP	0	0
Skupina Javni holding	13	0,5

¹⁸⁹Pri številu delavcev, nezaposlenih kot lastni zaposleni, so upoštevani agencijski delavci na podlagi sklenjenega okvirnega sporazuma za agencijsko posredovanje delavcev. Vsi delavci, ki opravljajo delo preko kadrovske agencije, imajo sklenjene pogodbe za določen čas s polnim delovnim časom, z izjemo enega, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Podatke o agencijskih delavcih, ki niso zaposleni kot naši lastni zaposleni, vodimo in poročamo v Kadrovski službi Javnega holdinga.

¹⁸⁶ S1-6, odstavek 50 d

¹⁸⁷ S1-6, odstavek 50 f

¹⁸⁸ S1-7, odstavek 55 a

¹⁸⁹ S1-7, odstavek 55 b

¹⁹⁰V družbi Energetika Ljubljana je bilo na dan 31. 12. 2024 skupno 13 sodelavcev, ki so delo opravljali preko kadrovske agencije, kar je 2,4 % vseh zaposlenih v Energetiki Ljubljana in 0,5 % vseh zaposlenih v Skupini Javni holding. V ostalih družbah agencijskih delavcev ali drugih nezaposlenih kot lastnih zaposlenih v letu 2024 nismo imeli.

S1-8 Pokritost s kolektivnimi pogajanji in socialni dialog

¹⁹¹Delež zaposlenih, zajetih s kolektivnimi pogodbami oz. delež zaposlenih, ki jih zastopajo predstavniki delavcev v Skupini Javni holding na dan 31. 12. 2024:

Družba	Delež zaposlenih, za katere velja kolektivna pogodba (%)
Javni holding	99,5
VOKA SNAGA	99,9
Energetika Ljubljana	99,8
LPP	99,9
Skupina Javni holding	99,8

Iz kolektivnih pogodb so izvzeti izključno direktorji posameznih družb, za katere veljajo določila Zakona o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti ter Uredbe o določitvi najvišjih razmerij za osnovna plačila ter višine spremenljivih prejemkov direktorjev, skladno s katerima jim večina pravic po kolektivni pogodbi ne pripada.

¹⁹²Vse družbe Skupine Javni holding poslujemo izključno v Republiki Sloveniji in nimamo zaposlenih zunaj Republike Slovenije in EGP.

¹⁹³V vseh družbah ter tudi skupno na ravni Skupine poteka odprt socialni dialog v sodelovanju s predstavniki delavcev, Sindikati in/ali Sveti delavcev, ki zastopajo vse zaposlene, z izjemo direktorjev posameznih družb (kar predstavlja 99,8 % vseh zaposlenih). Dosledno spoštujemo veljavno zakonodajo, kolektivne pogodbe posameznih dejavnosti (LPP – kolektivno pogodbo za cestni potniški promet Slovenije, Energetika Ljubljana – kolektivno pogodbo elektrogospodarstva Slovenije ter kolektivno pogodbo komunalnih dejavnosti, ki velja tudi za družbi Javni holding in VOKA SNAGA) ter podjetniške kolektivne pogodbe z internimi akti vsake posamezne družbe v Skupini. Pravice in obveznosti zaposlenih pred uveljavitvijo vedno dogovorimo oz. uskladimo s Sindikati in/ali Sveti delavcev.

¹⁹⁴Z zaposlenimi v Skupini Javni holding nimamo sklenjenega sporazuma za zastopanje v Evropskem svetu delavcev (EWC), svetu delavcev Societas Europaea (SE) ali svetu delavcev Societas Cooperativa Europaea (SCE).

S1-10 Dostojne plače

¹⁹⁵Vsi zaposleni v vseh družbah Skupine Javni holding prejemajo dostojno in ustrezno plačo, skladno z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami (dejavnostmi in podjetniškimi) in internimi akti posameznih družb. Plače vseh zaposlenih v Skupini Javni holding so višje od minimalne plače.

¹⁹⁰ S1-7, odstavek 55 c

¹⁹¹ S1-8, odstavek 60 a

¹⁹² S1-8, odstavka 60 b in c

¹⁹³ S1-8, odstavek 63 a

¹⁹⁴ S1-8, odstavek 63 b

¹⁹⁵ S1-10, odstavek 69

S1-11 Socialna zaščita

¹⁹⁶Vsi zaposleni v Skupini Javni holding, vključno z agencijskimi delavci, so na podlagi programov in pravic, ki jih zagotavljamo družbe v skupini, zajeti s socialno zaščito pred izgubo dohodka zaradi različnih dogodkov:

- na podlagi vključitve v obvezno zdravstveno zavarovanje pred izgubo dohodka zaradi bolezni,
- na podlagi zavarovanja za primer brezposelnosti pred izgubo dohodka zaradi brezposelnosti od obdobja, ko lastni zaposleni dela za družbo,
- na podlagi pokojninskega in invalidskega zavarovanja pred izgubo dohodka zaradi poškodbe in invalidnosti, nastale pri delu,
- na podlagi zavarovanja za starševsko varstvo pred izgubo dohodka zaradi starševskega dopusta,
- na podlagi pokojninskega in invalidskega zavarovanja pred izgubo dohodka zaradi upokojitve.

S1-13 Metrike usposabljanja ter razvoja znanj in spretnosti

¹⁹⁷Kazalniki usposabljanja in razvoja spretnosti v Skupini Javni holding po spolu v letu 2024:

Družba	Število in delež realiziranih ur učenja				Število ur učenja Skupno	Povprečno število realiziranih ur učenja		
	Moški		Ženske			Moški	Ženske	Skupno
	Število	Delež	Število	Delež				
Javni holding	1.069	33,1 %	2.158	66,9 %	3.226	27,0	13,6	16,2
VOKA SNAGA	7.264	80,0 %	1.813	20,0 %	9.077	9,7	17,3	10,6
Energetika Ljubljana	6.993	90,2 %	762	9,8 %	7.755	15,1	8,5	14,1
LPP	7.244	92,9 %	553	7,1 %	7.797	9,5	7,6	9,3
Skupina Javni holding	22.570	81,0 %	5.285	19,0 %	27.855	11,2	12,4	11,4

¹⁹⁸ Kazalniki ocenjevanja delovne uspešnosti in kariernega razvoja zaposlenih Skupine Javni holding v letu 2024:

Družba	Pregledi delovne uspešnosti zaposlenih in kariernega razvoja			
	Skupno število pregledov	Število pregledov na zaposlenega	Delež pregledov moški	Delež pregledov ženske
Javni holding	2.356	11,9	100,0 %	100,0 %
VOKA SNAGA	10.052	11,8	100,0 %	100,0 %
Energetika Ljubljana	6.429	11,7	100,0 %	100,0 %
LPP	256	0,3	28,7 %	50,6 %
Skupina Javni holding	19.093	7,8	76,9 %	95,7 %

Pregledi uspešnosti in kariernega razvoja vključujejo pregled z ocenjevanjem delovne uspešnosti (mesečne, polletne, letne), pogojev za napredovanje na istem delovnem mestu in/ali na drugo bolj zahtevno delovno mesto ter spremljanje poskusnega dela.

¹⁹⁶ S1-11, odstavki 74 a-e

¹⁹⁷ S1-13, odstavek 83 b

¹⁹⁸ S1-13, odstavek 83 a

V družbah Javni holding, VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana so bili v pregled delovne uspešnosti in/ali kariernega razvoja vključeni vsi zaposleni, z izjemo tistih, ki so bili odsotni celo leto, vendar je odstotek gledano v povprečju kljub temu 100 %. Izjema je le družba LPP, ki skladno s podjetniško kolektivno pogodbo delovno uspešnost vseh zaposlenih ocenjuje enkrat letno oz. se ob določenem pogoju lahko upošteva ocena zadnjega, torej predhodnega ocenjevalnega obdobja. To je razlog nižjega deleža pregledov uspešnosti za družbo LPP v letu 2024 in posledično nižji delež pregledov tudi na ravni Skupine.

S1-14 Metrike zdravja in varnosti

¹⁹⁹Vsi zaposleni v Skupini Javni holding so zajeti s sistemom družb za upravljanje zdravja in varnosti v skladu z veljavno zakonodajo, priznanimi standardi (vse odvisne družbe so certificirane po ISO 9001, LPP in VOKA SNAGA tudi po ISO 45001) in smernicami ter internimi akti. To velja tudi za agencijske delavce.

²⁰⁰Smrti zaradi poškodb pri delu, bolezni povezanih z delom in poklicnih bolezni pri lastnih zaposlenih v Skupini Javni holding in pri drugih delavcih, ki delajo na lokaciji družb v letu 2024 ni bilo.

²⁰¹Število in stopnja nezgod pri delu v Skupini Javni holding v letu 2024:

Družba	Število nezgod	Stopnja nezgod pri delu
Javni holding	0	0,0
VOKA SNAGA	28	21,0
Energetika Ljubljana	7	7,9
LPP	7	4,0
Skupina Javni holding	42	9,8

V Skupini Javni holding smo v letu 2024 skupno beležili 42 lažjih nezgod pri delu, od tega največ, kar 28 nezgod oz. 67 % vseh nezgod, v družbi VOKA SNAGA. Stopnja nezgod pri delu je bila glede na število opravljenih ur dela na ravni Skupine 9,8 % oz. najvišja v družbi VOKA SNAGA z 21 % in najnižja na Javnem holdingu, kjer ni bilo nezgod.

²⁰²Število izgubljenih koledarskih dni zaradi poškodb pri delu v Skupini Javni holding v letu 2024:

Družba	Št. izgubljenih koledarskih dni zaradi poškodb pri delu, nastalih v letu 2024	Št. izgubljenih koledarskih dni zaradi poškodb pri delu, nastalih v letu 2023	Skupno število izgubljenih koledarskih dni v letu 2024
Javni holding	0	0	0
VOKA SNAGA	1.414	378	1.972
Energetika Ljubljana	397	73	470
LPP	197	0	197
Skupina Javni holding	2.008	451	2.459

V Skupini Javni holding je bilo v letu 2024 skupno izgubljenih 2.459 koledarskih dni zaradi poškodb pri delu, od tega je bilo 451 koledarskih dni izgubljenih zaradi poškodb pri delu, ki so se zgodile že v letu 2023.

¹⁹⁹ S1-14, odstavek 88 a

²⁰⁰ S1-14, odstavek 88 b in d

²⁰¹ S1-14, odstavek 88 c

²⁰² S1-14, odstavek 88 e

Podatki temeljijo na centraliziranih poročilih o varnosti in zdravju pri delu, ki jih vodijo posamezne družbe Skupine Javni holding v skladu z veljavno zakonodajo in internimi pravili. Stopnja evidentiranih nezgod pri delu je izračunana v skladu z metodologijo po ESRS, ki določa, da se število prijavljenih z delom povezanih nezgod deli s skupnim številom opravljenih delovnih ur in pomnoži s faktorjem 1.000.000. To omogoča primerljivost tako znotraj naše Skupine kot tudi panoge in širše, ne glede na velikost družbe. Podatki vključujejo uradno evidentirane poškodbe pri delu.

Pri izračunih sta upoštevana kazalnika Spremljanje nezgod pri delu in Spremljanje števila izgubljenih koledarskih dni zaradi poškodb pri delu.

S1-15 Metrike usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja

²⁰³Vsi zaposleni v družbah Skupine Javni holding so upravičeni do dopusta iz družinskih razlogov v skladu s socialno politiko oz. veljavno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami dejavnosti in podjetniškimi kolektivnimi pogodbami ter internimi akti posameznih družb. V tabelah navajamo delež zaposlenih, ki so bili glede na definirane pogoje upravičeni do dopusta iz družinskih razlogov v letu 2024 in izmed teh delež tistih zaposlenih, ki so dopust iz družinskih razlogov tudi koristili.

²⁰⁴Število in delež zaposlenih Skupine Javni holding, upravičenih do dopusta iz družinskih razlogov v letu 2024:

Družba	Izredni dopusti iz družinskih razlogov*		Starševsko varstvo**		Skupaj dopust/plačane odsotnosti iz družinskih razlogov	
	Število upravičenih	Delež upravičenih (%)	Število upravičenih	Delež upravičenih (%)	Število upravičenih	Delež upravičenih (%)
Javni holding	62	31,2	12	6,0	74	37,2
VOKA SNAGA	246	28,8	85	10,0	331	38,8
Energetika Ljubljana	95	17,2	48	8,7	143	25,9
LPP	122	14,6	61	7,3	183	21,9
Skupina Javni holding	525	21,5	206	8,4	731	30,0

²⁰⁵Delež upravičenih zaposlenih Skupine Javni holding, ki so koristili dopust iz družinskih razlogov v letu 2024 po spolu:

Družba	Izredni dopusti iz družinskih razlogov* (%)		Starševsko varstvo** (%)		Skupaj dopust/plačane odsotnosti iz družinskih razlogov (%)	
	Moški	Ženske	Moški	Ženske	Moški	Ženske
Javni holding	93,8	95,7	28,6	100,0	73,9	96,1
VOKA SNAGA	71,1	92,9	61,7	100,0	68,6	93,8
Energetika Ljubljana	97,3	100,0	52,2	100,0	80,2	100,0
LPP	94,6	81,8	72,9	100,0	87,1	84,6
Skupina Javni holding	82,9	94,3	61,7	100,0	76,2	94,9

*Izredni dopusti iz družinskih razlogov vključujejo odsotnosti iz razloga rojstva otroka, selitve, poroke – lastne ali otroka, smrti ožjih družinskih članov, elementarnih nesreč, vstopa v prve tri razrede osnovne šole, spremljanja

²⁰³ S1-15, odstavek 94

²⁰⁴ S1-15, odstavek 93 a

²⁰⁵ S1-15, odstavek 93 b

informativni dan za srednjo šolo, spremstva otroka oz. ožjega družinskega člana v bolnišnico, spremstva starša ali zakonca iz zdravstvenih razlogov, težke nesreče ali hujše bolezni ožjega družinskega člana.

***Starševsko varstvo zajema odsotnosti iz razloga materinskega dopusta, starševskega dopusta, neprenosljivega starševskega dopusta očeta in očetovskega dopusta.*

S1-17 Incidenti, pritožbe in resni vplivi na človekove pravice

²⁰⁶V Skupini Javni holding v letu 2024 ni bilo incidentov diskriminacije in nadlegovanj ali incidentov v zvezi s človekovimi pravicami zaposlenih, niti denarnih kazni ali odškodnin zaradi teh primerov. V letu 2024 je bila v družbah Skupine Javni holding vložena ena pritožba preko kanala, po katerem zaposleni lahko izrazijo pomisleke, in sicer v družbi Energetika Ljubljana. Navedeno pritožbo smo obravnavali in sprejeli ustrezne ukrepe za odpravo neskladnosti.

3.3.2 ESRS S3 Prizadete skupnosti

S3.SBM-2 – Interesi in stališča deležnikov²⁰⁷

Naše dejavnosti so močno povezane z lokalnimi skupnostmi, zato so naše strateške zaveze povezane s cilji, ki jim sledijo lokalne skupnosti na področju kakovosti bivanja svojih občanov ter varstva okolja. Strateški načrt družbe do leta 2027 je usmerjen v zanesljivo, varno in okolju prijazno oskrbo ter neprekinjeno in učinkovito zagotavljanje storitev, pri čemer se upoštevajo človekove pravice na področju varnosti, pravice do enakopravne obravnave in dostopa do storitev. Stališča in interese prizadetih skupnosti preverjamo četrtletno v okviru raziskave Panel, jih analiziramo (v sklopu vodstvenega pregleda) in smiselno upoštevamo pri načrtovanju strateškega in poslovnega načrta. Glavni interesi in stališča naših prizadetih skupnosti so povezana z zagotavljanjem nenehnega izboljševanja kakovosti bivanja z zanesljivo in varno oskrbo z energijo, pitno vodo, učinkovitim ravnanjem z odpadki, varstvom okolja ter zagotavljanjem trajnostne mobilnosti, dostopnosti in varnosti v urbanem okolju.

S3.SBM-3 – Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

²⁰⁸Celotna Skupina Javni holding s sinergijskim upravljanjem dejavnosti odvisnih družb, in z usmerjenimi strateškimi poslovnimi procesi preko izvajanja vseh storitev in poslovnih odnosov pomembno pozitivno vplivamo na prizadete skupnosti z vidika **zagotavljanja varnosti** in s tem kakovosti bivanja.

V družbi VOKA SNAGA zagotavljamo zanesljivo in varno oskrbo odjemalcev s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadne vode, zbiranje in odvoz odpadkov. Z izvajanjem naše dejavnosti, ki zahteva nenehno spremljanje stanja kakovosti pitne vode, tal in drugih parametrov, med drugim skrbimo tudi za varnost življenjskega okolja, saj smo prvi, ki na teh področjih odkrijemo onesnaženost v okolju.

V Energetiki Ljubljana zagotavljamo varno, zanesljivo in celovito energetske oskrbo s toploto, plinom in elektriko. Zaradi dejavnosti LPP pa je na cestah manj osebnih vozil, kar pozitivno vpliva na manj nesreč, večjo pretočnost prometa, zmanjšanje onesnaženosti zraka (vpliv na zdravje ljudi) idr.

²⁰⁶ S1-17, odstavki 103 a-c, 104 a-b

²⁰⁷ S3.SBM-2, odstavek 43

²⁰⁸ S3.SBM-3, odstavek 9 c

Kot specifična pozitivna vpliva smo prepoznali tudi sponzorstva in donacije ter v Energetiki Ljubljana in LPP **sodelovanje z lokalno skupnostjo**, kjer gre za izvajanje nenehnega dialoga z lokalno skupnostjo. Pri tem preverjamo njihove interese, zadovoljstvo in izvajamo različne projekte družbene odgovornosti, ki prinašajo pozitivne koristi v lokalne skupnosti. Z odgovornim odnosom do lokalnega okolja krepimo zaupanje lokalnih skupnosti, spodbujamo sodelovanje in omogočamo dobro informiranost.

V vseh družbah Skupine Javni holding vlagamo v družbeno okolje s **sponzorstvi in donacijami**. S podporo različnih organizacij, njihovih programom in projektov krepimo družbeno odgovorno delovanje – še posebej v lokalnih skupnostih, kjer neposredno delujemo – in blagovno znamko posamezne družbe in/ali Skupine Javni holding.

Pri obravnavi vlog za sponzorska in donatorska sredstva sledimo vodilom, ki so skladni s cilji trajnostnega razvoja, zlasti na področju socialne vključenosti, dostopnosti in varstva okolja:

- zagotavljanje vzajemnega napredka za sponzorja/donatorja, prejemnika in širšo družbo;
- krepitev blagovne znamke posamezne družbe in Skupine Javni holding, uresničevanje družbene odgovornosti in podpore okolju, v katerem delujemo;
- zagotavljanje učinkovitega izvajanja vsebin, ki so usmerjene k družbeni odgovornosti in trajnostnemu razvoju, k zmanjšanju socialnih stisk in razlik, varovanju okolja in človeka, k dvigu kakovosti bivanja in zdravega načina življenja;
- podpora lokalnemu okolju.

²⁰⁹Vsi prepoznani pomembni pozitivni vplivi so močno povezani s strateškimi usmeritvami in poslovnimi modeli družb. V družbi VOKA SNAGA je naša strateška usmeritev zagotavljanja neprekinjenega, varnega in učinkovitega zagotavljanja naših storitev za vse naše uporabnike. Poslovni model družb VOKA SNAGA in LPP temelji na opravljanju gospodarskih javnih služb v javnem interesu, zato naša uspešnost ni pogojena le z učinkovitostjo operativnih procesov, temveč tudi z zmožnostjo naslavljanja potreb skupnosti, ki jih oskrbujemo. Tako so zanesljivost storitev, varnost uporabnikov in odzivanje na pobude lokalnih skupnosti sestavni del dolgoročne poslovne usmeritve podjetja. Pozitivni vplivi LPP so neposredno povezani z našimi strateškimi zavezami k zagotavljanju trajnostne mobilnosti, kar se povezuje zagotavljanjem zanesljivega in varnega javnega prometa, prometne varnosti in socialne vključenosti.

V Energetiki Ljubljana so pozitivni vplivi neposredno povezani s strateškimi usmeritvami na področju zagotavljanja zanesljive in varne oskrbe z energijo vsem našim uporabnikom. Poslovni model družbe temelji na opravljanju na eni strani gospodarskih javnih služb in na drugi tržnih dejavnosti, kar pomeni, da uspešnost podjetja ni pogojena le z učinkovitostjo izvajanja javnih služb, temveč tudi z zmožnostjo izvajanja dejavnosti v odvisnosti od tržnih razmer. Tudi na tej ravni naslavljammo potrebe skupnosti, katerim zagotavljamo storitve oskrbe z energijo. Zanesljivost storitev, varnost uporabnikov in odzivanje na pobude lokalnih skupnosti na vseh področjih energetske oskrbe so sestavni del dolgoročne poslovne usmeritve družbe Energetika Ljubljana.

²¹⁰Pomembnih negativnih vplivov, tveganj in priložnosti, povezanih s prizadetimi skupnostmi, tudi skupnostmi s posebnimi značilnostmi, nismo prepoznali.

Vrste skupnosti, ki so izpostavljene pomembnim vplivom²¹¹

Pomembni deležniki prizadetih skupnosti družb Skupine Javni holding so naši ustanovitelji (Mestna občina Ljubljana, Občina Medvode, Občina Brezovica, Občina Dobrova-Polhov Gradec,

²⁰⁹ S3.SBM-3, odstavek 9

²¹⁰ Pojasnitev točk S3.SBM-3, odstavkov 9 b in d, 11

²¹¹ S3.SBM-3, odstavek 9 a

Občina Dol pri Ljubljani, Občina Škofljica, Občina Horjul), druge občine, ki so vključene v naš sistem opravljanja javne gospodarske službe oziroma so neposredno odvisne od kakovosti, dostopnosti in zanesljivosti javnega prevoza (velja za družbo LPP), četrtne skupnosti Mestne občine Ljubljana (predvsem neposredno lokalno okolje, kjer se nahajajo naši objekti za izvajanje dejavnosti oziroma se nahajajo avtobusna postajališča in linije) ter ostali posamezni lokalni deležniki (različne pravne in fizične osebe, ki uporabljajo naše storitve). V LPP kot pomembne prizadete deležnike prepoznavamo tudi različne predstavnike institucij v lokalnem okolju, kot so šole in zdravstveni domovi, katerih lokacije vključujemo v sistem povezovalnih linij.

V družbah VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana pozitivno z vidika zagotavljanja zanesljive in varne oskrbe ter sodelovanja z lokalno skupnostjo vplivamo na vse lokalne skupnosti našega delovanja, ki zajemajo občine ter različna društva, klube, zavode, šole in druge organizacije s področja izobraževanja, športa in kulture, ki jim namenjamo sponzorstva in donacije.

V Energetiki Ljubljana s sponzorstvi in donacijami podpiramo predvsem aktivnosti in organizacije v Mestni občini Ljubljana in četrtni skupnosti Moste, ki je neposredno povezana z lokalnim okoljem našega primarnega proizvodnega objekta (enota TE-TOL), zato temu lokalnemu okolju namenjamo več sponzorskih in donatorskih sredstev.

V LPP posebno pozornost namenjamo tudi uporabnikom s posebnimi potrebami, kot so starejši, osebe z gibalnimi in senzornimi oviranostmi ter socialno ranljive skupine. Za te skupine prilagajamo fizično dostopnost do avtobusnih prevozov, dostop do napovednikov, deležni so pomoči s strani voznikov idr. Zlasti pomemben je vpliv na dostopnost do infrastrukture, kjer se izvajajo osnovne storitve, kot so izobraževanje, delo in zdravstvena oskrba. Na področju sodelovanja z lokalnimi skupnostmi so pozitivni vplivi pomembni predvsem za tiste skupnosti, s katerimi sodelujemo pri vzpostavljanju novih linij oziroma spremembah obstoječih linij. S sponzorstvi in donacijami pozitivno prispevamo k organiziranju športnih in kulturnih dogodkov ter s finančnimi sredstvi podpiramo delovanje in razvoj športnih in kulturnih društev.

V Javnem holdingu kot ključne deležnike prepoznavamo Skupščino družbe, Svet ustanoviteljev, Nadzorni svet, Revizijsko komisijo nadzornega sveta, zaposlene, sindikata in odvisne družbe. Smo strateško povezovalna in usmerjevalna družba, ki ključne gospodarske javne službe družb Skupine Javni holding, vključno z njihovimi tržnimi dejavnostmi, povezujemo v učinkovit in zanesljiv storitveni sistem. Hkrati za odvisne družbe izvajamo tudi strokovne in razvojne naloge, vključno z usklajevanjem investicij in strokovno tehničnih nalog, kar posredno pozitivno vpliva na skupnosti.

Prizadete skupnosti s posebnimi značilnostmi in izpostavljenost večjemu tveganju škode²¹²

V vseh družbah Skupine Javni holding prepoznavamo potrebe določenih skupin s posebnimi značilnostmi, kot so osebe z invalidnostjo, in jim omogočamo enako obravnavo z vidika vseh prepoznanih pomembnih vplivov. Prav tako so spletne strani vseh družb v Skupini Javni holding prilagojene osebam z različnimi oblikami invalidnosti, kot so motnje vida, sluha in kognitivne ovire. Za invalide so prilagojeni tudi dostopi do informacijskih pisarn posameznih družb. V nobeni od družb Skupine Javni holding nismo prepoznali večjih tveganj škode skupnosti s posebnimi značilnostmi.

²¹² S3.SBM-3, odstavek 10

S3-1 – Politike v zvezi s prizadetimi skupnostmi²¹³

Krovna politika, ki opredeljuje naš odnos do prizadetih skupnosti v vseh družbah Skupine Javni holding, je Kodeks upravljanja družbe Javni holding Ljubljana, d.o.o., in odvisnih družb. V njem je opredeljena naša usmerjenost k upoštevanju interesov vseh skupin deležnikov, tudi prizadetih oziroma lokalnih skupnosti. Spodbuja etično ravnanje ter deležnikom zagotavlja enakopraven, pravočasen in ekonomičen dostop do vseh pomembnih informacij. Spodbuja proaktivno, odprto in dvosmerno komunikacijo. Del Kodeksa sta tudi Politika upravljanja, v kateri opredeljujemo pristope k odnosu z deležniki, tudi prizadetih oziroma lokalnih skupnosti, ter Etični kodeks, kjer izpostavljamo pomen naših dejavnosti za zagotavljanje zanesljivih, kakovostnih in varnih storitev za naše uporabnike, dostop do storitev ter sodelovanja s skupnostmi s preverjanjem njihovega zadovoljstva, upoštevanja njihovih interesov in stališč. Vključuje tudi našo zavezo za družbeno odgovornost z aktivnim spodbujanjem družbenih, okoljskih, kulturnih, športnih in drugih projektov. V skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja podatke o sklenjenih sponzorskih in donatorskih pogodbah objavljamo na spletnih straneh družbe, in sicer v javno dostopnih Katalogih informacij javnega značaja.

V vseh družbah Skupine Javni holding je za izvajanje politik odgovorno vodstvo družbe, to je direktor posamezne odvisne družbe in direktor obvladujoče družbe, ki politiko sprejme in jo po potrebi tudi spreminja.

V odvisnih družbah VOKA SNAGA, Energetika Ljubljana in LPP delujemo skladno z zahtevami standardov ISO 9001 – Sistem vodenja kakovosti in ISO 14001 – Sistem upravljanja z okoljem, v družbah VOKA SNAGA in LPP pa tudi standarda ISO 45001 – Sistem vodenja zdravja in varnosti pri delu.

Poleg tega v družbi VOKA SNAGA delujemo skladno s Politiko kakovosti, kjer so v ospredju uporabniki storitev, kakovostno izvajanje vseh storitev ter družbena odgovornost do vseh deležnikov, vpetih v obseg delovanja družbe. Politika kakovosti se uporablja pri izvajanju vseh naših dejavnosti, v njej pa so opredeljena naša prizadevanja, ki med drugim vključujejo zanesljivo in varno opravljanje naših storitev, ustrezen dostop do informacij ter sistematična, transparentna in proaktivna komunikacija z vsemi deležniki. Politika kakovosti je skladna z zahtevami standardov ISO, povezuje in dopolnjuje se tudi z različnimi strateškimi dokumenti in pobudami, v katere se vključujejo naši ustanovitelji. Politika je javno objavljena na spletni strani družbe.

V Energetiki Ljubljana sledimo tudi drugim politikam, kot so Upravljanje z deležniki družbe Energetika Ljubljana, Komuniciranje preko spleta in Postopek notranjega in zunanjega komuniciranja povezanega z vidiki okolja, Okoljska politika, Postopkovnik o obravnavi vlog za sponzorstva in donacije in Politika varstva osebnih podatkov. V politikah so obravnavani deležniki (različne javnosti oz. prizadete skupnosti) in v posameznih politikah tudi načela oz. orodja ali postopki za transparentno in tvorno sodelovanje s prizadetimi skupnostmi. Vse politike so dostopne v aplikaciji DNA, glavne politike so objavljene tudi na spletni strani družbe. V politikah so v ospredje postavljeni odjemalci oziroma posamezne prizadete skupnosti.

V družbi LPP smo sprejeli tudi Politiko sistema vodenja, ki vključuje zaveze za zagotavljanje kakovostnih, varnih in okolju prijaznih storitev javnega prevoza in je usklajena s standardi ISO. Politika se nanaša na vse dejavnosti podjetja in je usmerjena v zadovoljstvo potnikov in širše družbene skupnosti. Vključuje tudi ukrepe ozaveščanja. Pri oblikovanju politik upoštevamo interese ključnih deležnikov, vključno z uporabniki storitev in lokalnimi skupnostmi, ter se zavezujemo k stalnemu izboljševanju svojih praks. Politika je javno dostopna na spletni strani LPP.

²¹³ S3.MDR-P, odstavek 14

Zaveze glede politike za področje človekovih pravic prizadetih skupnosti

²¹⁴Skladno z Etičnim kodeksom si prizadevamo, da naše dejavnosti neposredno ali posredno preko naših poslovnih stikov nimajo negativnega vpliva na temeljne človekove pravice, kot to določajo Listina o pravicah Združenih narodov in temeljni dogovori Mednarodne organizacije za delo. Upoštevamo temeljna načela varstva človekovega dostojanstva in zasebnosti v skladu z nacionalno zakonodajo. Do sedaj nismo imeli primerov nespoštovanja vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter Deklaracije MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu.

Vse družbe v Skupini Javni holding so zavezane k izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja in v skladu z načelom transparentnosti vsakomur omogočajo, da se seznani z vsebino informacij javnega značaja, razen kadar obstaja zakonsko določen razlog za zavrnitev dostopa ali ponovne uporabe. Vsem skupinam prizadetih skupnosti zagotavljamo dostop do storitev, enako obravnavo in varno okolje oziroma izvajanje naših dejavnosti.

²¹⁵Zavezanost k spoštovanju človekovih pravic prizadetih skupnosti se odraža v naših politikah, sodelovanju s prizadetimi skupnostmi in mehanizmi za odpravo potencialnih negativnih vplivov. S prizadetimi skupnostmi vzpostavljamo dialog, da bi razumeli njihove potrebe in pričakovanja ter se nanje odzvali z odgovornimi praksami. Del mehanizmov za preprečevanje kršitev človekovih pravic je transparentna komunikacija s prizadetimi skupnostmi in dostopnost kanalov za prijavo morebitnih kršitev. Na sistemski ravni omogočamo popravne ukrepe, tako z vidika zaznavanja, obravnave, izvedbe popravljalnih ukrepov in ocenjevanje uspešnosti popravljalnega ukrepa.

Naš pristop k sodelovanju s prizadetimi skupnostmi je transparenten, inkluziven, odgovoren, z maksimalno dostopnostjo odprtih komunikacijskih kanalov in ažurnim procesom obveščanja. Javno objavljamo pomembne odločitve in spremembe, ki vplivajo na prizadete skupnosti, ter redno obveščamo uporabnike o aktualnih dogodkih, spremembah in načrtih preko spletnih strani, medijev in ostalih komunikacijskih kanalov. Na ta način zagotavljamo vključenost vseh deležnikov ter spodbujamo zaupanje in dolgoročno sodelovanje s prizadetimi skupnostmi.

S3-2 – Postopki za sodelovanje s prizadetimi skupnostmi v zvezi z vplivi

²¹⁶Sodelovanje s prizadetimi skupnostmi je ključnega pomena za prepoznavanje in obravnavo dejanskih ali morebitnih vplivov, s čimer zagotavljamo, da so odločitve o investicijah in strategiji razvoja skladne s potrebami in pričakovanji skupnosti. Stališča prizadetih skupnosti skozi leto kontinuirano spremljamo (več je predstavljeno v poglavju S3.SBM-2) in jih skladno s taksonomijo prioritet upoštevamo glede na legalnost, legitimnost in relevantnost. Ta sistem omogoča, da so stališča obravnavana na strukturiran in pravičen način, ki krepi legitimnost in učinkovitost naših odločitev. Kjer gre za večje načrte in investicije, se načrti javno razgrnejo in se prizadete skupnosti vključijo v sodelovanje. Ažurno se odzivamo na pobude Mestnega sveta MOL ter različnih drugih zainteresiranih posameznikov in skupin.

²¹⁷S prizadetimi skupnosti sodelujemo predvsem preko mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (MOL) – na mesečnih sejah mestnega sveta, in po potrebi tudi z voditelji lokalnih skupnosti in predstavniki četrtnih skupnosti. Na srečanjih izpostavimo odprta vprašanja in iščemo rešitve za skupno dobro, sodelujemo pri pripravi in sprejemanju predpisov, pomembnih za izvajanje dejavnosti družbe, ter strategije razvoja. V LPP komunikacija poteka pretežno na

²¹⁴ S3-1, odstavek 16 in 17

²¹⁵ S3-1, odstavek 16 b in c

²¹⁶ S3-2, odstavek 21

²¹⁷ S3-2, odstavek 21 a

pobudo lokalnih deležnikov, zlasti v kontekstu sprememb avtobusnih linij, vzpostavljanja novih postajališč idr. Lahko gre za delovne sestanke, terenske ogleda ali udeležbo na odborih.

²¹⁸V Energetiki Ljubljana potekajo tudi redna letna srečanja s predstavniki četrtna skupnosti Moste, kjer je ključna energetska lokacija družbe. Namen srečanj je vsakoletno poročilo o delu in načrtih družbe, s poudarkom na projektih, ki so večjega pomena za lokalno okolje. V primerih, kjer gre za posege v prostor, sodelovanje izvaja v več fazah, odvisno od velikosti investicije ter skladno z zakonodajo in odloki. Umeščanje energetskih objektov v prostor poteka skladno z Zakonom o urejanju prostora (ZUreP-3). Vzporedno s postopkom umeščanja in dovoljevanja se praviloma izvede tudi celovita presoja vplivov na okolje prostorskih ureditev ter presoja vplivov teh objektov na okolje v skladu z Zakonom o varstvu okolja. Z izvajanjem postopkov skladno s temi zakoni je zagotovljeno izpolnjevanje tudi dveh temeljnih načel Aarhuške konvencije, in sicer informiranje javnosti in sodelovanje javnosti pri odločanju o okoljskih zadevah.

²¹⁹V vseh družbah Skupine Javni holding je za zagotavljanje sodelovanja s prizadetimi skupnostmi in upoštevanje rezultatov sodelovanja pri poslovanju posamezne družbe odgovoren direktor posamezne družbe. Posamezni direktorji imajo pregled nad povratnimi informacijami, ki jih prejmejo različni oddelki družb v okviru vsakodnevnega poslovanja, in skrbijo, da se pomembna sporočila skupnosti vključujejo v ustrezne presoje in strateške odločitve, ki so usklajene tudi na ravni vodstva obvladujoče družbe, to je direktorja Javnega holdinga. Odgovornosti direktorjev na ravni posameznih družb vključujejo tudi zagotavljanje, da sodelovanje s skupnostmi poteka skladno z zakonskimi in strokovnimi smernicami ter da je pristop podjetja v dialogu s skupnostjo spoštljiv, odziven in naravn k iskanju ustreznih rešitev.

²²⁰Učinkovitost sodelovanja se ocenjuje s četrletnimi panelnimi raziskavami za vse družbe v Skupini Javni holding, kjer uporabniki (tudi prizadete skupnosti) podajo številčno oceno svojega zadovoljstva ter navedejo konkretne predloge, pritožbe in pohvale. Med temi so tudi skupnosti, ki so bolj ranljive, kot so invalidi oziroma osebe z gibalnimi in drugimi oviranostmi.

S3-3 – Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko prizadete skupnosti izrazijo pomisleke

²²¹Pomembnih negativnih vplivov na prizadete skupnosti v oceni dvojne pomembnosti nismo prepoznali, kljub temu imamo vzpostavljen sistem za popravne ukrepe, če do negativnih vplivov pride, oziroma za sporočanje pomislekov, pritožb in pohval. V takšnih primerih ukrepamo skladno z notranjimi postopki za obravnavo dogodkov, povezanih z varnostjo, kakovostjo storitev in pritožbami uporabnikov. Povratne informacije sprejemamo preko različnih kanalov, obravnava jih pristojna služba, po potrebi pa se primer analizira tudi na ravni vodstva. Ukrepi vključujejo odpravo pomanjkljivosti, komunikacijo z vpletenimi in spremembe v izvajanju storitve, kadar je to potrebno za zaščito uporabnikov ali skupnosti. Namen pristopa je zagotoviti korektivno ukrepanje in ohraniti zaupanje javnosti.

Kanali za sporočanje pomislekov ali potreb

²²²Vse družbe v Skupini Javni holding omogočajo pritožbene mehanizme preko komunikacijskih kanalov na ravni lokalnih skupnosti, kot so pobude in vprašanja Mestnega sveta MOL, Servis pobude meščanov, javno dostopni spletni portali, kot so spletne strani MOL in spletne strani

²¹⁸ S3-2, odstavek 21 b

²¹⁹ S3-2, odstavek 21 c

²²⁰ S3-2, odstavek 21 d

²²¹ S3-3, odstavek 27 a

²²² S3-3, odstavek 27 b

Skupine Javni holding (info predal Vprašajte nas). Pomisleke, pritožbe, pohvale in pobude se lahko podajo preko e-pošte za odnose z javnostmi posameznih družb, v primeru interesa so na voljo tudi Odprta vrata direktorja obvladujoče družbe, to je na ravni Skupine Javni holding, kjer je na voljo za pritožbe in pobude tudi direktor Skupine Javni holding. Javni holding pohvale, pritožbe in pobude sprejema na naslovu info@jhl.si. Sodelujemo tudi na različnih dogodkih (dogodki četrtnih skupnosti, Evropski teden mobilnosti, otvoritve, sejmi idr.), kjer smo na voljo za izražanje pomislekov in pobud s strani prizadetih skupnosti.

V družbi VOKA SNAGA prizadetim skupnostim izražanje pomislekov, pritožb in pobud omogočamo tudi preko klicnega centra CPPU ter preko elektronskega naslova info@vokasnaga.si ali reklamacije@vokasnaga.si. V Energetiki Ljubljana pomisleke in predloge prizadetih skupnosti sprejemamo tudi na rednih letnih srečanjih s četrtno skupnostjo Moste, na voljo je tudi Klicni center, Sprejemna pisarna ter dežurne službe za področji oskrbe s toploto in oskrbe s plinom. V LPP pohvale, pritožbe in pobude sprejemajo na naslovu mail@lpp.si.

²²³Dostopnost in razpoložljivost kanalov za izražanje pomislekov, pritožb in pohval spremljamo z internimi rednimi pregledi, obravnavo povratnih informacij uporabnikov, ki opozorijo na težave, z nadzorom delovanja spletnih in telefonskih sistemov, obravnave morebitnih uporabniških težav in rednega odzivanja na pritožbe ali vprašanja. Po potrebi izboljšujemo posamezne elemente dostopnosti. Kanale umeščamo v naša obvestila za javnost, na vidna mesta na naših spletnih portalih, prav tako smo vedno razpoložljivi za komunikacijo s predstavniki Mestnega sveta MOL in drugimi zainteresiranimi javnostmi.

²²⁴Vzpostavljeni so postopki in časovni okvirji za odzivanje na prejeta vprašanja, pomisleke in pobude, ki so navedeni tudi na različnih mestih (npr. spletnih straneh). Seznanjenost s postopki za izražanje pomislekov preverjamo s spremljanjem obiskov naše spletne strani, kjer so objavljene informacije o možnostih izražanja stališč, pomislekov, pritožb ter oddaje predlogov, spremljamo objave na družbenih omrežjih in stališča preko raziskave Panel.

²²⁵Vsa prejeta vprašanja, pomisleki, pritožbe, pohvale in pobude skrbno zabeležimo glede na vrsto prizadete oziroma zainteresirane skupine in glede na kanal, preko katerega je pomislek ali pobuda prispela. Na vsako (elektronsko) sporočilo se odzovemo in nanj odgovorimo. Na enostavna vprašanja običajno odgovorimo še isti dan, na zahtevnejša pa najpozneje v osmih dneh. Pri tem za vse javnosti oz. skupnosti spoštujemo Zakon o medijih in Zakon o dostopu do informacij javnega značaja. Postopek obravnave je interno standardiziran, odgovorne službe pa so dolžne zagotoviti pravočasen in vsebinsko ustrezen odziv. Postopki vključujejo prevzem odgovornosti za obravnavo, analizo primera, sprejem ukrepa ter informiranje pobudnika.

Prejeta vprašanja in pobude so glede na vsebino in prizadete skupnosti analizirani tudi na internih kolegijih posameznih družb, po potrebi pa se obravnavajo tudi na ravni direktorja Skupine Javni holding. Enkrat letno so obravnavana na vodstvenih pregledih posameznih družb, ki so pobude oz. vprašanja prejela. V vseh primerih si prizadevamo za dialog s pritožniki oziroma za doseganje sporazumnih rešitev v primeru pritožb. Za zaščito posameznikov (t. i. žvižgačev) pred povračilnimi ukrepi imamo sprejet Pravilnik o vzpostavitvi notranje poti za prijavo kršitev in vzpostavljeno Linijo Spregovori, ki omogoča anonimno prijavo. (več v poglavju G1)

²²³ S3-3, odstavek 27 c

²²⁴ S3-3, odstavek 28

²²⁵ S3-3, odstavek 27 d

S3-4 – Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na prizadete skupnosti ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi s prizadetimi skupnostmi ter učinkovitost navedenih ukrepov

²²⁶Družbe v Skupini Javni holding imamo s prizadetimi skupnostmi vzpostavljen dialog, spremljamo odzive na delovanje oz. izvajanje dejavnosti vseh družb, skrb za okolje na ravni Skupine in posameznih družb, merimo ugled, zadovoljstvo s storitvami ipd. skozi periodična merjenja, kar predstavlja pomemben vir mnenj prizadetih skupnosti, na podlagi katerega lahko po potrebi sprejemamo ukrepe (več v S3-3). Omogočamo tudi druge kanale za podajo pobud, pritožb oz. možnosti za postavitev kakršnih koli vprašanj s strani prizadetih skupnosti, kar ravno tako predstavlja vir informacij za morebitno nadaljnje ukrepanje. Družba Javni holding, kot že pojasnjeno, neposrednih pomembnih vplivov na prizadete skupnosti nima, vendar pa kot obvladujoča družba določa strategije in politike posameznih družb ter je hkrati tudi aktivno vključena v oblikovanje oziroma pripravo posameznih ukrepov na ravni odvisnih družb.

V družbi VOKA SNAGA z izvajanjem monitoringov pitne vode, emisij v zrak in vodo ter emisij hrupa, ki se skladno z zakonodajo izvajajo mesečno oziroma letno, preverjamo varnost naravnega okolja za bivanje ljudi. Z lokalnimi skupnostmi sodelujemo pri čistilnih akcijah (vsako leto), obiskih šol in vrtcev ter predstavitev našega dela na različnih dogodkih in prireditvah (po potrebi). S sponzorstvi in donacijami pa podpiramo tako kulturno-umetniško, kot športno in tudi zabavno udejstvovanje v lokalnih skupnostih, kjer smo prisotni.

V Energetiki Ljubljana so prizadetim skupnostim na voljo ažurne 24/7 informacije o emisijah in imisijah iz primarnega proizvodnega objekta (enote TE-TOL) na mobilnem portalu m.energetika.si²²⁷. Prek sms obveščanja so zainteresiranim na voljo tudi informacije o vzdrževalnih delih. Tekoče delo in razvojne načrte prizadetim skupnostim predstavljamo tudi v obliki strokovnih ogledov, ki jih izvajamo na podlagi povpraševanj in glede na zmožnosti z vidika delovnega procesa. Četrtni skupnosti Moste vsako leto omogočimo uporabo parkirišča pred enoto TE-TOL za izvedbo letnega dogodka Dan sosedov, na katerem vsem zbranim obiskovalcem na kratko predstavimo tudi naše delo in načrte. S sponzorstvi in donacijami podpiramo tako projekte enkratnega značaja, kot dolgoletne, med katerimi je na primer urejanje poti na Šmarno goro. Pozitivno se odzivamo tudi na različne prošnje posameznih organizacij ali posameznikov, ki želijo v prostorih energetskega objekta posneti (foto ali video) materiale za svoje umetniške izdelke.

V družbi LPP so ukrepi usklajeni z letnim poslovnim načrtovanjem. Na področju varnosti se vozniki redno udeležujejo obveznega zakonskega usposabljanja za podaljšanje Kode 95, ki vključujejo vsebine o defenzivni vožnji, ravnanju v izrednih situacijah in komunikaciji z ranljivimi potniki. V letu 2024 je bilo dodatno izvedeno izobraževanje za uporabo defibrilatorjev, namenjeno operativnemu osebju. Vsa vozila LPP so vključena v program UNICEF kot varna točka, kar dodatno krepi občutek varnosti med otroki in mladimi v mestnem prostoru. Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi poteka skozi različne izobraževalne in informativne aktivnosti. Večkrat letno se udeležujemo predavanj za starejše občane v sodelovanju z različnimi zavodi, kjer se obravnava varna uporaba avtobusov, zlasti za osebe z zmanjšano mobilnostjo. Redno potekajo obiski vrtčevskih skupin, ki jih osebje seznani z varnostnimi pravili, pravilnim obnašanjem v vozilih in trajnostno mobilnostjo. Udeležujemo se številnih dogodkov, kjer otrokom in mladim predstavljamo pomen varne in trajnostne uporabe javnega prevoza. Vsako leto podpiramo športne klube, kulturne ustanove in druge organizacije. Ti ukrepi prispevajo k dostopnosti športnih in kulturnih vsebin za širšo javnost ter spodbujajo uporabo javnega prevoza kot trajnostne mobilnostne rešitve.

²²⁶ S3.MDR-1, odstavek 31 in S3-4, odstavek 32 c – točke se vsebinsko povezujejo

²²⁷ Zaradi nove energetske infrastrukture – plinsko-parne enote, se bo mobilni portal posodobil.

Vse družbe v Skupini Javni holding so vključene v lokalni projekt MOL »Misija: 100 podnebno nevtrálnih mest do leta 2030«, katerega namen je pospešiti napredek evropskih mest na poti do podnebne nevtrálnosti. Energetika Ljubljana sodeluje pri pripravi akcijskega načrta, v teku pa so projekti, ki sledijo zavezam o povečevanju deleža uporabe obnovljivih virov energije, kot so projekt izgradnje objekta za energijsko izrabo goriva iz komunalnih odpadkov (TEO Ljubljana-toplota in elektrika iz odpadkov), kjer sodeluje tudi družba VOKA SNAGA, projekt predelave premogovnega bloka 1 s kotlom na biomaso, trajnostni projekt gradnje plovne infrastrukture in malih hidroelektrarn za energetska izrabo Ljubljane ter lastna proizvodnja zelenega vodika, vključno s postavitvijo vodikove polnilnice za uporabo vodika v prometu. LPP pa bo v okviru projekta do leta 2030 vsa vozila, ki se uporabljajo v mestnem potniškem prometu, nadomestil z ogljično nevtrálnimi vozili (vodik, elektrika).

Ukrepi za preprečevanje, blažitev ali odpravo pomembnih negativnih vplivov na prizadete skupnosti

²²⁸Pomembnih negativnih vplivov v povezavi s prizadetimi skupnosti nismo prepoznali. Prizadevamo si, da z lastnimi praksami ne povzročamo pomembnih negativnih vplivov na prizadete skupnosti oziroma ne prispevamo k njim. V ta namen v okviru rednega poslovanja nenehno spremljamo odzive uporabnikov in lokalnega okolja prek več vzpostavljenih komunikacijskih kanalov. Pomembne spremembe, ki bi lahko vplivale na lokalno okolje, se obravnavajo z vidika njihovega učinka na prebivalce. Zavedamo se pomena preventivne presoje vplivov in prizadete skupnosti vključujemo v odločanje, ko je to relevantno. Ukrepi v primeru pojavljanja pomislekov in pritožb so opisani v poglavju S3-3.

²²⁹Pomembni negativni vplivi, ki lahko posredno vplivajo tudi na prizadete skupnosti, so del področja okolje, in sicer E1 – Podnebne spremembe, E2 – Onesnaževanje, E3 – Vodni in morski viri ter E5 – Krožno gospodarstvo. Ukrepe za njihovo preprečevanje, blažitev ali odpravo razkrivamo pri posameznem poglavju s področja okolja.

Spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti ukrepov

²³⁰S prizadetimi skupnosti imamo vzpostavljen dialog, kjer preko raziskave uporabniške izkušnje (panelne raziskave), odzivov lokalnih skupnosti, operativnega spremljanja, odzivov preko javnih komunikacijskih kanalov, letnega pregleda sodelovanj in poročil o izvedenih aktivnostih spremljamo učinkovitost ukrepov. Zagotavljamo kanale za posredovanje kakršnih koli vprašanj, stališč, pritožb, pohval ali pobud s strani prizadetih skupnosti. Več o tem razkrivamo v poglavju S3-3, Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali.

Finančne in kadrovske vire za upravljanje pomembnih vplivov načrtujemo na letni ravni glede na potrebe in načrtovane ukrepe v letnem načrtu posamezne družbe.

²³¹Pomembnih tveganj in priložnosti v povezavi s prizadetimi skupnostmi nismo prepoznali. Prav tako v nobeni od družb ni bilo resnih težav in incidentov v zvezi s človekovimi pravicami, povezanih s prizadetimi skupnostmi.

²²⁸ S3-4, odstavek 32 b in c - točki se vsebinsko povezuje; se nanaša tudi na pojasnilo točke 35

²²⁹ S3-4, odstavek 32 a

²³⁰ S3-4, odstavek 32 d

²³¹ Pojasnitev k točki S3-4, odstavek 34 in odstavek 36

S3-5 – Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti

²³²V vseh družbah Skupine Javni holding so naši cilji povezani z zagotavljanjem in izboljševanjem kakovosti življenja občanov v občinah, kjer opravljamo javno gospodarsko službo. Občinam in državi je v interesu, da občanom in državljanom zagotovijo najbolj kakovostno, zanesljivo, varno, okolju prijazno, cenovno sprejemljivo, uporabnikom prijazno storitev oziroma javno dobro ob upoštevanju trajnostnih ciljev pri optimalnih finančnih vložkih v obliki subvencij ali dotacij. Tem ciljem in strategiji sledimo tudi v družbah Skupine Javni holding. To se navezuje na vse javne dobrine in storitve, ki jih izvajamo v družbah, in niso finančno/tržno zanimiva (po ugodnih cenah za uporabnike), kot so prevoz potnikov, dostopnost do vode in kanalizacije, dostopnost do pravilnega in trajnostnega uničevanja odpadkov, dostopnost do ogrevanja in do energentov na sploh. Cilje spremljamo na letni oziroma polletni ravni. Na odvisnih družbah doseganje ciljev analiziramo tudi v sklopu vodstvenih pregledov (vsaj enkrat letno), uspešnost sistemov vodenja pa preverjajo zunanji izvajalci v sklopu zunanje presoje (vsaj enkrat letno).

Cilji družbe VOKA SNAGA so povezani predvsem z varno in zanesljivo oskrbo odjemalcev s pitno vodo, z našo politiko kakovosti in družbeno odgovornostjo. Cilj na področju pitne vode je zagotavljanje čim manjšega števila daljših prekinitev pri oskrbi uporabnikov s pitno vodo (10 ali manj na leto). Realizacija za leto 2024 je bila slabša, saj smo imeli 12 daljših prekinitev. Prav tako zasledujemo cilj nič omejitev uporabe pitne vode letno za uporabnike, kar smo v letu 2024 dosegli. Dosegli smo tudi cilj glede deleža mikrobiološko neskladnih vzorcev pitne vode, ki je pod 3,44 %. Cilji na tem področju so prostovoljni, razen cilja, vezanega na mikrobiološke analize pitne vode, ki je povezan tudi z zahtevami nacionalne zakonodaje.

Pri zagotavljanju zanesljive oskrbe pri drugih dejavnostih, kot so zbiranje odpadkov, obračun storitev na področju pitne in odpadne vode, so cilji vezani predvsem na reklamacije (delež upravičenih reklamacij pod 4 %, rešitev reklamacij v roku 8 koledarskih dni). Ti cilji so podrobneje predstavljeni v poglavju S4 – Potrošniki in končni uporabniki.

V Energetiki Ljubljana zasledujemo cilje, kot so zanesljiva in varna oskrba z energijo za vse odjemalce, dvigovanje družbeno-odgovornega ugleda skozi dostopnost, transparentnost in s tem razumevanje delovanja oziroma izvajanja dejavnosti družbe, vključno z družbeno-odgovorno podporo projektov na različnih področjih s sponzorstvi in donacijami. Cilj varne in zanesljive oskrbe je povezan s številom okvar na omrežjih, kjer zasledujemo cilj, da je okvar na vročevodnem in plinovodnem omrežju čim manj na leto oziroma jih ni. Dolgoročen cilj je tudi blažitev padca odjema toplote zaradi vse toplejših zim s širitvijo in povečanjem in izkoriščenosti omrežja – danes je 81 % vseh stanovanj v MOL priključenih na daljinsko ogrevanje ali oskrbo s plinom, cilj do leta 2030 je 90 %. Na področju panelnih raziskav, kjer preverjamo zadovoljstvo prebivalcev MOL in drugih prizadetih skupnosti je cilj trend naraščanja ugleda in zadovoljstva.

Cilji LPP temeljijo na zagotavljanju varnega, zanesljivega in dostopnega javnega prevoza. Cilj je dolgoročne narave in je podprt z notranjimi akti in politikami družbe na področju varnosti in odgovornega upravljanja mobilnosti v mestnem prostoru. Cilji niso kvantitativno določeni (npr. % zmanjšanja nesreč), vseeno za spremljanje uspešnosti doseganja ciljev uporabljamo različne metrike, kot so kazalniki prometne varnosti, zadovoljstvo uporabnikov, število in vsebina uporabniških pobud in pritožb ter rezultati raziskav o zadovoljstvu uporabnikov. Prav tako se uspešnost doseganja ciljev presoja na podlagi kvalitativnih ugotovitev in spremljanja trendov, kot so povečanje občutka varnosti, rast uporabe javnega prevoza ter podpora

²³² MDR-T, odstavek 41

projektom s strani lokalnih skupnosti in ključnih deležnikov. Cilji se presojajo vsaj enkrat letno, rezultati pa so uporabljeni za načrtovanje prihodnjih ukrepov.

Število uporabnikov mestnega in medkrajevnega linijskega prevoza potnikov se je v primerjavi z letom 2023 v letu 2024 povečalo za približno 36 %. Število potovanj v mestnem prometu je ostalo stabilno, medtem ko je medkrajevni promet beležil znatno rast potovanj (27,5 %). Posebej pomembno vlogo imajo storitve, namenjene ranljivim skupinam, kot so starejši in mobilno ovirani uporabniki. Storitev Kavalir, ki omogoča brezplačne prevoze v peš coni, beleži stalno rast števila uporabnikov – medletno se je povečala za približno 4 %. Ostale storitve, kot so Grosupeljčan, Zapeljivec, Klinko Kavalir, Prijatelj Kavalir in prevoz s kavalirjem na pokopališču Žale, so skupaj dosegle več kot 35.000 prevozov, pri čemer nekateri segmenti beležijo tudi več kot 60 % povečanje v primerjavi z letom poprej.

Vključevanje prizadetih skupnosti v določanje in spremljanje ciljev

²³³Pri oblikovanju ciljev upoštevamo tudi stališča skupnosti, ki jih pridobimo v dialogu z njimi. Kako poteka sodelovanje z njimi, opisujemo v poglavju S3-2.

Uspešnost doseganja ciljev lahko prizadete skupnosti spremljajo v Letnih poročilih o poslovanju in v družbi VOKA SNAGA tudi v Letnih poročilih o skladnosti pitne vode, ki jih objavljamo na spletnih straneh družb. Prav tako doseganje ciljev oziroma rezultate komuniciramo preko drugih kanalov, kot so objave na spletnih straneh, sporočil za javnost, redni sestanki s predstavniki Mestnega sveta oziroma ustanovitelji idr.

Čeprav nimamo vzpostavljenih formalnih postopkov za vključevanje prizadetih skupnosti v opredelitve izboljšav, glede na povratne odzive in predloge prizadetih skupnosti pomembne predloge vključujemo v strateške odločitve in razvojne načrte. Več o vključevanju predlogov za izboljšave dejavnosti in procesov opisujemo v poglavju S3-2.

V družbi LPP je bila na primer na območju Sostra uvedena storitev Prijatelj Kavalir, ki prebivalcem z omejeno mobilnostjo omogoča brezplačen prevoz do zdravstvenih ustanov, lekarn in upravnih enot. Pobuda je izhajala iz potreb, izraženih preko četrtne skupnosti, kjer so prebivalci opozarjali na pomanjkljivo dostopnost. Prav tako je bila na podlagi predlogov četrtne skupnosti Polje uvedena linija 10, s katero je bilo izboljšano javno potniško omrežje na tem območju. Takšni odzivi predstavljajo pomemben vir za izboljšave, čeprav niso formalno strukturirani kot del stalnega vključevanja skupnosti.

3.3.3 ESRS S4 Potrošniki in končni uporabniki

S4.SBM-2 – Interesi in stališča deležnikov²³⁴

V vseh družbah v Skupini Javni holding postavljamo potrošnike in končne uporabnike v ospredje svojega delovanja – zaradi uporabnikov izvajamo vse naše storitve. V te namene uporabnikom zagotavljamo kakovostne storitve, ki ne poslabšujejo njihovega zdravja in varnosti, pri tem pa jim omogočamo dostop do (kakovostnih) informacij in svobodo izražanja ter upoštevamo odgovorne tržne prakse. To upoštevamo tudi pri strateških usmeritvah, kar se izraža v naših veljavnih strateških dokumentih ter poslovnih načrtih. Posebno pozornost namenjamo ustreznemu vključevanju interesov in stališč uporabnikov v naše dejavnosti. Interesi naših uporabnikov so različni. Večkrat letno jih preverjamo in smiselno upoštevamo v strateških načrtih družb in naših poslovnih modelih.

²³³ S3-5, odstavek 42 a-c – točke se vsebinsko povezujejo

²³⁴ S4.SBM-2, odstavek 8

Ključni interesi uporabnikov VOKA SNAGA se nanašajo na zanesljivo in varno izvajanje storitev – neprekinjena oskrba s pitno vodo, zagotavljanje čiste pitne vode, neprekinjeno odvajanje odpadnih voda, redno zbiranje in odvoz odpadkov ter ekonomsko in ekološko učinkovito ravnanje z odpadki.

Interesi odjemalcev Energetike Ljubljana so usmerjeni predvsem v varno, zanesljivo, okolju prijazno in cenovno konkurenčno oskrbo s toploto, hladom, zemeljskim plinom in električno energijo. Prizadevamo si, da oskrba poteka učinkovito na območjih Mestne občine Ljubljana ter povsod, kjer nastopamo kot sistemski operater distribucijskega omrežja ter dobavitelj zemeljskega plina in električne energije.

Družba LPP upošteva ključne interese uporabnikov, kot so zanesljivost prevozov, varnost, dostopnost tudi za gibalno ovirane, enostavna validacija in pregledne informacije o voznih redih v svojih strateških ukrepih in jih zaradi učinkovitosti izvajanja prevozov podpira z analitičnimi orodji, kot so spremljanje validacij, potekov voženj in odzivnosti v konicah. Ključna stališča, ki jih uporabniki izražajo, poudarjajo pričakovanje dobre usklajenosti linij, prilagoditev voženj v času večjih dogodkov, zmanjšanje gneče ob konicah, pogostejše odhode ter večje število avtobusov na linijah. Ta stališča se upoštevajo v strateškem načrtovanju, zlasti pri oblikovanju sprememb voznih redov in uvajanju dodatnih linij. Upoštevanje teh interesov v strateških dokumentih krepi socialno vključenost in dostopnost javnega prevoza ter prispeva k dolgoročni stabilnosti poslovnega modela LPP.

S4.SBM-3 – Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom²³⁵

Bistvo delovanja Skupine Javni holding je zagotavljati učinkovite storitve, varne, zanesljive, v dobrobit ljudem in okolju, v katerem delujemo. Z odgovornostjo zagotavljamo visoko kakovostno oskrbo, ki izpolnjuje vse veljavne predpise, in hkrati stremimo k preseganju predpisane kakovosti storitev. Varnost uporabnika ščitimo s pravočasnim prepoznavanjem, ocenjevanjem in upravljanjem tveganj, povezanih s storitvijo. Vse družbe v Skupini Javni holding se trudimo omogočati uporabnikom lažji dostop do storitev z novimi poslovnimi modeli in ukrepi, ki izboljšujejo sistem zagotavljanja storitev. Stremimo k najvišjemu zadovoljstvu naših potrošnikov oz. uporabnikov.

V odvisnih družbah Skupine Javni holding smo prepoznali tako pomembne pozitivne kot negativne vplive na potrošnike in končne uporabnike. Pomembni pozitivni vplivi so prepoznani pri svobodi izražanja, dostopu do (kakovostnih) informacij, zdravju in varnosti, varnosti osebe (Energetika Ljubljana in LPP), dostopu do proizvodov in storitev (VOKA SNAGA in LPP) ter odgovornih tržnih praksah (Energetika Ljubljana in LPP).

Pomembni negativni vplivi so prepoznani na področju zdravja in varnosti (Energetika Ljubljana in VOKA SNAGA) ter dostopa do proizvodov in storitev (Energetika Ljubljana).

Pomemben pozitiven vpliv pri **svobodi izražanja** se kaže v več kanalih dvosmernega komuniciranja, pri čemer je zelo pomemben odnos z odjemalci. Vplivi pri dostopu do (kakovostnih) informacij so pri vseh družbah večkanalni, prek protokolov obveščanja, izobraževanje, ozaveščanje, ogledov objektov ipd.

Vse družbe so kot pomemben pozitiven vpliv prepoznale tudi **zdravje in varnost**. Pri Energetiki Ljubljana je vpliv lahko negativen, saj lahko pride do uhajanja plina pri končnih odjemalcih; prav tako pozitiven, saj se s strani monterjev in izvajalcev dejavnosti izvajajo z visoko mero varnosti in skrbi za zdravje uporabnikov. V družbi VOKA SNAGA se kot negativen vpliv kaže možnost izrednih dogodkov, kot pozitiven nenehna skrb za varnost in zdravje

²³⁵ S4.SBM-3, odstavki 9 a in b

uporabnikov. V družbi LPP je vpliv na zdravje in varnost le pozitiven in zajema skrb za prometno varnost, režim proti kajenju na avtobusih in skrb za ustrezne mikroklimatske razmere na avtobusih ter ozaveščanje glede načina vožnje.

Dostop do proizvodov in storitev je Energetika Ljubljana prepoznala kot pomemben negativen vpliv, saj lahko pride do nezmožnosti priklopa določenih odjemalcev, ker na določenih lokacijah ni toplovodnega ali plinskega omrežja. Prav tako na lokacijah, kjer obstaja daljinsko ogrevanje, ni možen priklop na zemeljski plin. VOKA SNAGA je kot pomemben pozitiven vpliv na tem področju prepoznala klančine za dostope v zgradbe, vzdrževanje javnih površin na otroških igriščih in prilagoditev spletne strani za slabovidne in gibalno ovirane. Prav tako družba LPP upošteva vse oviranosti.

Energetika Ljubljana in LPP pomemben pozitiven vpliv prepoznavata na področju **varnosti osebe** in **odgovornih tržnih praks**. Energetika Ljubljana skrbi, da vse naprave delujejo v skladu z zahtevami in imajo ustrezne certifikate, družba LPP pa to področje povezuje s področjem zdravja in varnosti. Obe družbi pri odgovornih tržnih praksah upoštevata, da je njuno poslovanje usklajeno z odgovorno tržno prakso na njunih področjih poslovanja, kar pomeni, da upoštevata relevantno področno zakonodajo, varstvo potrošnikov, varstvo osebnih podatkov (GDPR) idr.

Vsi prepoznani vplivi so povezani s strateškimi načrti družb za obdobje 2022–2027 ter operativnimi politikami družb, tudi v obliki letnih poslovnih načrtov, v katerih so navedeni konkretni cilji in ukrepi predvideni za vsako poslovno leto, kar omogoča njihovo sprotno prilagajanje potrebam uporabnikov. Strateški načrti so pripravljani tudi na podlagi povratnih informacij odjemalcev, ki jih dobimo preko različnih komunikacijskih kanalov.

Javni holding je najpomembnejši usmerjevalni subjekt med družbami Skupine Javni holding na področju gospodarskih javnih služb in tržnih dejavnosti, kar pomeni, da se strateški cilji Javnega holdinga (kot obvladujoče družbe) zasledujejo na ravni celotne Skupine Javni holding. Strateški cilji Javnega holdinga so: proaktivno upravljanje kibernetske varnosti, finančno stabilno poslovanje koncerna, strateško upravljanje znanj, digitalna transformacija podpornih procesov in družbeno odgovoren delodajalec.

Strategija razvoja družbe VOKA SNAGA za obdobje od 2022 do 2027 vključuje cilje za vse ključne dejavnosti, kot so oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, zbiranje odpadkov ter obdelava odpadkov z določenimi strateškimi cilji.

V Strateškem načrtu družbe Energetika Ljubljana za obdobje 2022 – 2027 je področje potrošnikov in končnih uporabnikov vključeno med strateškimi cilji kot oskrba uporabnikov, povezovanje produktov in storitev v nove, za kupce atraktivne pakete, in s tem nudenje celovitega energetskega servisa.

Družba LPP pomembne vplive vključuje v ključne strateške dokumente družbe (Politiko sistema vodenja, Letni poslovni načrt, Poslovnik sistema vodenja), kjer so med drugim opredeljene zaveze k izboljšanju varnosti uporabnikov, sistematičnemu upravljanju kakovosti storitev, zagotavljanju preglednih informacij ter prilagoditvam za ranljive skupine uporabnikov. Politika sistema vodenja vključuje načela zagotavljanja dostopnega, varnega in kakovostnega prevoza, ki so neposredno usmerjena v spoštovanje pravic uporabnikov in njihovo aktivno vključevanje. sklic na S4.SBM-2 Interesi in stališča deležnikov ter na ESRS 2

Na področju potrošnikov in končnih uporabnikov nismo prepoznali pomembnih tveganj in priložnosti na konsolidirani ravni.

Potrošniki in končni uporabniki, na katere lahko podjetje pomembno vpliva²³⁶

Z izjemo holdinške dejavnosti so potrošniki in končni uporabniki vseh družb razdeljeni na dva ključna stebra, in sicer na potrošnike gospodarske javne službe (GJS) in potrošnike tržnih dejavnosti.

Skladno s tem je deležniška skupina potrošniki in končni uporabniki tako v segmentu B2B kot v segmentu B2C razdeljena na potrošnike in končne uporabnike GJS ter potrošnike in končne uporabnike tržnih dejavnosti. Potrošniki in končni uporabniki lahko nastopajo v različnih vlogah, in sicer kot potrošniki in končni uporabniki ene ali več GJS, kot potrošniki in končni uporabniki ene ali več tržnih dejavnosti ter kot potrošniki in končni uporabniki ene ali več GJS in ene ali več tržnih dejavnosti. Tako so v obseg razkritja v ESRS 2 vključeni vsi potrošniki in končni uporabniki, na katere družbe Skupine Javni holding vplivajo.

V družbi VOKA SNAGA ločimo potrošnike in končne uporabnike po storitvah, in sicer pri GJS tako končne uporabnike (B2C) kot poslovne potrošnike s področij (B2B) oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja odpadnih voda, zbiranja odpadkov, urejanja in čiščenja javnih površin, pridobivanja soglasij, projektnih pogojev in mnenj. Kot potrošnike prepoznavamo še poslovne potrošnike na področju obdelave in odlaganja odpadkov.

Poslovni potrošniki so uporabniki storitev s področij posebnih storitev oskrbe s pitno vodo, storitev ravnanja z industrijsko odpadno vodo, tržnih storitev s področja zbiranja odpadkov, obdelave in odlaganja odpadkov, urejanja in čiščenja javnih površin, tržnih storitev s področja katastra in proizvedene električne energije. Končni potrošniki so uporabniki tržnih storitev na področju oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja odpadnih voda, zbiranja odpadkov, obdelave in odlaganja odpadkov, urejanja in čiščenja javnih površin ter tržnih storitev s področja katastra.

Podobno so potrošniki oziroma končni uporabniki Energetike Ljubljana razdeljeni v različne segmente, ki se delijo na potrošnike, ki uporabljajo storitve gospodarsko javne službe (GJS) in potrošnike tržnih dejavnosti ter na poslovne potrošnike (B2B - podjetja oziroma poslovni uporabniki, javne ustanove in lokalne skupnosti) in na odjemalce kot fizične osebe (B2C), med katere spadajo tudi gospodinjstva, ki so posebej zaščitena z zakonodajo.

Potrošniki storitev GJS za dobavo in distribucijo toplote ter distribucijo zemeljskega plina so poslovni potrošniki in odjemalci kot fizične osebe. Potrošniki tržnih dejavnosti so poslovni potrošniki (B2B) in odjemalci kot fizične osebe (B2C) pri dobavi zemeljskega plina, električne energije ter dobavi CNG, pri storitvah sektorjev Inženiring, Kataster, Laboratorij (plinski in toplotni števci) in pri energetskih storitvah. Poslovni potrošniki so tudi uporabniki storitev pri dobavi pare in demi vode.

Med potrošnike storitev GJS družbe LPP sodijo končni uporabniki prevozov v okviru mestnega in medkrajevnega javnega potniškega prometa, kjer se vpliv družbe odraža v načinu izvajanja prevozov, veljavnosti vozovnic in dostopnosti informacij. Med potrošnike tržnih dejavnosti pa štejemo končne uporabnike storitev občasnega prevoza, posebnega linijskega prevoza, turističnega vlakca ter uporabnike storitev tehničnih pregledov.

Dejavnosti mestnega in medkrajevnega potniškega prometa zadevajo različne skupine potrošnikov in končnih uporabnikov, ki so izpostavljene pomembnim vplivom. Med temi skupinami so zlasti redni uporabniki, ki dnevno uporabljajo avtobusne storitve in so neposredno izpostavljeni kakovosti izvajanja storitve, zanesljivosti prevozov in varnosti. Pomembna skupina so tudi otroci in mladostniki, ki uporabljajo javni prevoz za dostop do šol in dejavnosti. Posebej ranljiva skupina so uporabniki z oviranostmi, starejši in gibalno ovirane osebe, ki so pogosto bolj odvisni od javnega prevoza ter so zaradi svojih okoliščin bolj občutljivi na vplive, kot so dostopnost vozil, ustreznost informacij ter možnost brezhibnega vstopa in

²³⁶ S4.SBM-3, odstavek 10, 10 a

izstopa. Med končne uporabnike štejemo tudi turiste, občasne uporabnike in tujce, ki sistem uporabljajo neredno ali prvič in se zanašajo na jasne, razumljive ter dostopne informacije o storitvi. Zaradi narave storitve in posebnosti posameznih skupin se vplivi razlikujejo glede na stopnjo izpostavljenosti, zmožnost izbire alternativ in odvisnosti od storitve, kar določa tudi relevantnost vplivov za posamezno skupino.

Pojavljanje pomembnih negativnih vplivov²³⁷

Pomembni negativni vplivi na uporabnike se v družbi VOKA SNAGA lahko pojavijo zaradi morebitnih izrednih dogodkov, ki imajo lahko vplive na zdravje in varnost uporabnikov.

Zanesljivost izvajanja distribucije, proizvodnje in dobave energentov Energetike Ljubljana ima pomemben vpliv na zdravje, varnost in počutje potrošnikov. Proizvodnja energentov povzroča hrup in emisije trdih delcev v okolici elektrarne (več v poglavju E2), pri distribuciji in dobavi pa lahko pride do tehničnih okvar z različnimi vplivi na potrošnike, prav tako do uhajanja plina pri končnih odjemalcih. Pomemben negativni vpliv je tudi nezmožnost priklopa določenih odjemalcev.

Družba LPP ne beleži splošno razširjenih negativnih vplivov na potrošnike ali končne uporabnike.

Dejavnosti, ki povzročajo pozitivne vplive, in vrste potrošnikov in končnih uporabnikov, ki jih ti vplivi zadevajo²³⁸

Pozitivni vplive družbe VOKA SNAGA zadevajo vse vrste naših potrošnikov ter vse naše osnovne dejavnosti, kot so oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadne vode, zbiranje odpadkov, obdelava odpadkov ter urejanje in čiščenje zelenih javnih površin.

Energetika Ljubljana spodbuja neprekinjen dialog s svojimi kupci preko različnih komunikacijskih kanalov, kar nam omogoča pravilno razumevanje njihovih dejanskih pričakovanj in potreb ter prispeva k vzdrževanju odličnih medsebojnih odnosov, kar vpliva na dvig zadovoljstva z našimi storitvami, ohranjanje zvestobe, dvig ugleda družbe in destigmatizacijo sektorja, zmanjševanje potencialnega nezadovoljstva zaradi morebitnih prekinitev ob delih na omrežju, blaženje podnebnih sprememb s priključevanjem odjemalcev na omrežje in opuščanjem individualnih kurilnih naprav na olje, s priključevanjem novih uporabnikov na obstoječe omrežje, zmanjševanje stroškov za vse uporabnike. Pozitivno vplivamo na zagotavljanje varnosti in zdravja potrošnikov in končnih uporabnikov na različne načine, in sicer kot soglasodajalec ter upravljavec omrežij daljinskega ogrevanja ter zemeljskega plina zagotavljamo, da je priključevanje naprav za ogrevanje pri končnih potrošnikih tehnično ustrezno ter skladno z zakonodajo. Kot upravljavec velikih naprav (TE-TOL, TOŠ) smo zavezani za monitoring izpustov (IED, SEVESO), varnost odjemalcev pa zagotavljamo tudi z rednim preverjanjem skladnosti delovanja naprav z zahtevami in certifikati.

Družba LPP prepoznava pomembne pozitivne vplive na končne uporabnike svojih storitev zlasti na področju dostopnosti javnega prevoza. Dejavnosti družbe so zasnovane tako, da omogočajo uporabo avtobusnega sistema čim širšemu krogu uporabnikov, vključno z ranljivimi skupinami. Z vidika fizične dostopnosti so postajališča in vozila opremljena za osebe z gibalno oviranostjo ter za starejše, vključujejo nizkopodne avtobuse, prostor za invalidske vozičke in zvočna obvestila. Za slabovidne in slepe potnike so urejene napovedi postaj in jasno označeni dostopni elementi. Dostop do informacij je omogočen prek mobilne aplikacije Urbana, spletne strani, prikazovalnikov na postajališčih in v avtobusih ter prek klicnega centra. Poleg tega družba upošteva načela odgovornih tržnih praks, ki so usmerjene k vključevanju celotne skupnosti in ne izključujejo ranljivih skupin. Komunikacijski materiali in kampanje so usmerjeni v krepitev

²³⁷ S4.SBM-3, odstavek 10 b

²³⁸ S4.SBM-3, odstavek 10 c

informiranosti in dostopnosti brez komercialnega pritiska. Z dobro dostopnostjo in vključujočimi praksami družba pomembno prispeva k socialni vključenosti in mobilnosti različnih družbenih skupin.

²³⁹V nobeni od družb Skupine Javni holding nismo prepoznali pomembnih tveganj ali priložnosti v odnosu do potrošnikov in končnih uporabnikov.

Potrošniki in končni uporabniki s posebnimi značilnostmi in izpostavljenost večjemu tveganju škode²⁴⁰

Razumevanje z vidika izpostavljenosti večjim negativnim vplivom določenih vrst potrošnikov s posebnimi značilnostmi smo vzpostavili preko različnih komunikacijskih kanalov, kjer nam le-ti sporočajo svoje potrebe, pomisleke, opažanja in predloge izboljšav. Več o postopkih sodelovanja s potrošniki razkrivamo v S4-2 in SBM-2 Interesi in stališča deležnikov.

Kot osebe s posebnimi značilnostmi v vseh družbah Skupine Javni holding prepoznavamo osebe z različnimi oblikami invalidnosti, za katere so prilagojene tudi naše storitve oziroma dostop do njih. Več o tem razkrivamo v poglavju S3.SBM-3.

Poleg tega v Energetiki Ljubljana prepoznavamo potrošnike in končne uporabnike, ki so zaradi slabšega socialno-ekonomskega stanja izpostavljeni tveganju energetske revščine. Prednostna naloga našega delovanja je zadovoljevanje javnega interesa pri oskrbi mesta in bližnje okolice s toploto in zemeljskim plinom, pred maksimiranjem dobička (Okoljska politika). Potrošniki si lahko stroške ogrevanja porazdelijo čez leto s storitvijo enakomernega mesečnega obroka. Izvedba ogrevalnega sistema je mogoča v okviru energetskih storitev, kjer nudimo komercialni popust in možnost plačila na obroke s finančnim najemom. Možna je tudi pridobitev subvencije za vgradnjo novih energetsko učinkovitih naprav za izvedbo ogrevanja v lastni režiji. Zakonsko so, skladno s posebnimi določbami o varstvu, zaščiteni gospodinjski in mali poslovni odjemalci zemeljskega plina in električne energije. Potrošnike in končne uporabnike prek različnih kanalov (spletna stran, zadnja stran računov, klicni center) izobražujemo in ozaveščamo o informacijah na računu, ki zaradi uvajanja dodatnih postavk ter prepletanja reguliranih in tržnih storitev postajajo vedno bolj kompleksne. Pri reševanju sporov, reklamacij in pritožb imajo gospodinjski odjemalci pravice, povezane z Zakonom o izvensodnem reševanju potrošniških sporov, Zakonom ZOOE in ZOP. V skladu s tem ima družba vzpostavljen Pravilnik obravnave pritožb in reklamacij gospodinjskih odjemalcev, v katerem je podrobneje opisan postopek pritožb in reklamacij gospodinjskih odjemalcev. Pravilnik je objavljen na spletni strani in med drugim opredeljuje tudi alternativno oz. izvensodno reševanje sporov.

V družbi LPP imamo jasno razvito razumevanje posebnih skupin uporabnikov, ki so lahko bolj izpostavljeni vplivom pri uporabi javnega prevoza, in jim zato v okviru izvajanja storitev namenja posebno obravnavo. Gre za osebe z različnimi oblikami oviranosti, ki so deležne pozitivne diskriminacije, saj se zavedamo, da so lahko fizično, senzorno ali informacijsko bolj ranljive pri uporabi avtobusnega prevoza.

S4-1 – Politike v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki²⁴¹

Kodeks upravljanja družbe JHL in odvisnih družb izpostavlja, da so potrošniki in končni uporabniki ključni deležniki za poslovanje, zato je potrebno ohranjati odnose, ki zagotavljajo zvestobo ter gradijo percepcijo odličnosti, strokovnosti in inovativnosti. V skladu s Kodeksom poslovnega ravnanja skrbimo za etičen odnos do vseh poslovnih partnerjev, potrošnikov in končnih uporabnikov. Ta kodeks določa vrednote ter načela vodenja in ravnanja v odnosu do

²³⁹ S4.SBM-3, odstavek 10 d in 12

²⁴⁰ S4.SBM-3, odstavek 11

²⁴¹ S4.MDR-P, odstavek 15

vseh deležnikov poslovanja ter podaja smernice za ravnanje pri izvajanju dejavnosti. Predstavlja temelj za naše delovanje do vseh deležnikov in vzdolž cele vrednostne verige, tudi v odnosu do potrošnikov in končnih uporabnikov, kar vključuje zagotavljanje svobode izražanja, dostopa do kakovostnih informacij, skrb, da so naši produkti in storitve skladni z zakonodajo ter varni za zdravje naših potrošnikov in končnih uporabnikov. Poleg tega seznanja deležnike z ravnanjem, ki ga ima pravico pričakovati od družb in ki ni omejeno zgolj na ekonomske učinke, ampak zajema njihovo široko in razčlenjeno delovanje v družbi in okolju. Hkrati nas zavezuje, da k tržnim praksam pristopamo odgovorno.

Politike, ki obravnavajo odnose s potrošniki in končnimi uporabniki, se povezujejo tudi s politikami v odnosu do prizadetih skupnosti, saj so prizadete skupnosti pogosto tudi naši potrošniki in končni uporabniki. Več o teh politikah in odgovornosti za njihovo izvajanje razkrivamo v poglavju S3-1.

Politika kakovosti družbe VOKA SNAGA v ospredje postavlja uporabnike storitev. Politika se uporablja za vsa področja delovanja in vključuje vse vrste uporabnikov in skladna z zahtevami uvedenih sistemov vodenja kakovosti.

V Energetiki Ljubljana uporabljamo Pravilnik obravnave pritožb in reklamacij gospodinjskih odjemalcev, vpeljan imamo tudi sistem vodenja kakovosti s sprejetim Poslovnikom kakovosti, v katerem so prepoznane zainteresirane strani in obvladovanje njihovih potreb in pričakovanj. Izpolnjujemo določila Zakona o oskrbi z električno energijo, Zakona o oskrbi s plini in Zakona o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov, ki opredeljujejo ranljive odjemalce in nujno oskrbo, v primerih ko odjemalec zaradi svojih premoženjskih razmer ne more zagotoviti drugega vira za energiji za najnujnejšo oskrbo. V skladu z Načrtom nujnih ukrepov za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe zaščitene odjemalcev v primeru izrednih razmer pa smo dolžni izvajati ukrepe za zaščito teh specifičnih skupin, med katerimi so tudi končni odjemalci zemeljskega plina.

Tako kot v odnosu do prizadetih skupnosti tudi v primeru potrošnikov in končnih uporabnikov LPP pri svojem poslovanju sledi Politiki sistema vodenja kakovosti, ki med drugim opredeljuje poslanstvo družbe kot zagotavljanje zanesljivih, varnih in dostopnih javnih prevoznih storitev za vse uporabnike. Politika obravnava tudi ranljive družbene skupine, ki so skladno s politiko deležne pozitivne diskriminacije. Med njimi so osebe z gibalno, senzorno ali informacijsko oviranostjo, starejši potniki, ki potrebujejo dodatno podporo in otroci, ki v primeru stiske poiščejo pomoč pri vozniku v vlogi UNICEF-ove varne točke. Zaradi posebnega družbenega pomena naše storitve so vse notranje politike ter operativna in komunikacijska navodila prilagojena tako, da preprečujejo morebitno izključevanje ali diskriminacijo teh skupin in zagotavljajo čim večjo vključenost. Tako zagotavljamo skladnost ne le z notranjimi vrednotami, temveč tudi s pričakovanji deležnikov in zakonodajo ter strateško usmeritvijo Mestne občine Ljubljana.

Zaveze glede politike za področje človekovih pravic potrošnikov in končnih uporabnikov²⁴²

Vse družbe v Skupini Javni holding si prizadevamo, da vse dejavnosti, ki jih izvajamo, ne vplivajo oz. ne kršijo temeljnih človekovih pravic, navedenih v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah Organizacije združenih narodov, kar je navedeno tudi v sprejetem Kodeksu upravljanja družbe JHL in odvisnih družb. Spoštujemo vse z ustavo in zakoni zajamčene pravice ter vse mednarodne dokumente s področja človekovih pravic, pri čemer delujemo skladno z vodilnimi načeli Združenih narodov o podjetništvu in človekovih pravicah, Deklaracijo Mednarodne organizacije dela o temeljnih načelih in pravicah pri delu ter smernicami OECD – organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj za večnacionalna podjetja. V skladu z našimi

²⁴² S4-1, odstavek 16, 16 a, 17

internimi pravili smo oblikovali več pravilnikov, ki jasno določajo pravice in odgovornosti zaposlenih, tudi v odnosu do potrošnikov in končnih uporabnikov. Posebno pozornost namenjamo varstvu osebnih podatkov. Prav tako spoštujemo zakonske zahteve glede dostopnosti naših storitev in izdelkov za invalide. V skladu s tem smo prilagodili tako digitalne kanale kot tudi fizične prostore, da bi bili dostopni vsem. V Skupini Javni holding nimamo primerov nespoštovanja človekovih pravic.

***Pristop k sodelovanju s potrošniki in končnimi uporabniki*²⁴³**

V Skupini Javni holding so za komunikacijo z odjemalci vzpostavljeni številni komunikacijski kanali, kot so klicni center, spletne strani, sprejemne pisarne, splošni info e-poštni naslovi, socialna omrežja, SMS anketa, komuniciranje s prodajnim osebjem, z zaposlenimi, ki rešujejo reklamacije, sodelovanje na različnih dogodkih (npr. dnevi četrtnih skupnosti, sejmi) idr. Neprekinjen dialog z našimi potrošniki in končnimi uporabniki nam omogoča pravilno razumevanje njihovih dejanskih pričakovanj ter prispeva k vzdrževanju odličnih medsebojnih odnosov. To vpliva na dvig zadovoljstva z našimi storitvami in ohranjanje zvestobe strank, dvig ugleda družbe, zmanjšuje potencialno nezadovoljstvo zaradi morebitnih prekinitev opravljanja storitev ter hkrati zagotavlja poslovno uspešnost družb. Iz portala MOL nam posredujejo pobude občanov, ki jih ažurno obravnavamo in kompetentne pobude tudi upoštevamo. Vsi potrošniki in končni uporabniki imajo enako pravico do dostopa do (kakovostnih) informacij, najmanj v obsegu, ki je skladen z zakonodajo. V Energetiki Ljubljana smo za informacije v zvezi z GJS poleg korporativne spletne strani vzpostavili tudi spletno stran www.bivanjudajemoutrip.si, pri kateri je poudarek na tržnih dejavnostih.

Vse naše storitve izvajamo skladno z obstoječo zakonodajo s področja varstva človekovih pravic. Vzpostavili smo sistem za prijavo suma resne kršitve, ki jo lahko prijavi vsak, če presodi, da so bile kršene njegove pravice ali če opazi kakšne druge nepravilnosti. Potrošnikom in končnim uporabnikom so za prijavo na voljo kanali, ki so dostopni tudi zaposlenim in prizadetim skupnostim. Morebitne pritožbe analiziramo in sproti odpravljamo pomanjkljivosti. Pritožbe v zvezi s vplivi na človekove pravice se obravnavajo enako kot reklamacije, in sicer se nanje takoj odzovemo in jih začnemo reševati, pripravimo in izvedemo korektivne ukrepe v primeru upravičenih zahtevkov ter odgovorimo stranki v zakonsko določenem roku. Ta sistem povezuje vse naše komunikacijske kanale. Na ta način zagotavljamo hitro, učinkovito in uporabniku prijazno obravnavo različnih pritožb potrošnikov in končnih uporabnikov. Takšen pristop nam omogoča, da jim celovito pomagamo pri uveljavljanju njihovih pravic in pravnih sredstev.

S4-2 – Postopki za sodelovanje s potrošniki in končnimi uporabniki v zvezi z vplivi²⁴⁴

Vsi zahtevki, pripombe, komentarji potrošnikov in končnih odjemalcev se v Skupini Javni holding obravnavajo individualno. Na vsak zahtevek se pisno odgovori, za sodelovanje s končnimi uporabniki pa so odgovorni direktorji družb. Zbrana mnenja se redno analizirajo in vključujejo v procese odločanja. Na podlagi analiz odzivov uporabnikov je bilo izvedenih veliko sprememb oziroma prilagoditev izvajanja dejavnosti. Z vključevanjem končnih uporabnikov v oblikovanje odločitev družba krepi kakovost storitev, zmanjšuje tveganja in povečuje družbeno sprejemljivost svojih ukrepov.

Za oceno kakovosti sodelovanja z uporabniki redno izvajamo različne oblike spremljanja in merjenja, ki poleg letne Panelne raziskave o zadovoljstvu strank zajemajo tudi SMS ankete, elektronska sporočila idr. Povratne informacije sistematično zbiramo in obdelujemo, da lahko hitro prepoznamo izzive ter priložnosti za izboljšave. Spremljamo tudi uporabo naših digitalnih

²⁴³ S4-1, odstavek 16 b-c

²⁴⁴ S4-2, odstavek 20, 20 a-d

kanalov, kot so spletne strani družb, in analiziramo ključne kazalnike uspešnosti, kar nam omogoča natančen vpogled v uporabniško izkušnjo in učinkovitost naših rešitev. Zaupanje kupcev gradimo na kontinuiran način z jasno opredeljenimi postopki in komunikacijskimi kanali, ki jim omogočajo enostavno izražanje zadovoljstva ali nezadovoljstva. Hkrati zagotavljamo kakovostne povratne informacije, zlasti kadar vključujejo priporočila za morebitne popravne ukrepe.

V družbi VOKA SNAGA imamo za komunikacijo z našimi uporabniki vzpostavljene številne komunikacijske kanale. Na področju oskrbe s pitno vodo so opredeljeni v dokumentih Komunikacija z uporabniki in Letno obvestilo uporabnikov o načinih obveščanja javnosti. Vsa aktualna obvestila ažurno objavljamo na spletni strani, uporabniki se lahko naročijo na obveščanje prek SMS-obvestil (izredni dogodki s področja oskrbe s pitno vodo), za informacije s področja zbiranja in odvoza odpadkov je na voljo spletna stran www.mojiodpadki.si in aplikacija Moji odpadki. Za uporabnike vsak delovni dan v tednu deluje klicni center, namenjen celovitemu urejanju odnosov z uporabniki storitev ravnanja z odpadki in urejanja javnih površin (informiranje, naročanje storitev ter podajanje reklamacij). Vzpostavljen je Facebook profil, na katerem objavljamo kratke novice in osnovne informacije o načrtovanih aktivnostih. Uporabniki lahko sami mesečno sporočajo stanje števcov za vodo, imajo možnost osebnega obiska v času uradnih ur, odprti so številni komunikacijski kanali za sporočanje predlogov, pohval ali pripomb, s čimer lahko sodelujejo pri našem delovanju oziroma njihova stališča upoštevamo v naših odločitvah. Vse pobude lahko naslovijo tudi na MOL, na Mestni svet preko svojih predstavnikov (mestnih svetnikov) ali na četrtne skupnosti. Poleg Panela merimo zadovoljstvo uporabnikov storitev na RCERO (komunalnih podjetij) in uporabnikov storitev našega laboratorija.

Mnenja in povratne informacije potrošnikov so za Energetiko Ljubljana ključen vir razumevanja, kako naše delovanje neposredno ali posredno vpliva nanje. Zbiramo jih z različnimi kanali, in sicer neposredno od uporabnikov naših izdelkov in storitev ter posredno prek potrošniških organizacij, predstavnikov lokalnih skupnosti in drugih deležnikov, ki zastopajo interese potrošnikov. Tako pridobivamo celovite vpoglede v njihove potrebe, pričakovanja in izzive, kar nam omogoča bolj odgovorno in prilagojeno delovanje. Preverjamo na primer interes za priključitev in odjem energentov, z namenom, da so investicijska sredstva usmerjena v ukrepe z največjim učinkom in se s tem ohranja cenovna konkurenčnost storitev družbe. Potencialnim končnim uporabnikom v tem primeru distribuiramo gradiva za informirano odločitev. Glede na izkazan interes (prejete pristopnice) se izvede analiza stališč. Gre za maksimalno upoštevanje stališč, ker je odločitev družbe za nova investicijska vlaganja vezana na interes potencialnih odjemalcev, s čimer potrošniki in končni uporabniki neposredno vplivajo na strategijo in poslovni model družbe.

Uporabniška testiranja izvajamo tako v fazi razvoja, kot tudi po uvedbi storitev in digitalnih rešitev. S tem pridobivamo dragocene povratne informacije, ki nam pomagajo pri nadaljnjem prilagajanju in nadgradnji ponudbe. Testiramo tudi oglaševalske materiale, da bi optimizirali kreativne rešitve in komunikacijska sporočila. S tem zagotavljamo, da so vsebine učinkovite, ciljno usmerjene in ustrezno prilagojene potrebam potrošnikov ter končnih uporabnikov.

Neposredna stališča pridobivamo tudi s tržnimi raziskavami, lastnimi raziskavami prek klicnega centra, prek digitalnih kanalov ter s povratnimi informacijami prodajnega osebja in drugih zaposlenih, ki so prisotni na terenu (npr. monterji, projektanti, nadzorniki). ²⁴⁵Informacije spremljamo na vseh stičnih točkah in v vseh fazah interakcije – ne glede na tip potrošnika ali končnega uporabnika, vključno z ranljivimi skupinami, ter na vseh področjih našega delovanja. Celosten pristop nam omogoča, da pravočasno prepoznavamo potrebe in pričakovanja uporabnikov ter jih vključujemo v oblikovanje poslovnih odločitev in razvoj trajnostnih pobud.

²⁴⁵ S4-2, odstavek 21

Povratne informacije aktivno zbiramo ves čas, kar zagotavlja, da ostajamo v koraku z dejanskimi potrebami uporabnikov.

²⁴⁶Sodelovanje poteka v različnih fazah. Osnovno sodelovanje poteka z mesečnim ali občasnim sporočanjem stanja plinskih števcov, na letnem nivoju pa poteka redno letno odčitavanje števcov s strani naših odčitovalcev, ki je zakonsko predpisano. Večkrat letno se organizira predstavitev delovanja družbe za posamezne četrtne skupnosti. Z upravniki se sodeluje v fazah pogajanj o cenah energentov za njihove stranke, pri večjih investicijah v obnovo ogrevalnih sistemov, sodelovanje v razvojnih in drugih projektih, obveščamo jih tudi v primeru večjih zakonodajnih sprememb. Na povabilo upravnikov sodelujemo tudi na zborih stanovalcev v večstanovanjskih stavbah.

Sodelovanje s končnimi uporabniki in potrošniki poteka večinoma neposredno, v primeru stanovalcev v večstanovanjskih objektih pa lahko kot legitimni predstavniki interese in stališča potrošnikov in končnih uporabnikov zastopajo pooblaščen zastopniki (upravniki). V primeru napovedi večjih investicij, ki bi lahko imela vpliv na zdravje in varnost potrošnikov in končnih uporabnikov, lahko njihove interese in stališča kot verodostojne osebe v bližini zastopajo predstavniki civilne iniciative, raznih zbornic idr. V primeru, ko bi bili ugotovljeni vplivi v zvezi s dostopom do kakovostnih informacij ali dostopom do storitev, lahko interese in stališča potrošnikov in končnih uporabnikov kot verodostojna oseba zastopa Zveza potrošnikov Slovenije.

Uporabniki storitev LPP imajo, poleg splošnih kanalov komuniciranja, možnost izražanja svojih stališč tudi na potniških blagajnah. Poleg neposrednih poti družba redno sodeluje tudi s predstavniki lokalnih skupnosti, občinskimi organi, šolami, pa tudi organizacijami, ki zastopajo interese starejših in oseb z oviranostmi. Ti sogovorniki so prepoznani kot verodostojne osebe v bližini, ki poznajo pogoje uporabe storitev v konkretnih okoljih. Uporabnike v določene faze odločanja o storitvah vključujemo zlasti takrat, kadar gre za različne prilagoditve. Njihova mnenja so dobrodošla pri uvajanju sprememb, ki lahko vplivajo na uporabniško izkušnjo. Čeprav formalni posvetovalni mehanizmi niso sistematizirani v vseh fazah poslovnega odločanja, stališča uporabnikov upoštevamo predvsem na operativni ravni in v okviru odzivov na konkretne pobude ali izzive. Zaposleni, ki so vključeni v obravnavo uporabniških stikov, redno spremljajo značilnosti prejetih povratnih informacij, kar omogoča osnovno razumevanje potreb uporabnikov.

Učinek sodelovanja se odraža v tem, ali pobude uporabnikov vodijo do konkretnih prilagoditev, npr. v prilagajanje voznih redov, izboljšave spletne aplikacije Urbana, protikadilska kampanja, izvedena na podlagi pritožb uporabnikov. ²⁴⁷Komunikacija z ranljivimi skupinami poteka prek večkanalnega dostopa do informacij, podpore, ki jo nudijo vozniki, in storitev, kot so Kavalir, Klinko Kavalir in Prijatelj Kavalir, ki so bile vzpostavljene kot odziv na potrebe uporabnikov z omejeno mobilnostjo. Vozniki so posebej usmerjeni k prepoznavanju in podpori teh uporabnikov, med drugim tudi prek sistema identifikacijskih kartic. Za otroke je sistem javnega prometa del mreže UNICEF-ovih varnih točk, kar omogoča dodatno varnost in oporo otrokom v stiski.

²⁴⁶ S4-2, odstavek 20, 20 a-d

²⁴⁷ S4-2, odstavek 21

S4-3 – Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko potrošniki in končni uporabniki izrazijo pomisleke²⁴⁸

Vse družbe v Skupini Javni holding redno spremljamo vse podane pomisleke, pritožbe in reklamacije naših uporabnikov ter imamo v primeru ugotovitve napak vzpostavljene poti za popravne ukrepe.

V družbi VOKA SNAGA je postopek za popravni ukrep naveden v dokumentu Pritožbe uporabnikov glede skladnosti oz. zdravstvene ustreznosti pitne vode. Za področje storitev na področju zbiranja in odvoza odpadkov imamo predpisan postopek ravnanja v primeru reklamacij (opis procesa Obračun storitev in reklamacije za področje ravnanja z odpadki), za področje pitne in odpadne vode pa v opisu procesa Obračun storitev in reklamacije za področje pitne in odpadne vode. Kanale, po katerih lahko potrošniki in končni uporabniki uporabijo za izražanje pomislekov, razkrivamo v poglavju S4-2. Kanali za sporočanje pomislekov so verodostojni, saj zagotavljajo ustrezno odgovornost in zaupanje deležnikov, so pregledni in z jasno navedbo mehanizmov za pritožbo. Postopkov in njihovi časovni okvirji so jasni in znani oziroma obrazloženi na različnih mestih. V primeru pritožb si prizadevamo za doseganje sporazumnih rešitev.

Protokol za obravnave pritožb in reklamacij v Energetiki Ljubljana je skladen s Kodeksom poslovnega ravnanja v Energetiki Ljubljana ter Pravilnikom obravnave pritožb in reklamacij gospodinjstev, kjer je opredeljeno tudi alternativno reševanje sporov. Vsaka reklamacija/pritožba se prouči in pisno odgovori v zakonskem roku. Kanale, po katerih lahko potrošniki in končni uporabniki uporabijo za izražanje pomislekov, razkrivamo v poglavju S4-2. Komunikacijski kanali zagotavljajo preglednost in hitro odzivnost ter omogočajo uporabnikom, da prispevajo k izboljšavam naših storitev.

V skladu z oceno dvojne pomembnosti v družbi LPP nismo prepoznali pomembnih negativnih vplivov na potrošnike in končne uporabnike. Kljub temu potrošnikom in končnim uporabnikom v okviru splošnega pristopa k popravnemu ukrepu zagotavljamo več kanalov za izražanje pomislekov, potreb in predlogov, ki jih razkrivamo v poglavju S4-2. V okviru svojih notranjih poslovnih odnosov vzdržujemo in podpiramo razpoložljivost različnih komunikacijskih kanalov, ki so namenjeni izražanju pomislekov, vprašanj ali potreb končnih uporabnikov. Organizacijske enote sodelujejo pri zagotavljanju, da so ti kanali dostopni in delujoči. Povezava med službami omogoča, da se informacije, prejete prek različnih poti, obravnavajo usklajeno in pravočasno, kar prispeva k večji učinkovitosti odzivanja in boljšemu razumevanju uporabniške izkušnje. Prijave se beležijo in obravnavajo na ravni pristojnih organizacijskih enot. Vsebinski poudarki, ki se večkrat ponovijo, so izpostavljeni tudi vodstvu, kjer se obravnavajo v okviru notranjih sestankov ali pri načrtovanju izboljšav. Učinkovitost kanalov zagotavljamo tako, da so redno dostopni in da smo odzivni. Poleg formalnih poti lahko uporabniki svoje potrebe izrazijo tudi neposredno vznikom, ki so usposobljeni za prepoznavanje posebnih situacij in po potrebi posredujejo informacije naprej. V primeru potrebe po reševanju posameznih zadev se sproži notranji postopek obravnave, katerega cilj je pravočasno in korektno odzivanje na izražene pomisleke.

²⁴⁹Seznanjenost s postopki v vseh družbah Skupine Javni holding spremljamo z raziskavo Panel ter vsak družba specifično preko odzivnosti na njihovih specifičnih komunikacijskih kanalih (prejete povratne informacije uporabnikov), prilagojenimi anketami, mesečnimi poročili klicnega centra (Energetika Ljubljana). Zaupanje uporabnikov v postopke se ocenjuje tudi na podlagi kakovosti in hitrosti reševanja vprašanj ali pritožb, kar potrjuje tudi pozitivna odzivnost in zmanjševanje števila ponavljajočih se pritožb.

²⁴⁸ S4-3, odstavek 25 a-d

²⁴⁹ S4-3, odstavek 26

V vseh družbah je vzpostavljena tudi pravna pot za zaščito žvižgačev (več o tem razkrivamo v poglavju G1). Vzpostavljena so jasna pravila, ki preprečujejo kakršnekoli povračilne ukrepe ter spodbujajo odgovorno in odprto komunikacijo. Vsi kanali za izražanje pomislekov so zasnovani tako, da zagotavljajo zaupnost podatkov uporabnikov. Prijave in povratne informacije se obravnavajo diskretno, dostop do njih pa imajo le pooblašcene osebe.

S4-4 – Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na potrošnike in končne uporabnike ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki ter učinkovitost navedenih ukrepov²⁵⁰

V zvezi s pomembnimi prepoznanimi pozitivnimi in negativnimi vplivi v družbah Skupine Javni holding izvajamo različne ukrepe, ki prispevajo h krepitvi pozitivnih vplivov in zmanjševanju negativnih vplivov.

²⁵¹Pomembnih tveganj in priložnosti nismo prepoznali. Pri oblikovanju ukrepov se osredotočamo na preventivno delovanje, sistematično obvladovanje pomembnih negativnih vplivov ter uvedbo izboljšav, ki prispevajo k višji kakovosti storitev, večji varnosti in trajnostni naravnosti naših rešitev. Z vlaganji v trajnostne prakse, nadgradnjo infrastrukture, digitalizacijo ter s ciljno podporo uporabnikom si prizadevamo zagotoviti dolgoročno zadovoljstvo uporabnikov in utrditi njihovo zaupanje v naše storitve.

²⁵²Skrbno spremljamo morebitne negativne vplive ter ob njihovem pojavu zagotavljamo ustrezne in učinkovite popravne ukrepe. Naš pristop k preprečevanju, omilitvi ali odpravi teh vplivov temelji na jasno opredeljenih postopkih za njihovo zgodnje zaznavanje in reševanje. Zagotavljamo, da so vsi popravni ukrepi izvedeni hitro, pregledno in v skladu z najboljšimi praksami.

²⁵³Do sedaj v nobeni od družb Skupine Javni holding nismo zaznali resnih težav ali incidentov v zvezi s človekovimi pravicami, povezanimi s potrošniki ali končnimi uporabniki.

²⁵⁴Čeprav v družbi VOKA SNAGA nimamo sprejetih formalnih akcijskih načrtov, ukrepe za upravljanje pomembnih vplivov na potrošnike in končne uporabnike izvajamo v okviru sistema vodenja kakovosti ter na podlagi notranjih operativnih politik in strateških usmeritev. Ukrepi izhajajo neposredno iz prepoznanih vplivov na področjih varnosti oseb, dostopa do kakovostnih informacij in storitev ter spoštovanja odgovornih tržnih praks. Med ključne ukrepe sodijo: komuniciranje z uporabniki preko različnih kanalov, ki omogočajo dostopnost informacij in pravočasno obveščanje (spletne strani, mobilna aplikacija za odpadke, družbena omrežja, klicni center); obravnava pritožb in predlogov uporabnikov, ki je podprta z notranjimi postopki in spremljana v okviru vodstvenih pregledov; usposabljanje zaposlenih, za komunikacijo s uporabniki/strankami, digitalizacija poslovanja, s ciljem večje učinkovitosti in izboljšane varnosti; nadzor skladnosti z zakonodajo in standardi (npr. ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001), ki je zagotovljen tudi preko rednih notranjih in zunanjih presoj. Ti ukrepi so del sistematičnega pristopa k izboljševanju uporabniške izkušnje in predstavljajo trajne procese, ki so del vsakodnevnega poslovanja.

V Energetiki Ljubljana iščemo in uvajamo rešitve, ki prispevajo k varnosti naših potrošnikov in končnih uporabnikov, ki so pomembnim vplivom izpostavljeni iz naše lastne dejavnosti. Skrbimo za redno obveščanje o pomembnih informacijah, z dostopnostjo različnih

²⁵⁰ S4.MDR-A, odstavek 30

²⁵¹ S4-4, odstavek 33 a-b

²⁵² S4-4, odstavek 34

²⁵³ S4-4, odstavek 35

²⁵⁴ S4.MDR-A, odstavek 30

komunikacijskih kanalov jim omogočamo svobodno izražanje vprašanj, pomislekov ali predlogov. Sledimo zakonskim usmeritvam in trajnostnim standardom ter potrošnikom in končnim uporabnikom zagotavljamo vse potrebne in relevantne informacije v zvezi s proizvodi in storitvami, da se izognejo morebitnim nevšečnostim, škodam ali nesrečam. Z namenom obveščanja potrošnikov zagotavljamo natančne in pravočasne informacije o naših produktih in storitvah prek različnih komunikacijskih kanalov, kot so klicni center, telefonske številke za posamezna področja, spletna stran, elektronska pošta, družbena omrežja ter občasno oglaševanje. V družbi imamo vpeljan sistem vodenja kakovosti, vzpostavili pa smo tudi celovit sistem varovanja osebnih podatkov odjemalcev, s katerimi ravnamo odgovorno, pazljivo ter skladno z veljavno zakonodajo, standardi s področja človekovih pravic in internimi akti družbe.

O vseh trajnostnih rešitvah in pobudah, ki so v družbi na voljo, potrošnike in končne uporabnike na vseh trgih obveščamo z različnimi marketinškimi aktivnostmi – prek člankov v glavnih medijih, na družbenih omrežjih, na spletnih straneh, z elektronsko pošto idr. Na vseh trgih smo vzpostavili integriran sistem za zagotavljanje zdravja in varnosti kupcev, v okviru katerega zagotavljamo skladnost proizvodov z zakonodajo in drugimi standardi za določene proizvode. Izvajamo preventivne programe osveščanja potrošnikov o varni rabi zemeljskega plina (nalepke, brošura), da zagotovimo varno uporabo za naše stranke.

Za okoljsko ozaveščene potrošnike razvijamo trajnostne energetske rešitve, kot so zeleni plin ter toplota in elektrika iz soproizvodnje (SPTE) in sosežiga biomase. Uvajamo okolju prijazne tehnologije in energente, ki omogočajo večjo energetsko učinkovitost in nižji ogljični odtis. Med njimi so dobava bioplina in vodika prek distribucijskega omrežja, uporaba biomase v kogeneracijskih postrojenjih in napredne tehnologije čiščenja dimnih plinov. S tem aktivno zmanjšujemo emisije toplogrednih plinov in prispevamo k doseganju trajnostnih ciljev. Stremimo k večji dostopnosti naših produktov in storitev z razvojem in širitvijo distribucijskih omrežij. Ob tem stalno nadgrajujemo uporabniško izkušnjo z uvedbo brezstičnega plačevanja, digitaliziranih storitev in prilagojenih nakupnih procesov, da bi našim kupcem zagotovili sodobno, učinkovito in prijazno storitev.

Avtobusi družbe LPP so opremljeni z rampami za osebe z mobilnostnimi oviranostmi in imajo govorne in vizualne napovednike postajališč, kar je bistveno za slepe in slabovidne potnike. Prek identifikacijske kartice lahko voznik prepozna oviranost potnika in mu tako nudi primernejšo pomoč. Vozniki imajo navodila, da fizično pomagajo pri vstopu vsem, ki to potrebujejo, vključno s starši z otroškimi vozički. Vsak avtobus je označen kot varna točka UNICEF, kar pomeni, da vozniki nudijo podporo otrokom v stiski. Za starejše so predvidena posebna navodila, kjer se vozniki prepričajo, da se starejši potnik varno usede in ga po potrebi vprašajo, kje želi izstopiti, da se izognejo nenadnim speljevanjem in padcem. Kot dodatni ukrep dostopnosti je na voljo tudi prevoz na klic, namenjen predvsem starejšim in osebam z oviranostmi. V mestnem središču deluje Kavalir, ki omogoča prevoz po peš coni. V okolici Kliničnega centra in Onkološkega inštituta je na voljo Klinko Kavalir, medtem ko Prijatelj Kavalir na območju Sostrega nudi prevoz do zdravstvenih ustanov, lekarn in upravnih enot. Kavalir je ob določenih obdobjih na voljo tudi na pokopališču Žale. V družbi imamo vpeljan tudi sistem vodenja kakovosti in varovanja osebnih podatkov. S temi ukrepi družba sistematično zmanjšuje tveganje škode in povečuje pozitivne vplive na ranljive skupine uporabnikov v potniškem prometu.

Ukrepi za preprečevanje, blažitev ali odpravo pomembnih negativnih vplivov na potrošnike in končne uporabnike²⁵⁵

V družbi VOKA SNAGA se lahko pomembni negativni vplivi pojavijo zaradi izrednih dogodkov, kar lahko vpliva na varnost in zdravje. Na področju oskrbe s pitno vodo imamo zaradi zakonodajnih zahtev največ predvidenih ukrepov za ravnanje v primeru izrednih razmer.

²⁵⁵ S4-4, odstavek 31 a-d in 32 b-c – odstavek se vsebinsko povezuje

Izdelana so interna navodila, ki predvidevajo ukrepe s področja komuniciranja in operativnega izvajanja nalog v primeru izrednih razmer. V družbi prek različnih komunikacijskih kanalov (spletna stran, klicni center, radijske postaje, ipd.) obveščamo svoje uporabnike o morebitnih pojavnih izrednih dogodkih ter ravnanju v takih primerih za vse dejavnosti, ki jih izvajamo.

Pomembni negativni vplivi, ki jih prepoznavamo v odnosu do potrošnikov in končnih uporabnikov, so v Energetiki Ljubljana povezani z uhajanjem plina ali priključevanjem na omrežje. Proaktivno prepoznavanje in preprečevanje dejanskih ali morebitnih negativnih vplivov na potrošnike in končne uporabnike je del naših procesov. Z različnimi komunikacijskimi kanali obveščamo odjemalce zemeljskega plina o možnostih za preprečevanje uhajanje plina, občasno pa jim pošljemo informacijsko brošuro o varni uporabi plina in nalepko za plinski kotel z nazornim prikazom ukrepanja ob uhajanju plina. Na obstoječe omrežje zemeljskega plina ali daljinskega ogrevanja je priklop novih odjemalcev mogoč povsod tam, kjer to dopuščajo tehnične danosti. Odjemalci zemeljskega plina, ki imajo do svoje nepremičnine že speljan priključni plinovod, obveščamo o možnosti priključitve, z dodeljevanjem nepovratnih finančnih spodbud pa spodbujamo zamenjavo starih kotlov za ogrevanje z novimi plinskimi kotli, ki so varnejši od starejših, saj je pri njih zmanjšana možnost sproščanja CO v prostor. Za objekte, ki še nimajo priključnega plinovoda, je možna izgradnja novega priključnega plinovoda na obstoječe omrežje. Plinifikacija novih območij se začne z oceno smotrnosti glede na gostoto poselitve in oddaljenosti od obstoječega plinskega omrežja. Z anketiranjem pridobimo informacije o potencialnih novih odjemalcih.

Postopki za opredelitev ukrepov²⁵⁶

Postopke za popravne ukrepe in spremljanje učinkovitosti ukrepov razkrivamo v poglavju S4-3. Kateri ukrepi so potrebni za ustrezen odziv na negativne vplive, v družbi VOKA SNAGA preverjamo skladno z zahtevami sistema vodenja. Učinkovitost ukrepov preverjamo na notranjih in zunanjih presojah ter obravnavamo na vodstvenem pregledu (vsaj enkrat letno). V Energetiki Ljubljana se postopek začne v organizacijski enoti, kjer se najprej zazna negativen vpliv. O tem vplivu se poroča vodstvu, ki določi področje vpliva in katera organizacijska enota pripravi ukrepe za zmanjšanje ali odpravo negativnega vpliva. V družbi LPP ukrepe določamo glede na vrsto vpliva, pogostost pritožb in neposredno povezavo z lastnimi dejavnostmi. Odzivi temeljijo na operativnih opažanjih in povratnih informacijah uporabnikov.

Področje	Cilj za leto 2024	Rezultat v letu 2024
VOKA SNAGA		
Poznavanje delovanja naše družbe	Ocena uporabnikov v višini vsaj 3,50 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,48 točk
Obstoj razlogov za pritožbo	Manj kot 8 % uporabnikov prepozna obstoj razlogov za pritožbo nad našim delovanjem	Približno 14 %
Ugled	Ocena uporabnikov v višini vsaj 4,00 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,53 točk
Zadovoljstvo uporabnikov	Ocena zadovoljstva uporabnikov v višini vsaj 4,00 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,59 točk
Delež upravičenih reklamacij – obračun storitev za pitno in odpadno vodo	Manj kot 4 % upravičenih reklamacij	3,9 % upravičenih reklamacij
Reklamacije, rešene v roku	Se upošteva zakonsko določeni rok za odgovor na reklamacijo	Cilj realiziran v 99,8 %
Delež upravičenih reklamacij – ravnanje z odpadki	Manj kot 4 % upravičenih reklamacij	3,5 % upravičenih reklamacij

²⁵⁶ S4-4, odstavek 32 a

Področje	Cilj za leto 2024	Rezultat v letu 2024
Energetika Ljubljana		
Poznavanje delovanja naše družbe	Ocena uporabnikov v višini vsaj 3,50 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,32 točk
Obstoj razlogov za pritožbo	Manj kot 8 % uporabnikov prepozna obstoj razlogov za pritožbo nad našim delovanjem	Povprečna ocena 13,8 %
Ugled	Ocena uporabnikov v višini vsaj 3,50 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,49 točk
Zadovoljstvo uporabnikov	Ocena zadovoljstva uporabnikov v višini vsaj 3,50 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,62 točk
LPP		
Poznavanje delovanja naše družbe	Ocena uporabnikov v višini vsaj 3,50 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,87 točk
Obstoj razlogov za pritožbo	Manj kot 8 % uporabnikov prepozna obstoj razlogov za pritožbo nad našim delovanjem	Približno 25 %
Ugled	Ocena uporabnikov v višini vsaj 3,50 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,39 točk
Zadovoljstvo uporabnikov	Ocena zadovoljstva uporabnikov v višini vsaj 3,50 točke (od 5)	Povprečna ocena 3,49 točk

Viri za upravljanje pomembnih vplivov²⁵⁷

Vse družbe v Skupini Javni holding k upravljanju pomembnih vplivov pristopamo z jasno strukturiranim načrtovanjem razvoja in investicij (letni načrti družb), ki zajema prepoznavanje ključnih področij vpliva, usmerjanje virov v projekte z največjim potencialom ter stalno spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti njihove porabe. Viri, tako finančni kot človeški, so namenjeni razvoju in uresničevanju trajnostnih rešitev.

S4-5 – Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti²⁵⁸

V ospredju naših ciljev so uporabniki naših storitev in njihovo zadovoljstvo, kar je skladno tudi z našimi politikami, ki naslavlja pomembne prepoznane vplive. Naš cilj je zagotavljati zanesljive storitve in dostopne produkte, ki so prilagojeni potrebam potrošnikov in končnih uporabnikov. Zadovoljstvo uporabnikov in s tem doseganje ciljev, ki zajemajo področja vseh prepoznanih vplivov, merimo z raziskavo Panel.

V vseh družbah Skupine Javni holding spremljamo cilje, ki se navezujejo na ocene uporabnikov, kot so poznavanje delovanja naših družb (polletno), obstoj razloga za pritožbo (polletno), ugled družb (polletno) in zadovoljstvo uporabnikov z našimi storitvami (četrtno). Dodatno v družbi VOKA SNAGA spremljamo z zadovoljstvom uporabnikov povezane cilje, to je delež upravičenih reklamacij (polletno), reklamacije, rešene v roku (letno) in število upravičenih reklamacij (letno).

²⁵⁷ S4-4, odstavek 37

²⁵⁸ S4.MDR-T, odstavek 40

Vključenost potrošnikov in končnih uporabnikov v določanje ciljev in spremljanje uspešnosti²⁵⁹

Pri oblikovanju ciljev potrošniki in končni uporabniki niso neposredno vključeni v določanje ciljev, upoštevamo pa njihova stališča in povratne informacije, ki jih pridobimo v komunikaciji z njimi preko različnih kanalov, panelnih raziskav in operativne izkušnje s terena. Zaznane potrebe vključujemo v naše strateške in operativne cilje. Prav tako imajo na nacionalni in lokalni ravni uporabniki možnost vključitve v javne razprave in razgrnitve, kar je osnova za določanje strateških ciljev na ravni družbe. Na ravni države in lokalne skupnosti so vzpostavljeni mehanizmi za vključevanje zainteresirane javnosti.

Kako poteka sodelovanje s potrošniki in končnimi uporabniki, razkrivamo v poglavju S4-2 – Postopki za sodelovanje s potrošniki in končnimi uporabniki v zvezi z vplivi.

Potrošnike in končne uporabnike o uspešnosti doseganja ciljev obveščamo z objavo Letnega poročila posamezne družbe v Skupini Javni holding (na spletnih straneh družb). Del organov odločanja in nadzora so tudi predstavniki lokalnih oblasti, ki so izvoljene s strani občanov, zato posredno participirajo in so vključeni v določanje in spremljanje ciljev. V družbi VOKA SNAGA o doseganju ciljev uporabnike obveščamo tudi v letnih poročilih o skladnosti pitne vode (na spletni strani) in na zadnji strani mesečnih računov.

Določene pobude in vprašanja občinskih svetov in tiste, ki jih prejmemo preko odnosov z javnostmi, vključujemo v strateške odločitve in razvojne načrte. Prav tako določene spremembe uvajamo na podlagi prejetih povratnih informacij v komunikaciji z uporabniki, iz operativnih opazanj na terenu in panelnih raziskav. Ti viri prispevajo k identifikaciji potrebnih prilagoditev storitev. Več o upoštevanju stališč uporabnikov razkrivamo v poglavju S4-2 – Postopki za sodelovanje s potrošniki in končnimi uporabniki v zvezi z vplivi.

3.4 Informacije o upravljanju

3.4.1 ESRS G1 Poslovno ravnanje

ESRS 2 GOV-1 – Vloga upravnih, poslovnih in nadzornih organov²⁶⁰

V obvladujoči družbi Javni holding je vzpostavljen dvotirni sistem upravljanja s poslovodstvom kot organom vodenja ter nadzornim svetom kot organom nadzora. Na ta način je zagotovljena delitev odgovornosti in nalog med vodstvenim in nadzornim organom ter vzpostavljena podlaga za odgovorno upravljalstvo, trajnostno in skladno poslovanje. Družba ima enočlansko poslovodstvo, poslovodja ima naziv direktor. Direktor vodi in zastopa družbo. Direktor organizira in vodi delovni proces za zagotavljanje usmeritev in zahtev pri oblikovanju strategij, pri čemer upošteva interese širšega kroga relevantnih deležnikov, vključno z okoljskimi, družbenimi in upravljaljskimi vidiki.

Družbe v Skupini Javni holding imajo enočlansko poslovodstvo v nazivu direktor, ki med drugim organizira in vodi delovni proces, izdeluje poslovne politike in poslovni načrt družbe.

Na podlagi pogodbe o obvladovanju je bil ustanovljen pogodbeni koncern družb v Skupini Javni holding, katerega cilj je zagotoviti učinkovito poslovno odločanje za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov vseh družb v koncernu in vsake družbe posebej. S pogodbo so se odvisne družbe v Skupini Javni holding podredile vodenju obvladujoče družbe Javni holding, pri čemer

²⁵⁹ S4-5, odstavek 41 a-c

²⁶⁰ G1.GOV-1, odstavek 5 a

ima družba Javni holding pravico, da daje odvisnim družbam navodila za vodenje poslov ter izvajanje neposrednega nadzora nad odvisno družbo.

Nadzorni svet družbe Javni holding spremlja in nadzira delo posloводства pri vodenju poslov. V letu 2021 je bila imenovana revizijska komisija nadzornega sveta Javni holding, ki opravlja naloge revizijske komisije tudi za družbe v Skupini Javni holding. Več o vlogi navedenih organov v ESRS 2 GOV-1.

Lokalne skupnosti preko Sveta ustanoviteljev javnih podjetij, povezanih v JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o., v družbah v Skupini Javni holding, z izjemo družbe Javni holding, izvršujejo ustanoviteljske pravice v razmerju do posameznega javnega podjetja ter usklajujejo odločitve lokalnih skupnosti v zvezi z zagotavljanjem javne službe (odločanje o cenah za uporabo javnih dobrin, nakupih in prodajah poslovnih deležev v družbi, najemanje posojil itd.).

Skupščino družbe Javni holding sestavljajo vsi družbeniki. Skupščina sprejema letna poročila in poslovne načrte družb v Skupini Javni holding, imenuje in odpokliče direktorje družb v Skupini Javni holding in člane nadzornega sveta. Javni holding s pravočasnim in ustreznim obveščanjem o sklicu in poteku skupščine družbenikov ter zagotovitvijo zanesljivih podatkov o zadevah družb v Skupini Javni holding, ki so potrebni za obravnavo vsebin, ki so predmet odločanja, omogoča in spodbuja aktivno izvajanje glasovalne pravice družbenikov.

Trajnostni vidiki so vse bolj vključeni v poslovno strategijo in cilje družb v Skupini Javni holding, pri čemer vodstveni organi in nadzorni organ s svojimi usklajenimi pristopi zagotavljajo, da Skupina Javni holding učinkovito upravlja pomembne vplive, tveganja in priložnosti. Ker se Skupina nahaja v fazi uvajanja struktur za trajnostno upravljanje, se bo v prihodnje še učinkoviteje pristopilo k politikam odgovornega odnosa do dobaviteljev in uporabnikov, vključevanja človekovih pravic v procese odločanja in preprečevanja vpliva na ljudi in okolje s strani neetičnih poslovnih praks.

Strokovno znanje upravnih, poslovnih in nadzornih organov o zadevah v zvezi s poslovnim ravnanjem²⁶¹

Strokovno in učinkovito poslovanje omogočajo skupščina, posloводство družb v Skupini Javni holding, revizijska komisija nadzornega sveta in nadzorni svet družbe Javni holding z zagotavljanjem izkušenj in visoke ravni strokovnega znanja s področij, ki so ključna za presojo in nadzor nad poslovnim ravnanjem družbe, vključno z etičnimi standardi, skladnostjo poslovanja, obvladovanjem tveganj ter korporativnim upravljanjem, ki ga redno izpopolnjujejo. Več o tem v ESRS 2 GOV-1. V prihodnje bomo v Skupini Javni holding nadaljevali z izobraževanji s področja trajnostnosti in upravljanja vidikov ESG.

ESRS 2 IRO-1 - Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti²⁶²

Pri tej podatkovni točki se sklicujemo na ESRS 2 IRO-1, kjer so natančno opisani postopki za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti, v nadaljevanju navajamo zgolj prepoznane vplive in priložnosti pri poslovnem ravnanju.

Družbe so na področju poslovnega ravnanja prepoznale vplive pri korporativni kulturi in upravljanju odnosov z dobavitelji, vključno s plačilnimi praksami ter tveganja pri kibernetiki varnosti. Družbi VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana sta prepoznali pozitiven vpliv razvite **korporativne kulture**, ki temelji na Etičnem kodeksu. Vključeno je tudi dosledno spoštovanje človekovih pravic, tako v lastni dejavnosti, kot dobavni verigi, kar ima dodaten pozitiven vpliv

²⁶¹ G1.GOV-1, odstavek 5 b

²⁶² G1.IRO-1, odstavek 6

na ugled družbe. Družba LPP je prepoznala negativni vidik korporativne kulture zaradi pomanjkanja zanimanja mladih za poklice svoje dejavnosti in drugačnih vrednot mladih, kar je izziv za korporativno kulturo podjetja.

Upravljanje odnosov z dobavitelji, vključno s plačilnimi praksami, je VOKA SNAGA prepoznala kot negativni vpliv predvsem zaradi pomanjkanja ESG ocenjevanja dobaviteljev. Energetika Ljubljana je prepoznala občasne zamude pri plačilih dobaviteljem zaradi velikih investicij, podobno LPP zamude pri dogovorjenih plačilih vsem dobaviteljem. Družba LPP je kot odgovor na prepoznane zamude plačevanja dobaviteljem prepoznala tudi pozitivni vpliv v smislu zavedanja in težnje k izboljšanju svoje plačilne discipline.

Tveganja so vse družbe prepoznale pri kibernetski varnosti, in sicer v okviru dveh skupin. Pri skupini komunikacijskih in varnostnih naprav gre za naslednja tveganja: okvara, zloraba dostopnih pravic, slaba ozaveščenost, človeška napaka, tatvina, namerne okvare, oddaljena administracija, sprememba podatkov, sprememba uporabniškega profila, nepooblaščen dostop do podatkovnega prometa, nepooblaščen analiza prometa, dostop do podatkovnega centra. Pri skupini strežniki in operacijski sistemi strežnikov gre pri skupini strežniki za naslednja tveganja: okvara, zloraba dostopnih pravic, slaba ozaveščenost, tatvina, namerne okvare, vnos virusov, oddaljena administracija, virus, trojanski konj, sprememba podatkov, sprememba uporabniškega profila, spreminjanje konfiguracije, preusmeritev prometa, dostop do strežnikov ter pri skupini operacijskih sistemov strežnikov za naslednja tveganja: Denial of Service, prisluškovanje, zlonamerna koda, namerno uničenje podatkov ali opreme, neavtoriziran dostop do podatkov, neavtorizirana sprememba programske opreme, uporaba nelicenčnih programov, izpad komunikacijskih storitev, izpad storitev v zunanjem izvajanju, izguba ali odsotnost ključnega kadra, napačno posredovanje informacij oz. preusmerjanje informacij nepooblaščenim, človeška napaka, programska napaka, tehnična napaka.

G1-1 – Politike o poslovnem ravnanju in korporativna kultura²⁶³

Skupina Javni holding deluje skladno s krovnim dokumentom **Kodeksom upravljanja družbe JAVNI HOLDING Ljubljana d.o.o. in odvisnih družb** ter drugimi internimi predpisi, ki urejajo vsebine poslovnega ravnanja in korporativne kulture ter zagotavljajo odgovorno, transparentno, strokovno in etično delovanje na vseh ravneh. Kodeks upravljanja opredeljuje razmerje med družbami v Skupini Javni holding in družbeniki, ravnanje nadzornega sveta in poslovanje, neodvisnost in lojalnosti članov nadzornega sveta in poslovanje, transparentnost delovanja, vključuje pa tudi Politike upravljanja in Etični kodeks.

V okviru Kodeksa upravljanja je sprejeta **Politika upravljanja**, ki določa in pojasnjuje ključna razmerja med organi družb v Skupini Javni holding, odnose z deležniki, odnose z družbeniki in način zagotavljanja njihove enakopravnosti ter določa bistvene usmeritve upravljanja družb v Skupini Javni holding v okviru postavljenih strateških ciljev in usmeritev družb.

V Skupini Javni holding pri svojem poslovanju dosledno zasledujemo zanesljivost, strokovnost, partnerstvo, razvojno usmerjenost, inovativnost, dinamičnost, stabilnost, odgovornost do okolja ter etično ravnanje. V Skupini Javni holding imamo določene jasne strateške cilje in zagotovljene primerne finančne in človeške vire za njihovo doseg. S svojim sistemom upravljanja zagotavljamo enakopravno obravnavo vseh družbenikov in omogočamo izvrševanje pravic družbenikov, določenih v zakonodaji, družbeni pogodbi ter aktih o ustanovitvi družb.

Politika upravljanja vključuje politiko do zaposlenih, vključno z zagotavljanjem visokih standardov glede preprečevanja kakršne koli diskriminacije, skladno z Etičnim kodeksom

²⁶³ G1.MDR-P, odstavek 7

družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. in odvisnih družb ter pravili o preprečevanju in odpravljanju posledic psihosocialnih tveganj. Družbe v Skupini Javni holding delujemo v skladu z zakonodajo s področja zaščite prijaviteljev.

V Skupini Javni holding se zavedamo, da so kupci/uporabniki ključni deležniki za naše poslovanje, zato ohranjamo odnose, ki zagotavljajo zvestobo ter gradijo percepcijo odličnosti, strokovnosti in inovativnosti. Skrbimo za spoštovanje poslovnih dogovorov in dosledno poravnavanje obveznosti do svojih dobaviteljev in poslovnih partnerjev. S poslovnimi partnerji z zaupanjem, spoštovanjem in sodelovanjem gradimo trden partnerski odnos.

V Skupini Javni holding medijem kot oblikovalcem javnega mnenja s proaktivno in dvosmerno komunikacijo posredujemo informacije o poslovanju. S svojo dejavnostjo smo močno vpeti v lokalno okolje, zato svoje poslovne vizije združujemo z zavedanjem o širšem družbenem pomenu delovanja ter zavezanostjo rešitvam za skupno dobro.

Pri vodenju in upravljanju odvisnih družb uveljavljamo visoke enotne standarde korporativnega upravljanja s podajanjem usmeritev, v razmerjih z deležniki odgovorno izvršujemo svoje pravice ter izpolnjujemo prevzete obveznosti na način, ki je skladen s cilji in omogoča dolgoročne koristi. S predstavniki posameznih deležnikov skrbimo za korektno komuniciranje in obojestransko varovanje poslovnih skrivnosti ter vzdrževanje dobrih poslovnih običajev. Pri konkretnih odločitvah preučimo in upoštevamo legitimne interese vseh deležnikov. Aktivno izvršujemo okoljsko politiko, ki je usmerjena v zmanjševanje negativnih vplivov na okolje, vzpostavljanje boljših okoljskih razmer in ohranjanje okolja. V prihodnje bodo ključni del politik tudi politike s področja trajnostnosti.

Za organiziranje in vodenje politik so odgovorni direktorji družb v Skupini Javni holding, ki zagotavljajo tudi njihovo spremljanje, za njihovo izvajanje pa smo odgovorni vsi zaposleni v Skupini Javni holding.

Vzpostavljanje, razvoj, spodbujanje in ocenjevanje korporativne kulture²⁶⁴

Vse družbe v Skupini Javni holding delujemo skladno z nacionalno zakonodajo ter internimi akti, ki urejajo bistvene vidike poslovnega ravnanja ter zagotavljajo etično ter odgovorno delovanje. V družbi Javni holding pri vodenju in upravljanju odvisnih družb zagotavljamo korporativno kulturo, ki spodbuja etično ravnanje in zavezo skladnosti poslovanja družb. Uveljavljamo visoke enotne standarde korporativnega upravljanja s podajanjem usmeritev. Zastavljene zaveze in cilje uresničujemo na podlagi jasno opredeljenih vrednot, poslanstva in vizije. Ključna pri tem je stalna odprta in vključujoča komunikacija, tako z notranjimi kot zunanji javnostmi družb.

Svojo odgovornost izkazujemo predvsem do naših uporabnikov, sodelavk in sodelavcev, družbenikov, dobaviteljev in širše družbe, ki jo določamo in komuniciramo z **Etičnim kodeksom** Skupine Javni holding (družbi Energetika Ljubljana in LPP imata dodatno sprejet tudi Kodeks ravnanja). Bistvo našega delovanja sta zanesljivost in korist naših uporabnikov. Na vseh področjih poslovanja zagotavljamo osredotočenost na storitve za naše uporabnike. Razvijamo in zagotavljamo visoko kakovostne storitve, ki izpolnjujejo vse veljavne predpise, in hkrati stremimo k preseganju predpisane kakovosti storitev. Varnost uporabnika ščitimo s pravočasnim prepoznavanjem, ocenjevanjem in upravljanjem tveganj, povezanih z opravljanjem storitev. Vse družbe v Skupini Javni holding se skupaj s sodelavkami in sodelavci ter lokalnimi skupnostmi trudimo omogočiti uporabnikom lažji dostop do storitev z novimi poslovnimi modeli in ukrepi, ki izboljšujejo sistem zagotavljanja storitev. Stremimo k najvišjemu zadovoljstvu naših uporabnikov, ki jim omogočamo podajanje predlogov in mnenj

²⁶⁴ G1-1, odstavek 9

preko številnih komunikacijskih kanalov (podrobneje predstavljeno v sklopu S3 in S4), le-te proučimo in jim ponudimo rešitve, ki ustvarjajo dodano vrednost.

S sodelavkami in sodelavci ravnamo pravično, enakopravno in spoštljivo ter ne dovoljujemo nobene oblike nadlegovanja ali diskriminacije. Zagotavljamo jim pravično in konkurenčno plačilo na podlagi uspešnosti in etičnega ravnanja. Ščitimo jih pred nepravilnimi ali neetičnimi delovnimi razmerami ter pred nevarnimi delovnimi pogoji. Ustvarjamo vključujoče delovno okolje. Cenimo in spoštujemo raznolikost in individualnost naših sodelavk in sodelavcev ter ne diskriminiramo glede na osebnostne lastnosti. Poseben poudarek dajemo na proaktivni in dvosmerni komunikaciji z zaposlenimi in njihovimi predstavniki. Spoštujemo pravico do svobode izražanja mnenj, govora in druženja. Zaposlenim omogočamo, da se vključijo v vse oblike delavske participacije v upravljanju družb Skupine Javni holding. Sodelavkam in sodelavcem omogočamo številne priložnosti za razvoj, rast in nenehne izboljšave njihovih sposobnosti, ki so pomembne za krepitev verodostojnosti družb Skupine Javni holding. Vse navedeno zagotavlja, da je korporativna kultura družb v Skupini Javni holding usklajena s strateškimi cilji ter v podporo trajnostnemu in etičnemu poslovanju (podrobneje predstavljeno v sklopu S1).

Delujemo z integriteto in smo zavezani k trajnostnim dosežkom. Z delovanjem družb v Skupini Javni holding ne ogrožamo naše finančne celovitosti. Finančna tveganja in operativni ukrepi so ustrezno obvladovani. Vzdržujemo učinkovit nadzor nad našim finančnim poročanjem, v okviru katerega našim družbenikom in drugim deležnikom podajamo redna, natančna ter celovita finančna poročila. Našim uporabnikom zagotavljamo zanesljivo in neprekinjeno storitev, ki je hkrati del odgovornega vodenja. Tudi v izrednih razmerah ali v primeru večjih motenj poslovanja smo zavezani k zagotovitvi neprekinjene oskrbe s ključnimi storitvami. Varujemo skupna sredstva družb Skupine Javni holding ter sredstva lokalnih skupnosti - družbenikov, ki jih imajo odvisne družbe Skupine Javni holding v poslovnem najemu, kot so ugled, intelektualna lastnina, informacije, premoženje in druga sredstva. Z njimi ravnamo in jih vzdržujemo kot dober gospodar izključno za zakonite poslovne namene.

Smo zaupanja vreden poslovni partner z ničelno toleranco do kakršnekoli oblike podkupovanja ali korupcije. Zavezani smo k pravični konkurenci in naše storitve zagotavljamo v skladu z veljavnimi pravili in predpisi ter visokimi etičnimi standardi. Prav tako tudi od poslovnih partnerjev, s katerimi sodelujemo, pričakujemo, da bodo upoštevali zakonodajo, spoštovali etične poslovne prakse in upoštevali naše standardne zahteve glede dela, zdravja, varnosti, varstva okolja in sistemov vodenja.

Smo družbeno odgovorni. Skladno z najvišjimi mednarodnimi standardi, kot so Vodilna načela Združenih narodov o podjetništvu in človekovih pravicah ter smernice OECD za odgovorno poslovanje, si aktivno prizadevamo, da naše dejavnosti ne vplivajo negativno na temeljne človekove pravice. Sistematično ugotavljamo in upravljamo poslovna, varnostna in okoljevarstvena tveganja pri naših dejavnostih in storitvah. Krepimo in spodbujamo kulturo varnega ravnanja. Učinkovito izrabljamo naravne vire in zmanjšujemo negativni učinek naših dejavnosti in storitev na okolje. Spoštujemo pravico do zasebnosti naših sodelavk in sodelavcev, uporabnikov in drugih deležnikov. Osebne podatke zbiramo ter obdelujemo samo za določene in zakonite poslovne namene ter jih hkrati v skladu z zakonom ščitimo pred nepooblaščenim dostopom.

Korporativno kulturo spremljamo in ocenjujemo preko internih anket o zadovoljstvu zaposlenih, individualnih pogovorov z zaposlenimi, v okviru socialnega dialoga z njihovimi predstavniki, v okviru obvladovanja tveganj in skladnosti ter revizijskih pregledov. Na podlagi pridobljenih ugotovitev naše delovanje in storitve nenehno izboljšujemo in optimiziramo v smeri učinkovitosti in zanesljivosti.

Mehanizmi za opredelitev, prijavo in preučitev pomislekov glede nezakonitega ravnanja ali ravnanja, ki je v nasprotju s kodeksom ravnanja²⁶⁵

- **Zaščita prijaviteljev**

Z zavedanjem pomena varovanja osebne celovitosti posameznika vse družbe v Skupini Javni holding z vso potrebno skrbnostjo delujemo v smeri preprečevanja in odpravljanja morebitnih posledic psihosocialnih tveganj ter zaščite prijaviteljev. Interni akti družb (sprejeti leta 2023 oz. z izjemo v družbi VOKA SNAGA na začetku leta 2024), ki urejajo navedeno področje, temeljijo na ničelni toleranci do vseh oblik diskriminacije, nadlegovanj ali drugih kršitev človekovih pravic, vključujoč lažne prijave. Hkrati spodbujamo in razvijamo partnersko sodelovanje ter reševanje konfliktov na vseh ravneh.

V Skupini Javni holding imamo razvite in uveljavljene politike ter postopke notranjega razkritja, kar skupaj z etičnim kodeksom določa jasne smernice o sprejemljivem in nesprejemljivem vedenju ter o postopkih obravnave kršitev z učinkovito zaščito prijaviteljev. S sprejetjem pravilnikov o vzpostavitvi notranjih poti za prijavo kršitev smo določili pravila, postopke in ukrepe, z namenom zagotovitve jasne informacije o postopku obravnave notranje prijave, ki omogoča popolnost, celovitost in zaupnost informacij ter nepooblaščenim osebam delodajalca preprečuje dostop do vsebine prijav, podatkov o prijavitelju in o osebah, ki jih prijava zadeva. V Skupini Javni holding se zavedamo pomena etičnega in zakonitega poslovanja, zato smo se zavezali, da bomo spodbujali zaposlene, da napake in morebitne kršitve, tudi če gre le za sume, sporočijo po notranji poti za prijave, saj bo na ta način mogoče prijave učinkovito obravnavati ter napake in kršitve hitro odpraviti. Hkrati pa ne bomo poskušali ugotavljati identitete prijavitelja in ne bomo izvajali povračilnih ukrepov, kar vključuje tudi prepoved, da bi jih izvajali drugi zaposleni.

Vse družbe v Skupini Javni holding imamo imenovane zaupnike za prejem in obravnavo notranjih prijav, ki so zavezani prijavo obravnavati skrbno, zaupno in samostojno ter pri tem niso vezani na navodila v posamezni zadevi. Zaupniki ne smejo razkriti identitete prijavitelja, razen pod pogoji, določenimi z Zakonom o zaščiti prijaviteljev. Zaupniki imajo obveznost prijaviteljem podati informacije o zaščiti ter odgovore v zvezi s sproženim postopkom, hkrati pa jim nudijo informacije o pravnih možnostih in jim pomagajo v upravnih in sodnih postopkih.

Na Javnem holdingu, kot obvladujoči družbi, smo dodatno vzpostavili še anonimno linijo za prijavo preko varne digitalne platforme Linija Spregovori!. Predmetno platformo za nas upravlja zunanja nevladna, neodvisna in nepridobitna organizacija s statusom v javnem interesu. Preko Linije Spregovori! je omogočena obojestranska in popolnoma anonimna komunikacija med prijaviteljem in zaupnico.

- **Psihosocialna tveganja**

V vseh družbah Skupine Javni holding imamo sprejete aktivne politike preprečevanja in odpravljanja posledic različnih oblik psihosocialnih tveganj na delovnem mestu ter vzpostavljene zaupne in varne komunikacijske kanale za prijavo tovrstnih kršitev, podprte v veljavnih internih aktih družb o preprečevanju in odpravljanju posledic različnih oblik psihosocialnih tveganj.

Pojavi mobinga, nadlegovanja, vključno s spolnim nadlegovanjem na delovnem mestu, nasilja, ustrahovanja ter različne možne diskriminacije predstavljajo kršitev človeškega dostojanstva in osebnostnih pravic zaposlenih ter so povsem nezdržljivi z želeno podjetniško kulturo Skupine Javni holding. Izvajanje mobinga, nadlegovanja, nasilja, ustrahovanja ali diskriminacije v kakršnikoli obliki, vključno z lažnimi prijavi, je v vseh družbah Skupine Javni holding nedopustno in nesprejemljivo ravnanje ter predstavlja hujšo kršitev pogodbenih in delovnih obveznosti, ki ima lahko za posledico odpoved pogodbe o zaposlitvi, skladno z

²⁶⁵ G1-1, odstavek 10 a

veljavno zakonodajo. V primeru tveganj, ki se jim ni mogoče v celoti izogniti (kot je nasilje s strani tretjih oseb), izvajamo različne preventivne ukrepe (ukrepi s področja zasebnega varovanja, navodila za ravnanja, usposabljanja idr.), ki izpostavljene sodelavce učinkovito zaščitijo oz. zmanjšajo intenzivnost izpostavljenosti.

V vseh družbah imamo vzpostavljene različne komunikacijske poti za prijavo kršitev in k obravnavi vsake prijave pristopamo z vso potrebno resnostjo in strokovnostjo. Na Javnem holdingu in družbi VOKA SNAGA morebitne prijave psihosocialnih tveganj, torej vključno s primeri diskriminacije, obravnava pristojni Odbor, na Energetiki Ljubljana Pooblaščenec za prejem prijav ter na LPP direktor ali z njegove strani imenovani svetovalec. Vsem sodelavcem se brezpogojno zagotavlja ustrezna, poštena, enakopravna in objektivna obravnava. Vse prijave so zaupne narave, enako tudi vsi postopki. V primeru ugotovljene kršitve se sprejme ustrezne ukrepe za zaščito ogroženega sodelavca in hkrati, odvisno od teže in narave kršitve, se izvedejo ustrezne sankcije zoper kršitelja.

- **Informacije javnega značaja**

V Skupini Javni holding se zavedamo pomena transparentnosti delovanja družb, ki izvajajo gospodarske javne službe oz. druga javna pooblastila, zato si, podprto tudi s kodeksom upravljanja, stalno prizadevamo, da smo odprti in pregledni, ko gre za naša poslovna načela in prakso, ter da dosledno upoštevamo veljavne predpise. Ustrezno obravnavo zagotavljamo z doslednim upoštevanjem Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, katerega temeljno načelo je načelo prostega dostopa. Vse informacije, ki izvirajo iz delovnega področja družb Skupine Javni holding, so, z izjemo zakonsko opredeljenih izjem, javnosti dostopne. Skladno z zakonom imamo vse družbe v Skupini Javni holding določeno uradno osebo, pristojno za posredovanje informacij javnega značaja. Zainteresirana pravna ali fizična oseba lahko brez pravnega interesa na zahtevo pridobi informacijo javnega značaja na vpogled oz. lahko pridobi njen prepis, fotokopijo ali elektronski zapis. Poda lahko neformalno zahtevo ali pisno zahtevo, pri kateri ji je zagotovljeno pravno varstvo. Številne predpisane kategorije informacij javnega značaja se sproti objavljajo na spletnih straneh družb Skupine Javni holding. Katalogi informacij javnega značaja se redno vzdržujejo že od same vzpostavitve pred več kot 20-imi leti in ves čas zagotavljajo nemoteno dostopnost, dosegljivost in uporabnikom prijazno zasnovo. S tem so tovrstne javne informacije javnosti dostopne po načelu 24/7. Zagotavljamo tudi, da so te informacije javnega značaja z objavo na spletnih straneh družb dostopne ljudem s posebnimi potrebami.

- **Varstvo osebnih podatkov**

Vse družbe v Skupini Javni holding dosledno spoštujemo in upoštevamo veljavno zakonodajo varstva osebnih podatkov ter sprejemamo ukrepe, s katerimi se učinkovito preprečujejo nedovoljeni posegi v zasebnost oziroma dostojanstvo posameznika. Sprejete imamo interne akte o varstvu osebnih podatkov in določene tehnične in organizacijske postopke ter ukrepe za varovanje in zavarovanje osebnih podatkov v posamezni družbi.

S sprejetimi ukrepi, kot so ustrezna hramba dokumentov z osebnimi podatki, sprotno ažuriranje odgovornih in pooblaščenih oseb za obdelavo osebnih podatkov, omejen dostop, podpis izjav zaposlenih in drugih oseb o varovanju osebnih podatkov, redno pregledovanje in ažuriranje evidenc dejavnosti obdelave osebnih podatkov, redno obveščanje zaposlenih s področja varstva osebnih podatkov, je v največji meri upoštevano izpolnjevanje zakonskih zahtev za zakonito obdelavo osebnih podatkov. Hkrati je zagotovljena tako zaupnost, celovitost, razpoložljivost in točnost osebnih podatkov posameznikov kot tudi učinkovita zaščita pravic posameznikov, na katere se osebni podatki nanašajo. V vseh družbah Skupine Javni holding so imenovani skrbniki osebnih podatkov in zunanje osebe, pooblaščenice za varstvo osebnih podatkov. Za uveljavljanje in s tem tudi zagotavljanje pravic posameznikov s področja varstva osebnih podatkov so v vseh družbah v Skupini Javni holding zagotovljeni tudi uradni

elektronski naslovi, ki so na spletni strani posamezne družbe dostopni tako vsem zaposlenim kot tudi zunanjim posameznikom.

- **Reklamacije**

V Skupini Javni holding učinkovito obravnavanje reklamacij predstavlja ključen del zagotavljanja kakovostnih storitev in krepite zaupanja uporabnikov v naše storitve. Reklamacije obravnavamo kot priložnost za izboljšave, saj z njihovo analizo prepoznavamo ponavljajoče se težave ter razvijamo ukrepe za preprečevanje podobnih primerov v prihodnje. S tem krepimo zadovoljstvo uporabnikov in prispevamo k dolgoročni zanesljivosti storitev.

V družbi VOKA SNAGA reklamacije spremljamo pri vseh naših dejavnostih. Vodje služb oziroma sektorjev so odgovorni za spremljanje statusa reklamacij ter za poročanje o pomembnih reklamacijah direktorju družbe oziroma enkrat letno na vodstvenem pregledu. Na področju reklamacij spremljamo naslednje kazalce kakovosti: delež upravičenih reklamacij na področju obračuna pitne in odpadne vode ter na področju obračuna storitev ravnanja z odpadki. Spremljamo tudi kazalec kakovosti rešenih reklamacij v roku 8 dni za področje pitne in odpadne vode.

Družba Energetika Ljubljana reklamacije prejema v pisni obliki preko elektronske ali običajne pošte. Za vsako reklamacijo je določen skrbnik. Če reklamacije ni mogoče rešiti v nekaj dneh, se v roku osmih dni po prejemu reklamacije pošiljatelju pošlje obvestilo, da je reklamacija še v reševanju. Pri reševanju sporov, reklamacij in pritožb imajo gospodinjski odjemalci pravice, povezane z Zakonom o izvensodnem reševanju potrošniških sporov, Zakonom o oskrbi z električno energijo (ZOE) in Zakonom o oskrbi s plini (ZOP). V skladu s tem imamo vzpostavljen Pravilnik obravnave pritožb in reklamacij gospodinjskih odjemalcev, ki je objavljen na spletni strani in opredeljuje tudi alternativno oz. izvensodno reševanje sporov.

Družba LPP pri vseh dejavnostih, kjer posluje s strankami, sprejema pritožbe in reklamacije preko telefonov, elektronske pošte, knjige pritožb in osebno. Reklamacije se rešujejo sproti oziroma se stranki odgovori najkasneje v 8 dneh, kot zahteva Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1).

- **Poročanje Komisiji za preprečevanje korupcije**

Skladno z Etičnim kodeksom Skupine Javni holding si prizadevamo, da ostanemo zaupanja vreden poslovni partner, zato ne dopuščamo nobene oblike podkupovanja ali korupcije, prav tako osebni interesi ne smejo vplivati na poslovno presojo ali odločitve. Vse družbe v Skupini Javni holding zagovarjamo standard ničelne tolerance do korupcije in podkupovanja ter ne dopuščamo nobenega neetičnega, neprofesionalnega ali nezakonitega ravnanja zaposlenih in poslovnih partnerjev. Sicer na ravni posamezne družbe še ni sprejete pisne politike, vezane izključno na preprečevanje korupcije, podkupovanja ali nasprotja interesov, vendar pa vse družbe Skupine Javni holding sledimo in dosledno spoštujemo veljavne predpise o preprečevanju korupcije in preprečevanju nasprotja interesov. Vse aktivnosti in ukrepe, vezane na preprečevanje korupcije in nasprotja interesov, izvajamo neposredno na podlagi določb Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, Zakona o javnem naročanju ter ostale povezane zakonodaje. Zavezanci za prijavo zavezancev za poročanje premoženjskega stanja so vse družbe Skupine Javni holding, zavezanci za prijavo premoženjskega stanja pa so poslovodne osebe in člani organov nadzora v javnih podjetjih ter osebe, odgovorne za javna naročila.

Dodatno je glede preprečevanja korupcije v vse pogodbe, okvirne sporazume in naročilnice vključena t. im. protikorupcijska klavzula kot obvezna sestavina pogodb, okvirnih sporazumov oziroma naročilnic, ki jih posamezne družbe sklepajo z dobavitelji, prodajalci blaga, izvajalci storitev ali z izvajalci del in katerih pogodbeni vrednost presega 10.000 evrov brez DDV.

Pri izvajanju postopkov javnih naročil v skladu z Zakonom o javnem naročanju posamezne družbe kot zavezanci za javna naročila zagotavljamo učinkovito preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nasprotij interesov pri izvajanju postopkov javnega naročanja, da se prepreči kakršno koli izkrivljanje konkurence in zagotovi enakopravna obravnava vseh gospodarskih subjektov. Posamezna družba mora ukrepati, če je oseba, ki na naročnikovi strani sodeluje v postopku oddaje javnega naročila, neposredno ali posredno povezana z izbranim ponudnikom.

Vse družbe Skupine Javni holding, kot zavezanci za vzpostavitev notranje poti za prijavo kršitev (skladno z Zakonom o zaščiti prijaviteljev), Komisiji za preprečevanje korupcije letno poročamo o številu prejetih, anonimnih in utemeljenih prijav ter o številu obravnavanih povračilnih ukrepov, v poročilu pa se navede tudi podatek o zaupniku. V letu 2024 v Skupini Javni holding nismo zaznali incidentov korupcije ali podkupovanja, prav tako ne kršitev človekovih ali drugih pravic sodelavk in sodelavcev. Smo pa na Energetiki Ljubljana obravnavali primer prijave z zaščito prijavitelja.

Notranje poročanje

V primerih obravnave prijave po pravilih preprečevanja in odpravljanja posledic psihosocialnih tveganj se tako o konkretnih ugotovitvah kot tudi o ogroženem posamezniku poroča (v kolikor ni vključen že tekom postopka) pristojnemu direktorju posamezne družbe, ki je v primeru izvedbe strožjih sankcij tudi odločevalec. V postopkih, vodenih po pravilih zaščite prijaviteljev (žvižgači), pa se identitete, tudi kadar je le-ta zaupniku poznana, ne sme razkriti, ne tekom postopka, ne po koncu postopka, razen pod pogoji, določenimi z Zakonom o zaščiti prijaviteljev. Temu primerno zagotavljamo tudi visok nivo fizične in informacijske zaščite podatkov. To velja tudi za vse druge informacije, iz katerih je mogoče neposredno ali posredno sklepati o identiteti prijavitelja.

Postopki za pravočasno, neodvisno in objektivno preiskovanje incidentov v zvezi s poslovnim ravnanjem (poleg postopkov v zvezi s prijavi žvižgačev)²⁶⁶

Skupina Javni holding ima poleg postopkov za nadaljnje ukrepanje v zvezi s prijavi žvižgačev v Kodeksu ravnanja določene ukrepe v primeru nasprotja interesov. V primeru suma o nasprotju interesov člana nadzornega sveta ali poslovodje se o tem nemudoma obvesti skupščino družbenikov. Če skupščina družbenikov presodi, da gre za nasprotje interesov, ki ima vpliv na njegovo neodvisnost, mora član nadzornega sveta oziroma poslovodja nemudoma odpraviti sporno razmerje, sicer skupščina družbenikov presodi potrebo po prenehanju funkcije člana nadzornega sveta oziroma poslovodje in ustrezno ukrepa. Kodeks upravljanja določa, da morajo biti odločitve članov nadzornega sveta in poslovodje neodvisne.

Družbe v Skupini Javni holding vsa naročanja izvajamo skladno z zakonodajo s področja javnih naročil, ki vključuje potrebne aktivnosti na področju preprečevanja korupcije. Med drugim morajo direktorji družb v Skupini Javni holding in osebe, odgovorne za javno naročanje, skladno z zakonodajo s področja integritete in preprečevanja korupcije, prijaviti premoženje KPK in se izogibati konfliktu interesov. Vsaka pogodba nad 10.000 EUR mora vsebovati protikorupcijsko klavzulo s pravno posledico ničnosti pogodbe, če kdo v imenu ali na račun druge pogodbene stranke, obljubi, ponudi ali da kakšno nedovoljeno korist za pridobitev posla ali za sklenitev posla pod ugodnejšimi pogoji ali za opustitev dolžnega nadzora nad izvajanjem pogodbenih obveznosti ipd.

²⁶⁶ G1-1, odstavek 10 e

Informacije o politiki za notranje usposabljanje na področju poslovnega ravnanja²⁶⁷

V Skupini Javni holding posebno pozornost namenjamo učenju sodelavk in sodelavcev, z namenom ohranjanja in razvoja strokovnih kompetenc, znanj in veščin ter drugih področij poslovnega ravnanja. Med drugim delujemo preventivno v smeri preprečevanja vseh oblik psihosocialnih tveganj in drugih kršitev predvsem z zagotavljanjem usposabljanj vodij s področja sodobnih načinov vodenja sodelavcev v delovnem procesu, z možnostjo vključevanja zaposlenih in njihovih predstavnikov pri opredelitvi psihosocialnih tveganj in oblikovanju preventivnih ukrepov z ozaveščanjem ter raziskavami zadovoljstva zaposlenih. Kodeks upravljanja z etičnim kodeksom Skupine Javni holding je objavljen na spletnih straneh vseh posameznih družb. Poleg tega je v vseh družbah Skupine Javni holding, vključno s kodeksom ravnanja družb Energetika Ljubljana in LPP, objavljen na, v posamezni družbi, običajen način (Javni holding in LPP na intranetni strani, VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana v DNA) in s tem stalno dostopen vsem sodelavkam in sodelavcem, vključno vsem novo zaposlenim.

Politika usposabljanja formalno še ni sprejeta, je pa njena vzpostavitev predvidena v okviru strateškega upravljanja znanj sodelavk in sodelavcev Skupine Javni holding. Temeljila bo na skupnih strateških usmeritvah, vrednotah in družbeni odgovornosti Skupine Javnih holding, vključno z etičnim poslovanjem, cilji trajnostnega prehoda in okoljsko odgovornostjo. Še pred tem bomo na ravni Skupine Javni holding pristopili k posodobitvi Kodeksov, tako upravljanja in ravnanja, kot tudi etičnega kodeksa. Postopek posodobitve bo potekal z vključevanjem sodelavk in sodelavcev ter njihovih predstavnikov. Po sprejemu jih bomo komunicirali z vsemi zaposlenimi preko vzpostavljenih običajnih komunikacijskih poti, kot tudi v na novo vzpostavljeni spletni učni platformi, ki bo na voljo vsem sodelavkam in sodelavcem Skupine Javni holding, ne glede na to, ali opravljajo delo z ali brez uporabe računalnika.

Razkritje funkcij, pri katerih je tveganje korupcije in podkupovanja največje²⁶⁸

V Skupini Javni holding bi tveganje korupcije in podkupovanja lahko zaznali pri nabavnih službah, ki sklepajo pogodbe z dobavitelji. Tveganje se nanaša na vplivanje na izbiro ponudnikov, favoriziranje posameznih dobaviteljev, prejemanje nedovoljenih koristi. Nadalje so tveganju korupcije in podkupovanja lahko izpostavljene osebe, ki sodelujejo v postopkih javnega naročanja. Tveganje se nanaša na dogovarjanje z naročniki, vplivanje na pogoje razpisov, predajanje informacij. Tveganju korupcije in podkupovanja bi bilo lahko izpostavljeno tudi vodstvo družb v Skupini Javni holding, ki sklepajo strateške posle, in sicer v smeri sprejemanja odločitev z možnostjo lastnega interesa ali vplivanja tretjih oseb. Tveganje pomenijo tudi zunanje svetovalne in posredniške funkcije, če bi delovale v imenu podjetja brez ustreznega nadzora in poskušale vplivati na javne odločevalce.

G1-2 – Upravljanje odnosov z dobavitelji

Opis politike za preprečevanje zamud pri plačilih, zlasti za MSP²⁶⁹

Plačilni roki za druge osebe javnega prava so določeni skladno z Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih. Za plačevanje računov v dogovorjenih rokih skrbijo družbe Skupine Javni holding z notranjimi kontrolami, ki obsegajo zlasti ustrezne nastavitve poslovno-informacijskega sistema (sistem za elektronsko in večnivojsko potrjevanje računov, sistem za sledenje zapadlosti računov, določitev odgovornih oseb za pregled in odobritev plačil), načrtovanjem in spremljanjem denarnega toka, dobrimi poslovnimi odnosi z dobavitelji, s

²⁶⁷ G1-1, odstavek 10 g

²⁶⁸ G1-1, odstavek 10 h

²⁶⁹ G1-2, odstavek 14

katerimi se po potrebi dogovarjajo o rokih in načinih plačil. Za uravnavanje likvidnosti imajo družbe najeta tudi kratkoročna (revolving) posojila.

Opis pristopov k odnosom z dobavitelji ob upoštevanju tveganj za podjetje, povezanih z njegovo dobavno verigo, in vplivov na trajnostnostne zadeve²⁷⁰

Družbe v Skupini Javni holding smo definirale tri vrste dobaviteljev, in sicer izvajalce storitev, dobavitelje materiala in dobavitelje energentov.

Vse družbe v Skupini Javni holding smo zavezanci za javno naročanje, kar pomeni, da moramo svoje dobavitelje blaga in izvajalce storitev ali gradenj izbrati v postopku oddaje javnega naročanja v skladu z Zakonom o javnem naročanju. S postopkom oddaje javnega naročila si prizadevamo izbrati najugodnejšega dobavitelja blaga oziroma izvajalca storitev ali gradenj, hkrati pa zagotavljati gospodarno, učinkovito in pregledno porabo javnih sredstev.

V kontekstu javnih naročil so pristopi družb v Skupini Javni holding k odnosom z dobavitelji ob upoštevanju tveganj, povezanih z dobavno verigo in vplivov na trajnostnostne zadeve, še posebej pomembni, saj kot javni naročniki ne zadovoljujemo le lastnih potreb, temveč tudi potrebe naših uporabnikov. Naš pristop k sodelovanju z dobavitelji in izvajalci temelji na javnonaročniški zakonodaji, ki opredeljuje pravila za izbiro (najugodnejšega) dobavitelja blaga oziroma izvajalca storitev ali gradenj. Pomemben predhodni dejavnik je raziskava tržišča in prepoznavanje potencialnih dobaviteljev in izvajalcev na trgu. Pri izvajanju javnih naročil morajo gospodarski subjekti izpolnjevati veljavne obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava. Na podlagi temeljnih načel javnega naročanja smo družbe v Skupini Javni holding dolžne vse potencialne dobavitelje in/ali izvajalce v okviru izbirnega postopka obravnavati enakopravno. Navedeno pomeni, da v izbirnih postopkih dovoljujemo sodelovanje tako velikih gospodarskih subjektov kot tudi mikro, majhnih in srednje velikih gospodarskih subjektov. Navedeno nam tudi onemogoča prednostno obravnavo ponudnikov z lokalno dobavno verigo in manjšim vplivom na okolje. Po zaključenem izbirnem postopku z izbranim dobaviteljem ali izvajalcem sklenemo pogodbo ali okvirni sporazum.

Družbe pa samostojno izvajamo tudi postopke oddaje javnih naročil nižjih vrednosti v skladu z internimi pravili za t. im. evidenčne postopke.

Upoštevanje socialnih in okoljskih meril pri izbiri dobaviteljev²⁷¹

Pri izbiri izvajalcev oziroma dobaviteljev se upošteva tudi trajnostnosti vidik, in sicer preko t. im. zelenega javnega naročanja v skladu z Uredbo o zelenem javnem naročanju. Pri tem naročanju naročnik naroča blago, storitve ali gradnje, ki imajo v primerjavi z običajnim blagom, storitvami in gradnjami v celotni življenjski dobi manjši vpliv na okolje, zagotavljajo varčevanje z naravnimi viri, materiali in energijo ter imajo enake ali boljše funkcionalnosti. Družbe v Skupini Javni holding tako preko uredbe v izvedbo javnega naročila oziroma v izbiro izvajalca/dobavitelja blaga/storitev/gradenj vključujemo okoljske zahteve s ciljem zmanjšanja vplivov na okolje. Okoljske zahteve se v predmet javnega naročanja vključujejo kot temeljne tehnične zahteve predmeta javnega naročila, kot pogodbeno določilo ali pa kot eno od meril za izbor ekonomsko najugodnejšega ponudnika.

Pravila javnega naročanja zahtevajo tudi upoštevanje socialnih vidikov pri javnem naročanju.

V fazi izvedbe javnega naročila, tj. pridobivanju oziroma pregledovanju ponudb, družbe v Skupini Javni holding lahko preverijo, ali pri ponudnikih ne obstajajo t. im. obvezni izključitveni pogoji, med katerimi družba (med drugim) preverja tudi, ali gospodarski subjekt izpolnjuje svoje obveznosti do svojih zaposlenih. V kolikor družba ugotovi, da pri gospodarskem subjektu

²⁷⁰ G1-2, odstavek 15 a

²⁷¹ G1-2, odstavek 15 b

obstajajo navedene okoliščine, ga mora družba iz posameznega postopka javnega naročanja izključiti. Prav tako je zakonodaja kot obvezno sestavino vsake pogodbe ali okvirnega sporazuma določila t. im. razvezni pogoji, ki velja za vse primere javnega naročanja, razen za tiste, kjer je predmet javnega naročila ena (ali več) storitev za izvajanje podpornih aktivnosti naročnika, ki zajema 82 delovno intenzivnih storitev. V slednjem primeru je razvezni pogoji drugačen in posebej urejen ter zanje velja obvezno polletno preverjanje razlogov za izključitev gospodarskih subjektov.

Zakonodaja v povezavi s storitvami za izvajanje podpornih aktivnosti nalaga naročnikom vključitev meril, ki se nanašajo na socialne vidike (sklenjena in veljavna podjetniška kolektivna pogodba, sprejet etični kodeks zaposlovanja, družbeno odgovorno podjetje, delovne razmere pri ponudniku, povprečna mesečna bruto plača nominiranega osebja, varstvo in/ali oskrba invalidov, delež zaposlenih mladih (in/ali) starejših, družini prijazno podjetje, ipd.). Socialna merila vključujemo oziroma upoštevamo pri javnih razpisih, kot so izbira izvajalca za izvajanje storitev zasebnega varovanja, izvajanje storitev čiščenja objektov naročnikov, izvajanje storitev prevozov, na način, da gospodarski subjekti izkažejo tudi izpolnjevanje socialnih meril, s čimer pridobijo dodatne točke v primerjavi z ostalimi sodelujočimi gospodarskimi subjekti, ki merila ne izpolnjujejo.

Pred izborom dobavitelja ali izvajalca, kateremu bo javno naročilo oddano, družba izvede temeljit postopek preverjanja, kar pomeni preveritev glede kazenskih obsodb (tudi s področja trgovine z ljudmi, kršitev temeljnih pravic delavcev itd.), glede razlogov, povezanih s plačilom davkov, prispevkov za socialno varnost, prekrškov v zvezi s plačilom za delo, ipd. S tem družbe v Skupini Javni holding preprečujemo sodelovanje v postopkih javnega naročanja tistim gospodarskim subjektom, ki kršijo predpise, tudi s področja socialnega in delovnega prava.

²⁷²Družbe Javni holding, VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana še nimamo sprejete politike oziroma postopkov preverjanja za zbiranje informacij od svojih dobaviteljev oziroma izvajalcev o njihovih okoljskih, družbenih in upravljaljskih praksah, s čimer bi zagotovile, da celotna dobavna veriga podpira cilje trajnostnega razvoja družbe. V okviru preverjanja potencialnih dobaviteljev oziroma izvajalcev v izbirnem postopku izvajamo našete preveritve, ali je predmet ponudbe okoljsko manj obremenjujoč. Prav tako pogodbe, okvirni sporazumi oziroma naročilnice še ne vsebujejo določil o spoštovanju delovnopravne zakonodaje, spoštovanju človekovih pravic in etičnega ravnanja ter varovanju okolja (razen v obsegu, ki se nanaša na predmet javnega naročila, npr. pravilno ravnanje z odpadki). Družba LPP pa izvaja ocenjevanje dobaviteljev enkrat letno, z rezultati ocenjevanja seznanja tudi dobavitelje. Pri ocenjevanju dobaviteljev ima tudi kriterije, povezane s socialno in okoljsko uspešnostjo.

G1-6 – Plačilne prakse

Družba	Povprečno število dni, v katerem družba plača račun ²⁷³	Odstotek plačil, skladnih s standardnimi plačilnimi pogoji (v %) ²⁷⁴
Javni Holding	28	91
VOKA SNAGA	37	31
Energetika Ljubljana	32	69
LPP	36	29

²⁷⁵Za plačilo vseh obveznosti družb, ne glede na kategorijo dobavitelja, je plačilni rok največ 30 dni, kar v 11. členu za druge osebe javnega prava navaja Zakon o preprečevanju zamud

²⁷² G1.MDR-P, odstavek 62

²⁷³ G1-6, odstavek 33 a

²⁷⁴ G1-6, odstavek 33 b

²⁷⁵ G1-6, odstavek 33 b

pri plačilih. Iz tega razloga se za plačilo vseh obveznosti družb v Skupini Javni holding praviloma uporablja rok plačila 30 dni, ne glede na razvrstitev posameznega dobavitelja v kategorije.

²⁷⁶Družbe svoje poslovne obveznosti do dobaviteljev poravnava v skladu s pogodbam, z dogovori z dobavitelji in Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih. Zamude iz naslova procesnih ali tehničnih težav (usklajevanja podatkov na računih, prejem računa z zamudo, proces potrjevanja računov ali tehničnih težav z izvajanjem plačil) odpravljamo v najkrajšem možnem času v sodelovanju s posameznim dobaviteljem. ²⁷⁷Družbe v Skupini Javni holding nimamo tekočih sodnih postopkov zaradi plačilnih zamud.

Tema, specifična za Skupino Javni holding: G1 - Kibernetika varnost

Politike, sprejete za upravljanje

Skupina Javni holding ima sprejeto krovno informacijsko varnostno politiko, ki jo določi Javni holding, za izvajanje katere pa je odgovorno najvišje vodstvo posamezne družbe in ki služi kot neposredni vir pravil in navodil za učinkovito in varno uporabo informacijskega sistema in varovanje podatkov. Preko internih kanalov je dostopna zainteresiranim deležnikom. Dodatno smo za VOKA SNAGA, ki že velja za subjekt bistvenega pomena, kreirali dogovor o ravni storitev za upravljanje informacijskega sistema za področje Oskrba s pitno vodo, ki podrobneje opredeljuje naloge IT, kot je določeno za vsako družbo v Skupini Javni holding. Ključni točki v tem dogovoru sta opredelitev vlog IT Javni holding v upravljanju procesnega in poslovnega omrežja, ki je namenjeno podatkovni komunikaciji in povezovanju do posameznih strežniških virov in nadzorne krmilne opreme ter delovne postaje za nadzor, monitoring in upravljanje.

S stališča IT podpore se zagotavlja za vse družbe v Skupini Javni holding enak nivo kibernetike varnosti. Krovna informacijska varnostna politika je veljavna od leta 2013 in je trenutno v postopku preoblikovanja. Vsebuje področne varnostne politike, kot so npr. Politika fizičnega varovanja, Politika primerne rabe informacijskega sistema in zaščite občutljivih podatkov, Protokol za hitro ukrepanje v primeru incidenta - izpad informacijskega sistema JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o. ipd.

Ukrepi

Za Skupino Javni holding so sprejeti naslednji stalni ukrepi za zagotavljanje kibernetike varnosti:

1. Vzpostavitev varnostno operativnega centra.
2. Nadzor mrežnega prometa.
3. Zagotavljanje informacijske podpore 24/7 za infrastrukturo bistvenega pomena.
4. Vzpostavljanje in preverjanje redundanc Data centra, kjer produkcijsko uporabljamo preklope med primarno in sekundarno lokacijo.
5. Redno vzdrževanje znotraj načrtovanega vzdrževalnega okna.
6. Sprotno izobraževanje z zunanjimi partnerji.
7. Nameščanje požarnih zidov.
8. Nadzor nad dostopi zunanjih izvajalcev.

²⁷⁶ G1-6, odstavek 33 d

²⁷⁷ G1-6, odstavek 33 c

Za družbo VOKA SNAGA, ki že po trenutno veljavni zakonodaji velja za subjekt bistvenega pomena, smo za dejavnost »Oskrba s pitno vodo« lastniki procesa v sodelovanju z IT Javni holding pripravili več načrtov in navodil.

Metodologija obvladovanja tveganj je predpisana z vidika pomembnosti in kritičnosti. Zaradi povečane verjetnosti vdorov spremljamo in analiziramo dogajanje v IT-okolju na urnem nivoju. Nerazpoložljivost IT omrežja oziroma strežniških sistemov lahko pomeni, da družbe v Skupini Javni holding ne morejo izvajati temeljnih procesov, zato so sistemi bistvenega pomena v ločenem omrežju. S tem prebivalcem mesta zagotavljamo nemoteno dobavo pitne vode in toplotne energije. Za celotno Skupino Javni holding imamo opredeljen register IT tveganj, verjetnost incidenta in posledice pa so ocenjene na nivoju odvisnih družb.

Poleg formaliziranja protokolov pri izvajanju storitev informacijske tehnologije znotraj Skupine Javni holding izvajamo še aktivnosti, kot so kadrovanje usposobljenega kadra za nove vloge (vodja za kibernetsko varnost), usposabljanje obstoječih zaposlenih IT ter ozaveščanje uporabnikov.

Metrike in cilji

Cilji za zagotavljanje kibernetske varnosti so zaščita zaupnosti, celovitosti in razpoložljivosti podatkov, preprečevanje in odkrivanje varnostnih incidentov, hitro in učinkovito odzivanje na kibernetske napade ter zagotavljanje skladnosti z zakonodajo. Cilji upravljanja kibernetske varnosti so definirani z namenov zagotavljanja neprekinjenega poslovanja (delovanja IT sistema) za podporo izvajanja storitev družb v Skupini Javni holding in onemogočanje neavtoriziranih dostopov do podatkov.

Nominalno opredeljeni letni cilji	Metrike*	Rezultat v 2024
Število incidentov je 0 (cilj).	Število incidentov.	0
Število priporočil zunanjih veščakov je 0.	Število priporočil zunanjih veščakov po statusih kritičnosti.	23
Čas nedelovanja sistema (določiti maksimalno sprejemljiv čas). Sprejemljiv čas nedelovanja sistema bomo določili na nivoju podjetja po temeljnih procesih.	Čas nedelovanja sistema.	V pripravi po procesih.
Število priporočil za odpravo pomanjkljivosti se manjša (indeks). Cilj je padanje števila priporočil za odpravo vrzeli kibernetske varnosti.	Število priporočil za odpravo pomanjkljivosti se manjša.	To področje vzpostavljamo, predviden test in primerjava september 2025.

**Nabor metrik, s katerimi bomo ocenjevali uspešnost ukrepov za zagotavljanje kibernetske varnosti, je v fazi formalizacije.*

PRILOGA

Razkritje seznama zahtev po razkritju ESRS, ki so bile izpolnjene pri pripravi izjave o trajnostnosti, in sicer na podlagi rezultata ocene pomembnosti (ESRS 2 IRO-2 56)

Poglavje	ESRS razkritja	Št. strani
BP-1 Splošna podlaga za pripravo izjave o trajnostnosti	ESRS 2 BP-1, 5 a-d	68
BP-2 Razkritja v zvezi s posebnimi okoliščinami	ESRS 2 BP-2, 9 a, 10 a-d, 11 a, 13, 15, 16 in AR 1 c	68
GOV-1 Vloga upravnih, poslovnih in nadzornih organov	ESRS 2 GOV-1 21 a-e, 22 a-d, 23 a, b	69
GOV-2 Informacije, predložene upravnim, poslovnim in nadzornim organom podjetja, ter trajnostne zadeve, ki jih ti organi obravnavajo	ESRS 2 GOV-2 26 a-c	74
GOV-3 Vključitev s trajnostnostjo povezane uspešnosti v sisteme spodbud	ESRS 2 GOV-3 29 a-e	75
GOV-4 Izjava o skrbnem pregledu	ESRS 2 GOV-4 30, 32 in AR 48	76
GOV-5 Upravljanje tveganja in notranje kontrole poročanja o trajnostnosti	ESRS 2 GOV-5 36 a - e	77
SBM-1 Strategija, poslovni model in vrednostna veriga	ESRS 2 SBM-1 40 a, b, d, e, f, g, 41, 42 a-c	78
SBM-2 Interesi in stališča deležnikov	ESRS 2 SBM-2 45 a, b, c, d	88
SBM-3 Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom	ESRS 2 SBM-3 48 a, b, c, f	97
IRO-1 Opis postopka za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti	ESRS 2 IRO-1 53 a, b, c, d, e, f, g	101
IRO-2 Zahteve po razkritju iz ESRS, zajete v izjavi podjetja o trajnostnosti	ESRS2 IRO-2 56, 59	111
E1.GOV-3 Vključitev s trajnostnostjo povezane uspešnosti v sisteme spodbud	E1.GOV-3 13	129
E1-1 Načrt prehoda za blažitev podnebnih sprememb	E1-1 14, 16 a-j, 17	129
E1.SBM-3 Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom	E1.SBM-3 18,19 a-c	133
E1.IRO-1 Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih s podnebjem povezanih vplivov, tveganj in priložnosti	E1.IRO-1 20 a-c, 21, AR 15	135
E1-2 Politike v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje	E1.ESRS 2 MDR-P 24, E1-2 5 a-e	137
E1-3 Ukrepi in viri v zvezi s politikami na področju podnebnih sprememb	E1.MDR-A 28, 29 a-c, AR 21	138
E1-4 Cilji v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje	E1.MDR-T 32, E1-4 33, 34 a-f	143
E1-5 Poraba energije in mešanica virov energije	E1-5 37 a-c, 38 a-e, AR 34, 39, 40-43	145
E1-6 Bruto emisije TGP obsegov 1,2 in 3 ter skupne emisije TGP	E1-6 44 a-d, 52 a, b, AR 39 b, AR 42 c, AR 43 c, AR 45 d, e, 53, 55, AR 55	147
E2.IRO-1 Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih z onesnaževanjem povezanih vplivov, tveganj in priložnosti	E2.IRO-1, 11 a-b, AR 9	155
E2-1 Politike v zvezi z onesnaževanjem	E2.MDR-P, 14, 15 a-c	157

Poglavje	ESRS razkritja	Št. strani
E2-2 Ukrepi in viri v zvezi z onesnaževanjem	E2.MDR-A, 18	160
E2-3 Cilji v zvezi z onesnaževanjem	E2.MDR-T, 22, E2-3, 23 b-d, 25	165
E2-4 Onesnaževanje zraka, vode in prsti	E2-4, 28 a, 30 a-c	167
E3.IRO-1 Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti, povezanih z vodnimi in morskimi viri	E3.IRO-1, 8 a-b	173
E3-1 Politike v zvezi z vodnimi in morskimi viri	E3.MDR-P, 11, 12 a-c, 13, 14	174
E3-2 Ukrepi in viri v zvezi z vodnimi in morskimi viri	E3.MDR-A, 17, E3-2, 19	176
E3-3 Cilji v zvezi z vodnimi in morskimi viri	E3.MDR-T, 22, E3-3, 23 a, c, 25	178
E3-4 Poraba vode	E3-4, 28 a-e, AR 29, 29	179
E5.IRO-1 Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti, povezanih z rabo virov in krožnim gospodarstvom	E5.IRO-1, 11 a-b	180
E5-1 Politike v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom	E5.MDR-P, 14, E5-1, 15 a-b	182
E5-2 Ukrepi in viri v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom	E5.MDR-A, 19	183
E5-3 Cilji v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom	E5.MDR-T, 23, E5-3, 24 a-f, 25, 27	184
E5-5 Odtok virov	E5-5, 37 a-d, 38 a-b, 39, 40	187
S1.SBM-2 Interesi in stališča deležnikov	ESRS 2 SBM-2, 12	190
S1.SBM-3 Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom	ESRS 2 SBM-3, 13 a-b, 14 a-g, 15	191
S1-1 Politike v zvezi z lastnimi zaposlenimi	MDR-P S1-1, 19, S-1, 20, 20 a-c, 21, 22, 23, 24 a-d	197
S1-2 Postopki za sodelovanje z lastnimi zaposlenimi in predstavniki delavcev v zvezi z vplivi	S1-2, 27, 27 a-e, 28	201
S1-3 Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko člani lastnih zaposlenih izrazijo pomisleke	S1-3, 32 a, b, c, d, e, 33	202
S1-4 Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na lastne zaposlene ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi z lastnimi zaposlenimi ter učinkovitost navedenih ukrepov	MDR-A S1-4, 37, 38 a-d, 39, 40 a-b, 41, 43, AR 43	205
S1-5 Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti	MDR-T S1-5, 46, 47 a-c	212
S1-6 Značilnosti zaposlenih v podjetju	S1-6, 50 a-f	213
S1-7 Značilnosti delavcev, nezaposlenih kot lastnih zaposlenih v podjetju	S1-7, 55 a	215
S1-8 Pokritost s kolektivnimi pogajanjmi in socialni dialog	S1-8, 60 a-c, 63 a-b	216
S1-10 Dostojne plače	S1-10, 69	216
S1-11 Socialna zaščita	S1-11, 74 a-e	217
S1-13 Metrike usposabljanja ter razvoja znanj in spretnosti	S1-13, 83 a, b	217
S1-14 Metrike zdravja in varnosti	S1-14, 88 a-c, e	218

Poglavje	ESRS razkritja	Št. strani
S1-15 Metrike usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja	S1-15, 93 a-b, 94	219
S1-17 Incidenti, pritožbe in resni vplivi na človekove pravice	S1-17, 103 a-c, 104 a-b	220
S3.SBM-2 Interesi in stališča deležnikov	S3.SBM-2, 43	220
S3.SBM-3 Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom	ESRS 2 SBM-3, 9 a-d, 10, 11	220
S3-1 Politike v zvezi s prizadetimi skupnostmi	S3.SBM-3, 10, S3.MDR-P, 14, S3-1, 16, 16 a-c, 17	223
S3-2 Postopki za sodelovanje s prizadetimi skupnostmi v zvezi z vplivi	S3-2, 21, 21 a-d	224
S3-3 Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko prizadete skupnosti izrazijo pomisleke	S3-3, 27 a-d, 28	225
S3-4 Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na prizadete skupnosti ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi s prizadetimi skupnostmi ter učinkovitost navedenih ukrepov	S3.MDR-A, 31, 32 a-d, 34 a-b, 35, 36, 38	227
S3-5 Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti	S3.MDR-T 41, 42 a-c	229
S4.SBM-2 Interesi in stališča deležnikov	S4.SBM-2, 8	230
S4.SBM-3 Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom	S4.SBM-3, 9 a,b, 10 a-d, 11, 12	231
S4-1 Politike v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki	S4.MDR-P, 15, S4-1, 16 a-c, 17	235
S4-2 Postopki za sodelovanje s potrošniki in končnimi uporabniki v zvezi z vplivi	S4-2, 20 a-d, 21	237
S4-3 Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko potrošniki in končni uporabniki izrazijo pomisleke	S4-3, 25 a-d, 26	240
S4-4 Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na potrošnike in končne uporabnike ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki ter učinkovitost navedenih ukrepov	S4.MDR-a, 30, S4-4, 31 a-d, 32 a-c, 33 a-b, 34-37	241
S4-5 Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti	S4.MDR-T, 40, 41 a-c	244
G1.GOV-1 Vloga upravnih, poslovnih in nadzornih organov	G1.GOV-1, 5 a, b	245
G1.IRO-1 Opis postopkov za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti	G1.IRO-1, 6	246
G1-1 Politike o poslovnem ravnanju in korporativna kultura	G1.MDR-P, 7; G1-1, 9, 10 a, 10 e, 10 g	247
G1-2 Upravljanje odnosov z dobavitelji	G1-2, 14, 15 a, 15 b	254
G1-6 Plačilne prakse	G1-6, 33 a-d	256
G1 Kibernetika varnost	MDR, specifična tema	257

3.5 Poročilo neodvisnega revizorja o omejenem zagotovitlu glede izjave o trajnostnosti

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

NEODVISNO POROČILO O OMEJENEM ZAGOTOVILU O KONSOLIDIRANEM POROČILU O TRAJNOSTNOSTI

lastnikom družbe JHL d.o.o.

Opravili smo posel dajanja omejenega zagotovila o konsolidiranem poročilu o trajnostnosti skupine JHL ("skupina"), vključenem v poglavje 'IZJAVA O TRAJNOSTNOSTI' poslovnega poročila skupine, na dan 31. decembra 2024 in za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2024 (v nadaljevanju "Konsolidirano poročilo o trajnostnosti").

Opredelitev primernih sodil

Konsolidirano poročilo o trajnostnosti je pripravilo poslovodstvo skupine, da bi zadostilo zahtevam 70(c) in 70(č) člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), ki implementira 29(a) člen Direktive EU 2013/34/EU, vključno s:

- skladnostjo z Evropskimi standardi poročanja o trajnostnosti, uvedenimi z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/2772 z dne 31. julija 2023 o dopolnitvi Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede standardov poročanja o trajnostnosti ("ESRS"), vključno s tem, da je proces, ki ga je izvedla skupina za identifikacijo informacij, poročanih v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti ("Proces"), v skladu z opisom v pojasnilu 'IRO-1 Opis postopka za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti'
- skladnostjo razkritij v poglavju 'Razkritja v skladu s členom 8 Uredbe 2020/852 (uredba o taksonomiji)' Konsolidiranega poročila o trajnostnosti z 8. členom Uredbe EU 2020/852 ("Uredba o taksonomiji"); in
- skladnostjo z zahtevami glede priprave Konsolidiranega poročila o trajnostnosti v skladu z 58. členom ZGD-1, ki zahteva, da skupina pripravi Konsolidirano poročilo o trajnostnosti v enotni elektronski obliki, kot jo določa 3. člen Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/815 z dne 17. decembra 2018 o dopolnitvi Direktive 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za določitev enotne elektronske oblike poročanja ("ESEF Uredba").

MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS

Ime »Deloitte« se nanaša na družbo Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL), njeno globalno mrežo družb članic in njihove povezane osebe (skupaj: organizacija Deloitte). Družba DTTL (imenovan tudi »Deloitte Global«) in vsaka od njenih družb članic in povezanih oseb so ločene in samostojne pravne osebe, ki ne morejo zavežovati druga druge v razmerju do tretjih oseb. DTTL in vsaka družba članica združena DTTL in povezani subjekti odgovarjajo le za svoja ravnanja in opustitve, ne pa za ravnanja in opustitve drugih članic. DTTL ne opravlja storitev za stranke. Več informacij je na voljo na www.deloitte.com/about.

Deloitte je vodilni ponudnik storitev revidiranja in dajanja zagotovil, davčnega in pravnega svetovanja, poslovnega in finančnega svetovanja ter svetovanja na področju tveganj. Deloitte opravlja storitve za skoraj 90 % podjetij s seznama Fortune Global 500® in za tisoče zasebnih podjetij. Njeni zaposleni zagotavljajo merljive in trajne rezultate, ki prispevajo k krepitevi zaupanja javnosti v kapitalistične trge, pomagajo strankam pri njihovem preoblikovanju in doseganju uspehov, ter usmerjajo pot do močnejšega gospodarstva, pravičnejše družbe in trajnostnega sveta. Deloitte, ki ima več kot 175-letno zgodovino, deluje v več kot 150 državah in ozemljih. Na www.deloitte.com lahko preberete več o tem, kako približno 457.000 Deloittovih strokovnjakov po vsem svetu dosegajo rezultate, ki štejejo.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom »Deloitte Slovenija«), članici družbe Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revidiranja in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodne storitve, ki jih zagotavlja več kot 150 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

EACT9AC1923E23A58097213A686506A08

© 2025. Za več informacij se obrnite na Deloitte Slovenija.

Naravne omejitve pri pripravi Konsolidiranega poročila o trajnostnosti

Sodila, narava Konsolidiranega poročila o trajnostnosti in odsotnost dolgoletnih uveljavljenih avtoritativnih smernic, standardnih praks uporabe in poročanja, omogočajo uporabo različnih, a sprejemljivih metodologij merjenja, ki lahko povzročijo razlike med posameznimi družbami. Sprejete metodologije merjenja lahko vplivajo tudi na primerljivost trajnostnih zadev, o katerih poročajo različne družbe, ter znotraj družbe iz leta v leto, saj se metodologije razvijajo.

Pri poročanju v prihodnost usmerjenih informacij v skladu z ESRS mora poslovodstvo skupine pripraviti v prihodnost usmerjene informacije na podlagi razkritih predpostavk o dogodkih, ki se lahko zgodijo v prihodnosti, in morebitnih prihodnjih dejanjih skupine. Dejanski rezultati bodo verjetno drugačni, saj se pričakovani dogodki pogosto ne zgodijo, kot je bilo pričakovano.

Pri določanju razkritij v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti poslovodstvo skupine interpretira nedefinirane pravne in druge izraze. Nedefinirani pravni in drugi izrazi so lahko interpretirani različno, vključno s pravno skladnostjo njihove interpretacije, in so zato predmet negotovosti.

Opozarjamo na naslednje posebne omejitve, obravnavane v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti:

- Okoljsko poročanje, kot ga uporabljajo vse družbe, vključuje informacije, ki temeljijo na podnebnih scenarijih, ki vključujejo naravno negotovost zaradi nepopolnega znanstvenega in ekonomskega znanja o verjetnosti, času ali učinku morebitnih prihodnjih fizičnih in prehodnih vplivov, povezanih s podnebjem. V izogib dvomu, obseg našega posla in naše odgovornosti ni vključeval izvajanja postopkov, potrebnih za kakršnokoli dajanje zagotovil o zanesljivosti, pravilne sestave ali točnosti informacij, usmerjenih v prihodnost.
- Vsaka metrika o emisijah v dobavni verigi, navedena v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti, lahko vključuje informacije, ki jih zagotavljajo dobavitelji ali tretje osebe. Naši postopki niso vključevali pridobivanja zagotovil glede informacij, ki jih zagotavljajo dobavitelji ali tretje osebe.
- Konsolidirano poročilo o trajnostnosti lahko vključuje metrike, ki izhajajo iz prijavljenih dogodkov v zvezi z zaposlenimi in podizvajalci. Naša preskušanja lahko zato ne razkrijejo napačnih navedb glede popolnosti, na primer v primerih, kjer so se dogodki morda zgodili, vendar niso bili prijavljeni.

Odgovornost poslovodstva skupine

Poslovodstvo skupine je odgovorno za zasnovo in vzpostavitev procesa za identifikacijo informacij, navedenih v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti v skladu z ESRS in za razkritje tega Procesa v pojasnilu 'IRO-1 Opis postopka za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti' Konsolidiranega poročila o trajnostnosti. Ta odgovornost vključuje:

- razumevanje konteksta, v katerem potekajo dejavnosti in poslovni odnosi skupine, ter pridobivanje razumevanja prizadetih deležnikov;
- identifikacijo dejanskih in morebitnih vplivov (negativnih in pozitivnih) v zvezi s trajnostnimi zadevami, kot tudi tveganj in priložnosti, ki vplivajo ali se lahko razumno pričakuje, da bi lahko vplivali na finančni položaj, finančno uspešnost, denarne tokove, dostop do financiranja ali stroške kapitala skupine v kratkoročnem, srednjeročnem ali dolgoročnem obdobju;
- ocenjevanje pomembnosti identificiranih vplivov, tveganj in priložnosti v zvezi s trajnostnimi zadevami z izbiro in uporabo ustreznih pragov; in
- uporabo predpostavk, ki so v danih okoliščinah razumne.

EAC74C1B32E23A58097212A686506A08

Poslovodstvo skupine je odgovorno tudi za pripravo Konsolidiranega poročila o trajnostnosti, v skladu s 70(c) in 70(č) členom ZGD-1, ki implementira 29(a) člen Direktive EU 2013/34/EU, vključno s:

- skladnostjo z ESRS;
- pripravo razkritij v poglavju *'Razkritja v skladu s členom 8 Uredbe 2020/852 (uredba o taksonomiji)'* Konsolidiranega poročila o trajnostnosti v skladu z 8. členom Uredbe EU 2020/852 ("Uredba o taksonomiji");
- zasnovo, vzpostavitev in vzdrževanje takšnih notranjih kontrol, kot je potrebno v skladu z odločitvijo poslovodstva, da omogoči pripravo Konsolidiranega poročila o trajnostnosti na način, da ne vsebuje pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake; in
- izbiro in uporabo ustreznih metod poročanja o trajnostnosti ter uporabo predpostavk in ocen v zvezi s posameznimi trajnostnimi razkritji, ki so v danih okoliščinah razumne.

Poslovodstvo skupine je odgovorno tudi za pripravo Konsolidiranega poročila o trajnostnosti v skladu s tehničnimi zahtevami, povezanimi z enotno elektronsko obliko, kot določeno v členu 58 ZGD-1 in členu 3 ESEF Uredbe. Ta odgovornost vključuje zasnovo, vzpostavitev in vzdrževanje takih notranjih kontrol, ki omogočijo pripravo Konsolidiranega poročila o trajnostnosti, ki ni pomembno neskladno z zahtevami 58. člena ZGD-1 in 3. člena ESEF Uredbe.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzor nad procesom poročanja o trajnostnosti skupine.

Odgovornost praksa

Naš posel dajanja omejenega zagotovila smo opravili v skladu z Mednarodnim standardom dajanja zagotovil (MSZ) 3000 (prenovljen) – Posli dajanja zagotovil razen revizij ali preiskav računovodskih informacij iz preteklosti ("MSZ 3000 (Prenovljen)").

Postopki, izvedeni v okviru posla dajanja omejenega zagotovila, se po naravi in času razlikujejo in so manj obsežni kot pri poslih dajanja sprejemljivega zagotovila. Posledično je v okviru posla dajanja omejenega zagotovila pridobljenega bistveno manj zagotovila kot bi ga bilo, če bi izvajali posel dajanja sprejemljivega zagotovila.

Naša cilja sta načrtovati in izvesti posel dajanja zagotovila z namenom pridobiti omejeno zagotovilo o tem, ali Konsolidirano poročilo o trajnostnosti ne vsebuje pomembno napačnih navedb, bodisi zaradi prevare ali napake, in izdati poročilo o omejenem zagotovitvi, ki vključuje naš sklep. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake in se štejejo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi Konsolidiranega poročila o trajnostnosti kot celote.

Kot del posla omejenega zagotovila v skladu z MSZ 3000 (Prenovljen) izvajamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost skozi celotno trajanje posla.

Naše odgovornosti v zvezi s Konsolidiranim poročilom o trajnostnosti v povezavi s Procesom vključujejo:

- pridobitev razumevanja Procesu, vendar ne z namenom podajanja sklepa o učinkovitosti Procesu, vključno z njegovim rezultatom;
- načrtovanje in izvedbo postopkov za ovrednotenje, ali je Proces skladen z opisom Procesu skupine, kot je razkrito v opombi *'IRO-1 Opis postopka za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti'*.

Naše druge odgovornosti v zvezi s Konsolidiranim poročilom o trajnostnosti vključujejo:

- pridobitev razumevanja kontrolnega okolja, procesov in informacijskih sistemov skupine, relevantnih za pripravo Konsolidiranega poročila o trajnostnosti, vendar brez ocenjevanja zasnove posameznih kontrolnih aktivnosti, pridobivanja dokazov o njihovi vzpostavitvi ali testiranja učinkovitosti njihovega delovanja;

EAC74C1B23E23A58D97212A686506A08

- identifikacijo razkritij, kjer je verjetno, da se bodo pojavile pomembno napačne navedbe, bodisi zaradi prevare ali napake;
- načrtovanje in izvajanje postopkov v zvezi z razkritji v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti, kjer je verjetno, da se bodo pojavile pomembno napačne navedbe. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot za tiste, ki izhajajo iz napake, saj lahko prevara vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitev ali izogibanje notranjim kontrolam;
- oceno, ali je Konsolidirano poročilo o trajnostnosti v vseh pomembnih pogledih pripravljeno v obliki, kot jo zahtevata 58. člen ZGD-1 in 3. člen ESEF Uredbe.

Naša neodvisnost in upravljanje kakovosti

Delovali smo v skladu z zahtevami glede neodvisnosti in etičnimi zahtevami Mednarodnega kodeksa etike za računovodske strokovnjake (vključno z mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake ("Kodeks"). Kodeks je zasnovan na temeljnih načelih integritete, objektivnosti, strokovne usposobljenosti in dolžne skrbnosti, zaupnosti ter strokovnega vedenja.

Naše podjetje deluje v skladu z Mednarodnimi standardi upravljanja kakovosti ("MSUK 1"), Upravljanje kakovosti v podjetjih, ki opravljajo revizije in preiskave računovodskih izkazov ter druge posle dajanja zagotovil in sorodnih storitev, in skladno z njimi vzdržuje celovit sistem upravljanja kakovosti, vključno z dokumentiranimi politikami in postopki glede skladnosti z etičnimi zahtevami, poklicnimi standardi in veljavnimi pravnimi ter regulativnimi zahtevami.

Povzetek opravljenega dela

Posel dajanja omejenega zagotovila vključuje izvajanje postopkov za pridobivanje dokazov o Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti.

Narava, čas in obseg izbranih postopkov temeljijo na strokovni presoji, vključno z identifikacijo razkritij v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti, kjer je verjetno, da se bodo pojavile pomembno napačne navedbe, bodisi zaradi prevare ali napake.

V okviru izvajanja posla dajanja omejenega zagotovila v zvezi s Procesom smo:

- pridobili razumevanje Procesu s:
 - o poizvedovanjem, z namenom pridobiti razumevanje virov informacij, ki jih je uporabilo posloводство (npr. vključevanje deležnikov, poslovni načrti in strateški dokumenti); in
 - o pregledom notranje dokumentacije skupine v zvezi s Procesom; in
- ovrednotili, ali so dokazi, pridobljeni v okviru naših postopkov o Procesu, ki ga je izvedla skupina, skladni z opisom Procesu, navedenim v pojasnilu *'IRO-1 Opis postopka za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti'*.

V okviru izvajanja posla dajanja omejenega zagotovila v zvezi s Konsolidiranim poročilom o trajnostnosti smo:

- pridobili razumevanje procesov poročanja skupine, ki so pomembni za pripravo Konsolidiranega poročila o trajnostnosti, s:
 - o poizvedovanjem, z namenom pridobiti razumevanje kontrolnega okolja, procesov in informacijskih sistemov skupine, relevantnih za pripravo Konsolidiranega poročila o trajnostnosti;
- ovrednotili, ali so pomembne informacije, identificirane v okviru Procesu, dejansko vključene v Konsolidirano poročilo o trajnostnosti;
- ocenili, ali sta struktura in predstavitev Konsolidiranega poročila o trajnostnosti skladni z ESRS;

EAC74C1B23E23A58097212A686506A08

- poizvedovali pri pristojnem osebju in izvedli analitične postopke o izbranih informacijah v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti;
- izvedli vsebinske postopke o izbranih informacijah v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti na podlagi vzorca;
- pridobili dokaze o metodah za oblikovanje pomembnih ocen in v prihodnost usmerjenih informacij ter o tem, kako so bile te metode uporabljene;
- pridobili razumevanje postopka skupine za prepoznavanje gospodarskih dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, in gospodarskih dejavnosti, ki so usklajene s taksonomijo, ter ustreznih razkritij v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti;
- ocenili, ali je Konsolidirano poročilo o trajnostnosti pripravljeno v obliki, kot jo določata 58. člen ZGD-1 in 3. člen ESEF Uredbe.

Verjamemo, da so pridobljeni dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naš sklep.

Sklep o omejenem zagotovitlu

Na podlagi opravljenih postopkov in pridobljenih dokazov nismo opazili ničesar, zaradi česar bi verjeli, da Konsolidirano poročilo o trajnostnosti ni pripravljeno v vseh pomembnih pogledih v skladu s 70(c) in 70(č) členom ZGD-1, ki implementira 29(a) člen Direktive EU 2013/34/EU, vključno s:

- skladnostjo z Evropskimi standardi poročanja o trajnostnosti (ESRS), vključno s tem, da je proces, ki ga je izvedla skupina za identifikacijo informacij, poročanih v Konsolidiranem poročilu o trajnostnosti, v skladu z opisom v pojasnilu '*IRO-1 Opis postopka za opredelitev ter ocenjevanje pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti*'.
- skladnostjo razkritij v poglavju '*Razkritja v skladu s členom 8 Uredbe 2020/852 (uredba o taksonomiji)*' Konsolidiranega poročila o trajnostnosti z 8. členom Uredbe o taksonomiji; in
- skladnostjo z zahtevami glede priprave Konsolidiranega poročila o trajnostnosti v obliki, kot jo določata 58. člen ZGD-1 in 3. člen ESEF Uredbe.

Druga zadeva

Naš posel dajanja omejenega zagotovila se ne nanaša na informacije v zvezi s preteklimi obdobji.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana

Nina Kravanja Novak
Ključna trajnostna partnerica
Ljubljana, 7. julij 2025

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

EAC74C1B23E23A58097212A686506A08

4 RAČUNOVODSKO POROČILO

4.1 Konsolidirani računovodski izkazi

4.1.1 Konsolidirani izkaz finančnega položaja

v EUR

	Pojasnila	31.12.2024	31.12.2023
SREDSTVA			
Nepremičnine, naprave in oprema	1	610.774.536	591.751.611
Naložbene nepremičnine	2	3.527.652	3.529.659
Neopredmetena sredstva	3	83.519.281	85.819.118
Nekratkoročno odloženi stroški		9.808	9.087
Finančna sredstva po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	4	17.838	17.838
Nekratkoročna posojila	5	734.605	1.351.652
Nekratkoročne poslovne terjatve		6.057	5.185
NEKRATKOROČNA SREDSTVA		698.589.777	682.484.150
Nekratkoročna sredstva za prodajo	6	0	3.480.000
Zaloge	7	23.026.736	45.057.143
Dana posojila	5	1.434.269	1.018.345
Kratkoročne poslovne terjatve	8	85.040.436	88.699.112
Druge kratkoročna sredstva	9	4.287.440	2.885.766
Denar in denarni ustrezniki	10	7.308.316	3.509.935
KRATKOROČNA SREDSTVA		121.097.197	144.650.301
SKUPAJ SREDSTVA		819.686.974	827.134.451
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Osnovni kapital		151.446.841	151.446.841
Kapitalske rezerve		16.902.738	16.902.738
Rezerve iz dobička		214.777.562	201.910.096
Rezerve, nastale zaradi vredn. po poštenu vrednosti		-5.032.653	-2.283.901
Čisti poslovni izid poslovnega leta		-1.254.695	11.267.010
KAPITAL	11	376.839.793	379.242.784
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	12	20.179.040	16.428.971
Druge rezervacije	13	22.012.011	21.359.368
Nekratkoročno odloženi prihodki	14	11.271.145	11.256.923
Nekratkoročne finančne obveznosti	15	159.121.195	165.598.214
Nekratkoročne poslovne obveznosti		26.341	87.871
Odložene obveznosti za davek		0	448.800
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI		212.609.732	215.180.147
Kratkoročne finančne obveznosti	15	128.957.633	123.099.664
Kratkoročne poslovne obveznosti	16	75.633.815	76.700.719
Obveznosti za davek od dobička		26.871	1.339.464
Obveznosti iz pogodb s kupci	17	3.335.210	3.527.825
Druge obveznosti	18	22.283.920	28.043.848
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		230.237.449	232.711.520
SKUPAJ OBVEZNOSTI		442.847.181	447.891.667
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI		819.686.974	827.134.451

Pojasnila so sestavni del teh konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.1.2 Konsolidirani izkaz poslovnega izida

v EUR

	Pojasnila	2024	2023
Čisti prihodki od prodaje	19	352.739.325	385.600.924
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu drugim družbam doseženi z opravljanjem gospodarske javne službe		153.400.773	142.010.139
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu drugim družbam doseženi z opravljanjem druge dejavnosti		189.292.383	243.504.282
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu		10.046.169	86.503
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve		2.818.533	4.354.180
Drugi poslovni prihodki	20	49.598.378	57.393.285
Kosmati donos iz poslovanja		405.156.236	447.348.389
Stroški blaga, materiala in storitev	21	-205.667.528	-238.670.669
Stroški dela	22	-118.674.148	-111.071.124
Amortizacija	23	-38.282.677	-38.814.479
Drugi poslovni odhodki	24	-32.901.604	-37.498.919
Poslovni izid iz poslovanja		9.630.279	21.293.198
Finančni prihodki		584.842	1.215.388
Finančni odhodki		-10.427.986	-9.628.389
Finančni izid	25	-9.843.144	-8.413.001
Poslovni izid pred davki		-212.865	12.880.197
Davek od dobička	26	-670.798	-1.593.198
Čisti poslovni izid poslovnega leta	27	-883.663	11.286.999

Pojasnila so sestavni del teh konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.1.3 Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v EUR

	Pojasnila	2024	2023
Poslovni izid poslovnega leta	27	-883.663	11.286.999
Preračun pozaposlitvenih zaslužkov	12	-1.921.538	-1.970.120
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev	11	-2.040.000	2.040.000
Vpliv odloženih davkov	26	448.800	-448.800
Druge sestavine vseobsegajočega donosa		1.993.410	0
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta, ki v prihodnje ne bo pripoznan v izkazu poslovnega izida		-2.402.991	10.908.079
Skupaj vseobsegajoči donos poslovnega leta		-2.402.991	10.908.079

Pojasnila so sestavni del teh konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.1.4 Konsolidirani izkaz denarnih tokov

v EUR

	Pojasnilo	2024	2023
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Čisti poslovni izid		-883.663	11.286.999
Prilagoditve za:			
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme, naložbenih nepremičnin in neopredmetenih sredstev	23	38.282.677	38.814.479
Konsolidacijska knjižba zmanjšanja stroškov najema koncesijske infrastrukture	15	-11.966.323	-12.005.125
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme, naložbenih nepremičnin in neopredmetenih sredstev	20	-482.436	-300.595
Oslabitev, odpis in odprava oslabitve sredstev	20,24	973.883	5.461.577
Neto zmanjšanje /oblikovanje rezervacij in odloženih prihodkov	12,13,14	5.562.939	1.976.860
Prihodki iz naslova brezplačno pridobljenih sredstev		792.313	-381.227
Prihodki iz usredstvenih lastnih storitev		-2.443.164	-2.634.388
Konsolidacijska knjižba prihodki iz povezanih najemov		335.506	334.156
Drugi nedenarni prihodki		-7.194.271	157.736
Odhodki za vnaprej vračunane stroške		23.434.616	25.253.619
Konsolidacijska knjižba odprava pripisa učinkov posk. zagonov na investicijo	1	0	1.565.904
Neto finančni (prihodki)/odhodki	25	9.295.898	7.764.902
Davek od dobička in prihodki (odhodki) iz naslova odloženih davkov	26	670.798	1.593.198
Denarni tok iz poslovanja pred spremembami obratnega kapitala		56.378.773	78.888.095
Sprememba stanja poslovnih terjatev		5.063.083	4.119.253
Sprememba stanja zalog		21.959.313	-14.778.436
Sprememba nekratkoročnih sredstev za prodajo		3.480.000	0
Sprememba stanja poslovnih dolgov		-6.443.618	-14.483.597
Sprememba stanja kratkoročno odloženih prihodkov, vračunanih stroškov in rezervacij		-7.074.100	-952.163
Spremembe čistih obratnih sredstev		16.984.678	-26.094.943
Denarni tokovi pri poslovanju		73.363.451	52.793.152
Izdatki za davek od dohodka		-3.007.724	-378.207
Čisti denarni tok iz poslovanja		70.355.727	52.414.945
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na naložbenje		49.514	168.973
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme		333.224	282.078
Prejemki od prodaje neopredmetenih sredstev		0	0
Prejemki od prodaje finančnih naložb		657.909	1.145.957
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	3	-29.260.236	-24.470.739
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	1	-41.068.489	-60.636.782
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	2	0	-2.515
Izdatki za pridobitev finančnih naložb		-908.187	-675.277
Čisti denarni tok iz naložbenja		-70.196.265	-84.188.305
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Prejemki od vplačanega kapitala		0	0
Prejemki od prejetih posojil		252.540.000	255.862.131
Izdatki za obresti, ki se nanašajo na financiranje		-7.480.900	-4.900.321
Izdatki za odplačila finančnih obveznosti		-241.420.181	-224.253.576
Čisti denarni tok iz financiranja		3.638.919	26.708.234
Čisto povečanje/(zmanjšanje) denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		3.798.381	-5.065.126
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta		3.509.935	8.575.061
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		7.308.316	3.509.935

Pojasnila so sestavni del teh konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.1.5 Konsolidirani izkaz gibanja kapitala

➤ Konsolidirani izkaz gibanja kapitala za leto 2024

v EUR

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička	Rezerve za pošteno vrednost	Preneseni poslovni izid	Poslovni izid poslovnega leta	Skupaj kapital
Novo stanje 1. januar 2024	151.446.841	16.902.738	1.452.067	200.458.029	-2.283.901	0	11.267.010	379.242.784
Izplačilo dobička	0	0	0	0	0	0	0	0
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0
Čisti poslovni izid tekočega leta	0	0	0	0	0	0	-883.663	-883.663
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev	0	0	0	0	-1.591.200	0	0	-1.591.200
Preračun pozaposlitvenih zaslužkov	0	0	0	0	-1.921.538	0	0	-1.921.538
Prenos aktuarskih izgub	0	0	0	1.310.052	763.986	0	-80.628	1.993.410
Celotni vseobsegajoči donos	0	0	0	1.310.052	-2.748.752	0	-964.291	-2.402.991
Prenos poslovnega izida preteklih obdobij v rezerve	0	0	0	11.267.010	0	0	-11.267.010	0
Razporeditev dela čistega dobička poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu posloводства	0	0	290.404	0	0	0	-290.404	0
Spremembe v kapitalu	0	0	290.404	11.267.010	0	0	-11.557.414	0
Stanje 31. decembra 2024	151.446.841	16.902.738	1.742.471	213.035.091	-5.032.653	0	-1.254.695	376.839.793

➤ Konsolidirani izkaz gibanja kapitala za leto 2023

v EUR

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička	Rezerve za pošteno vrednost	Preneseni poslovni izid	Poslovni izid poslovnega leta	Skupaj kapital
Novo stanje 1. januar 2023	151.446.841	16.902.738	1.452.067	206.768.167	-2.137.415	0	-6.097.693	368.334.705
Izplačilo dobička	0	0	0	0	0	0	0	0
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0
Čisti poslovni izid tekočega leta	0	0	0	0	0	0	11.286.999	11.286.999
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev	0	0	0	0	1.591.200	0	0	1.591.200
Preračun pozaposlitvenih zaslužkov	0	0	0	0	-1.970.120	0	0	-1.970.120
Prenos aktuarskih izgub	0	0	0	-212.445	232.434	0	-19.989	0
Celotni vseobsegajoči donos	0	0	0	-212.445	-146.486	0	11.267.010	10.908.079
Pokrivanje izgube iz drugih rezerv iz dobička	0	0	0	-6.097.693	0	0	6.097.693	0
Spremembe v kapitalu	0	0	0	-6.097.693	0	0	6.097.693	0
Stanje 31. decembra 2023	151.446.841	16.902.738	1.452.067	200.458.029	-2.283.901	0	11.267.010	379.242.784

Pojasnila so sestavni del teh konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.2 Razkritja postavk v računovodskih izkazih

4.2.1 Poročevalska družba

JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o., družba za izvajanje strokovnih in razvojnih nalog na področju gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju: »Javni holding« ali »obvladujoča družba«) in njene odvisne družbe predstavljajo Skupino Javni holding Ljubljana (v nadaljevanju: »Skupina«).

Javni holding je družba z omejeno odgovornostjo s sedežem na Verovškovi ulici 70, 1000 Ljubljana, Slovenija, ustanovljena in delujoča v Sloveniji.

Na dan 31. 12. 2024 sestavljajo osnovni kapital družbe osnovni vložki naslednjih družbenikov:

Družbenik	Vrednost osnovnega vložka	Delež družbenika
Mestna občina Ljubljana	132.243.381,56 EUR	87,32 %
Občina Medvode	5.815.558,69 EUR	3,84 %
Občina Brezovica	4.179.932,81 EUR	2,76 %
Občina Dobrova – Polhov Gradec	3.271.251,77 EUR	2,16 %
Občina Škofljica	2.726.043,14 EUR	1,80 %
Občina Dol pri Ljubljani	1.908.230,20 EUR	1,26 %
Občina Horjul	1.302.442,83 EUR	0,86 %
Skupaj	151.446.841,00 EUR	100,00 %

Glavne dejavnosti Skupine so izvajanje gospodarskih javnih služb, s čimer se zagotavljajo osnovni pogoji za zagotavljanje javnih dobrin prebivalcev v Mestni občini Ljubljana in šestih primestnih občinah.

V letu 2024 in 2023 so Skupino sestavljale obvladujoča družba in 3 odvisne družbe:

	Delež v kapitalu
JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o.	100 %
JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o.	100 %
JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET, d.o.o.	100 %

Glasovalne pravice obvladujoče družbe so enake deležu v kapitalu. Kapital in glasovalne pravice na dan 31. 12. 2024 in 31. 12. 2023 v vseh odvisnih družbah znašajo 100 %.

4.2.2 Podlage za sestavljanje konsolidiranih računovodskih izkazov

a) Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (MSRP), ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in jih je sprejela tudi Evropska unija, in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Na dan izkaza finančnega položaja glede na proces potrjevanja standardov v Evropski uniji v računovodskih usmeritvah Skupine ni razlik med uporabljenimi MSRP in MSRP, ki jih je sprejela Evropska unija.

Odvisne družbe v Skupini so izdelale računovodske izkaze v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Razlike med MSRP uporabljenimi pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov in SRS uporabljenimi pri pripravi računovodskih izkazov odvisnih družb, so naslednje:

- izkazovanje koncesijskih pogodb in pogodb o uporabi koncesijske infrastrukture,
- izkazovanje stavbne pravice,
- izkazovanje sredstev s strani nedržavnih subjektov, ki ni vezano na izpolnitev nasprotne obveze,
- prevrednotenje terjatev zaradi njihove oslabitve,
- izkazovanje obveznosti iz pogodb s kupci,
- izkazovanje učinkov iz naslova preizkušanja delovanja naprav in opreme v pridobivanju.

Računovodski izkazi Skupine so pripravljeni ob predpostavki časovno neomejenega delovanja. Skupina načrtuje, da bo v prihodnjih letih presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi zmanjšala s predvideno višjo dobičkonosnostjo poslovanja (predvsem iz naslova zagona investicije v PPE-TOL), posledično se bo lahko tudi razdolževala, poleg tega je načrtovano refinanciranje kratkoročnih finančnih obveznosti na daljšo ročnost.

b) Podlage za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirnih vrednosti, medtem ko se poštena vrednost upošteva pri naslednjih finančnih instrumentih:

- izpeljani finančni instrumenti,
- finančna sredstva po poštenu vrednosti preko poslovnega izida,
- finančna sredstva po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v točki 4.2.4.

c) Funkcijska in predstavitvena valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni in predstavljeni v evrih, ki je funkcijska valuta obvladujoče družbe in vseh odvisnih družb. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na eno enoto. Zaradi zaokroževanja lahko v računovodskih izkazih in pojasnilih k njim prihaja do zaokroževalnih razlik.

d) Tuje valute

Posli v tuji valuti se preračunajo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti ob koncu poslovnega leta, se preračunajo v evre po takrat veljavnem referenčnem tečaju ECB. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po poštenu vrednosti, se pretvorijo v funkcionalno valuto po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Nedenarne postavke, izražene v tuji valuti in izmerjene po izvirni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju na dan posla. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot finančni prihodek ali odhodek.

e) Pomembnost

Pomembne postavke v izkazu finančnega položaja so tiste, ki na bilančni datum presegajo 1 % vrednosti sredstev, kar na dan 31. 12. 2024 znaša 8.196.870 EUR (31. 12. 2023: 8.271.345 EUR). Pomembne postavke izkaza poslovnega izida so tiste, ki presegajo 1 % vrednosti vseh prihodkov v poslovnem letu, kar za leto 2024 znaša 4.057.411 EUR (2023: 4.485.638 EUR).

f) Uporaba pomembnih ocen in presoje

Poslovodstvo Skupine v skladu z MSRP pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov uporablja presoje, ocene in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov. Ocene in predpostavke temeljijo na prejšnjih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah razumejo kot utemeljeni in na podlagi katerih poslovodstvo presoja o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti. Ocene in navedene predpostavke se redno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo le za obdobje, v katerem se ocena popravi, če vpliva zgolj na to obdobje. Lahko se pripoznajo za obdobje popravka in prihodnja leta, če popravek vpliva tako na tekoče, kot na prihodnja leta.

Ocene in predpostavke so prisotne predvsem pri naslednjih presojah:

- Doba koristnosti neopredmetenih sredstev, nepremičnin, naprav in opreme

Poslovodstvo mora določiti oceno dobe koristnosti. Ocenjena doba koristnosti sredstva, podvrženega amortiziranju, predstavlja ocenjena doba, v kateri se bo to sredstvo uporabljalo. Skupina pri ocenjevanju dobe koristnosti sredstev upošteva pričakovano fizično izrabljanje, tehnično staranje, gospodarsko staranje ter pričakovane zakonske in druge omejitve uporabe. Skupina letno preverja dobo koristnosti za primer, če bi prišlo do spremenjenih okoliščin in bi bila potrebna sprememba dobe koristnosti in s tem sprememba stroškov amortizacije.

- Pravice do uporabe infrastrukture koncesijske dejavnosti

Skupina je sprejela naslednje računovodske presoje, ki pomembno vplivajo na določitev zneska pravic do uporabe in obveznosti za infrastrukturo koncesijske dejavnosti:

- neopredmeteno dolgoročno sredstvo se identificira na osnovi koncesijske pogodbe;
- doba koristnosti teh neopredmetenih sredstev je vezana na trajanje koncesijske pogodbe;
- diskontna stopnja je določena v višini obrestne mere, ugotovljene na dan sklenitve pogodbe, kot bi jo Skupina dosegla pri najetju posojila za pridobitev podobnih sredstev.

Več o knjigovodskih vrednostih pravic do uporabe infrastrukture koncesijske dejavnosti je navedeno v Pojasnilu 3.

- Pravice do uporabe nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev

Skupina je sprejela naslednje računovodske presoje, ki pomembno vplivajo na določitev zneska pravic do uporabe in obveznosti iz najemov:

- pogodba se identificira kot pravica do uporabe sredstva iz najema, če se z njo prenaša pravica do uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje;
- doba koristnosti pravic do uporabe nepremičnin, naprav in opreme je opredeljena na podlagi obdobja, v katerem najema ni mogoče odpovedati, upoštevajoč obdobje, za katerega velja možnost podaljšanja najema, in obdobja, za katerega velja možnost odpovedi najema;
- diskontna stopnja je določena v višini obrestne mere, ugotovljene na dan sklenitve pogodbe, kot bi jo Skupina dosegla pri najetju posojila za pridobitev podobnih sredstev.

Več o knjigovodskih vrednostih pravic do uporabe nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev je navedeno v Pojasnilih 1 in 3.

- Preizkus oslabitve sredstev

Test slabitve nepremičnin, naprav in opreme temelji na ocenjevanju nadomestljive vrednosti nepremičnin, naprav in opreme, ki jo opravi preizkušeni ocenjevalec vrednosti nepremičnin in premičnin. Pri tem uporablja način tržnih primerjav in na donosu zasnovan način ter predpostavke, vezane na ta dva načina. Spremembe predpostavk lahko povzročijo potrebo po

oslabitvi sredstva ali odpravo oslabitve. Več o knjigovodskih vrednostih nepremičnin, naprav in opreme je navedeno v Pojasnilu 1.

- Ocenjevanje poštene vrednosti sredstva

Poštena vrednost se ugotavlja pri finančnih sredstvih, izmerjenih po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa in pri izpeljanih finančnih instrumentih po pošteni vrednosti preko poslovnega izida. Več o finančnih sredstvih Skupine, izmerjenih po pošteni vrednosti, je zapisano v Pojasnilu 4.

- Popravki vrednosti terjatev

Popravek vrednosti terjatev se oblikuje na osnovi pričakovanih kreditnih izgub za celotno trajanje poslovnih terjatev (vseživljenjske kreditne izgube).

Uporabljeni kriteriji za oblikovanje popravka vrednosti terjatev so navedeni v točki 4.2.3 h, knjigovodske vrednosti terjatev pa v Pojasnilu 8.

- Rezervacije

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine se oblikujejo na podlagi aktuarskega izračuna, ki temelji na različnih predpostavkah, kot so diskontna stopnja, stopnja fluktuacije, ocena rasti plač in nagrad. Ocena se ob spremembi teh predpostavk in dolgoročnosti v prihodnosti lahko spremeni in vodi do povečanja ali zmanjšanja rezervacij iz tega naslova. Več o predpostavkah, uporabljenih pri izračunu rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ter knjigovodski vrednosti je navedeno v Pojasnilu 12.

Rezervacije za obveznosti vrednostno pomembnih tožb Skupina oblikuje glede na znano višino škodnega zahtevka ali glede na pričakovano verjetno višino, če dejanski zahtevak še ni znan. Odločitev glede oblikovanja rezervacije za posamezno tožbo družbe Skupina sprejme glede na verjetnost izida spora in dejanskega stanja. Rezervacije za predvidene obveznosti za zapiranje odlagališča in obveznosti po zaprtju odlagališča Skupina oblikuje glede na oceno stroškov in ob upoštevanju časovne vrednosti denarja. Več o uporabljenih predpostavkah in knjigovodskih vrednostih v Pojasnilu 13.

- Terjatve za odložene davke

Ob sestavitvi bilance stanja Skupina ponovno oceni prej nepripoznane terjatve za odloženi davek in jih pripozna, če je verjetno, da bo prihodnji obdavčljivi dobiček omogočil uporabo terjatev za odloženi davek. Skupina zmanjša knjigovodsko vrednost terjatev za odloženi davek, če ni več verjetno, da bo na razpolago dovolj obdavčljivega dobička. Vsako takšno zmanjšanje se odpravi, če postane verjetno, da bo na razpolago zadosten obdavčljivi dobiček. Več o predpostavkah in knjigovodskih vrednostih odloženih davkov v Pojasnilu 26.

g) Novi sprejeti standardi, sprememb obstoječih standardov in pojasnila, ki so stopili v veljavo od 1. januarja 2024

Uporabljene računovodske usmeritve so enake kot v preteklih letih, z izjemo novo sprejetih in dopolnjenih sprememb obstoječih standardov ter pojasnil, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in sprejela Evropska unija. V tekočem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, in sicer:

• MRS 1 - Predstavitev računovodskih izkazov

- Razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne

Sprememba zahteva, da mora imeti pravica podjetja do odloga izpolnitve poravnave obveznosti za najmanj 12 mesecev po datumu poročanja vsebino in mora obstajati na dan zaključka poročevalskega obdobja. Razvrstitev obveznosti se ne spremeni zaradi verjetnosti, da bo podjetje izkoristilo svojo pravico do odloga obveznosti za

najmanj 12 mesecev po datumu poročanja. Standard je bil naknadno ponovno spremenjen.

- Nekratkoročne obveznosti zavezani

Če je pravica podjetja do odloga odvisna od tega, ali podjetje izpolnjuje določene pogoje, ti pogoji vplivajo na to, ali je pravica do odloga obstajala ob zaključku poročevalskega obdobja, če se od podjetja zahteva, da izpolnjuje pogoje na ali pred koncem poročevalskega obdobja in ne, če se od podjetja zahteva, da izpolnjuje pogoje po zaključku poročevalskega obdobja. Sprememba prav tako vsebuje pojasnilo termina 'poravnava' za namen razvrstitve obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne.

- **MSRP 16 – Najemi**

Obveznost iz najema v transakciji prodaje in povratnega najema. Sprememba vsebuje zahtevo, da prodajalec – najemnik določi 'plačilo najemnin' ali 'spremenjeno plačilo najemnin' tako, da prodajalec – najemnik ne bi pripoznal dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo zadrži prodajalec – najemnik.

- **MRS 7- Izkaz denarnih tokov in MSRP 7**

Finančni instrumenti: razkritja, v zvezi z dogovori o financiranju dobaviteljev. Spremembe zahtevajo, da podjetja zagotovijo nekatera posebna razkritja (kvalitativna in kvantitativna) v zvezi z dogovori o financiranju dobaviteljev. Spremembe dajejo tudi napotke o značilnostih dogovorov o financiranju dobaviteljev.

Sprejete spremembe k obstoječim standardom niso imele bistvenega vpliva na računovodske izkaze Skupine.

h) Novi standardi in pojasnila, relevantni za Skupino, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov je OMRS izdal naslednje nove standarde in spremembe obstoječih standardov, ki jih je sprejela EU in ki še niso stopili v veljavo.

Naslednje spremembe stopijo v veljavo za poročevalsko obdobje, ki se začne 1. januarja 2025:

- **Spremembe MRS 21 – Vplivi sprememb deviznih tečajev: Pomanjkanje zamenljivosti**

Spremembe uvajajo zahteve za presojo, kdaj je valuta zamenljiva v drugo valuto in kdaj ne. Spremembe zahtevajo, da podjetje oceni promptni (spot) menjalni tečaj, če ugotovi, da valuta ni zamenljiva v drugo valuto.

Skupina sprememb standardov, ki še niso stopili v veljavo, ni predčasno uporabila in ocenjuje, da v obdobju začetne uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na računovodske izkaze Skupine.

i) Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki stopijo v veljavo za poročevalsko obdobje, ki se začne 1. januarja 2026 oz. 1. januarja 2027 in jih EU še ni sprejela:

- **Spremembe razvrščanja in merjenja finančnih instrumentov (spremembe MSRP 9 in MSRP 7)**

Spremembe spreminjajo naslednje zahteve v MSRP 7 in MSRP 9:

- Odprava pripoznanja finančnih obveznosti: odprava finančnih obveznosti, poravnanih z elektronskimi prenosi;
- Razvrstitev finančnih sredstev: elementi obresti v osnovni posojilni pogodbi (ocena plačila izključno glavnice in obresti ('SPPI test')); pogodbeni pogoji, ki spreminjajo čas ali znesek pogodbenih denarnih tokov; finančna sredstva brez regresa; naložbe v pogodbeno vezane instrumente
- Razkritja: naložbe v lastniške instrumente po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa; pogodbeni pogoji, ki lahko spremenijo čas ali znesek pogodbenih denarnih tokov.

Spremembe lahko pomembno vplivajo na to, kako podjetja obračunavajo odpravo pripoznanja finančnih obveznosti in kako razvrščajo finančna sredstva. Spremembe omogočajo podjetju, da predčasno sprejme le spremembe, ki se nanašajo na razvrščanje finančnih sredstev in s tem povezanih razkritij, preostale spremembe pa uporabijo pozneje. To bi bilo zlasti koristno za podjetja, ki želijo spremembe predčasno uporabiti za finančne instrumente, povezane z ESG (okolje, družba in upravljanje) ali podobnimi značilnostmi.

- **Letne izboljšave računovodskih izkazov MSRP**

Letne izboljšave so omejene na spremembe, ki bodisi pojasnjujejo besedilo računovodskega standarda MSRP bodisi odpravljajo sorazmerno majhne nenamerne posledice, spregled ali nasprotja med zahtevami računovodskih standardov. Predlagane izboljšave so zbrane v enem dokumentu. Cikel letnih izboljšav obravnava naslednje:

- obračunavanje varovanja pred tveganjem pri uporabniku, ki prvič uporablja MSRP (spremembe MSRP 1 *Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja*),
- razkritje odloženih razlik med pošteno vrednostjo in transakcijsko ceno (spremembe Smernic za izvajanje MSRP 7),
- dobiček ali izguba ob odpravi pripoznanja (spremembe MSRP 7),
- uvod in razkritja kreditnega tveganja (spremembe Smernic za izvajanje MSRP 7),
- odprava pripoznanja obveznosti iz najema (spremembe MSRP 9),
- cena posla (spremembe MSRP 9),
- določitev "dejanskega zastopnika" (spremembe MSRP 10),
- metoda nabavne vrednosti (spremembe MRS 7).

- **Pogodbe, ki se nanašajo na od narave odvisno električno energijo (prej Pogodbe o nakupu električne energije) (spremembe MSRP 9 in MSRP 7)**

UOMRS je izdal spremembe za izboljšanje poročanja podjetij o finančnih učinkih pogodb o dobavi električne energije, ki je odvisna od narave, in so pogosto sestavljene kot pogodbe o nakupu električne energije (PNE). Pogodbe o dobavi električne energije, ki je odvisna od narave, pomagajo podjetjem zagotoviti dobavo električne energije iz vetrnih in sončnih virov. Ker se količina električne energije, proizvedene na podlagi teh pogodb, lahko spreminja

odvisno od neobvladljivih dejavnikov, povezanih z vremenskimi razmerami, trenutne računovodske zahteve morda ne bodo ustrezno zajele, kako te pogodbe vplivajo na uspešnost podjetja. V odgovor na to je IASB pripravil ciljno usmerjene spremembe MSRP 9 *Finančni instrumenti* in MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*, da bi izboljšali razkritje teh pogodb v računovodskih izkazih. Spremembe vključujejo:

- pojasnitev uporabe zahtev v zvezi z "lastno uporabo";
- dovolitev obračunavanja varovanja pred tveganjem, če se te pogodbe uporabljajo kot instrumenti za varovanje pred tveganjem in
- dodajanje novih zahtev po razkritju, ki vlagateljem omogočajo razumevanje vpliva teh pogodb na finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

• **MSRP 18 Predstavljanje in razkrivanje v računovodskih izkazih**

MSRP 18 določa pomembne nove zahteve glede načina predstavitve računovodskih izkazov, s posebnim poudarkom na:

- Izkaz poslovnega izida, vključno z zahtevami po obveznih vmesnih seštevkih, ki jih je treba predstaviti. MSRP 18 uvaja zahteve za razvrščanje postavk prihodkov in odhodkov v eno od petih kategorij v izkazu poslovnega izida. Zaradi te razvrstitve je treba predstaviti nekatere vmesne seštevke, kot je na primer vsota vseh postavk prihodkov in odhodkov v poslovni kategoriji, ki sestavlja nov obvezni vmesni seštevke "poslovni izid iz poslovanja".
- Združevanje in razčlenjevanje informacij, vključno z uvedbo splošnih načel za združevanje in razčlenjevanje informacij v računovodskih izkazih.
- Razkritja v zvezi z merami uspešnosti, ki jih določi poslovodstvo (MPM), ki so mere finančne uspešnosti na podlagi skupne ali vmesne vsote, ki jih zahtevajo računovodski standardi MSRP, z opravljenimi prilagoditvami (npr. "prilagojeni poslovni izid"). Podjetja bodo morala razkriti MPM v računovodskih izkazih z razkritji, vključno z uskladitvami MPM z najbližjo skupno ali vmesno vsoto, izračunano v z računovodskimi standardi MSRP.

• **MSRP 19 Odvisne družbe brez odgovornosti do javnosti: Razkritja**

Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) je izdal MSRP 19 *Odvisne družbe brez odgovornosti do javnosti: Razkritja*. Zainteresirane strani so od IASB zahtevale, da odvisni družbi, ki poroča obvladujoči družbi, ki v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih uporablja računovodske standarde MSRP, dovoli uporabo računovodskih standardov MSRP z zmanjšanimi zahtevami po razkritju v svojih računovodskih izkazih. Upoštevajoč te povratne informacije je IASB v svoj raziskovalni načrt dodal projekt za zagotovitev zmanjšanih zahtev po razkritju za odvisne družbe brez odgovornosti do javnosti. Projekt se je končal z izdajo MSRP 19, ki upravičenim odvisnim podjetjem dovoljuje uporabo zmanjšanih zahtev po razkritju ob uporabi zahtev po pripoznavanju, merjenju in predstavitvi iz računovodskih standardov MSRP. Merila za upravičenost podjetja do uporabe MSRP 19 so:

- podjetje je odvisno podjetje kot je opredeljeno v Dodatku A MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi);
- podjetje brez odgovornosti do javnosti (podjetje z odgovornostjo do javnosti je podjetje, če se z njegovimi vrednostnimi papirji trguje na organiziranem trgu ali je v postopku izdaje takih instrumentov ali kot eno od svojih glavnih dejavnosti hrani premoženje v fiduciarnem smislu za široko skupino tretjih oseb, pri čemer je to ena od njegovih glavnih dejavnosti) in
- podjetje ima končno ali vmesno obvladujoče podjetje, ki pripravlja konsolidirane računovodske izkaze, ki so na voljo za javno uporabo in so skladni z računovodskimi standardi MSRP.

Skupina predvideva, da uvedba teh sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze Skupine.

4.2.3 Pomembne informacije o računovodskih usmeritvah

Skupina je v računovodskih izkazih dosledno uporabila opredeljene računovodske usmeritve za vsa predstavljena obdobja.

a) Osnove za konsolidiranje

Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni na osnovi računovodskih izkazov družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. in njenih odvisnih družb.

➤ Odvisne družbe

Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze Skupine od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko preneha.

V računovodskih izkazih Družbe so naložbe v odvisne družbe obračunane po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Družba pripoznava prihodke iz finančne naložbe v višini, kolikor jih dobi pri razdelitvi nabranega dobička družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o., nastalega po datumu, ko je bila finančna naložba pridobljena.

➤ Posli, izvzeti iz konsolidiranih računovodskih izkazov

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja, nerealizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj Skupine. Nerealizirani dobički iz poslov s pridruženimi družbami (obračunanimi po kapitalski metodi) se izločijo le do obsega deleža Skupine v teh družbah. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički, pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

➤ Pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov so uporabljene naslednje predpostavke:

- Predpostavka enotne družbe; konsolidirani računovodski izkazi Skupine prikazujejo premoženjsko, finančno stanje in poslovni izid ter spremembe finančnega položaja in gibanje lastniškega kapitala skupine družb, kot da gre za eno družbo. Pri tem so upoštevani naslednji postopki in učinki konsolidiranja:
 - finančne naložbe obvladujoče družbe v odvisne družbe so bile pri konsolidiranju izločene in njim ustrezni del kapitala odvisnih družb,
 - medsebojne poslovne terjatve in obveznosti v skupini povezanih družb so bile pobotane,
 - poslovni in finančni prihodki, ki izhajajo iz razmerij med povezanimi družbami v skupini, so v konsolidiranem izkazu poslovnega izida izločeni, prav tako tudi njim ustrezni poslovni in finančni odhodki.
- Predpostavka izkazovanja resničnega premoženjskega in finančnega stanja ter poslovnega izida;
- Predpostavka popolnosti Skupine;
- Predpostavka popolnosti vsebine računovodskih izkazov in enotnega zajemanja vanje;
- Predpostavka enakega datuma;
- Predpostavka dosledne stanovitnosti metod konsolidiranja;
- Predpostavka jasnosti in preglednosti;

- Predpostavka gospodarnosti;
- Predpostavka pomembnosti.

b) Neopredmetena sredstva

Skupina pripozna neopredmeteno sredstvo, ko je verjetno, da bodo v Skupino pritekale z njimi povezane gospodarske koristi in ko je mogoče zanesljivo izmeriti njihovo nabavno vrednost.

Neopredmetena sredstva se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vštevajo obresti in stroški izposojanja od pridobljenih posojil za pridobitev teh sredstev.

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti se po začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve. Dolgoročne premoženjske pravice so sredstva s končnimi dobami koristnosti, emisijski kuponi in avtorske pravice pa so neopredmetena sredstva z nedoločenimi dobami koristnosti.

Pravice do uporabe neopredmetenih sredstev se pripoznajo na enak način kot pravice do uporabe nepremičnin, naprav in opreme (točka 4.2.3d).

Skupina prejete emisijske kupone od države pripozna med neopredmetenimi sredstvi v vrednosti po 1 evro za vsak emisijski kupon. Skupina emisijske kupone, ki jih kupi zaradi izpolnitve obveznosti do države za predajo emisijskih kuponov pripozna med neopredmetenimi sredstvi po nabavni vrednosti. Če Skupina na koncu poslovnega leta nima dovolj emisijskih kuponov za poravnavo obveznosti do države za predajo emisijskih kuponov, dodatno vračuna poslovne odhodke. Obveznost do države za predajo emisijskih kuponov poravna z izročitvijo emisijskih kuponov. Konec poslovnega leta Skupina preveri morebitne znake oslabitve za kupljene emisijske kupone.

Skupina spremlja in letno preverja dobo koristnosti in preostalo vrednost pomembnejših neopredmetenih sredstev in pravic do uporabe neopredmetenih sredstev ter jih, če so pričakovanja pomembno drugačna od ocen amortizacijske stopnje, preračuna za sedanje in bodoča obdobja. Učinek take spremembe Skupina predstavi v pojasnilih za poslovno leto, v katerem je prišlo do nje.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstva. Glede na zahteve MRS 16 se amortizacija začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. V Skupini se amortizacija začne obračunavati s prvim dnem naslednjega meseca, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo.

Skupina ocenjuje, da so razlike zaradi takšnega načina obračunavanja nepomembne.

➤ Dobe koristnosti za neopredmetena sredstva

	Metoda amortiziranja	Doba koristnosti
Programska oprema	Enakomerna časovna	2-14 let
Stavbne pravice	Enakomerna časovna	5-99 let
Pravice do uporabe programske opreme	Enakomerna časovna	2 leti

- Pravica do uporabe infrastrukture koncesijske dejavnosti

Skupina pripozna neopredmeteno dolgoročno sredstvo, ki izhaja iz koncesijskih pogodb, ko je upravičena zaračunati uporabo koncesijske infrastrukture. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo, prejeto kot plačilo za storitve gradnje ali nadgradnje v okviru koncesijske pogodbe se ob začetnem pripoznanju izmeri po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se neopredmeteno dolgoročno sredstvo meri po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. Življenjska doba pravice je vezana na trajanje koncesijske pogodbe.

Skupina pravico do uporabe koncesijske infrastrukture na osnovi pogodbe z občinami pripozna kot neopredmeteno sredstvo v višini diskontiranih obveznosti iz teh pogodb. Obveznosti se diskontirajo na osnovi prihodnjih denarnih tokov v obdobju trajanja pogodb z obrestnimi merami, ugotovljenimi v času sklenitve pogodbe, kot bi jih Skupina dosegla pri najetju posojila za pridobitev podobnih sredstev oziroma z objavljenimi obrestnimi merami Banke Slovenije (tabela Obrestne mere monetarnih finančnih inštitucij – nova posojila nefinančnim družbam po originalni zapadlosti v domači valuti), za mesec sklenitve pogodbe. V kolikor Banka Slovenije obrestnih mer za mesec sklenitve pogodbe še ni objavila, se upoštevajo zadnje objavljene obrestne mere.

c) Nepremičnine, naprave in oprema

Skupina pripozna nepremičnine, naprave ali opremo, ko je verjetno, da bodo v Skupino pritekale z njimi povezane gospodarske koristi in ko je mogoče zanesljivo izmeriti njihovo nabavno vrednost.

Nepremičnine, naprave in oprema se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vključijo vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstev za nameravano uporabo. V nabavno vrednost se vštevajo obresti in stroški izposojanja od pridobljenih posojil za pridobitev teh sredstev.

Pomembnejše nepremičnine, naprave in oprema so zgradbe in proizvodna oprema, lahko vključujejo tudi oceno stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve nahajališča. Ocenjeni stroški razgradnje, odstranitve in obnovitve nahajališča se izkažejo kot del nabavne vrednosti sredstva in se amortizirajo v njegovi preostali dobi koristnosti. Znesek rezervacij, potrebnih za vzpostavitev prvotnega stanja, diskontiran na sedanjo vrednost, se izkaže med nekratkoročnimi rezervacijami.

Nabavna vrednost nepremičnin, naprav in opreme, zgrajenih ali izdelanih v Skupini vključuje stroške materiala, neposredne stroške dela in ustrezen del splošnih stroškov. Stroški gradnje ali izdelave, ki so vključeni v nabavno vrednost, se pripoznajo kot usredstveni lastni proizvodi in storitve.

Če je nabavna vrednost sredstva sestavljena iz več delov, Skupina razporedi nabavno vrednost takšnega sredstva na njegove pomembnejše dele, ki imajo lahko različno dobo koristnosti in posebej amortizira vsak tak del. Zemljišča so obravnavana ločeno in se ne amortizirajo.

Usredstveni stroški zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo. Skupina po skrbnikih projektov nadzoruje, da se kapitalizirajo le stroški, ki sledijo opredeljenim merilom.

Predvideni stroški rednih popravil večjih vrednosti za pomembnejša sredstva se obravnavajo kot deli teh sredstev in se amortizirajo po stopnji, ki zagotavlja, da bo ocenjeni znesek nadomeščen do časa, ko bodo stroški popravil večjih vrednosti dejansko nastali.

- Stroški izposoje

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, povečujejo nabavno vrednost takega sredstva. Usredstvovanje stroškov izposojanja kot dela nabavne vrednosti sredstva v pripravi se začne, ko nastanejo izdatki za sredstvo, ko nastanejo stroški izposojanja in ko se začnejo dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo.

Skupina spremlja in letno preverja dobo koristnosti in preostalo vrednost pomembnejših sredstev ter jih, če so pričakovanja pomembno drugačna od ocen amortizacijske stopnje, preračuna za sedanje in bodoča obdobja. Učinek take spremembe Skupina predstavi v pojasnilih za poslovno leto, v katerem je prišlo do nje.

Za 1. in 2. fazo enovitega IV. in V. odlagalnega polja Skupina obračunava amortizacijo po funkcionalni metodi glede na dobo koristnosti in uporabo tega polja. Stopnja amortizacije je odvisna od količine odloženih odpadkov skupaj z materialom za vgradnjo.

V nadaljevanju je podan pregled osnovnih dob koristnosti oziroma amortizacijskih stopenj pomembnejših skupin amortizljivih sredstev.

➤ Dobe koristnosti za nepremičnine, naprave in opremo

	Metoda amortiziranja	Stopnja amortizacije	Doba koristnosti NNO, NS in NN
Zgradbe	Enakomerna časovna		8-84 let
Plinovodno, vročevodno in parovodno omrežje	Enakomerna časovna		25-35 let
Kanalsko in vodovodno omrežje	Enakomerna časovna		20-50 let
Gradbeni objekti - I., II. in III. odlagalno polje	Enakomerna časovna		37 let 3 mes-39 let in 10 mes
Gradbeni objekti - IV. in V. odlagalno polje - 1. in 2. faza	Funkcionalna	0,02-0,66	
Gradbeni objekti - finančna jamstva - gornja plast	Enakomerna časovna		34 let 11 mes
Avtobusi, vozila, tovornjaki, cisterne	Enakomerna časovna		6-17 let
Računalniška strojna oprema	Enakomerna časovna		2-14 let in 3 mes
Druga oprema	Enakomerna časovna		2 leti 11 mes-40 let

Stroški, ki povečajo prihodnje koristi oziroma podaljšajo dobo koristnosti nepremičnin, naprav ali opreme, povečajo njegovo nabavno vrednost. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko nastanejo.

Prvotno ocenjene dobe koristnosti družbe se spremenijo pri obstoječih sredstvih, kadar se z investicijskim vlaganjem doseže sprememba dobe koristnosti posameznega sredstva.

Popravek vrednosti, ki je povezan z amortizacijo, se ne ugotavlja pri zemljiščih, umetniških delih in sredstvih v gradnji ali izdelavi do njihove usposobitve za uporabo.

Pomembne nepremičnine, naprave in oprema se prevrednotujejo zaradi oslabitve praviloma takoj, sicer pa najmanj takrat, ko njihova knjigovodska vrednost presega ugotovljeno nadomestljivo vrednost za več kot 20 %. Vrednotenje se praviloma zaupa pooblaščenim cenilcem.

Nadomestljive vrednosti se ugotavljajo, če se okoliščine poslovanja bistveno spremenijo. Za bistveno spremembo okoliščin poslovanja se šteje tista, zaradi katere se predpostavke, uporabljene pri ocenjevanju vrednosti pri uporabi ali čiste prodajne vrednosti, spremenijo za več kot 20 %.

d) Pravice do uporabe nepremičnin, naprav in opreme

Skupina ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem. Pogodba je najemna pogodba oziroma vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do

obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. Trajanje najema Skupina opredeli na podlagi obdobja, v katerem najema ni mogoče odpovedati, upoštevajoč obdobje, za katero velja možnost podaljšanja najema, in obdobje, za katero velja možnost odpovedi najema. Ob tem Skupina presoja verjetnost izrabe navedenih možnosti. Če je pogodba sklenjena za nedoločen čas, Skupina oceni pričakovano dobo trajanja najema.

Skupina uporablja enoten pristop pripoznavanja in merjenja za vse najeme, razen za kratkoročne najeme do 1 leta in najeme sredstev manjše vrednosti. Najemnine pri najemih manjše vrednosti in kratkoročnih najemih Skupina izkazuje kot strošek (strošek najemnine pripozna enakomerno v celotnem obdobju trajanja najema). Za ostale najeme je Skupina pripoznala obveznosti za najeta sredstva in pravico do uporabe najetih sredstev. Skupina pripozna pravico do uporabe sredstev na dan začetka najema. Pravica do uporabe najetih sredstev se izmeri po nabavni vrednosti, zmanjšani za popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve, s prilagoditvijo nabavne vrednosti ob vsakem ponovnem merjenju obveznosti iz najema. Nabavna vrednost pravice do uporabe najetih sredstev zajema znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema, začetne neposredne stroške in plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude za najem. Pravice do uporabe sredstev se amortizirajo v dobi trajanja najema.

Če se ob zaključku najema lastništvo nad najetim sredstvom prenese na Skupino ali če Skupina izrabí opcijo nakupa, se amortizacija izračuna na podlagi ocenjene dobe koristnosti sredstva.

- Dobe koristnosti za pravice do uporabe nepremičnin, naprav in opreme

	Metoda amortiziranja	Doba koristnosti
Pravica do uporabe zemljišč	Enakomerna časovna	5-10 let
Pravica do uporabe zgradb	Enakomerna časovna	2-10 let 6 mes
Pravica do uporabe drugih naprav in opreme	Enakomerna časovna	2-10 let

Sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe sredstev iz najemov se, na osnovi sklenjene najemne pogodbe, evidentirajo v enaki višini kot se pripoznajo vrednosti obveznosti iz najemov, to je v višini sedanjih vrednosti najemnin, ki jih bo Skupina morala plačati in ki so ustrezno diskontirane na osnovi prihodnjih denarnih tokov za obdobje trajanja najema. Ustrezno obrestno mero Skupina pridobi s povpraševanjem na več bank oziroma upošteva objavljene obrestne mere Banke Slovenije (tabela Obrestne mere monetarnih finančnih institucij – nova posojila nefinančnim družbam po originalni zapadlosti v domači valuti) za mesec, v katerem je bila sklenjena pogodba. V kolikor Banka Slovenije obrestnih mer za določeni mesec še ni objavila, se upoštevajo zadnje objavljene obrestne mere.

Po datumu začetka najema se znesek obveznosti iz najema poveča za natečene obresti in zmanjša za vsa izvršena plačila najemnin. Poleg tega se knjigovodska vrednost obveznosti iz najema ponovno oceni v primeru prilagoditve ali spremembe obdobja trajanja najema, spremembe višine najemnine ali spremembe ocene opcije nakupa najetega sredstva. Ob začetku najema so obveznosti za najeta sredstva enake vrednosti pravice do uporabe sredstev in se zmanjšujejo z odplačili, medtem ko se vrednost pravic do uporabe najetih sredstev zmanjšuje za obračunano amortizacijo v obdobju najema. Obračunani stroški obresti bremenijo finančne odhodke obdobja.

Pri kratkoročnih najemih in najemu sredstev manjše vrednosti Skupina pripozna strošek najemnine enakomerno v celotnem obdobju trajanja najema.

e) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, ki so posedovane z namenom, da bi prinašale najemnino in/ali povečale vrednost dolgoročne naložbe. Skupina izkazuje med naložbenimi

nepremičninami dele zgradb in zemljišč, ki se oddajajo in jih je možno kot ločene funkcionalne dele tudi prodati. V kolikor se kot naložbena nepremičnina uporablja več kot 25 % nepremičnine, jo družba izkazuje med naložbenimi nepremičninami. Če delov ni mogoče ločeno prodati, se nepremičnina obračunava kot naložbena nepremičnina le, v kolikor je za opravljanje dejavnosti posedovan nepomemben del. Razdelitev se določi na podlagi m².

Naložbene nepremičnine so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrano izgubo zaradi oslabitev. Metoda amortizacije in amortizacijske stopnje so enake kot pri zgradbah, ki jih Skupina uporablja za svojo dejavnost.

Skupina preverja znamenja oslabitve enako kot pri zgradbah.

f) Finančni instrumenti

Finančni instrumenti vključujejo naslednje postavke:

- neizpeljana finančna sredstva (denar in denarni ustrezniki, finančne naložbe, posojila in terjatve);
- neizpeljane finančne obveznosti (poslovne in finančne obveznosti);
- izpeljani finančni instrumenti (terminski nakupi tujih valut).

Skupina na začetku pripozna posojila in terjatve ter vloge oz. depozite na dan njihovega nastanka. Finančne naložbe se na začetku pripoznajo na datum menjave, oz. ko Skupina postane stranka v pogodbenih določilih instrumenta. Ob zaključku poslovnega leta, če je to dovoljeno in primerno, Skupina posamezno nekratkoročno ali kratkoročno sredstvo ustrezno prerazvrsti v drugo skupino.

Skupina odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva ali ko Skupina prenese pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva.

Neizpeljana finančna sredstva se po začetnem pripoznanju razvrstijo v eno od naslednjih skupin:

- finančna sredstva izmerjena po odplačni vrednosti,
- finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa,
- finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Klasifikacija je odvisna od namena, za katerega je bil instrument pridobljen.

Skupina sredstva in obveznosti glede na izračun njihove poštene vrednosti uvršča v tri ravni:

- 1. raven – sredstva po tržni ceni,
- 2. raven – sredstva, ki se ne uvrščajo v 1. raven, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi primerljivih tržnih podatkov in
- 3. raven – sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Tiste dolgoročne finančne naložbe, ki zapadejo v plačilo v letu dni po dnevu bilance stanja, se v bilanci stanja prenesejo med kratkoročne finančne naložbe.

Pri obračunavanju običajnega nakupa finančnega sredstva se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja tako finančno sredstvo pripozna z upoštevanjem datuma poravnave. Enako velja za obračunavanje običajne prodaje finančnega sredstva.

➤ **Finančna sredstva, izmerjena po odplačni vrednosti**

Finančna sredstva, izmerjena po odplačni vrednosti so finančni instrumenti, ki jih Skupina poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov in na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti. Skupina v tej kategoriji vodi posojila, terjatve in depozite.

- **Dana posojila in depoziti**

Dana posojila in depoziti so vrednoteni po odplačni vrednosti. Odplačna vrednost je znesek, s katerim se finančno sredstvo izmeri ob začetnem pripoznanju, zmanjšan za odplačila glavnice, povečan oziroma zmanjšan za amortizacijo diskonta oziroma premije (po metodi veljavnih obresti) in zmanjšan za morebitne oslabitve.

Zneski, ki jih dolgujejo najemniki po finančnem najemu, se vodijo kot terjatve v znesku naložbe, dane v najem. Prihodki iz finančnega najema so razporejeni na poslovna leta tako, da kažejo stalno periodično stopnjo donosa sredstva, danega v najem.

- **Terjatve do kupcev in druge terjatve**

Terjatve iz poslovanja se na začetku izkažejo po izvirni vrednosti oziroma transakcijski ceni. Po začetnem pripoznanju so terjatve izkazane po odplačni vrednosti, zmanjšani za oslabitve.

Terjatve se glede na ročnost delijo na nekratkoročne in kratkoročne terjatve.

Nekratkoročne terjatve iz poslovanja so terjatve iz danih depozitov oziroma danih blagovnih ali potrošniških kreditov z rokom zapadlosti v vračilo, daljšim od enega leta in odložene varščine.

Kratkoročni deli nekratkoročnih terjatev iz poslovanja, ki zapadejo v naslednjem letu, zmanjšujejo stanja nekratkoročnih blagovnih kreditov in so v bilanci stanja postavka kratkoročnih terjatev iz poslovanja.

Kratkoročne poslovne terjatve se delijo na kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (domačih in tujih), kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun, kratkoročne poslovne terjatve povezane s finančnimi prihodki in druge kratkoročne poslovne terjatve.

Terjatve, ki niso poravnane v rednem roku zapadlosti, se opredelijo kot dvomljive, če se zaradi njih začne sodni postopek, pa kot sporne terjatve. Z rednim rokom je mišljen rok, dogovorjen v skladu s pogodbo oziroma drugo ustrezno listino.

Prevrednotenje terjatev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje terjatev zaradi njihove oslabitve ali prevrednotenje terjatev zaradi odprave njihove oslabitve.

Pri terjativah, ki so izražene v tuji valuti in pri katerih se po njihovem prvem pripoznanju spremeni valutni tečaj ali je med pogodbenima strankama dogovorjeno prevrednotenje z namenom ohranjanja njihove realne vrednosti, se za zmanjšanje terjatev iz naslova tečajnih razlik povečujejo finančni odhodki, za povečanje terjatev iz naslova tečajnih razlik pa povečajo finančni prihodki.

Skupina oblikuje popravek vrednosti terjatev do kupcev v skladu s točko h) Oslabitev sredstev; Neizpeljana finančna sredstva.

Med drugimi terjativami Skupina izkazuje tudi kratkoročno odložene stroške oziroma kratkoročno odložene odhodke, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni in katerih nastanek je verjeten.

- **Denar in denarni ustrezniki**

Denarna sredstva so gotovina, knjižni denar in denar na poti. Med denarna sredstva uvrščamo tudi denarne ustreznike, ki predstavljajo naložbe, ki jih je mogoče hitro oziroma v bližnji prihodnosti pretvoriti v vnaprej znani znesek denarnih sredstev in pri katerih je tveganje spremembe vrednosti nepomembno. Mednje uvrščamo kratkoročne depozite (depozite na odpoklic in depozite zapadle v obdobju do treh mesecev) in vloge v bankah ter podobne naložbe, ki so namenjene zagotavljanju plačilne sposobnosti. Denarno sredstvo se izkazuje v znesku, ki izhaja iz ustrezne listine. Denarno sredstvo, izraženo v tuji valuti, se prevede v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, iz utemeljenih razlogov pa se lahko uporabi tudi ustrezen tečaj poslovne banke. Tečajna razlika, ki se pojavi pri tem, lahko poveča ali zmanjša prvotno izkazano vrednost denarnih sredstev in se pojavi finančni prihodek ali finančni odhodek v zvezi z denarnimi sredstvi.

Negativna stanja oziroma prekoračitve na transakcijskih računih se izkazujejo kot prejeta posojila.

➤ **Finančna sredstva izmerjena po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa**

V tej skupini se vodijo naložbe v kapitalske instrumente oziroma v delnice in deleže drugih družb. Skupina se ob začetnem pripoznanju naložb v kapitalske instrumente, ki niso v posesti za trgovanje, nepreklicno odloči, da te naložbe vodi kot sredstva, izmerjena po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Ta odločitev se sprejme posamično za vsako naložbo posebej. Ob pripoznanju se finančno sredstvo izmeri po poštenu vrednosti, ki je povečano za stroške transakcije.

Poštena vrednost naložb, ki kotirajo na borzi, se izmeri po zaključnem borznem tečaju na vsak datum poročanja.

Vendar je lahko v nekaterih redkih okoliščinah nabavna vrednost ustrezna ocena poštene vrednosti. To se lahko zgodi, če ni na voljo dovolj novejših podatkov za merjenje poštene vrednosti ali če je na voljo širok nabor možnih poštenih vrednosti in nabavna vrednost predstavlja najboljšo oceno poštene vrednosti v tem naboru.

Naložbe se pripoznajo ali se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje. Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne prerazporedijo v izkaz poslovnega izida. Dividende iz naslova kapitalskih instrumentov se pripoznajo kot drugi finančni prihodki v izkazu poslovnega izida.

➤ **Neizpeljane finančne obveznosti**

Finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja oz. ko Skupina postane pogodbeni stranka v zvezi z instrumentom. Skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane. Neizpeljane finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po poštenu vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti.

Neizpeljane finančne obveznosti so lahko nekratkoročne in kratkoročne, finančne in poslovne. Nekratkoročne obveznosti so obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, katerih rok zapadlosti je več kot leto dni od nastanka oziroma datuma bilance stanja.

Nekratkoročne obveznosti se razčlenjujejo na:

- finančne nekratkoročne obveznosti, ki predstavljajo dolgoročna posojila na podlagi posojilnih pogodb ali dobljenih vlog in dolgov do najemodajalcev s finančnim najemom,

- poslovne nekratkoročne obveznosti, ki so dolgoročni krediti dobaviteljev za kupljeno blago ali storitve in dolgoročne prejete varščine.

Nekratkoročne obveznosti se razčlenjujejo tudi na dolgoročne obveznosti, pridobljene pri bankah ter drugih pravnih in fizičnih osebah doma in v tujini.

Kratkoročne obveznosti so pripoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je treba poravnati najkasneje v letu dni.

Kratkoročne obveznosti se členijo na:

- finančne obveznosti, ki se pojavljajo, ker posojilodajalci vnašajo v podjetje denarna sredstva ali ker z denarjem poplačujejo njegove poslovne dogodke,
- poslovne obveznosti, ki se pojavljajo, ker dobavitelji vnašajo v podjetje prvine, potrebne pri proizvodnji in opravljanju storitev.

Skupina ločeno izkazuje kratkoročne obveznosti, pridobljene pri bankah ter drugih pravnih in fizičnih osebah doma in v tujini.

Neizpeljane finančne obveznosti se merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. Če se pomembni zneski obveznosti ne obrestujejo, se izkazujejo po diskontirani vrednosti, pri čemer se upošteva povprečna obrestna mera, ki jo v primerljivih poslih dosega družba v skupini. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se v bilanci izkazujejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

➤ **Izpeljani finančni instrumenti**

Skupina z valutnim terminskim poslom obvladuje valutna tveganja, ki jim je izpostavljena ob nakupu premoga, ki je vezan na tečaj ameriškega dolarja (USD). S terminsko pogodbo se Skupina z banko dogovori, koliko ameriških dolarjev bo od banke kupila ob zapadlosti obveznosti za premog in sicer po podjetniškem prodajnem tečaju za dolar iz posameznega računa za premog. Izmerjeni so po pošteni vrednosti in se na bilančni dan izkažejo v poslovnem izidu kot dobiček ali izguba. V kolikor Skupina razpolaga z zadostnimi finančnimi sredstvi poravna račun za nabavo premoga že na dan izstavitve računa.

g) Zaloge

Zaloge vključujejo zaloge materiala, surovin in drobnega inventarja z dobo koristnosti do leta dni in zaloge trgovskega blaga. Skupina nima zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov.

Zaloga materiala in trgovskega blaga se vrednoti po izvirni vrednosti ali nižji čisti iztržljivi vrednosti. Izvirna vrednost nabavljenega materiala in trgovskega blaga je nabavna cena, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste. Med nevračljive nakupne dajatve se vštevja tudi tisti davek na dodano vrednost, ki se ne povrne. Ob vsaki novi nabavi materiala se izračuna nova povprečna cena enote v zalogi. Poraba zalog se obračunava sproti po metodi drsečih tehtanih povprečnih cen. Pri izkazovanju zalog trgovskega blaga se uporablja metoda zaporednih cen (FIFO).

Čista iztržljiva vrednost je prodajna vrednost na datum poročanja, zmanjšana za prodajne in morebitne druge stroške, ki so običajno povezani s prodajo.

h) Oslabitev sredstev

➤ Nefinančna sredstva

Skupina na dan vsakega poročanja oceni, ali je kako znamenje, da utegne biti nefinančno sredstvo oslabiljeno. Če je kakršnokoli tako znamenje, mora Skupina oceniti nadomestljivo vrednost sredstva.

Kot nadomestljiva vrednost se šteje poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje ali vrednost pri uporabi, odvisno od tega, katera je večja. Ocenjevanje vrednosti pri uporabi obsega ocenjevanje prejemkov in izdatkov, ki bodo izhajali iz nadaljnje uporabe sredstva in njegove končne odtujitve ter uporabo ustrezne razobrestovalne (diskontne) mere pri teh prihodnjih denarnih tokovih. Vrednost pri uporabi se lahko ugotavlja tudi za denar ustvarjajočo enoto, to je najmanjšo določljivo skupino sredstev, katerih nenehna uporaba je vir denarnih prejemkov, večinoma neodvisnih od denarnih prejemkov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Samo, če je nadomestljiva vrednost sredstva manjša od njegove knjigovodske vrednosti, se njegova knjigovodska vrednost zmanjša na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno zmanjšanje je izguba zaradi oslabitve. Izguba zaradi oslabitve sredstva, ki se meri po modelu nabavne vrednosti, se pripozna v izkazu poslovnega izida.

Izgube zaradi oslabitve, pripoznane pri sredstvu v prejšnjih obdobjih, je treba razveljaviti, kadar in zgolj kadar se je spremenila ocena, uporabljena za ugotovitev nadomestljive vrednosti sredstva, potem ko je bila pripoznana zadnja izguba zaradi oslabitve. V takšnem primeru je treba knjigovodsko vrednost sredstva povečati na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno povečanje je razveljavitev izgube zaradi oslabitve. Pri razveljavitvi izgube zaradi oslabitve sredstva pa povečana knjigovodska vrednost ne sme presegati knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena (po odštetju amortizacijskega popravka vrednosti), če pri njem v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve, razen če je takšno povečanje posledica prevrednotenja. Razveljavitev izgube zaradi oslabitve sredstva, ki se meri po modelu nabavne vrednosti, se pripozna v izkazu poslovnega izida. Če je bila izguba zaradi oslabitve istega prevrednotenega sredstva pripoznana v izkazu poslovnega izida, je treba razveljavitev takšne izgube zaradi oslabitve prav tako pripoznati v izkazu poslovnega izida.

➤ Neizpeljana finančna sredstva

V skladu z MSRP 9 je Skupina prešla z modela nastalih izgub na model pričakovanih izgub, v skladu s katerim Skupina pripoznava ne samo nastale izgube, temveč tudi izgube, za katere se pričakuje, da bodo nastale v prihodnosti. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva in, ki jih je mogoče zanesljivo izmeriti.

V primeru naložbe v lastniške vrednostne papirje je objektivni dokaz o oslabitvi pomembno ali dolgotrajno znižanje poštena vrednosti pod nabavno vrednost.

- **Oslabitev terjatev in danih posojil**

Za poslovne terjatve se slabitve določijo po konceptu pričakovanih kreditnih izgub (ECL) za celotno dobo trajanja poslovnih terjatev (vseživljenjske kreditne izgube), za kar se po MSRP 9 uporabi matrika rezervacij za pričakovane kreditne izgube (poenostavljen pristop).

Skupina je ECL izmerila za vseživljenjske izgube za terjatve do kupcev ali sredstev iz pogodb, ki izhajajo iz transakcij, ki spadajo v področje MSRP 15 in, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja.

Skupina uporablja podatke o preteklih kreditnih izgubah, ki so ustrezno prilagojene, da se za terjatve lahko oceni kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju oziroma pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja finančnega sredstva (terjatve).

Izračun ocene kreditnih izgub se izvede po sledečih korakih:

- a) izračun realizirane stopnje slabitev,
- b) izračun ocenjenih (pričakovanih) stopenj slabitev z upoštevanjem makroekonomskih dejavnikov,
- c) izračun vrednosti končnih pričakovanih izgub poslovnih terjatev z uporabo predhodno ocenjenih stopenj slabitev.

Stopnje slabitev terjatev se določijo po skupinah terjatev s podobnimi značilnostmi tveganja (po vrstah kupcev in po zapadlosti terjatev), ki jih je določila Skupina za posamezne družbe v skupini.

Na osnovi izdelane matrike rezervacij za pričakovane kreditne izgube za poslovne terjatve, Skupina izračuna in pripozna popravek vrednosti terjatev iz naslova izgub, ki jih pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti.

Matrika rezervacij in oblikovanje popravka vrednosti se na enak način uporabi tudi za terjatve iz finančnega najema.

Kasnejši odpis posamezne terjatve se po utemeljitvi z listino pokrije v breme tako oblikovanega popravka vrednosti terjatev.

i) Kapital

Celotni kapital družbe sestavljajo vpoklicani osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let ali prenesena čista izguba iz prejšnjih let in prehodno še nerazdeljeni čisti dobiček ali še neporavnana čista izguba poslovnega leta.

Rezerve iz dobička so sestavljene iz zakonskih rezerv in drugih rezerv iz dobička. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti se nanašajo na spremembe knjigovodskih vrednosti v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami in na aktuarske dobičke ali izgube iz naslova odpravnin ob upokojitvi.

j) Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Skupina je v skladu z zakonskimi predpisi in kolektivnimi pogodbami zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad in odpravnin ob upokojitvi. Rezervacije so oblikovane na osnovi izračuna, ki ga pripravi pooblaščen aktuar. Oblikovane so v višini ocenjenih prihodnjih izplačil, diskontiranih na dan izkaza finančnega položaja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega ob uporabi metode projicirane enote. Izplačila za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, aktuarski dobički ali izgube iz naslova odpravnin pa se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu v kapitalu.

k) Druge rezervacije

Skupina oblikuje rezervacije za stroške zaprtja odlagališča in stroške obratovanja odlagališča po zaprtju. Med drugimi rezervacijami so tudi rezervacije iz naslova obveznosti vloženih tožb (ali odškodnin) iz preteklih let.

Rezervacije se pripoznajo, če ima Skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Kjer je učinek časovne vrednosti denarja bistven, se znesek rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po obrestni meri pred obdavčitvijo. Ta odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Učinek iz naslova sprememb zaradi diskontiranja po letih do predvidene porabe rezervacij se izkazuje kot finančni odhodek oziroma prihodek.

l) Odloženi prihodki

Odloženi prihodki iz prejetih dotacij za nepremičnine, naprave in opremo in ostale brezplačno prejete nepremičnine, naprave in opremo se črpajo za obračunano amortizacijo teh sredstev v dobro drugih poslovnih prihodkov in sicer v sorazmernem deležu, v katerem so bila ta sredstva financirana z dotacijo ali donacijo, razen tistih nedržavnih donacij, pri katerih ne gre za izpolnitev nasprotne obveze.

Med odloženimi prihodki so evidentirani tudi emisijski kuponi, ki so bili dodeljeni s strani države in neplačani prispevki za invalide nad kvoto, ki se črpajo za namensko porabo teh sredstev.

m) Prihodki in obveznosti iz pogodb s kupci

Skupina v skladu z MSRP 15 uporablja petstopenjski model za določitev, kdaj pripoznati prihodke in do katere višine. Model opredeljuje, da se prihodki pripoznajo ob prenosu obvladovanja blaga oziroma storitev na kupca, in sicer v višini, do katere Skupina pričakuje, da je upravičena.

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne kupoprodajne pogodbe ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega Skupina meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve. Prihodki se pripoznajo, ko je kupec prevzel vsa pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstev, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov, ko Skupina preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih in ko je višino prihodkov mogoče zanesljivo izmeriti.

Glede na izpolnjene kriterije se prihodki pripoznajo ali v trenutku ali skozi obdobje.

Skupina presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene. Pri ugotavljanju transakcijske cene prodanih izdelkov skupina upošteva učinke variabilnega nadomestila ter obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi.

Prihodki od opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo v obračunskem obdobju, ko je storitev opravljena, pri storitvah, katerih izvedba ni v celoti opravljena v obračunskem obdobju, pa se prihodki pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja.

Prihodki od državnih podpor se pripoznajo, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo Skupina prihodke prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Prihodki, prejeti za kritje stroškov se pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili. S sredstvi povezani prihodki se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Skupina med drugimi poslovnimi prihodki pripozna tudi prihodke iz naslova nadomestila za izvajanje gospodarske javne službe mestnega linijskega prometa.

Prihodki iz Urbane (predplačniške kartice) se pripoznajo, ko pride do opravljene storitve oziroma nakupa vozovnice. Nakup dobroimetja je evidentiran med obveznostmi iz pogodb s kupci do opravljene storitve, ko se na podlagi mesečnega poročila pripoznajo prihodki. Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo enakomerno med trajanjem najema.

Skupina v vseh primerih sledi usmeritvi hkratnega pripoznanja prihodkov in stroškov v obdobju opravljene storitve ali prodaje blaga, ne glede na to, kdaj je realizirano plačilo.

n) Državne podpore

Prihodki od državnih podpor se v začetku pripoznajo, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo Skupina prihodke prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Prihodki, prejeti za kritje stroškov se pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili. S sredstvi povezani prihodki se v izkazu poslovnega izida pripoznava dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja, v dobi koristnosti posameznega sredstva.

o) Odhodki

Odhodke oziroma stroške Skupina pripozna v obdobju, v katerem nastanejo. Razvrščeni so v skladu s svojo naravo. Skupina jih razkriva po naravnih vrstah. Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali s povečanjem dolga in če je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

p) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki predstavljajo obresti od naložb, finančnih najemov, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve finančnih sredstev, ki so na razpolago za prodajo, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid ter pozitivne tečajne razlike in dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki od obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode veljavne obrestne mere.

Finančni odhodki predstavljajo stroške izposojanja (če se ti ne usredstvi), negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi veljavne obrestne mere razen tistih, ki se pripišejo nepremičninam, opremi in napravam v gradnji ali pripravi.

Prihodki in odhodki iz naslova tečajnih razlik se izkazujejo po neto vrednosti, in sicer kot finančni prihodki oziroma odhodki. V primeru, da so ti prihodki in odhodki bistveni, jih Skupina predstavi ločeno.

q) Davek od dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje odmerjeni in odloženi davek.

Davek od dobička se izkaže v poslovnem izidu, razen v delu v katerem se nanaša na poslovne združitve ali postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom ali v drugem vseobsegajočem donosu.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davki se izkažejo z uporabo metode obveznosti po bilanci stanja za vsečasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na dan izkaza finančnega položaja.

Odložene terjatve za davek za davčno priznanečasne razlike, neuveljavljene davčne izgube in davčne dobropise se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitnečasne razlike, oziroma če gre za pomembne zneske. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Odloženi davek se pripozna neposredno v kapitalu, če se davek nanaša na postavke, pripoznane neposredno v kapitalu.

4.2.4 Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve Skupine in zahtevana razkritja je potrebno določiti pošteno vrednost posameznih skupin finančnih in nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost med dobro obveščenima in voljnima strankama v preišljenem poslu. Skupina pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov upošteva naslednjo hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti po MSRP 13:

- 1. raven zajema kotirane cene na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti,
- 2. raven zajema vrednosti, ki niso enake kotiranim cenam v smislu prve ravni, a jih je kljub temu mogoče pridobiti neposredno s trga (cene za enaka ali podobna sredstva ali obveznosti na manj aktivnih ali neaktivnih trgih) ali posredno (npr. vrednosti, ki so izpeljane iz kotiranih cen na aktivnem trgu, na podlagi obrestnih mer in krivulj donosa, implicitnih nestanovitnosti in kreditnih razponov),
- 3. raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih, pri tem pa morajo neopazovani podatki izražati predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti, vključno s predpostavkami o tveganjih.

Kot osnovo za pošteno vrednost finančnih instrumentov Skupina uporablja kotirane cene. Če finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oz. se trg ocenjuje kot nedelujoč, Skupina za oceno poštene vrednosti finančnega instrumenta uporabi vhodne podatke druge in tretje ravni.

Metode določanja poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja ali za potrebe poročanja so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznostim Skupine.

- **Naložbene nepremičnine**

Skupina za naložbene nepremičnine ne določa poštene vrednosti, ker gre za nepremičnine, ki jih Skupina oddaja predvsem z namenom pokrivanja stroškov, ki jih ima s temi nepremičninami ali deli nepremičnin, s katerimi razpolaga in jih ne uporablja za opravljanje dejavnosti. Ugotavljanje poštene vrednosti bi pomenilo dodatno obremenitev prihodkov teh nepremičnin. Gre pa za nepremičnine, za katere posloводство Skupine meni, da so tržne vrednosti teh nepremičnin višje od knjigovodskih vrednosti, že zaradi lokacij in zemljišč, ki so na območju mestne občine.

- Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa in finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa skladno s predhodno določeno hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti finančnih instrumentov. Če poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti, ker je razpon ocen utemeljene poštene vrednosti pomemben in je verjetnost različnih ocen težko presoditi, Skupina finančno sredstvo meri po nabavni vrednosti.

- **Terjatve in dana posojila**

Poštena vrednost kratkoročnih terjatev in kratkoročnih posojil se skladno z MSRP 7 ne izračunava, saj je knjigovodska vrednost razumen približek poštene vrednosti. Poštena vrednost nekratkoročnih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov,

razobrestenih po tržni obrestni meri ob koncu poročevalskega obdobja. Ocena upošteva kreditno tveganje teh finančnih sredstev.

- Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost nekratkoročnih finančnih obveznosti se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti prihodnjih izplačil glavnice in obresti, diskontiranih po tržni obrestni meri ob koncu poročevalskega obdobja. Poštena vrednost kratkoročnih finančnih obveznosti se skladno z MSRP 7 ne izračunava, saj je knjigovodska vrednost razumen približek poštene vrednosti.

- Izpeljani finančni instrumenti

Poštena vrednost terminskih poslov je enaka njihovi tržni ceni na dan poročanja. Pri izračunu se upošteva referenčni tečaj ECB.

4.2.5 Konsolidirani izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je za del, ki se nanaša na poslovanje, sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza poslovnega izida za poslovno leto 2024 in 2023 ter iz podatkov izkaza finančnega položaja na dan 31. 12. 2024 in 31. 12. 2023. Upoštevajo se tudi dodatni podatki o nedenarnih spremembah in transakcijah, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

4.2.6 Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

Pojasnilo 1 - Nepremičnine, naprave in oprema

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Zemljišča	44.103.533	44.898.650
<i>od tega pravica do uporabe zemljišč</i>	<i>22.479</i>	<i>29.240</i>
Zgradbe	291.305.905	281.136.379
<i>od tega pravica do uporabe zgradb</i>	<i>168.521</i>	<i>247.980</i>
Proizvajalne naprave in stroji	50.693.977	53.247.367
Druge naprave in oprema	33.204.720	37.091.724
<i>od tega pravica do uporabe drugih naprav in opreme</i>	<i>928.893</i>	<i>4.461.271</i>
NNO v gradnji in izdelavi	191.410.401	175.321.491
Predujmi za pridobitev NNO	56.000	56.000
Nepremičnine, naprave in oprema	610.774.536	591.751.611
Od tega NNO, za katere je priznana pravica do uporabe sredstva	1.119.893	4.738.491

Pomembna sredstva med zgradbami so vodovodno, kanalizacijsko, vročevodno, parovodno in plinovodno omrežje ter odlagalna polja s pripadajočimi objekti, med napravami in opremo pa proizvodna oprema za proizvodnjo toplote in elektrike ter vozila (avtobusi, tovornjaki, cisterne in strojna mehanizacija).

Vse nepremičnine, naprave in oprema so v lasti Skupine, razen pravic do uporabe sredstev, ki so v najemu.

➤ Prikaz gibanja vrednosti nepremičnin, naprav in opreme v letu 2024

v EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	NNO v gradnji in izdelavi	Predujmi za pridobitev NNO	Skupaj NNO
Nabavna vrednost							
Stanje 1.1.2024	44.869.410	997.013.244	276.784.258	163.331.460	175.321.491	56.000	1.657.375.863
Nove pridobitve	0	0	0	0	50.500.536	17.914	50.518.450
Odtujitve/zmanjšanja	-788.356	-5.912.816	-3.439.074	-3.931.735	-95.239	-17.914	-14.185.134
Prenos iz investicij v teku	0	23.448.958	4.707.744	5.853.629	-34.010.331	0	0
Prenos med NNO	0	4.133	-4.133	0	0	0	0
Prenos na neopredm. sredstva	0	-16.689	0	-179.552	0	0	-196.241
Prenos na finančni najem	0	0	0	0	-232.615	0	-232.615
Ostala znižanja	0	0	0	0	-73.441	0	-73.441
Stanje 31.12.2024	44.081.054	1.014.536.830	278.048.795	165.073.802	191.410.401	56.000	1.693.206.882
Nabrani popravek vrednosti							
Stanje 1.1.2024	0	716.124.845	223.536.891	130.701.007	0	0	1.070.362.743
Amortizacija	0	12.312.305	7.101.145	6.153.472	0	0	25.566.922
Odtujitve	0	-5.037.772	-3.283.150	-3.876.952	0	0	-12.197.874
Prenos na neopredm. sredstva	0	0	0	-179.552	0	0	-179.552
Prenos med NNO	0	68	-68	0	0	0	0
Stanje 31.12.2024	0	723.399.446	227.354.818	132.797.975	0	0	1.083.552.239
Neodpisana vrednost							
Stanje 1.1.2024	44.869.410	280.888.399	53.247.367	32.630.453	175.321.491	56.000	587.013.120
Stanje 31.12.2024	44.081.054	291.137.384	50.693.977	32.275.827	191.410.401	56.000	609.654.643

Povečanje stanja nepremičnin, naprav in opreme na dan 31. 12. 2024 glede na predhodno leto izhaja iz presežka investiranja v izgradnjo in nakup teh sredstev v višini 50.500.536 EUR (2023: 65.411.955 EUR) nad obračunano amortizacijo v vrednosti 25.566.922 EUR

(2023: 26.017.979 EUR) in ostalimi zmanjšanja (odtuitve, prenosi) v vrednosti 2.310.005 EUR (2023: 4.206.060 EUR).

Največjo investicijo Skupine predstavlja izgradnja plinsko parne enote PPE-TOL, ki po stanju na 31. 12. 2024 znaša 143.477.002 EUR (31. 12. 2023: 126.279.448 EUR). V letu 2024 je bilo v njeno izgradnjo investiranih 17.197.554 EUR (2023: 17.858.132 EUR).

Med danimi predujmi Skupina izkazuje dani predujem za investicijo PPE-TOL, ki je bil v glavnini že porčrpan in znaša po stanju na dan 31. 12. 2024 še 56.000 EUR.

➤ Prikaz gibanja vrednosti nepremičnin, naprav in opreme v letu 2023

v EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	NNO v gradnji in izdelavi	Predujmi za pridobitev NNO	Skupaj NNO
Nabavna vrednost							
Stanje 1.1.2023	44.863.306	983.588.404	301.912.006	164.204.959	137.870.047	56.000	1.632.494.722
Nove pridobitve	0	0	0	0	65.411.955	0	65.411.955
Odtuitve/zmanjšanja	0	-2.814.189	-30.741.898	-4.637.763	-353.533	0	-38.547.383
Prenos iz investicij v teku	6.104	17.896.401	5.610.264	3.743.322	-27.256.091	0	0
Prenos med NNO	0	-24.828	3.886	20.942	0	0	0
Prenos na neopredm. sredstva	0	-1.632.544	0	0	0	0	-1.632.544
Prenos na finančni najem	0	0	0	0	-350.887	0	-350.887
Stanje 31.12.2023	44.869.410	997.013.244	276.784.258	163.331.460	175.321.491	56.000	1.657.375.863
Nabrani popravek vrednosti							
Stanje 1.1.2023	0	705.410.321	246.199.548	129.059.649	0	0	1.080.669.518
Amortizacija	0	12.145.322	7.628.567	6.244.090	0	0	26.017.979
Odtuitve	0	-1.426.119	-30.292.860	-4.605.775	0	0	-36.324.754
Prenos med NNO	0	-4.679	1.636	3.043	0	0	0
Stanje 31.12.2023	0	716.124.845	223.536.891	130.701.007	0	0	1.070.362.743
Neodpisana vrednost							
Stanje 1.1.2023	44.863.306	278.178.083	55.712.458	35.145.310	137.870.047	56.000	551.825.204
Stanje 31.12.2023	44.869.410	280.888.399	53.247.367	32.630.453	175.321.491	56.000	587.013.120

Na dan 31. 12. 2024 je bilo v celoti amortiziranih 44,5 % vseh nepremičnin, naprav in opreme, ki so bile v uporabi (31. 12. 2023: 43,5 %).

Stanje finančnih obveznosti Skupine za pridobitev nepremičnin, naprav in opreme na dan 31. 12. 2024 znaša 113.486.757 EUR (31. 12. 2023: 113.112.700 EUR), pri čemer največji del finančnih obveznosti predstavlja najeto posojilo za izgradnjo plinsko parne enote PPE-TOL v višini 70.444.525 EUR (31. 12. 2023: 81.944.596 EUR). Znižanje finančnih obveznosti konec leta 2024 je posledica odplačila bančnega posojila v letu 2024 v višini 15.000.000 EUR (2023: 11.250.000 EUR), ki je presegalo črpanje tega posojila v višini 3.540.000 EUR (2023: 9.410.500 EUR).

Skupina ima za najeto posojilo za izgradnjo PPE-TOL pri bankah vpisane hipoteke na nepremičninah. Knjigovodska vrednost nepremičnin, na katerih so vpisane hipoteke za najeta posojila, po stanju na dan 31. 12. 2024 znaša 17.747.752 EUR (31. 12. 2023: 21.316.164 EUR). Poleg tega bo Skupina dolžna po zaključku investicije PPE-TOL ustanoviti zastavno pravico na nepremičninah in premičninah nove PPE-TOL za čas odplačila posojila v korist sindikata bank.

Stroški izposojanja za posojilo za investicije v teku se pripisujejo posamezni investiciji in bodo po koncu izgradnje usredstveni. V letu 2024 je Skupina pripisala investicijam obresti v višini 6.542.775 EUR (2023: 5.673.394 EUR). Glavnina obračunanih obresti se nanaša na sindicirano bančno posojilo za plinsko parno enoto PPE-TOL (5.789.896 EUR).

Po stanju na dan 31. 12. 2024 je imela Skupina za 57.738.409 EUR (31. 12. 2023: 78.252.861 EUR) bodočih finančnih obvez iz naslova sklenjenih pogodb za nakup in izgradnjo nepremičnin, naprav in opreme.

V letu 2024 je Skupina odkupila najeto opremo za enotno mestno kartico Urbana in iz tega naslova odpravila pravice do uporabe sredstev iz najema v višini 2.506.394 EUR.

Med pravicami do uporabe sredstev ima Skupina izkazan tudi najem 17 avtobusov, ki po stanju na dan 31. 12. 2024 znašajo 872.746 EUR (31. 12. 2023: 21 avtobusov v vrednosti 1.578.959 EUR).

Poleg avtobusov ima Skupina med pravicami do uporabe sredstev izkazana še najeta zemljišča, parkirišča, poslovne prostore, druga vozila, delovne stroje in še nekaj druge opreme za izvajanje dejavnosti.

➤ Prikaz gibanja vrednosti pravic do uporabe nepremičnin, naprav in opreme v letu 2024

v EUR

	Pravica do uporabe zemljišč	Pravica do uporabe zgradb	Pravica do uporabe drugih naprav in opreme	Skupaj pravica do uporabe NNO
Nabavna vrednost				
Stanje 1.1.2024	44.778	429.354	8.161.327	8.635.459
Povečanja - nove pridobitve	0	0	37.210	37.210
Zmanjšanja - odtujitve	0	-81.139	-3.691.291	-3.772.430
Stanje 31.12.2024	44.778	348.215	4.507.246	4.900.239
Nabrani popravek vrednosti				
Stanje 1.1.2024	15.538	181.374	3.700.056	3.896.968
Amortizacija	6.761	59.575	1.063.194	1.129.530
Zmanjšanja - odtujitve	0	-61.255	-1.184.897	-1.246.152
Stanje 31.12.2024	22.299	179.694	3.578.353	3.780.346
Neodpisana vrednost				
Stanje 1.1.2024	29.240	247.980	4.461.271	4.738.491
Stanje 31.12.2024	22.479	168.521	928.893	1.119.893

➤ Prikaz gibanja vrednosti pravic do uporabe nepremičnin, naprav in opreme v letu 2023

v EUR

	Pravica do uporabe zemljišč	Pravica do uporabe zgradb	Pravica do uporabe drugih naprav in opreme	Skupaj pravica do uporabe NNO
Nabavna vrednost				
Stanje 1.1.2023	21.941	397.490	5.669.089	6.088.520
Povečanja - nove pridobitve	22.837	81.139	3.356.628	3.460.604
Zmanjšanja - odtujitve	0	-49.275	-864.390	-913.665
Stanje 31.12.2023	44.778	429.354	8.161.327	8.635.459
Nabrani popravek vrednosti				
Stanje 1.1.2023	8.776	165.049	3.239.450	3.413.275
Amortizacija	6.762	65.600	1.266.815	1.339.177
Zmanjšanja - odtujitve	0	-49.275	-806.209	-855.484
Stanje 31.12.2023	15.538	181.374	3.700.056	3.896.968
Neodpisana vrednost				
Stanje 1.1.2023	13.165	232.441	2.429.639	2.675.245
Stanje 31.12.2023	29.240	247.980	4.461.271	4.738.491

➤ Dodatna razkritja za pravice do uporabe nepremičnin, naprav in opreme

v EUR

	2024	2023
Amortizacija pravice do uporabe sredstev	1.129.530	1.339.177
Obresti, ki se nanašajo na obveznosti iz najema	101.717	166.556
Stroški, ki se nanašajo na kratkoročne najeme in najeme malih vrednosti	187.724	229.931
Skupaj zneski izkazani v izkazu poslovnega izida	1.418.971	1.735.664

V letu 2024 znaša skupni denarni odtok za najeme (s stroški, ki se nanašajo na kratkoročne najeme in najeme malih vrednosti) 1.215.073 EUR (2023: 1.452.868 EUR).

Skupina ima iz naslova lastninskega preoblikovanja v stvarnih vložkih še sredstva oziroma nepremičnine, ki zemljiškoknjižno niso urejena. Gre za zemljišča, ki so del infrastrukturnih objektov namenjenih izvajanju gospodarskih javnih služb in za premoženje, ki je tehnološka, funkcionalna in ekonomska celota.

V okviru Javnega holdinga je bila v začetku leta 2013 imenovana projektna skupina za pripravo podlag za ureditev zemljiškoknjižnega stanja infrastrukture javnih podjetij, ki predstavljajo stvarni vložek, z namenom urediti lastništvo nepremičnin v zemljiški knjigi. Projektna skupina je pripravila predloge uskladičenih pogodb s podlogami za te nepremičnine in jih meseca septembra 2013 posredovala Mestni občini Ljubljana in primestnim občinam v usklajevanje. V naslednjih letih so se aktivnosti nadaljevale s skupnimi sestanki pri pristojnih na Mestni občini Ljubljana ter zemljiškoknjižno ureditvijo nekaterih zemljišč.

Po stanju na dan 31. 12. 2024 znaša vrednost zemljiškoknjižno neurejenih zemljišč Skupine 10.971.656 EUR (31. 12. 2023: 10.971.656 EUR).

Slabitve nepremičnin, naprav in opreme v letu 2024 in 2023 niso bile izvedene.

Pojasnilo 2 - Naložbene nepremičnine

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Naložbene nepremičnine	3.527.652	3.529.659

Naložbene nepremičnine predstavljajo zemljišča, zgradbe in dele zgradb (garaže, počitniški objekt in stanovanji), ki jih Skupina oddaja v najem.

➤ Prikaz gibanja vrednosti naložbenih nepremičnin v letu 2024

v EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1.1.2024	3.443.947	248.856	3.692.803
Stanje 31.12.2024	3.443.947	248.856	3.692.803
Nabrani popravek vrednosti			
Stanje 1.1.2024	0	163.144	163.144
Amortizacija	0	2.007	2.007
Stanje 31.12.2024	0	165.151	165.151
Neodpisana vrednost			
Stanje 1.1.2024	3.443.947	85.712	3.529.659
Stanje 31.12.2024	3.443.947	83.705	3.527.652

➤ Prikaz gibanja vrednosti naložbenih nepremičnin v letu 2023

v EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1.1.2023	3.443.947	248.856	3.692.803
Stanje 31.12.2023	3.443.947	248.856	3.692.803
Nabrani popravek vrednosti			
Stanje 1.1.2023	0	161.138	161.138
Amortizacija	0	2.006	2.006
Stanje 31.12.2023	0	163.144	163.144
Neodpisana vrednost			
Stanje 1.1.2023	3.443.947	87.718	3.531.665
Stanje 31.12.2023	3.443.947	85.712	3.529.659

Skupina v poslovnem letu 2024 in 2023 ni izvedla slabitev naložbenih nepremičnin na osnovi preverbe s strani odgovornih oseb, ki so ugotovile, da ni indikatorjev za slabitev.

Skupina za naložbene nepremičnine ne določa poštene vrednosti, ker gre za nepremičnine, ki jih Skupina oddaja predvsem z namenom pokrivanja stroškov, ki jih ima s temi nepremičninami ali deli nepremičnin, s katerimi razpolaga in jih ne uporablja za opravljanje dejavnosti. Gre pa za nepremičnine, za katere posloводство Skupine meni, da so tržne vrednosti teh nepremičnin višje od knjigovodskih vrednosti, že zaradi lokacij in zemljišč, ki so na območju Mestne občine Ljubljana.

Pojasnilo 3 - Neopredmetena sredstva

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Neopredmetena sredstva	83.519.281	85.819.118
<i>Od tega pravice do uporabe neopredmetenih sredstev</i>	<i>0</i>	<i>13.193</i>

Med dolgoročnimi premoženjskimi pravicami Skupina izkazuje pravice za računalniško programsko opremo, pravice do uporabe koncesijske infrastrukture, licence, koncesije, neopredmetena sredstva v izdelavi, stroške vrisa vodovodnih in kanalizacijskih priključkov, stavbne pravice, avtorske pravice ter emisijske kupone.

Pravice do uporabe koncesijske infrastrukture predstavljajo pogodbe z Mestno občino Ljubljana ter s pristojnimi občinami, ki na dan 31. 12. 2024 znašajo 64.207.578 EUR (31. 12. 2023: 74.409.445 EUR). Gre za gospodarsko javno infrastrukturo v lasti občin, ki jo Skupina uporablja za izvajanje gospodarskih javnih služb.

Skupina na dan 31. 12. 2024 med neopredmetenimi sredstvi izkazuje tudi koncesiji za izvajanje gospodarske javne službe systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina v Občini Log-Dragomer in Grosuplje v skupni višini 4.546.218 EUR (31. 12. 2023: 4.677.345 EUR).

Pregled postavk neopredmetenih sredstev, ki presegajo 10 % neodpisane knjigovodske vrednosti, predstavljajo pravice do uporabe koncesijske infrastrukture, evidentirane na osnovi pogodb, sklenjenih z občinami za:

- izvajanje obvezne GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov v vrednosti 56.190.554 EUR (31. 12. 2023: 58.866.294 EUR),
- izvajanje obvezne GJS odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v vrednosti 8.017.024 EUR (31. 12. 2023: 8.398.787 EUR).

Na dan 31. 12. 2024 je bilo v celoti amortiziranih 35,0 % vseh premoženjskih pravic brez koncesijske infrastrukture (31. 12. 2023: 35,5 %).

➤ Prikaz gibanja vrednosti neopredmetenih sredstev v letu 2024

v EUR

	Dolgoročne premož. pravice	Pravica do uporabe koncesijske infrastrukture	Dolgoročne premož. pravice v pridobivanju	Pravica do uporabe dolg. premož. pravic	Predujmi za pridobitev NS	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1.1.2024	27.199.535	141.506.645	154.725	28.785	0	168.889.690
Nove pridobitve	20.880.494	0	2.273.252	0	3.648.450	26.802.196
Odtujitve	-14.022.028	0	0	-28.785	-3.648.450	-17.699.263
Prenos iz investicij v teku	2.235.558	0	-2.235.558	0	0	0
Povečanja	2	0	0	0	0	2
Prenos iz nepr., naprav in opreme	179.552	16.689	0	0	0	196.241
Stanje 31.12.2024	36.473.113	141.523.334	192.419	0	0	178.188.866
Nabrani popravek vrednosti						
Stanje 1.1.2024	20.635.125	62.419.855	0	15.592	0	83.070.572
Amortizacija	1.221.342	10.349.683	0	13.193	0	11.584.218
Odtujitve	-135.972	0	0	-28.785	0	-164.757
Prenos iz nepr., naprav in opreme	179.552	0	0	0	0	179.552
Stanje 31.12.2024	21.900.047	72.769.538	0	0	0	94.669.585
Neodpisana vrednost						
Stanje 1.1.2024	6.564.410	79.086.790	154.725	13.193	0	85.819.118
Stanje 31.12.2024	14.573.066	68.753.796	192.419	0	0	83.519.281

Skupina emisijske kupone izkazuje med dolgoročnimi premoženjskimi pravicami. V letu 2024 je Skupina prejela s strani države 67.754 (2023: 69.641) emisijskih kuponov, dodatno kupila 291.000 (2023: 227.200) emisijskih kuponov (od tega 191.000 manjkajočih emisijskih kuponov v vrednosti 13.474.540 EUR za leto 2023 ter 100.000 emisijskih kuponov v vrednosti 7.338.200 EUR za leto 2024). Skupina ima na dan 31. 12. 2024 evidentiranih 141.739 emisijskih kuponov (31. 12. 2023: 385.065 EUR), od tega 41.739 brezplačno pridobljenih od države vrednotenih po 1 EUR in 100.000 v vrednosti 7.338.200 EUR.

Na osnovi poročila pooblaščenega preveritelja, je Skupina v letu 2024 državi predala 385.067 emisijskih kuponov za leto 2023 (leta 2023 za leto 2022: 512.958).

Po stanju na dan 31. 12. 2024 je imela Skupina za 436.343 EUR (31. 12. 2023: 601.315 EUR) bodočih finančnih obvez iz naslova sklenjenih pogodb za nakup neopredmetenih sredstev.

Neopredmetena sredstva Skupine so bremen prosta.

➤ Prikaz gibanja vrednosti neopredmetenih sredstev v letu 2023

v EUR

	Dolgoročne premož. pravice	Pravica do uporabe koncesijske infrastrukture	Dolgoročne premož. pravice v pridobivanju	Pravica do uporabe dolg. premož. pravic	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 1.1.2023	26.274.039	146.482.869	233.159	28.785	173.018.852
Nove pridobitve	18.347.940	255.769	1.019.626	0	19.623.335
Odtujitve	-18.520.504	-6.867.052	0	0	-25.387.556
Prenos iz investicij v teku	1.098.060	0	-1.098.060	0	0
Prenos iz nepr., naprav in opreme	0	1.635.059	0	0	1.635.059
Stanje 31.12.2023	27.199.535	141.506.645	154.725	28.785	168.889.690
Nabrani popravek vrednosti					
Stanje 1.1.2023	19.592.867	52.160.366	0	1.199	71.754.432
Amortizacija	1.087.093	10.353.831	0	14.393	11.455.317
Odtujitve	-44.835	-94.342	0	0	-139.177
Stanje 31.12.2023	20.635.125	62.419.855	0	15.592	83.070.572
Neodpisana vrednost					
Stanje 1.1.2023	6.681.172	94.322.503	233.159	27.586	101.264.420
Stanje 31.12.2023	6.564.410	79.086.790	154.725	13.193	85.819.118

➤ Dodatna razkritja za pravice do uporabe neopredmetenih sredstev

v EUR

	2024	2023
Amortizacija pravic do uporabe neopredmetenih sredstev	13.193	14.393
Obresti, ki se nanašajo na obveznosti iz najema	271	848
Skupaj zneski izkazani v izkazu poslovnega izida	13.464	15.241

V letu 2024 znaša skupni denarni odtok za najeme neopredmetenih sredstev 13.750 EUR (2023: 15.000 EUR).

Slabitve neopredmetenih sredstev v letu 2024 in 2023 niso bile izvedene.

Pojasnilo 4 - Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Naložbe v deleže	17.838	17.838
Finančna sred. po pošteni vredn. preko drugega vseobsegajočega donosa	17.838	17.838

➤ Pregled gibanja finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa

v EUR

	Skupaj
Stanje 1.1.2023	1.457.838
Prilagoditev deleža v družbi Resalta B.V. na tržno vrednost	2.040.000
Prerazporeditev deleža v družbi Resalta B.V. na nekratkoročna sredstva za prodajo	-3.480.000
Stanje 31.12.2023	17.838
Stanje 31.12.2024	17.838

Naložbe v deleže na dan 31. 12. 2024 znašajo 17.838 EUR (31. 12. 2023: 17.838 EUR).

Skupina je delež v družbi Resalta B.V. konec leta 2023 v vrednosti 3.480.000 EUR prerazporedila iz finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa na nekratkoročna sredstva za prodajo.

Druge naložbe v deleže so vrednotene po nabavni vrednosti, saj za njih ne obstaja delujoči trg, poleg tega te finančne naložbe niso materialno pomembne, zato Skupina posebej ne ugotavlja njihove poštene vrednosti.

Vrednostni papirji niso zastavljeni kot jamstvo za obveznosti Skupine.

Pojasnilo 5 - Posojila

➤ Prikaz nekratkoročnih posojil

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Nekratkoročna posojila		
Terjatve iz najema naprav in opreme	734.605	911.808
Terjatve iz podnajema naprav in opreme	0	439.844
Nekratkoročna posojila	734.605	1.351.652

Skupina daje naprave za priključitev na vročevodno in plinovodno omrežje v finančni najem odjemalcem energije. Kratkoročni del teh terjatev iz najema naprav in opreme v višini 383.191 EUR (31. 12. 2023: 507.315 EUR) je prenesen na kratkoročna posojila, ker zapadejo v plačilo v naslednjem letu.

V letu 2024 je Skupina odkupila najeto opremo za enotno mestno kartico Urbana ter odpravila terjatve iz podnajema naprav in opreme.

➤ Prikaz kratkoročnih posojil

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Kratkoročna posojila		
Terjatve iz najema naprav in opreme	383.191	507.315
Terjatve iz podnajema naprav in opreme	0	85.192
Depoziti v bankah	1.051.078	425.838
Kratkoročna posojila	1.434.269	1.018.345

Posojila niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti Skupine.

➤ Terjatve iz naslova najema naprav in opreme po stanju na dan 31. 12. 2024

v EUR

	Najmanjša vsota najemnin	Obresti	Glavnica
Obdobja:			
do 1 leta	426.943	43.752	383.191
od 1 do 5 let	711.051	60.935	650.116
nad 5 let	94.283	9.794	84.489
Skupaj terjatve	1.232.277	114.481	1.117.796

- Terjatve iz naslova najema in podnajema naprav in opreme po stanju na dan 31. 12. 2023

v EUR

	Najmanjša vsota najemnin	Obresti	Glavnica
Obdobja:			
do 1 leta	683.279	90.772	592.507
od 1 do 5 let	1.358.941	129.286	1.229.655
nad 5 let	135.609	13.612	121.997
Skupaj terjatve	2.177.829	233.670	1.944.159

Nezasluženi finančni prihodek po stanju na dan 31. 12. 2024 znaša 114.481 EUR (31. 12. 2023: 233.670 EUR), celotni popravek neizterljivih terjatev za najmanjše najemnine pa 8.404 EUR (31. 12. 2023: 5.211 EUR).

Pojasnilo 6 - Nekratkoročna sredstva za prodajo

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Nekratkoročna sredstva za prodajo	0	3.480.000
Nekratkoročna sredstva za prodajo	0	3.480.000

Med nekratkoročna sredstva za prodajo je bil leta 2023, iz finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, prerazvrščen delež v družbi Resalta B.V., ki je bil prodan v letu 2024.

Pojasnilo 7 - Zaloge

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Osnovne in pomožne surovine	9.813.498	31.397.381
Nadomestni deli in material za popravila in vzdrževanje	12.467.329	12.815.748
Drug material in osebna varovalna oprema	742.806	838.545
Trgovsko blago	1.586	1.881
Predujmi za zaloge	1.517	3.588
Zaloge	23.026.736	45.057.143

Nižje vrednosti zalog materiala so posledica predvsem nižjih zalog premoga, ki predstavljajo največji delež in so konec leta 2024 znašale 6.805.968 EUR (31. 12. 2023: 27.984.435 EUR). Med zalogami so pomembne še zaloge ekstra lahkega kurilnega olja (ELKO), pogonskega goriva ter material in nadomestni deli za vzdrževanje nepremičnin, naprav in opreme Skupine.

Ob redni letni inventuri materiala je Skupina zaradi zastarelosti in neuporabnosti odpisala material v višini 71.094 EUR (2023: 192.382 EUR). Pri rednem letnem popisu so bili ugotovljeni primanjkljaji materiala in trgovskega blaga v višini 24.545 EUR (2023: 60.890 EUR) ter presežki v višini 21.603 EUR (2023: 21.334 EUR).

Knjigovodska vrednost zalog ne presega čiste iztržljive vrednosti.

Skupina ne razpolaga z zalogami, ki bi bile dane kot jamstvo za obveznosti Skupine.

Pojasnilo 8 - Kratkoročne poslovne terjatve

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	80.316.923	85.894.057
Popravek vrednosti terjatev do kupcev	-7.086.453	-7.385.074
Terjatve do državnih in drugih institucij	7.930.850	6.413.437
Popravek vrednosti terjatev do državnih in drugih institucij	-406.286	-397.288
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	4.285.402	4.176.980
Odpis poslovnih terjatev do drugih	0	-3.000
Kratkoročne poslovne terjatve	85.040.436	88.699.112

Terjatve do kupcev predstavljajo terjatve za dobave in izvedbe storitev, ki jih opravlja Skupina. Skupina ima velik obseg kupcev in dejavnosti, zato so tudi terjatve do kupcev visoke in pomenijo pomembno postavko v konsolidiranem izkazu finančnega položaja Skupine.

Stanje terjatev do kupcev na dan 31. 12. 2024 je glede na konec preteklega leta nižje predvsem iz naslova nižje decembrske realizacije na dejavnostih oskrbe s plinom in prodaje električne energije.

Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami do drugih na dan 31. 12. 2024 predstavljajo največji znesek terjatve za dani predujem za najem gospodarske javne infrastrukture v višini 3.227.152 EUR (31. 12. 2023: 3.234.541 EUR).

Zapadlosti računov Skupine so določene v dobavnih pogojih, aktih, ki urejajo opravljanje gospodarskih javnih služb, pogodbah in drugih predpisih.

- Razčlenitev terjatev do kupcev po zapadlosti po stanju na dan 31. 12. 2024

v EUR

Vrste terjatev	Nezapadle	Zapadle	Skupaj
Terjatve do kupcev	64.597.601	15.719.322	80.316.923
Popravek vrednosti terjatev			-7.086.453
Skupaj terjatve do kupcev			73.230.470

- Razčlenitev terjatev do kupcev po zapadlosti po stanju na dan 31. 12. 2023

v EUR

Vrste terjatev	Nezapadle	Zapadle	Skupaj
Terjatve do kupcev	72.791.513	13.102.544	85.894.057
Popravek vrednosti terjatev			-7.385.074
Skupaj terjatve do kupcev			78.508.983

Od skupnega zneska terjatev do kupcev odpade na nezapadle terjatve 80,4 % (31. 12. 2023: 84,7 %) in na zapadle terjatve 19,6 % (31. 12. 2023: 15,3 %). Gibanje popravka vrednosti terjatev je predstavljeno v Pojasnilu 29, v sklopu Kreditnega tveganja.

Pojasnilo 9 - Druga kratkoročna sredstva

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Nezaračunane terjatve za investicije	1.824.585	1.885.681
Kratkoročno odloženi stroški	1.150.746	976.446
Kratkoročno nezaračunani prihodki	1.311.371	22.980
Ostala kratkoročna sredstva	738	659
Druga kratkoročna sredstva	4.287.440	2.885.766

Nezaračunane terjatve se nanašajo na investicije, ki jih izvaja Skupina za račun občin. Gre za vlaganja, za katera občinam še niso bili izstavljeni računi.

Med kratkoročno odloženimi stroški so naročnine, licence, članarine in drugi stroški, ki se nanašajo na naslednje poslovno leto.

Pojasnilo 10 - Denar in denarni ustrezniki

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Gotovina v blagajni	4.940	5.867
Denar na poti	51.400	41.924
Denarna sredstva na TRR	7.251.976	3.462.144
Denar in denarni ustrezniki	7.308.316	3.509.935

Stanje denarnih sredstev je odvisno od dinamike predvidenih odlivov v začetku naslednjega leta.

Skupina nima odobrenih nobenih samodejnih zadolžitev na transakcijskih računih. Denarna sredstva so bremen prosta.

Pojasnilo 11 - Kapital

➤ Vpoklicani kapital

Osnovni kapital Skupine je enak osnovnemu kapitalu obvladujoče družbe Javni holding in znaša po 7. členu družbene pogodbe 151.446.841 EUR. Vsak družbenik ima osnovni vložek v obvladujoči družbi v višini poslovnega deleža po 8. členu družbene pogodbe.

➤ Kapitalske rezerve

Kapitalske rezerve znašajo na dan 31. 12. 2024 16.902.738 EUR (2023: 16.902.738EUR) in so posledica opravljene revalorizacije osnovnega kapitala v letih 1995 do 2001, zmanjšane za pokrivanje bilančne izgube v preteklih letih ter za plačilo davka od dobička v preteklih letih.

➤ Rezerve iz dobička

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Zakonske rezerve	1.742.471	1.452.067
Druge rezerve iz dobička	213.035.091	200.458.029
Rezerve iz dobička	214.777.562	201.910.096

Zakonske rezerve Skupine so oblikovane v višini zakonskih rezerv obvladujoče družbe.

Druge rezerve iz dobička se povečujejo ali zmanjšujejo za konsolidirani dobiček oziroma izgubo Skupine in zmanjšujejo iz naslova izplačil dobička obvladujoče družbe družbenikom ter za razpustitev dela rezerv odvisnih družb, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti iz naslova aktuarskih izgub za izplačane odpravnine ob upokojitvi.

V letu 2024 so se druge rezerve iz dobička spremenile in sicer:

- povečale iz naslova prenosa konsolidiranega dobička leta 2023 v višini 11.267.010 EUR (2023: prenos konsolidirane izgube leta 2022 v višini 6.097.693 EUR);
- povečale iz naslova dobička od prodaje deleža v družbi Resalta B.V., vrednotenega po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, v višini 1.993.410 EUR;
- znižale za znesek razpustitve dela negativnih rezerv odvisnih družb, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, ki se nanašajo na aktuarski primanjkljaj iz naslova izplačanih odpravnin ob upokojitvi v višini 683.358 EUR (31. 12. 2023: 212.445 EUR).

➤ Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti

Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, so na dan 31. 12. 2024 izkazane v negativni vrednosti 5.032.653 EUR (31. 12. 2023: v negativni vrednosti 2.283.901 EUR). Med rezervami, nastalimi zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, so bili konec leta 2023, poleg aktuarskih izgub za odpravnine ob upokojitvi, izkazanih v negativni višini 3.875.101 EUR, vključeni tudi nerealizirani dobički iz prevrednotenja finančne naložbe v družbo Resalta B.V. v višini 1.591.200 EUR. Zaradi prodaje deleža v družbi Resalta B.V. so bile v letu 2024 rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, ki so se konec leta 2023 nanašala na prevrednotenje finančne naložbe v družbo Resalta B.V., odpravljene.

➤ Čisti poslovni izid poslovnega leta

Konsolidirani čisti poslovni izid Skupine po stanju na dan 31. 12. 2024 je negativen in dodatno povečan za izgubo, ki je nastala iz razpustitve dela negativnih rezerv obvladujoče družbe, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, ki se nanašajo na aktuarski primanjkljaj iz naslova izplačanih odpravnin ob upokojitvi v višini 80.628 EUR (31. 12. 2023: 19.989 EUR). Negativen konsolidirani čisti poslovni izid Skupine znaša 1.254.695 EUR (31. 12. 2023: pozitiven v višini 11.267.010 EUR).

Pojasnilo 12 - Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	15.908.541	12.220.163
Rezervacije za jubilejne nagrade	4.270.499	4.208.808
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	20.179.040	16.428.971

Rezervacije so črpane za zneske dejansko obračunanih odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad tekom poslovnega leta, konec leta pa so usklajene na osnovi aktuarskih izračunov po posameznih družbah v skupini.

Oblikovanje ali odprava rezervacij pri jubilejnih nagradah v celoti vpliva na stroške oziroma prihodke družbe. Pri oblikovanju oziroma odpravi rezervacij pri odpravninah ob upokojitvi pa aktuarski presežek ali primanjkljaj vplivata na rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, ostale spremembe pa na stroške oziroma prihodke družbe.

V letu 2024 so se rezervacije črpale za izplačila odpravnin ob upokojitvi v višini 2.019.418 EUR (2023: 978.372 EUR) in jubilejnih nagrad v višini 679.924 EUR (2023: 540.255 EUR).

Na osnovi aktuarskih izračunov so bile konec leta 2024 dodatno oblikovane rezervacije za odpravnine ob upokojitvi v višini 5.989.095 EUR (31. 12. 2023: 2.972.249 EUR) in rezervacije za jubilejne nagrade v višini 867.492 EUR (31. 12. 2023: 1.218.940 EUR). Glavnina povečanja oblikovanih rezervacij za odpravnine ob upokojitvi v višini 3.069.964 EUR se nanaša na povišanje vrednosti odpravnin, ki so posledica na novo določenih večkratnikov povprečnih plač, ki določajo višino odpravnin (iz 3 na 3, 4 ali 5 kratnik povprečne plače), odvisno od delovne dobe v Skupini.

Zaradi odhodov zaposlenih je Skupina odpravila rezervacije za odpravnine ob upokojitvi v višini 281.299 EUR (31. 12. 2023: 158.067 EUR) in za jubilejne nagrade v višini 125.877 EUR (31. 12. 2023: 67.531 EUR).

➤ Prikaz gibanja rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade v letu 2024

v EUR

	Aktuarski izračun 31.12.2024	Oblikovanje (+)/ Odprava (-)	Črpanje	Aktuarski izračun 1.1.2024
DR za odpravnine ob upokojitvi	15.908.541	5.707.796	2.019.418	12.220.163
Tekoči stroški storitev (CSC)		639.449		
Tekoči stroški obresti (IC)		358.144		
Spremembe pravic (PSC)		3.069.964		
Odhodi (odprava)		-281.299		
Aktuarski primanjkljaj (AG) sprem. finan. predp.		550.323		
Aktuarski primanjkljaj (AG) izkustvo		1.371.215		
Izplačila (črpanje v obdobju)			2.019.418	
DR za jubilejne nagrade	4.270.499	741.615	679.924	4.208.808
Tekoči stroški storitev (CSC)		359.340		
Tekoči stroški obresti (IC)		142.513		
Odhodi (odprava)		-125.877		
Aktuarski primanjkljaj (AG) sprem. finan. predp.		154.490		
Aktuarski primanjkljaj (AG) izkustvo		211.149		
Izplačila (črpanje v obdobju)			679.924	
DR za odprav.ob upok. in jub. nagrade	20.179.040	6.449.411	2.699.342	16.428.971

➤ Prikaz gibanja rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade v letu 2023

v EUR

	Aktuarski izračun 31.12.2023	Oblikovanje (+)/ Odprava (-)	Črpanje	Aktuarski izračun 1.1.2023
DR za odpravnine ob upokojitvi	12.220.163	2.814.182	978.372	10.384.353
Tekoči stroški storitev (CSC)		615.924		
Tekoči stroški obresti (IC)		386.205		
Odhodi (odprava)		-158.067		
Aktuarski primanjkljaj (AG) sprem. finan. predp.		638.173		
Aktuarski primanjkljaj (AG) izkustvo		1.331.947		
Izplačila (črpanje v obdobju)			978.372	
DR za jubilejne nagrade	4.208.808	1.151.409	540.255	3.597.654
Tekoči stroški storitev (CSC)		355.528		
Tekoči stroški obresti (IC)		155.749		
Odhodi (odprava)		-67.531		
Aktuarski primanjkljaj (AG) sprem. finan. predp.		204.393		
Aktuarski primanjkljaj (AG) izkustvo		503.270		
Izplačila (črpanje v obdobju)			540.255	
DR za odprav.ob upok. in jub. nagrade	16.428.971	3.965.591	1.518.627	13.982.007

Izračun rezervacij je opravil pooblaščen aktuar na podlagi statističnih podatkov o starosti in fluktuaciji zaposlenih ter veljavnih aktov, ki so osnova za izplačilo odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad.

Pri aktuarskih izračunih so bile uporabljene naslednje predpostavke:

- skupna rast plač Skupine v višini 4,5 % v letu 2025 in 0,5 % od leta 2026 naprej (31. 12. 2023: v višini 0,5 % v letu 2024 in naprej);
- rast povprečne plače v Republiki Sloveniji je predpostavljena v višini 2,6 % letno v letu 2025 in v nadaljnjih letih, kar predstavlja ocenjeno dolgoročno rast plač (31. 12. 2023: v višini 2,5 % letno v letu 2024 in v nadaljnjih letih);
- upoštevana je rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v enaki višini, kot je predpostavljeno za rast povprečne plače v Republiki Sloveniji;
- izračun obveznosti za odpravnine je vezan na pokojninsko delovno dobo posameznega zaposlenca;
- izbrana diskontna obrestna mera znaša 3,46 % letno (31. 12. 2023: 3,51 % letno).

Na izračun rezervacij za odpravnine ob upokojitvi najbolj vplivata aktuarski predpostavki diskontna obrestna mera in dolgoročno rast plač, zato je za spremembo teh predpostavk izračunana analiza občutljivosti.

➤ Analiza občutljivosti za pomembne aktuarske predpostavke na dan 31. 12. 2024

v EUR

Postavka	Obdobje	Predpostavka	Odmik	Dolgoročne obveznosti	Odpravnine	Jubilejne nagrade
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2024	Centralni scenarij	0,00%	20.179.040	15.908.541	4.270.499
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2024	Diskontna obr. mera	-0,50%	20.938.556	16.524.355	4.414.201
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2024	Diskontna obr. mera	0,50%	19.472.972	15.337.392	4.135.580
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2024	Rast plač	-0,50%	19.459.636	15.326.649	4.132.987
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2024	Rast plač	0,50%	20.946.089	16.530.403	4.415.686

➤ Analiza občutljivosti za pomembne aktuarske predpostavke na dan 31. 12. 2023

v EUR

Postavka	Obdobje	Predpostavka	Odmik	Dolgoročne obveznosti	Odpravnine	Jubilejne nagrade
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Centralni scenarij	0,00%	16.428.971	12.220.163	4.208.808
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Diskontna obr. mera	-0,50%	17.013.824	12.665.154	4.348.670
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Diskontna obr. mera	0,50%	15.861.721	11.787.564	4.074.157
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Rast plač	-0,50%	15.871.732	11.797.246	4.074.486
Stanje obveznosti (DBO)	31.12.2023	Rast plač	0,50%	17.022.201	12.671.557	4.350.644

Pojasnilo 13 - Druge rezervacije

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Rezervacije za aktivna odlagalna polja	22.012.011	21.359.368
Druge rezervacije	22.012.011	21.359.368

Skupina ima oblikovane rezervacije za bodoče stroške zapiranja in vzdrževanja odlagališča nenevarnih odpadkov Barje za 30 let po prenehanju odlaganja odpadkov, ki so se v letu 2024 povečale za znesek obrestovanja v višini 652.643 EUR (2023: 600.351 EUR).

➤ Prikaz gibanja drugih rezervacij v letu 2024

v EUR

	31.12.2024	Črpanje	Odprava/ Prenos	Oblikovanje	1.1.2024
Rezervacije za aktivna odlagalna polja	22.012.011	0	0	652.643	21.359.368
Druge rezervacije	22.012.011	0	0	652.643	21.359.368

➤ Prikaz gibanja drugih rezervacij v letu 2023

v EUR

	31.12.2023	Črpanje	Odprava/ Prenos	Oblikovanje	1.1.2023
Rezervacije za aktivna odlagalna polja	21.359.368	0	0	600.351	20.759.017
Rezervacija za prisp. za poklic. zav. voznikov	0	283.895	3.884.158	0	4.168.053
Druge rezervacije	21.359.368	283.895	3.884.158	600.351	24.927.070

V tožbenih zahtevkih niso izpolnjeni kriteriji za pripoznanje rezervacij.

Pojasnilo 14 - Nekratkoročno odloženi prihodki

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Prejete državne podpore	8.719.773	8.526.739
Prejete donacije	90.908	110.711
Ostali nekratkoročno odloženi prihodki	2.460.464	2.619.473
Nekratkoročno odloženi prihodki	11.271.145	11.256.923

Nekratkoročno odloženi prihodki iz naslova prejetih državnih podpor predstavljajo prejete dotacije za nepremičnine, naprave in opremo s strani države in lokalnih skupnosti. Dotacije za nepremičnine, naprave in opremo se znižujejo za obračunano amortizacijo teh sredstev in morebitne odpise ali odprodajo teh sredstev v sorazmernem deležu, v katerem so bila sredstva financirana z dotacijo.

Poleg dotacij ima Skupina tudi prejete donacije za brezplačno prejeta sredstva s strani drugih investitorjev, ki se črpajo na način kot prejete dotacije.

Med ostalimi nekratkoročno odloženimi prihodki Skupine so izkazani prihodki za pokrivanje stroškov razgradnje za zapiranje odlagališča v višini 2.142.572 EUR (31. 12. 2023: 2.249.701 EUR).

➤ Prikaz gibanja nekratkoročno odloženih prihodkov v letu 2024

v EUR

	31.12.2024	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	1.1.2024
Prejete državne podpore	8.719.773	566.054	0	759.088	8.526.739
Prejete donacije	90.908	19.803	0	0	110.711
Ostali nekratkoročno odloženi prihodki	2.460.464	159.009	0	0	2.619.473
Nekratkoročno odloženi prihodki	11.271.145	744.866	0	759.088	11.256.923

➤ Prikaz gibanja nekratkoročno odloženih prihodkov v letu 2023

v EUR

	31.12.2023	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	1.1.2023
Prejete državne podpore	8.526.739	569.473	31	570.789	8.525.454
Prejete donacije	110.711	18.453	5.320	0	134.484
Ostali nekratkoročno odloženi prihodki	2.619.473	158.240	0	0	2.777.713
Nekratkoročno odloženi prihodki	11.256.923	746.166	5.351	570.789	11.437.651

Pojasnilo 15 - Finančne obveznosti

• Prikaz nekratkoročnih finančnih obveznosti

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Nekratkoročne finančne obveznosti do bank	91.270.846	91.647.166
Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov	339.185	3.907.237
Nekratkoročne finančne obveznosti iz uporabe koncesijske infrastrukture	67.511.164	70.043.811
Nekratkoročne finančne obveznosti	159.121.195	165.598.214

Pogodbeni denarni tokovi za nekratkoročne finančne obveznosti so predstavljeni v Pojasnilu 29 - preglednica »Plačilno sposobnostno tveganje«.

Nekratkoročne finančne obveznosti do bank na dan 31. 12. 2024 znašajo 91.270.846 EUR (31. 12. 2023: 91.647.166 EUR). Skupna vrednost črpanih nekratkoročnih posojil z obrestmi, skupaj z delom, ki zapade v plačilo v naslednjem letu v višini 25.930.198 EUR, znaša 117.201.044 EUR (31. 12. 2023: 113.589.800 EUR).

➤ Nekratkoročna bančna posojila z obrestmi do bank

Posojilodajalec	Stanje posojila v EUR	Obrestna mera	Datum zapadlosti	Zavarovanje posojila
Banka	4.000.428	6 m EURIBOR + 1,20 %	31.12.2031	10 bianco menic
Banka	3.714.286	3 m EURIBOR + 3,05 %	30.06.2031	10 bianco menic
Skupina bank	70.444.525	6 m EURIBOR + 1,75 %	31.03.2031	10 bianco menic, hipoteke
Banka	563.775	6 m EURIBOR + 2,05 %	22.12.2030	10 bianco menic
Banka	6.857.143	4,40 %	20.12.2030	10 bianco menic
Banka	5.088.600	3 m EURIBOR + 2,85 %	31.07.2030	10 bianco menic
Banka	778.584	6 m EURIBOR + 3,50 %	31.05.2030	10 bianco menic
Banka	2.153.239	6 m EURIBOR + 1,90 %	31.12.2029	5 bianco menic
Banka	2.187.267	0,81 %	30.06.2029	10 bianco menic
Banka	3.218.842	2,18 %	04.06.2029	10 bianco menic
Banka	2.857.143	3 m EURIBOR + 0,28 %	31.12.2028	10 bianco menic
Banka	13.701.884	4,95 %	31.12.2027	10 bianco menic
Banka	1.635.328	3 m EURIBOR + 1,78 %	31.12.2027	5 bianco menic
Skupaj posojila	117.201.044			

Skupina ima med nekratkoročnimi finančnimi obveznostmi izkazana tri nova nekratkoročna bančna posojila v skupni vrednosti 21.700.000 EUR (posojilo v višini 13.700.000 EUR za več investicij v vročevodno in plinovodno omrežje ter proizvodne vire, posojilo v višini 4.000.000 EUR za investicije v vodovodno in kanalizacijsko omrežje ter posojilo v višini 4.000.000 EUR za financiranje poplačila prispevkov za poklicno zavarovanje voznikov).

Največje nekratkoročno posojilo, najeto za izgradnjo plinsko parne enote PPE-TOL, se črpa sukcesivno glede na stopnjo izvedenih del in je bilo v letu 2024 črpano v višini 3.540.000 EUR (2023: 9.410.500 EUR). Skupna vrednost črpanega posojila do 31. 12. 2024 znaša 96.683.257 EUR (31. 12. 2023: 93.143.257 EUR). Skupina je v letu 2024 odplačala 4 obroke tega posojila v skupni vrednosti 15.000.000 EUR (2023: tri obroke v skupni vrednosti 11.250.000 EUR). Finančna obveznost se je zato na dan 31. 12. 2024 znižala in znaša 70.444.525 EUR²⁷⁸ (31. 12. 2023: 81.944.596 EUR).

²⁷⁸ Od celotne finančne obveznosti v višini 70.444.525 EUR znaša glavnica 70.433.257 EUR in obresti 11.268 EUR.

Nekratkoročne finančne obveznosti iz posojil do bank z dospelostjo nad pet let znašajo 22.577.487 EUR.

➤ Pregled finančnih obveznosti po vrstah najemov

Vrsta najema	Stanje obveznosti iz najema v EUR	Obrestna mera	Datum zapadlosti
Najem zemljišča	9.465	2,63 %	31.12.2028
Najem zemljišča	14.332	4,74 %	31.12.2027
Najem zgradbe	31.971	2,50 %	31.08.2032
Najem zgradbe	31.767	2,50 %	31.08.2032
Najem zgradbe	36.549	2,63 %	31.12.2028
Najem zgradbe	1.074	1,29 %	30.09.2025
Najem zgradbe	1.195	1,80 %	31.05.2025
Najem opreme	1.913	6,01 %	30.06.2027
Najem opreme	1.913	6,01 %	30.06.2027
Najem opreme	13.275	5,94 %	31.07.2026
Najem opreme	916.052	1,84 %	30.04.2026
Najem opreme	14.760	6,24 %	31.12.2025
Najem opreme	2.102	5,40 %	31.12.2025
Najem opreme	21.467	6,24 %	30.11.2025
Najem opreme	610	4,00 %	31.10.2025
Najem opreme	464	5,53 %	31.05.2025
Najem opreme	1.331	5,40 %	31.01.2025
Skupaj najemi	1.100.240		

Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov na dan 31. 12. 2024 znašajo 339.185 EUR (31. 12. 2023: 3.907.237 EUR). Skupna vrednost diskontiranih obveznosti iz najemnih pogodb, skupaj z delom, ki zapade v plačilo v naslednjem letu v višini 761.055 EUR, znaša 1.100.240 EUR (31. 12. 2023: 5.316.892 EUR).

V letu 2024 so se finančne obveznosti zmanjšale predvsem zaradi odkupa opreme za enotno mestno kartico Urbana, ki jih je Skupina predtem najemala. Vrednost obveznosti iz najema je ob njihovi odpravi zaradi nakupa znašala 2.506.394 EUR.

Obveznosti iz najemov predstavljajo obveznosti Skupine na dan 31. 12. 2024 za pravice do uporabe sredstev za sredstva, ki jih ima Skupina v najemu v preostali dobi trajanja najema.

Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov z dospelostjo nad pet let znašajo 23.567 EUR.

➤ Pregled finančnih obveznosti po vrstah pogodb iz koncesijske infrastrukture

v EUR				
Pogodba	31.12.2024	31.12.2023	Obrestna mera	Datum zapadlosti
Pogodbe o najemu GJI za izvajanje obvezne GJS odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov	8.967.746	9.283.594	2,63 %	01.01.2046
Pogodbe o najemu GJI za izvajanje obvezne GJS obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov	61.076.065	63.227.195	2,63 %	01.01.2046
Pogodbe o najemu GJI za izvajanje GJS oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode	0	7.423.005	2,63%	31.12.2024
Pogodbe o najemu GJI za izvajanje obvezne GJS zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov	0	82.226	2,63%	31.12.2024
Pogodbe o najemu, uporabi in vzdrževanju javne infrastrukture sistema enotne mestne kartice (Urbana)	0	9.258	2,63%	30.06.2024
Skupaj koncesijska infrastruktura	70.043.811	80.025.278		

Skupina ima iz naslova uporabe koncesijske infrastrukture na dan 31. 12. 2024 evidentirane nekratkoročne finančne obveznosti iz uporabe koncesijske infrastrukture v višini 67.511.164 EUR (31. 12. 2023: 70.043.811 EUR). Skupna vrednost diskontiranih nekratkoročnih pogodb za najem koncesijske infrastrukture, skupaj z delom, ki zapade v plačilo v naslednjem letu v višini 2.532.647 EUR, znaša 70.043.811 EUR (31. 12. 2023: 80.025.278 EUR).

- Prikaz gibanja finančnih obveznosti iz nekratkoročnih bančnih posojil, najemov in pravic do uporabe koncesijske infrastrukture

v EUR

	Nekratkoročne finančne obveznosti do bank	Obveznosti iz najemov	Obveznosti iz pravic do uporabe koncesijske infrastrukture
Stanje 1.1.2023	105.177.577	2.691.448	96.303.104
Povečanja	24.410.500	4.056.306	255.861
Zmanjšanja	0	-59.734	-6.772.710
Obresti	6.554.544	187.971	2.244.148
Odplačilo/denarni tok	-22.552.821	-1.559.099	-12.005.125
Stanje 31.12.2023	113.589.800	5.316.892	80.025.278
<i>od tega prenos na kratk. fin. obveznosti</i>	-21.942.634	-1.409.655	-9.981.467
Stanje 1.1.2024	113.589.800	5.316.892	80.025.278
Povečanja	25.840.000	38.566	0
Zmanjšanja	0	-3.079.071	0
Obresti	7.342.855	114.408	1.984.856
Odplačilo/denarni tok	-29.571.611	-1.290.555	-11.966.323
Stanje 31.12.2024	117.201.044	1.100.240	70.043.811
<i>od tega prenos na kratk. fin. obveznosti</i>	-25.930.198	-761.055	-2.532.647

Nekratkoročne finančne obveznosti iz uporabe koncesijske infrastrukture z dospelostjo nad pet let znašajo 56.688.216 EUR.

• Prikaz kratkoročnih finančnih obveznosti

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	125.663.931	110.637.720
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	761.055	1.409.655
Kratkoročne finančne obveznosti iz uporabe koncesijske infrastrukture	2.532.647	9.981.467
Druge kratkoročne finančne obveznosti	0	1.070.822
Kratkoročne finančne obveznosti	128.957.633	123.099.664

Skupina ima pri bankah najeta kratkoročna posojila za zagotavljanje likvidnosti v skupni vrednosti (z obrestmi) 99.733.733 EUR (31. 12. 2023: 88.695.086 EUR), ki skupaj s prenesenim kratkoročnim delom nekratkoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu v višini 25.930.198 EUR, znašajo 125.663.931 EUR (31. 12. 2023: 110.637.720 EUR).

➤ **Kratkoročna bančna posojila z obrestmi do bank**

Posojilodajalec	Stanje posojila v EUR	Obrestna mera	Datum zapadlosti	Zavarovanje posojila
Banka	2.010.282	6 m EURIBOR + 1,00 %	15.12.2025	1 bianco menica
Banka	7.016.547	6 m EURIBOR + 1,60 %	11.12.2025	10 bianco menic
Banka	2.505.334	6 m EURIBOR + 1,60 %	11.12.2025	10 bianco menic
Banka	2.500.000	4,53 %	11.12.2025	10 bianco menic
Banka	1.503.546	6 m EURIBOR + 1,60 %	11.12.2025	5 bianco menic
Banka	1.406.147	6 m EURIBOR + 1,60 %	11.12.2025	5 bianco menic
Banka	10.834.581	6 m EURIBOR+ 1,60 %	8.12.2025	10 bianco menic
Banka	2.005.420	6 m EURIBOR+ 1,60 %	8.12.2025	10 bianco menic
Banka	10.027.434	6 m EURIBOR+ 1,60 %	5.12.2025	6 bianco menic
Banka	8.021.947	6 m EURIBOR+ 1,60 %	5.12.2025	6 bianco menic
Banka	5.012.524	6 m EURIBOR+ 1,60 %	5.12.2025	1 bianco menica
Banka	2.007.284	4,30 %	7.11.2025	10 bianco menic
Banka	2.214.902	4,50 %	17.10.2025	10 bianco menic
Banka*	3.479	4,44 %	17.10.2025	10 bianco menic
Banka	3.010.767	3 m EURIBOR + 0,90 %	10.10.2025	10 bianco menic
Banka*	2.257	3 m EURIBOR + 1,95 %	3.10.2025	10 bianco menic
Banka	3.513.933	4,70 %	11.08.2025	10 bianco menic
Banka	1.004.412	1 m EURIBOR + 1,85 %	30.04.2025	10 bianco menic
Banka*	4.658	5,50 %	30.04.2025	10 bianco menic
Banka	13.054.271	3 m EURIBOR+ 1,95 %	24.03.2025	10 bianco menic
Banka	2.008.307	1 m EURIBOR + 1,85 %	20.03.2025	5 bianco menic
Banka	20.040.907	1 m EURIBOR+ 1,70 %	24.01.2025	10 bianco menic
Banka*	12.744	6 m EURIBOR+ 2,15 %	9.12.2024	6 bianco menic
Banka*	12.050	6 m EURIBOR+ 3,10 %	9.12.2024	6 bianco menic
Skupaj posojila	99.733.733			

*Obračunane obresti, za poplačana oziroma nekorisčena kratkoročna posojila, ki so bile plačane januarja 2025.

Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov na dan 31. 12. 2024 v vrednosti 761.055 EUR (31. 12. 2023: 1.409.655 EUR) in iz uporabe koncesijske infrastrukture na dan 31. 12. 2024 v vrednosti 2.532.647 EUR (31. 12. 2023: 9.981.467 EUR) predstavljajo kratkoročne dele teh obveznosti, ki so prenesene iz nekratkoročnih obveznosti in zapadejo v plačilo v letu 2025.

Pojasnilo 16 - Kratkoročne poslovne obveznosti

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	49.514.718	58.718.762
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	26.119.097	17.981.957
Kratkoročne poslovne obveznosti	75.633.815	76.700.719

Nižje poslovne obveznosti do dobaviteljev, glede na predhodno leto, izhajajo predvsem iz naslova nižjih vrednosti prejetih računov za zemeljski plin in emisijske kupone. Skupina je na dan 31. 12. 2024 imela zapadle neporavnane obveznosti v višini 1.758.485 EUR (zapadle do 30 dni v višini 399.203 EUR in od 91 do 120 dni v višini 1.359.282 EUR). Na dan 31. 12. 2023 je imela Skupina zapadle neporavnane obveznosti v višini 16.094.160 EUR (zapadle do 30 dni). Vse zapadle obveznosti na dan 31. 12. 2024 je družba poplačala v prvem kvartalu leta 2025.

Glavni dobavitelji za Skupino so dobavitelji energentov, pogonskih goriv in emisijskih kuponov, občine za najem infrastrukture, izvajalci za investicije in vzdrževalna dela, dobavitelji naprav in opreme ter izvajalci, ki prevzemajo ločene frakcije odpadkov.

Tveganja neizpolnitve pogodbenih obveznosti s strani dobaviteljev Skupina obvladuje predvsem z rednim in skrbnim preverjanjem bonitete posameznih dobaviteljev. Ob večjih dobavah materiala in opreme ter izvedbah storitev zahteva ustrezne instrumente za zavarovanje za resnost ponudbe, za zavarovanje dobre izvedbe del in za zavarovanje odprave napak v garancijski dobi. Obveznosti do dobavitelja premoga so izpostavljene valutnemu tveganju (USD), ki ga Skupina obvladuje s sklenitvijo terminskih pogodb.

Pretežni del drugih kratkoročnih poslovnih obveznosti predstavljajo obveznosti do zaposlenih iz naslova plač za mesec december, obveznosti iz naslova emisijskih kuponov, ki bodo v naslednjem letu predani državi, obveznosti iz naslova okoljskih dajatev in druge obveznosti do države in državnih institucij (razne davčne obveznosti).

Pojasnilo 17 - Obveznosti iz pogodb s kupci

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Obveznosti iz pogodb s kupci Urbane	3.320.692	3.515.095
Prejeti kratkoročni predujmi	14.518	12.730
Obveznosti iz pogodb s kupci	3.335.210	3.527.825

Med obveznostmi iz pogodb s kupci predstavljajo glavnino obveznosti iz naslova neporabljenega dobroimetja na karticah Urbana v višini 2.572.363 EUR (31. 12. 2023: 2.956.080 EUR). Med obveznostmi iz pogodb s kupci so vključeni tudi prejeti predujmi ter razmejeni prihodki prodanih letnih vozovnic.

Pojasnilo 18 - Druge obveznosti

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	462.005	452.332
Kratkoročno odloženi prihodki	487.806	222.415
Kratkoročno vračunani stroški	20.715.854	26.714.505
DDV od danih predujmov	618.255	654.596
Druge obveznosti	22.283.920	28.043.848

Največji postavki med kratkoročno vračunanimi stroški predstavljata vkalkuliranje manjkajočih emisijskih kuponov v vrednosti 16.034.303 EUR (31. 12. 2023: 17.644.335 EUR) ter neizkoriščeni dopusti, ki jih zaposleni praviloma lahko izkoristijo do 30. 6. naslednjega leta in ki po stanju na dan 31. 12. 2024 vrednostno znašajo 3.655.180 EUR (31. 12. 2023: 3.821.337 EUR). Zmanjšanje vračunanih stroškov konec leta 2024 je predvsem posledica nižje vkalkulirane cene manjkajočih emisijskih kuponov ter izplačila prispevkov za poklicno zavarovanje voznikov, ki jih je družba, na osnovi dogovora s sindikati v družbi, poravnala v letu 2024.

Pojasnilo 19 - Čisti prihodki od prodaje

v EUR

	2024	2023
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu drugim družbam doseženi z opravljanjem gospodarske javne službe	153.400.773	142.010.139
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu drugim družbam doseženi z opravljanjem druge dejavnosti	189.292.383	243.504.282
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	10.046.169	86.503
Čisti prihodki od prodaje	352.739.325	385.600.924

Skupina ustvarja prihodke z opravljanjem storitev gospodarskih javnih služb in tržnih dejavnosti ter opravljanjem drugih dejavnosti kot dopolnilnih dejavnosti gospodarskim javnim službam.

➤ Struktura prihodkov po dejavnostih

v EUR

	2024	2023
Oskrba s toploto	112.041.715	116.735.944
Oskrba s plinom	50.763.612	65.893.324
Električna energija	39.459.097	61.907.600
Mestni linijski prevoz	16.535.600	16.104.924
Zbiranje, obdelava, odlaganje odpadkov	48.350.379	46.546.501
Ravnanje z odpadno vodo	25.694.116	24.101.659
Oskrba s pitno vodo	26.586.788	24.561.292
Drugi prevozi	9.971.311	10.162.321
Urejanje in čiščenje javnih površin	9.873.951	8.199.201
Drugo	13.462.756	11.388.158
Skupaj prihodki od prodaje	352.739.325	385.600.924

V letu 2024 so se prihodki Skupine znižali predvsem zaradi nižjih prodajnih cen in količin prodane pasovne električne energije in zaradi nižjih prodajnih cen zemeljskega plina in elektrike končnim odjemalcem.

Pojasnilo 20 - Drugi poslovni prihodki

v EUR

	2024	2023
Prihodki iz naslova državnih/občinskih pomoči	42.001.956	55.215.869
Prihodki iz ostalih brezplačno prejetih sredstev	198.136	464.210
Prihodki iz odprave rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade	407.176	225.599
Prihodki iz odprave drugih rezervacij	14.358	11.877
Prihodki iz naslova oslabljenih terjatev	69.392	104.475
Prihodki iz zavarovalniških odškodnin	951.637	791.715
Prihodki iz naslova prodaje nepremičnin, naprav in opreme	482.436	300.595
Prihodki iz odprave časovnih razmejitev za neizkoriščene dopuste	184.706	0
Prihodki iz odprave vkalk. stroškov za presežne cene električne energije (ZNPOVCE)	858.971	0
Prihodki iz odprave vrač. stroškov za manjkajoče emisijske kupone za leto 2023	2.090.825	0
Ostali poslovni prihodki	2.338.785	278.945
Drugi poslovni prihodki	49.598.378	57.393.285

Največji del prihodkov državnih in občinskih pomoči se nanaša na državne in občinske podpore za izvajanje dejavnosti gospodarskih javnih služb mestnega in medkrajevnega prometa v skupni višini 37.250.676 EUR (2023: 33.173.620 EUR), od tega predstavljajo subvencije s

strani Mestne občine Ljubljana v višini 14.015.032 EUR (2023: 12.785.388 EUR), primestnih občin v višini 1.293.400 EUR (2023: 1.208.203 EUR) in države v višini 21.942.244 EUR (2023: 19.180.029 EUR).

Med drugimi poslovnimi prihodki so v letu 2024 izkazani tudi prihodki iz presežka vračunane (tržne) cene za manjkajoče emisijske kupone vračunane konec leta 2023 nad njihovo dejansko nakupno ceno v letu 2024 v višini 2.079.130 EUR.

➤ Prihodki iz naslova državnih/občinskih pomoči

	v EUR	
	2024	2023
Prihodki iz dotacij za izvajanje dejavnosti mestnega in medkrajevnega prometa	37.250.676	33.173.620
Pomoč gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize	3.033	4.070.761
Nadomestila dobaviteljem zaradi visokih cen energije	0	14.053.705
Državne pomoči za pokrivanje stroškov dela	3.112.286	2.912.976
Ostale dotacije, subvencije	1.635.961	1.004.807
Prihodki iz naslova državnih/občinskih pomoči	42.001.956	55.215.869

Državne pomoči za pokrivanje stroškov dela predstavljajo boleznine in ostali povrnjeni zneski nadomestil plač in prispevkov, ki jih povrne država.

Pojasnilo 21 - Stroški blaga, materiala in storitev

	v EUR	
	2024	2023
Stroški blaga in materiala	137.774.727	179.522.933
Stroški storitev	67.892.801	59.147.736
Stroški blaga, materiala in storitev	205.667.528	238.670.669

Skupina prevzema del osnovnih surovin (zemeljski plin) na prenosnem omrežju in jih ne skladišči, zato se knjigovodsko evidentirajo neposredno v porabo kot takojšnji strošek.

Največji del porabljenega materiala predstavlja nakup in prenos zemeljskega plina v vrednosti 79.044.424 EUR (2023: 105.287.137 EUR).

Zmanjšanje stroškov blaga in materiala v letu 2024 se nanaša predvsem na zmanjšanje stroška porabe zemeljskega plina (iz naslova nižjih nakupnih cen) in zmanjšanje stroška porabe premoga predvsem zaradi nižjih količin porabljenega premoga.

Stroški storitev predstavljajo stroške vseh storitev, ki jih za Skupino opravljajo zunanji subjekti (stroški storitev vzdrževanja, zavarovalne premije, stroški plačilnega prometa, stroški intelektualnih storitev, stroški kuvertiranja, stroški oddaje ločenih frakcij in drugih odpadkov,...).

Med večjimi stroški storitev so stroški oddaje ločenih frakcij, t.j. oddaja bioloških odpadkov in lahkih frakcij, ki za leto 2024 znašajo 12.920.884 EUR (2023: 10.933.983 EUR).

Pojasnilo 22 - Stroški dela

Skupina obračunava plače, druge prejemke iz delovnega razmerja in povračila stroškov delavcem v skladu z veljavnimi kolektivnimi pogodbami in drugimi internimi akti, ki urejajo to področje in veljajo za posamezno družbo v Skupini ter v skladu z zakonodajo s področja plač in drugih prejemkov ter povračil stroškov v zvezi z delom.

➤ Pregled stroškov dela

v EUR

	2024	2023
Stroški plač	80.669.303	77.197.151
Stroški socialnih zavarovanj	17.915.111	16.760.023
Stroški pokojninskih zavarovanj	11.854.365	10.937.880
Drugi stroški socialnih zavarovanj	6.060.746	5.822.143
Drugi stroški dela	20.089.734	17.113.950
Stroški dela	118.674.148	111.071.124

V letu 2024 se izhodiščne plače družb v Skupini niso spremenile.

Povečanje drugih stroškov dela v letu 2024 izhaja predvsem iz oblikovanja rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejnih nagrad ob koncu leta, dodatnega vkalkuliranja neizkoriščenih dopustov ter višjega regresa za letni dopust glede na preteklo leto.

Na večje stroške za oblikovanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi v letu 2024 so vplivale predvsem višje odpravnine, ki so bile posledica na novo določenih večkratnikov povprečnih plač, ki določajo višino odpravnin (iz 3 na 3, 4 ali 5 kratnik povprečne plače), odvisno od delovne dobe v Skupini.

➤ Povprečno število zaposlenih v letu 2024 in 2023 po stopnjah izobrazbe

Stopnja izobrazbe	Povprečno število zaposlenih v 2024	Delež v %	Povprečno število zaposlenih v 2023	Delež v %
I.	10,4	0,4	12,4	0,5
II.	185,9	7,6	177,1	7,3
III.	74,3	3,1	60,2	2,5
IV.	857,9	35,2	877,3	36,1
V.	649,4	26,6	642,5	26,4
VI.	213,9	8,8	246,4	10,1
VII.	397,4	16,3	365,0	15,0
VIII/1.	44,5	1,8	46,4	1,9
VIII/2.	6,0	0,2	6,0	0,2
Skupaj	2.439,7	100	2.433,3	100

Skupina med stroški storitev izkazuje tudi stroške najema delovne sile v skupni višini 397.912 EUR za 24.927 opravljenih ur dela (2023: 344.012 EUR za 21.369 opravljenih ur dela). Na dan 31. 12. 2024 je imela Skupina 13 najetih delavcev (31. 12. 2023: 10 najetih delavcev) preko agencije za posredovanje delovne sile.

Pojasnilo 23 - Amortizacija

v EUR

	2024	2023
Neopredmetena sredstva	11.584.218	11.455.317
<i>od tega pravice do uporabe premoženjskih pravic</i>	<i>13.193</i>	<i>14.393</i>
Zemljišča in zgradbe	12.378.641	12.217.684
<i>od tega pravice do uporabe zemljišč</i>	<i>6.761</i>	<i>6.762</i>
<i>od tega pravice do uporabe zgradb</i>	<i>59.575</i>	<i>65.600</i>
Proizvajalne naprave in oprema	7.101.145	7.628.567
Druge naprave in oprema	7.216.666	7.510.905
<i>od tega pravice do uporabe drugih naprav in opreme</i>	<i>1.063.194</i>	<i>1.266.815</i>
Naložbene nepremičnine	2.007	2.006
Amortizacija	38.282.677	38.814.479
Od tega amortizacija pravic do uporabe sredstev	1.142.723	1.353.570

Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja, razen za del sredstev, kot je opisano v računovodskih usmeritvah s prikazanimi amortizacijskimi stopnjami/dobami koristnosti.

Največji znesek amortizacije neopredmetenih sredstev predstavlja amortizacija pravic do uporabe koncesijske infrastrukture v višini 10.349.683 EUR (2023: 10.353.831 EUR).

Največji znesek amortizacije nepremičnin, naprav in opreme se nanaša na amortizacijo distribucijskega omrežja, proizvodnih virov in vozil za izvajanje dejavnosti.

Pojasnilo 24 - Drugi poslovni odhodki

v EUR

	2024	2023
Odpisi neopredmetenih sredstev in nepremičnin, naprav in opreme	650.218	1.987.075
Oslabitev zalog	71.094	192.382
Oslabitev terjatev do kupcev	312.966	2.989.307
Oslabitev terjatev do drugih	8.997	397.288
Odhodki za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	1.024.321	961.010
Odhodki za vodna povračila	2.069.507	2.074.379
Odhodki za kupljene emisijske kupone	23.434.616	25.507.600
Odhodki za okoljsko dajatev zaradi odlaganja odpadkov in odvajanja odp. vod	150.693	229.222
Okoljevarstvene analize in meritve	578.174	369.954
Odhodki za učinkovito rabo energije (spodbude podjetja)	218.728	399.930
Vkalkulirani stroški iz naslova presežnih tržnih prihodkov od prodaje EE (ZNPOVCE)	0	858.971
Ostali odhodki	4.382.290	1.531.801
Drugi poslovni odhodki	32.901.604	37.498.919

Odpisi neopredmetenih sredstev ter nepremičnin, naprav in opreme predstavljajo odpise sredstev v uporabi in v izgradnji (investicije v teku) zaradi dotrajanosti, zastarelosti ali zaradi zamenjave z novimi sredstvi. Oslabitev terjatev se je izvedla v skladu z MSRP 9 in računovodskimi usmeritvami Skupine.

Med drugimi poslovnimi odhodki so največji odhodki za kupljene emisijske kupone v višini 23.434.616 EUR (2023: 25.507.600 EUR), ki jih mora Skupina, skladno z zakonodajo, zagotavljati za proizvodnjo toplote, pare in elektrike. Nižji odhodek je predvsem posledica manjših ugotovljenih emisij v letu 2024.

Pojasnilo 25 - Finančni izid

v EUR

	2024	2023
Prihodki za obresti iz poslovnih terjatev	399.827	981.690
Prihodki za obresti od posojil in drugi finančni prihodki	185.015	233.698
Skupaj finančni prihodki	584.842	1.215.388
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	-9.456.592	-7.999.016
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-971.394	-1.629.373
Skupaj finančni odhodki	-10.427.986	-9.628.389
Finančni izid	-9.843.144	-8.413.001

Glavnino finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti predstavljajo odhodki v višini 6.703.177 EUR (2023: 4.695.417 EUR)²⁷⁹ za obresti iz bančnih posojil. Povečanje v letu 2024 je posledica predvsem višjih obrestnih mer in večjega obsega črpanih kratkoročnih posojil.

Med finančnimi odhodki iz finančnih obveznosti so vključeni tudi odhodki za obresti iz diskontiranja bodočih denarnih tokov za koncesijsko infrastrukturo za leto 2024 v višini 1.984.856 EUR (2023: 2.244.148 EUR) ter odhodki za obresti iz diskontiranja najemov, ki za leto 2024 znašajo 101.988 EUR (2023: 187.971 EUR). Odhodki za obresti iz naslova diskontiranja za rezervacijo za zapiranje odlagališča Barje znašajo 652.643 EUR (2023: 600.351 EUR).

Pojasnilo 26 - Davek od dobička

v EUR

	2024	2023
Dobiček pred davkom	-212.865	12.880.197
Davek, obračunan po 22 % davčni stopnji z davčno izgubo tekočega obdobja	2.709.083	3.438.188
Davek od povečanja odhodkov	-387.874	-240.648
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	1.745.574	1.506.218
Davek od davčnih olajšav	-1.142.169	-2.677.825
Davek od prihodkov, ki zmanjšujejo davčno osnovo	-1.920.074	-83.248
Davek od prihodkov, ki povečujejo davčno osnovo	880	752
Drugo	-334.622	-350.239
Davek od dobička skupaj	670.798	1.593.198
Efektivna davčna stopnja	-	12,37%

Skupina ni pripoznala terjatev za odloženi davek, ker v prihodnje ne bo na razpolago dovolj obdavčljivih dobičkov, ki bi omogočali uporabo terjatev za odloženi davek ali pa znesek terjatev za odloženi davek ni presegal pomembnosti posamezne družbe v Skupini.

Višina nepripoznanih terjatev za odloženi davek od vseh začasnih razlik, neizrabljenih davčnih izgub in neizrabljenih davčnih dobropisov po stanju na dan 31. 12. 2024 znaša 25.299.284 EUR (31. 12. 2023: 25.951.275 EUR). Izračunana višina nepripoznanih terjatev za odloženi davek izhaja iz osnov kot sledi:

- odbitne začasne razlike na dan 31. 12. 2024 znašajo 18.489.821 EUR (31. 12. 2023: 16.843.884 EUR);

²⁷⁹ Skupina del obresti iz posojil prejetih od bank, ne evidentira med finančnimi odhodki in jih pripisuje investicijam v pridobivanje (do njihove usposobitve), za katere so bila posojila namenjena. Znesek teh obresti za leto 2024 znaša 6.542.775 EUR (2023: 5.673.394 EUR). Povečanje pripisa obračunanih obresti v letu 2024 izhaja predvsem iz obračuna obresti za sindicirano bančno posojilo v plinsko parno enoto PPE-TOL 5.789.896 EUR (2023: 5.313.005 EUR), ki se od sredine leta 2023 obračunavajo od celotne višine posojila.

- prenos neizrabljenih davčnih izgub v naslednja obdobja na dan 31. 12. 2024 znaša 63.190.372 EUR (31. 12. 2023: 67.616.923 EUR);
- prenos neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednja obdobja na dan 31. 12. 2024 znaša 33.316.552 EUR (31. 12. 2023: 33.499.537 EUR).

Pojasnilo 27 - Čisti poslovni izid poslovnega leta

Čisti poslovni izid Skupine za leto 2024 je negativen v višini 883.663 EUR (2023: pozitiven v višini 11.286.999 EUR).

Negativni čisti poslovni izid je v izkazu finančnega položaja na dan 31. 12. 2024 povečan za pokritje izgube, ki je nastala iz razpustitve dela negativnih rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti za aktuarske izgube pri obvladujoči družbi v višini 80.628 EUR (31. 12. 2023: 19.989 EUR) in za oblikovanje zakonskih rezerv obvladujoče družbe v višini 290.404 EUR.

Pojasnilo 28 - Pogojne obveznosti in zaveze

	v EUR	
	31.12.2024	31.12.2023
Dane menice	23.985.777	13.216.456
Dane garancije	17.135.237	16.472.248
Zastavljene nepremičnine, naprave in oprema	30.868.000	32.625.143
Odobrena, nečrpana posojila	47.416.743	62.546.743
Pogojne obveznosti in zaveze	119.405.757	124.860.590

Med pogojnimi obveznostmi in zavezami so izkazane knjigovodske vrednosti zastavljenih nepremičnin, naprav in opreme za najeto posojilo pri bankah.

Dane garancije in menice so dane za zavarovanje posojil, ki jih ima Skupina najete pri bankah oziroma drugih institucijah (Pojasnilo 16) in za določena zavarovanja pogodbenih obveznosti.

Med odobrenimi, nečrpanimi posojili so izkazani nečrpani del sindiciranega posojila za investicijo PPE-TOL v višini 23.316.743 EUR (31. 12. 2023: 26.856.743 EUR) in nečrpani deli kratkoročnih revolving posojil v višini 24.100.000 EUR (31. 12. 2023: 35.090.000 EUR).

Za zagotavljanje potrebnih finančnih jamstev ima Skupina med danimi garancijami, skladno z okoljevarstvenim dovoljenjem za izvajanje ukrepov na odlagališču nenevarnih odpadkov Barje po zaprtju, na dan 31. 12. 2024 zavarovalno polico v višini 13.903.904 EUR (31. 12. 2023: 13.477.753 EUR). Zavarovalna polica je izdana za obdobje enega leta v korist Republike Slovenije, Ministrstva za okolje in prostor, Agencije RS za okolje. Finančno jamstvo je potrebno vsako leto nadomestiti z novim, v višini, kot ga predpisuje okoljevarstveno dovoljenje.

Skupina je imela na dan 31. 12. 2024 odprto tožbo dobavitelja premoga za izpolnitev dobave 129.405 mt premoga iz novembra 2023, v višini 44,6 mio USD (42,9 mio EUR), ki ga mora prevzeti za dokončno izpolnitev pogodbenih obvez na osnovi podpisane dolgoročne pogodbe o dobavi premoga z dne 24. 9. 2008. Skupina ocenjuje vrednost premoga, iz zahtevka za izpolnitev dobave, v višini 21,7 mio USD (20,9 mio EUR), in sicer na osnovi sklenjene pogodbe za dobavo premoga v novembru 2024 s strani drugega dobavitelja. Po mnenju pooblaščenice odvetniške družbe tožbeni zahtevek ni utemeljen.

Stanja znanih prihodnjih obveznosti na osnovi sklenjenih pogodb, povezanih s pridobitvijo neopredmetenih sredstev ter nepremičnin, naprav in opreme so razkrita v Pojasnilih 1 in 3.

Pojasnilo 29 - Finančni instrumenti in finančna tveganja

Izpostavljenost Skupine posamezni vrsti tveganja kot tudi cilji, politike obvladovanja in postopki obvladovanja so predstavljeni ločeno za vsako vrsto tveganja.

Glavni cilji upravljanja finančnih tveganj so zagotavljanje stabilnosti in uspešnosti poslovanja Skupine.

Skupina dosledno upošteva pravila skrbnega finančnega poslovanja skladno z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj Skupina presoja na podlagi njihovih učinkov na denarne tokove. Za Skupino so ključne vrste finančnih tveganj: tveganje sprememb deviznih tečajev (valutno tveganje), obrestno tveganje, kreditno ter plačilno sposobnostno tveganje (likvidnostno tveganje).

➤ Tržna tveganja

Tveganje sprememb deviznih tečajev

	EUR	USD	Skupaj
Stanje na dan 31.12.2024			
Finančna sredstva po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	17.838		17.838
Nekratkoročna posojila	734.605		734.605
Nekratkoročne poslovne terjatve	6.057		6.057
Dana posojila	1.434.269		1.434.269
Kratkoročne poslovne terjatve	85.040.436		85.040.436
Denar in denarni ustrezniki	7.302.368	5.948	7.308.316
Nekratkoročne finančne obveznosti	-159.121.195		-159.121.195
Nekratkoročne poslovne obveznosti	-26.341		-26.341
Kratkoročne finančne obveznosti	-128.957.633		-128.957.633
Kratkoročne poslovne obveznosti	-75.633.815		-75.633.815
Izpostavljenost izkaza finan. položaja (neto)	-269.203.411	5.948	-269.197.463
Stanje na dan 31.12.2023			
Finančna sredstva po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	17.838		17.838
Nekratkoročna posojila	1.351.652		1.351.652
Nekratkoročne poslovne terjatve	5.185		5.185
Nekratkoročna sredstva za prodajo	3.480.000		3.480.000
Dana posojila	1.018.345		1.018.345
Kratkoročne poslovne terjatve	88.699.112		88.699.112
Denar in denarni ustrezniki	3.380.358	129.577	3.509.935
Nekratkoročne finančne obveznosti	-165.598.214		-165.598.214
Nekratkoročne poslovne obveznosti	-87.871		-87.871
Kratkoročne finančne obveznosti	-123.099.664		-123.099.664
Kratkoročne poslovne obveznosti	-76.700.719		-76.700.719
Izpostavljenost izkaza finan. položaja (neto)	-267.533.978	129.577	-267.404.401

Tveganje sprememb deviznih tečajev oziroma valutno tveganje je tveganje izgube zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev. Skupina je valutnemu tveganju izpostavljena pri nakupu energenta – premoga, katerega cena je določena v USD. Tovrstna tveganja obvladuje s sklepanjem valutnih terminskih pogodb.

V obravnavanem obdobju so veljali naslednji pomembni devizni tečaji:

Enot valute za 1 EUR	Povprečni tečaj		Končni tečaj	
	2024	2023	2024	2023
USD	1,0824	1,0813	1,0389	1,1050

- Analiza občutljivosti

Sprememba navedene valute za	2024		2023	
	10%	-10%	10%	-10%
USD	595	-595	12.958	-12.958

v EUR

Spremembe deviznih tečajev v letu 2024 niso pomembno vplivale na konsolidirani čisti poslovni izid Skupine.

Izpostavljenost valutnemu tveganju Skupina ocenjuje kot nizko.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje predstavlja tveganje izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na trgu. Neugodno gibanje je lahko tako dvig, kot tudi znižanje obrestne mere. Le-te se na denarnih trgih spreminjajo kot posledica ponudbe in povpraševanja po denarju ter zaradi drugih makroekonomskih dejavnikov.

Za obvladovanje obrestnih tveganj Skupina redno spremlja in analizira gibanje obrestnih mer in napovedi na bančnih trgih.

Vrednosti referenčnih obrestnih mer EURIBOR na dan 31. 12. 2024 znašajo: 2,863 % za 1 m EURIBOR (31. 12. 2023: 3,843 %), 2,683 % za 3 m EURIBOR (31. 12. 2023: 3,925 %) in 2,577 % za 6 m EURIBOR (31. 12. 2023: 3,885 %).

V letu 2024 je Skupina povišala obseg kratkoročne zadolžitve, obseg dolgoročne zadolžitve pa ostaja na ravni leta 2023.

- Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri

	31.12.2024		31.12.2023	
Finančne terjatve	1.051.078		950.874	
Finančne obveznosti	-107.353.443		-106.081.783	
Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri	-106.302.365		-105.130.909	

v EUR

Skupina med finančnimi terjatvami, ki niso izpostavljene obrestnemu tveganju, na dan 31. 12. 2024, izkazuje depozite za zavarovanje obveznosti.

Med obveznostmi, ki niso izpostavljene obrestnemu tveganju, izkazuje Skupina finančne obveznosti do bank iz naslova posojil, obrestovanih po fiksni obrestni meri, in sicer nekratkoročna posojila v višini 25.965.136 EUR (31. 12. 2023: 14.648.153 EUR) in kratkoročna posojila v višini 10.244.256 EUR (31. 12. 2023: 5.020.638 EUR). Ostale finančne obveznosti po fiksni obrestni meri se nanašajo na obveznosti iz poslovnih najemov v višini 1.100.240 EUR (31. 12. 2023: 5.316.892 EUR) in obveznosti za uporabo koncesijske infrastrukture v višini 70.043.811 EUR (31. 12. 2023: 80.025.278 EUR).

V letu 2024 se je obseg bančnih posojil po fiksni obrestni meri, glede na preteklo leto, povečal za 16.540.601 EUR.

➤ Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Finančne terjatve	1.117.796	1.419.123
Finančne obveznosti	-180.725.385	-182.616.095
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri	-179.607.589	-181.196.972

Finančne terjatve, obrestovane po variabilni obrestni meri, predstavljajo terjatve za finančni najem naprav in opreme.

Finančne obveznosti, obrestovane po variabilni obrestni meri, v celoti predstavljajo finančne obveznosti do bank iz naslova najetih posojil in sicer nekratkoročna posojila v višini 91.235.908 EUR (31. 12. 2023: 98.941.648 EUR) in kratkoročna posojila v višini 89.489.477 EUR (31. 12. 2023: 83.674.447 EUR).

- Analiza občutljivosti

V analizi občutljivosti smo ocenili vpliv spremembe variabilnega dela obrestne mere za finančne obveznosti na dan 31. 12. 2024 na poslovni izid pred obdavčitvijo, in sicer bi bil, v primeru spremembe višine EURIBOR-ja za +/- 50 b.t., vpliv na letni poslovni izid Skupine +/- 816.908 EUR (31. 12. 2023: upoštevana sprememba EURIBOR-ja za +/- 100 b.t. v vrednosti +/- 1.824.947 EUR).

Skladno z navedenim je obrestno tveganje Skupine v letu 2024 ocenjeno kot zmerno.

➤ Kreditno tveganje

Kreditna tveganja zajemajo vsa tveganja, ki lahko zaradi neporavnave pogodbenih obveznosti poslovnih partnerjev zmanjšajo gospodarske koristi Skupine.

Skupina sprotno spremlja gibanje terjatev tako do fizičnih kot pravnih oseb in redno spremlja bonitete poslovnih partnerjev.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju Skupina obvladuje z dogovori z dolžniki, sprotnim opominjanjem, vlaganjem izvršb in tožbami, kjer je mogoče pa tudi z ustavitvijo dobave. Skupina oblikuje popravke vrednosti terjatev.

➤ Sredstva, izpostavljena kreditnemu tveganju

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Nekratkoročna posojila	734.605	1.351.652
Nekratkoročne poslovne terjatve	6.057	5.185
Dana posojila	1.434.269	1.018.345
Kratkoročne poslovne terjatve	85.040.436	88.699.112
Denar in denarni ustrezniki	7.308.316	3.509.935
Skupaj sredstva	94.523.683	94.584.229

Večino sredstev, ki so izpostavljena kreditnemu tveganju, predstavljajo kratkoročne poslovne terjatve. Konec leta 2024 so nekoliko nižje glede na konec predhodnega leta, kar je v glavnini posledica nižjih prodajnih cen na nekaterih dejavnostih (predvsem prodaja zemeljskega plina in električne energije).

- Poslovne terjatve do kupcev po zapadlosti na dan 31. 12. 2024 (vrednosti niso zmanjšane za popravek vrednosti terjatev)

v EUR

	Vrednost zapadlih terjatev	Struktura zapadlih terjatev v %
do 30 dni	4.617.068	29,4
31-60 dni	2.207.015	14,0
61-90 dni	727.916	4,6
nad 91 dni	8.167.323	52,0
Stanje zapadlih terjatev	15.719.322	100,0

- Poslovne terjatve do kupcev po zapadlosti na dan 31. 12. 2023 (vrednosti niso zmanjšane za popravek vrednosti terjatev)

v EUR

	Vrednost zapadlih terjatev	Struktura zapadlih terjatev v %
do 30 dni	2.699.451	20,6
31-60 dni	1.834.397	14,0
61-90 dni	582.223	4,4
nad 91 dni	7.986.473	61,0
Stanje zapadlih terjatev	13.102.544	100,0

Zapadle terjatve do kupcev na dan 31. 12. 2024 znašajo 15.719.322 EUR in so nekoliko višje kot v preteklem letu (31. 12. 2023: 13.102.544 EUR), kar je posledica zamude pri plačilu nekaterih večjih kupcev.

Tveganje neporavnanih terjatev se ocenjuje z oblikovanjem popravka vrednosti terjatev. Popravek vrednosti terjatev do kupcev se v konsolidiranih računovodskih izkazih Skupine, ocenjuje po modelu pričakovanih kreditnih izgub (ECL) za celotno dobo trajanja poslovnih terjatev (vseživljenjske kreditne izgube).

- Gibanje popravka vrednosti terjatev do kupcev v letu 2024

v EUR

	Stanje 31.12.2024	Novo oblikovani popravek	Izbrisi in ostali odpisi terjatev	Stanje 1.1.2024
Popravek vrednosti terjatev	7.086.453	312.966	-611.587	7.385.074

- Gibanje popravka vrednosti terjatev do kupcev v letu 2023

v EUR

	Stanje 31.12.2023	Novo oblikovani popravek	Izbrisi in ostali odpisi terjatev	Stanje 1.1.2023
Popravek vrednosti terjatev	7.385.074	2.989.307	-1.194.975	5.590.742

Poslovne terjatve do kupcev večinoma niso posebej zavarovane.

Zavarovanja z ustreznimi finančnimi instrumenti na dan 31. 12. 2024 so podana za naslednje kratkoročne poslovne terjatve:

- terjatve za prodajo električne energije v višini 4.021.385 EUR so zavarovane z menicami v višini 3.231.534 EUR (31. 12. 2023: polno zavarovane terjatve v višini 5.279.593 EUR);

- terjatve za omrežnino, ki se zaračunava dobaviteljem plina, ki izstavljajo končnim odjemalcem skupni račun, so zavarovane z bančno garancijo v celotni višini 695.951 EUR (31. 12. 2023: 616.737 EUR);
- terjatve do kupcev iz naslova polnitve in prodaje enotne mestne kartice Urbana v skupni višini 78.396 EUR so zavarovane z menicami v celotni višini (31. 12. 2023: polno zavarovane terjatve do kupcev v višini 330.967 EUR);
- terjatve iz naslova najema oglasnih površin v avtobusih mestnega potniškega prometa v višini 103.486 EUR so zavarovane z menico in bančno garancijo v višini 60.678 EUR (31. 12. 2023: polno zavarovane terjatve do kupcev v višini 72.809 EUR).

Na osnovi navedenega izpostavljenost Skupine kreditnemu tveganju ocenjujemo kot zmerno.

➤ Plačilno sposobnostno tveganje

Obveznosti skupine in denarni tokovi iz naslova odplačil teh obveznosti:

v EUR

			Pogodbeni denarni tokovi				
	Knjigovodska vrednost	Skupaj	do pol leta	pol leta do 1 leto	1-2 leti	2-5 let	nad 5 let
Stanje na dan 31.12.2024							
Nekratkoročne finančne obveznosti	159.121.195	171.838.306			28.897.857	68.460.510	74.479.939
do bank	91.270.846	103.987.957			26.036.297	60.183.502	17.768.158
iz najemov	339.185	339.185			261.495	54.124	23.566
iz infrastrukture	67.511.164	67.511.164			2.600.065	8.222.884	56.688.215
Nekratkoročne poslovne obveznosti	26.341	26.341			26.341	0	0
Kratkoročne finančne obveznosti	128.957.633	137.429.161	56.056.980	81.372.181			
do bank	125.663.931	134.135.459	54.421.169	79.714.290			
iz najemov	761.055	761.055	377.804	383.251			
iz infrastrukture	2.532.647	2.532.647	1.258.007	1.274.640			
Kratkoročne poslovne obveznosti (brez predujmov, obv. do države in zaposlencev)	50.194.854	50.194.854	50.194.854	0			
Skupaj	338.300.023	359.488.662	106.251.834	81.372.181	28.924.198	68.460.510	74.479.939
Stanje na dan 31.12.2023							
Nekratkoročne finančne obveznosti	165.598.214	185.993.496			25.711.300	68.734.139	91.548.057
do bank	91.647.166	112.042.448			21.861.809	58.556.509	31.624.130
iz najemov	3.907.237	3.907.237			1.316.844	2.167.958	422.435
iz infrastrukture	70.043.811	70.043.811			2.532.647	8.009.672	59.501.492
Nekratkoročne poslovne obveznosti	87.871	87.871			87.871	0	0
Kratkoročne finančne obveznosti	123.099.664	134.484.387	45.940.848	88.543.539			
do bank	110.637.720	122.020.799	39.194.947	82.825.852			
do drugih	1.006.120	1.007.764	1.007.764	0			
iz najemov	1.409.655	1.409.655	710.820	698.835			
iz infrastrukture	9.981.467	9.981.467	4.962.615	5.018.852			
iz terminskih poslov	64.702	64.702	64.702	0			
Kratkoročne poslovne obveznosti (brez predujmov, obv. do države in zaposlencev)	59.434.743	59.434.743	59.434.743	0			
Skupaj	348.220.492	380.000.497	105.375.591	88.543.539	25.799.171	68.734.139	91.548.057

Plačilno sposobnostno oziroma likvidnostno tveganje je tveganje, da Skupina v določenem trenutku ne bo imela zadostnih likvidnih sredstev za poravnavo tekočih obveznosti oziroma za redno poslovanje. Skupina to tveganje spremlja tako s kratkoročnega, kot tudi dolgoročnega vidika. Osnovna orodja za uravnavanje likvidnostnih tveganj, ki jih Skupina uporablja, so: načrt in nadzor denarnih tokov, likvidnostna rezerva, uravnavanje ročnosti sredstev in obveznosti, razpršenost virov. Skupina za obvladovanje likvidnostnega tveganja, v skladu s soglasji pristojnih organov, najema tudi kratkoročna in revolving posojila.

V letu 2024 se je zadolženost Skupine do bank povečala za 7,2 %, pri čemer so se nekratkoročne obveznosti do bank znižale za 0,4 %, kratkoročne pa povečale za 13,6 %. Dolgoročna zadolženost se je povečala zaradi financiranja investicij Skupine, kratkoročna pa za zagotavljanje tekoče likvidnosti Skupine.

Obveznosti iz naslova koncesijske infrastrukture in poslovnih najemov se znižujejo skladno z amortizacijskim načrtom. Odlivi se nanašajo na plačila mesečnih najemnin.

Z namenom obvladovanja plačilno sposobnostnega tveganja Skupina pozorno spremlja in načrtuje bodoče denarne tokove ob upoštevanju razmer na trgu.

Likvidnost je Skupina zagotavljala tudi z začasno porabo vseh zbranih sredstev finančnih jamstev, ki so bila zbrana za potrebe zapiranja odlagališča Barje (23.566.947 EUR). Sredstva bodo morala biti zagotovljena do začetka izvajanja zapiralnih del, ki so predvidena za leto 2044.

Med pogojnimi obveznostmi ima Skupina evidentiran nečrpani del sindiciranega posojila za investicijo PPE-TOL v višini 23.316.743 EUR ter nečrpane dele kratkoročnih revolving posojil v višini 24.100.000 EUR.

Skupina je imela na dan 31. 12. 2024 odprto tožbo dobavitelja premoga za izpolnitev dobave 129.405 mt premoga iz novembra 2023, v višini 44,6 mio USD (na dan 31. 12. 2024: 42,9 mio EUR), ki ga mora prevzeti za dokončno izpolnitev pogodbenih obvez na osnovi podpisane dolgoročne pogodbe o dobavi premoga z dne 24. 9. 2008. Po mnenju pooblaščenih odvetniške družbe tožbeni zahtevek ni utemeljen.

Izpostavljenost plačilno sposobnostnemu tveganju Skupina v letu 2024 ocenjuje kot visoko.

➤ Knjigovodske in poštene vrednosti

Tabela vsebuje podatke o razvrstitvi v ravni hierarhije poštene vrednosti le za sredstva in finančne obveznosti, ki so merjene po poštenu vrednosti in za katere se poštena vrednost razkriva.

	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	1. raven	2. raven	3. raven
v EUR					
Stanje 31.12.2024					
Sredstva	9.501.085	9.501.085	7.308.316	0	2.192.769
Finančna sredstva po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	17.838	17.838	0	0	17.838
Nekratkoročna posojila	734.605	734.605	0	0	734.605
Nekratkoročne poslovne terjatve	6.057	6.057	0	0	6.057
Dana posojila	1.434.269	1.434.269	0	0	1.434.269
Denar in denarni ustrezniki	7.308.316	7.308.316	7.308.316	0	0
Obveznosti	288.105.169	288.105.169	0	0	288.105.169
Nekratkoročne finančne obveznosti	159.121.195	159.121.195	0	0	159.121.195
Nekratkoročne poslovne obveznosti	26.341	26.341	0	0	26.341
Finančne obveznosti	128.957.633	128.957.633	0	0	128.957.633
Stanje 31.12.2023					
Sredstva	9.382.955	9.382.955	3.509.935	0	5.873.020
Finančna sredstva po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	17.838	17.838	0	0	17.838
Nekratkoročna posojila	1.351.652	1.351.652	0	0	1.351.652
Nekratkoročne poslovne terjatve	5.185	5.185	0	0	5.185
Nekratkoročna sredstva za prodajo	3.480.000	3.480.000	0	0	3.480.000
Dana posojila	1.018.345	1.018.345	0	0	1.018.345
Denar in denarni ustrezniki	3.509.935	3.509.935	3.509.935	0	0
Obveznosti	288.785.749	288.785.749	0	0	288.785.749
Nekratkoročne finančne obveznosti	165.598.214	165.598.214	0	0	165.598.214
Nekratkoročne poslovne obveznosti	87.871	87.871	0	0	87.871
Finančne obveznosti	123.099.664	123.099.664	0	0	123.099.664

V tabeli niso prikazane kratkoročne poslovne terjatve in obveznosti, saj so te izrazito kratkoročne, zato se poštena vrednost skladno z MSRP 13 ne izkazuje. Knjigovodska vrednost teh bilančnih postavk je enaka poštenu vrednosti.

➤ Upravljanje s kapitalom

v EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Finančne obveznosti	288.078.828	288.697.878
Kapital	376.839.793	379.242.784
Dolg/kapital	0,76	0,76
Dana posojila, denar in denarni ustrezniki	8.742.585	4.528.280
Neto finančne obveznosti	279.336.243	284.169.598
Neto dolg/kapital	0,74	0,75

Ključni namen upravljanja s kapitalom je zagotoviti kapitalsko ustreznost Skupine ter njeno čim večjo finančno stabilnost, dolgoročno plačilno sposobnost za potrebe financiranja poslovanja kot tudi povečati vrednost Skupine z vidika družbenikov.

Skupina deluje pretežno na področju izvajanja obveznih in izbirnih lokalnih gospodarskih javnih služb in nima določene optimalne kapitalske strukture, h kateri bi morala težiti, prav tako s strani lastnikov nima določenega donosa na kapital, ki bi ga morala dosegati. Glavni cilj skupine je zanesljivo in kakovostno izvajanje dejavnosti in dolgoročno stabilno poslovanje.

Po stanju konec leta 2024 se obseg finančnih obveznosti ni bistveno spremenil, glede na stanje konec leta 2023. Skupne finančne obveznosti v kapitalu dosegajo 76 % (31. 12. 2023: 76 %), neto dolg na kapital pa 74 % (31. 12. 2023: 75 %). Finančne obveznosti na dan 31. 12. 2024 so se glede na stanje konec leta 2023 znižale za 0,2 % (31. 12. 2023: povečale za 7,8 %).

Pojasnilo 30 - Posli s povezanimi osebami

➤ Posli z občinami, lastnicami obvladujoče družbe

Med prihodki Skupine z občinami, lastnicami obvladujoče družbe predstavljajo največji delež drugi poslovni prihodki iz naslova subvencij s strani Mestne občine Ljubljana kot nadomestilo za izvajanje dejavnosti javnega prevoza potnikov v višini 14.015.032 EUR (2023: 12.785.388 EUR) ter s strani drugih občin za izvajanje te dejavnosti v višini 1.293.400 EUR (2023: 1.208.203 EUR).

Skupina je dosegla prihodke z občinami z opravljanjem gospodarskih javnih služb in drugih dejavnosti, v največji meri z Mestno občino Ljubljana.

Na odhodkovni strani predstavljajo glavnino odhodki za uporabo koncesijske infrastrukture.

V spodnji preglednici so prikazani posli z občinami, lastnicami obvladujoče družbe.

v EUR

	2024	2023
Prihodki	34.124.650	31.549.104
<i>Občine, lastnice JHL</i>	<i>34.124.650</i>	<i>31.549.104</i>
Mestna občina Ljubljana	32.299.262	29.867.108
Občina Brezovica	339.510	318.959
Občina Dol pri Ljubljani	54.480	50.754
Občina Dobrova - Polhov Gradec	286.109	274.418
Občina Horjul	15.539	17.737
Občina Medvode	492.318	388.559
Občina Škofljica	637.432	631.569
Odhodki*	12.384.463	12.090.179
<i>Občine, lastnice JHL</i>	<i>12.384.463</i>	<i>12.090.179</i>
Mestna občina Ljubljana	10.779.520	10.697.139
Občina Brezovica	151.836	158.864
Občina Dol pri Ljubljani	113.659	119.637
Občina Dobrova - Polhov Gradec	109.272	114.481
Občina Horjul	97.432	68.233
Občina Medvode	602.964	598.005
Občina Škofljica	529.780	333.820
Terjatve na dan 31.12.	13.904.475	13.226.035
<i>Občine, lastnice JHL</i>	<i>13.904.475</i>	<i>13.226.035</i>
Mestna občina Ljubljana	13.614.753	12.967.802
Občina Brezovica	59.649	65.492
Občina Dol pri Ljubljani	13.916	15.924
Občina Dobrova - Polhov Gradec	70.622	54.578
Občina Horjul	3.030	924
Občina Medvode	70.018	42.140
Občina Škofljica	72.487	79.175
Obveznosti na dan 31.12.	330.916	330.145
<i>Občine, lastnice JHL</i>	<i>330.916</i>	<i>330.145</i>
Mestna občina Ljubljana	0	244.153
Občina Brezovica	0	30.907
Občina Dol pri Ljubljani	6.366	6.366
Občina Dobrova - Polhov Gradec	499	2.247
Občina Horjul	30.152	2.954
Občina Medvode	66.287	43.518
Občina Škofljica	227.612	0

*Med odhodki so, zaradi evidentiranja najemov in koncesijske infrastrukture po MSRP, prikazane vrednosti dejanskih plačil, ki se nanašajo na zaračunane storitve v letih 2024 in 2023.

Vse transakcije so bile opravljene pod običajnimi tržnimi pogoji.

➤ **Posli z družbami, kjer ima večinski lastnik neposredno ali posredno prevladujoč vpliv**

Skupina posluje z družbami, kjer ima Mestna občina Ljubljana kot največja lastnica obvladujoče družbe, prevladujoč vpliv. S temi družbami je Skupina v letu 2024 dosegla 18.465.611 EUR prihodkov (2023: 19.484.873 EUR) in 1.252.945 EUR odhodkov (2023: 997.829 EUR). Skupina je po stanju na dan 31. 12. 2024 do teh družb izkazovala 3.323.393 EUR terjatev (31. 12. 2023: 3.395.290 EUR) in 320.783 EUR obveznosti (31. 12. 2023: 1.514.593 EUR).

V spodnji preglednici so prikazani posli z družbami, kjer ima Mestna občina Ljubljana neposredno ali posredno prevladujoč vpliv in ki skupno presegajo 150.000 EUR.

	v EUR	
	2024	2023
Prihodki		
JAVNI ZAVOD ŠPORT LJUBLJANA	3.192.955	3.310.124
Javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice, d.o.o.	2.326.776	2.062.800
ŽALE Javno podjetje, d.o.o.	1.451.765	1.712.907
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA	961.757	1.102.557
TURIZEM LJUBLJANA	444.966	335.979
JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD	411.003	542.845
JAVNI ZAVOD LEKARNA LJUBLJANA	375.667	464.128
MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA	288.889	319.509
GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE d.o.o.	262.525	286.733
VRTEC CICIBAN	238.288	239.649
ŽIVALSKI VRT LJUBLJANA	234.920	262.720
MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANE	226.309	245.520
OSNOVNA ŠOLA DANILE KUMAR	207.684	211.865
CENTER ZA USPOSABLJANJE, VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE		
JANEZA LEVCA LJUBLJANA	193.877	211.447
VRTEC NAJDIHOJCA	178.602	189.734
OSNOVNA ŠOLA VALENTINA VODNIKA	173.401	181.621
VRTEC ZELENA JAMA Vzgojno izobraževalni zavod za predšolsko vzgojo	172.616	180.402
KREATIVNO SREDIŠČE CENTER ROG	165.663	22.184
VRTEC HANSA CHRISTIANA ANDERSENA	161.942	161.038
KONZERVATORIJ ZA GLASBO IN BALET LJUBLJANA	153.702	184.878
OSNOVNA ŠOLA N. H. MAKSA PEČARJA	152.194	175.765
VRTEC OTONA ŽUPANČIČA	151.142	161.122
VRTEC MOJCA	150.623	182.585
Odhodki		
TURIZEM LJUBLJANA	353.423	267.384
FESTIVAL LJUBLJANA	261.208	188.016
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA	192.548	173.829
ŽALE Javno podjetje, d.o.o.	156.825	61.675
Terjatve - na dan 31.12.		
JAVNI ZAVOD ŠPORT LJUBLJANA	747.970	773.950
Javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice, d.o.o.	585.656	234.872
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA	197.349	228.551
Obveznosti - na dan 31.12*.		

*Na dan 31. 12. 2024 Skupina ni imela odprtih obveznosti nad 150.000 EUR do družb, kjer ima Mestna občina Ljubljana neposredno ali posredno prevladujoč vpliv.

Vse transakcije so bile opravljene pod običajnimi tržnimi pogoji.

Posli z drugimi družbami, kjer ima Mestna občina Ljubljana prevladujoč vpliv, ne predstavljajo pomembnih vrednosti.

➤ Posli s skupinami oseb

Prejemki vodstva Skupine so prejemki vodstva obvladujoče družbe Javni holding.

- Skupni znesek vseh prejemkov skupin oseb, prejetih za opravljanje funkcij oziroma nalog za leto 2024

v EUR

Skupina oseb	Prejemki	od tega za plače
Vodstvo Skupine	125.929	119.251
Direktorji odvisnih družb	353.271	314.591
Člani nadzornega sveta in revizijske komisije	175.961	-
Skupaj	655.161	433.842

- Skupni znesek vseh prejemkov skupin oseb, prejetih za opravljanje funkcij oziroma nalog za leto 2023

v EUR

Skupina oseb	Prejemki	od tega za plače
Vodstvo Skupine	236.154	119.615
Direktorji odvisnih družb	299.505	262.342
Člani nadzornega sveta in revizijske komisije	136.616	-
Skupaj	672.275	381.957

Zneski prejemkov direktorjev odvisnih družb in obvladujoče družbe vključujejo plače, nadomestila plač, regres za letni dopust, povračila stroškov za prehrano med delom ter prevoz na delo in z dela, bonitete, premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Prejemki direktorjev odvisnih družb in obvladujoče družbe so bili izplačani v skladu z Zakonom o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti RS in samoupravnih lokalnih skupnostih.

Znesek prejemkov članov nadzornega sveta in revizijske komisije vključuje osnovna plačila za opravljanje funkcije, sejnine, bonitete in povračila za potne stroške.

Del izplačila spremenljivega prejemka je v skladu z veljavno zakonodajo odložen. Iz naslova odloženih obveznosti do direktorjev odvisnih družb in obvladujoče družbe za izplačilo spremenljivih prejemkov Skupina na dan 31. 12. 2024 nima izkazanih nekratkoročnih (31. 12. 2023: 0 EUR) in kratkoročnih (31. 12. 2023: 14.738 EUR) poslovnih obveznosti.

Skupina ni prejela in tudi ni odobrila predujmov, posojil ali poroštev v tem poglavju navedenim skupinam oseb in do njih na dan 31. 12. 2024 in 31. 12. 2023 ne izkazuje nobenih terjatev iz teh naslovov in obratno.

Pojasnilo 31 - Razmerja z revizorjem

Pogodbeni znesek za revizijo računovodskih izkazov za leto 2024 znaša 71.110 EUR. Revizijska družba Deloitte revizija d.o.o. je opravila za leto 2024 tudi storitve dajanja drugih zagotovil v višini 52.500 EUR (13.000 EUR za revizijo sodil in 39.500 EUR za revidiranje poročila o trajnostnosti) ter druge nerevizijske storitve v višini 2.340 EUR.

4.2.7 Poslovni dogodki po dnevu izkaza finančnega položaja Skupine

V obdobju od 1. januarja 2025 do dneva revizorjevega poročila v družbi ni bilo poslovnih dogodkov, ki bi vplivali na računovodske izkaze za leto 2024.

Pomembnejši poslovni dogodki po dnevu bilance stanja do datuma revizorjevega poročila so:

- Dne 1. 1. 2025 je odvisna družba Energetika Ljubljana objavila nov cenik zemeljskega plina za gospodinske odjemalce, dne 1. 3. 2025 pa nov cenik električne energije za gospodinske in skupne gospodinske odjemalce.
- Na osnovi odločb Komisije za reševanje sporov (DAB), je odvisna družba Energetika Ljubljana dne 21. 1. 2025 izstavila zahtevek in na tej osnovi pripoznala terjatev za pogodbene kazni (penale) do dobavitelja glavne tehnološke opreme pri projektu PPE-TOL, Metlen Energy & Metals S.A. v višini 28.000.000 EUR, povečane za natekle zakonske zamudne obresti. Ker se izvajalec na zahtevo za plačilo ni odzval, je bil izveden enostranski pobot omenjenih terjatev z obveznostmi Skupine do izvajalca, v skupni višini 5.578.450 EUR.
- V arbitražnem postopku, ki ga je družba Metlen Energy & Metals S.A. sprožila zoper Energetiko Ljubljana, in v katerem skuša dokazati, da ni odgovorna za zamude ter da posledično ni odgovorna za plačilo pogodbenih kazni zaradi zamude v višini 28.320.000 EUR (ter zakonske zamudne obresti), je Energetika Ljubljana dne 14. 5. 2025 prejela tožbo, na katero bo odgovorila v roku, ki ji ga je določil arbitražni senat.
- Sredi maja 2025 je bil izveden začasni prevzem PPE TOL od glavnega izvajalca del Metlen Energy & Metals S.A.
- Svet ustanoviteljev je na svoji dopisni seji 23. 1. 2025 potrdil Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS oskrbe s pitno vodo in odvajanja in čiščenja odpadne komunalne in padavinske odpadne vode in s tem predlagane cene storitev navedenih GJS, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje. Na isti seji je potrdil tudi cene posebne storitve oskrbe s pitno vodo ter cene posebne storitve odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.
- Svet ustanoviteljev je na svoji dopisni seji 23. 1. 2025 potrdil Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov in Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana in s tem predlagane cene storitev navedenih GJS, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.
- Svet ustanoviteljev je na svoji dopisni seji 23. 1. 2025 potrdil Metodologijo za obračun posebne storitve ravnanja z nekomunalnimi odpadki v RCERO Ljubljana. Na isti seji je potrdil tudi cene posebne storitve ravnanja oziroma odlaganja nekomunalnih odpadkov, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.
- Svet RCERO LJUBLJANA²⁸⁰ (v nadaljevanju Svet RCERO) je na dopisni seji dne 30. 1. 2025 potrdil Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS zbiranja določenih vrst komunalnih

²⁸⁰ Svet RCERO je skupni organ občin koncedentk za usklajevanje odločitev v zvezi z zagotavljanjem obveznih gospodarskih javnih služb obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v okviru RCERO Ljubljana, ki so ga ustanovili občinski sveti in v katerem sodelujejo tudi občine, ki so že ustanovile skupni organ ustanoviteljic – Svet ustanoviteljev. Svet ustanoviteljev je za odločanje na skupnem organu Svet RCERO pooblastil župane občin ustanoviteljic. V primeru, če je občina koncedentka izvajalcu VOKA SNAGA kot upravljavcu objektov in naprav RCERO Ljubljana podelila tudi koncesijo za gospodarsko javno službo zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, je Svet RCERO pristojen tudi za potrditev cene za navedeno gospodarsko javno službo, pri čemer občine koncedentke, ki VOKA SNAGA niso podelile koncesije za izvajanje obvezne gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, nimajo pristojnosti glasovanja o ceni za navedeno gospodarsko javno službo.

odpadkov za občine Ig, Velike Lašče, Vodice in Cerklje na Gorenjskem in s tem predlagane cene storitev navedenih GJS, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.

- Svet RCERO je na dopisni seji dne 30. 1. 2025 potrdil Elaborat o oblikovanju cen storitev GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana in s tem predlagane cene storitev navedenih GJS, ki se uporabljajo od 1. 2. 2025 dalje.
- Skupina je obnovila kratkoročno zadolžitev v januarju 2025 v višini 20.000.000 EUR, v marcu 2025 v višini 15.000.000 EUR in v aprilu 2025 v višini 4.000.000 EUR. V aprilu 2025 je tudi najela novo kratkoročno posojilo v višini 2.000.000 EUR.
- Z Mestno občino Ljubljana so bile dne 5. 2. 2025 podpisane tri pogodbe o najemu GJI za obdobje 2025–2029 in sicer: Pogodba o najemu gospodarske javne infrastrukture za izvajanje obvezne GJS oskrbe s pitno vodo in Pogodba o najemu gospodarske javne infrastrukture za izvajanje GJS odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode ter Pogodba o najemu gospodarske javne infrastrukture za izvajanje obvezne GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov. Skupna diskontirana vrednost bodočih denarnih tokov za najem koncesijske infrastrukture iz navedenih najemnih pogodb znaša 38.156.231 EUR.
- Dne 6. 2. 2025 je bila z družbo LEPENKA, proizvodno in storitveno podjetje, d.o.o. sklenjena izvensodna poravnava v višini 425.950 EUR zaradi ukinitve Projekta Reciklarna. S poplačilom tega zneska se je družba LEPENKA d.o.o. odpovedala vsem terjatvam in zahtevkom do odvisne družbe VOKA SNAGA iz tega naslova.
- Svet ustanoviteljev je na svoji dopisni seji 26. 3. 2025 potrdil Izjavo upravljavca odlagališča odvisne družbe VOKA SNAGA, za zagotovitev finančnega jamstva za izvedbo ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju za obratovanje Odlagališča nenevarnih odpadkov Barje, za leto 2025, v znesku 14.390.054 EUR. Izjava je bila skupaj s preostalo dokumentacijo marca 2025 posredovana Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo.
- Odvisna družba Energetika Ljubljana je dne 21. 3. 2025 prejela odločbo Agencije za energijo, da izpolnjuje pogoje za pridobitev obratovalne podpore za proizvedeno električno energijo iz visokoučinkovite soproizvodnje proizvodne enote PPE-TOL.

4.3 Izjava posloводства

Posloводство družbe potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov, končanih na dan 31. 12. 2024, dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da so v skladu z ZGD- 1 in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Posloводство Javnega holdinga izjavlja, da v celoti potrjuje Konsolidirano letno poročilo za leto 2024 in s tem poslovno poročilo za leto 2024, računovodske izkaze prikazane v pričujočem konsolidiranem letnem poročilu ter pripadajoča pojasnila na straneh od 267 do 332.

Ljubljana, 7. julij 2025

Direktor
Krištof Mlakar

Javni holding Ljubljana
JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o.
Verovškova ulica 70, 1000 Ljubljana

4.4 Poročilo neodvisnega revizorja

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze družbe JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o., in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju 'skupina'), ki vključujejo konsolidirani izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2024, konsolidirani izkaz poslovnega izida, konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidirani izkaz gibanja kapitala in konsolidirani izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom, vključujoč pomembne informacije o računovodskih usmeritvah.

Po našem mnenju priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo konsolidirani finančni položaj skupine na dan 31. decembra 2024 ter njeno konsolidirano finančno uspešnost in konsolidirane denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, vendar ne vključujejo konsolidiranih računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

Ime »Deloitte« se nanaša na družbo Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL), njeno globalno mrežo družb članic in njihove povezane osebe (skupaj: »organizacija Deloitte«). Družba DTTL (imenovan tudi »Deloitte Global«) in vsaka od njenih družb članic in povezanih oseb so ločene in samostojne pravne osebe, ki ne morejo zavezovali druga druge v razmerju do tretjih oseb. DTTL in vsaka družba članica združenja DTTL in povezani subjekti odgovarjajo le za svoja ravnanja in opustitve, ne pa za ravnanja in opustitve drugih članic. DTTL ne opravlja storitev za stranke. Več informacij je na voljo na www.deloitte.com/about.

Deloitte je vodilni ponudnik storitev revidiranja in dajanja zagotovil, davčnega in pravnega svetovanja, poslovnega in finančnega svetovanja ter svetovanja na področju tveganj. Deloitte opravlja storitve za skoraj 90 % podjetij s seznama Fortune Global 500® in za tisoče zasebnih podjetij. Naši poslovniki zagotavljajo merljive in trajne rezultate, ki prispevajo h krepitvi zaupanja javnosti v kapitalne trge, pomagajo strankam pri njihovem preoblikovanju in doseganju uspehov, ter usmerjajo pot do močnejšega gospodarstva, pravičnejše družbe in trajnostnega sveta. Deloitte, ki ima več kot 175-letno zgodovino, deluje v več kot 150 državah in ozemljih. Na www.deloitte.com lahko preberete več o tem, kako približno 457.000 Deloitteovih strokovnjakov po vsem svetu dosega rezultate, ki štejejo.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom »Deloitte Slovenija«), članici družbe Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revidiranja in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodne storitve, ki jih zagotavlja več kot 150 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR, 133F17847ABF26BDE6F84DC81BD457B72

© 2025. Za več informacij se obrnite na Deloitte Slovenija.

V povezavi z opravljeno revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi konsolidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja skupine in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti posloводства in pristojnih za upravljanje za konsolidirane računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkrije zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство skupino likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja skupine.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, kadar ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter veljajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol skupine.
- Ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo posloводство.

133f17b47abf26bd6e84dc81bd457b72

- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v konsolidiranih računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.
- Načrtujemo in izvajamo revizijo skupine, da pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v povezavi s finančnimi informacijami družb oziroma poslovnih enot v skupini, kot osnovo za oblikovanje mnenja o računovodskih izkazih skupine. Odgovorni smo za usmerjanje, nadziranje in pregled revizijskega dela, opravljenega za namen revizije skupine. Smo tudi edini odgovorni za revizorjevo mnenje.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revizije in bistvenih revizijskih ugotovitvah, vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih ugotovili med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana

Nina K. Novak

Nina Kravanja Novak
Pooblaščenka revizorka
Ljubljana, 7. julij 2025

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

133F17847A8F26BD6E84DC81BD457872